

**УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО**

СИЛА И ЖИВОТ

Том XIII

Поредицата „Сила и Живот“ е съвместна публикация на издателствата „Захарий Стоянов“ и „Бяло Братство“. В нея за първи път е представена пълна хронология на неделните проповеди на Учителя Петър Дънов (Беинса Дуно) през периода 1914–1944 г. В тях по собствените му думи са изложени всички основни принципи на неговото учение, което той нарича Новото учение на Всемирното Бяло Братство.

От езикова гледна точка неделните проповеди, наричани беседи, са стенографирано говорно слово. Стенограмите на беседите са дешифрирани, редактирани и публикувани от различни последователи на Учителя П. Дънов, през различни периоди от време, на което се дължат някои езикови и стилови разлики. По-голямата част от съдържанието на настоящата поредица са сборниците с беседи, които започват да се публикуват от 1915 г. със заглавие „Сила и Живот“.

**УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ
БЕИНСА ДУНО**

СИЛА И ЖИВОТ

Том XIII

13.03. – 30.10.1927 г.

Издателство •ЗАХАРИЙ СТОЯНОВ•
Издателство •БЯЛО БРАТСТВО•

София, 2017

© Издателство „Захарий Стоянов“, 2017
© Издателство „Бяло Братство“, 2017

ISBN 978-954-09-1157-1
ISBN 978-954-744-318-1

Съдържание

Няма тайно, 13.03.1927.....	7
Кротките, 20.03.1927.....	37
Лозовите пръчки, 27.03.1927.....	61
Вехтото премина, 3.04.1927.....	88
Двама синове, 10.04.1927.....	115
Раб и син, 17.04.1927.....	140
Изостаналите укрухи, 24.04.1927.....	165
Сто пеняза, 8.05.1927.....	185
Ще ви се даде, 15.05.1927.....	219
Що искате?, 22.05.1927.....	256
Благо и леко, 29.05.1927.....	275
Две думи, 5.06.1927.....	306
Дойде на себе си, 12.06.1927.....	340
Ще оздравее, 19.06.1927.....	364
Мнозина казваха, 4.09.1927.....	381
Денят Господен, 11.09.1927.....	403
Зарадваха се учениците, 18.09.1927.....	434
Оскърбени, 25.09.1927.....	463
Мек ответ, 9.10.1927.....	498
Призови Симона!, 16.10.1927.....	518
По-долен от ангелите, 23.10.1927.....	547
Посред тях, 30.10.1927.....	576
Речник на редки, остарели и чужди думи.....	602
Обяснителни бележки.....	603

Няма тайно

*Защото няма нищо покрито,
което да се не открие, и тайно,
което да се не узнае.*

Матей, 10:26

Науката представлява поле за работа на човешкия дух. Аз не разглеждам науката в този смисъл, както днес се разбира. Под думата „наука“ днес разбират натрупване на знания. Ако в средата на някоя река се натрупа пясък във вид на остров, този новообразуван остров придава ли някаква особеност на самата река? Става ли тя по-солидна? Напротив, този остров отбива реката от нейния път. Натрупването на знания представлява натрупаните богатства на търговци, които тичат със своите полици натук-натам, да търсят длъжниците си или пък да издават реклами за своите стоки. Обаче не се минават и десет години и вие четете във вестниците, че еди-кой си търговец фалирал, еди-коя си фирма фалирала. След това хората се запитват: „Какво стана с тези видни търговци, че фалираха? Де останаха техните милиони? Навярно някаква криза е настанала в търговския свят.“. Де няма криза в света? Целият органически свят претърпява голяма криза. Отиваш в някоя гора и виждаш едно голямо дърво съвършено изсъхнало. Казваш: „Фалирал е този търговец.“. По-нататък виждаш, че клоните на някое дърво започват да изсъхват. Казваш: „Този търговец е близо до фалит.“. Вървиш по улицата и срещаш някой виден професор или лекар, който се подпира на тояжката си, едва върви. Казваш: „Криза е това! И този търговец е пред фалит.“. Де остава науката на този професор или на този лекар? Това, което може да фалира, да изчезне, не е наука.

Казвате: „В какво се заключава кризата?“. Какво е криза няма да обясня, защото нещата се обясняват само когато станат явни. Значи тайните неща трябва да станат явни, за да се обяснят. Като говоря, че тайните неща трябва да станат явни, аз не подразбирам, че тайните неща трябва да се знаят. Да знаеш де е скрито съкровището на някой човек, това още не значи, че си разкрил някаква тайна. Защо трябва да се интересувате от богатството на някой човек? Да знаеш тайните подбуждения на човека дали той те обича или не, това е знание. Знанието не се заключава само в предположенията за нещата. Често в науката си служат с изразите: „предполагаме“, „допускаме“, „по всяка вероятност“ и т.н. Какво показват предположенията, допусканията или вероятностите? Предположенията са възможности, ако съществуват в умствения свят; допусканията са възможности, ако съществуват в чувствения свят. Тъй щото, когато се говори за истинско знание, нещата трябва да се знаят положително. Когато някой казва, че знае много неща, питам: знаеш ли колко години ще живееш на земята? Знаеш ли господар ли си на своето положение? Знаеш ли с какъв капитал разполагаш в живота си? Не знаеш ли тия неща, ти не си учен човек. Например някое дете се ражда с малък капитал и след седем години неговата банка фалира. То представлява banker, който може лесно да фалира. След това бащата и майката казват: „Отлично дете имахме, но замина.“. Казвам: този търговец беше отличен, но капиталите на неговата банка скоро се изчерпаха и той лесно фалира. Всички се питат: „Де замина това дете?“. Никъде не е заминало. Какво става с реката, когато изчезне от лицето на земята? Тя не е изчезнала, но е отишла в океана. Истинският океан не е на земята. На земята съществува един общ резервоар, дето отиват всички умрели хора. Приближете ли се към този резервоар, вие ще видите, че душите на умрелите плуват там като риби. На

гърбовете на тия риби е написано: тази риба е Иван, тази е Стоян, а тази е Джон, от Англия. Голямо е движението между рибите на този резервоар. Ще кажете: „Истина ли е всичко това?“. Туй е толкова истинно и вярно, колкото е вярно твърдението ви, че някой човек е черноок или синеок, защото имал черни или сини очи. Казват, че очите правят човека. Например еди-кой си човек бил сприхав, защото имал сини очи. Не, очите не правят човека. Когато се говори за цветовете, за краските, ние се убеждаваме, че от тях зависи и степента на развитието на даден човек. Ние живеем в органическия свят гдето краските, цветовете, играят голяма роля в развитието на човека. По цвета на очите, на страните, на устните на човека може да се познае след колко време например някой човек може да свърши училището или да го напусне; също така може да се познае дали някой човек е добър музикант или само дрънка на инструментите; още можете да познате дали даден човек има силна вяра или не. Казват за някого: „Този човек има силна вяра.“. Като погледна цвета на неговите очи и страни виждам, че вярата на този човек е толкова голяма, че от най-малкото шумолене в гората палтото му ще дойде в хоризонтално положение. Достатъчно е да кажете на такъв вярващ човек, че има да плаща полица от 10 000 лева, за да изгуби всичкото присъствие на духа си. Той веднага се хваща за главата, отчаян и убит, и казва на жена си: „Не зная какво да правя!“.

Казвам: разбирам да се тревожи този човек, ако парите са нещо живо. Всъщност парите са мъртво нещо, написано на хартия. Трябва ли този човек, който минава за учен, за философ и мисли да напише някаква научна книга, да се безпокои за нищо и никакво?

Чудни са съвременните учени когато искат да придобият знания, да пишат научни книги с единствената цел да печелят! Питам: нима Господ създаде земята, за да я изучават учените и по този начин да

печелят с нея? Нима Господ създаде земята, за да могат свещениците, владиците, проповедниците, майките, бащите и управниците да печелят с нея? Нима Господ създаде земята, за да ходят певците насам-натам, да пеят и по този начин да печелят? Преди всичко човек трябва да знае защо пее и какъв е смисълът на пеенето. Голяма философия се крие в пеенето! Ако болният иска да оздравее, той непременно трябва да пее; от неговото пеене зависи дали той ще оздравее, или не. Който не обича да пее, от него човек не може да стане. Ако детето никога не пее, от него човек не може да стане. Ако някой свещеник не пее в църква, от него човек не може да стане. И най-последно, ако и професорът не пее, от него човек не може да стане.

„Няма нещо тайно, което да не се яви.“ Да не се яви, това означава да не се обясни. Следователно, за да се обясни известен факт както трябва, преди всичко човек трябва да има в ума си известна светлина и в сърцето си известна топлина. В това отношение умът и сърцето на човека трябва да представляват запалени свещи, с помощта на които да се разбере реда и порядъкът, който съществува в природата. Не може ли човек да си обясни правилно реда и порядъкът в природата, той ще си състави изкуствено понятие за нея. Има ли изкуствено понятие за природата, тогава и музиката, и науката, и религията за него ще бъдат изкуствени. Пее ли някой с трепетлив или с прекалено силен глас, това говори за известни дисхармонични състояния в неговия организъм. Това не е пеене. Музикалните тонове са свързани с човешкия организъм. Мозъкът има свои определени тонове и вибрации; сърцето има свои определени тонове и вибрации; стомахът има свои определени тонове и вибрации; черният дроб има свои определени тонове и вибрации; мускулите, костите на човека, също така имат свои определени тонове и вибрации. Тъй щото, за в бъдеще музиката ще служи като средство за лекуване. Болният през це-

лия ден трябва да пее, да взима разни тонове, които се отразяват лечебно върху неговия организъм. Здравият пък, ако иска да запази здравето си, също така трябва да пее. Например колкото по-правилно човек взима тона „ре“, толкова и състоянието на неговите дробове се подобрява. Ако искате да познаете дали сте взели правилно този тон, трябва да се справите с тона на цигулката. Ако вашият тон и този на цигулката звучат еднакво, вие сте взели правилно тона.

Мнозина казват: „С нетърпение очакваме да отидем на Небето!“. Питам: защо тези хора искат да отидат на Небето? Какво очакват те от Небесния живот? Други пък казват: „Нека поживеем повече на земята.“. Питам: какво очакват тези хора от земния живот? Земният живот представлява дейност на волята. В това отношение човек не трябва да се труди и мъчи, но той трябва да работи. Какво виждаме ние? Някой човек излиза сутрин рано от дома си, отива на работа, но през целия ден той носи в ума си тревогите на своя дом: мисли за жена си, за децата си, как ще ги отхрани, как ще ги възпита и т. н. Казвам: върне ли се човек от работа, той трябва да сложи своите грижи и товар на пода, както конят слага своята раница в дама и остава свободен.

Ще ви приведа един пример за архангел Михаил, когото Бог поставил на служба да взима душите на хората. Един ден той се обърнал към Бога със следната молба: „Господи, не ме поставяй на тази служба, защото, като тръгна да взимам душите на хората, те ще ме намразят. Дай ми по-трудна длъжност, но моля Те, не ме оставяй на тази!“ . Бог му казал: „Ти ще отиваш само там, дето аз те пращам, и ще видиш, че никой няма да те намрази.“ . Като отишъл при първия човек, при когото Бог го изпратил, архангел Михаил чул хората наоколо да се запитват: „От що умря този човек?“. „Кон го ритна.“ „Добре че аз не съм виновен, да съм свободен от мнението и чувствата на хората.“

Втори път Господ го изпратил да вземе душата на една бедна вдовица, която умираше от злокачествена треска. Като влязъл в дома на вдовицата, той си помислил: „Какво да правя сега тук, нито кон, нито вол е ритнал тази жена. Значи аз трябва да взема душата ѝ.“ Като се обърнал настрана, той видял две малки дечица, които плачели за майка си. Архангел Михаил се съжалил за бедната вдовица и не се решил да вземе душата ѝ. Господ го попитал: „Защо не взе душата на тази вдовица?“. „Какво да правя, Господи? Като видях двете малки дечица около нея, съжалих се за тях и не се реших да взема душата ѝ.“ Тогава Господ го изпратил на дъното на океана, като му казал: „Извади оттам един камък и го разчупи!“. Архангел Михаил слязъл на дъното на океана, извадил един камък, разчупил го и в него намерил един червей. Бог го запитал: „Кой се грижи за този червей на дъното на океана?“.

И тъй, съвременната статистика показва, че от ония деца, за които родителите полагат много грижи и усилия, хора не стават. И обратно: родители, които се уповават на Бога и разчитат на Него във всички случаи на живота си, децата им са станали добри и разумни хора. Някои родители се плашат от живота и казват: „Дано нашите деца не се развалят!“. Това не е прав начин на разсъждение. Когато някоя майка роди дете, тя трябва да се обърне към Бога с молитвата: „Господи, благослови моето дете! Запази го от всички злини и помогни да се развият и разработят всички дарби и способности, които Ти си вложил в неговата душа!“. Родителите не трябва да правят усилия да отклоняват своите деца от правия път, който Бог им е предназначил, или от тяхното органическо развитие. Можете ли да считате, че вашата дъщеря е на прав път, ако, например, цял ден седи пред огледалото да си прави прически и да си черви устните? Добре е устните на човека да бъдат червени, но те трябва да бъдат естествено червени. Срещате ли мома с червени уст-

ни, или момци със засукани нагоре мустаци, това показва, че те искат да развият нещо хубаво в себе си, но като не знаят пътя, по който могат да постигнат тези добродетели, те тръгват по най-лесния път, а с това изопачават своята природа. Ако момъкът иска да има мустаци нагоре завити, той трябва да вложи в себе си повече жизнена енергия. По този начин той ще постигне своето желание по естествен път.

Вие ще кажете: Защо трябва да се засягат тия въпроси именно сега? Казвам: тези прояви имат и външен израз у човека. Щом имат и външен израз те представляват една от страните на живота, която заслужава вниманието на съвременните хора. Например когато видите някой млад момък със засукани нагоре мустаци, това показва, че неговият дух е бодър. Видите ли някой мъж с увиснали надолу мустаци, това показва, че неговият дух е отпаднал. Докато опашката на кучето е вирната нагоре, то е здраво и върши работа. Увисне ли опашката му надолу, то е болно. Затова, когато срещнете момък, който изкуствено е засукал мустаците си нагоре, той иска да покаже пред хората и пред младите моми, че е здрав, левент момък. Ожени ли се, не се минава много време и той заболява. Тогава жена му се чуди как е възможно този здрав, силен мъж в две-три години да се разболеє. Казвам: този момък беше здрав и силен, докато имаше машинка, с която си засукваше мустаците. Престана ли да си служи с машинката и здравето му се изгуби. Затова именно и Христос казва: „Няма тайна, която да не се разкрие.“

Следователно ние трябва да се стремим към онази наука, която могат да служат за опитно поле на нашия дух, понеже само те имат сила да улеснят и осмислят живота ни. Как ще се доберете до тази наука? Като изучавате минералите, изворите, реките, ветровете, растенията, животните и най-после дойдете до човека. В това се заключава целия живот,

така се постига връзка с живата природа. Например от външния вид на растенията и на дърветата можете с точност да определите какви са били условията в природата и живота преди много векове. По кръговете на някое старо дърво вие ще можете да определите какъв е бил животът във времето, когато това дърво се е развивало, от какви болести е страдало самото дърво, какви са били хората по това време, какъв е бил техният морал, какви животни са живели по това време и т. н. Ще кажете: „Вярно ли е това? Как можем да проверим истинността на тези думи?“. Ако не вярвате, аз ще ви кажа как да проверите тези факти. Един ходжа бил заставен от султана да измери разстоянието от небето до земята. Ходжата донесъл пред султана едно голямо кълбо и му казал: „Разстоянието от земята до небето е толкова, колкото е дълъг този конец, навит на кълбото. Ако не вярваш, ето, аз ще държа единия край на конца, а ти вземи другия и се качвай с него нагоре.“. И аз ще ви кажа по същия начин: аз ще държа единия край на конца, а вие вземете другия и се качвайте нагоре! Конецът представлява мисълта. В този смисъл всички неща могат да се проверят, обаче не буквално. И в съвременната математика много истини са предадени в преносен смисъл.

Христос казва: „Няма скрити неща в света, които не могат да се изяснят.“. В това отношение, първото важно нещо за човека е да знае, че Бог е вложил в него способности и дарби, които той трябва да разработва, за да си служи с тях, да проучва тайните, които се крият в живата разумна природа. Първо човек трябва да разбира математиката, с помощта на която, от една страна, той ще може да въдвори ред и порядък в своите мисли, а от друга страна, ще се ползва от реда и порядъка и на самата природа. После той трябва да има тон, музика и песен в себе си. За да придобие всичко това, човек трябва да бъде здрав. Във физическия свят музиката представлява правилно съчетание

между тоновете. И наистина, ако човек не е здрав, той не може да извърши никаква работа. Музиката, в това отношение, е съединителна връзка между физическия и духовния свят. Здрав човек наричаме този, у когото всеки орган има свой определен тон и свои определени вибрации. Щом всички органи у човека действат правилно, от тяхната деятелност се произвеждат приятни и хармонични тонове. Значи, ако деятелността на човешките органи е правилна и създава музика, човек може да се нарече напълно здрав. При това всеки музикален тон има и свой определен цвят. Например, ако устните на някое дете почерняват, това показва, че черният му дроб е в безпорядък. Забележат ли родителите на това дете, че устните му почерняват, те трябва веднага да вземат мерки за неговото лечение. Как трябва да се лекуват хората? За в бъдеще лекарите трябва да бъдат добри певци и музиканти, за да могат чрез музиката да лекуват своите болни. Който не знае хубаво да пее и да свири, той не може да бъде лекар.

Съвременните хора толкова са се отдалечили от правилния начин на живеене, че са създали изкуствен живот. Те трябва да знаят, че способностите и дарбите, които са им дадени, са свързани едни с други. У човека има кардинални способности и чувства, с които той няма право да злоупотребява за свои лични, материални изгоди. Например едно от кардиналните чувства у човека е музиката. Щом е така, той не трябва да продава своята музика, а трябва да я употребява изключително, било за своето здраве, било за това на своите ближни. Казвате: „кой ще ни учи на тази музика?“. – Няма защо хората да ви учат. Музиката, като чувство, е вложена в човека и затова той трябва сам да упражнява тази своя способност, а отвън ще потърси някой учител, който от време на време само да го напътва. Чрез музиката могат да се премахнат всички лични, семейни и обществени противоречия. Щом в дома на някое семейство възникне известно

противоречие, мъжът трябва да пее с гласния звук „и“; жената – със звука „а“, а детето – със звука – „у“. Запаят ли и тримата в един глас, всякакво противоречие от този дом ще изчезне. Чрез звука „и“ мъжът ще поддържа нормалното състояние на ума си; чрез звука „а“ жената ще поддържа нормалното състояние на дишателната система или на сърцето си, а чрез звука „у“ детето ще поддържа нормалното състояние на своята воля. Детето представлява волевият принцип в света. Мнозина казват, че майката и бащата представляват волята в семейството. Не, децата са волевият принцип, както в домовете, така и в света изобщо. Вземете например някой генерал, който е строг, недостъпен; дойде ли обаче детето му при него и го помилва, този генерал вече е готов на всякакви отстъпки, той е готов да даде всичко каквото му поискат. Следователно, ако е въпрос за волеви хора в света, това не са нито майките, нито бащите, а децата. Обаче слабата страна у децата седи в това, че всичко, което те вършат и изискват, е само за тях. В света децата са всесилни.

Когато детето иска да постигне нещо, то ще последва майка си, ще постоянства в искането си, докато успее. Не успее ли, то ще изкриви устата и лицето си по особен начин и ще започне да пее някаква особена музика, на необикновена гама. В плача на детето има особена интонация. Плачът действа магнетически върху майката и тя, като не може да издържи това състояние, започва постепенно да капитулира и казва: „Най-после ще дам на детето каквото иска, да престане да плаче!“. Значи и децата си служат с магия, с внушение. Те знаят как да действат когато искат да постигнат някое свое желание. Щом иска нещо, детето започва да прегръща майка си, пипа я отзад по главата, където се намират двата жизнени тока и с любящ, мил глас казва на майка си: „Мамичко, много те обичам!“. Като направи тази операция, то пристъпва внимателно към майка си и казва: „Мамичко, ще

ми дадеш ли няколко ореха?“. Майката веднага отваря торбата с орехи и му дава колкото иска. Докато младата жена не е имала деца, тя възпитавала своите близки да не бъдат слаби, да не се поддават на волята на децата си. Дойде ли време тя да се прояви пред своите деца, веднага отстъпва и казва: „Какво да се прави? Децата са, още не разбират. Волята им силна, не могат да се въздържат.“. Казвам: лошото не е в това, че майката дава орехи на детето си, но тя трябва да знае законите на математиката и да я прилага в живота си. Когато дава на детето си орехи или ябълки, тя трябва да знае точно колко да му даде. Много деца умират по единствената причина, че им се дават орехи или ябълки без определен брой. Природата дава на своите деца всяко нещо с брой. Като не знае тези закони, майката казва: „Ще дам на детето си два ореха.“. Питам: защо именно два ореха?

— Тогава ще му дам три.

— Защо, именно, три?

— В такъв случай ще му дам четири, пет, шест или повече.

— Защо именно толкова орехи ще му дадеш?

За всеки даден случай майката трябва да знае колко ореха да даде на детето си. Например когато някое дете е своенравно, упорито, майката трябва да му даде два ореха. Числото две, т.е. двете единици са положителни числа. Като се съберат, те образуват числото две, което представлява магнетически метод, смекчаване на енергията. Числото две показва, че единицата, т.е. диаметърът в кръга се е завъртял два пъти около себе си. Кръгът пък представлява възможностите, при които разумният живот може да се развива. От друга страна, казвам, че диаметърът при двойката е извършил две трети от своята работа, защото при единицата диаметърът извършва $1/3$ от цялата работа, а при двойката – $2/3$ от цялата работа. Като се говори за възможности, подразбирам квадрат, плоскости, в които

животът може да се проектира, и от които вие един ден ще излезете. Ако по характер детето не е уравновесено, а вие искате да го възпитавате в духа на новото учение, дайте му тогава три ореха или три ябълки. Числото три е закон на равновесие.

Ще кажете: Това вече не е нищо друго, освен суеверие. Според вас как трябва да се възпитават децата: да се задоволяват техните желания или не? Възпитателите трябва да знаят значението на числата, защото всяко число представлява живи единици, които могат да помагат, а понякога могат и да противодействат при възпитанието. Ако някое дете изяде повече орехи, отколкото са нужни за неговия организъм, те могат да окажат противодействащо влияние върху него. Понякога орехите могат да се отразят вредно върху организма на човека, понеже съдържат голямо количество йод. Значи и орехът е в състояние да отрови човека. Тъй щото, ако искате да развиете у детето чувство на справедливост, давайте му по четири ореха; ако искате да развиете чувствата изобщо, давайте му по пет ореха; ако искате да развиете религиозните чувства, давайте му по седем ореха; ако искате да развиете разсъдъка, да стане философ, да придобие критически ум, давайте му по осем ореха; ако искате да стане благородно, с възвишени мисли и чувства, давайте му по девет ореха. Дойдете ли до числото девет, спрете. Не давайте на децата си повече от девет ореха!

Казвам: вие трябва да прилагате този закон не само върху вашите деца, но и върху себе си, защото човек има нужда и от самовъзпитание. Ако някой ден се почувствате нервен, много активен, изяжте две ябълки или круши. Някой може да намери, че ябълките, които е изял, са били малки, та трябва да си вземе още една. Малки или големи, законът действа еднакво. В случая, силата не седи в големината, но в количеството, в числото две като принцип, който действа. Ако някой изяде една круша, тежка един килограм, а

друг изяде две круши, които тежат четвърт килограм, последният може да извади от двете круши толкова енергия, колкото първият от едната круша. Според устройството на човешкия организъм, съвременният човек не е в състояние да извади повече енергия от месото, отколкото от другите храни, които минават за слаби. Защо е така? Защото съвременните хора са много лакоми и мислят, че силата на храната седи в количеството или в качеството, а не в начина на употреблението ѝ. В магията има един закон на равновесие, според който, ако вие разполагате с десет златни монети например и спазвате този закон, тяхното число никога няма да се намали, нито увеличи. Колкото и да се ползвате от тия монети, те винаги ще се набавят до десет: нито по-малко ще стават, нито повече. Питам: вие вярвате ли в този закон? Дали вярвате или не, за мен това е безразлично. Аз не ви казвам да вярвате в това, защото то подлежи на опит, но за да имате резултат в този опит, трябва да постоянствате с години. Казвате: „Бог знае доколко тия неща са верни.“ Да, Бог всичко може да знае, но въпросът се отнася до вас, вие да ходите в Божиите пътища. Бог знае всичко, но вие трябва да изправите работите си съобразно това, което Той знае. Бог е вложил във вас красиви подтици, способности и дарби, които вие трябва да развивате.

Срещам един млад човек, който иска да стане музикант, но близките му го съветват да стане държавник, да осигури положението си. Казвам: по-добре нека този млад човек стане музикант, да развеселя хората, отколкото като държавник да издава неправилни присъди и да ожесточава хората против себе си. Истински държавник е този, който знае как да се отнася със своите граждани; ако ги бие или наказва, да прави това по всички правила на Любовта. И в боя се крие нещо добро, но човек трябва да знае как да бие. В такъв бой има музика и изкуство. Ако стража-

рят бие хората без любов, един ден тези удари ще се върнат върху жена му, върху децата му, както и върху самия него. Ще кажете: „Стражарят не бие хората по собствено желание, така му заповядват.“. Това е така, но когато стражарят изпълнява своята длъжност, той трябва да се допита до своя вътрешен глас, да изпълни ли тази заповед буквално или да намери някакъв друг начин, по който да я приложи. Вътрешният глас в него ще му каже да удари ли някой човек и ако трябва да го удари колко удара са нужни. Ако му заповяда началството да удари 25 тояги, вътрешният му глас може да каже, че за този човек са достатъчни само две тояги. Нека той послуша своя вътрешен глас, чрез който именно Бог му говори. Двата удара ще донесат благословение, както на провинилия се, така и на самия стражар. Трябва ли след всичко това този стражар да се безпокои, че не е изпълнил заповедта както трябва? Представете си, че някой човек тръгне от град на град да проповядва Словото Божие, но го хванат някъде стражари и го заведат в участъка. Приставът издава заповед да набият този проповедник добре и тогава да го пуснат. Обаче един от стражарите в участъка разбира положението на този човек и му казва: „Няма какво да те бия, върви си, свободен си!“. Приставът не знае какво ще прави стражарят, но в този момент съзнанието му се пробужда и той извиква стражаря и му казва: „Пусни онзи човек там! Нищо опасно няма в неговата работа.“.

Казвам: светът, в който живеете, не е свят на произволи. Той е разумен свят и ние сме заобиколени с множество разумни същества. Не мислете, че като ходите тук-там, вие сте свободни да вършите каквото искате. Трябва да знаете, че каквото вършите и дето ходите, вие не сте сами. За всяка ваша работа са определени множество свидетели, които следят как и при какви условия вършите зададената работа. Определено количество от тия разумни същества взимат

участие заедно с вас във вашата работа. Те могат да бъдат един, двама, трима или повече, но ако имате девет помощници, вие ще бъдете гениален човек и ще можете да работите във всички изкуства. Затова именно първата ви задача е да спечелите благоволенieto на тия същества. Ученикът трябва да бъде разумен, да спечели любовта на своя учител, за да може той да му разкрие тайните на природата. Като се говори за учител, аз подразбирам учителите по музика, по изкуствата и по разните отрасли на науката. Не мислете, че е лесно да придобиете знания по известен отрасъл на науката или на изкуствата. Например някой ученик може да е способен по музика, по литература или поезия, но ако не дойде някой учител по съответния предмет да запали свещта на това чувство или на тази способност, ученикът така ще си остане. Тъй щото, каквато и способност да има ученикът в себе си, било по науката или в духовно отношение, ако той не намери своя учител по този предмет, който да запали свещта на неговото съзнание, той ще си остане обикновен ученик. И когато ученикът се приготви и изучи предадените уроци от своя учител, той се подлага на изпит. Същото нещо беше и с Христа. Той получи много уроци от невидимия свят чрез хората и докато ги учеше, ангелите бяха далеч от Него. Щом научи уроците си и издържа изпит по тях, ангелите дойдоха да Му служат.

И тъй, първото нещо, което трябва да знаете, е следното: докато сте в страдания и изпитания, вие се намирате в пустинята. Три изпита ще ви се дадат в пустинята. Първо ще се постави на изпит вашата вътрешна гордост, като ви заставят да превърнете камъните на хляб. Вторият изпит ще бъде по отношение на вашето тщеславие. Ще ви поставят горе на храма и от там ще ви накарат да се хвърлите без да пострадате, за да покажете на хората, че сте праведен човек. При третия изпит ще ви поставят на планината, от-

дето ще ви покажат всички царства и ще ви кажат, че ако се поклоните на сатаната ще придобиете всички тия царства. Обаче истинският ученик, който е изучил уроците си, знае, че при обикновени условия камъните на хляб не стават; от храма не може да се хвърли на земята неповреден и от планината – царства не се превземат. Великият Учител на човечеството, Христос, когото невидимият свят постави на тези изпити, отговори: „Не само с хляб може да се живее, но и с всяко разумно слово, което излиза от устата на Отца.“. Когато сатаната му каза, че ако му се поклони ще притежава всички земни царства, Той му отговори: „Махни се от мене, сатана, защото всички царства горе на небето, както и долу на земята, са Божии и само Той разполага с тях!“. Сега и вие седите на планината, искате да станете пръв министър в България. Намерите ли се в това положение трябва да знаете, че сатаната е пред вас, иска да му се поклоните, за да ви даде министерско кресло. Така могат да мислят само профаните, които не разбират великите закони на живота. Човекът на новите идеи е разумен, безстрашен. Той знае, че това, което ние като хора предполагахме и очакваме, не става всякога. В живота има закони, според които става точно това, което е определено, а не това, което ние мислим. Туй, което вие никога не сте мислили, става; туй, което сте мислили, не става. Когато се казва, че нещата стават така, както са определени, вие мислите, че те стават според както ги очаквате. Не, нещата не стават както вие мислите. Могат да се приведат ред факти и данни от обществения, от политическия и от духовния живот на хората от миналото, както и от новите времена, от които се вижда, че от ония, за които са мислели, че от тях нищо няма да стане, са ставали видни хора: държавници, учени, философи; тия пък, които са очаквали от себе си много, нищо не са направили. Един от видните английски писатели – Карлайл, след като изпаднал в

голямо отчаяние от себе си, прекарал три дни в мъки и решил най-после да се самоубие. В това време обаче му дохожда мисълта да се обърне към Бога, да поиска от Него просветление и помощ. Като отговор на тази молитва, той дохожда в просветление и написва едно от най-хубавите си произведения. Обаче трябвало е този писател да мине през това изпитание, през този вътрешен огън, за да се пробуди неговото съзнание. И затова, ако питате защо са страданията в света, казвам – страданията имат велико предназначение. Чрез тях хората се домогват до великата философия на живота. Който не страда, от него човек не става. Това не подразбира, че хората трябва изкуствено да си предизвикват страдания, но има разумни страдания, които трябва да се приемат по същия начин, както се приемат и радостите. За нас страданията и радостите трябва да бъдат еднакво приети. Дойде ли една радост, благодарете на Бога. Дойде ли едно страдание, пак благодарете на Бога. Правите ли разлика между радостите и страданията като приемате първите с благодарност, а вторите с недоволство, това показва, че вие не разбирате великия, Божи закон. Разумните страдания идат от Господа. Трябва ли тогава да се оплаквате, че Господ ви изпраща страдания? Ако се оплаквате, вие сте в положението на тигана, който циганинът калайдисва. Представете си, че някой тиган има съзнание и вие го дадете в ръцете на един циганин да го калайдиса. Циганинът най-първо го изчиства с пясък и парцал, да премахне всички мазнини и нечистотии. После го поставя на огъня като сипва в него малко нишадър. И най-после туря отгоре калай, да го калайдиса. Какво трябва да каже този тиган, след като претърпи толкова търкания, толкова нагорещавания на огъня? Той казва: „Какво иска този циганин от мене като ме поставя на толкова страдания и изпитания?“. Циганинът казва: „Аз искам да бъдеш чист, почтен, да бъдеш годен за работа на своя господар.“. И тъй, страдате ли,

ще знаете, че сте в ръцете на циганина, който ви чисти и калайдисва отгоре.

Сега не говоря за величието на вашата душа, но за човека, който днес се среща на земята. Аз говоря външно за човека, който трябва да премине през ред страдания, за да може низшето в него да се подчини на висшето.

От всички съвременни хора днес се изисква положителна философия, положителна логика. Това се придобива с време, когато човек се добере до истинската, до Божествената наука. Например като се разгледа ръката на някой човек, от формата, от нейния строеж, както и от дължината на пръстите ѝ, може да се съди за живота на неговите деди и прадеди. Например на някои хора трябва да се издължават показалците, на други третите пръсти, на четвърти безименните и т.н. За това обаче се изискват големи усилия. Забелязано е например, че ръцете на крадците са дълги, а на убийците – къси. Не правете общи заключения, че който има дълги ръце, той е крадец, или който има къси ръце е убиец. Аз само изяснявам закона. Ако признакът, че някой човек е крадец съществува не само на ръцете, но още и на главата, и на лицето му, тогава само може да се каже с положителност, че той е крадец. Причината за издължените ръце на крадеца се дължи на факта, че той дълго време е проектирал своята мисъл към ръцете си, вследствие на което в тази част именно, е прииждала повече кръв. Ако крадецът, без да знае законите, е могъл несъзнателно да удължи своите ръце, защо гениалният човек със своето знание и усилие на волята да не може да удължи един от своите пръсти? Искате ли да удължите някой от своите пръсти, измерете предварително дължината на всяка негова фаланга и след известно усилие и работа върху себе си измерете с колко е станало удължението. Ако в кратко време успеете да удължите пръста си с един или два милиметра, вие сте талантлив

човек. Обаче, ако след десетгодишна продължителна работа не успеете да удължите пръста си нито с половин милиметър, вие сте човек без воля, без чувства и без мисъл. В такъв случай не се самозаблуждавайте в себе си. Някой казва: „Не зная защо ноктите ми много растат.“. Щом не знаеш защо ноктите ти растат, това е механически процес. Ние не говорим за механическите процеси. Например сглобяването на няколко дъски във вид на каца и опасването им с няколко обръчи е механически процес. Самата каца няма съзнание. Смисълът на живота не седи в механическото нареждане на дъските. В органическия свят няма механически процеси. Там всяка клетка, всеки атом, всеки йон трябва да бъдат в хармония с другите клетки, атоми и йони. Например, ако един атом желязо и един атом злато влязат в организма на някой човек, те трябва още с влизането си да бъдат в хармония с всички останали атоми от елементите, които съставляват организма. В органическото царство всички атоми на един и същи елемент се различават. Например един атом желязо се различава от друг атом желязо, ако първият е минал само през минералното царство, а вторият е минал освен през минералното, още и през растителното царство. Ония пък атоми желязо, които са минали и през минералното, и през растителното, и през животинското царства, се отличават в културно отношение от първите два. Същото се отнася и за храната, която приемаме. Например, ако вие приемете храна, атомите на която са минали само през минералното царство, значи, тези атоми нямат нужната култура и развитие, тази храна ще се отрази вредно върху вашия организъм. Засега минералите изпълняват велика служба в живота; те служат като оръдия на природата, те кристализират материята и са център на известен род сили. След тях идат растенията, които от своя страна приготвят живата материя в природата. После идат животните, които обработват специфичен

род материя, докато най-после се дойде и до човека. Човек пък приготвя материята на мислите и чувства-та, от които ще се ползват възвишените същества. В това отношение хората се намират в една фабрика за чорапи, дето приготвят материали за обличането и обуването на разумното бъдещо поколение. Значи съвременната култура и съвременните хора приготвят онази материя, от която за в бъдеще напредналите души ще приготвят своите тела.

Казвам: като знаете тези неща, вие ще можете съзнателно да удължите вашите пръсти. Например, ако вашият показалец е дълъг 7 сантиметра и вие искате да следвате математика, не ще можете. Защо? Човек с показалец, дълъг 7 сантиметра, не може да следва математика. Всичко друго може да следва, но не и математика. Значи, за всяка наука има определени данни, специфични белези, които благоприятстват за нейното развитие. Пръстите на разните учени хора, както и на художниците и артистите, са различно устроени. Ще видите, че у видните музиканти пръстите са развити точно толкова, колкото е мярката, дадена от природата. Всяко външно развитие на даден орган отговаря и на вътрешните качества и способности у човека. Ако външният свят не може да се отразява върху някой човек, той не може да има нито силно развит ум, нито силно развито сърце, нито силно развита воля. Като се говори за воля, не се разбира своеволие, но самообладание. Който се владее, той трябва да прощава грешките на хората, а главно да се учи от тях. Такъв човек никого не съди. Затова е казано: „Не съдете, за да не бъдете съдени!“ . Светът, в който живеем, е добре устроен; той е хармоничен свят. По-хубав свят от него няма. Когато казваме, че в света съществува дисхармония, тя е внесена от хората. Значи дисхармонията се дължи на самите нас. Страдания и скърби, които не са от Бога, се дължат пак на нас. Тъй щото когато се говори за мирова скръб, всъщност такава скръб

не съществува. Мировата скръб е резултат на това, че хората не са изпълнили волята Божия. Казвате: „Навред ли съществуват страданията?“. Там, дето хората не изпълняват волята Божия, страданията се явяват като естествени последици на това неизпълнение.

Що е грехът? Резултат от неизпълнение волята Божия. Грехът съществува само на земята, но не и на другите планети на слънчевата система, понеже там съществата са високо устроени. Ако на крадеца се предложи цяла планина пълна със злато, ще се яви ли желание в него да краде? Той вече няма повод да краде. Желанието му за пари, за злато, е напълно задоволено. Ако пред алчността на някой човек се сложи цялата земя като владение, той веднага ще започне да мисли какъв пост да заеме в света, как да разработи тази земя и т.н. Той ще намери хиляди работници, които да обработват тази земя. Значи човек върши престъпления само тогава, когато му липсва нещо. Задоволят ли се неговите желания, той се отказва от всякакви престъпления. Престъпниците са най-дребнавите хора, буболечици, които нямат никаква идея. Който мисли, че не може без пари, без удоволствия в живота, той е буболечица. Човек може да живее и без пари, и без удоволствия, и пак да бъде учен и богат. Няма по-голямо богатство за човека от неговия живот. Животът на човека и с милиони не може да се откупи. Съвременните учени, философи и писатели учат хората как по-лесно да прекарат живота си, как да придобият по-големи богатства. Според мен задачата на учените и на философите е да покажат на хората начин как да живеят правилно. Целта на човешкия живот не се заключава в придобиване на богатства, защото богатството и парите хората сами ги създадоха. Днес в света има около сто милиарда в злато; ако речем да го разделим на един милиард хора, на всеки човек ще се падне по сто лева. Значи всеки човек има право само на сто лева, които са резултат на

труда на хората от миналите поколения. Дойде някой при мене, иска ми 2000 лева назаем. Казвам: ти имаш право само на сто лева, не повече. Отде ще се вземат останалите пари, които искаш? Ето защо, всички хора трябва да се впрегнат на работа, разумно да използват живота и силите, които Бог им е дал, за да имат придобивки, били те материални или духовни. Казвате: „Нали орем, копаем, защо не сме богати?“. Казвам: не е достатъчно човек само да оре и да копае. Истински работник е този, който освен че оре и копае, работи още и за напредъка на цялото човечество. Благодарение на усилията и работата на духовните хора, от невидимия свят пристигат към земята висши енергии и сили, които поддържат целия земен живот. Когато майката се грижи и моли за децата си, по този начин тя сваля от разумния и възвишен свят съответни енергии за своите деца. В това отношение родителите не трябва да се тревожат как ще прекарат децата им, но трябва да се молят, да мислят и да работят усилено за тях. Молитвите на хората са необходими за сваляне висши енергии от невидимия свят. Тези енергии се използват за развитието на цялото човечество. И ако съвременните хора страдат, причината за това е, че им липсва нещо, че не са заели местата, които Бог им е определил. Например някой човек е станал учител без да е определен за тази работа. Друг е станал свещеник без да е определен за тази работа. Трети е станал търговец без да разбира нещо от търговията и т.н.

Христос казва: „Няма тайна, която да не се открие.“. Казвате: „Какво ще стане с нас?“. Не е въпрос какво ще стане с вас, но какво трябва да се прави за в бъдеще. Съвременните хора са дошли до безизходно положение, благодарение на своето голямо незадоволство. И който има е недоволен, и който няма, също е недоволен. Всеки умира недоволен от живота и казва: „Когато отидем на онзи свят, там може да ни е по-добре.“. За кой свят мислят те? Да се говори за

блаженство на онзи свят без да сте придобили това блаженство тук, това е една вътрешна самоизмама. Когато човек умира, той трябва да знае защо умира и де ще отиде след смъртта си. И ако има известно верую, той трябва да знае какво съдържа това верую в себе си. И ако има някакво изкуство, той трябва да знае какво съдържа то в себе си. Ние трябва да имаме положителна наука. За да напредва човек, той трябва да следва идеала на своята душа. Докато българката сама тъчеше платната си в нея имаше идеал; откак престана сама да тъче платната си и започна да носи черни дрехи, и нейният идеал изчезна. Като наблюдавам дрехите и цветовете на дрехите, с които съвременните хора се обличат, намирам, че те не допринасят нищо хубаво. На някои хора например не е позволено да носят черни дрехи. На други не е позволено да носят червени дрехи. Всеки трябва да знае какви дрехи може да носи. Казвате, че има мода на дрехите, възприета от Париж, и вие ще се обличате според тази мода. Обаче парижката мода не е меродавна за природата. При сегашното развитие на човечеството най-добре е хората да се обличат с дрехи, които имат меки, приятни цветове, за да се смекчават чувствата им. Цветовете на дрехите трябва да бъдат такива, че да удовлетворяват и самия човек. Мнозина носят връзки или дрехи с ярки, неподходящи за тях цветове, които се отразяват вредно върху тяхната нервна система. Носят ли дрехи с такива цветове, от тези хора не могат да излязат нито художници, нито музиканти, нито учени. Религиозните хора се обличат с черни дрехи, но работите им не вървят добре. Всеки цвят има свое предназначение, което учените хора знаят. Например зеленият цвят е материалистически; червеният цвят е активен, той е цвят повече на животните; портокаловият цвят е на крайния индивидуализъм. Единствените цветове, които съответстват на сегашното развитие на хората, са ясно-синия и ясно-жълтия. И затова ко-

гато човек се чувства недоволен, нека обърне погледа си нагоре, към небето. Синият цвят на небето действа успокоително. Възприеме ли този цвят в себе си, той ще се домогне до онези вибрации, които носят в себе си живот. Тъй щото аз говоря за цветовете не само като носители на известни вибрации, но и като носители на живот. Синият цвят внася в човека Истината. Тя пък тонира умовете на хората и ги прави свободни. Законът на свободата отваря сърцата на хората, разширява ги и дава простор на човешката воля. Истината дава тон на живота. Значи между всички явления в живота има неразривна връзка.

Казвам: вие трябва да изучавате всички съвременни науки, но трябва да знаете ролята на всяка една от тях. Изпеете ли една песен, кажете ли една дума, правете всичко това съзнателно! Това подразбира да знаете ролята на тоновете и думите, с които си служите. Често хората казват за нещо: „Възможно е, допустимо е, мога да го направя и т.н.“. Изговаряте ли тези думи в техния общ смисъл, нищо няма да постигнете. Искате ли например да направите думата „мога“ мощна, пред нея трябва да поставите личното местоимение „аз“; иначе буквата „м“ в думата „мога“ означава смърт. Това значи, че всичко можете да направите, но след като умрете. Казвам: ако като поет, художник или като музикант вие не сте могли да направите нещо, докато сте живели на земята, та като умрете ли ще направите? Не се лъжете в това! Умрете ли, ще ви направят един паметник и нищо повече. Обаче кажете ли „аз мога“, вие ще опитате плодовете на вашия труд. Вие не трябва да умираете, че тогава да дойдат хората и да кажат: „Бог да прости този човек. Поне едно благо ни остави!“ . Ние благодарим за такива пожелания – Бог да ни прости! Чуete ли да казват хората за вас така, станете от гроба и кажете: „Не желая да ми пожелавате това нещо, но елате да седнем всички заедно, да си поговорим, да ви дам едно угощение и

Бог да ни благослови всички!“ Получите ли Божието благословение, вие всички ще си попеете и поговорите музикално.

И тъй, първото нещо, което трябва да имате предвид в българския език, е да знаете значението на буквите. Например, буквата *и* е свързана с ума; буквата *а* – със сърцето, а буквата *е* – с волята. Ако си служите с тия три звука при пеенето, вие ще можете да се лекувате с тях. Служете си с буквата *и*, но не я поставяйте в междуметието *их*. Когато имате голямо неразположение и дойде някой при вас, изпейте звука *и*, а след това изговорете думата *Истина*. Значи всяка буква съдържа нещо тайно в себе си. Това показва, че тайните работи в нашия живот трябва да се проучват. Всички хора искат да бъдат талантиливи, гениални, но талантите, гениалността се обуславят от много неща. Ако човек има недъзи и недостатъци, той не може да бъде талантлив, а още по-малко гениален. Талантливите, както и гениалните хора, нямат никакви недостатъци, никакви недъзи. Според вас и талантливите, и гениалните хора имат недостатъци и слабости. Не, талантливият и гениалният човек не трябва да имат никакви слабости. Талантливият и гениалният човек, за да бъдат такива, всичките им органи и чувства трябва да са добре развити. Казвате за някого, че е талантлив човек, но има известни слабости. Ако наистина този човек е талантлив, това означава, че поне областта, в която той е развил своя талант, е свободна от всякакви слабости и недъзи.

„Няма тайна, която да не се разкрие.“ За изяснение на тази мисъл ще приведа нещо от живота на Мойсей. Мойсей беше учен човек; той разполагаше с всичката тогавашна мъдрост, но си позволи да убие един египтянин, за да има доброто мнение на народа си. Обаче след това той трябваше дълго време да изкупува своя грях. Той мислеше, че неговото престъпление е скрито, но не излезе така. Един ден, когато двама евреи се

биеха, Мойсей отиде да ги примири, но един от тях се обърна към него с думите: „Какво мислиш да правиш, и нас ли искаш да убиеш като онзи египтянин?“. Тогава Мойсей избяга и отиде в пустинята, дето прекара цели 40 години между овцете, от които се учеше. След 40 години ангел Господен дойде при него и му каза: „Чух скърбите и страданията на твоя народ, затова ти ще отидеш да ги освободиш.“. Мойсей беше смирен човек, затова каза на ангела: „Пратете някой друг вместо мен. Аз съм негоден за тази работа.“. „Не, ти ще отидеш.“ Питам: вие пасли ли сте като Мойсея 40 години овцете? Мойсей, такъв голям държавник, трябваше 40 години да прекара в пустинята, да пасе овцете. Едно липсваше на Мойсея и той го научи от овцете. Овцете, които той пасеше цели 40 години, представят израилския народ. Чрез тях той опитваше душите на всички евреи, които умираха в Египет, защото се вселяваха в овцете.

Казвате: „Възможно ли е човек да влезе в една овца?“. Питам: ако някой човек влезе в касата на един богаташ да го обере, това не е ли по-срамно, отколкото душата на някой човек да влезе в една овца? Човек може да влезе в овцата, а може и да излезе; като душа, той е свободен да постъпва както иска. Това не значи, че той остава завинаги свързан с овцата. При това не мислете, че овцата и в невидимия свят представлява това каквото е във физическия. В невидимия свят овцете живеят колективно и там те имат своя специална философия. Казвате: „Овцете са създадени, за да услужват на човека като му дават вълна, месо и мляко.“. Наистина овцете дават много нещо на човека, но за всичко това се държи точна сметка. Когато овцата срещне онзи, комуто е давала своята вълна, своето мляко и месо, тя казва: „Иване, време е вече ти да ми върнеш това, което едно време ти дадох!“.

Ако Иван не иска доброволно да върне това, което е взел от овцата, в друг живот те ще сменят местата си:

овцата ще дойде на неговото място, а той ще заеме мястото на овцата. Възможно ли е да стане това? Питам: ако това ви се вижда невъзможно, как можа човекът, създаден по образ и подобие Божие, да стане престъпник? Как може ангелът, който живее на Небето чист и свят живот, като слезе на земята да стане змия и да изкуси първата жена в рая? Ако един ангел може да стане змия, защо човек да не стане овца? Понизшите форми в живота показват, че някога е станало деградиране с някои от възвишените същества. В това отношение трябва да знаете, че ако човек не живее по законите на Бога, той може да деградира. Това не трябва да ви плаши, но трябва да знаете, че единственият вечен и верен закон седи в изпълнение на волята Божия. Изпълнява ли човек волята Божия, той вижда, че всичко в света е красиво. Защо? Защото светът е създаден от Бога. Аз бих предпочел да живея в къщата на една овца, отколкото в къщата на един богат, но престъпен човек. Аз съм живял между овците и зная какво има в тях. Те имат отлично сърце. Там, дето има добро сърце, не липсва култура. Аз бих желал хората да имат благородни сърца като овците. Що се отнася до ума им, казвам: по ум човек седи по-горе от овцата, но по сърце овцата седи по-горе от човека. Затова именно Христос казва: „Моите овце“. Значи на съвременните хора липсва едно от качествата на овците, заради което те трябва да живеят между тях, да придобият това качество.

И тъй, великата задача на живота седи в разбиране на великия Божествен закон. Разберете ли този закон, вие ще се доберете до тази велика наука да познавате себе си, да знаете значението на вашите външни и вътрешни органи. Знаете ли значението на вашите органи, вие ще можете чрез тази наука да ги поставите в пълна взаимна хармония. Знайте, че всички органи, които съставят нашето тяло, от най-големи до най-малки, имат велико предназначение. От тези

органи зависи нашето бъдеще. Когато човек се обърне към Бога, той трябва да измени състоянието на своите вътрешни и външни органи, да внесе в тях известно подобрене; също така и в своите възгледи той трябва да внесе реформа, да стане съвършено нов човек. Това значи да бъде човек разумен. Велика е природата и ние отвсякъде можем да черпим знания. Например Библията, като книга, е важна в това отношение, че в нея са събрани опитностите и знанията на хората от ред поколения насам. В тази книга е изложен живота и учението на Христа, макар и в съкратена форма, но който има просветен ум и чисто сърце, той може да се учи от всичко, което е изнесено там. Просветеният човек се учи от всичко; във всички явления той намира непреривна връзка. По тази връзка той съди за онази целокупност на живота, която се изразява в цялата природа, в целия космос.

Христос казва: „Няма тайна, която да не се разкрие.“. Това е само за разумния човек. Обаче когато човек изгуби своето съзнание, както и пътя към Бога, той ще се намери в тайните на живота. Тайните неща са само за глупавите, а явните – за разумните хора. Тъй щото, искате ли да ви се разкрият тайните на живота, да придобиете стабилност, вие трябва да бъдете ученици. Не се грижете да си осигурите места за онзи свят. Мнозина казват: „Да се осигурим, да си купим места, дето ще ни закопаят.“. Не се грижете за това. „Ама искаме да бъдем близко до нашите майки и бащи.“. Казвам: ако търсите вашите майки и бащи, вашите баби и деди по гробищата, вие се самоизлъгвате. Душите на хората не остават на земята. Архангел Михаил има грижа за това; той ще определи мястото на всяка душа. На вас предстои да се пригответе за този ден, когато Архангел Михаил ще дойде, ще похлопа на вратата ви и ще каже: „Излезте вие, културни хора, от своите стари къщи!“.

Сега доброто семе, за което говори Христос в прочетената глава, представя разумните хора, които разбират Божия закон. Които не разбират Божия закон, те представляват семената, които са паднали на пътя, на пясъчливата почва и между тръните. Като знаете това, не се лъжете, че имате Божия Дух в себе си. Идването на Духа Божий в човека представлява продължителен процес на разширение и на придобиване на светлина. Постоянна светлина трябва да има човек! Той трябва да расте от слава в слава, от светлина в светлина и от доброта в доброта. Някой казва: „Аз имам Божията любов.“. В тази любов има градация. Започне ли човек да придобива Божията любов той постепенно се разширява, докато събере всички хора в себе си. Засега в сърцата на хората няма място за всички. Не е достатъчно човек само да обича хората, но той трябва да бъде във връзка с тях, както и с ангелите, да почувства и тяхната любов и култура.

Казвате: „Еди-кои си хора са заблудени.“. Какво значи заблуден човек? Заблуденият човек има на лицето си було. Обаче хората, които наричат заблудени, нямат никакво було. Тогава, нека хората, които не минават за заблудени, да кажат отде са дошли на земята? Те ще отговорят, че не знаят. Как да не знаят? Нали не са заблудени? Следователно когато казвате, че някои хора са заблудени и се занимават с глупости, вие трябва точно да определите в какво седи тяхното заблуждение и какви са глупостите, с които се занимават.

И тъй, ако всичко, което ви говоря, разглеждате в буквален смисъл, вие ще извадите от думите ми някаква крива философия; обаче, ако в тях разберете законите, които действат в разумната природа, тогава ще разберете и смисъла на целокупния живот. Човек трябва да учи! Дойдете ли до науката, знайте, че там нищо даром не се дава. За да придобиете Божествената наука, от вас се изискват големи и постоянни усилия.

Сега впрегнете на работа вашия ум, вашето сърце и вашата воля, ако искате да се домогнете до тайните, които Бог е вложил в самата природа. Днес тайните на Царството Божие са скрити от хората, но в Божия план е предвидено да се разкрият само за готовите души.

13 март 1927 г., гр. София

Кротките

*Блажени кротките, защото
те ще наследят земята.*

Матей, 5:5

Думите, които се употребяват в речта, едновременно имат външен израз, както и вътрешно съдържание и смисъл. Стремехът на човешкия дух се заключава в това, да разбере съдържанието и смисъла на думите, които съставляват неговата реч. Думите приличат на скъпоценни камъни, които могат да се оценят само от разумните хора. Глупавите хора не могат да оценяват скъпоценните камъни. Това виждаме в баснята „Петел и елмаз“. Един петел, като ровил бунището, намерил в него един елмаз, голям като кокошо яйце. Когато видял този лъскав камък пред себе си, той го ритнал и казал: „Как не можах да изровя едно житно зрънце вместо този камък?“. Обаче петелът не знае, че ако елмазът се продаде, с получените пари ще може да купи жито, с което да се нахранят хиляди петли като него. Казвате: „Това се отнася за петлите.“. То се отнася за петлите, но същевременно се отнася и за онези хора, които обичат да ровят в бунището.

Христос казва: „Кротките ще наследят земята.“. Какво се разбира под думите „кротък, кротост“? Кротостта е качество на сърцето, а не на ума. Следователно когато чувствата на човека се намират под влиянието на разумното сърце, този човек е кротък. Кроткият човек никога не бърза. Като се казва, че кротките ще наследят земята, от това се подразбира, че те ще живеят на земята колкото искат. Животът на съвременните хора не зависи от тях, вследствие на което ние казваме, че те не живеят на земята, тоест те

са нейни временни жители. Хората приличат на мухи, които влизат в къщата на някой богат човек, защото искат да се обогатят. Те намират в къщата нещо сладко, кацват на него и си казват: „Хубава е тази книга, има какво да се чете!“. И в кратко време виждате тази книга покрита със студенти и с професори като в някакъв съвременен университет. Дойде ли господарят на тази къща и види тези неканени гости върху книгата, той ги улавя една по една и ги изхвърля вън. Питам: тия мухи успяха ли да завладеят къщата на богаташа? Щом богаташът влезе в къщата си, веднага ги изхвърля навън. Тия гости, като излязат вън, отново започват да разискват по кой начин да завладеят къщите на хората. По същия начин и хората кацват на земята, но не се минава много време и смъртта иде със своите намазани със сладко книги, които поставя пред хората. Те веднага се налепват на тия книги и смъртта ги изхвърля навън. Казват: „На еди-кого си се роди дете.“ Казвам: хората още не се раждат. Днес те се намират в положението на мухите, които още не живеят съзнателен живот. Те се качват на мухоловките дето намират своята смърт. Тъй щото, съвременната култура свършва живота си на мухоловки.

Казвам: съвременните хора страдат, мъчат се, защото си поставят великата задача да завладеят земята. Те трябва да се откажат от този стремеж. По какъв начин? Като се домогнат до висшия разумен живот. Те трябва да изучат законите на разумния живот и според тях да живеят. Значи, задачата на съвременните хора не се заключава в това да завладеят земята, но да изучат законите на разумния живот, за да живеят правилно на земята. Ако сте каменар, който чука камъни, вие се нуждаете от голям чук, който, като дигате и слагате върху камъните, да ги троши на по-малки парчета. Колкото и да е голям този чук, той е на мястото си. Философия има в него. И каменарят е на мястото си, защото знае как да чупи камъните. Обаче,

ако сте философ и вземете един голям чук, с който да удряте върху някоя книга, този чук на мястото си ли е? Философът на мястото си ли е? Нито чукут е на мястото си, нито философът. За да се напише някаква философска мисъл не се изисква чук, но едно малко, леко перце. С това перце могат да се пишат нежни, утешителни думи за сърцата. Питам: когато хората разрешават важни въпроси, с пера ли ги разрешават или с чукове? Когато в някой дом има спор за нещо, перото ли разрешава спора или чука? Когато между ученици и учители има спор, недоразумения, перото ли разрешава тия въпроси или чука? Когато между военните има спор, несъгласия, перото ли разрешава спора и несъгласията или чука? Когато между свещеници, проповедници и владици има разногласие, перото ли разрешава разногласията или чука? На тези въпроси вие сами ще отговорите.

„Кротките ще наследят земята.“ Ако искате да разберете дълбокия смисъл на думите, които Христос е вложил в този стих, трябва да оставите настрана вашите схващания и знания за живота; същевременно трябва да се откажете от мисълта, че сте достигнали върха на знанието и няма какво повече да достигате. Който мисли, че е достигнал върха на знанието и няма повече какво да учи, той сам си приготвява нещастие.

Сега като максими в живота поставям следните положения: начало на Божествения живот е духовният; начало на духовния живот е религиозният; начало на религиозния живот е материализмът; начало на материализма е смъртта. Ако разгледаме тия положения в обратен ред, ще имаме следното: начало на смъртта е материализмът; начало на материализма е религията. Значи материалистите са най-религиозните хора. По-религиозни хора от материалистите няма. Те се държат здраво за своите убеждения, готови са да умрат за тях, но не отстъпват. Кой богаташ не умира

за своята каса? Кой чиновник от пощата, като носи в чантата си два-три милиона лева, не е готов да го пребият на пътя с камъни, но да не даде парите? Той казва: „Само ако ме убиеете можете да вземете парите.“. Какво показва това? Това е религиозно убеждение, за което той умира. Казвам: краят на духовния живот е религиозният. Значи, ако мислите, че сте много религиозен, вие сте в края на вашия духовен живот, тоест намирате се в низходяща степен на вашето развитие. Тогава вие ставате религиозен човек. Що е религия? Религията е мъртва черупка, в която влизат само тия хора, които нямат какво да правят. Те вярват във формите на нещата. Казвате: „Защо хората бягат от черквите? Не вярват ли в Бога?“. Питам: нима хората непременно трябва да седят в черквите? Преди всичко черквата не е създадена за душата. Тя не може да служи на душата. Ако наистина черквата е необходимост за душата, питам: коя беше първата черква, в която се молеше Адам? Можете ли да кажете дали тя беше православна, евангелска, католическа, теософска или друга някаква? Имаше ли черква по това време? Де се молеше Адам? Имаше ли икони и кандила? Адам признаваше само Един Жив образ, на който се кланяше. Всяка сутрин Бог посещаваше Адама и го извикваше: „Адаме, тук ли си?“. Той излизаше пред Бога и Му се покланяше. Обаче когато Адам сгреси, Бог го извика за последен път, но той се скри от лицето Му, не смееше да се покаже. Следователно когато някой каже, че е религиозен човек, питам го: ти чуваш ли всяка сутрин гласа на Бога в твоята райска градина? Ако имаш райска градина, в която да чуваш гласа на Бога, ти имаш и религия; нямаш ли такава райска градина, нямаш и религия. Когато хората изгубиха рая, тук си направиха черква да се забавляват; под думата „църква“ се разбира общение на душата с Бога.

Съвременните хора изпадат в комично положение. Когато някой изгуби баща си, той туря портрета

му на първо място и започва да се кланя на умрелия си баща като казва: „Благороден човек беше моят баща!“. Питам: де се крие благородството на твоя умрял баща? Или изобщо в какво се заключава благородството на умрелите хора, или на хората, които умират? Казвате: „Справедлив човек беше моят баща, пълен с добродетели.“. Де отидоха тия добродетели? Ако добродетелите могат да се стоят като лед, да се превърнат във вода и да отидат в черната земя, какви добродетели са те?

— Моят баща беше духовен човек.

— Да, твоят баща беше на края на своя духовен живот, на края на своя религиозен живот, на края на своя материалистичен живот, вследствие на което той умря.

Ако човек се ражда като ангел, той трябва да запази това свое състояние през целия си живот. Как може да запази своето състояние? Чрез волята си, чрез своето сърце и чрез своя ум. Защо са волята, сърцето и умът на човека, ако чрез тях той не може да запази състоянието, с което се е родил, както и благата, които Бог му е дал в началото на неговия живот?

Мнозина ще запитат: „Как е създаден света? Как е създаден човек?“. Не е въпрос как е създаден човек, нито е въпрос как е създаден света, но за нас е важно, че светът съществува. Как е създаден светът – това не знаят всички, но всички знаят, че светът съществува. Защо? Защото когато Бог създаваше света, ние не бяхме при Него. Съществуват ред теории на учени хора върху създаването на света, но нека дойде един от тия учени да ни покаже едно клише, останало от създаването на света. В първа глава на Битието се казва, че Бог направи небето и земята. Значи Той ги направи, но не ги създаде. Това подразбира, че Бог ги направи видими. В този смисъл земята не е мъртво тяло. Тя е живо тяло, върху кората на което живеем. Ако бихте погледнали земята с очите на ясновидеца, вие бихте

я видели като красива жена, наша майка, в която живеем ние, хората, и които тя често потупва, понеже не изпълняват службата си както трябва. По отношение величината на земята хората представляват малки буболечици. Когато някоя от тия буболечици не слуша майката – земя, тя я чукне с единия си пръст и буболечицата отхвърква далеч някъде в пространството. След това останалите буболечици казват: „Еди-коя си буболечица умряла.“. Защо умряла тази буболечица – човек? Понеже бил недоволен, че нямал знания, нямал богатства и т.н. Земята казва: „Слушай, синко, понеже си дошъл при мене да се учиш, ще живееш тук, докато израснеш и след това ще те изпратя на слънцето да се учиш.“. Слънцето е грамадно тяло, милион и половина пъти по-голямо от нашата майка – Земя. Някой казва: „Голямо нещастие ме сполетя, но няма какво да се прави, тъй е писал Господ.“. Не, Господ никога не се занимава с нещастията на хората. Веднъж човек дошъл на земята, той трябва да знае, че тя е негова възпитателка. Тя казва: „Каквото ти е нужно в живота, от мене искай. Аз ще ти дам и жито, и царевича, и ябълки, и круши, и бонбони, но от тебе искам да учиш и да слушаш. Не учиш ли и не слушаш ли, моят пръст ще те чукне и ти ще умреш.“. Сега всички учени, философи, проповедници, свещеници, владици умират, а хората казват, че са отишли на онзи свят. Чудни са хората, които без да са ясновидци казват, че техните близки отишли на онзи свят. Да поддържат това твърдение е все едно слепият да казва, че видял някой негов познат да отива към Витоша. Слепият, който не вижда нещата, трябва да каже: „Казаха ми, че моят познат отиде на Витоша.“. Който вижда, само той може да каже: „Видях моят познат да отива към Витоша.“.

„Кротките ще наследят земята.“ Някой запитва:

— Аз от кротките ли съм?

— Ако беше от кротките, земята щеше да бъде твое наследство. Пари имаш ли, касата ти пълна ли е?

- Не е пълна.
- Тогава не си от кротките. Разумност имаш ли?
- Нямам.
- Пак не си от кротките.

Кроткият човек има всичко. Неговата градина е пълна с ябълки, с круши, с портокали, с лимони, с праскови и т.н. Земята е негово наследство и той разполага с нейните богатства. Някой казва: „Аз не се занимавам със земни работи, аз се занимавам с поезия, стихове пиша.“. Казвам: съвременният поет първо съчинява, после пише в ума си и най-после превежда на книга. И наистина, виждаме някой поет седнал някъде, мъчи се, търси рими, съчинява и най-после преведе намисленото на книга. Значи той превежда на книга, а не пише никаква поезия. Истинският поет е вътре в него. Казвате: „Еди-кой си музикант създаде нещо, написал някакво велико произведение.“. Не, и този музикант не създава сам, но той само превежда. Истинският музикант е в него вътре: той диктува, а другият отвън превежда. Казвате:

— Този човек е много религиозен.

— Защо?

— По цял ден се моли на Бога, поклони прави, чете псалмите на Давида.

Питам: колко свои псалми той прочете и написа? Това, което той прави, е пак превеждане. Това са псалми на Давида, а не негови. Всяка сутрин вие трябва да съчините по един псалм от себе си. Който не знае да съчинява псалми, той не знае да се моли. Първата работа като станете сутрин е да съчините по един малък псалм и да видите дали Бог ще го одобри. Ако Бог го одобри, ще го оставите в първоначалния му вид; не го ли одобри, ще оставите Той да го поправи и ще го запазите в този коригиран вид. Колко псалми съчинихте досега? Ако всяка сутрин е трябвало да съчинявате по една песен и да нарисувате по една картина, колко песни и колко картини трябваше да имате досега? Ве-

ликата Божествена наука определя точно чертите на истинския поет, художник или музикант. Ако се вгледате в лицето или в челото на такъв поет, ще видите, че от лицето или от главата му излиза силна светлина и той започва да съчинява някое свое произведение.

Казвам: велико нещо е човешката душа! И след това хората още продължават да се запитват съществува ли душа или не. Който пита съществува ли душа или не, това показва, че неговата душа е по-малка от самия него. Този човек трябва да остави този въпрос настрана и да не разисква върху него. Душата осветлява човека. Всичкото знание, което той носи в себе си от памтивека, както и Любовта, Мъдростта и Истината – трите начала на живота, се крият именно в неговата душа. Тя е склад, хранилище на всички неговии богатства. Всички трудни въпроси, които изникват пред човека, се решават пак от душата. Трябва ли тогава да запитвате съществува ли душа или не? Който не вярва в съществуването на душата, той се намира в края на материализма и смъртта е негов дял. Какво става с този, който умира? Той изгубва всичко. И след това хората започват да се успокояват с думите: „Ако има бъдещ живот и сме живели добре, ние печелим; ако пък няма бъдещ живот, нищо не губим.“. Казвам: ако има бъдещ живот и не си живял както трябва, ти губиш, понеже влизаш в живота на страданията. В този живот ти ще бъдеш глух, сляп, сакат, ням, и ще се намираш във вечна тъмнина и постоянно мъчение. Ако влезеш в духовния свят глух, сляп, ням, сакат, и не можеш да продължиш своето развитие, защо трябва да се излагаш на такова мъчение? Казвате: „Бог не съществува.“. Това показва, че вие не вярвате в този бог, когото сами сте създали. Началото, от което сме излезли, е Бог. Той ни дава подтик към великото и красивото, вследствие на което ние се стремим да бъдем разумни, свободни, учени, щастливи, тоест хора с широки сърца и светли умове.

Питам: отде и как се създават тия подтици у човека? Гледате човека – като заспи, нищо няма в него, не се забелязва никакъв подтик. Когато спи, той нищо не разбира. Де е тогава истинският човек? Истинският човек никога не спи. Сънят представлява раздвояване на човешкото съзнание. Това показва, че между физическото и духовното съзнание на човека няма връзка. Следователно явленията от духовния свят не могат да се реализират на земята и обратно: явленията от земята не могат да се реализират в духовния свят. И затова, ако човек влезе непригответен в духовния свят, той ще усети като че пада отнякъде. Такова е положението на земния човек, който мисли за себе си, че всичко знае. Питат го:

– Отде идеш?

– Не зная.

– Кой е твоят дядо или твоята баба от преди четири поколения?

– И това не зная.

И колко нещо още не знае, а се заема с разискване върху въпроса съществува ли Господ или не. При всичките ваши знания, щом ви сполети най-малкото нещастие, веднага казвате: „Няма правда в света.“. Казвам: тъкмо това нещастие показва, че има правда в света.

Не мислете, че това, което ви говоря, има нещо общо с вашия личен живот. Аз изнасям старите схващания на хората от хиляди години насам. Има едно ново схващане, което трябва да приемете, ако искате да се освободите от страданията в света. Освободите ли се от страданията и нещастията, едновременно с това ще се освободите и от много други неща, които спъват вашето развитие. Представете си, че сте беден човек и се нуждаете от пари. Казвате: „Без пари не може да се живее, без пари не може и да се работи.“. Така е, без пари не може в този свят, обаче има един господар на когото всички служат без пари и

то доброволно. Кой е този господар? Това сте самите вие. Когато човек работи за себе си, иска ли за това пари? Не иска. Каквото ви накара този господар, вие с готовност работите: копаете, орете, жънете, учите – всичко това правите доброволно и гледате само да не ви изгъди. Каквото ви накара и каквото ви даде този господар, от всичко сте доволни. Следователно един ден, когато вашето съзнание се обедини с общото съзнание на всички хора и когато всеки човек започне да работи и за другите, както за себе си, ще има ли тогава бедни хора в света? Няма да има. И, ако у всеки сиромаш има това благородство, че той никога да не помисли за касата на някой богаташ, няма ли да има разбиране и съгласие между хората? Всеки ще предпочита да води идеен живот и да работи добросъвестно, вместо да обира чуждите каси. Идеят човек е възискателен към всичко. Той може да е беден, да няма обуца и шапка на главата си, но отвън още ще познаете, че той е човек с идея. Ако пък е богат, той ще се облече с най-хубави дрехи, с най-хубава шапка, всичко в него ще бъде изискано. Неговото облекло ще представлява контраст на модата, но ще бъде изискано. Това именно показва, че той е идеен. Идеят човек не си позволява да ходи със скъсани дрехи или със скъсани обуца. Дрехите му могат да бъдат стари, но няма да имат дупки. Яви ли се някаква дупка на дрехите му, той веднага взема мерки да я закърпи. Ако този човек няма шапка той ще ходи гологлав, но никога със скъсана шапка.

Сега като вървите от видимото към невидимото, питам: какви трябва да бъдете във вашия вътрешен живот? Често вие не обичате хората да ви безпокоят. Тъкмо затова ще дойде пред къщата ви някой просяк, ще похлопа на вратата ви и като му отворите той ще ви говори около половин час, като че ви проповядва. За да се освободите от него, вие ще му дадете нещо и ще си кажете: „Отде се намери сега този просяк да

ми отнеме толкова време?“. Питам: и вие като този просяк не заставате ли с часове пред Господа да Му разправяте за жена си, за децата си, за това – онова? Ако пък сте учен, който е написал някакво научно съчинение, което хората не преценяват както трябва, вие веднага отивате при Господа и започвате да Му се оплаквате, че хората не ви разбират, не могат да ви оценят и така нататък. Затова именно Христос казва: „Кротките и разумните ще наследят земята.“. Това не значи, че не трябва да пишете, да работите, но хубаво трябва да пишете. На поета трябва хубаво перце, а не чук. На шивача трябва хубава игла, а не чук. На музиканта трябва хубав инструмент, а не чук. За деликатните работи се изискват деликатни инструменти, а не чукове. Всеки човек ще оправи работата си с инструмент, който отговаря на неговите знания и способности. Шивачът ще оправи работите си с иглата. Поетът ще оправи работите си с перото. Музикантът ще оправи работата си с лъка и цигулката. Земеделецът ще оправи работите си с ралото и мотиката. Умните хора с какво ще оправят работите си: с иглата, с перото, с лъка и цигулката, с ралото и мотиката или с друго нещо? Всеки човек има нещо специфично за себе си, с което може да оправи работите си, но той трябва да знае как да управлява това нещо. Той трябва да управлява своя инструмент така, както вещият капелмайстор управлява с пръчицата си своите музиканти.

След освобождението на България един българин тръгнал да търси служба, но каквато намирал, все му се виждала трудна. Един ден, като минавал покрай градската градина, видял един господин с пръчица в ръка, маха из въздуха, управлява няколко музиканти. Като видял това нещо, той си казал: „Ето, намерих една лесна работа за мен. Като махам с тази пръчица ще мога лесно да си изкарам прехраната.“. Този човек не знае, че голямо изкуство има в махането на пръчицата. Ако той маха, а музикантите не го разбират, нищо няма да излезе. Всеки може да вземе пръчицата

и да я маха из въздуха, но той трябва да знае как да я размахва. Всеки може да вземе перото в ръка и да пише, но ако не знае как да пише, нищо няма да излезе.

„Кротките ще наследят земята.“ Това значи: земята ще бъде достояние главно на кротките. Защо? Защото кроткият човек знае законите, чрез които може да придобие вечния живот. Затова хората трябва да изучават малките мистерии. Една от задачите на учениците е да изучават малките и големите мистерии в живота. Всеки човек е ученик, дошъл на земята да учи. Всеки от вас има майка и баща в невидимия свят, които са ви изпратили на земята да учите. Вие сте забравили вашите родители от невидимия свят, но като свършите земното училище, пак ще се върнете при тях. Там ще им разправяте какво сте научили на земята, а те отново ще ви изпратят тук да учите. Значи ще има постоянно качване и слизване. В това отношение духовният свят е за напредналите души. Царството Божие е за възрастните, за разумните хора, а земята е забавачница за децата. Всички съвременни учени работят в тая забавачница, за да има с какво да се занимават. Отлична забавачница е земята! Какво се учи и върху какво се говори в духовния и в Божествения свят, вие можете да съдите от живота на земята. Ако на земята се разисква върху толкова важни въпроси, какво остава тогава за духовния и за Божествения свят?

В една от миналите беседи говорих, че на земята от време на време идват ангели, които правят изчисления върху разни въпроси. Например те правят изчисление върху въпросите: колко милиона години са необходими докато нашата вселена дойде до своето пълно развитие; колко милиона разумни същества трябва да работят през това време във вселената. Нашата вселена крие в себе си възможности за развитието на разумните същества. Един ден, когато те за-

вършат своето развитие, ще се създаде нова вселена. На същото основание, когато и нашата земя завърши своето развитие, тя, заедно с разумните същества, които живеят на нея, ще дойде до Божественото пристанище и там ще спре. Тук тя ще се отърси от всичкия си багаж, от всички свои деца. И първо тя, а след нея разумните същества ще се явят пред Бога да дадат отчет за извършената от тях работа. След това те ще получат нова работа.

Питам: де ще бъде тогава земята? Какво ще бъде вашето състояние? Казвате: „Какво ще бъде състоянието ни тогава – не знаем; какви ще бъдем, пак не знаем; но знаем, че досега сме стъпвали на земята с краката си и отсега нататък ще стъпваме по същия начин.“. Че трябва да стъпвате на земята с краката си, това е ваше специално схващане, но питам: птиците, рибите, микробите и ред още живи същества, които живеят по лицето на земята, все с крака ли стъпват? Кой е истинският начин за ходене: с крака или без крака? Ние трябва да дойдем до положението да ходим така, че краката ни едва да се докосват до земята. Сега земята се е превърнала на пустиня: дето стъпи човешки крак – всичко под него изсъхва. В няколко годишния ни живот на земята всичко под нас е изсъхнало. Всички улици, всички шосета са покрити с прах. Шосетата на съвременните културни хора са покрити с толкова много прах, че техните учени умират от този прах. И след всичко това казват: „Отлични шосета имаме!“ . Благодарение на автомобилите пък, хората се задушават от техните газове.

Американците например се видели в чудо какво да правят с тъй много нароилите се автомобили в Чикаго. Представете си една улица, дълга 10 километра, по дължината на която са наредени автомобили един до друг! Те са се размножили като рибите във водата. Какво ще правят по-нататък? Тогава ще се усъвършенства аеропланното изкуство и хората ще летят с аеро-

плани из въздуха. Значи и в техническия живот всяко старо изобретение се замества с ново. Въпреки това слушаме хората да казват, че старите вярвания трябва да се запазят, че старата религия трябва да се възстанови и така нататък. Ако това трябва да бъде така, тогава нека възстановим първия ден от създаването на земята. Нека възстановим първоначалното състояние на земята. Следователно, да искате възстановяване на старите неща, това е неразбиране на живота. В света съществува само един живот – Божественият, а всички стари религии не са нищо друго освен листа на този живот. Утре листата ще окапят и ще остане само дървото на живота. И духовният живот е временен. Утре и той ще отлети. Само Божественият живот е вечен. Значи кротостта у човека представлява Божественото, което ще наследи земята. Следователно кротостта – тази велика Божествена проява – живее у всеки човек. Както кротостта остава вечно на земята, така и човек не трябва да бъде лист на дървото, макар че това влиза в реда на еволюцията.

И тъй, кроткият човек трябва да води самостоятелен живот. Самостоятелен живот има само в узрелия плод, който съдържа в себе си всички възможности за развитие. В това отношение той се явява като символ в живота. Дървото пък има способност да се индивидуализира. То символизира душата. Само душата има възможност да се прояви в своята абсолютна свобода. Питате: „Защо човек трябва да бъде кротък?“. Ако човек не е кротък, той не може да постигне нищо. Аз не говоря за кротостта на овцата. Според мен овцата не е кротка. Мислите ли, че парализираният човек, който не прави никакви пакости, е кротък? Мислите ли, че змийските яйца, които още не са излюпени, са кротки? Излюпете ги и ще видите тяхната кротост. Същото може да се каже и за човека. Излюпете човека и ще видите, че той не е кротък. Има нещо лошо в човека. Животът трябва да излюпи хората, да ги разтърси, за

да им покаже какви са. Казвате: „Условията на живота са лоши.“. Условията на живота не са лоши, но съвременните хора са подобни на скъпоценните камъни; затова каквото и да правите със скъпоценните камъни, те пак камъни си остават, макар и скъпоценни.

Казвате: „Как ще познаем кроткият човек?“. Ще ви дам един начин, по който можете да познаете кроткия човек. Той е следният: ако лишите кроткия човек от условията на неговото развитие, от неговите права и го изпратите някъде из пространството, той ще се превърне във вода, която е в състояние да ви разруши. Водата руши даже и най-твърдите скали и канали. Ако и втори път го спънете, той ще се превърне в електричество, в динамически сили, които ще разрушат живота ви. Ако му попречите и трети път, той ще се превърне в огън и ще запали къщата ви. Сега хората, като не разбират този закон, щом видят, че някой човек се провини в нещо, те веднага решават: „Хайде да обесим този човек или да го убием, да го изпратим по някакъв начин на онзи свят!“. Казвам: хората не се поправят нито с убийства, нито с обесване. Ние не можем да изменим великия Божи закон, който казва: „Не убивай!“. Вие имате право да убиете човека само тогава, когато, като го извадите от неговата стара, нехигиенична къща, го поставите в нова, по-хигиенична къща от старата. Поставите ли го в нова къща, запалете старата! Така Бог прави с грешния човек. Той го изважда от неговото грешно състояние и го поставя в друго, по-благоприятно за неговото развитие. Следователно и вие трябва да приложите в своите мисли и желания закона за смяна на състоянията, с които си служи Бог. Вие не можете изведнъж да премахнете едно лошо чувство, което се е породило в сърцето ви или една лоша мисъл, която се е породила в ума ви, без да обмислите начина и времето за тяхното премахане. Вие трябва да работите разумно, да решите трябва ли да ги премахнете и ако трябва – по какъв начин

да направите това. В Божествения свят съществува закон, който точно определя времето за реализиране на всяка мисъл, на всяко чувство и на всяко желание. Не спазите ли времето, което този закон е определил, вие ще чакате друго време. Първото време е вече пропуснато. Божественият свят е свят на пълен ред и порядък. Като естествено последствие на този живот и разумните хора живеят в пълен ред и порядък.

Питам: каква е задачата ви за днес? Задачата на днешния ден е да оживеете, да възкръснете. Да намерите смисъла на истинския живот, да се освободите от задълженията си, да обикнете ближните си, да се помирите и простите с неприятелите си и да се заемете с правене на добро. Днешният ден не е определен за сказки, за концерти, за забавления. Някой казва: „Тази вечер съм определил да отида на концерт, дошъл е един виден музикант.“. Аз наричам първокласен, виден музикант или певец този, който е готов да отиде в дома на някоя бедна вдовица, да събере децата ѝ наоколо си, да извика след това още няколко бедни семейства и да започне да им свири или пее най-хубавите си песни. Сега какво правят видните музиканти? Те определят някой ден или някоя вечер за концерт, събират хора от висшето общество, които ще им платят добре, и започват да свирят. След свършване на концерта публиката ще им поднесе няколко хубави букета и с това всичко се свършва. Тия музиканти си въобразяват, че публиката е разбрала и оценила тяхното свирене. Истински музикален човек е този, комуто сърцето трепва при слушане на музика или на пеене. Ако търсите истинския музикант или певец, вие ще го намерите в кроткия човек. Каквото изкуство и да има, той ще го посвети за благо на своите ближни. Ако кроткият човек е музикант, той ще вземе цигулката си неделен ден и ще отиде поне при две – три бедни вдовици да им посвири малко. Ако е поет, той ще вземе своите най-хубави произведения и ще им прочете

нещо от тях. Ако е учен човек, той ще отиде да им поговори нещо по науката, което те не знаят и от което се интересуват. Кроткият човек поне един ден от седмицата ще посвети за благо на своите ближни. Какво правят съвременните хора? Щом дойде неделя или някакъв празник, те излизат на разходка, по-близо или по-далеч от града, и се разговарят, спорят, критикуват ту държавата, ту света, че не бил направен както трябва и т.н. Какво направиха европейците с Китай? Успяха ли да го изправят? Напротив, китайците се пробудиха и казаха: „Не искаме насилие над нас! Колкото и да сме миролюбив народ, не искаме европейците да ни заповядват! Япония се освободи, Турция се освободи, и ние искаме да се освободим! Един народ от 400 милиона души не може да се подчини на европейците. Никакво насилие не търпим вече!“.

Има ред постъпки на европейците, които не ги препоръчват. Аз не искам да изнасям техните постъпки, но казвам: това, с което европейците се хвалят, не е никаква култура. Може ли да се оправи света с такава култура? Знаете ли, че един ден съзнанието у бедните, у сиромасите, ще се пробуди? Божественото съзнание и у тях ще се пробуди, и ще заговори. Време е вече да се живее разумно! Не се ли приеме разумният живот, катастрофите неизбежно ще дойдат. Разумното, Божественото ще се наложи в света. Това ще стане не чрез разрушение, но чрез разумност и любов. Разумните същества идат вече в света и насаждат новите идеи. Аз бих желал всички млади, всички учени и философи да дадат ход на новите идеи в света и да ги приложат поне в минимална степен. Това не може да стане изведнъж, но постепенно: лъч след лъч ще иде, докато светлината на изгряващото слънце се усили и осветли всичко около себе си. Вярвайте в това и ще успеете.

Казвам: преди две хиляди години дойде в света един велик Учител, когото хората приеха за Бог. Те

направиха милиони църкви в Негово име и продължават да Му служат и до днес. Питам: колко свещеници и владици от тези, които служат на Христа, могат да умрат за Него? Ще кажете, че в Русия умряха много свещеници и владици за Христа. Те умряха насила, не по своя воля. Нима разбойниците и престъпниците в затвора умират за идея? Нима войниците на бойното поле умират за идея? Всички умират насила. Въпросът е колко свещеници и владици доброволно биха умрели за Христа. Или колко свещеници и владици биха прочели няколко молитви на бедни хора без пари? Сега аз нямам предвид нито свещениците, нито владиците, но казвам, че съботата и неделята са определени дни за правене на добро. Ако Бог ни хване в неизпълнение на Неговия закон, няма да остане косъм на главата ни, нито парче от дрехата ни. Всеки, който не изпълнява Божия закон, ще влезе в затвора и там ще се разправят с него по всичките правила на изкуството. И ако ме питат защо този учен, този музикант, този поет, този художник, или този свещеник страда толкова много, ще отговоря: той страда, защото не е кротък и неделен ден не прави добро. Колцина от вас сте готови да правите добро? Ще кажете: „Не знаем как да правим добро.“. Който има желание да прави добро, той всякога ще намери начин как да го направи.

Една мома казвала на другарките си, че не знае да играе хоро. Другарките не ѝ вярвали и един ден се наговорили да се пошегуват с нея – да видят може ли да играе и да тропа на хорото или не. Те взели една нагорещена тенекия и я турили под краката ѝ. Като стъпила на тенекията, младата мома започнала да скача, да тропа, да играе. Като я видели другарките ѝ в това положение, те започнали да се смеят и казали: „Както виждаш сама, ти знаеш да играеш.“. Кога знае да играе тази мома? Когато тенекията се нагорещи силно и тя трябва да стъпи на нея. Що е тропането? Какво представляват игрите? Игрите, с които хората се за-

бавляват, са дошли случайно в света. В първо време хората не са знаели да играят, нито да тропат на хоро. После, при различни случаи в живота, те са започнали да прилагат игрите. В българските хора например, въртенето става ту наляво, ту надясно. Въртенето при хората се основава на особен магнетически закон. Когато хорото се върти наляво например, от момите излизат особени магнетични струи; след това, когато хорото се обърне надясно, тези магнетични струи засягат момците и оказват известно влияние върху тях. Същото става и с момите. Когато хорото се върти надясно, от момците излизат особени струи. После, когато хорото се обърне наляво, тези струи засягат момите. Ако погледнете хорото с окоето на ясновидеца, вие ще видите, че тези струи се отделят във вид на светлина. Когато светлите струи от момците засягат момите, сърцата им трепват; когато светлите струи от момите засягат момците – и техните сърца трепват. В този случай хорото има смисъл и за момите, и за момците. Ако от едните и от другите не излизаха никакви светли струи, тропането нямаше да има никакъв смисъл. Тези светли струи са приятни и затова хорото се върти. Питат: „Защо хорото се върти ту наляво, ту надясно?“. За да излязат светлите струи от момите и да ги възприемат момците; после пък да излязат светлите струи от момците и да ги възприемат момите. Без тези струи хорото не би се въртяло.

Що е животът? Хоро. Някой казва: „Чудно нещо, видях на едно място поп да играе хоро!“ Какво от това? То е обикновено нещо. Нима при венчаването на хората свещеникът не играе хоро с младоженците? Той ги хваща за ръка и обикаля с тях, хоро играе. Казвам: лошото не е в това, че младоженците играят хоро, но защо престават да играят след като се оженият? Там е лошото. Какво по-хубаво от това когато мъжът, жената или децата в един дом се разгневят нещо и се хванат на хоро да играят? Ако синът или дъще-

рята знае да свири на нещо, нека свири, а всички останали да се заловят на хоро и да играят. Няма по-добро нещо от това да се върти хорото по домовете. Ще кажете, че това е срамно. Когато хората се карат или бият не било срамно, а да играят хоро било срамно. Няма по-голяма философия от тази да се играе хоро, но тази философия трябва да се прилага в живота. Тя дава начин и методи как да се постъпва при един или при друг случай в живота. Обаче всички хора не могат да постъпват по един и същ начин. Хиляди и милиони начини има, по които хората постъпват. Всеки трябва да се ръководи от своя вътрешен стремеж на душата, който именно ще му определи и начин за постъпване. Този начин ще отговаря на неговото развитие.

„Кроткият ще наследи земята.“ Ако вие наследите земята, ще бъдете богати със сила, със знание, с живот, с пари, ще разполагате с аероплани, с автомобили – дето искате ще можете да отивате безпрепятствено. Кроткият може да постигне всички желания на своята душа, но не изведнъж, а постепенно. И без това той ще живее вечно на земята; следователно в продължение на своя дълъг живот ще има възможност да постигне всичко. Питам: знаете ли какво ще стане с вас, ако приложите веруюто, което имате? Например каква мисъл ви дойде тази сутрин в главата? Едно трябва да помните: каквато мисъл и да ви дойде на ума, тя крие в себе си нещо хубаво. Някои мисли са лоши по причина на това, че са окаляни, дълъг път са минали; изчистите ли ги, във всяка от тези мисли ще намерите по един скъпоценен камък, дълбоко някъде скрит. На това основание вие трябва да изчистите всяка нечиста мисъл, която минава през ума ви. Смисълът на живота не се заключава в това да избягвате лошите мисли, чувства и желания, и да се стремите да се освободите от тях, но трябва грижливо да ги чистите, както майката чисти малкото си дете. Кроткият човек е силен, защото постъпва така.

И тъй, какво имал предвид Христос преди две хиляди години, когато говорил на хората за блаженствата? Деветте блаженства, които Той е дал, представляват девет метода за работа. Тези методи се отнасят само за учениците и то за онези от тях, които искат да се запознаят с мистериите на света. Само тия ученици именно трябва да изучават блаженствата. При това те трябва да се научат да изговарят правилно думите в тия блаженства. Всяка дума, произнесена правилно, произвежда известен ефект. Например, ако произнесете думата „кротък“ както трябва, колкото и да сте тъжен, тя ще бъде в сила да измени вашето състояние. Съвременните хора говорят, правят добрини, но всичко това няма резултат. Защо? Защото те говорят без любов, правят добро без любов и т.н. Добрините, които правим с любов, представляват едни от хилядите начини, чрез които се проявява Божията любов. За да се направи някое добро с любов, човек трябва да има вяра. Вярата е вътрешна връзка, която човек трябва да има, ако иска любовта да му даде начини и методи, чрез които той да действа. Когато поетът или писателят напише нещо, той трябва да е уверен напълно в това, което е писал. При това той сам трябва да е доволен от своята работа. Кое у човека се задоволява лесно? Божественото. Затова, живеете ли по новия начин, вие ще усетите в себе си присъствието на Божественото, вследствие на което ще изпитате вътрешна радост. Тази радост показва, че и Бог е доволен от вас. Станете ли сутрин недоволни, това показва, че имате някакъв недостатък в себе си. Ако някой от вас – като вегетарианец, сънува например, че убива някого с нож. Това показва, че някаква нечиста мисъл го е вълнувала. Щом стане сутринта, той трябва да се освободи от тази мисъл. Друг сънува, че отива някъде да краде пари и разбива някаква каса. Такъв род сънища оставят у човека известно недоволство, което показва, че той не е от кротките хора. Добре е човек

да бъде силен, но да не убива. Той не трябва да убива даже и насън.

Сега ще ви приведа един пример за геройство. В една от миналите войни се срещат двама офицери от неприятелски лагери – единият французин, а другият – англичанин. Единият от тях изважда револвера си срещу неприятеля и иска да го застреля. Вторият взима револвера от ръката му и го захвърля настрана. Първият изважда сабята си, иска с нея да го заколи. Вторият и този път успява да вземе сабята от ръката му, строшава я и я хвърля настрана. След това вторият офицер изважда своя револвер и го подава в ръката на неприятеля си, като му казва: „Ето, сега можеш да ме убиеш!“. Първият офицер седи неподвижен на мястото си и не взима револвера. Вторият изважда сабята си и му казва: „Ето и сабята ми! Сега можеш да избереш едно от двете оръжия – да ме убиеш, с което искаш.“. Първият офицер и в този случай седи неподвижен на мястото си: поглежда към револвера, поглежда към сабята и ги захвърля настрана. Това е един похвален пример на геройство. Питам: имате ли вие тази смелост, като дойде неприятелят ви, да вземете неговия револвер и неговата сабя, да ги захвърлите настрана, а после да му предложите своите, с които да ви убие? По този начин именно вторият офицер победил своя неприятел. От този момент двамата офицери станали най-добри приятели. Вие знаете, че единият от тях е бил французин, а другият англичанин, но няма да ви кажа кой от тях как е постъпил. Желателно е да имаме такива офицери и войници, които по този начин да обезоръжават своите неприятели. Съвременните хора обаче се насърчават в убийства – кой повече хора да убие. Това се отнася и до религиозните хора. Обаче нека оставим всеки да върви по своя път.

Казвам: ако схващате нещата по стария начин, можете цял живот да се молите, обаче нещастията ще следват едно след друго. Искате ли да се освободите

от страданията и нещастията в света, станете кротки. Като станете кротки, вие ще хванете ръката на неприятеля си и ще захвърлите настрана неговия револвер и неговата сабя. След това ще му дадете вашия револвер и вашата сабя, за да ви убие. Вашият револвер и вашата сабя представляват Словото. Закон е: дадете ли вашето оръжие на противника си, той никога няма да ви убие. Никога противникът не може да ви убие с вашето собствено оръжие. В това седи силата на човека. Така направи и Христос. Той взе револвера на смъртта, после взе и сабята на смъртта и ги захвърли настрана. Христос не беше от слабите хора. Като дойде до едно място, Той захвърли кръста и каза: „Повече не нося този кръст! Вие го носете!“ След това се изправи и каза: „Сега вече можете да ме заковете.“ Но и на кръста Той не остана за дълго време. Скоро и оттам се освободи. Запечатаха гроба Му, но и оттам излезе. Ангелът, който причини смъртта на Христа, взе душата Му и я занесе в ада. И в ада Христос не остана за дълго. С влизането си още Той размърда жителите на ада и им каза: „Хайде, братя, излезте сега навън!“ Той тръгна напред и в скоро време адът се изпразни. За да излязат по-скоро оттам, жителите на ада изпочупиха вратите, прозорците, да не би някой да ги върне назад. От това време досега адът отново се е напълнил. И трябва отново да дойде Христос или друг, подобен на Него, да отвори вратите на ада и да пусне жителите му вън.

„Кротките ще наследят земята.“ За да дойдете до това положение, от всички се изискват убеждения и устойчивост в убежденията. Казвате: „Лесно се говори, но мъчно се изпълнява.“ Не, аз говоря неща, които могат да се приложат в живота. Всичко благородно и възвишено, което правите, ще осмисли вашия живот. Осмисли ли се живота ви, тогава и болестите, и сиромашията, и страданията ви ще изчезнат – всичко ще се уреди. Казвате: „Може ли да се постигне това нещо в

кратко време?“. Ако вие живеете правилно и разумно, това може да се постигне най-малко в продължение на десет години. Най-дългият срок, който ви давам, е 30 години. Ако някой от вас живее чист и свят живот и в продължение на 30 години не реализира своите заветни цели, нека дойде при мен – аз съм готов да му запламя всички разноски, които е направил през това време. По-рано от този срок никого няма да приема. В Америка има правило по движението на трамваите, което гласи: ако някоя от трамвайните коли закъсне с един час от определеното време, на всеки пътник, който по това време се намира в трамвая, се плаща по един долар. Американците изпълняват съвестно това правило, защото ценят времето. Затова аз казвам: ако вие работите съзнателно върху себе си и в продължение на 30 години не придобиете това, което е нужно за душата ви, аз съм готов да ви платя разноските за това време заедно с лихвите. Обаче, ако и вие не изпълните това, което се изисква от вас, тогава вие ще платите разноските, заедно с лихвите им.

„Кротките ще наследят земята.“ Сега аз желая на всички да наследите земята. Желая още вашите добри мисли, чувства и желания да се реализират в най-скоро време.

20 март 1927 г., гр. София

Лозовите пръчки

*Аз съм лозата, вие пръчките.
Който пребъдва в мене, и аз в него,
той принася плод много, защото без мене
не можете нищо да сторите.*

Йоан, 15:5

В този стих Христос изнася един от великите закони на органическия свят, или един от законите на развитието, или един от законите на разумните прояви в света. Проявите на разумния живот се заключават в това, че ние трябва да живеем разумно. Истинският живот се състои в разумността. Ако е въпрос за някакво просто съществуване, така живеят и малките пещчинки, така живеят и малките капчици, така живеят и цветята, така живеят и дърветата, така живеят и животните и т.н. Обаче живот от живот се различава. Копнежите на човешкото сърце ние наричаме копнежи на душата. Никой човек още не може да определи какво иска, какво желае. В това отношение той може да има днес едно желание, утре – друго, но всъщност кой е истинският копнеж на неговата душа? Днес може да се занимава с една наука, утре с друга; днес може да е електротехник, утре – биолог, химик, дряхар и т.н. Питам: какви резултати има от тази човешка дейтелност?

Да допуснем, че вие знаете всичко за малките буболечици, за растенията, за животните, за минералите. Питам: какво ще ви ползва това знание? Представете си, че ви оставят съвършено сам на една планета като нашата Земя, и вие имате всички богатства, разполагате с големи знания. Питам: какво ще ви ползва всичко това? Обаче това са само предположения, хи-

потези. Човек никога не може да бъде сам. Немислимо е човек да бъде сам в света! Той има хиляди клетки в себе си, хиляди желания, вследствие на което никога не може да бъде сам. Че не може да бъде сам, се вижда по това от какво в известни случаи той е недоволен. Значи, ако беше сам, той трябваше да бъде доволен. Щом не е доволен, това показва, че в него има друг някой, който е недоволен.

Христос изнася един закон, който изразява с думите: „Аз съм лозата, вие пръчките“. Следователно човек трябва да се постави в живота си в положението на пръчка върху тази лоза и да знае нейните закони. Народите на Изтока си служат със съкратена, с образна реч. Лозата в този случай е образ. Ако разбирате отношенията на нещата, вие ще видите, че лозовата пръчка съдържа в себе си повече неща от самото грозде. Било е време, когато гроздовият сок не е ферментирал. Било е време, когато крушите не са гниели и буболечици не са ги наяждали както днес. Било е време, когато през зимата водата не е замръзвала. Откакто водата е започнала да замръзва, и животът се е изменил. Казвате: „Водата замръзва при 0 градуса“. Учените хора не са разрешили напълно този въпрос. Те казват, че водата замръзва, когато се намали топлината ѝ. Значи, на леда му липсва топлина.

От цитирания стих се вижда, че всяка лозова пръчка има отношение към самата лоза. Ако тази пръчка пребъдва на лозата, тя ще бъде почитана, ще дава плод и от този плод ще се оценява. Следователно по отношение на целокупния живот човек представлява малка лозова пръчица. Докато пребъдва на великия организъм, той ще има мир в себе си, от нищо няма да се безпокои. Когато казваме, че човек не трябва да се безпокои, ние подразбираме, че той е клон или пръчка от някоя лоза. Щом е така, той няма защо да се безпокои какво ще стане с него. Каквото стане с лозата, това ще стане и с пръчките. Някой казва: „Какво

ще стане с мене?“. Питам: ти пръчка ли си, клонче ли си, или лист от някое дърво? Ти крак ли си, или ръка от някое животно? Ако си нещо подобно, работата ти е осигурена. Ако пък си специфично лозова пръчка, работата ти пак е осигурена. Съвременните лозари, които изучават модерното лозарство, режат пръчките на лозите на общо основание, казват: „Тази пръчка трябва да се отреже“. Те режат по своему, като оставят по едно, по две, най-много по три очи на лоза. Обаче това не е правилно.

Сега, като говорим за лозовата пръчка, ние разбираме единството, което съществува във вътрешния свят. Ако се зададе въпросът каква нужда има човек от дясната или от лявата си ръка, какво може да се отговори? Човек никога не е бил и не може да бъде с една ръка по следните съображения: има служба, която дясната ръка по никакъв начин сама не може да извърши. Например, ако горната част на дясната ръка е нечиста, тя сама не може да се измие, затова лявата ръка трябва да ѝ дойде на помощ. За това пък, което дясната ръка сама може да направи, лявата ръка и да ѝ дойде на помощ, нищо няма да я ползва. Същото може да се каже и за лявата ръка. Обаче работят ли и двете ръце заедно, те усилват своята деятелност. Следователно има една специфична работа, която всеки човек сам може да извърши. Никой друг не е в състояние да го замести. Това е правило. Голямо разнообразие има в природата! И когато казваме, че всеки човек е на мястото си, подразбираме, че той извършва една специфична служба – измести ли го някой от мястото му, голяма дисхармония ще настане в природата.

Христос казва: „Сухите пръчки, които не дават плод, се отрязват и на тяхно място се посадят други“. След всичко това съвременните хора казват, че имат известни вярвания, че вярват в Бога. Казвам: същината на вярата не се заключава във външните вярвания. Ако човек произнася думата *любов* сто пъти на

ден, без да има любов в себе си, какво го ползва тази дума? Ако той цял ден говори за богатства, за правене на къщи, за обработване на ниви, а няма пет пари в джоба си, какво го ползват тези предприятия? При такива случаи хората се утешават, като казват: „Еволюция е това!“. Тежки са условията на живота, но все пак надяваме се на бъдещето: ако не в този, в друг живот поне ще успеем. Обаче ние казваме, че животът е един. Като казваме, че има само един живот, ние подразбираме, че има само едно дърво, а другите дървета са негови части. Има само един живот, и върху този живот се нареждат всички останали животи.

Всичко, което ние виждаме на Земята, представлява човекът, разложен на своите части. Минералите, растенията, животните, това е човекът, разложен на своите части. Следователно, когато изучаваме животните, ние изучаваме човека, когато изучаваме растенията, ние изучаваме човека. По тази причина именно, влезете ли в една страна, по растенията, по животните, които съществуват в нея, вие може да познаете обкръжаващите хора и тяхната култура. Ако влезете в една градина, в която има само боб, какво заключение ще извадите? Ако влезете в една градина, в която има само царевица, какво заключение ще извадите? Все ще извадите някакво заключение, по-близо или по-далече от истината. Преди повече от 25 години във Варненско, в село Николаевка, тамошните земеделци имаха обичай да сеят само зимница. Те минаваха за аристократи и казваха: „Царевицата е само за свинете, не е за нас. Ние не се нуждаем от царевица“. Те даже и летница не сееха. Близо до това село имаше една малка паланка, която наричаха Везир-Козлуджа. Населението на тази паланка беше гагаузко. В очите на своите съседы те минаваха за прости хора, защото сееха повече царевица. Обаче една година житото на старите аристократи от Николаевка не стана и те започнаха да се молят за царевица, за която по-рано се

произнасяха, че е достойние само на свинете. Оттам насетне всеки земеделец започна да сее по десетина декара царевица. Гладната година ги накара да сеят царевица. Значи, и царевицата е намясто, и тя е необходима за съграждане на човешкия организъм.

Енергията на много растения взема участие при създаване на човешкия организъм, а отчасти и при създаване на човешкия мозък. Следователно при щателното изучаване на растенията ще видите, че и те се различават едни от други по своята интелигентност. Вземете например бора – той е духовно растение, което расте нагоре конусообразно, под него нищо не може да расте. Значи, той не търпи под себе си нищо материално. Борът казва: „Който иска да расте, да върви нагоре! Няма защо под мене да растат дребосъци и да чуруликат птиченца“. На научен език казано, това означава следното: обикновено висшите духовни енергии използват нисшите; първите изискват повече сокове. Ето защо малките растения не могат да виреят под бора. Следователно, ако боровете в една страна се изсекат, това е лош признак, ако ябълките в една страна изчезнат, и това е лош признак. Преди години в цяла Европа се яви филоксера по лозята. Тя дойде от Америка и помете всичко по пътя си. След това се обяви Всеобщата война. Значи, ако лозата не беше заболяла от филоксера, и Всеобщата война нямаше да дойде. Това показва, че между явленията в целокупния живот и природата има тясна връзка. Освободете лозата от филоксерата и ще видите, че войните ще престанат. Очистете плодните дървета от гъсениците, от всички мушици и микроби, които влизат под кората, и ще видите, че страданията в света ще изчезнат.

Освободите ли се от всички нечистотии в живота, работите ви ще тръгнат напред. Може ли да бъде здрав онзи човек, който никога не мие краката си, ръцете си, лицето си, както и тялото си? Не може да бъде здрав

този, който никога не се мие, не се чисти. Порите на човешкото тяло винаги трябва да бъдат отворени, те никога не трябва да се запушват. Порите имат една магнетична обвивка, която трябва да се пази. Един ден, когато хората развият шестото чувство в себе си, те ще видят, че около тялото на човека има една обвивка. Докато тази обвивка съществува, човек е здрав, защото тя регулира топлината на неговия организъм. Понякога под влиянието на лошия живот тази магнетична обвивка около тялото на човека се разкъсва и външните влияния проникват в него, като създават ред болести. Тази магнетична дреха обвива стомаха, дробовете, всички вътрешни органи в тялото на човека, а специално и клетките му.

И тъй, когато казваме, че трябва да бъдем религиозни, духовни, това нещо е имало смисъл някога, в миналата епоха, за да може по този начин да се поддържат обвивките на организма винаги здрави. Когато говорим за добър живот, ние подразбираме живота на растенията. Човек не може да бъде добър, ако не разбира законите за развитието на растенията. Само растенията са добри. Когато говорим за твърдост, за устойчивост, ние трябва да разбираме качествата на минералите изобщо, било то обикновени или скъпоценни. Защо? Защото те играят важна роля в природата. Съвременните хора, например, разбират и ценят качеството на златото и на другите благородни метали главно външно. Ако вместо някакъв златен съд или вместо няколко златни монети в кесията си вие имате известно количество злато в кръвта си, то ще създаде голяма устойчивост на характера ви. Такъв човек никога няма да се окислява, той винаги ще бъде здрав и весел. Всички весели хора са здрави и богати, понеже имат известно количество злато в кръвта си. Всички песимисти са бедняци, те нямат злато в кръвта си. Турете малко злато в кесията, т.е. в кръвта на един песимист човек, и той ще стане весел.

Някой казва: „Ние не се нуждаем от злато“. Христос казва: „Събирайте съкровища за Небето!“. Значи, богатството е нужно за човека. Небето представлява разумният живот, където всичко е в пълен ред и порядък, в пълна активност. Ако златото в касата на богатия човек не се използва, то не е богатство. Туряйте златото в действие! Докато златото в касата на банкера е в бездействие, то не допринася никаква полза. Тури ли се златото в действие, то вече придобива смисъл. На същото основание, ако и ние не туряме нашите идеи в действие, те нямат смисъл.

Казвам: онези, които мислят, че могат лесно да намерят пътя на Истината, те изпадат в заблуда. Те казват: „Аз се родих отново, аз познавам вече Бога“. Щом познаваш Бога, ще почнеш да учиш – това е едно от качествата на новородения човек. Който не учи, той още не е познал Бога. Познава ли Бога, у него се ражда любов. Родила ли се любов, той ще започне да учи. Започне ли да учи, в душата му се заражда радост и веселие и той става щедър и богат. Тогава, като дойде при него някой нуждаещ се, беден човек, той не се запитва колко трябва да му даде, но му предлага кесията си, сам да вземе колкото иска.

Сега, при съвременните норми и правила на живота, хората казват: „Защо не можем да обичаме?“. Защото отношенията между хората не са правилни. Ако двама приятели отидат в кръчмата да пият, кой печели? Кръчмарят. След като се напият, те ще се скарат, ще се сбият и ако нямат повече пари, кръчмарят ще ги изпъди навън. Значи, в случая кръчмарят печели, а приятелите губят. Сега ще представя друго положение, да видите в какво се заключава истинското приятелство, истинската обич. Ако вашият приятел намери на някоя планина хубав, чист извор и ви покаже да отидете заедно с него на извора, да се напиете там с чиста вода, какво ще направите? Вие ще отидете заедно с приятеля си при извора, ще си начерпите

малко от тази балканска вода и ще се върнете у дома доволни и разположени. В този случай кръчмарят нищо не печели, а приятелите печелят. В това се заключава идейното приятелство, в това се заключава истинската обич. Кръчмар, който нищо не взема, той е безопасен; кръчмар, който на първо време е любезен и дава много, но после иска да му се плати, той е най-опасният човек в света. Питам тогава: ако има такива опасни хора, как могат те да мислят, че са родени от Бога? Знаем, че роденият от Бога грях не прави. Следователно всеки човек съзнателно трябва да се запита роден ли е от Бога, или не. Той трябва в себе си искрено да си дава отчет за всичко, което върши.

Колкото и да е способен ученикът, ако той не учи, знанието няма да му се даде наготово. Някои казват, че човек се ражда учен. Не, човек не се ражда учен, но той придобива знанието с големи усилия. Всички съвременни учени хора са работили в миналото, те работят и сега, и по този начин са придобили и придобиват плодовете на своите усилия. Днес невидимият свят работи върху тях с единствената цел да събуди съзнанието им. Всеки учен човек в миналото си още е вложил богатства в някоя банка и днес, когато съзнанието му се пробужда, той знае вече как да използва своите сили и способности, с които Бог го е надарил. Той знае как да разполага със своите богатства.

Казвам: единственият сигурен капитал, единственото устойчиво нещо в човека, това е неговият мозък. Така както е създаден сега човек във физическия свят, развитието му зависи напълно от устройството на неговия мозък. От всичко най-малко се изменя мозъкът на човека. Ако някой човек тежи сто килограма и заболее от някаква болест, след болестта си той може да изгуби повече или по-малко от теглото на тялото си, обаче мозъкът му едва ли ще претърпи най-малката промяна. Защо? Защото той е направен от фина материя, която малко, или незабелязано, се

поддава на промяна. Това показва, че в тази фина материя циркулират висши енергии, които са причина за проява на човешките мисли. Питам: в такъв случай къде се намира човешкото съзнание, или, както някои го наричат, човешката душа? Христос дава отговор на този въпрос чрез стиха: „Отец ми е земеделецът“. Значи, земеделецът е Духът, който работи извън живота и създава благоприятни условия за лозата. В дадения случай Христос представлява духовният принцип в човека, т.е. неговата душа. Пръчките пък са физическият свят. Затова Христос казва, че всички пръчки, т.е. всички части, във от общия организъм умират. Докато пръчките са на мястото си, т.е. на лозата, те имат цена. Докато окото е на мястото си, то има цена. Докато косъмът е на мястото си, той е независим. Един ден, когато косъмът каже, че е свободен, че може да живее сам, той вече изгубва своята независимост.

В света има два вида свободни хора: едните имат свободата на коловете, а другите – свободата на растенията. Колът е свободен, той няма никакви страдания, но същевременно изгнива, в него няма никакъв живот, никакво растение. Някой казва: „Не може ли без страдания в този живот?“. И без страдания може, но тогава човек трябва да бъде в положението на кол. Обаче животът на растенията е съзнателен, в тях има страдания, но има и растение. Някой казва: „Дотегнаха ми страданията“. Питам го: „Кой живот искаш тогава? Ако искаш живота на кола, ще седиш в земята, без да помръдваш. При това, ти ще бъдеш хубаво боядисан, но нито ще даваш нещо от себе си, нито ще получаваш нещо отвън, докато най-после изгниеш“. Чудни са съвременните хора, когато искат живот без страдания! Има живот без страдания, но той е живот на смъртта. Органическият живот, в който има страдания, е живот на растение. В растенето вече има прояви на висша любов, чрез която хората се опознават.

Ние сме дошли на Земята, за да се срещнем, да се опознаем със своите приятели. При сегашното развие на човечеството хората не могат да се срещат и опознават на Небето, затова идват на Земята – да се създават връзки между душите. Като се срещнете и си поговорите приятелски и любовно, като създадете правилни връзки помежду си, вие можете вече да отидете на Небето, а можете, ако искате, и за в бъдеще да останете на Земята, да си поживеете още малко. Ако не искате повече да останете на земята, ще ви изпратят в друг някой свят, там да търсите други свои приятели.

Казвате: „Ние трябва да любим Бога“. Как ще Го любите? Вие трябва да знаете, че Бог се проявява в целокупния живот, във всички живи същества. Затова, срещнете ли някой ваш приятел, вие трябва да намерите в него поне една хубава, красива черта, която представлява Божественото в него. За да познаете Бога във всички Негови прояви, вие трябва да обходите целия Космос, цялата Вселена. Питате: „Колко време ще трае тази обиколка из Вселената?“. Вечността е пред вас, няма защо да се безпокоите дали ще имате време, или не. Вие ще минавате през всички форми на минералното, на растителното, на животинското царство, докато дойдете до положението на човек. От това последно положение вие ще минете и в по-високи фази, ще минете през всички по-високи форми на Битието. Наука е това!

Някой ще каже: „Нима и през формата на свинята ще минем?“. – „Какво от това, ако трябва да минете и през формата на свинята?“ – „Тя е отвратително, нечисто животно!“ Питам: „Ако намирате, че свинята е толкова нечисто животно, защо я ядете?“. Ако на някого кажат, че е свиня, той се обижда. Защо? Ако понятието свиня е толкова обидно, какво търси свинята между вас? Защо ходите по три пъти на ден в кочината да я храните? Щом става въпрос да отглеждате

свинята и да се ползвате от месото ѝ, вие се радвате, казвате: „Прасенцето ми!“. Когато нарекат някого свиня, с това искат да му кажат да не бъде толкова глупав и нечист като свинята. Когато нарекат някого вол, с това искат да кажат, че този човек има рога, с които си служи. Когато нарекат някого кон, това показва, че този човек има копита, с които рита. Какво правят с вола, който боде, и с коня, който рита? Впрягат ги и ги пращат на работа. Станат ли конят и волът разумни, дават им свобода. Така че говорите ли за човека в пълния смисъл на думата, той не трябва да бъде нито свиня, която по цял ден да рови, нито вол, който да боде, нито кон, който да рита. Човек трябва да бъде разумно същество. Съвременните хора обаче, като се натъкват на положенията да разрешават въпросите за другите същества, казват: „Вол е това, той трябва да се впряга на работа! Кон е това, той трябва да се язди, да се впряга в кола, да работи на господаря си!“. Казвам: така е, волът и конят трябва да се впрягат на работа, ами човекът какво трябва да прави?

Според вас хората трябва да се занимават с разрешаването на сериозни въпроси. И наистина, хората заседават в камарите, разрешават различни въпроси, но въпреки това те страдат повече и от животните. Учените хора, например философите, искат да изправят както своя живот, така и живота на другите хора, но не могат да намерят естествен начин за това изправяне. Днес хората се бият на бойното поле, чупят си краката и ръцете, а на другия ден пращат своите ранени по болниците, където им правят изкуствени ръце и крака – лекуват ги. И след всичко това съвременните хора се хвалят със своята наука и казват: „Много е напреднала науката днес! Тя ни дава начини да правим гумени крака и ръце на пострадалите от войната, и то такива крака, които не могат да се различат от естествените“. Ние благодарим за тези гумени ръце и крака! Истински учен е този, който може да вземе краката

на някой осъден на обесване и да ги присади върху тялото на човек без крака. Инвалидът, на когото липсват два крака, ще каже на разбойника, когото осъждат на смърт: „Приятелю, ако искаш, послужи ми с твоите крака след обесването ти. Твоите крака ще бъдат осъдени на изгниване, дай ми възможност да си послужа с тях. По този начин и ти ще имаш дял в моя живот“. Казвате, че това е жестоко нещо. Значи, да се обеси един човек и да му се отнеме целия живот, това не било жестоко, а да му отнемете двата крака след неговото обесване, това било жестоко! Ако престъпникът даде двата си крака на един праведен човек, ще изгуби ли нещо? Нищо няма да изгуби. Праведният временно само ще си послужи с двата крака на престъпника и после ще му ги върне. При това, престъпникът ще се ползва от живота на праведния.

Христос казва, че пръчките са излезли от лозата. Следователно лозата е дала живот на пръчките. Значи, когато хората дойдат до вътрешно разбиране на великата духовна наука, т.е. до науката на великата Разумна природа, или до Божествената наука, те ще разберат вътрешния смисъл на живота. Под думата Бог съвременните хора не изразяват никаква дълбока идея. Тази дума днес е изгубила своя вътрешен смисъл. Преди всичко, те търсят Бога вън от себе си, когато Бог вън от човека не съществува. Вън от човека Бог нищо не представлява. Каже ли някой, че разбира Бога вън от себе си, това показва, че той сам е вън от Бога. Някой казва: „Аз изпъдих Бога от себе си“. Това показва, че той сам е изпъден от Бога, а мисли, че е изпъдил Бога от себе си. Бог съществува и вън от нас. Кога? Когато човек познае Бога в себе си, той ще Го познае и вън от себе си. Тогава вече има смисъл да казва той, че Бог е навсякъде, т.е. и вън, и вътре в човека.

Ние трябва да имаме правилна идея за Бога. Ние живеем в Него и Той живее в нас – това значи: животът на всички същества се определя от Бога. Следо-

вателно, когато хората казват, че ние сме въвн от Бога и Той е въвн от нас, това са идеи, които могат само да заблудят човека, но не и да го просветят. И затова съвременните хора са придали на Бога качества каквито те познават в себе си, но този образ на Бога е техен личен образ. Този не е истинският Бог, Който непрестанно работи в тях. Божественият живот в човека постепенно руши всички криви идеи, всички неправилни връзки, а създава прави идеи, прави, хармонични връзки, които го довеждат до правилно разрешаване на важните проблеми в живота.

Христос казва: „Всяка пръчка, която не дава плод, Отец ми я отрязва. И всяко дърво, което Отец ми не е насадил, ще се изкорени“. Това значи: всяка идея, всяка връзка, всяко желание, които не са в съгласие с Бога, ще се разрушат, ще изчезнат. От тях ще останат само някои неща, които ще говорят за някогашното тяхно величие. Те ще представляват нещо подобно на разкопките, които и до днес продължават да правят в Египет, в Америка, в Африка и другаде. Тези разкопки говорят за съществуването на някаква велика култура, от която днес намираме само останки. Тази велика култура на миналото днес лежи дълбоко заровена в недрата на земята. И други култури има заровени във Великия Тихи океан, както и в Атлантическия океан, и от тях намираме от време на време само известни останки. Кои са причините за пропадането на тези култури? Невидимият свят е решил днес да възстанови тези култури, понеже те са изкупили вече своите грехове. Тези култури отново ще придобият своята свобода, както едно време руснаците дойдоха да освободят българите от турското робство.

Питате: „Кое може да възстанови свободата на хората?“. Науката, религията са в сила да възстановят свободата на всеки, който искрено ги търси. Обаче ние говорим за Божествената наука и за онази религия, която не почива на никакви догми и правила, но

която се диктува отвътре, от онези закони, които Бог е написал в душата на човека още във времето на неговото създаване. Казвате: „Като умрем, тогава ще бъдем свободни“. Това не е свобода. Ние не говорим за свобода и за религия, които могат да дойдат след като човек умре. Не, човек трябва да се освободи, докато е жив, а не след смъртта си. Живият човек е свободен, а мъртвият няма никаква свобода. Може ли да се нарече свобода положението, когато смъртта идва, връзва човека и го носи където тя намира за добре? Ако хората се надяват да бъдат свободни след смъртта си, тогава те имат голяма вяра в нея. Наистина, съвременните хора имат голяма вяра в смъртта. Като дойде при някой болен, тя го връзва добре, хваща го в ръцете си и го занася в ада, където прави с него каквото иска. Тя направи същото и с Христа: хвана Го, завърза ръцете Му, заведе Го в ада и Го предаде в ръцете на дявола. Там Го посрещнаха с викове, с любопитство, всички искаха да видят кой е този, който се заема с реформирането на света. Още с влизането на Христа в ада, бомби започнаха да пукат, разтвориха се вратите и в скоро време адът се изпразни. Това значи пробуждане на Божественото съзнание у човека.

Има моменти, когато в човека се пробужда мощното, великото, Божественото, и той знае, че е по-силен от околните. Тогава силата на човека не се заключава нито в богатството му, нито в знанието му, но той поставя своята сила в уповаването си на Бога, във връзката си с Бога. Това значи: когато съзнанието на човека стане едно със съзнанието на Бога, той е силен; когато животът на човека стане едно с живота на Бога, той е силен; и когато тялото на човека стане едно с тялото на Бога, той е здрав. И след всичко това хората ще търсят Бога на небето! Кой човек е виждал небето? Кой знае какво представлява небето? Преди всичко това, което хората наричат небе, не е никакво небе. И човекът, когото виждате отвън, не е никакъв човек, това е само сянката на човека.

Питам: кои са отличителните черти на човека? Допуснете, че имате двама приятели: единият – красив, добре облечен, богат, а другият – грозен, беден, простичко облечен. Вие отивате на гости при своя богат приятел и той, като ви види, веднага ви запитва: „Кога дойде, приятелю, и кога ще си отиваш?“. Ако забележи, че вие имате намерение да останете няколко дни на гости при него, той започва да се извинява, че жена му не е разположена, че децата му не са здрави, и затова не ще може да ви задържи у дома си. Вие казвате: „Прав е човекът! Аз не съм дошъл в добро време, друг път ще го посетя“. Отивате след това при бедния си приятел. Той ви приема любезно, разположено, поканва ви да си хапнете каквото Бог дал и след това, макар че няма библиотека на разположение, изважда една от своите ограничени на брой книжки и започва по нея да ви разказва какво е чел, какви въпроси го интересуват в живота и т.н. Както виждате, единият приятел се отличава от другия главно по ума си, по доброто си сърце. Тези са отличителните качества на човека. Умният човек никога не търси грешките на хората, той търси само техните добродетели. Следователно два начина има, по които хората могат да постъпват. Който е кол, той ще търси грешките на хората; който е растение, той ще търси добродетелите на хората. Някой ще каже: „Нима не трябва да се вглеждате в грешките на хората?“. Питам: какво спечелихте след като цели 100 години се вглеждате в грешките на хората? Търсете добродетели у хората, както търсите скъпоценните камъни в земята. Колкото по-големи добродетели намирате, толкова и вие ставате по-богати. Намерите ли малки люспици от добродетелите, радвайте се и на тях, но търсете големи добродетели.

Казвам: във всички съвременни хора има един вътрешен стремеж към търсене на лесния път. Наистина, животът на кола е по-лесен, отколкото животът на растението, но в кола няма прогрес, няма развитие.

Колът иска само да се одялка, да се боядиса, да се забие в земята и с това работата около него се свършва. Обаче не е така и с растението. Растението трябва да се посади, да се окопава, полива, обработва, да се пази от паразити и т.н. Същото може да се каже и за добродетелите: за развитието на една добродетел се изискват работа, грижи, вътрешни усилия. Христос слезе на Земята от невидимия свят да направи едно добро на човечеството, но трябваше пот от кръв да потече от лицето Му, докато го направи. И при това казват, че Христос бил велик, всесилен човек. Да, великият, мощният Христос трябваше дълго време да се моли, докато успее в работата си. Защо трябваше да се моли Христос? Не беше ли достатъчно да каже само една дума и всичко, каквото желаше, да стане? Думата *молитва* подразбира разговор. Чрез молитвата Христос влизаше във велик разговор с невидимия свят, с всички висши йерархии в него, и с Бога. Чрез молитвата предадох на Христа един велик урок, който трябваше да научи още на Земята. Всичко, каквото Той преживя на Земята, беше предметно обучение за Него. Просветен ум имаше Христос, но при все това пот от кръв трябваше да потече от лицето Му, докато научи този велик урок, докато се роди в Него една велика идея.

Мнозина мислят, че Христос трябваше да моли Бога за отменяне на своята съдба. Не, Той трябваше да реши задачата си, да намери най-правилния метод за нейното решение. И наистина, Христос разбра, че единственият път, чрез който човечеството може да се спаси, е законът на Любовта. Вложи ли се Любовта в целокупния живот като сила, която е в състояние да помага при развитието на всички способности и дарби в човека, работите му ще се уредят. Ако ученикът, търговецът, свещеникът, земеделецът, професорът вложат Любовта като Начало на своя живот, всичките им работи ще се развиват с успех. И тогава търговецът няма да бъде най-богат човек в света, но ще бъде щаст-

лив; ученикът няма да свърши с отличие, но ще бъде добър и примерен; професорът няма да бъде най-учен човек, но каквото научи, ще го помни, ще го прилага в живота си. Влезе ли Любовта в живота на хората, те ще вървят от сила в сила, от слава в слава и дейтелността им ще се увеличава.

Сега ние не проповядваме любов, която се топи и изчезва. Любов, която се топи и изчезва, ние наричаме захарна. Такава любов мухите я изяждат и водата я разтопява. Така че, ако се оплаквате, че сте изгубили любовта си, вие трябва да отидете в някой кошер, там да я търсите – пчелите обичат вашата любов. Обаче тази любов, за която ние говорим, нито пчели я ядат, нито вода я разтопява. Тези гвоздеи, от които е скован съвременният свят, са направени от захарна любов. И затова, когато кажем, че съвременният свят ще се измени, ние подразбираме, че тези гвоздеи ще се изменят. Пчелите ще изядат тези гвоздеи, съвременният свят ще се разложи и от него нищо няма да остане. По същия начин, когато заровят човека в гроба, той не изгнива, не се стопява, но червеите го изяждат. Вие казвате, че човек се стопява в гроба. Не, само захарта се топи. Тогава как е възможно едно организирано същество, съставено от множество органически вещества, каквото представлява човекът, да се стопи?

Идеите на съвременния свят не трябва да бъдат повърхностни, защото, каквото човек мисли, такъв става. Мнозина казват: „Нашата работа се свърши вече“. Щом мислите така, действително вашата работа ще се свърши. Като се говори, че човек изчезва, че се стопява, това се отнася само до формата. Наистина, щом човек свърши капитала си като търговец, работата му се свършва и ако не може да се продължи повече, той трябва да стане слуга на някой богат търговец. Това се отнася и до учения човек. Щом неговата наука повече не го задоволява, той трябва да отиде при някой виден професор като слуга и от него да се учи. Имате ли

новия живот в себе си, вие можете да станете ученици на великия професор в живота.

И тъй, щом разберете смисъла на стиха: „Аз съм лозата, вие пръчките“, ще видите, че той се отнася до напредналите ученици. Аз разглеждам думата душа в широк смисъл. Напреднала душа е тази, съзнанието на която е пробудено. Човек с пробудено съзнание е готов на всички жертви, на всички разумни опити. Когато се прави някакъв духовен опит, от него може да има само печалба, и никаква загуба. Печалбата в живота се заключава в придобиване на души. Спечелите ли един или двама приятели, вие сте най-богати-ят човек в света. Нямате ли приятели, вие сте най-бедният човек. Ако нямате приятели, какво ще кажете на Господа, когато отидете един ден при Него? Някой ще каже: „Аз се ожених, имах три-четири деца, които изучих“. – „На какво ги научи?“ – „Изучих ги в училище, завършиха университет, оставих им наследство и сега живеят като културни хора.“ Мислите ли, че за това ще получите похвала от Господа? Друг може да каже: „Баща ми и майка ми минаваха за религиозни, вярваха в Бога, в духовния свят, но научно не разбираха живота. Добре че ми оставиха богатство, да пожиевях охолно, тъй както аз разбирам, а тях – Бог да ги прости!“. Мислите ли, че този човек е разбрал нещо от живота? Този син е доволен от баща си и майка си само заради това, че са му оставили наследство, и казва: „Бог да ги прости!“. Бог да ги прости, но кога? Когато са те научили да познаваш Бога, да живееш в светлина. Иначе те не са изпълнили своята задача.

Представете си, че имате двама добри приятели. Единият от тях ви купува билет за 100 лева и ви завежда на театър да гледате някаква нова пиеса. Вторият пък ви завежда в една добра гостилница, където ви угощава, вие се нахранвате хубаво и излизате доволен. Кой от двамата приятели постъпва по-разумно? Или може единият приятел да ви купи лотариен би-

лет за 500 лева за голямата печалба от 100 000 лева. Вие очаквате деня, когато ще се тегли лотарията, и си казвате: „Дано спечеля!“. „Трай коньо за зелена трева!“ Вторият приятел пък изважда една сума от касата си и ви завежда на пазара, да ви купи дрехи и обувки. Кой от двамата постъпва по-разумно? Вторият. Съвременните хора постъпват като първия приятел, подаряват си лотарийни билети и очакват щастието да дойде. Професорът купува лотариен билет – очаква един ден да стане виден, да се прослави в цяла Европа. Поетът също купува лотариен билет – издава съчиненията си и очаква одобрение от хората, да го признаят за велик поет. Изобретателят открива нещо, т.е. и той си купува лотариен билет – очаква вестниците да се произнесат за неговото изобретение. Ученикът отива в училище, и той носи лотариен билет – очаква да се изучи, дано науката спаси човечеството и внесе ред и порядък в него. Питам: какво са придобили съвременните хора от лотарийните билети? За човека е важно това, което в даден момент той знае и може да приложи, да види какви резултати то може да му донесе.

Да допуснем, че някой човек е слаб, има условия да заболее от някаква опасна болест. Всички го съветват да се лекува, да отиде при добри лекари, но той няма средства. Какво трябва да прави? Идва при него един учен човек и му казва: „Аз имам една рецепта, ако я приемеш с вяра, тя ще те освободи от болестта“. – „Каква е тази рецепта?“ – „Всяка сутрин преди ядене ще изпиваш по три глътки вода.“ – „Как?“ – „Ще постъпиш по следния начин: ще потопиш трите си пръста в чашата с вода, ще я поразбъркаш малко и ще глътнеш три пъти.“ Този човек гледа, съмнява се и се пита каква ли ще е тази рецепта. Каквато и да е рецептата, изпълни я! Щом почувстваш подобрене, направи опита няколко пъти и ще видиш, че тази вода действа. Трите пръста, поставени във водата, представляват три извора. Какво ще кажете, ако този човек след една година

се поправя, започва да мисли правилно, дробовете му се възстановяват и от посредствен той става здравомислещ, солиден човек – тази рецепта реална ли е, или представлява някаква измама?

Питам: като ходите да проповядвате на хората, носите ли тези чашки със себе си? Вие казвате: „Повярвай в Господа Исуса Христа и ще бъдеш спасен!“. Не, така не се проповядва. Няма какво да говорите на хората да вярват в Господа, но поставете трите си пръста в чашата с вода и им дайте да пият. Те ще пият, вие ще поставяте трите си пръста, докато най-после хората напълно оздравеят. Който е опитал тази вода, само той може да каже, че има Господ и вярва в Него. Казвате: „Такъв човек омагьосва“. Кой от вас не е омагьосан? Като спите вечер, не сте ли омагьосани? Кога стават магиите? Вечер, като спите. Магиите стават вечер, кражбите стават вечер, престъпленията стават вечер. Питам: ангелите спят ли? Ангелите никога не спят, но хората спят. Защо хората спят? Защото служат на себе си. Те служат на старата философия, според която считат, че първо трябва да помогнат на себе си, да задоволят всички свои желания, и ако им остане време, тогава да помогнат на другите хора. Тази философия се проповядва и поддържа от хиляди години насам. Донякъде тя е права, но понеже Бог царува на небето и на земята, пръчката няма защо да се грижи за своя живот. Ако тази философия не търпи никаква промяна, тогава направете опита да отрежете една пръчка от лозата и вижте може ли тя сама да оправи работите си.

След всичко това ще дойдат философите и ще започнат да убеждават хората, че ако се насади тази пръчка в земята, тя отново ще може да поникне. Така е, може да поникне, но ако се посажда десет пъти и отново пониква, най-после тя ще се изроди. След десет посаждания пръчката вече се превръща в кол. Този е неестествен път на присаждане. Единственият

естествен път на присаждане е чрез семка. Стане ли присаждането с калем, с присадка, в края на краищата се стига до израждане. При сегашните условия присаждането е необходимо, но когато се дойде до истинския живот, човек трябва сам да излезе от Божествената семка. Божественото запазва своите качества и в корена, и в стъблото, и в клончето. Когато присаждат с калем, присадката е Божествена, а в останалите части на дървото има и човешко, и животинско.

Като казва Христос: „Аз съм лозата, вие пръчките“, Той подразбира великия Божествен живот в нас. Когато става въпрос за организация, подразбира се Божественият живот – само той е организиран. Животинският, както и човешкият живот още не са организирани. Понякога човек е готов да се бори, да се състезава, но това е животинското в него. Понякога пък е крайно инертен. Това са две крайности, два полюса в него, които показват, че той се движи в две противоположни посоки: към небето и към земята. Такъв е животът на растенията. Истинският живот е Божественият, който трябва да организира в себе си човешкия и животинския живот, както и този на растенията, и да използва тяхната сила. Това подразбира Христос под думите: „Без мене нищо не можете да направите“. Може ли детето без майка си? Без майка детето не може да расте. Това, което днес детето взема от майка си, отникъде другаде не може да го придобие. Това, което детето взема от баща си, отникъде другаде не може да го придобие. Така че качествата, които сега имаме, ние сме ги придобили отнякъде. Човек все трябва да има майка и баща, независимо от това дали те са видими, или невидими. Човек все трябва да има един извор, от който да черпи. Майката, бащата трябва да бъдат свещени за нас. Този е смисълът на Христовите думи: „Който се откаже от мене и не иска да приложи моето учение, той ще се отрече от лозата и смъртта неизбежно ще дойде“.

Казвате: „Религия, наука е необходима за хората“. Под думата религия ние разбираме мир, към който всяка душа се стреми. Придобие ли този мир, душата се освобождава и се връща при своите. Ние наричаме съвременните хора затворници. Какво очакват затворниците? Да се освободят от затвора, да се освободят от веригите, да се освободят от пазачите, да излязат навън, да придобият свобода и простор. Съвременните хора живеят под вечен страх. Дойде ли някоя болест, всички се плашат да не умрат. Защо се плашат? Защото ще отидат на по-лошо място. Казано е в Писанието: „Бог не съзвоява в смъртта на грешниците“. Значи, човек не трябва да умира, а трябва да преминава от един живот в друг, т.е. да преминава от смърт към живот.

Мнозина казват: „Като напуснем земята, всичко се свършва“. Под думата земя ние разбираме човешкия организъм. Искан ли човек да живее дълго време на Земята, той трябва да познава добре законите и силите, които управляват неговия организъм. Щом ги познава, той ще може да владее материята. Щом владее материята, той ще владее и себе си. Щом владее себе си, той ще владее и над всички болести, ще може да преодолява всички мъчнотии, ще може да се справя с всички противоречия в живота. Днес хората страдат от различни болести и като не знаят причините за тяхното появяване, не могат да се лекуват. Причините за болестите са психически. Например причината за тумора се крие в извращаване проявите на любовта. Яви ли се у човека алчност, това показва, че известен брой клетки от организма се диференцират, искат да живеят самостоятелно, да не се подчиняват на общия ред в организма. По този начин те създават свое собствено жилище, като образуват нова държава, със свободно управление. Така работят дни, месеци, години, докато лекарят със своята артилерия дойде срещу тези непокорни поданици и започне да ги бом-

бардира. Понякога той успява да ги изпъди навън, а понякога се явява усложнение, което отправя човека на другия свят.

Обаче има и друг начин на лекуване – чрез присаждане. Както става присаждане в плодните дървета, така може да става присаждане и в организма на човека, да се заставят соковете да вървят нагоре. Когато енергиите в живия организъм спират, на мястото, където става спирането, се явява известна подутина, която лекарите наричат тумор. Значи този, който разбира законите на присаждането, той ще може по един или по друг начин да насочи енергиите в организма да потекат и през подутината. Щом потекат и през нея, тя напълно изчезва. Така че, ако новите клетки успеят да вземат соковете на клетките, които образуват тумора, той няма да има условия за развитие и напълно ще изчезне. Като говорим за растенията и за животните, ние не сме за тяхното изстребване, нито за тяхното прекомерно размножаване. Те са необходими в икономията на природата, обаче техният брой е точно определен и не трябва нито да се увеличава, нито да се намалява. Съществува висша, божествена математика, която точно определя количеството на растенията и на животните в природата. Щом е така, те не трябва безразборно и безразсъдно да се унищожават. Днес хората колят животни, убиват ги, късат цветя, изсичат дървета безразборно, но затова носят последствията от своите необмислени постъпки. Например някой човек отсича едно черешово дърво, но не се минава много време, той се сгъва, пада на земята и си счузва крака. Той казва: „Не зная какво стана, случи ми се голямо нещастие“. Казвам: причината на това нещастие е в отрязването на черешата. Позволено е на човека да яде череша, те подобряват неговото храносмилане, но не му е позволено да реже самото дърво.

Сега ще ви задам следния въпрос: ако Христос е истинската лоза, а хората са пръчките, защо те са

толкова хилави, при все че от толкова хиляди години ядат грозде от тази лоза? Значи, съвременните хора ядат от плодовете на тази лоза, но се съмняват, измъчват се, изпадат в безверие и казват най-последно: „Нищо не съществува в света! Животът е илюзия, той няма никакъв смисъл“. Не, в живота съществува нещо велико, съзнателно. Например истинската държава представлява сбор от велики, разумни души, които водят съзнателен, разумен живот. Членовете на държавата са свързани в общ организъм, както всички души са свързани с общия Божествен организъм. Когато се говори за държави, хора, животни и растения, които са изчезнали, ние знаем, че са изчезнали само онези от тях, които не са спазили великите Божии закони. Тези пък, които са спазили великите Божии закони, те живеят вечно. Затова и Писанието казва: „Грешните ще изчезнат от лицето на земята“. Подразбира се, че развитието на тези същества ще се прекрати. Това не е заплашване. Ние не казваме, че който не влезе в тази или в онази църква, ще изгуби живота си.

Само една църква съществува в света, на която всички други същества се подчиняват доброволно, без насилие. Чрез насилие никоя църква, никакво учение не могат да спасят света. Ако е въпрос за насилие, и Христос можеше да спаси света с насилие. Той не можеше ли да дойде с 12 000 ангели от небето и да спаси света? Само един ангел е в сила да се справи с една 20-хилядна армия и да не остави нищо от нея. И ако в един легион има 6 000 ангели, тогава в 12 легиона ще има всичко 72 000 ангели. При това, ако всеки ангел е в състояние да се справи със 150 хиляди души, можете да си представите каква сила ще бъдат всички заедно! Обаче чрез насилие светът не може да се поправи. И затова Христос казва: „Чашата, която Отец ми даде, да я не пия ли?“.

Следователно първо трябва да се даде жертва, а после ангелите да дойдат на помощ. Ангелите идват

със своята любов в помощ на силата. После ще дойдат богатството, вярата, честта. Първият принцип, който трябва да се постави за основа в живота, е Любовта. Тя има два израза: висш – духовен, и нисш – физически. Ако в духовния свят човек не обича всички, Любовта изчезва. И обратно: ако във физическия свят човек обича всички, Любовта пак изчезва. Значи, във физическия свят ще обичате само Един. Като се говори за висш свят, подразбираме Небето, където живеят възвишени и благородни същества. Те са силни, мощни, само с една ръка могат да вдигнат Земята. Казвате: „Тези същества имат ли опорна точка някъде?“. Имат, разбира се. И те се хлъзгат по някаква плоскост, както и Земята се хлъзга по едно платно. Това, което съвременните учени наричат етер, е платното, по което Земята се хлъзга. Това платно е неделимо, нищо не е в състояние да го скъса. Така че, колкото и да е тежка Земята, това платно никога не може да се скъса. То не е гладко, не е право обтегнато, но е набраздено, вълнообразно, и по тези вълни именно Земята се хлъзга. С това се обяснява образуването на светлинните вълни. Когато светлината минава по тези бразди, тя претърпява известно триене, вследствие на което се образуват светлинните вълни. Адептите на науката знаят тези неща. Те знаят защо платното не се къса, знаят как Земята е стъпила върху него и т.н. Един ден, когато и вие стъпите върху това платно, ще почувствате под краката си здрава почва, от която никой не може да ви помести. Някои учени наричат тази почва канара. Как се хлъзга Земята по това платно, какъв е съставът на платното, това са отвлечени въпроси, които днес не могат да се разберат.

„Аз съм истинската лоза.“ Христос е самата лоза, а всяка пръчка от нея представлява животът на един човек. Когато всички тези пръчки дойдат в съгласие с общия живот на лозата, те ще могат да разберат живота и на самата лоза. На това основание всеки от вас ще

може да познае и да разбере Бога, ще може да познае и да разбере Христа. Познаете ли Бога, ще познаете и Любовта, която няма начало, няма и край. Казва се, че Бог е Любов. Речете ли да определите какво нещо е Любовта, вие ще се забъркате. Щом знаете това, не говорете за Любовта. Никой няма право да пита приятеля си или когото и да е обича ли го. Зададете ли такъв въпрос на приятеля си, любовта между вас ще изчезне. Обичате ли някого, и той ще ви обича, няма защо да го питате. Мислите ли, че този, който казва, че ви обича, изказва цялата истина? Какво ви ползва любовта на някой беден човек, който няма нито дрехи, нито обувки, а няма и пари да се нахрани както трябва? Ако и вие сте беден като него, кой на кого може да даде нещо?

Представете си, че лежите в някоя болница. Аз идвам при вас да ви помогна. Като ме видите, вие първо ме запитвате обичам ли ви. Аз не ви отговарям нищо, но само ви поглеждам. Не се минава много време, и вие ставате от леглото си здрав, разположен. Пак питате: „Обичаш ли ме?“. Аз нищо не ви отговарям, но пак ви поглеждам, и вие се виждате облечен вече с нови дрехи, освободен от болничния халат. Излизате на двора и пак ме питате: „Обичаш ли ме?“. И този път не ви отговарям, но вие се намирате пред богата трапеза, с хубави ястия. — „Обичаш ли ме?“ Пак мълча. Обаче вие веднага заспивате и на другия ден, като се събудите, виждате, че сте в дома си и сте здрав, весел, напълно доволен и щастлив. Казвате: „Какво стана с мене? Вчера бях в болницата, днес съм в дома си. Сън ли беше това, което видях снощи? Дойде при мене един човек, който ми помогна да оздравея. Къде отиде той?“. Този човек е заминал за Небето. Той дойде да ви помогне само и си замина.

Казвате: „Това са илюзии, нещо подобно на приказките от „Хиляда и една нощи“. Питам: кой от вас не е бил в болница, кой от вас не е бил в калта? Съвре-

менните хора бяха едно време във водата във вид на малки или големи риби, но днес не са вече там. Кой ги извади от водата? Едно време съвременните хора бяха във въздуха, летяха като птици. Кой ги извади от тази среда? Това може да направи само Онзи, Който има магическата пръчица и може да я управлява. Този, Единият, и до днес маха с ръка из въздуха, докато извади всички живи същества от неблагоприятната за тяхното развитие среда и ги постави в по-благоприятна. И днес всички хора могат да кажат: „Не сме вече нито растения, нито риби, нито птици, нито животни, но сме човеци“. Това илюзия ли е?

Казвате: „Можем да умрем“. Питам: кой ви внуши тази мисъл? Който люби, той вечно живее. Има Един, Който всяка сутрин простира ръцете си върху вас. Станете ли сутрин, помолете се: „Господи, прости и днес ръката си върху мене!“. Мнозина се молят на Бога да им даде богатство, сила, власт и т.н. Не заповядвайте на Бога, но кажете: „Господи, прости ръката си върху мен, да придобия малко от Твоего знание! Когато бях в калта, Ти ми служеше с любов. По същия начин и аз днес ще Ти служа с всичкото си сърце, с всичкия си ум, с всичката си душа и с всичката си сила. От Тебе научих великия пример в живота! Сега разбрах смисъла на изречението, че Ти си лозата, а аз пръчката. От днес вече тази пръчка ще дава своя плод“.

27 март 1927 г., гр. София

Вехтото премина

*За туй, ако е някой в Христа, той
е създание ново; вехтото премина, ето,
всичко стана ново.*

Коринтяни, 5:17

Вехтото и новото, по отношение на човека, представя обширен и дълбок въпрос от биологическа важност. Ние употребяваме тук думата *биология* поради нямане на друга по-подходяща дума. Биологията като наука, се занимава с разрешение на проблема за живота, като се започне от живота на най-малките същества, съзнанието на които още не е пробудено, и стигне до човека, съзнанието на когото едва е започнало да се пробужда. В това отношение човек може да се разглежда като малка клетка, чието съзнание е започнало да се пробужда. Съвременният човек, във формата която днес виждаме, не е в състояние да дойде до ясна, абсолютна представа за живота. Защо? Защото той е заобиколен с ред предмети, от които придобива най-разнообразни впечатления. Тия многобройни впечатления пък препятстват неговото право мислене. Даже видни писатели и философи нямат днес ясна представа за живота. Животът не е някаква физическа форма, която може да се изрази математически.

Да допуснем за пример, че някой човек изпадне в особено душевно състояние. Кой съвременен човек може да опише и обясни причината на това особено разположение или неразположение на духа и на душата? Гледате някой човек днес е весел, засмян, маха с ръце нагоре – надолу като актьор, после взима перото, съчинява стихове, проповядва на хората, казва им: „Тъй трябва да се живее!“. Не се минава дълго време,

гледате този човек изпаднал в някакво противоречие, намира се пред едно изпитание и не знае вече какво да прави, забравя всичката си философия. Какво е станало с него? Коя е причината за тази промяна на състоянието му? Някой писал във вестниците нещо лошо по негов адрес, което уронва достойнството му като човек от новото учение. На другия ден пак пишат във вестниците, че писаното не се отнасяло за него, но за друг някой със същото име. Наистина – не са един Драганов или Иванов в света. И този човек отново се успокоява. Питам: какво лошо има в това, че някой с черно мастило написал нещо по адрес на твоето име във вестниците? Каква сила се крие в черното мастило, че може да произведе такава пертурбация в ума на човека? Често съвременните хора се спират върху дреболиите на живота, а пропускат важните моменти, като казват: „Това са малки работи, те не заслужават нашето внимание.“. Казвам: малките работи обаче са докарали живота до едно неестествено положение. Вследствие на тази неестественост, от хиляди години насам хората не могат да заживеят нормален живот. Съвременните хора живеят повече със старите си разбирания и пъшкат под техния хомот, грижат се как ще завършат живота си, старините си. Защо човек трябва да мисли за старините си? Днес никой не мисли за младините си, но все мислят за старините си – как ще ги прекарат, кой ще ги гледа на старини и т.н. Да мисли човек за старините си в смисъл, че има някому да дължи и трябва да изплати дълга си, разбирам; да мисли човек за старините си в смисъл, че е грешен човек и трябва да изправи живота си, разбирам. Обаче да мисли за старините си в смисъл, че е чиновник, работил е около 15 – 20 години и скоро ще се пенсионира, ще се осигури, ще води щастлив живот, това не разбирам. Покажете ми един чиновник, който след пенсионирането си да води щастлив живот! Да мисли човек постоянно за пенсията си дали ще се увеличи и

с колко ще се увеличи като работи повече години, то е все едно да извади една скумрия от водата и да я тури на скарата да се пече на огъня. Тя ще цъпри на огъня и все една и съща песен ще пее. Като наблюдавате живота ще видите, че днес всички хора работят, за да се пенсионират: учителят иска да се пенсионира, свещеникът иска да се пенсионира, писателят иска да се пенсионира. Каква идея има в пенсионирането? Има ред статистики, от които се вижда, че всеки, който мечтае за пенсия, щом постигне това става вече неспособен за живота. Като говоря за пенсионирането аз не се спирам върху буквата на въпроса, но казвам, че тази идея разрушава ума на човека. Като говоря за старостта не разбирам въпроса буквално, но казвам: започне ли човек постоянно да мисли, че ще остарее, че трябва да се осигури, тази идея вече разрушава неговия ум.

И тъй, не мислете за беднотията, защото тази идея е в сила да ви разруши. Не мислете за богатството, защото и тази идея може да ви разруши. Не мислете нито за сиромашията, нито за богатството! Сиромашията и богатството са две различни състояния: сиромашът е разтоварено добиче, а богатият човек е натоварено добиче.

Вземете например какво може да се случи с някой знаменит милиардер, за богатствата на когото всички говорят. Някой ден може да го настигне автомобил, да го удари в ребрата и едно от тях да се счуши. От натоварено добиче той може да се превърне в разтоварено. Тъй щото когато се говори за величието, за богатството на някой човек, трябва да се разбира неговото сърце, неговия ум, неговата воля, а не парите, които той има. Един човек е велик дотолкова, доколкото той е във връзка с живите сили на природата и доколкото те могат да му бъдат в услуга. Когато часовникарят направи един часовник и тури всяка вилка, всяко колелце на своето място, в какво седи важност-

та на часовника: в неговите части или в часовникаря, който го е направил? Следователно всеки човек представя един малък винт от общия велик организъм и той е почитан и уважаван, докато е на местото си. Ако е на мястото си, целият организъм върви правилно; напусне ли мястото си, и организъмът престава да работи или неправилно работи. Докато човек мисли, че трябва да го пенсионират, че трябва друг да го замести в работата му, а той да излезе и да поживее щастливо, животът на общия организъм ще куца. Вижте какво става със земеделските рала, които не работят. Щом не се работи с тях, те ръждясват. В този смисъл пенсионерите са ръждясали рала. Най-голямото нещастие в света са пенсионерите. Значи не трябва да има пенсионери в света. Писателят трябва да умре с перо в ръка; ученикът трябва да умре с книга в ръка; свещеникът трябва да умре с епитрахил на врата; орачът трябва да умре с рало в ръка; майката трябва да умре с детето си в ръка, а да не се оставя децата ѝ да я носят. Такива хора изисква бъдещето! Какво виждаме сега? Бащите гледат да се пенсионират, да си изкарат една малка пенсия и да легнат на гърба на синове и на дъщери, на внучки и внучета. Горко на онзи баща, който очаква на децата си да го гледат. Какъв е този баща, когото синът трябва да гледа? Това са болезнени явления в живота, а дете има болести, там не може да има щастие. Това всички трябва да знаят! Следователно болестите са само повод за вътрешна връзка между хората, да се примирят, да се опознаят.

Преди няколко дни дойде една госпожа при мене и се оплаква от сиромашията си, от тежкото положение, в което се намира. Разправя, че живеела във влажна, тъмна стая, вследствие на което страда от ревматизъм, и ме запита какво да прави, за да се излекува. Казвам ѝ: преди всичко, както познавам нещата, причината за ревматизма не е влажната стая. Ако влагата беше причина за тази болест, тогава как ще си обяс-

ните заболяването на една богата госпожа софиянка от същата болест, която живее във втори етаж, при комфортна обстановка? И богатата госпожа дойде при мене и ми се оплака от своя ревматизъм. И тя искаше да ѝ се даде метод, начин да се лекува. Истината седи в това, че и бедната, и богатата госпожи не изпълняват Божия закон. Всички болести в света са резултат на неизпълнение Божия закон. Следователно и двете жени са заболели от ставен ревматизъм, вследствие на неизпълнение на Божия закон. Ако болестта е предизвикана от влагата, тогава бедната жена трябва да се премести в суха, здравословна стая; щом се премести в суха стая, ревматизмът трябва да изчезне. Така ли става в действителност? Както виждате тук, при две различни обстановки, при различни материални условия се явява една и съща болест. Следователно причината на болестта не е във влагата. Същото нещо виждаме и на фронта между войниците: много войници лежат в един и същ окоп, обаче едни от тях се простудяват, а други не се простудяват. Защо едни се простудяват, а други не? Първите имат нечиста кръв, а вторите имат чиста кръв. Едни от войниците се заразяват от холера, а други нищо не ги хваща. Защо? Защото кръвта на последните е чиста. Ще кажете, че влагата е причина за простудяването на войници, които са имали по-слаб организъм. Не, греховете на хората внасят отрова в кръвта им и с това стават причина за простуда, за зараза, и така нататък. Ето защо, за да се избегнат болестите и страданията, трябва да се поддържа добър живот. Мнозина мислят, че само Бог живее чист и свят живот, защото е съвършен, и затова казват: „Ние сме слаби, не можем да живеем като Бога, но Той ще уреди нашия живот.“. Казвам: както Бог живее, по същия начин и ние можем да се ръководим от Неговите закони и да ги изпълняваме. Бог не се влияе от нашите разбирания, но като гледа на нашите престъпления и грехове, Той казва: „Не правете тези престъпления,

понеже ще заболее от ставен ревматизъм; не правете тези престъпления, понеже в стомаха ви ще се яви някакъв тумор; не правете тези престъпления, понеже ще заболее от артериосклероза и ще остареее преждевременно.“. Заболее ли човек от артериосклероза, той започва да вика лекари. Дойде един лекар, дойде втори, трети, всички го съветват какво трябва и какво не трябва да яде. Не, първото нещо: заболее ли човек от артериосклероза, ще яде по възможност малко и проста, чиста храна. Той трябва да се храни с варено жито, с варен ориз, като истински калугер.

В Нова Загора един стар човек на около 60 години заболя от корем. Боли го коремът, нищо не може да яде. Чуди се какво да прави. Седи, мисли, говори си: „Е, Георги, Георги, цял живот яде прасенца, агънца, това-онова, но видя ли до какво положение дойде?“. Пита ме: „Какво да правя сега?“. Казвам: ще започнеш да постиш, да ядеш по-малко. Всяка сутрин ще изпиваш по една чаша дървено масло и по една чаша гореща вода. След това ще излагаш корема си на слънце, да се печеш по два – три часа на ден. Този човек изпълни каквото му казах и се подобри. Съвременните хора сами се тровят от храната, която употребяват. Някой казва:

– Аз живея чист живот.

– Чиста ли е кръвта ти?

– Не е чиста, но това няма нищо общо с чистия живот.

– Не, чистият живот подразбира чиста кръв.

Следователно, искаш ли да живееш чист живот, абсолютно ще пречистиш кръвта си. Организмът на съвременните хора е заразен от месо, от вино и от ред още храни. Духовното им тяло пък е заразено от алчност, злоба, омраза и т.н. Например вие обичате някого, но щом ви каже той някоя обидна дума, вие веднага го намразвате. Защо трябва да го намразите? Знаете ли какво внася омразата във вас? Тя е цяла отрова за

организма ви. В дадения случай вие пакостите на себе си, но не и на него. Други хора пък се тровят от гордост. Те искат да се осигурят, да станат пенсионери, да прекарат щастлив живот.

Апостол Павел, като разглежда старата култура, казва: „Всичко старо, всичко вехто трябва да премине.“ И съвременните хора искат да живеят според старата култура. Казвам: живеете ли по старата култура, в каквито къщи и да живеете, както и да спите, както и да се храните, ставният ревматизъм неизбежно ще дойде. Дойде ли ставният ревматизъм, и смъртта ще дойде като естествено негово последствие. Казват, че някой учен открил в киселото мляко някакъв бацил, който продължавал живота. Аз пък зная едно особено мляко, което не само че продължава, но увековечава живота. Всъщност киселото мляко може да продължи живота с 10 – 20 – 30 години, не повече. Според статистиката, няма човек в България, който да е живял повече от 150 години. При това, малко българи са доживели до 150 години, макар че са се хранили повече с кисело мляко. В Англия пък имало един англичанин, който живял повече от 250 години. Питам: този човек с кисело мляко ли се е хранил? Не, той не е употребявал кисело мляко, но други са причините, които продължили неговия живот. През неговия живот се сменили на престола 12 крале. Тъй щото продължителността на живота у българите не се дължи на употребяването на киселото мляко. То е само едно съвпадение. Ако въпросът е за изстудяване на стомаха когато човек има някакво възпаление, киселото мляко може да помогне, но що се отнася за продължение на живота от киселото мляко, това не е още доказано. От чисто биологическо и научно гледище, продължителността на живота зависи от развитието на една жлеза, която се намира зад ушите в човека. Ако тази жлеза не е развита, човек може и 20 години наред да се храни с кисело мляко и пак няма да живее дълго

време. Тогава и кокошки и агънца да яде, пак няма да се продължи живота му. Развита ли е тази жлеза у него, той може да живее повече от 100 години. Това са мои наблюдения. По тази жлеза и по ред още признаци може да се предскаже на човека колко време ще живее. Запитвате: „Как се определя това?“. Когато аз правих своите научни изследвания по френология, срещнах един познат във Варна и му казах: след две години еди-кой си месец и ден ти ще преминеш едно премеждие; ако съзнанието ти не е будно в този ден, ти ще паднеш и ще счупиш левия си крак. Той ми каза: „Ти искаш да ме плашиш. Как ще стане това? Отде познаваш?“. Ще видиш. Ти трябва да бъдеш буден, да избегнеш това премеждие. И наистина след две години стана това, което му бях предсказал. Казвате: „Как може да се гадаят тези работи?“. Това не е гадание, то е предсказание, което почива на чисто математически изчисления. Как се правят тези изчисления сега няма да обяснявам, но казвам: аз мога да направя точни изчисления след колко време ще се свършат въглищата в машината на някой машинист и да му кажа, че след 150 километра например машината ще спре. Мога да определя точно и местото, дето машината ще спре. Машинистът казва: „Ти гадаеш по нещо.“. Гадая, разбира се. Аз взимам пред вид колко въглища има той на разположение, по колко се изгаря на час и колко път му предстои да измине. Като имам тези данни на разположение, правя своите изчисления и предсказвам какво може да стане.

И тъй, всеки, който иска да живее дълъг живот, трябва да има някакъв запас. Остане ли да живее на някакво подаяние, да се моли на Бога да се продължи живота му, неговата работа е свършена. Ние трябва да се молим на Бога не да продължи живота ни, но да ни научи как да спазваме законите, за да разработим и увеличим онзи капитал, който ни е даден от преди хиляди години, от панти-века още. Има хора, които

във физическо отношение са много деликатни, нежни. Достатъчно е да ги лъхне и най-малкият ветреца, за да се простудят. Ако такъв човек седи при отворен прозорец, той се страхува от течение и казва: „Ще се простудя.“. Не се минават два – три часа и той наистина се простудява. Някои хора с години живеят при отворени прозорци и не изстиват. Защо? Те имат изобилно живот в себе си, имат имунитет; те са облечени с магнетическа риза, която не се пропуква. Изстиването зависи от мисълта на човека. Каквото мисли човек и в каквото вярва, това става.

И тъй, първото нещо, което се изисква в новия живот, това е новата вяра. Новата вяра подразбира да вярва човек в Бога, че в Него е Вечният живот. Който вярва във Вечния живот, той не мисли за смърт, нито за осигуряване, нито за богатство или за сиромашия, нито за наука. Той мисли само за едно, че трябва да учи. Който не вярва във Вечния живот, той мисли за смъртта – как ще умре, как ще го закопаят, какво ще кажат хората за него, какъв надгробен камък ще му турят, какъв надпис ще поставят и т.н. Какво ще пишат хората за такъв човек? Те ще напишат: „Тук почива еди-кой си пенсионер, който живеел честно и почтено, получавал е по 6000 лева месечна заплата. Значи той е коствал на държавата 72 000 лева годишно. Казвам: не е въпросът за парите, но важно е какво ще занесе човек като отиде на онзи свят? Господ ще го пита:

– Какво прави на земята?

– Работих цели 30 години за своето отечество, получавах шест хиляди лева месечна заплата и сега ида тук малко на разходка.

Не, този човек е бракуван вече на земята; там не допускат, че той е жив и всички казват: „Бог да прости този велик българин!“. Той пък от своя страна вижда, че е жив, препоръчва се навсякъде като добър, почтен човек, който е живял на земята цели 45 години и рабо-

тил за благото на своя дом и своето отечество. Значи тук се явяват две различни положения: хората мислят за него, че е умрял, а той се вижда жив. Обаче от небето му казват: „Ние не искаме мъртви хора. Ти ще се върнеш пак в България, ще убедиш българите, че си жив и като дойдеш повторно тук, тогава ще ти дадем нужния прием. Ние приемаме само живи хора!“ . Живи хора наричаме тези, които и на земята, и на небето са живи. Сега ще превода тези думи на ваш език: всеки човек, който умира на земята, трябва отново да се върне там, да уреди всички недоразумения, които е имал с хората. Кому каквото зло е направил, ще го изправи. Той трябва да се примири с всички хора, с всички животни, и като няма вече с кого да се помирява, ще остави всичкото си богатство на земята. Освободен от всички задължения и връзки на земята, той ще замине за небето, ще влезе в новия живот, дето ще получи лавров венец за добре изпълнената от него работа на земята. Тогава всички ще кажат: „Ето един достоен гражданин на българската държава, когото Бог може да приеме при себе си!“ .

Това е новото, което иде сега в света. То носи възвишени идеи и казва на хората, че Бог не е в старото, не е в миналото, но Той е в настоящето. Едва сега човек ще започне да съзнава, че в света, в който живее, той представя богат предмет за проучване. Вие можете да проучвате и разните философи, които говорят за психологията на човека, но нито един философ още не е изучил човешкия мозък с всичките му способности. Те разискват върху ума, сърцето и волята на човека, но това още не е човекът; това са само някои от проявите на човека. Тъй щото обществото, в което живеете, противоречията, които срещате в живота си, добрите и лошите хора, всичко това трябва да бъде предмет за изучаване не само от страна на философите, но и от всеки човек поотделно. За това се изисква работа, усилия. Вземете за пример рудокопачите, които търсят с

години скъпоценни камъни в земята. Те знаят, че ще намерят някъде големи скъпоценни камъни и затова работят непрестанно, докато най-после развият в себе си тънко чувство, с което лесно намират леговището на тези богатства. Така трябва да работи всеки човек, ако иска в грубата материя да намери скъпоценните камъни. И наистина ще срещнете хора, на вид груби, но достатъчно е да ги пипнете на някое чувствително място и ще видите, че в тях се крият отлични качества. В лицето на такъв човек вие ще имате един добър, честен и почтен приятел, на когото напълно можете да разчитате. И обратно, ще срещнете хора културни, с образование, на които не може да се разчита. Направете опит да видите на колко от софийските граждани с висше образование, ако дадете 100 000 лева на заем, ще могат да ги върнат след две години според както сте уговорили. Един богат американец направил такъв опит и видял, че парите му пропаднали. Само един човек се намерил, който признал дълга си и върнал парите на време. Мнозина от тях използвали теорията за прераждането и казали: „Ние нямаме никакви задължения към този човек. Той ни дължи от миналото и днес изплаща дълга си.“. Казвам: този човек нищо не ви дължи, защото той доброволно ви даде тези пари. Ако той ви дължеше, законът щеше да го хване. Едно трябва да се знае: човек, който живее в духа на новото учение, той няма никакви връзки, никакви взимания – давания. В този смисъл под „нов човек“ разбирам онзи, който има само една връзка – с Първичната Причина. Тази връзка е направена още от създаването му. Следователно, когато човек се освободи от съдбата, или от кармата си, според както индусите я наричат, отново ще се възстанови връзката му с Бога, която съществува от панти-века, и човек ще бъде напълно свободен. Съвременният човек не е свободен, защото върху тази първа връзка той е направил още ред връзки, които са го ограничили и заробили.

Бог е направил човека свободен и го е пратил на земята да учи. Обаче вместо да учи, той започва да се удоволства, да ходи по забавления, да странства, но като няма средства за това, от този banker взима 10 – 15 хиляди лева, от онзи 10 – 15 хиляди лева, това залага, онова залага, докато най-после съвсем загази, намери се в трудно положение и казва, че животът няма смисъл. Питам: кой постави човека в това положение – Бог или той сам, със своите неестествени желания? Какво придобива човек от такъв живот? Мислите ли, че bankerът, който ви дава пари на заем, ви прави някаква услуга? Мислите ли, че има някаква придобивка в залагането на своите ценни неща? Не, да залагаш нещата, това не е наука.

Една млада мома, бедна, но много спретната и красива, отива при един богат граф със следната молба: „Господине, от известно време майка ми е болна, аз искам да я лекувам, но нямам никакви средства; затова, моля Ви, дайте ми 20 000 лева на заем, срещу които мога да заложа някаква скъпоценна вещ или пък след време да ги върна.“ Той ѝ казал: „Аз не искам нищо да залагаш, но ще ми позволиш да те целуна или пък ти да ме целунеш. Тъй щото едно от двете ще избереш: ако ми позволиш да те целуна, ще ти дам 20 000 лева; ако пък ти ме целунеш, пак ще ти дам 20 000 лева.“ Питам: ако вие бяхте на мястото на тази мома, какво щяхте да направите? Тази мома е била чиста; тя до това време нито е целувала някого, нито е била целувана. Тя се спряла за момент и започнала да размишлява в себе си, след което отговорила: „Аз ще ви целуна!“. Тази мома разрешила въпроса правилно. Щом се отправила към него да го целуне, графът казал: „Не, няма нужда да ме целувате!“ Той разбрал, че тази мома има идея и е готова по-скоро да даде, отколкото да вземе. Тя си помислила: понеже този граф ми дава, и аз трябва да съм готова да дам нещо, да го целуна. Графът продължил: „Аз не искам да ви поста-

вя в изкушение да ме целунете. Понеже разрешихте въпроса правилно, вземете тези 20 000 лева и си услужете. Когато ви се яви нужда, пак елате при мен, вие всякога ще имате моето съдействие.“. Това наричам аз човек на новото учение. Той бил разумен, не искал да съблазни тази душа, но пожелал да види как ще се прояви възвишеното и благородното в тази мома.

Същият закон съществува и в света. Силните хора трябва да целуват, а слабите трябва да бъдат целувани. Грешникът трябва да бъде целуван, а праведният, който е завършил развитието си, трябва да целува. В този смисъл светлината не е нищо друго, освен енергия на възвишени, велики същества, която минава покрай хората, целува ги и си заминава със светкавична бързина. Значи ние, хората, сме израсли само от целувки. Някой казва: „Аз целунах и се изцапах.“. Казвам: щом си се изцапал, ти не си светлина. Светлината, която се движи с бързина 300 000 километра в секунда, минава покрай всички живи същества, целува ги и си заминава пак тъй чиста, непоковарена, каквато е дошла. Когато някой пита да целуне ли или да се остави да го целунат, казвам: ако си праведен човек, ти трябва да целунеш; ако си грешен, тебе ще целунат. Обаче този закон има обратно разбиране и тълкуване в света. Защо? Защото го разглеждат само външно. Аз не говоря за външните му прояви, но за вътрешните, като велик вътрешен закон, който действа в душите на хората и ги повдига.

И тъй, всички дарби и способности у човека могат да се развият само при красиви мисли и чувства. Ред статистики ни показват, че един поет, художник, проповедник, учител, майка или баща, може да стане велик, виден в света само, ако има поне една душа, която да го обича, да милее за неговия успех като за свой. Не може човек да се подигне, ако няма поне една близка душа до себе си, която да разбира нещата правилно. Съмнявате ли се във вашия приятел, нито

вие сте негов приятел, нито пък той може да ви бъде приятел. Мислите ли за приятеля си лошо, никаква връзка не може да съществува между вас. Нови хора могат да се нарекат тези, в душата на които не може да се зароди никакво съмнение. Двама души могат да бъдат приятели само тогава, когато те не се използват. Те са свързани помежду си с взаимно почитание и любов и са готови да жертват живота си за великата идея, за благого на човечеството. Човечеството, това са свободните души. Тези приятели имат взаимна обич помежду си. Някой казва: „Хората на земята крият своята любов.“. Така е на земята, но казвам: скритите неща на земята са открити на Небето. Когато един акт се извършва на земята тайно от очите на хората, на Небето той е представен ясно като на сцена, дето ангелите го наблюдават и следят дали действащите лица играят ролите си правилно или не.

Днес всички съвременни хора говорят за Любовта Христова, както и за своята любов към Христа. И апостол Павел казва, че всички сме свързани със съзнанието на Христа. Питам: ако наистина обичаме Христа и сме свързани с Него, не държим ли сметка как се отразяват върху Него всички наши недоразумения, отмъщения, омраза, гняв, завист и ред още аномалности? Както мравките, комарите хапят нашите тела и предизвикват малки ранички, също така и нашите отрицателни прояви предизвикват безброй такива ранички върху тялото на Христа. В този смисъл Христос и досега още не е свободен от страдания. Всеки момент той трябва да прави грамадни усилия и да се лекува, и то от близките си. Когато се казва, че Христос дойде между своите и те не Го приеха, не се подразбира светът, но се подразбират вярващите, които Го очакваха и казваха: „Господи, като дойдеш между нас, ние всичко ще направим заради Тебе!“. Обаче дойде Христос между тях и те взеха от Него всичко с каквото Той разполагаше, разпнаха Го и казаха: „Ние

не можем така лесно да се подобрим; по еволюционен път ще подобрим живота си.“. Под думата „еволюция“ аз разбирам развитие, което продължава цял живот. Истинското развитие подразбира разумно качване и слизане, без падане. Представете си, че днес имате добро разположение на духа, но дойде някой, вземе от вас 20 000 лева на заем и не ги върне. Вие веднага се сърдите, вдигате цял скандал, отказвате се от Христа, от Бога, че някой ви излъгал. Какво е виновен тук Христос? С този скандал вие си причинявате по-голяма пакост, отколкото със загубата на тези 20 000 лева. Не можете ли и вие като Йова да кажете: Бог дал, Бог взел. Ето защо, като хора, вие трябва да обърнете внимание върху малките си погрешки, върху малките противоречия във вашия живот, които другите хора не виждат. Съвременните хора са в постоянно смущение, в постоянни тревоги. Защо? Защото между Бога и тях няма хармония. Например някой човек се моли, но молитвата му не е приета. Защо? Той се гневи на хората, сърди се, мисли, че те са причина за неговите неуспехи. Не, причината е в самия него. Той трябва да възстанови връзката си с Първичната Причина. Ама този човек искал да уреди живота си. Уреждането на живота е последна работа. По този начин – с пари, с богатства, животът не се урежда. Нека той се помоли на Бога по следния начин, нека се обърне към Бога и каже: „Господи, досега живях нередовен, неправилен живот, никога не съм говорил истината, баща си и майка си не почитах, с брата си и със сестра си постоянно се карах, приятелите си изнудвах и каквито обещания Ти давах, нищо не изпълних. Помогни ми да изправя живота си, да вървя напред!“ Не дойде ли човек до това самопризнание в себе си, между Бога и него не може да има никаква връзка, той не може да се надява на Божието благословение. Така трябва да постъпи всеки, който иска да бъде нов човек и който иска да се освободи от ограниченията на живота.

Ще вземе някой да се хвали, че някога бил голям герой. Чудни са тези едновременни герои! Дядо Първан се хвалил, че някога, на млади години, бил голям герой, прескачал трапове 10 метра широки. Казват му: „Щом си бил някога герой и сега трябва да си такъв. Хайде, прескочи този трап!“. Засилва се той и хоп в трапа долу. Да, на млади години не беше така, но ето какво прави старостта. Като се пооглежда насам-натам и вижда, че никой няма около него, той си казва тихичко: „Какъвто съм днес, такъв бях и на младини.“. Закон е: щедрият човек и на младини и на старини е щедър. Например как можете да познаете кое дете е щедро? Когато някоя майка даде на детето си една ябълка и то веднага я сподели със свое братче или със свое другарче, това дете е щедро. Не е ли готово да раздели ябълката си с някое близко нему дете, то не е щедро. Такова дете, не само че не е щедро, но често обича и да пооткрадва по малко. Причината за това се дължи на едно чувство, силно развито у човека, чувството на любостяжание. Центърът на това чувство се намира зад ушите.

Новото учение е потребно днес за всички хора, за да се създадат благоприятни условия, при които мозъчните центрове да се развиват нормално. За тази цел те трябва да приложат в живота си закона на Любовта. Дойде ли Любовта в човека, най-първо той трябва да си създаде идеал, образ, към който да се стреми. После той трябва да развие здраво физическо тяло и най-после да създаде от себе си морален човек. Всеки човек трябва да има пред себе си тези няколко картини, които трябва да нарисува в своя живот. Сега какво правят хората? Те поставят в църквите образа на свети Никола и на други някои светии, на които се кланят. Каква светост има в тези образи? От френологическо гледище художникът не е представил никаква светост в тези образи. Щом те не представят тези възвишени образи, какъв смисъл имат тогава? Ако

бяха идеални, свети, светът поне на половина трябваше да се подобри. Старите гърци създадоха красиви форми, но тези образи бяха лишени от морален устой. И парижаните създадоха красива мода в облеклата, но тази мода беше лишена от истинската хигиена. За пример – колко трябва да бъде открит гърдния кош на жената? После, колко дълги трябва да бъдат ръкавите на роклите? Истинска красота в модите е тази, която има предвид естетиката и хигиената, която природата налага. Кръстът на човека, както и гърдите му, трябва да бъдат добре запазени. Съвременните хора излагат именно тези части най-много. Срещате екскурзианти, на които коленете са съвършено открити. И тук има неправилност. Те излагат на резки атмосферни промени тъкмо тия части, които най-лесно се простудяват. И това са все културни хора, които говорят за наука, за хигиена. И след това същите тия хора казват: „Какъв смисъл има физическият живот или какъв смисъл има духовният живот?“. Топлината оказва влияние върху доброто разположение на човека. Човек не може да пише хубаво, нито да размишлява правилно, ако не му е топло. Движенията на тялото трябва да бъдат така свободни, че всички органи в него да функционират правилно. За да се реформира днес българинът, той трябва да се откаже от овчите шапки. Едно време българинът е бил много упорит, затова е трябвало да носи калпаци от овча кожа, да стане по-мек. Такава е била неговата философия. Но понеже времената сега са други, той трябва да замести калпака от овча кожа с шапка от памук или от мека вълна, малко по-рядко изтъкана, за да може въздухът да прониква през косата му. Освен това българинът употребява навои на краката си. И тях трябва да намали малко, да не увива толкова много краката си, за да могат порите на краката му свободно да приемат въздух отвън. Ако отидете на някоя нива дето българин оре, ще видите, че като дойде де време за почивка, той не ляга на бразда-

та, която е орал, но ще отиде под някоя круша и под сянката ѝ ще заспи. После казва, че го хванало уроки. Казвам: ако не искаш да те хване уроки, почини си на браздата, която си орал, а не под сянката на крушата. Ако пък ожаднееш, не пий студена вода, но пий от стомна, която е седяла няколко часа на слънце. Пиете ли студена вода, съзнанието ви трябва да бъде будно. Много болести се раждат от бързото пиене на студена вода. Когато човек пие студена вода той трябва да мисли, съзнанието му трябва да вземе пълно участие в сладчината на водата и в нейната температура. Бързате ли когато пиете вода, вие ще изгубите после повече време докато се излекувате от последствията на водата, отколкото ако бяхте употребили една – две минути, докато изпиете водата.

Съвременните хора ядат без да мислят; пият вода без да мислят; лягат, стават без да мислят. Стават пенсионери без да мислят; учени хора стават без да мислят; богати хора стават без да мислят. Ще видите някой свършил гимназия и не знае какво да прави. Преди години един младеж свършва гимназия и започва да търси служба. Отива в едно, второ, в трето министерство, никъде не намира служба. Най-после се отчайва, дохожда му мисълта да се самоубие, но си казва: „Защо трябва да се самоубивам? Това е безчестие от моя страна!“. Тогава той отива при един свой приятел и му казва: „Моля ти се, дай ми 200 лева на заем!“. Приятелят му дава 200 лева и той си купува едно точило, на което в рамка туря диплома си от гимназията и тръгва да точи ножове. След един месец той спечелва малко пари и изплаща дълга си за точилото. Срещат го по улиците някои от началниците в министерствата, дето ходил да търси служба и казват: „Как не го е срам този млад, учен човек да точи ножове!“. Не, герой е този човек! Той точи ножове, но не се самоубива. Това е човек от новото учение, който не се спъва от мъчнотиите на живота. Като дойде някоя

мъчнотия, тя натиска човека, души го. Мъчнотията не е мъртва, тя е живо нещо.

Днес всички християни казват: „Преди 2000 години Христос дойде да спаси света, но Го разпнаха, за това втори път трябва да дойде на земята, да оправи света.“. И сега всички очакват Христа да слезе от Небето. Що е Небето? Небето представя разумния живот, разумните закони, които трябва да се знаят. Разбира се, тези закони не могат всички да ги знаят, както не могат всички еднакво да разбират това, което сега ви говоря. Пък и аз не искам всички да ме разбират еднакво. Това, което ви говоря, мога да изнеса в строго научна форма, в научни формули, но те ще бъдат още по-трудни за разбиране. От всичко говорено има общи въпроси, които са еднакво понятни и полезни за всички. Например между един професор и едно малко дете може да се образува връзка. Ще кажете: „Възможно ли е това?“. Ако между една високопоставена дама, която гледа с презрение на нисшестоящите около нея хора, и нейното малко кученце може да се образува връзка толкова, колкото може да съществува връзка между професора и детето. Богатите американки особено си водят по едно малко кученце, вързано със синджир. Това е похвално, това е права постъпка. Питам: ако между една богата дама и едно малко кученце може да има такава връзка, че тази дама сама да къпе това кученце, да го храни, да го разхожда, защо тогава между богатите и сиромасите да не могат да се създадат отношения да се обичат? Един ден Господ ще извика богатите хора и ще ги пита: „Как можахте вие, богатите, да направите толкова нещо за вашите кученца, а нищо не можахте да направите за вашите бедни братя?“. На същото основание вие можете да се грижите и за вашите бедни братя и сестри. Кога? Някой ще каже, че тази богата дама не се грижи за всички кученца, но само за това, което тя обича. Да, мода е това. В Америка по едно време имаше и друга мода: дамите

носеха на синджирче закачено живо жабче, като игла. Гледаш, нещо живо мърда по нея, току протака и свива крачката си. Вечер дамата сваля жабчето, туря го в чинийка с вода, дава му храна, а сутрин като излиза из града пак го закачва на врата си. Казвам: това е отлична постъпка, която показва, че са възможни любовни отношения между всички живи същества. Тази дама като погледне към жабчето, казва му: „Ти при мене ще се учиш на нова култура, на нов живот.“

Сега пренесете тези велики идеи във вашия ум. Дръжте в ума си на почетно място бедните, страдащите хора, туряйте ги на врата си вместо иглички, а вечер ги туряйте в паница с вода и хляб да се нахранят. На другия ден пак ги закачете на врата си. Ще видите, че няма да мине дълго време и бедните ще станат културни като вас. Следователно още при сегашните условия на живота всички можем да направим една малка жертва без да изменим хода на общия живот. Всеки човек си има една велика идея, от която той не трябва да се отклонява. Обаче има и една обща велика идея в живота, от която никой не може да се отклони. Вървите ли по този път, вие ще дойдете до положението на новия човек. Обаче не е достатъчно само да се създаде нов човек, но той трябва да расте и да се развива. Не е достатъчно само да имаш едно плодно дърво, но то трябва да бъде доброкачествено; после ти трябва да знаеш как да го гледаш, за да може правилно да расте и да се развива: трябва да се натори, да се полива навреме, да се гледа и пази, както казват българите – като зеницата на очите.

Като наблюдавам как хората са невнимателни към растенията и дърветата виждам, че те са също така невнимателни и към себе си. Те обичат своята личност, както и личността на другите хора, но не обичат своята душа, нито душата на своите близки. Обаче личността не е човекът; личността, това е тялото на човека, тоест физическия човек.

Първото нещо, което се изисква от човека, е да обича душата си. Тъй щото когато човек обикне себе си, т.е. своята душа, той ще може да образува правилна връзка и с всички хора. Само по този начин във всички свои близки човек ще види души, които страдат като него, и ще може да им помага. Значи между личността и душата на човека има голяма разлика. Личността се занимава с дребнави работи, а душата се занимава с възвишени работи. Разумният, Божественият живот е живота на душата, дето всяко нещо се извършва на своето време. Затова именно и Соломон е казал: „За всяко нещо има определено време.“ Има определено време за раждане, има определено време за умирање. Човек може да се роди само на времето, което Бог му е определил. По същия закон човек умира само когато му е определено. Ако знаеше законите, той би прескочил времето, което му е определено да умре. Случва се човек да дойде до една точка на замръзване в своя живот, дето непременно трябва да умре. И в природата има известни места, гдето силите са в равновесие, в абсолютен покой. Ако човек попадне в едно от тия места, неговият пулс непременно ще спре. Разправяше един учител от варненско подобна своя опитност: както вървял, попаднал в едно от тия места на абсолютен покой и забелязал, че пулсът му започнал да спира. Един свещеник и други някои хора разбрали, че с този човек става нещо и започнали да го разгъркват, да предизвикват изкуствено дишане, от което той се съживил. Ако тези хора не му се били притекли на помощ, той щял да умре. Той е попаднал в мъртва зона. Така също и във всеки град и село има улици, през които мнозина не обичат да минават. Някой ще каже, че това е някакво самовнушение или суеверие от страна на тези хора. Това се дължи на трептенията на почвата в тия места. Трептенията не са хармонични, не съответстват на трептенията на минавачите. Щом забележите такова нещо, не ми-

навайте през улици, трептенията на които не са хармонични с вашите. Същото нещо се забелязва и при яденето, и при спането. Има хора, които едни храни обичат, други не обичат. После някои хора обичат да спят в една стая, а не обичат да спят в друга. Всичко това има свои дълбоки причини, затова не бързайте, добре обмисляйте нещата. Яжте храна, която обичате! Спете в стая, която обичате! Това са идеи, които трябва дълбоко да залегнат в ума ви. Като знаете това не трябва да се плашите, но у вас трябва да се зароди силно желание да изпълните великата воля Божия и да знаете, че светът е разумно създаден.

Често съм обръщал внимание на това как трябва да ставате сутрин. Повечето хора скачат веднага от леглото си, без да размислят дали слизат от лявата или от дясната страна на леглото си. Ако някой стане сутрин от лявата страна на леглото си, през целия ден той ще има несполуки. Човек трябва да знае сутрин от лявата или от дясната страна на леглото си да слиза. Някога той може да слезе от лявата страна, а някога от дясната, затова не трябва да бърза. Мнозина като не разбират този закон, питат: „Защо е необходимо да се спазват тия правила при ставане сутрин?“. Ако човек не спазва тия правила, с това той нарушава равновесието в природата. Също така има правила и при спането. Важно е дали човек спи на дясната си страна или на лявата, дали на гърба или на корема си. Много майки не знаят на коя страна да поставят децата си да спят. Ако биха знаели как да поставят децата си да спят, те биха могли донякъде да урегулират техния живот.

Казвам: човек трябва да обърне внимание и на своите мисли, чувства и желания. Например някой човек иска да обича, но той трябва да знае, че за да обича, желанията му трябва да бъдат чисти, кристални като диамант. Защо? Понеже има желания, които след като се изпълнят, умират и оставят у човека из-

вестен род утайки, наслоявания, които предизвикват гниене. В този смисъл къщите на съвременните хора са пълни с такива мъртви мисли и желания. Човек желае едно, друго, трето. Но като постигне тези желания те умират и най-после той казва: „Свърши се всичко! Не мога повече да живея, остарях.“. Не, човек всякога може да бъде млад, всякога може да живее, всякога може да люби. Преди всичко вие още не сте любили както трябва. Апостол Павел казва: „Обезумяхме от любовта Христова!“. Да, човек като се влюби, безумен става. Разправят за Мохамед втори, че когато минавал през Балканския полуостров той се влюбил в една гъркиня толкова много, че забравил задълженията си към войниците, вследствие на което те започнали да се бунтуват срещу него и го наричали обезумял. И днес още, когато срещаме човек, който люби, ние го наричаме безумен. Ако същият човек убие десетина души, считат го герой. Когато някой троши камъни, наричат го герой; когато същият човек направи нещо хубаво, тогава не е герой. Каква е тази логика?

Истинският живот се заключава в творчеството. Това, което Бог е вложил в човека, трябва да се развива. Човек никога не трябва да се обезсърчава. Някой се обезсърчи, казва: „Едно време знаех повече, имах повече вяра, повече любов.“. Да се говори за едно време това е старото време. Сега е новото време, за него говорете. Сега ще обичате както светлината обича; ще се движите с нейната бързина: ще минете, ще заминете, без да кажете някому, че обичате. Който иска да знае нещо за Любовта, той трябва да се движи с бързината на светлината. Ето как аз бих препоръчал на хората да се обичат. Млади, момък и мома се обичат, но родителите им не се съгласяват да се оженят и те решават да забягнат в Америка. Не трябва да бягат в Америка, но аз ги съветвам да се повдигнат към слънцето, да се отдалечат с милиони километри от земята. Някой мъж взима жената на своя приятел и отиват в някой

хотел. И тях съветвам да се повдигнат към слънцето, а не да се крият по хотелите. Ако влезете в Божествения свят, там съществува следния закон: на земята човек може да обича само едного; обича ли повече, той върши престъпление. На небето пък законът е обратен: там човек трябва да обича всички; обича ли само едного, той върши престъпление. Било е време когато на земята един мъж е имал много жени или една жена е имала по няколко мъже. Това са били култури, които днес вече са залезли. Това са били неестествени положения, вследствие на което и тези култури са изчезнали. Законът на земята в това отношение е следният: на един мъж – една жена. Обаче и това положение е преходно, временно. Съществата, които живеят на небето, нямат такива нужди, каквито имат хората на земята, затова законите там са различни от тези на земята. Апостол Павел казва: „На Небето нито мъж за жена отива, нито жена за мъж.“

Сега истинският живот се заключава в това да се образуват правилни отношения между братя и сестри, между господари и слуги, между мъже и жени, между приятели, между вярващи, и всички хора да се научат да говорят истината. В погледа на онзи, който носи великата Истина в себе си, няма абсолютно никаква лъжа. Когато се ръкуваш с някого или когато целунеш някого, или когато кажеш нещо някому, във всичко това да няма абсолютно никаква лъжа. Докато човек живее в старото, ще обича само едного; щом влезе в новия живот, той ще обича всички, понеже те съставляват едно тяло. Дойдете ли до тази любов, всички ще бъдете свободни и щастливи. При сегашните условия както живее човек, на земята всякога ще има скърби и страдания: един заминал, друг се осакатил, трети се разболял и т.н. Пари можете да имате, но щастие не очаквайте. Искате ли да бъдете щастливи, стремете се да приложите в живота си Христовото учение, да се свържете с Бога, Той да живее у вас,

че дето и да се намирате всякога да чувате Неговия тих глас да ви говори и напътва. Работиш някъде по осем часа на ден, но удари часовникът и Бог отвътре ти казва: „Спри!“ . Чуеш ли гласа Му, веднага спри, не завършвай работата си. Проповядваш някъде, но чуеш гласа Му, който казва: „Спри!“ . Послушай гласа Му и спри без да довършиш изречението си. Шиеш някаква дреха, но чуеш ли гласа Му – спри, не довършвай работата си. Правиш къща, чуваш гласа на Бога – пак спри. Нека останат някои работи недовършени.

Ще приведа един пример за потвърждение на последната мисъл. Преди повече от 20 години при Варненската мъжка гимназия имаше един учител, грък, който строеше по това време втори етаж на къщата си. Една вечер сънува, че някой му казва да не довършва къщата си, защото ще умре. Той повярва на съня си и издигна нагоре една постройка, която приспособи за гълъбарник, а сам той остана да живее в първия етаж на къщата си. Другарите му се смееха, наричаха го суеверен и най-после, след 12 години, той се убеди да изпъди гълъбите от къщата и издигна втори етаж. Щом свърши етажа той умря. Казвам: ако той искаше да бъде жив, не трябваше да изгонва гълъбите от къщата си. Имате ли една свещена идея в ума си, не я изгонвайте навън. Искате например да учите. Не изпъждайте тази свещена идея от ума си, ако искате да живеете. Или искате да работите за своето здраве. Не казвайте, че това не може да се постигне и да отложите тази идея за друго време. Не отлагайте реализирането на вашите свещени идеи, нито ги изгонвайте вън от своя ум. Те представят гълъбите, които трябва да живеят във вашата къща. И те могат да живеят във вашата къща, и вие можете да си живеете. Това е новото учение. Ако оставите гълъбите да живеят във вашата къща, Господ на друго място ще съгради къща за вас.

Днес от всички съвременни хора се изисква разумно сърце, светъл ум и силна воля, за да могат да се на-

сърчават. Само така човек може да се освободи от личния елемент в себе си. За пример, като ви говоря, вие често мислите, че имам някого предвид. Да се мисли така, това е проява на личността. Ние не се интересуваме от грешките и престъпленията на хората; ние имаме пред вид винаги доброто у човека. Като срещна някой човек, колкото и лош да минава за другите, аз гледам да намеря в него една добра черта. Намеря ли такава, радвам се, защото тази черта един ден ще се развие и ще победи лошото в него. Научете човека да се храни добре и той ще стане здрав; научете го да мисли добре и той ще стане умен; научете го да прави добро и той ще стане добър. Видите ли, че някой човек направи най-малкото добро, насърчете го, дайте му възможност да се проявява в правене на добро. Не убивайте идеите в себе си! Колкото и да са малки днес, те един ден ще се развият. Насърчавайте както в себе си, така и в другите и най-малките добри прояви. Бог е в малкото, в незабелязаното, в невъзможното. Някой казва: „От мене човек няма да стане.“ Именно в тази невъзможност Бог ще се прояви. „Аз съм слаб, хилав човек.“ Именно в тази слабост Бог ще се прояви. Ако искате да знаете, в силата седи нещастieto на човека. Едно време вие бяхте малки бръмбарчета, плачехте и се молехте да станете големи и силни. Ангелите ви казваха, че ще дойде време да станете големи, силни, да ви облекат в хубави дрехи. И наистина дойде това време. Вие станяхте големи, силни същества, но пак сте недоволни, пак сте в положението на малки бръмбарчета. Ангелите по същия начин ви утешават, че ще ви извадят от тези условия и ще ви поставят в подобри: ще ви извадят като риба от някоя малка локва и ще ви турят в някое чисто, кристално езеро или ще ви турят като птици в някоя райска градина, или най-после – като човек ще ви поставят в някоя хубава къща, да се учите да свирите, да пеете или да рисувате. Всекиму ще дадат това, което желае. Така постъп-

ва разумната природа. Няма да остане едно красиво желание в човешката душа, което Бог да не задоволи. Тогава всички хора ще бъдат радостни и весели.

Сега благодарете, че сте дошли до това положение. Старото преминава и новото иде. Всички ще бъдат млади, ще се движат с бързината на светлината. Дрехите ви ще бъдат от бяла коприна, а лицата ви свежи, без бръчки; очите и ушите ви ще бъдат отворени да можете с очите да възприемате светлината, а с ушите да слушате правилно. Езикът ви ще бъде развързан да предава разумното Слово Божие.

Казвам: всичко това иде вече. Старото, вехтото преминава, новото иде. Щом дойде новото, земята ще се освободи от своя товар и отвсякъде ще се чуват най-хубавите песни. Концертите, театрите, няма да бъдат като сегашните. Актьорите ще играят на сцената по съвсем нов начин. Съвременните актьори не представят още последната дума на изкуството. Днес, в стария живот, всеки може да стане актьор. В новия живот – напротив – само възвишените хора ще дават представления. Живи представления ще бъдат те. И в тях ще се проявява великият закон на Любовта.

3 април 1927 г., гр. София

Двама синове

Някой си човек имаше двама синове.

Матей, 21:28

„Някой си човек имаше двама синове.“ Защо този човек имаше двама, а не един син? Изобщо човешкият живот започва с принципа на числото две. Двойката представя човека, изразен във физическия свят. Двамата синове представят цялото човечество. От памтивека те се ширят по земята. Единият все обещава да изпълни волята на баща си, но не я изпълнява; другият пък отрича да я изпълни, а после се разкайва и я изпълнява. Главното е, че този баща имал двама синове. Единият син представя творческия принцип в човешката душа, този принцип твори. Другият син представя съграждащият принцип, т.е. принципът, който гради. Следователно когато животът не се развива правилно, когато се явява някакво затягане в него, това се дължи на факта, че тези два принципа не действат едновременно.

Сега, ако някой от съвременните проповедници би говорил върху този стих, той би обърнал внимание главно върху послушанието. Обаче когато Христос е изказал този стих, Той е говорил още много неща, които не са писани в Евангелието. Проповедникът ще каже, че единият син послушал баща си, обещал да изпълни волята му, но не я изпълнил; другият не послушал баща си, отрекъл се да изпълни волята му, но после се разкайал и я изпълнил. Той ще развие тази тема по всичките правила на хомилетиката, тоест по всички правила на науката за проповядване. Според съвременните проповедници, който не е учил хомилетика, той нищо не знае.

И тъй, тези две положения – на послушание и на непослушание съществуват в човека. Те са две мощни разположения, две мощни състояния, приличащи на човешкото съзнание. В този смисъл човешкото съзнание често се раздвоява. За такъв човек се говори и в Писанието: „Двоеумният човек е непостоянен във всичките си пътища.“. Значи под думата „двоеумен“ се разбира човек, който е раздвоен в съзнанието си. Какво лошо има в това човек да бъде раздвоен? Да се раздвои човек в съзнанието си, това подразбира да разпредели работата си. За пример, ако един учител преподава по музика и минава за добър музикант, той едновременно не може да преподава добре и рисуване. Следователно един учител не може едновременно да преподава два предмета по един и същ начин. Ако по единия предмет е специалист, другият предмет ще бъде по-слабо застъпен. Има предмети, които не си съответстват. Може ли например учителят по музика да преподава еднакво успешно и по земледелие или обратно – учителят по земледелие да преподава музика? Може ли той да оре и да свири еднакво добре? Орачът не може да бъде музикант. Овчарят обаче може да бъде музикант. Той върви цял ден подир овцете и свири, и пее. Аз употребявам думата „овчар“ и в преносен смисъл. У човека има мисли, които мязат на овцете. И ако той знае как да ги пасе, те ще му донесат големи богатства.

Съвременните хора имат материалистически разбирания за живота. Те очакват всички блага да им дойдат отвън, да капят пред тях като круши. Обаче човек трябва да знае, че всички плодове, които капят от дърветата, не са здрави. Всеки плод, който сам окапва, той или не е узрял или е червив. Здрав плод е този, който и вятър да го брули, пак не окапва, но чака да дойде господарят му и сам да го откъсне. Всички други плодове, които окапват от дървото преди още да е дошъл господарят, са хилави. На същото основа-

ние всеки плод, който пада на земята от най-малкия ветреца, е хилав. Някой казва: „Аз имам идеал, вярвам в Бога.“. В Бога вярва, но при най-малката буря на земята се събаря. Питам: как е възможно ти, този велик герой, който едно време седеше отгоре на дървото и разискваше, сега се търкаляш на земята? Аз говоря на научен език, не говоря по форма. Разбиране се изисква сега от хората. Днес едни хора се занимават с минералогия, други с ботаника, трети със зоология, четвърти – с антропология и т.н. Питам обаче: какви са например дълбоките разбирания на минералога за скъпоценните камъни? Някой минералог ще каже, че забележителното у скъпоценните камъни е това, че те се явяват в хубави кристални форми. Може ли този минералог да каже коя е била интимната мисъл на природата когато е образувала кристалите? Той ще каже, че природата не е имала никаква интимна мисъл при образуване на кристалите. Те са се образували по силата на някакви външни, механически условия. Не е така. В живата разумна природа има не само механически, но и разумни сили. Питате: „Възможно ли е минералозите да не знаят тези въпроси?“. Да питате така, то е все едно да мислите, че и свинята, която яде окапалите плодове, знае кой е създал самите плодове. Свинята взима плода от земята, изяжда го и нито знае, нито се интересува кой го е създал, как го е създал и така нататък. Свинята казва: „Който е създал плода, той да му мисли. Моята работа е само да ям.“. Питам: каква е била интимната мисъл на природата когато е създавала растенията? Каква е била интимната мисъл на природата когато е създавала животните? И най-последно – каква е била интимната мисъл на природата когато е създавала човека? Това е задача на философията, от която зависи живота на хората. Ако хората бяха разбрали какво нещо е минералогията, те биха избегнали много нещастия в своя живот. Ако те бяха разбрали какво нещо е ботаниката, зоологията и

ред още науки, те биха избегнали много нещастия в живота си и много блага биха спечелили. Ако те бяха разбрали какво нещо е психологията, великата наука за човешката душа, те биха избегнали много нещастия в живота си. Питам: защо природата, като е създала скъпоценните камъни, ги е заровила така дълбоко в земята, а не ги е турила някъде на повърхността? Ще кажете, че това е някаква случайност. Обаче случайността е закон на рационалните числа. Тъй щото случайността е рационално число, което седи извън границите на земния живот. Случайността е движение, което не се определя от законите на земята. Тя излиза от орбитата на земята, а същевременно влиза в нея, както някоя отсечка излиза от линията и пак влиза в нея. Отсечката излиза от орбитата на някоя линия, а вие казвате за нея, че тя случайно е попаднала в дадената линия. Как е възможно да е попаднала случайно? Как ще си обясните тогава следните научни положения: има комети, които всеки ден минават през слънчевата система; има други категории комети, едни от които минават през слънчевата система само по един път през 2000 или 3000, или 10000, или 100 000 години, а някои минават дори само един път през милион години. Какво ще отговорите за тези научни данни? Ще кажете, че те са предположения. Възможно е да са предположения, но и математиката си служи с предположения, с допускания. За пример някой математик иска да докаже, че дадено число е функция на друго число. И той предполага едно, предполага друго, докато най-после докаже това, което го интересува. Така и в живота предполагат, че някой човек е прост или не е прост, или че някой човек е умен или не е умен и най-после се убедят в това, което ги интересува.

Сега въпросът не се отнася до познанието. Познанието представя сенки на живота. Хубаво нещо са и сенките, но те представят големи изненади за влюбен-

ните хора. Каква по-голяма изненада има за хората от тази, когато сънуват, че са намерили големи богатства, с които могат да разполагат както искат, а сутринта като се събудят, виждат, че всичкото богатство пред тях изчезва? През нощта те са били радостни, весели, богати, а на сутринта стават тъжни, бедни. Казват: „Кой създаде тази илюзия?“. Илюзията е закон на случайността и затова, понеже не спада към земния живот, тя е реалност на един възвишен живот. Ако наричат музиката илюзия, тя е такава за рибата, която не може нито да свири, нито да пее. Следователно невъзможното за рибата е възможно за разумния човек. Някой мисли, че като стане сутрин и се изправи на краката си, той има право вече да разрешава важния въпрос за съществуването на Бога и да се произнася, че Бог съществува или не съществува, или пък, че някои неща съществуват на земята, а други не съществуват. Възможно е известни идеи да не съществуват в границите на човешкия живот, но те съществуват извън границите на човешкия живот.

Сега като се говори за кристалите, да допуснем, че всеки кристал представя велик закон за оформяне или проявяване на човешкото съзнание на земята. Щом е така, трябва да приемем, че всички закони са нагласени според кристалите; оттук ние си обясняваме защо едни хора обичат едни скъпоценни камъни, други хора обичат други и т.н. От обичта и разположението на човека към един или друг от скъпоценните камъни се съди за произхода на неговото съзнание или за степента на развитието на неговото съзнание. Чрез скъпоценните камъни вие ще намерите кой човек някога в миналото е бил бащата на вашето съзнание. Как ще докажете коя е била ваша майка или кой е бил ваш баща? Някой казва: „Знаете ли, че аз съм наследник на еди-кой си родители?“. Как ще докажеш това? Ти трябва да докажеш това така, както когато дойде синът, наследник на някой велик цар и каже:

„Аз съм син на еди-кой си цар, имам такива и такива документи, проверете това.“. Често и природата поставя особени белези на човека – било зад ушите, било на ръцете или другаде, когато иска да отбележи за някого чий наследник е този човек. И тогава тя казва: „Ако у някоя майка или у някой баща съществува същия белег както у някое дете – това дете е тяхно.“. Не само по тия белези може да се различават хората, но и по строежа на порите. Какъвто е строежът на порите у майката, такъв е и у сина. Порите на някои хора имат правилни геометрически фигури; освен това линиите между една пора и друга имат точни математически размери. За да се определят и измерят линиите както и формата на самите фигури, дали са петогълници, шестогълници или други някакви, за тази цел си служат със специални инструменти.

И тъй, когато се изучават кристалите от окултно или от Божествено гледище, ние не се интересуваме само за произхода на кристалите, но ги разглеждаме като пергаменти, върху които е написана цялата история за развитието на човешкото съзнание. От тия пергаменти бъдещите минералози ще учат. Знаете ли колко ситно са написани тези научни факти! Знаете ли какви сложни математически и геометрически формули на велики учени се крият в тия кристали? Големи съкровища се крият в кристалите. И след всичко това някой ще каже: „Изхвърлете навън тия скъпоценни камъни! Човек не трябва да се украсява с тях!“. Не, ние трябва да носим скъпоценните камъни и вътре в себе си, а не само външно, и да разберем тяхното съдържание и техния смисъл.

Сега ще направя едно сравнение. Представете си, че срещате човек, който се е научил да чете и пише, разбира знаците на някоя от съвременните азбуки, била тя българска или латинска, и от тия букви може да съставя цели думи и изречения, и да разбира техния смисъл. Представете си обаче, че срещате друго

същество, което не познава буквите външно по техните знаци, но ги познава само по размерите им и така си съставя понятие за техния смисъл. Последното същество си служи с инструменти за измерване на буквите. Питам: кой начин за четене е по-лесен – да познаваме буквите по техните външни белези или да ги измерваме чрез инструменти? По втория начин постъпват и някои от съвременните учени. От 8000 години насам те измерват буквата А, разискват върху нея, изучават я. Това значи: съвременните учени знаят, че човек се е изправил на два крака и е започнал да мисли. В мисълта си той се е разделил на два лагера: едни хора вярват, че Бог е създал човека и за създаването му има някаква причина; други вярват, че човек е създаден сам по себе си. Първият процес не е механически: Бог взел пръст, вдъхнал дихание в нея и направил човека. А другият процес е механически: човек сам се е създал. И двете теории са правилни. Теорията, че Бог създал човека, е обективна. Когато разумните хора поддържат теорията, че човек сам се е създал, те схващат великата идея, че Бог се проявява именно чрез този човек. И след всичко това ще се намери някой да критикува тия хора, които казват, че човек сам се е създал. Той ще каже, че е грешно да се мисли така. Питам: тогава не е ли грешно от страна на някой човек, който поддържа теорията, че Бог го е създал, той да ходи да краде, да лъже, да създава неправилни закони и така нататък? Де е правилността на тази теория? Ако наистина аз съзнавам, че Бог ме е създал, трябва всичко, което върша да е по Бога. Всеки, който вярва, че Бог го е създал по механически начин, той мяза на някое малко дете, на което майката дава ябълки да яде и като ги изяде отива само да си вземе още ябълки, да си пооткрадне. Онзи пък, който вярва, че човек сам се е създал по механически начин, мяза на онова малко дете, което само си е посадило някои плодни дървета, но след това чака наготово да

му донесат плодове. Да чакате наготово да ви дават, това не е никаква наука. Като говоря по този начин, вие трябва да разглеждате научната страна на въпроса.

Казват за някого: „Този човек разврати света.“. Питам: кога светът не е бил развратен? Казано е в Писанието: „В грях ме зачена майка ми.“. Значи всички хора са родени в грях, а при това казват, че еди-кой си развратил младото поколение. Ако един човек може да разврати цяло поколение, той трябва да е мощен човек или някакво божество. Не, това е криво разбиране на въпроса. Никой никого не може да разврати. Човек сам се развъртава. Който допусне в себе си мисълта, че някой може да го разврати, той е бил играчка в ръцете на този човек. Ако един писател или един свещеник, или една жена могат да ви развратят, това показва, че вие сте били играчка в техните ръце. В някои мъжки манастири считат за срам и грях да държат около себе си някое женско животно, било куче, котка или друго. При това в този манастир съществува голям разврат. Някой казва: „Аз не искам да трупам пари. Те не съставят идеал в моя живот.“. Обаче същият човек по цял ден мисли колко повече пари да събере. Ляга, става, все за пари мисли и един ден като види, че приближава края на живота му, той казва: „Господи, заминавам вече от този свят, но идеите ми не се сбъднаха.“. За какви идеи говори този човек? Той не е имал никаква друга идея, освен парите.

Казвам: това, което сега говоря се отнася за ония хора, които живеят в света на плоскостите. Всеки, който от научно гледище разсъждава извън времето и пространството, той се намира на хлъзгава почва, той няма основа под краката си. Такъв човек се намира в света на плоскостите, дето има изкушения, дето има илюзии. В праволинейния свят няма изкушения, няма илюзии; там има само отношения между две същества. Значи праволинейните хора могат да се споразумяват по-лесно помежду си. Питам: кои същества

са праволинейни в съзнанието си? Растенията. Съзнанието на растенията се движи само в права линия, затова между тях няма борба. Те се събират по много на едно място. От милиони години насам растенията изучават науката на събирането, и днес те учат хората на това учение. Растенията винаги се събират, те никога не се изваждат. И затова, когато кажат за някого, че не разсъждава право, това показва, че този човек живее в света на илюзиите. Представете си сега един конус висок 10 метра и го поставете в света на плоскостите, между същества, които имат съзнание на двете измерения; вместо конус, в техния свят ще се яви един малък кръг. Колкото повече прониква конусът в техния свят, толкова повече се разширява съзнанието на тия същества. Ще кажете, че тези явления нямат нищо общо със съзнанието на човека. Не е така. Ако тия кръгове се разглеждат от едно съзнание на трите измерения, те ще съставят едно цяло. Ако гледате една цев, която има цилиндрична форма, в света на двете измерения там ще се види само един малък кръг, началото на цилиндъра. Краят на цилиндъра обаче няма да се види. Ако нашарите този цилиндър с различни цветове – червени, зелени, сини, виолетови, и го прекарате пак в двуизмерния свят, там ще се види във вид на кръг, който постоянно променя цвета си, като става ту червен, ту син, ту зелен и т.н. Съществата от този свят ще попитат за кръга: „На какво се дължи свойството на този кръг да променя цветовете си?“. Не, кръгът не се изменя, това е илюзия на съзнанието. Казвам: по същия закон и хората често изпадат в такива илюзии. Изпаднете ли в някаква илюзия, ще знаете, че сте в двуизмерния свят и през вас е минал един цилиндър с различно боядисани кръгове. Ставате сутрин, въздадете цяла фантазмагория в себе си, но не се минават 2 – 3 часа, всичко изчезва. Защо? Показали са ви един нашарен цилиндър, който после са отстранили от съзнанието ви. След 2 – 3 дни по-

ставят друг такъв цилиндър пред вас. Питате: „Кои са причините, заради които природата е поставила този кръг пред мене?“. Казвам: никакви дълбоки причини няма затова, но някое същество от триизмерния свят е поискало да ви направи едно представление, да се пошегува малко с вас. Това може да стане с всички същества, които живеят в двуизмерния свят. И тъй, растенията живеят в едноизмерния свят. Каква разлика има между рибата и човека? Рибата се движи в плоскост. Тя има плавателен мехур, с помощта на който се регулира движението ѝ нагоре и надолу. В това отношение човек е една голяма риба, която се движи перпендикулярно на плоскостта на земята. Задните перки на рибата съответстват на краката у човека, а предните – на ръцете, с които той плува във въздуха. В това отношение, по съзнание, човек е триизмерна риба. Коя е причината задето човек се е изправил на два крака и по този начин днес се различава толкова много от рибата? Това се дължи на неговото триизмерно съзнание. Когато е живял в първото измерение на съзнанието и изучавал закона на събирането, съзнанието му е излязло въвн от своя творчески център. Тогава той е вървял само в дължина. Животните пък са учили закона на изваждането. Човек е научил този закон от животните, които се занимавали с него хиляди години. При събирането, съзнанието има две посоки на движение: едната е към центъра на земята, а другата – към центъра на слънцето. И затова когато човек постави в себе си този велик закон на движение, едното движение ще бъде по посока на корените, т.е. по посока на своето възвишено аз, на своята възвишена душа. Другото движение ще бъде по посока на слънцето, т.е. към Бога. Ако човек се движи правилно в тези две посоки, той ще води благороден, възвишен живот. В своето обикновено съзнание хората имат само една посока на движение. Те се съобщават направо.

Съвременният човек едва сега е започнал да изучава закона на умножението. Умножението е закон на човешкото съзнание, закон на триизмерния свят. В света на плоскостите няма умножение. Умножение може да става само в триизмерния свят. Някои може да оспорват това положение, но то още нищо не значи. Да спори човек, това значи да мисли. Човек може да мисли по различни начини. Мнозина твърдят, че умножението може да се извършва и в двуизмерния свят, в света на илюзиите, на сенките. За пример – спиш, сънуваш нещо хубаво, но като станеш сутринта нищо не остава от този хубав сън. Защо? Защото ти си бил в света на животните. Животните, като седят, мислят за хубави, за приятни неща: вълкът мисли за някоя овца; лисицата – за някоя кокошка. Обаче това не е действителност, това е сън. От единия до другия край на живота си те само сънуват. Аз не говоря за външния човек, нито за неговата форма, но имам пред вид неговото съзнание. Човек е до тогава човек, докато съзнанието му е будно за всичко онова, което върши; не е ли будно съзнанието му, той престава да е човек. Следователно докато човек е в съзнанието си, той може да се движи по права линия, по плоскостта и по перпендикуляра на плоскостта. Значи той може да се движи в три направления. Всички неразрешени въпроси се крият в умножението. Растенията дойдоха до заключение, че чрез събирането не могат да разрешат живота. Те могат само да бъдат граници на разумния живот, но подобрието на живота не може да стане чрез тази граница. И животните дойдоха до заключение, че чрез изваждане, чрез света на плоскостта, животът не може да се разреши. Поставите ли плоскостта за основа, върху която животът може да се разреши, вие ограничавате живота. Това ограничение е временно. Ето, и Бог се ограничава, но Той всякога може да махне границите на това ограничение. Следователно разумен човек е онзи, който сам може да

премахне границите на своя живот. И тъй, когато съвременните хора изработват известни закони, те сами себе си ограничават. Защо? Защото разглеждат въпроси на плоскостите. Ако мислят например, че всеки може да има земя, те се лъжат; ако мислят, че всеки, който проникне дълбоко в земята и узнае нейните тайни, ще бъде доволен, те пак се лъжат. И всичките тайни да знае човек, пак ще бъде недоволен. В този смисъл се казва, че знанието не задоволява, защото то е от двуизмерния свят; то е същество, което има широчина и дължина, но няма дълбочина. По същия начин много религиозни хора, които вървят в един праволинеен свят мислят, че са създали свят, който не съществува другаде освен в техните умове. Вярно е, има идеи, които съществуват само в ума на един или на друг човек, но има идеи, които са общи за всички хора. И сега, когато се говори за Божествени идеи, за разумни идеи и за разумни хора, ние подразбираме идеи и хора, които живеят в триизмерния свят. Когато се говори за ангелите, подразбират се същества, които живеят в четириизмерния свят. Да се говори за триизмерно, за четириизмерно съзнание, това е много лесно, но да се обяснят, да се разберат тези понятия и да почне човек да функционира според тях това е особено вътрешно благо за човека.

Казвам: всички трябва да започнете с изучаване на камъните, на твърдата почва, за да имате поне една твърда опорна точка. Опорните точки са центрове, които не се движат. В света съществуват много такива опорни центрове. За да може човек да съгради нещо или да успее в нещо, той трябва да има най-малко две опорни точки, от които нито едно същество да не е в състояние да го измести. Първата опорна точка ние наричаме Бог. Евреите са наричали Бога *ЙЕ ХИ ЙЕ*. Втората опорна точка е Духът. Едната опорна точка е горе в Космоса, а другата – в човешкия живот, в човешката душа. Човек пък е по средата между тези две

точки. Благодарение на тези две основи, той мисли. Животните нямат дълбока мисъл, благодарение на тяхното двуизмерно съзнание. За да може животното да мисли, не е достатъчно само да има съответни органи, но неговото съзнание трябва да се движи в триизмерния свят. Казват за някого: „Ние не можем да разберем този човек.“. За да го разберете, вие трябва да имате триизмерно или четириизмерно съзнание. Ако този човек говори за оране, за садене на лук, на чесън, всеки ще го разбере, защото и животните отдавна знаят да орат. Например къртът отдавна знае да прави тунели в земята. Защо прави тези тунели? За прехраната си. Защо човек прави тунели? За по-удобни съобщения, за по-лесно пренасяне на храните. Съвременните хора са културни, те са хора на яденето и пиенето. Една от важните задачи, която човечеството трябва да разреши по закона на умножението, е въпроса за яденето. Когато се ограничаваме, ние влизаме в четириизмерното съзнание, в света на щастието и благото, в света на ангелите. Дойде ли човек до този свят, той ще знае как да постави законите и в своя свят.

Всички елементи, които съвременната химия познава, са на брой около 80. Обаче старите алхимици са разделили всички дотогавашни елементи на четири категории: въздух, вода, огън и земя. Тези четири елемента са символи и показват различните видове материя, от която човек е направен. В тези елементи има съзнание, живот. Следователно от това гледище, ако човек привлече с мислите си известен род материя, той ще придобие и съответни на материята състояния и настроения. Ако с мислите си той привлече твърда материя, и в него ще стане известно втвърдяване. Често стари хора се безпокоят какво ще стане с тях на стари години, кой ще ги гледа, вследствие на което привличат към себе си твърдата материя и започват да се втвърдяват: артериите им се втвърдяват и заболяват от артериосклероза. Тази болест се

явява от безверие. Старите хора са големи безверници, а децата имат голяма вяра. Да обърнеш стар човек към Бога, това значи главата да ти побелее. Той казва: „Синко, ти ли ще ме учиш сега? Аз съм вече 80 годишен, голяма наука имам!“ . Казвам: никаква наука няма този дядо. Само онзи дядо има опитност, който може още приживе да разреши въпроса, има ли живот след смъртта или няма. Нека остави той настрана идеята за Бога или идеята за душата, но да разреши въпроса може ли човек след смъртта да продължава да живее на земята. Тъй щото като казваме, че човек след смъртта си пак живее, ние подразбираме, че той може да живее при известни условия. В това отношение само разумният човек може да живее, а глупавият всякога умира. Човек всеки ден умира. Кога? Когато изгуби съзнанието си. Чудни са съвременните хора когато казват, че като умрат всичко се свършва. Не, това още не подразбира смърт. Да умре човек, това значи да се намери при най-неблагоприятни условия за развитие. По-страшна смърт от тази няма. Това, че ще се прекрати съзнанието на човека за земния живот, ние не можем още да наречем смърт. Що се отнася до прекратяване на съзнанието, това е нещо възможно. Кой може да прекрати съзнанието на човека? Природата. Ако разумната природа е създала праволинейното съзнание, ако е създала съзнанието на плоскостите, ако е създала триизмерното съзнание, и най-после, ако е създала съзнанието на тесаракта, т.е. четириизмерното съзнание, може ли някой да реагира срещу нейните закони и да се освободи от нейните обятия? Не може. Всичко можете да направите, но никой не може да се противопостави на нейния замисъл. Както вашите ръце, крака, очи или уши не могат да се освободят от вас докато вие не ги отрежете или извадите от себе си, така и вие сами не можете да се освободите от връзките на природата, ако тя сама не ви откъсне от себе си. И хиляди цървули да скъсате от усилия, вие сами нищо не можете да направите.

Сега ще ви приведа един анекдот за дявола, който скъсал много цървули, докато успял най-после да изкуши един учен философ. Този виден философ бил изпратен от невидимия свят да подобри положението на света чрез разумност. Идва при него дяволът и му казва: „Ти си най-умният, най-ученият човек, но ако ме послушаш и станеш мой асистент, ще ти дам един добър съвет, чрез който изведнъж ще наложиш волята си и светът моментално ще се подобри.“ За тази цел дяволът изнесъл своята идея пред философа и започнал да му я доказва с ред математически изчисления на рационалните числа.

Философът го изслушал, убедил се че е така, но в скоро време разбрал, че се е излъгал. Обаче дяволът успял да го докара до бесилката.

В деня когато трябвало да го бесят, дяволът дошъл пред бесилката и казал на философа: „Погледни в пространството и ми кажи какво виждаш там?“

Философът погледнал пред себе си и видял три магарета, натоварени със скъсани цървули.

— Какво виждаш?

— Виждам три магарета, натоварени със скъсани цървули.

— Това са цървулите, които скъсах, докато те доведа на бесилката. Когато скъсам още толкова цървули, тогава и ти ще подобриш положението на света.

След това дяволът дръпнал бримката на въжето и философът увиснал на него. Той дошъл и втори път на земята, но вече не се излъгал.

И в съвременния живот често казват: „Много цървули ще скъса този момък докато вземе красивата мома. Да, той ще скъса много цървули, но после и тя ще къса цървули. Със скъсани цървули не се придобива красивата мома. Някой казва: „Колко цървули скъсах докато завърша образованието си!“ С късане на цървули не се свършва гимназия или университет. Аз наричам учен човек този, който през всичкото време

на своето учение не е скъсал нито един чифт цървули: както е влязъл в училището, така е излязъл. Птиците разбират този закон и живеят според него. Макар и да живеят в двуизмерния свят, създадат ли си веднъж дреха, те си отиват с нея. При това и краските на дрехите им не се менят. Кой човек има такива шарени и такива чисти дрехи като птиците? Въпросът не е до външния живот, но до съзнанието на човека. Да имаш съзнание, значи да имаш различни цветове, с които да си служиш. Цветът е пасивна, а не творческа, съграждаща сила. Дойде ли човек до някакво помрачаване на съзнанието, това показва, че той е попаднал в гъста материя. За да излезе от това състояние, той трябва да внесе в себе си известни цветове като мощни сили, с които да разчисти съзнанието си, да се освободи от своите криви разбирания. Не е въпроса в това да се спира човек какво мисли евангелската или друга някаква църква, но той трябва да разчисти всички облаци от съзнанието си и да дойде в съгласие със законите на живата природа. Казвам: всички живи същества са в контакт със законите на живата природа. Някой казва: „Аз се държа здраво за природата, за Бога.“ Не, не се държите вие, но Бог ви държи. Например вие обичате някой човек. Добре е да се обичате, но знаете ли коя е причината за тази обич? Да допуснем, че вашето съзнание се намира в света на плоскостите, но имате желание да влезете в триизмерния свят. Търсите някой да ви помогне, не намирате. Най-после срещате едно същество, което живее в този по-висок свят, и то ви поема. Това същество ви помага и затуй вие го обиквате. Следователно любовта в този случай е движение в обем. Вие можете да обичате само това същество, което разширява съзнанието ви. Не разширява ли съзнанието ви, не можете да го обичате. Тъй щото онзи, когото обичате, той ви въвежда в един нов свят. Не ви ли въвежда в този свят, никаква любов не може да се развие помежду ви. Ако съзнанието на

някой човек е достигнало до триизмерния свят, той непременно трябва да обикне някое същество с по-високо съзнание – от четириизмерния свят, което да го внесе в този по-висок свят.

Някой момък обиква една мома и казва: „Ангелско същество е тя! Тя ще ме подигне в по-висок свят.“. И той коленичи пред нея. Ако го види някой отвън, ще му се смее. Не е въпроса в това, че момъкът коленичил. Той коленичи, защото изказва любовта си, но едно е важно при любовта: човек придобива светлина и разширение на съзнанието си, което му дава мощ и сила в живота. Движенията имат смисъл когато човек придобива нещо от тях. Например в Индия има факири, които седят неподвижно с ръце нагоре или надолу, като истукани. Така прекарват по цели дни, по цели месеци, без да мърдат. Покрай тях минават тигри, лъвове, змии, кобри, но не ги докосват. Още отдалеч като ги зърнат, те обикалят, правят големи кръгове и ги поглеждат с благоговение. Защо? Тия факири имат будно съзнание, те са във връзка с Бога. Затова и животните, които ги обикалят, отправят молбата си към тях: „Молим ви да ни изнесете нагоре към Бога, защото животът ни на земята е много тежък!“.

Питам: какво правят съвременните хора като видят насреща си някое опасно животно? Те веднага вдят нож или пушка и стрелят. Казвам: нож и точило не могат да спасят света. Те могат да оправят лозата и дърветата, но света не могат да оправят. На първо време ножът се изостря, а после изхабява; точилото постепенно се смалява. В края на краищата и ножът си заминава, и точилото си заминава. Казвате: „Какво да правим тогава?“. Ще бъдете точило, което трябва да се остри отвътре навън, и ще бъдете нож, който се точи отвътре навън. Вашият нож трябва да бъде изработен от мислите на вашия ум, за да може право да реже. Вашето точило, което се изглажда отвътре навън, трябва да бъде смекчаващ закон.

Следователно, що се отнася до здравето, казвам: здравето зависи от съзнанието на човека. Не търсете здравето в силата! Силата е резултат. Мирът, здравето, мощта, добрите чувства и всички сили изобщо, които съществуват в човека, произтичат от неговото съзнание. Не мислете, че илюзиите, които преживявате, влизат в областта на съзнанието. Областта на съзнанието представя определен свят с определени хармонични величини. Който живее в областта на своето съзнание, и без пет пари в джоба си да е, той е спокоен, от нищо не се плаши. Той концентрира мисълта си към възвишения свят, да му помогнат. Не се минава половин час даже и помощта дохожда: хлябът пристига, колата пристига. Този човек обаче е разумен. Той никога не злоупотребява със силите и способностите, които притежава. Някой казва: „Да имам тези сили, света бих оправил!“. Светът не се нуждае от оправяне. Ако трябва нещо да се изправи, това е светът на съзнанието. Съвременните хора трябва да знаят как да изправят съзнанието си; те трябва да знаят, че всеки ден минават през състоянията на кристалите, на растенията и на животните, затова трябва да изучават техния произход. Ако погледнете със силно увеличително стъкло на вашето тяло, ще видите, че представяте конгломерат от всички досега съществуващи растения и животни. Човешкото тяло е обрасло с гори от различни дървета, предпотопни и сега съществуващи; също така в човека живеят всички животни, големи и малки, от предпотопни времена до днес. Значи, погледнато на човека с окото на ясновидеца, той представя съвкупност от всички минерали, прости и скъпоценни камъни, от всички растения и дървета, от всички животни, птици и риби, докато не дойде най-после и до човека. Всички тия същества живеят в съзнанието на човека и се стремят да развият и своето съзнание. Ето защо човек няма право да прекъсва стремежа им. Който лишава другите от живот, той

унищожава своето съществуване. Някой казва: „Да убием тези същества!“. Убивате ли тях, вие убивате и себе си. Вие трябва да мислите добре за тях, ако искате да не спрете и своята еволюция. Мислите ли добро, правите ли добро на другите без да ви подозират даже в това, вие повдигате своята еволюция. Ако с една красива дума можете да спасите някого, защо да не му я кажете? В древността един цар бил жестоко гонен и преследван от неговите неприятели и бил принуден да се скрие в дупката на един овчар. Овчарят го приел при себе си и се съгласил да му помогне. Като дошли неприятелите му да търсят царя, овчарят казал: „Не видях такъв човек де е минавал оттука. Той трябва да е минал през друг път.“. Така той спасил царя от явна смърт. Обаче когато царят отново се върнал на престола си, овчарят бил един от облагодетелстваните хора в царството. Такова щастие носи за човека и всяка велика идея, която е гонена и преследвана от хората. Например някоя идея иде от Божествения свят, минава през много светове, но никой не я приема. Някой я възприеме, държи я известно време в себе си и после я захвърля. Някой религиозен човек чете Библията, възприеме оттам една хубава, висока идея, подържи я малко време в ума си, докато един ден каже: „Що ми трябва тази идея? Тя не е за мене, други да я възприемат и прилагат.“. Това не е убеждение. Ако трябва да живеете духовен живот, това е само за вас, за вашето развитие. Духовният живот представя велика наука за изучаване. Който изучава законите на този свят и ги разбира, той не може да се съмнява. Който се съмнява в другите хора, ще се осъмни и в себе си.

Някой казва: „Аз не се съмнявам.“. Всеки обикновен човек може да се усъмни. Как? Ако той каже, че вярва в себе си, в своите сили, дайте му да вдигне един чувал с тежест от 100 кг. Той започва да го повдига оттук-оттам, пъне се, пъшка и най-после казва: „Слаб човек съм бил, не знаех това.“. Обаче силният човек,

който разбира законите на съзнанието, може да вдигне и 100, и 200, и 300, и 1000, и 100000 килограма тежест. Казвате: „Възможно ли е това?“. Възможно е. По този начин се държи и нашата земя в пространството. Земята се държи от мислите на милиони разумни същества. Техните мисли я заставят да върви напред. Ако разумните същества престанат да я държат с мислите си, тя ще се спре в своето движение, ще се разглоби, ще отиде някъде в пространството където ще стене само на прах и пепел. Веднъж създадена земята и ние върху нея, това показва, че сме обект на един разумен живот. Тези възвишени същества следят живота на хората, виждат техните грешки, но прощават, като от време на време само ги удрят малко по главата. От този удар те падат на земята, но като станат, започват да се молят на Бога. С този удар разумните същества искат да кажат: „Слушайте, главите ви трябва повече да мислят. Научихте ли събирането, изваждането и умножението?“.

Съвременните хора са в процес на разширение на съзнанието. Те трябва да се домогнат до всички идеи, които са необходими за съграждане на техния живот. Едва сега хората започват съзнателно да градят. Някои казват: „Хайде, да започнем градежа!“.

Питам: в кой свят искате да градите – в едноизмерния, в двуизмерния или в триизмерния? Ако градите в света на илюзиите, всичко ще се разпръсне и няма да остане следа от този градеж.

Казва се, че някой баща имал двама синове. Кой е този баща? Бащата е разумното начало, което всеки ден иде в човека и го пита: „Какво правиш, синко, събираш ли, изваждаш ли, умножаваш ли?“. Да умножаваме, това подразбира да предаваме великите идеи, които възприемаме, на окръжаващите. Умножението е процес, който става в един възвишен свят. На земята може да се стигне най-много до умножението, по-нагоре не може да се отиде. Когато се отделим от тяло-

то си, тогава можем да отидем в по-възвишен свят от земния. За този възвишен свят именно Павел говори: „Има дом неръкотворен.“. И ако земните ни къщи се разрушат, ще отидем в този неръкотворен свят. Това е велика наука, която ще се приложи в бъдеще. Тя е за хората, които искат да работят разумно. Сегашните хора са много променливи. Виждате, че някой се разгневил и не знае какво говори. Той казва: „Аз се заблудих.“. Щом си се заблудил, ти не си за новото учение. Ние нямаме работа с хора, които се заблуждават, или които не могат да мислят право. Тези хора са за университетите, за разните колегии, за гимназиите. Те търсят старото. Обаче ние виждаме, че старото, което досега се проповядваше, което досега се пишеше, не може да спаси света. Всъщност ние не отричаме и успехите на досегашните времена. Тази велика деятелност е подготовка за един мощен живот, който едва сега започва. Някой казва: „Защо трябва да живея?“. Ще живееш, за да разшириш съзнанието си и да научиш закона на умножението. И за дарбите, които се крият в тебе, както и за благата, които ти се дават, ще благодариш на Бога. Ще благодариш на цялото човечество, че разполагаш с условия да разрешиш великата задача на живота. И тогава, като човек, пред тебе ще се яви великата перспектива, която ще те въведе в следната стъпка, в света на делението.

И когато Христос казва, че трябва да напуснем земята, ние разбираме, че трябва да преминем в по-горен свят – в света на делението. Делението не съществува на земята. Истинското богатство се заключава в човешките мисли и чувства; истинското богатство се крие в човешката душа и в човешкия дух. От тези богатства човек трябва да се самоотрече и да ги раздаде на сиромасите. Това богатство е като богатството на земеделеца, който раздава всичко и се радва на своите богатства. Някой казва: „Аз ще раздам всичкото си богатство на сиромасите.“. Да, но парите умъртвяват.

Дадеш ли никому пари, дай ги от дълбочината на душата си; дадеш ли някому една книга, тази книга да не бъде обикновена, но да е свещена.

И тъй, иска ли човек да върви в духовния път, той не трябва да бърза, от нищо не трябва да се плаши. Някой се страхува да влезе в някоя от съвременните църкви. Не е въпроса да се влезе в една каменна църква. Църквата не е в зданието. Човек може да влезе и в една, и в друга църква, и пак да остане верен на това, което Бог е вложил в душата му. Трябва ли човек, като облече мантията на царската дъщеря, която е прокажена, да стане и той прокажен? Какво се проповядва в съвременните църкви? Да се вярва в Бога. Това верую поправя ли живота? Днес и мъже, и жени вярват в Бога, но съзнанието им е в едноизмерния свят. Някоя жена мечтае за кристали и иска от мъжа си да ѝ купи пръстен с хубав камък. Той няма пет пари в джоба си, а тя иска пръстен с камък. Той няма пет пари в джоба си, а тя иска къща. Казвам: тази жена е малко дете; нека мъжът ѝ купи пръстен, макар със стъклен камък. Нека ѝ направи къща. Къщата показва, че тази жена живее в двуизмерното съзнание. Къщата може да е от дъски, а за в бъдеще може да се направи и от мрамор. Изобщо, от научно гледище, не трябва да се противодейства на съзнанието. Никой няма право да реагира срещу Божествения ред на нещата. Казвам: всички трябва да се насърчавате в работата си. Срещате един човек, който носи на гърба си чувал 100 килограма тежък. Не го питайте защо се е нагърбил с такава тежест, нито го съветвайте да търси чужда помощ, но кажете: щом си взел този чувал на гърба си, ще го пренесеш полека, пък и за друг път ще можеш да правиш подобни опити. Който се обезсърчава, той е в двуизмерен свят. Някой се заеме за някаква велика работа, но скоро се обезсърчи и казва: „Сега ще отложи тази работа, но един ден, като дойде Духът, Той ще ме научи какво да правя.“. Този човек има механическо разбиране за

Духа. Духът е машинистът на трена. Щом дойде, Той запалва огъня и пуца трена напред. Някой седи, чака да дойде Господ, Той да подкара неговия трен. Няма какво да очакваш на Господа отвън някъде да дойде. Ти трябва да се вдълбочиш вътре в себе си, дето Бог е вложил ум, сърце, воля, душа и дух, които всякога могат да ти помагат. Само по този начин ти можеш да се освободиш от всички дисаги на живота. Например ти дължиш 100 000 лева на 20 души. Тези кредитори дохождат в дома ти, хлопат, викат, искат да им изплатиш дълга си. Трябва ли да им разправяш, че нямаш средства, че не спиш по цели нощи, че постоянно страдаш, че имаш задължения към майка си и баща си? Не, ти трябва да им кажеш: „Моля ви се, извинете ме; сега не разполагам със средства, почакайте ме още малко и като се улесня, ще платя на всички ви и то не по 10 на сто, както сме уговорили, но даже и по 20 на сто лихва.“. Кажеш ли така, и Господ ще те чуе, ще ти помогне, защото си готов да изплащаш дълговете си.

Това е наука! По тази наука живеят всички разумни хора и я прилагат в живота си. Всеки човек може да приложи тази наука. Ще кажете: „Тя е отвлечена наука, не може да се приложи.“. Има наистина отвлечени науки, но тази, за която говоря, е една от най-лесно приложимите науки в живота. За пример някой има малки познания по математика и казва: „С много смятане работа не става.“. Не е така. Божествената наука изисква хора с умове, които изведнъж да смятат, да знаят кои неща са прави и кои не, кои са добри и кои не. Дойде ли човек до тази наука, той не се сърди на злото, но го кани у дома си да му гостува. Разумният човек, още като стане сутрин, удари звънеца, покани доброто и злото, разговори се с тях, нахрани ги добре и после ги изпрати да си вървят. Злото и доброто са два ангела – хубаво, богато облечени, и мъчно могат да се различат един от друг. Разумният човек обаче ги различава по миризмата им. Щом си отидат, той

започва работата си. Не приемете ли така учтиво тези два ангела, те цял ден ще ви безпокоят. Ангелът на злото ще запали къщата ви от четири страни. Затова е казано и в Писанието: „Не противи се на злото!“. Тъй щото поканете тези два принципа на гости в себе си, нагостете ги, и не се мъчете да ги примирявате. Те са в отношение подобно на отношението, което съществува между овцата и вълка. Ако сте адепт, който живее в четириизмерното съзнание, принципът на злото още от далеч ще ви познае, ще има всичкото почитание и уважение към вас като към човек, който дълбоко мисли и разбира великите закони на живота и природата.

„Някой си човек имал двама синове.“ Сега аз желая, като се върнете у дома си, да поканите у вас на гости двамата синове – онзи, който обещал, че ще отиде на лозето и не изпълнил обещанието си, и онзи, който се отказал да отиде, но се разкажал и свършил работата. Двамата синове представят тия два ангела – на доброто и на злото. Злото всякога обещава и нищо не върши; доброто никога не обещава, а всичко върши. Смешно е да отидете при един извор и да го питате: „Обещавах ли да ми дадеш от твоята вода да пия?“. Той нищо няма да ти обещае, но ще ти даде. Ти можеш да си почерпиш вода от него колкото искаш. Когато казвам, че доброто не обещава, аз уподобявам доброто на извор, който постоянно тече. Злото пък уподобявам на пресъхнал извор, който едва прокапва, едва тече. Той помни, че някога е давал, но днес вече не може да дава нищо, не тече. Хора, които само обещават и не изпълняват, мязат на щерни, пълни с дъждовна вода; те лесно пресъхват и казват: „Сухо е това място, вода няма.“. Дойдете ли до това положение, вие трябва да имате магическата пръчка на Мойсея и като ударите с нея по канарите да протече вода.

И тъй, станете ли сутрин рано, сложете хубав обяд на двамата синове. Тогава ще кажете на единия: „Син-

ко, иди да работиш на нивата!“. Той ще обещае да отиде, но няма да изпълни.

Ще кажете на втория: „Синко, иди да работиш на нивата!“. Той ще откаже, но после ще се разкае и ще свърши работата. Вечерта, като се върне бащата у дома си, ще види обратни резултати. Каквито и да бъдат резултатите не се смущавайте. Пак поканете двамата синове, нагостете ги добре и ги накарайте да работят. Тази е най-добрата философия, която можете да приложите във вашия живот. Ако постъпвате така в продължение на една година само, бъдете уверени, че най-малко 50 процента от вашите мъчнотии и несгоди ще се разрешат. Да разрешите 50 процента от вашите мъчнотии, това не е малко нещо. Само по този начин вие можете да бъдете бодри, свежи, радостни и със светли мисли за живота.

10 април 1927 г., гр. София

Раб и син

Всеки, който прави грях, раб е на греха. И рабът не остава вечно в къщата; а синът вечно пребъдва.

Йоан, 3:34,35

„Всеки, който прави грях, раб е на греха. И рабът не остава вечно в къщата; а синът вечно пребъдва.“ Този стих, преведен в нова форма, може да се изрази с думите „от смърт в живот“. Смъртта и животът са две състояния на човешкия дух. В смъртта духът на човека се намира в ограничения, във вързано състояние. Това показва, че смъртта се явява в гъстата материя. Съвременните учени се стремят да обяснят какво нещо е материята, но и досега не са успели да определят нейната същност. Материята сама по себе си е инертна реалност. Тя съдържа всичко в себе си, но не може да се разширява. Учените твърдят, че материята се разширява, но всъщност материята не се разширява.

Сега ще обясня тази мисъл със следния пример: представете си, че вие развивате един топ платно. Казвате: „Разшири се това платно.“. Питам: какво ново придоби този топ платно при развиването си? Нищо ново не придоби. Следователно от физическо гледище, когато материята се разширява, това подразбира, че в нея се внасят някакви нови качества. Не се ли внасят нови качества в нея, тя не се разширява. Отличителни белези между материята и духа са следните: материята не се разширява, а духът не се дели. Щом духът се облече в материя, в последната се явява желание да го обсеби, да го раздели. Вследствие на това желание на материята, да обсеби духа, между тях се

явява борба. По същия начин и вълкът като хване една овца започва да я дели на парчета, за да я обсеби. Когато човек туря храна в устата си и той я дели на малки парченца. Защо я дели? Той иска да вземе от нея това, което е потребно за неговия организъм. Тази е причината за борбата между двата гиганта в света – духът и материята. Материята иска да обсеби, да раздели духа, а духът иска да се освободи от нея. Същото нещо виждаме във всеки човек. Той се усеща ограничен, иска да се освободи. И ще чуете всеки да се оплаква, че Иван, или Петко, или Драган го ограничавал. Не, никой никога не може да ограничава, но материята ограничава духа, а той се бори да се освободи. Казват за някой човек, че е станал материалист. Какво означава думата *материалист*? Думата *материалист* подразбира човек, който е навлязъл дълбоко в материята. Преди всичко вие трябва да знаете, че материята е обхванала всичкото пространство, тъй щото няма място за никого. Щом няма празно място в материята, тогава где ще влезе човек? За да се освободи от обятията на материята, духът си служи с хитрост – създава си друга форма, в която отново се облича. Материята казва: „Сполучих да разделя духа.“ Тя пак започва да обсебва духа, като се стреми да разчупи това ново яйце, да види какво особено се крие в тази нова форма. Ако материята успее да счупи това яйце, настъпва състояние, което наричат „смърт“. При смъртта духът пак се освобождава, пак създава нова форма, и така борбата между него и материята се продължава непрекъснато. Добрата страна на тази борба е, че материята заставя духа постоянно да създава нови форми, все по-усъвършенствани едни от други.

Следователно съвременната човешка форма е създадена от духа, а индивидуалността на духа е създадена от материята. Материята, като не е успяла да раздели духа, тя поне го е индивидуализирала. Духът като се е индивидуализирал, той изпада в заблужде-

ние да мисли, че е разширил материята и затова казва: „Аз владеея живота.“ Всички мислят, че могат да изменят материята, но каквото и да правят с нея, тя все си остава същата материя, все ще се изплъзне от ръцете ви. Следователно човек не може да стане господар на великото в себе си, на материята, която не се разширява. Разширението е качество на духа. Само духът може да се разширява, а в материята, която по естество е инертна, няма никакво разширение. Когато духът влезе в материята, той внася живот. Материята без духа е мъртва. Когато духът влезе в някоя форма, според законите, които познава, той се стреми да обнови материята, да я направи пластична, удобна.

И тъй, когато материята преобладава, ражда се смъртта; когато духът преобладава, ражда се вечният живот. Преодоляващото състояние на материята създава смъртта, понеже материята има желание постоянно да трупа, да събира. Много хора мислят, че като натрупат повече материя в себе си, като направят тялото си по-голямо, с повече мазнини, ще имат повече живот. Животът не се заключава в многото, но в малкото. В условията, при които сега живеем, голямото тяло представя излишен баласт за човека, с който той трябва разумно да се справя. Ако сравним по тегло тялото на един съвременен човек, с тялото на един ангел, ще видим, че от тялото на човека могат да се направят най-малко хиляда ангели. Обаче ангелът със своето малко тяло е толкова мощен, че може да носи цялото човечество на гърба си; когато човекът едва може себе си да носи. Човек едва ли може да дигне 100 килограма на ръката си, когато един ангел може да дигне един милиард хора на ръката си.

И тъй, силата на човека седи в неговия дух. Когато духът се въплъти в материята, той я разрежда, защото тя няма схващания за безграничното пространство, тя няма никакви стремежи. Тъй щото когато казваме, че материята не се разширява, подразбираме, че тя

няма идея за някакъв стремеж. Тя е спящо същество. Когато човек се нахрани добре, той изпитва известно удоволствие от това и започва да дреме. Дрямката, сънят, това са състояния, присъщи на материята. Като се събуди от сън, човек си спомня смътно, че е сънувал нещо, ходил е някъде, но где – не помни; разговарял се е с някого, но с кого и какво – и това не помни. Някои от съвременните физиолози казват, че естественото състояние за човека когато спи е да не сънува нищо. Това е сън на мъртвите. Човек трябва да сънува, но не лоши, тежки сънища, като например, че го гонят, че пада в пропасти, че къщата му гори и т.н. Тези сънища са резултат на аномалности, на отклонения в живота. Нормалният живот се придружава с приятни сънища. Сънят е най-приятната почивка. Има хора, които знаят закона на почивката и те могат съзнателно да излизат и влизат в тялото си. През време на своето излизане те оставят тялото си на по-нискостоящите от тях същества, те да се грижат за него – да го обновят, да го пречистят и след като се пречисти, тогава се връщат. Те не се безпокоят за живота си, понеже са уверени във Великото Начало, което регулира и ръководи живота.

„От смърт в живот.“ Вие трябва правилно да разбирате тези два закона, а не механически. Не мислете, че ако вярвате днес, а утре не правите усилия, вашата вяра ще расте сама по себе си. Семето само по себе си не може да расте. Някой казва: „Като сме повярявали веднъж в Господа Исуса Христа, Той ще ни спаси.“ Това е така, но то действа временно. В семето има зародиш на живот, но върху този зародиш трябва да действа слънцето, въздуха, влагата и почвата – ред разумни фактори. Всеки ден човек трябва да прави нови усилия; всеки ден той трябва да придобива нови разбирания за живота. Ще бъде смешно, ако откакто сме се родили, докато умрем, имаме едни и същи схващания за живота. Някои казват: „Защо трябва да учим?“. Такива хора

мязат на турците, които казват: „Всичко е седем ката нагоре и седем ката надолу. Повече от това няма какво да мислим.“. Какво разбират те под тия думи „седем ката нагоре и седем ката надолу“? И съвременните биолози изпадат в догматизъм по отношение проблема на живота. Като са взели клетката на протоплазмата, те я надуват като сапунен мехур, докато изкарат от нея човека. Не, човек не излиза от клетката, както и кокошката не излиза от яйцето. Това твърдение може да ви се вижда противоречиво, но е факт. Смешно е, ако човек като слезе от някой вагон си въобрази, че е произлязъл от вагона. Той влиза и излиза от вагона, но не е произлязъл от него. На същото основание и кокошката не е произлязла от яйцето, но временно е на почивка в него. Тя седи скрита в яйцето, като в бомба. Щом бомбата се пукне, и тя излиза вън от нея. След това казват, че кокошката излезе от яйцето. Да се твърди такова нещо, то е равносилно на това да се казва, че растенията произлизат от земята. Растенията растат в земята, но не произлизат от нея.

Питам: отде иде животът? Да ви задавам такъв въпрос това подразбира да имам механическо схващане за живота. Животът не иде отникъде. Дето духът се вселява, там животът се явява като непрерывен процес, като постоянно течение. Дето духът преодолява, там и животът тече. Казано е в Писанието: „Изпраща Духа си, и те оживяват; отнема духа си, и те умира.“. Следователно животът се отличава по това доколко духът се проявява в нашите тела. Често в умовете на хората се раждат съмнения, но те не са продукт на техния дух. За пример мнозина се съмняват в реалността на сънищата и казват, че те са илюзорни неща, предизвикани от външни причини. Ако на краката на някой човек турят топло желязо или гореща тухла и така заспи, има възможност той да сънува, че ходи по нагорещени въглени. Тогава как ще си обясните съня на човек, който сънува, че е станал голям богаташ, ми-

лионер? С какво са го нагорещили, за да сънува такъв сън? Кой е външният стимул за този сън? Наистина топлината произвежда и известни аномалности не само във време на сън, но и в будно състояние. Обаче как се създават толкова многобройни сънища без да се постави нещо горещо на краката на човека?

И тъй, смъртта всякога произтича от преобладаващото състояние на материята. Като резултат на това състояние се явяват ред аномални желания, които запущат кръвоносните съдове в човешкия организъм. От преяждане пък се явява задръстване на нервната система, вследствие на което кръвообращението в човека не става правилно, мозъчната енергия не тече и не приижда правилно. Тогава настава процес на втвърдяване на артериите, при което те губят своята пластичност. Най-после човешкият дух се принуждава да напусне тялото. Това състояние се нарича смърт. Или в духовно отношение ние наричаме това състояние прекъсване общението с Бога. Усъмни ли се човек, той веднага ще се намери в процеса на смъртта. При най-малкото съмнение в Бога, смъртта туря вече своето начало; това значи, че материята е взела надмощие над духа. И затова, който иска да стане силен, мощен, не външно, но вътрешно, и да осмисли живота си, той не трябва да допуска дълбоко в душата си абсолютно никакво съмнение. За това се изискват герои – хора.

Съмнението може да дойде отвън, но същевременно човек трябва да различава в себе си две състояния: едно състояние – постоянно, неизменно, както Бог е неизменен; друго състояние – изменчиво, както човек се изменя. И тогава чувствителният човек ще изпитва състоянието на хората. Ако един чувствителен човек влезе между хора, които имат желание да станат богати, и в него ще се яви желание за богатство; ако влезе между хора, които имат желание да станат музиканти, и у него ще се яви същото желание; ако попадне между весели хора, и той ще стане весел; ако попадне

между скръбни хора, и той ще стане скръбен; ако попадне между учени хора, и той ще има желание да стане учен; ако се намери между болни хора, и той ще се почувства болен; ако влезе в някое религиозно общество, и той ще стане религиозен. Обаче той трябва да знае, че това не произтича дълбоко от неговата душа. Това са натрупвания, наслоявания в съзнанието, които идат някъде отвън. Тези състояния са подобни на състоянието на парче желязо, което се поставя в огън. То се нагорещява и започва да свети, но това състояние не е свойствено на желязото. Щом желязото се извади от огъня, то изстива и придобива първоначалния си вид. Следователно има една топлина в живота, която е подобна на тази на нагорещеното желязо. Обикновено хората мерят температурата на болните и като видят, че тя се е повдигнала до 41 градуса, плашат се. И наистина, ако температурата не спадне, болният заминава за онзи свят и всички казват: „Бог да го прости, замина за онзи свят!“. Освен тази топлина има и друга, която не може да се измерва. Тя е същинската топлина на живота, която не е физическа. Тя е мека, приятна топлина и се равнява на хиляди градуси. Тази топлина е толкова силна, че в нея могат да се разтопяват ония елементи на материята, които при никаква друга топлина не се топят. Тя разлага материята и я реформира.

Съвременните учени знаят, че температурата на човешкото тяло е 36–37 градуса. Физическата топлина на човека е 37 градуса, но когато се говори за духовната топлина, тя е много висока. При това, отношението между физическата и духовната топлина е обратно пропорционално: когато духовната топлина се намалява, физическата се увеличава; когато духовната топлина се увеличава, физическата се намалява. Това е проверено с ред опити. На хора, които стават проводници на духовния свят, краката и ръцете изстиват. Много хора се плашат от това, защото знаят, че кога-

то ръцете и краката на човека изстиват, смъртта настъпва. Обаче това не е всякога така. Човек може да се изстуди и да излезе от тялото си, но след 43 часа пак може да се възвърне естествената му топлина. Индусите, които са изучавали тия закони, могат шест месеца след смъртта на някой факир да го извадят от гроба и да възстановят неговата топлина. За това те имат начини, които старателно крият от европейците. Когато говоря за учението, не мислете, че не оценявам знанието, което е придобито в науката. Знанието е резултат на усилията на човешкия дух. Има лъжливо знание, но има и знание, което е придобито чрез опитността на цялото човечество. Това знание именно се предава от род в род, от раса в раса, от човечество на човечество. Това знание изпъква естествено над всички други неща. Как ще си обясните например изкуството на паяка да тъче своята мрежа? Кой го е научил на това изкуство? Съвременните тъкачи още не са придобили това изкуство. Пчелата пък отде е научила изкуството да прави мед и да се организира по такъв разумен начин? Вземете пеперудите например – какви добри хирурзи са, как майсторски правят операциите си. Когато наближи време какавидата да излезе от пашкула си, тя бодва внимателно пашкула и излиза вън като пеперуда. Много учени хора биха завидели на изкуството на тия малки същества. Де са се учили те? Някои ще кажат, че Господ ги е учил на това изкуство. Не, това не е работа на Господа.

На същото основание трябва да се заключи, че Господ е учил хората да правят топове, с които да се убиват едни-други. Да се мисли, че Господ учи хората да правят 42 сантиметрови оръдия в диаметър, за да се убиват, това са детински размишления. Бог никога не се е занимавал с такива работи. Те са изобретения на хората, които постъпват като малки деца. Ще видите как малки деца си правят пукала от свирки и си въобразяват, че това е топ. Казвам: да разрушаваш, това

не е наука; да живееш непорядъчен живот, това не е наука; да живееш охолоен живот, това не е наука; да искаш всякога радостен да бъдеш, и това не е наука; да мислиш само за себе си, без да обръщаш внимание на страданията на другите, и това не е наука. Това е смърт. Всичко, което съвременните хора вършат в по-голямата си част, представя условия за съграждане на своите ковчези. Месото, което закачат на куки да седи по няколко дни и после го ядат, носи неизбежна смърт за хората. Българи, които са завършили в Германия разпират, че германците имали някакви особени методи, чрез които оставяли месото да ферментира и тогава го употребявали за ядене. Препоръчват го за много вкусно. Казвам: по-голяма глупост от тази няма. Американците пък считат за правило всеки мъж да бъде без мустаци и брада, за по-голяма чистота. И в това няма никаква наука. То е немислена работа. Да бръснат мустациите си все още се търпи, но да бръснат брадите си, това е вредно. Като бръснат брадите си, те излагат гърлото си на простуда. И ще забележите, че американците, мъжете разбира се, много често заболяват от бронхит. Причината за тези чести заболявания се дължи именно на това безогледно бръснене на брадите. Освен това колкото по-често се бръсне брадата, космите стават по-дебели, от което и самият човек започва да огрубява.

Други пък стрижат косите си до дъно, по военному, но и това не е правилно. Положителна, истинска наука е нужна на хората! Щом природата е създала космите на човека, тя е вложила някакъв смисъл в тях. От нас се изисква да ги регулираме, да знаем как да направляваме своите мисли и чувства. Вместо да се бръснат и стрижат, хората трябва да кажат на брадата си: „Позволявам ти да изникнеш най-много до един сантиметър, не повече!“. У някои хора брадата е дълга почти до пръстите на ръцете, както косите на някои жени са толкова дълги, че могат да ги обвият 2 – 3

пъти около себе си. И дългите коси не са лошо нещо. Те са признак на дълъг живот, на изобилие. Когато косата на някой човек почне да пада, за него казват, че той е учен. Не е така. Когато пък цялото лице на човека се покрие с косми, това показва, че този човек се е върнал към своето първобитно, диво състояние. Обаче когато главата на човека почва да оголява, и това е лош признак, който говори не за ученост, а за умствено подивяване. Причината за оголяването на главата се дължи на голямото натрупване на млечна киселина около космите. Млечната киселина изкоренява космите. Аз уважавам онзи човек на когото главата е оголяла от трезва, възвишена мисъл за подобрене на човечеството, но няма такива случаи. Космите оказват и от тежки болести, каквато е например тифусът. Тъй щото човек трябва да се пази от лъжливи заключения.

„От смърт в живот.“ Смъртта, тежките състояния, които човек прекарва, са неприятни за него. Понякога човек се усеща уединен, изоставен от майка, от баща, от приятели, никой не го обича и той не може никъде да си намери място; ходи натук-натам, лута се отчаян, търси помощ. Това състояние е смърт. Това показва, че ние живеем още в неразумния свят. Възможно ли е човек да живее в разумен свят и да изживява такива тежки състояния? Не е възможно. Значи всеки трябва да даде възможност на съзнанието си да внесе в него началък на Вечния Живот. За постигане на този живот има вече съответна материя, която е одухотворена, прогресирала. Духът е успял да повдигне, да събуди съзнанието на тази материя, от която ще се създаде в бъдеще новото тяло на човека. Само в такова тяло човек може да живее разумен живот. При сегашното състояние, в което човек се намира, както и тялото, в което сега живее, той всяка минута е осъден на смърт. И затова човек трябва да се моли най-малко по десет пъти на ден, ако иска да бъде запазен животът

му. Казано е в Писанието: „Непрестанно се молете!“.

Като яде човек, той може да се задави и да умре; като минава покрай някоя къща, може да падне керемидата върху главата му и да го убие; отива в гостилница, яде нещо, което е отровно, той пак може да изгуби живота си; запали мангал, внесе го неразгорял в стаята си, но от образувалия се въглероден окис той може да се отрови. Всяка минута животът на човека е изложен на опасност.

Казвам: животът изисква дълбоко вътрешно разбиране и изучаване. Разумните и духовните хора трябва да изучават живота, без да се поддават на временни, преходни състояния в себе си. Трябва ли човек да се поддава на някакво неразположение? Тъй както разбирам Бога, Той всякога е разположен, всякога е тих и спокоен. В Него няма никакво безпокойствие. Как е възможно тогава човек, който вярва в Бога, да се безпокои? Възможно ли е синът, който е в дома на своя богат баща, да живее в сиромашия? Това е немислимо. Такъв закон не съществува в природата. От разумна майка и от разумен баща всякога се раждат разумни деца. Това е правилното положение. От глупава майка и от глупав баща се раждат и глупави деца. От добра майка и от добър баща се раждат добри деца. Щом едно дете е родено от добър и морален баща, и от добра майка, никой не е в състояние да го развали. Някой казва: „Човек не може да не се поддаде на някаква слабост.“. Казвам: това, което наричат човешка слабост, това е дяволска слабост. Дойде дяволът в него и му казва:

- Без грехове не може.
- Тази е дяволска мисъл.
- Без пари не може.

— И тази е дяволска мисъл. Може без пари. Какво разбирам под думите „може и без пари“? Само синът може да работи без пари, а робът, както и всички хора, които умират, които мислят само за този свят, да ядат

и пият, те работят с пари. Те са роби на греха и трябва да работят с пари. Когато казвам, че синът може да работи без пари, подразбирам, че той служи на великия закон на Любовта, която е погълнала изцяло неговия ум, неговото сърце и неговата воля. Любовта ражда живота. Защо евреите и досега страдат? Когато Яков бягаше от брата си Исава, той легна на едно място да си почине и там заспа. В съня си видя една стълба висока до небето, от която слизаха и възлизаха ангели. Той каза: „Това е Божие място. Тук ще направя олтар на Бога.“. После той се обърна към Бога със следните думи: „Господи, ако ми помогнеш да разбогатеея и ме благословиш да се върна при брата си забогатял, от всичкото си богатство ще отделя десятък и за Тебе.“. Така разбирал Яков и така се молил на Господа. Оттогава и досега евреите са все същите. Някои казват: „Евреин е този човек!“ . Питам: кой човек днес не е евреин? Обаче евреите и до днес дават десятък за Бога от своите печалби, когато християните не дават нищо. Ако запитат българина как вървят работите му, има ли берекет, той казва: „Не го бива тази година.“. Рядко ще срещнете българин да отговори: „Слава Богу, добре върви.“. Българинът се страхува да каже, че има добър берекет, защото съзнава, че трябва да даде десятък. Отде се яви у евреите идеята за десятък? Как дойде на ума на Якова тази идея – да каже на Господа, че ако разбогатее, ще Му даде десятък от своите богатства? Тази е дълбока мисъл, която има приложение и в самата природа.

„От смърт в живот.“ Често в хората се събужда вътрешният живот и те поставят своята надежда ту в църквата, ту в своя народ, ту в Бога, но всичко това е външно. Обаче виждаме, че макар и външно, тези идеи отчасти са помогнали. Това не показва, че хората нямат и нещо хубаво, нещо дълбоко в себе си. Те имат вдъхновение, имат посещение на Духа, но скоро изгубват тези хубави състояния. Много хора са има-

ли хубави опитности, но са ги изгубили. Много поети са изгубили своето вдъхновение; много хора на изкуството са изгубили своето изкуство; много хора на красотата са изгубили своята красота; много хора с добродетели са изгубили добродетелите си. Питам: где отидоха всички тия неща? Изгубиха се, хората ги заложиха. Днес има хора, които залагат съвестта си за 10 000, 100 000 лева. Други пък продават свободата си. Повечето жени днес са продали свободата си, като са се омъжили с цел да има кой да ги гледа на старини. И мъжът продава свободата си, за да има кой да го гледа на старини. Питам тогава: кой-кого ще гледа? Тази идея днес не може да се реализира. Като седнат на два отделни кревата какво ще правят? Положението на съвременните мъже и жени мяза на това, в което се намирали двама инвалиди в болницата. Единият бил с един крак, а другият – без крака и без една ръка. Първият казва на втория:

— Стани малко от леглото, да ми помогнеш!

Той му отговорил:

— Стани ти, че и на мене да помогнеш! Нали виждаш, че аз съм без крака и без ръка, а ти поне един крак имаш!

— Аз пък патерица нямам, не мога да ти помогна.

Патерицата представя знание на законите. Значи съвременните хора не знаят законите, не знаят как да постъпят.

Следователно сега се изисква от всички хора трезва мисъл. Хората мислят, че животът може лесно да се уреди. Така мислят обикновените хора. Както те мислят, животът не може да се уреди. Някой казва: „Не ни трябва много философия!“. Не, трябва ни философска мисъл. Много богатство не ни трябва. Много богатство ни трябва, но не външно; вътрешно богатство ни трябва! Истинското богатство още не е дошло. Много красота не ни трябва. Трябва ни красота, но не само външна; вътрешна красота ни трябва! Много сила не

ни трябва. Трябва ни и сила, но главно вътрешна. Под сила аз не разбирам външна, механическа сила. Да се разчита на машини, това не е право. Утре машините ще се развалят. Какво ще се прави тогава? Казват, че човечеството било напреднало. Колко е напреднало? Един автор изчислил, че мухата или някой бръмбар може да се движи с бързина около 1300 километра в час. Питам: кой университет в Европа или в Америка е успял да създаде такъв мотор, който да се движи с бързина, равна на бързината на мухата? При това тази бързина не е най-голямата. Същият автор казва, че има друга муха, която се движи с бързина 5000 километра в час. И тази бързина още не е нищо. Дойдем ли до земята, тя се движи с още по-голяма бързина и то в продължение на милиони години, непрекъснато. Отде черпи земята тази енергия, за да може да се движи толкова бързо? Има тела, които се движат с бързина още по-голяма от тази на земята. Колкото повече се увеличава бързината на движението на едно тяло, толкова повече се увеличава и неговата интелигентност. Земята не е от най-бързите тела. В невидимия свят има същества с напреднала интелигентност, които се движат с бързина по-голяма от тази на светлината. Ако едно от тези същества би дошло при нас, ние бихме казали, че то има около шест милиона крила, всяко от които развива грамадна енергия. Каква интелигентност се крие в същество, което може да си служи с толкова крила! Сегашните чепелини имат по 5 – 6 крила, по 4 – 5 мотора и всички казват: „Грамадно нещо е този чепелин!“. Какво нещо представляват ангелите със своите шест милиона криле – това хората не могат да го помислят.

Сега аз обръщам внимание на съотношението, което съществува между бързината на движението и интелигентността. Някои от съвременните учени знаят причините за интелигентността; те знаят от какво произтича Вечния Живот, но не смеят още да изнесат

своите знания в света. В окултната наука например се говори при какви условия човек може да придобие Вечен Живот. Старите алхимици например са се занимавали с откриване на жизнения еликсир, от който се придобива Вечния Живот. Достатъчно е да се тури малка капчица от тази течност в чисто вино или в чиста вода и да се изпие, за да се получи за хиляди години вечен живот. Който веднъж придобие този живот, той и да иска не може да се освободи от него. Ако човек е страдал от някаква тежка, неизлечима болест като туберкулоза, рак, проказа и други, една капка от жизнения еликсир е в състояние да предизвика моментална реакция в него: да го съживи, да го подмлади и да го направи нов човек. Който не разбира този закон, той ще каже, че това е приказка от 1001 нощ. Сам Христос на времето си още е говорил на учениците си върху темата „От смърт в живот“.

„От смърт в живот.“ Това подразбира: който вярва в Бога, във Великия Закон, ще придобие Вечния Живот. Аз не говоря за физическия живот, защото животът не се заключава само във физическото тяло. За да се поддържа красивият, Божественият живот, преди всичко необходимо е чиста и хубава храна, която навсякъде може да се намери. Мнозина мислят, че такава храна не може да се намери навсякъде и е скъпа. Не, най-хубавата храна е най-евтина и тя навсякъде може да се намери. Някои казват, че сто лева не им стигат на ден за храна. Чиста храна обаче можете да си доставите само срещу пет лева. Във времето на кръстоносните походи живял някакъв пустинник, който цели 40 години прекарал върху един пън и се хранел само един път на седмицата. Питам: с бифтеци, с баници или с прясно масло се хранил този човек? Той се хранил с много проста, но чиста храна. Хората от цялата околност се събирали около него и той им помагал като им проповядвал, церял ги и т.н. Той минавал за светия. Този човек разбирал закона на вярата. Не само

вярвал, но вярата му имала приложение. Тъй щото, ако ние приложим в храненето християнството като наука, ще имаме добри резултати.

Второто положение, на което трябва да се обърне внимание, е музиката. Днес навсякъде се чува музика. В това отношение тя е предвестник, глашатай, който оповестява на всички идването на новото човечество. Музиката облагородява и развива чувствителността на човека. Тоновите в музиката се отличават с три измерения. Те имат дължина, широчина и дълбочина. Истинските музиканти различават в музиката и тонове на вдъхновение. Някои певци пеят само по тоновете на продължението, други пеят само по тоновете на разширението, а малко засягат тоновете на дълбочината. Що се отнася до вдъхновението, срещат се малко певци или музиканти, които пеят или свирят с вдъхновение. В света има велики адепти на музиката. Ако човек присъства само един път на един от техните концерти, този концерт ще остане за него паметен през целия му живот. Не само това, но каквито слабости е имал този човек, в един миг те ще изчезнат от него. Това показва, че в музиката има запалки, както музикални, така и физически.

И тъй, когато човек е гневен, той не иска да пее. Затова именно музиката може да се използва като възпитателно средство. Някое дете се разсърди, започва да плаче, да вика, да удря. Майката не трябва да го бие, но нека го застави да изпее една песен каквато детето пожелае. Някой ученик се раздразнил, ядосал се от нещо, не може нито да мисли, нито да внимава. Учителят не трябва да му се кара, но нека го застави да изпее една песен. Ако ученикът изпее песента, и мисълта му ще почне правилно да функционира. Какво правят повечето съвременни учители? Влезе учителят в клас, изглежда строго учениците си и те замръзват на местата си. Каквото са знаели, всичко забравят. Нека учителят накара най-напред

учениците си да изпеят една песен, а после да започне работата си. Знанието, което съвременните ученици придобиват, било в гимназиите или в университета, те го изгубват скоро, като влязат в живота. Само това знание остава за дълго време в живота, което почива на истинската музика и на правилното хранене. Докато мисълта е музикална, тя е мощна; докато чувството е музикално, то е мощно. Изгубят ли вашите мисли и чувства музикалността си, те вече нищо не представяват. Тогава човек престава да се моли. Има ли човек някакво неразположение, нека изпее една песен или да изсвири едно парче на някакъв инструмент и неразположението му ще изчезне. Някой се отчаял от живота, иска да се самоубие. Преди да пристъпи към реализиране на това си желание, нека изпее една песен за последен път. Щом изпее песента, ще си каже: „Ще поживея още малко.“ Откаже ли се от това желание, всички мрачни мисли ще го напуснат и той ще изтрезнее.

„От смърт в живот.“ За да се поддържа животът, всеки трябва да знае методите, чрез които се постига това. Всеки трябва да се стреми да съчини една песен. Една наша позната заболяла доста сериозно, имала силна кашлица, висока температура, вследствие на което била принудена да легне. Като размишлявала известно време върху болестта си, най-после дохожда ѝ мисълта да съчини една песен за своята болест. Тя съчинила следната песен: „Нямам вече кашлица, нямам вече температура.“ Така пяла тя на болестта си около една седмица и духът ѝ започнал да се ободрява, да се повдига. След една седмица тя била съвсем здрава. За човек, който пее, действително няма кашлица, няма температура. За онзи, който не пее, и кашлица има, и температура има. За онзи, който пее, и сиромашия няма. Трябва ли бъдният човек да подава ръка за помощ? Нека поработи върху гласа си, да го развие, после да излезе на главната улица и да пее. Веднага

около него ще се съберат много хора, ще искат да го чуят. Който е постигнал това изкуство, трябва ли много да мисли как да разреши задачите на живота? Ще пееш и нищо повече.

— Ама певец ли ще ставам?

— По-добре ли е да ходиш от министерство на министерство да се молиш за някаква служба?

Преди няколко дни вървя по една из софийските улици и виждам край пътя, седнал стар човек на около 60 години, с цигулка в ръка и свиря. По всичко се вижда, че сега започва да се учи. Хванал цигулката по особен, своеобразен начин и стърже ли, стърже с лъка върху струните. Кой-как мине покрай него, поспре се, засмее се и си замине. Спира се една дама, усмихва се, навежда се към паничката на земята и хвърля нещо. Минаха още няколко души, всички му подхвърлиха по нещо. Поспрых се и аз да го послушам, но нищо не му дадох. Ако бях му дал нещо, щях да опороча неговото изкуство. Никой музикант досега не ми е правил таква приятно впечатление, както този стар човек със своята цигулка. Той ме поглежда и като че казва: „На стари години и аз се заех да уча. Да бях по-млад поне! Нищо, и сега не е късно. Желал бих хубаво да свиря, да спра вниманието на тия хора. И това ще бъде някога!“.

Казвам: и ние сега трябва да се поучим от този старец. Така и животът се придобива. Животът сам по себе си е музика. Който пее, или който свиря за самата музика, или за самия живот, той ще влезе в Божественото пение и в Божествената музика, дето истинският живот започва. Който пее или свиря правилно, той е правдив човек. Който има широчина в тоновете си, той е пластичен човек и лесно може да се приспособи към всички условия на живота. Каквито мъчнотии и да срещне, той ги преодолява. Който има дълбочина в тоновете си, той съзнателно може да се справи с мъчнотиите в своя живот.

Сега аз разглеждам музиката не само във външната, но и във вътрешната ѝ страна. Когато човек мисли и чувства правилно, той е доволен, понеже мислите и чувствата му се нареждат според законите на музиката. Писателят не може да пише, ако не е музикант. Художникът не може да рисува добре, ако той не е музикант. Между краските на боите и между музикалните тонове има известно съотношение. Не се ли спазва това съотношение, едни линии излизат по-къси отколкото трябва, а други – по-дълги. Това нарушава общата хармония на картината. Като наблюдавате картина, в която няма музика, ще видите, че в нея е изразено и състоянието на художника. Като разглеждате лицата на хората като картини, рисувани от някой художник, ще познаете дали майката е пяла когато е раждала своето дете или е била скръбна. Усилията, които духът прави, се отпечатват върху нашите бъдещи тела, върху нашите бъдещи дарби, върху бъдещите ни мисли и чувства. И тогава, щом човек се обърне към Бога, нему се дават вече условия да се развива. Обърнат веднъж към Бога, той започва да се учи. Тъй щото не е достатъчно само човек да се обърне към Бога. Казват за някого: „Този човек влезе в Царството Божие.“ Щом влезе в Царството Божие, той ще мине през великия процес на учението, ще почне да учи.

„От смърт в живот.“ Ако вярваш, ще влезеш в безсмъртието; ако изгубиш вярата си, ще се върнеш към смъртта. Ако любиш, ще влезеш в безсмъртието; ако изгубиш любовта си, ще умреш. Ако придобиеш светлина, знание и мъдрост, ще влезеш в безсмъртието, във вечния живот; ако изгубиш светлината, знанието и мъдростта си, ще влезеш в смъртта. Ако обичаш Истината, ще влезеш в живота; ако се подхлъзнеш и нарушиш първото правило на Истината, като кажеш, че без лъжа не може да се живее, ще влезеш в смъртта. Това е приложението. Искате ли да постигнете Вечния Живот – ще изхвърлите греха във от душата си,

а в душата си ще поставите великия идеал на безсмъртието. За лошите, за страничните мисли и чувства, които идат отвън, вие не сте отговорни. Аз говоря за онова, което е скрито дълбоко в душата. То не трябва да се разклаща от нищо. Човек трябва да има свещена, велика идея за Бога; да не мисли, че Бог е подобен на него и желае да го използва. Това никога не е било и няма да бъде! Бог постоянно дава живот от себе си на всички същества. Бог никога не бърза, никога не се безпокои. Той не се интересува нито от радостите, нито от скърбите на хората. Обърнете ли се към Бога с молба за нещо, Той ще ви отговори. Бог има следното качество: Той е готов да помогне на всички без изключение, но при известни условия. Ако чакате Бог да дойде при вас, Той никога няма да ви се отзове. Искате ли нещо от Него, вие ще хлопате на вратата Му 99 пъти. Който не хлопа на вратата на Бога, а чака Бог да отиде при него, той е горделив човек, той е величие. Някой казва: „Ако иска Бог, Той ще ми помогне, Той ще ме успокои.“. Да, ако Бог иска, Той може и да те умъртви. Обаче това не е разрешение на въпроса. Смирение се иска от хората! Всички велики хора са били смирени. Смирението представя Божествена долина, в която растат всички безсмъртни плодове. Смирението е райска градина. Който не е смирен, той няма рай в себе си. Дето има смирение, има и високи върхове. Смиреният човек има и достойнство в себе си. То ще заговори в него, ще му каже: „И ти си човек, и в теб има дух и душа, и в теб има високи върхове.“. От тези високи върхове обаче влагата слиза в долината на неговия живот, освежава и напоява всички плодове, всички живи същества. В долината на живота пък растат всички безсмъртни плодове. Тъй щото, който не е смирен, той не може да бъде и горделив човек. Аз взимам гордостта в прав, в хубав смисъл. Гордостта без смирението е болезнено състояние на човешкия дух. Самоуважението пък е качество, присъщо на чо-

века; да съзнава, че заради своята чест, заради своята душа и заради своя дух, той никога не трябва да изневерява на онзи велик принцип, върху който е съграден неговия живот. Дойде ли до този принцип, той трябва да е готов да приеме всички страдания, отколкото да стане роб. Той трябва да предпочете свободата пред робството, живота пред смъртта.

Някои казват: „Да умрем е по-добре отколкото да живеем.“. Добре е да се умре, но да се премине от смърт в живот. Други казват: „Каквото има, тука е всичко; на онзи свят няма нищо.“. Сега аз няма да ви убеждавам дали съществува друг свят или не, но казвам: който вярва, че има друг живот, за него действително има; който не вярва, за него няма друг свят. Който вярва, че има душа, дух – за него и живот има. Който губи духа си, нито живот има за него, нито бъдеще има.

Христос казва: „Всеки, който прави грях, роб е на греха.“. Робството е ограничение. Сега всички хора трябва да пожелаят дълбоко в душата си да придобият вътрешни добродетели, които да ги освободят от греха. Аз не говоря за обикновения грях, който всички хора виждат, но говоря за онзи префинен грях, който се таи дълбоко в човека, че и той сам не го подозира. Докато този грях не се е проявил и никой не го вижда, човек е добър. Но щом го поставят на големи изпитания, тогава може да се познае какъв е, дали е добър, или не. Когато реката излезе от своя извор тя е чиста, но в пътуването си, тя се опетнява. Влезе ли в морето, започва се борба – между вълните на морето и новия живот на реката; докато най-послед нечистотиите, които по-рано тя е съдържала се утаяват, и тя отново става чиста. Следователно и човек – като реката – в началото и в края на своя живот е чист, а в средата е кален, защото ограниченията в живота му внасят тази кал. Отде иде тази кал? Ти се ожениш, родиш деца, дъщери и синове. Дъщеря ти иска да се ожени, но нейният възлюбен иска 100000 лева зестра. Ти имаш

къща, но зет ти иска да припишеш къщата на негово име, за да вземе дъщеря ти за жена. При всички тия положения на живота ти се каляш, правиш грехове, падаш – ставаш, докато най-после заминеш от този свят. Питам: защо трябва да родиш такава дъщеря, за оженването на която трябва да приписваш къщата си? У циганите пък обичаят е точно обратен: там момъкът плаща за момата. И колкото по-скъпо плаща за нея, толкова повече ще я използва после като я праща да проси. Той казва: „Много пари дадох за своята жена, но имам голям приход от нея.“. Питам: циганите ли мислят по-право или българите? Нито едните мислят право, нито другите.

Сега аз не искам да засягам никого, не искам да ви ограничавам, но казвам: това са традиции, влезли в живота, с които хората взаимно се възпитават. Това не е учение по Бога. Хората трябва да знаят, че женитбите не стават на земята. В света няма женитби, но има съчетания на разумни души, които Бог е изпратил на земята. Това, което хората наричат *женитба* не е нищо друго освен престъпление. Защо? Защото те първо ги венчават, а после ги развенчават. Писанието казва: „Това, което Бог е съчетал, човек да не го разлъчва.“. Тъй щото когато говорим за женитба, ние разбираме вътрешната връзка. Любов може да съществува само между две разумни души. Между един разумен и един глупав човек никаква любов не може да съществува. Между тях може да има отношения само като между господар и слуга. Човек не може да обича един мъртъв камък. Той не може да обича едно мъртво куче. Любовта съществува само между разумни души. Тази любов не мяза по нищо на любовта на стършелите. В нея няма ревност, няма подозрение. Любовта между разумните души е широка; тя е Божията любов, която обхваща целия свят. В своята любов Бог ни оставя свободни да се проявяваме както разбираме. В тази свобода ние правим и добро, и зло. Някой каз-

ва: „Защо грешим?“. Защото Бог ни обича и ни оставя свободни. Защо правим добро? Защото Бог ни обича и ни оставя свободни. Той казва: „И при доброто, и при злото, вие сте свободни.“. И когато някой казва, че други го заставили да греша, той лъже. Можете ли да заставите умрелия човек да яде? Само живият човек иска да яде. Дайте обаче горчива храна на този човек и вижте може ли да го заставите да яде от нея. Щом хашне от нея, той веднага ще я повърне. Никой никога не може да застави да върши зло или добро. Един българин се връщал от града в селото си, като водил и своето магаре. Той бил доста пиян, защото дето ходил на гостипил много, ту за хатъра на едного, ту за хатъра на другия. Като видял чешма на пътя, той се отбил да напои магарето си. Магарето се напило добре и се дръпнало от чешмата. Господарят му казал:

— Хайде, пий още малко за хатъра на господаря си!

— Не, аз не пия за никакъв хатър повече, отколкото трябва. Затова няма да пия и за хатъра на господаря си.

Свободно е магарето, никой не може да го застави да направи това, което не иска. На същото основание и ние сме свободни. Тази мисъл трябва да влезе в умовете на всички хора, както и в умовете на младото поколение. Някой казва: „Условията са такива; човек е роден така и т.н.“. Не, ние всички сме свободни.

Никой не може да ни застави да направим това, което не искаме. От хиляди години насам бият магарето, но то си остава пак магаре. Магарето прави това, което си знае. То казва:

—Трябва да знаете, че аз имам воля, свобода имам. Може да ме бият, каквото искат да правят с мен, но аз ще устоявам на своето.

Магарето не е тщеславно, но горделиво. То казва:

— Аз съм магаре, но навреме ставам, навреме лягам, навреме пия и рева; но, ако моят господар не живее добре и не разбира законите, главата му ще оголее.

Когато магарето върви пред овчаря, то всякога му показва кога ще дойде вълк. Понякога магарето върви напред, понякога назад. Върви ли магарето пред камилите – и ти върви, не бой се. Остане ли магарето зад камилите, и ти се обърни назад. Слушай магарето! Докато петлите пеят в двора ти, не бой се, и ти върви. Всичко ще се оправи тогава и здраве ще имаш. Престанат ли петлите ти да пеят, напусни тази къща. Докато кучетата ти лаят денем, не бой се; престанат ли да лаят и избягат, и ти избягай от тази къща. Това са закони! Когато горите изсъхват, когато изворите се пресушават, напусни тази местност.

И тъй, докато магаретата вървят напред, докато кучетата лаят денем, докато петлите пеят, докато горите растат, докато изворите текат, не бойте се! Внесете сега тези символи на своето място. Турете магарето на своето място; турете кучето на своето място; турете петела на своето място; турете гората на своето място; турете извора на своето място! По този начин ще имате една математическа задача, едно уравнение, с което ще можете да работите. Решите ли тази задача правилно, ще пеете с разширение, с дължина, с дълбочина, с вдъхновение. Кажете ли обаче кучетата да лаят, а керванът да си върви, вие не сте разрешили задачата правилно. Умните кучета не лаят кервана. Поговорката *Кучетата нека лаят, а керванът да си върви* е изопачена. Умните кучета лаят на място; умните петли кукуригат на мястото си; умното магаре върви пред камилите. И умният ученик трябва да постъпва по същия закон. Ако кучето лае навреме, ако петелът пее навреме, ако изворът извира навреме, ако дървото расте навреме, питам тогава: ние, разумните хора, които имаме зачатъка на духа, можем ли да останем назад? Не, възможността за разумен, за възвишен живот у нас е хиляди пъти по-мощна, по-силна.

И тъй, казвам ви сега: „От смърт в живот.“

17 април 1927 г., гр. София

Изостаналите укрухи

И като се наситиха, казва на учениците си: „Съберете изостаналите укрухи, за да се не изгуби нищо.“

Йоан, 6:12

Аз ще се спра върху думите: „Да се не изгуби нищо.“. В живата природа, както и в живота на човека, има три важни момента. Първият момент е да даваш – качество, свойствено на Бога. Вторият момент е да приемаш – качество, свойствено на човека и на всяко живо същество. Третият момент е да задържаш – качество, свойствено на разумния човек. Умният, мъдрият, добрият човек, се отличава по това, че той може да задържа.

„Да се не изгуби нищо.“ Кое не трябва да се изгуби? Ценното у човека не трябва да се загуби. Не е достатъчно човек само да добие нещо, било знание, богатство, красота или живот, но важният въпрос в света е да не изгуби човек това, което е придобил, т.е. да задържи това, което е спечелил. Всички нещастия в съвременната култура, било в личния, било в семейния, било в обществения живот, или най-после и в самото човечество, се дължат на загубите. Адам беше велик човек, поставен от Бога в райската градина при най-добри условия като прие Божието благословение; но и той изгуби всичко това. Ева също така прие Божието благословение, но и тя го изгуби. Тя беше една от най-красивите жени, каквито светът е познавал някога, но изгуби и красотата си. Когато Адам я видя, той я хареса и каза: „Отлична е моята другарка! Тя ще се нарече Ева – началък на всяка култура, на всяко добро.“. Ева или Йехова – почти една и съща дума показва, че жената съдържа в себе си всички творче-

ски сили, които могат да се разработят. Следователно под думата *жена* се разбира зародиш, който съдържа в себе си всички сили в потенциално състояние и чакат момента на своето развитие. Под думата *мъж* пък се разбира същество, което започва да се развива. Какво нещо е жената? Жената е зрънце, поставено в хамбара, или скъпоценен камък, поставен в някоя каса, или в някое скривалище.

Питам: за какво ще се ползва скъпоценният камък, ако се извади от дълбочините на земята? Ползва се за нещо.

Колко сълзи е пролял той през течение на хилядите години, които е прекарал в земята, докато стане красив! Някои от съвременните геолози казват, че скъпоценните камъни са се образували от газове в земята. Скъпоценните камъни са минали през газовете, но не са образувани от тях. Те коренно се различават от газовете. Други учени пък казват, че диамантът например не е нищо друго освен чист въглерод. Не, диамантът не е въглерод. Както човешката душа е облечена в тялото, така и диамантът е облечен в материята на въглерод, но сам по себе си той не е въглерод. В това отношение всеки скъпоценен камък има свое тяло, но ако речем да говорим от какво е направен той, не можем положително да се произнесем. Едно трябва да се знае, че тялото на скъпоценния камък не е самият камък. Той е само неговото външно облекло. Значи скъпоценният камък представя един затворен живот, който очаква своето бъдещо развитие. И когато питат защо хората обичат скъпоценните камъни, знаем вече причината. Хората обичат скъпоценните камъни, защото те крият в себе си сили в потенциално състояние, които очакват своето развитие. Тъй щото и в скъпоценните камъни има нещо Божествено. Те не са прости същества, както ги виждаме външно. Казвате: „Защо съвременните учени не ни обясняват нещата както трябва?“

За да ви обясня защо учените не изнасят Истината както трябва, ще ви приведа един анекдот из арабския живот. Двама арабски дервиши живели дълго време в пустинята. По-старият от тях бил изложен на големи нещастия и страдания. Страданията го следели непрекъснато едно след друго. Той употребил срещу тях всичкото си знание, всички методи, но не могъл да се избави: страданията не преставали да посещават неговата колиба. Той си казал: „Навярно Аллах е недоволен нещо от мен, но не зная коя е причината за това.“ По четири – пет пъти на ден се молил, помагал на хората, викал ги да им говори, да им проповядва за Бога, правил добрини, но нищо не помагало. Единствената утеха в живота му била неговата магарница, която му прислужвала във всичко. Като нямал на кого да се оплаче, разговарял се с нея. Тя му била единствената другарка в живота. По едно време случило се, че магарницата заболяла и умряла. Дервишът си казал: „И туй трябваше да ме сполети! Това животното ми беше единственият другар в живота, но ето, и него изгубих!“. Той плакал, страдал за нея, и най-после решил да я погребее тържествено, като избрал за целта най-хубавото място в околността на своята колиба. Той избрал място при един голям извор, дето изкопал нейния гроб и там я заровил. Погребал я с най-големи почести, каквито могъл да измисли. От това време той не престанал да я посещава и да мисли за нея. Когато минавали кервани край това място, всички се спирали и се чудели на този хубав гроб. Те си казвали: „Навярно тук трябва да е погребан някой виден светия, защото и дервишът си е направил колиба до неговия гроб.“ Кой как минавал все се спирал, а мнозина нарочно идвали на това място, понеже го считали за свято. Обаче дервишът си мълчал; той никому не казал кой е погребан на това място. Защо не казал истината? Той знаел, че ако каже истината, нещастията ще започнат да го следват едно подир друго.

Преведено на съвременен език това нещо подразбира: *интересите не ми позволяват да кажа това, което зная, защото то ще ме компрометира, ще изложи личността ми, както и моето обществено положение.* От човешко гледище този човек е прав.

Сега на мнозина се вижда чудно как е възможно около гроба на едно животно да се вършат толкова чудеса? Ако отидете при източните народи, при някой дервиш например, те ще ви обяснят това нещо добре, но ако отидете при западните народи, те не ще могат да ви обяснят това положение. То е неясно и на самите тях. Аз обаче няма да обяснявам този факт. Когато предприемете едно пътешествие до източните народи, те ще ви обяснят какви са техните вярвания. Аз ви приведох този пример да видите защо съвременните учени не искат да казват истината. Защо дервишът не иска да каже истината на хората? По същата причина и учените не искат да кажат истината. Когато не искат да кажат истината, все има нещо, което съзнателно крият. Ако един учен премине цели 20 – 30 години през ред страдания и после му се усмихне щастието, мислите ли, че ако той се натъкне на някаква лъжлива теория, ще се разправя с нея? Той ще се държи само за онези факти, които са верни и истинни, а за другите, които не са верни и не са още доказани, ще каже: „Нека с останалите факти и теории се занимава младото поколение. Нека един ден то да се произнесе кои факти са верни и кои не.“. Трудно е да се определи кое е вярно и кое не. Истината и лъжата в света са така преплетени, че мъчно могат да се разплетат.

И когато задали на Христа въпроса, що е Истина, Той им отговорил със следната притча. *Уподоби се Царството небесно на човек, който пося добро семе на нивата си. Като спяха човеците, дойде неприятелят му, пося плевели между пшеницата и си отиде. Слугите на домакина дойдоха и казаха му:*

— Господине, не пося ли добро семе на нивата си; отде се взеха плевелите? А той им рече:

— Враждебник человек е направил това.

Слугите му рекоха:

— Искаш ли да отидем да ги оплевим?

Той им рече:

— Не, за да не би като плевите плевелите, да изтръгнете заедно с тях и пшеницата. Оставете да растат наедно и двете до жетва; във времето на жетвата ще река на жетварите: съберете първо плевелите и вържете ги на снопове за изгаряне, а пшеницата съберете в житницата ми.

От психологическо гледище тази притча подразбира, че не е добре човек да се занимава с греховете и с погрешките на хората. Защо? Защото и когато обича, и когато мрази, човек се свързва с греховете и със слабостите на дадения човек. Когато обичате някого, вие се свързвате с този човек и придобивате неговите качества. И когато мразите някого, вие пак се свързвате и придобивате неговите качества. Забележете например как пишат във вестниците против правителството, как изтъкват грешките и неправдите, които то върши. Дойдат ли обаче те на власт, веднага обръщат политиката. И като наблюдавате техните постъпки, ще видите, че и те вършат същото, каквото е вършило и предишното правителство. Те затварят тефтера, на който са писали грешките на бившето правителство, и вървят по неговия път. Какво показва това? Че светът не може да се изправи чрез критикуване. Да се говори, че някой човек имал грехове, това и децата могат да кажат. Няма защо да се разправя на човека, че е грозен. Дохожда при мене един човек и ме пита: „Харесваш ли ме?“. Казвам му: аз не съм толкова компетентен, не разбирам от това изкуство, но ако искаш да знаеш истината по този въпрос, ето, вземи моето огледало, то е по-умно от мен. Огледай се в него и то ще ти каже истината тихо, мирно, без да те чуе ня-

кой. Каквото ти каже то, ти трябва да го повярваш. Ако аз ти кажа нещо, може да те обидя, а огледалото няма да ти каже нито една горчива дума, но ще знаеш цялата истина. Огледалото представя Божествения Дух у човека. Когато дойдем до Бога, Той никога не се нахвърля върху нас както правят другите хора, но само ни показва какви сме. И когато ние се обезкуражим, обезсърчим, Той се приближава до нас и ни казва: „Има един начин, по който можеш да изправиш грозотията си.“. Като дойдете до това огледало, вие ще разберете, че нито сте учени хора, нито музиканти, нито добри, както сте мислили до тогава. Обаче огледалото ще ви покаже, че вие можете да бъдете и учени, и добри, и музиканти. Освен че ще ви покаже отрицателните страни, огледалото ще ви покаже едновременно и пътя, по който можете да постигнете Божествения живот.

Следователно все трябва да се даде нещо на хората. Ако майката не може потенциално да вложи някакви дарби в душата на детето си, от това дете нищо не може да стане. Ако градинарят посажда семена в градината си и не ги полива, от тези семена нищо не може да излезе. Ако каменарят не дяла камъните, които разчупва, от тях нищо не може да стане. От неодялани камъни къща не се гради.

Христос казва на учениците си: „Съберете изостаналите укрухи, за да не се изгуби нищо!“. С този стих Христос е искал да постави един велик закон в умовете на своите ученици. Той искал да им обърне внимание на силата Божия, която е в състояние да увеличи хлябовете. След това Той им каза: „Аз съм хлябът на живота; който иде при мене, няма да ожаднее; и който ярва в мене, никога няма да ожаднее.“. Според мен всички хора във времето на Христа, които ядоха от този хляб са щастливи, защото те и до днес живеят. От тези пет хиляди души, които са яли от този хляб, и днес можете да намерите из целия свят: и в Америка,

и в Англия, и в Германия, и в България – навсякъде са пръснати. Те сами могат да ви кажат, че наистина са яли от живия хляб на Христа. От две хиляди години насам те още живеят от този хляб. Може ли да умре човек, който се е хранил с хляб, който излиза от Бога? Смъртта е влязла в живота по причина на това, че човек е престанал вече да се храни с Божествения хляб. Храненето е процес на сърцето, а асимилирането, употреблението на храната, на хляба, е процес на човешкия ум.

В съвременния свят често се говори за чувствата и някой казва: „Накърниха се моите чувства.“ Ако в духовния свят влезе човек с накърнени чувства, той ще види, че неговите чувства там са твърди като камъни. От такива твърди чувства може да се направи къща. Питам: тогава какво понятие може да има човек за своите чувства? И затова, когато се говори, че трябва да се възпитават човешките чувства, разбираме, че тази твърда материя, каквато днес представляват чувствата, трябва да се смекчи, да се впрегне в работа. Възпитанието ще даде съответни методи. За тази цел трябва да се дойде до умствения свят. Както водата на физическия свят представя среда, която пренася необходимите елементи за развитието на растенията, така и мисълта в духовния свят служи за среда, която доставя нужните елементи за растежа и развитието на чувствата. Ако човек мисли, само тогава той ще може да постави чувствата си в правилен, хармоничен ред. Човек може да прояви любовта само чрез закона на мисълта. Да чувстваш, това още не значи, че любиш. То е само поставяне камъни при една постройка. Любовта е процес, който подразбира растеж, разширение на човешката душа във всяко направление. Да любиш значи да се задоволяват вечните копнежи на човешката душа и на човешкия дух. И ако човек не може да постигне своите желания и копнежи на земята, причината за това е, че той изгубва добрите условия за

тяхното реализиране. На всички хора се дават добри условия, но те ги изгубват. На коя майка не са дадени деца? На всяка майка се дават деца, но много майки са изгубили децата си. Кому не са дадени приятели? На всички хора се дават приятели, но някои изгубват приятелите си, а някои ги запазват. Кому не е дадена красота? На всеки човек е дадена красота, но не се минават 20 – 30 години и човек изгубва красотата си. Кому не са дадени знания? На всички са дадени знания, но не се минава много време, мозъкът на някои хора се поврежда и те изгубват знанията си. Смисълът на живота седи в това: каквото имаме, да не го изгубваме.

Сега ще задам един въпрос на религиозните хора: защо те се съмняват? Съмнението е една от големите слабости, която се среща както в религиозните, така и в светските хора. Например някой религиозен човек, след като е вървял няколко години в правия път, усъмни се нещо и се запитва: „Дали пътят, в който вървя е прав?“. Докато човек е млад, той има вяра в себе си, но като дойде на средна възраст той започва вече да вижда, че старост иде и казва: „Ще изгубя силата си.“. Той повтаря тези думи всеки ден в ума си, докато най-после се намери в положение на безпомощен човек, взима тояжката си в ръка, подпира се и търси помощ от малките деца. Хората, като го виждат подпрян на своята тояжка, казват: „Този човек се подпира, защото силите му вече го напущат.“. Не, той не се подпира, но търси нещо. Какво търси? Той търси изгубеното. И ако го пита някой какво е изгубил, той ще каже: „Изгубих здравето си, изгубих силата си, изгубих паметта си. Много нещо имах, но всичко изгубих.“. Този дядо върви замислен, подпрян на тоягата, но изведнъж някое дете мине покрай него, хване го за джоба и го поразклати. Мине друго дете покрай него, хване го пак за джоба, потегли го. Дядото се поспре, погледне децата и си казва: „Така е, дядовото; човек като

остарее става посмешнице на децата.“. И турците имат подобна поговорка: *Когато вълкът остарее, става посмешнице на кучетата.*

Съвременните хора казват: „Ние трябва да имаме култура да се развиваме.“. Съгласен съм с тях. Обикновените хора трябва да имат култура, трябва да имат цивилизация, но питам: това, което имат и което придобиват, могат ли да го запазят? Проследете историята на българите от хиляда години насам и ще видите през какви пертурбации са минали. Какво е останало от България от времето на Симеон Велики? Днес всички българи, всички европейски народи се хвалят все с това какви са били едно време. Гърците се хвалят със Сократ, с Платон, със своята стара култура, но де са днес Сократ и Платон? И Адам едно време беше в райската градина, но де е днес? И Ева едно време беше в райската градина, но де е тя днес? Днес Ева е в своята кухня, с престилка и лъжица в ръка, готви, недоволна от положението си, стара като баба. Всички казват: „Какво бяхме едно време!“. Не е важно какво сте били едно време, важно е какво сте сега. Ако отидете в Италия, в стария Рим, ще кажат: „Едно време какво бяхме!“. Питам: де е славата и величието на стария Рим? И българите казват: „Какво бяхме едно време!“. Не е важно какво сте били едно време, сегашният момент е важен.

И в Писанието е казано: „И ще създам нова земя и ново небе.“. Там не е казано да вярвате в това, което Бог едно време е създал. За нас не е важен миналият момент, важен е сегашният момент – какво можем да направим от това, което сега имаме. И Бог казва: „Аз създавам за вас нова религия, нова мъдрост; който вярва в това, което сега създавам, той ще бъде благоден.“. И днес, който дойде при мен, все ще ми разправя как са живели едно време светиите. Не е важно как са живели светиите едно време; важно е как вие живеете днес. Аз зная, че светиите са живели чист и

свят живот в пустините; важно е какво сте вие сега, как вие трябва да живеете. Или ще ми разправят как са живели едно време българите. Не е важно това; важно е как вие живеете днес. Друг пък ще ми разправя:

— Баща ми беше честен човек.

— Остави какъв беше баща ти. Кажми ми ти честен човек ли си?

— Баща ми беше добър човек.

— За мене не важно какъв човек беше баща ти; аз искам да зная ти добър човек ли си.

Съвременните религиозни хора казват: „Ние вярваме в Христа, който дойде на земята преди две хиляди години. Знаем, че Той беше разпнат, погребан, на третия ден възкръсна и отиде на дясно при Отца си.“. Да се вярва само в този Христос, който е живял преди две хиляди години на земята, това е заблуждение. Сам Христос е казал на учениците си: „Идете и проповядвайте, и аз ще бъда с вас до скончанието на века.“. Христос още тогава е говорил за себе си не като личност, но като Дух, който ще пребъдва на земята през всички времена, до скончанието на века. Значи Той подразбирал, че ще бъде с учениците си през всички условия, през времената на насилието, на злото, което днес виждаме в света, тоест до скончанието на века; след това ще настане нова епоха, време на нова земя и на ново небе. Христос имал предвид новия ден, когато хората няма да губят своя живот. Които дочакат този ден, ще получат новия живот. Изгубеното трябва да се възвърне. Сега настава епоха когато ние трябва да намерим изгубеното. Казвате: „Как ще намерим изгубеното?“. Мислите ли, че вие ще намерите изгубеното в университета? Ако изгубеното може да се намери в университетите, аз бих повикал всички видни европейски професори да ни покажат как може да се намери изгубеното, а същевременно да ни покажат начин за спасение. Ако пък изгубеното може да се намери в черквите, и това може да се провери. Нека всички све-

щеници, владици и проповедници от разните църкви, били те православна, протестантска, католическа, мохамеданска, будистка или каква и да е, дойдат и кажат – този е пътят на спасението! Ние веднага ще тръгнем подир тях. За Истината ние сме готови на всичко – достатъчно е да се намери някой да ни покаже пътя към нея. Ако децата могат да ни покажат истината, ние и на тях ще благодарим. Ние не се считаме унижени, ако едно дете ни посочи пътя. Ако един турист се заблуди в пътя си и срещне едно малко дете, което може да го оправи, той ще счита ли това за унижение, че детето го е упътило? Туристът трябва да каже: „Благодаря на Бога, че ми показва пътя, макар и чрез това малко дете.“ Не е достатъчно само човек да тръгне в правия път, както не е достатъчно студентът само да слуша лекции в университета, но изисква се един вътрешен процес на разбиране, към който всеки трябва да се стреми. Не е достатъчно човек само да придобива знание, но това знание изисква и приложение. Значи в живота трябва да се имат предвид два важни вътрешни процеса: процес на разбиране и процес на приложение. Например съвременните християни постоянно говорят за любовта Христова, но тази любов нито е разбрана от тях, нито е приложена. Изкуство е да се приложи любовта в живота!

Казвате: „Как може да се приложи любовта в живота?“. За да се приложи любовта, изисква се преди всичко човек да се освободи от своето минало. Под *минало* ние разбираме съвкупност от ред човешки предубеждения и заблуждения. Знаете ли защо съвременните хора пропадат във всички свои изпити? Защото не вярват в Христа, не вярват и в Бога. Коя е причината, че те не вярват в Бога? Адам например стана безверник, откак Бог му даде жена. Той повярва в жена си, а изгуби вярата си в Бога. Жената го съблазни. И Ева стана безверница, откак видя змията, която я съблазни. Змията започна да говори хубаво, убе-

дително, и Ева като я слушаше, каза: „Значи не само Бог може да говори така хубаво; и змията може да говори красноречиво и убедително. Аз мога да вярвам и на нея.“. И съвременните хора, като четат книгите на разни учени и професори, казват: „Ето какво казва еди-кой си професор за човека.“. Какво казва този професор? Той казва, че човек като умре се разлага на множество частици. Питам: този професор знае ли какво представлява всъщност разлагането? Професорът казва, че всички неща, след като се разложат, започват да миришат, понеже от тях се отделят миризливи газове. Не, при този процес миризмата още не подразбира разлагане, както професорът разбира. Миризмата е резултат на известни дисонанси, които се предизвикват от срещането на противоположни мисли или чувства в човека. Тези противоположни мисли и чувства се отличават по бързината на трептенията или на вибрациите си и вследствие на това различие те се отразяват неприятно върху нашата нервна система. Миризмата показва още, че и окръжаващата среда, в която живеем, е дисхармонична. В този смисъл ние считаме и умрелите хора за живи.

Питам: каква е разликата между умрелия и живия човек? Когато човек е жив, той е един, а когато умре става на милиарди. Докато човек е жив ние го познаваме под разни имена – Иван, Драган, Петко и т.н., като единица, но като умре от него се образуват един и половина милиарда хора. Тогава той става множество. От единицата се образуват много човечета, които се наричат със същите имена, каквито единицата имала, и всички се питат: „Кой е този, който ни роди?“. Те го търсят и никъде не могат да го намерят. Някои ще кажат, че тази теория е невъзможна, не може да се приеме. Питам: теорията на Кант – Лаплас за създаването на света права ли е? Там ли бяха Кант и Лаплас когато Бог създаваше света? За да повярваме в теориите на съвременните учени, ние трябва да имаме

картини, които да ни убедят в истината. В природата съществуват картините за създаването на света, но ние трябва да насочим фотографиите си срещу тези картини и после да ги представим на света. Де е била фотографията на Лаплас, с която да увери днес хората в своята теория за създаването на света? За сътворението на света учените създадоха една приблизително вярна картина, но тя още не е истинска картина. Всички тия теории обаче не са в ущърб на науката. Те са допринесли нещо за развитието на човечеството. Казвам обаче: официалната и същинската наука са две различни неща. Аз не разглеждам какво говори официалната и какво истинската наука за създаването на света, но казвам, че истинска наука е тази, която осмисля нещата и дава стремеж на човешкия дух да търси истината. Знанията пък на официалната наука, за да станат истински, положителни, те трябва да минат през Божествения огън, та всичко скъпоценно да излезе от тях, а да остане само сгурия, която ще се изхвърли навън.

Казвам: в умовете и в сърцата на съвременните хора има много материали, натрупани от вековете, които днес трябва да минат през Божествения огън, за да се пречистят. Още старите алхимици са казвали, че всеки човек трябва да има в себе си такава една пещ, в която всичко непотребно да се постави на изгаряне. Питам съвременните християни:

— В какво вярвате?

— Ние вярваме в Господа Исуса Христа.

— Радвам се, че вярвате в Христа, но даде ли ви Христос план за тази свещена пещ?

— Не.

— Идете тогава при Него, да ви даде план за тази Божествена пещ. После, даде ли ви Той план как да си палите огъня на священото огнище?

— Не ни е дал още такъв план.

— Даде ли ви Христос священото кандило, което, като запалите веднъж, никога да не изгасва?

— За него дори и не сме сънували. Разправят някои, че съществува такова кандило, но ние нямаме още.

Онези, които имат свещеното кандило, те разбират какво говоря и затова при тях няма защо да се спирам. Онези пък, които имат свещената пещ, ще ми кажат какво остава в пещта, след като изхвърлят сгурията навън.

Тъй щото от това гледище страданията в живота не са нищо друго, освен свещеният огън, който изважда скритите богатства, дълбоко заровени в нашата земя. Ето защо без страдания човек не може да стане гениален; без страдания той не може да стане и светия; без страдания от човека не може да излезе нищо добро. Единственото велико нещо в живота на хората, това са страданията, които са направили човека велик. Щом минат страданията, ще дойде периодът на любовта. Страданията приготвят пътя на великата Любов. Който не е минал през страданията, кракът му не може да стъпи в Любовта, да опита всички нейни велики блага.

Който не е минал още през пътя на страданията, той мисли само за ядене и пиене, и казва: „Пари, пари ми дайте!“. Нека този човек отиде в Америка или в Русия, да намери там милиардерите и да ги пита щастливи ли са? Срещате във вестниците, че някой княз се самоубил. Защо се самоубил? Намирал, че животът няма смисъл. Това са хора, които не искат да страдат. Който казва, че иска да умре, това подразбира, че този човек иска да се освободи от страданията. Той търси лесния път в живота. На такива хора казвам: ако искате да влезете в свещения път на Любовта, вие трябва да се освободите от страданията, т.е. да преминете през тях. Те ще отворят пътя ви по-нататък; те ще отворят очите ви да виждате и да разбирате нещата. Като говоря, че човек трябва да мине през страдания, аз не подразбирам, че Бог иска да мъчи хората. При

сегашните разбирания на хората страданието е най-великият учител; то е Божествен процес, който отваря очите на хората. Без страдания животът няма смисъл. Питам: Бог, който създаде толкова светове, не можа ли да намери друг начин да спаси човечеството, но трябваше да изпрати единствения си син на земята да бъде бит и поруган от хората? Не можаха ли римските войници да не го бият? Защо трябваше именно Христос да пострада? Значи Христос трябваше по този начин именно да се изпита, да се види доколко може да издържи. Силата и величието на Христа седи в страданията, които Той понесе. Някои казват, че Христос не е страдал толкова много. Други пък казват, че страданията на Христа били толкова големи, че пот от кръв текла по лицето Му. Това говори за голямото напрежение, за силната мисъл, която имал Христос. Този е пътят на героите, както и на великите хора. Тъй щото, ако човечеството иска да се избави от злото, непременно трябва да премине през големи страдания. Ако човек разбере страданията, той ще разбере и смисъла на живота.

Сега аз не говоря за обикновените страдания. Аз имам предвид вътрешното недоволство, вътрешните страдания на човека. Човек може да се намира при големи удобства в живота, да има най-добри условия, но пак да се чувства самотен, неразбран от никого. Той чете тази, онази книга, но пак е неудовлетворен, вижда, че няма кой да го упъти. Той търси вече истинския път, към който само Учителят може да го напъти. Забележете например – сега чувате навсякъде да се говори за прераждането, за теософско движение и за ред още нови мисли и положения, но при всичко това и тия хора на новото пак чакат да дойде един велик Учител да ги научи. На какво ще ги научи? Има нещо, което и те не знаят. Някой учен ще каже едно, друг учен ще каже друго, но в края на краищата и тия учени очакват нещо. Има неща, които и те не знаят.

Те виждат нещо, но в това виждане са като в затвор. Виждат една запалка, но са ограничени. Не могат да се доближат до нея и да я запалят.

Ще ви приведа един пример, да видите как действа тази запалка върху душата на човека. Срещате един млад момък, който и в гимназията, и в университета бил известен като най-лошия, най-несръчния; никой не смеел да се доближи до него. Каквато пакост се направи в гимназията или в университета, все той бил виновен. Каквато разпра стане, все той ще се бие: пушал пояса си, никой не може да мине, да се приближи до него. Майка си не слуша, баща си не слуша, учителите, професорите също не слуша, свещениците не слуша, никой не може да поговори с него като с човек. Две думи не могъл да размени спокойно, все бил готов на скандали и на бой. Най-малкото недоразумение той уреждал с нож. Един ден както вървял на улицата, среща една млада, красива мома, която го поглежда, усмихва му се и си заминава. Изведнъж той слага оръжието си, спуща кобурите и тръгва подир нея. От този момент той става мек, внимателен към всички. Кой каквото му каже, все слуша. Майка му каже нещо, той е готов веднага да го изпъкни. Всички се чудят какво е станало с този млад момък. Някои си говорят: „Какво ще е станало? Навярно някоя млада мома го е срещнала и му е запалила чергата!“. Майката пък казва: „Господ му е обърнал някак ума.“. Казвам: не се е запалила чергата му, но сърцето му се е запалило, запалила се е неговата пещ и сега гори, чисти, отделя ценното от сгурията! Седи ли, ходи ли, той все момата носи в ума си и казва: „Само с тази мома мога да бъда щастлив!“. Този голям, страшен юнак сега омекна, на всичко се съгласява и пред всичко отстъпва, само да може момата да постигне. Кой професор го научи на тази обхода? Кой проповедник го обърна към Бога? Нито професорът го е научил, нито проповедникът го е обърнал към Бога, но тази мома с някаква магическа сила можа да

смекчи неговото сърце, да направи от страшния човек кротко агне. Тази магическа сила е Любовта.

Трябва ли след това хората да казват, че тази мома му омотала ума или, че това са младежки работи? Нито момата му е омотала главата, нито можем да наречем това младежка работа, но казвам: има един велик закон, който работи в света. И моментът, в който този закон работи, е Божествен. В този момент именно, Бог среща младия момък и му казва:

— Знаеш ли защо те изпратих на земята? Знаеш ли защо ти дадох живот?

— Не зная.

— Тръгни тогава подир мене.

И момъкът тръгва. Бог говори на този момък чрез момата. Бог го пита:

— Ти човек ще станеш ли?

Момата се усмихва. Той тръгва подир момата и се бои да не би най-малко някак да се намръщи тя, да се разсърди. Защо? Бога е срещнал той. В лицето на младата мома той вижда Бога и затова тръгва подир нея. Иначе не може да се обясни как този пехливан момък, който внушава страх на всички свои познати и близки, тръгва подир една мома. Ще кажете: „Истина ли е всичко това?“

Това е Истина, това са обяснения, каквито дервишът давал на минавачите в пустинята. И затова, когато ние не искаме да кажем истината като този дервиш, казваме: това е магнетическо или особено психическо състояние, което замотава главата на момъка. Не, вие трябва да говорите истината, да кажете, че Бог беше в сърцето на младата красива мома и затова като го срещна, тя му се усмихна, погледна го и му каза: „Животът има друг смисъл от този, който ти търсиш и разбираш. Не е този пътят, по който трябва да вървиш, за да се издигнеш и да те обичат хората.“ От погледа и усмивката на момата той намери смисъла на живота, намери пътя, който душата му търсеше, и тръгна

подир нея. Това наричам аз събуждане на човешкото съзнание.

Запитвате: „Как ще се оправи света?“. Като дойде Господ, погледне ви с очите си и ви се усмихне. Един ден Господ ще срещне всички хора, ще им се усмихне, ще ги погледне и ще им посочи пътя, който трябва да следват. Сега ще ви предам една арабска приказка, да видите как стават нещата в сън. Една царска дъщеря била много недоволна от живота си. Станала вече на 22 години и не можела да намери човек, когото да обича. Тя постоянно плачела, не можела да се примири с положението си. В цялото царство не могла да намери някой млад, красив момък, когото да обикне. Една вечер тя сънувала, че вижда този, когото търси, и сутринта станала рано, но вече доволна, щастлива, че поне на сън видяла този, когото обича, и когото душата ѝ търси. Тя си казала: „Не го видях в действителност, но щом го видях на сън, ще го видя и в будния си живот.“.

Питам: как ще си обясните туй нещо? Това показва, че нещата най-първо стават на сън, а после и наяве. Първо човек си мечтае това-онова, но което си мечтае, то става и в будния живот, т.е. и в действителност. Под думата *мечта* ние разбираме онова, което става в истинския живот, а не и в онзи живот, който се е проявил. Защото любовта не се изразява в целувки, в прегръдки, в подаръци, в писане на писма и т.н. Любовта се изразява чрез неизказаните неща, чрез ненаписаното и чрез нещата, които се чувстват, но не се изказват. Който има Любовта в себе си, той духом не може да падне; той има дълбок мир в себе си, какъвто другите нямат. Човекът на Любовта може да носи тягостите на целия свят. И в лицето на Христа ние виждаме именно такава Любов. Христос издържа страданията, защото в душата Му цареше Божията Любов.

И тъй, когато говорим за страданията, ние подразбираме онези страдания, с които можем да се удосто-

им, да влезем в света на Любовта и да видим нейното лице. Псалмопевецът казва: „Когато видя лицето Ти, Господи, аз ще бъда доволен.“. Сега кой от вас не иска да бъде красив? По колко пъти на ден се оглеждате в огледалото? Добре е да се оглеждате, но вие сами виждате доколко сте красиви, и казвате: „Няма го още този образ.“. Един ден, когато всеки се огледа в огледалото и види образа на Господа, ще каже: „Аз вече съм човек.“. И всеки, който може да каже с положителност за себе си *Аз мисля, чувствам, действам, аз виждам* – това показва, че Бог се е проявил в ума, в сърцето и във волята на този човек. Да кажеш, че любиш, това значи, че Господ се е проявил в твоето сърце. Да кажеш, че мислиш, това значи, че Господ се е проявил в твоя ум. Да кажеш, че имаш душа, това значи, че Господ се е проявил в твоята душа. Да кажеш, че имаш дух, това значи, че Господ се е проявил в твоя дух. Докато нямате тази опитност, вие можете да се съмнявате в Господа.

Казвам: онези, които са изгубили нещо, нека търсят изгубеното, да го намерят. Онези пък, които са го намерили, нека го пазят; да не го изгубят, защото то е свещеното у тях. Какво трябва да пазите? Пазете да не изгубите страданието. То е свещеното за човека. Докато имате страдания, радвайте се. Някои искат да избегнат страданията, но ако ги избегнат, един ден те няма в какво да се облекат. Страданието е най-хубавата дреха, каквато човек може да има. Тя не е скъсана дреха, но хубава, здрава, от най-ценна материя. Прекрасна дреха от тази на страданието досега на съм виждал. Тя е дреха като на райската птица.

Сега ще ви приведа един мит, който се отнася до създаването на Адам. Когато Бог създал Адам, пратил някои от птиците да се произнесат за него. Най-напред изпратил гаргата, тя да се произнесе харесва ли Адама. Като минала покрай него, тя плюла отгоре му и си заминала без да каже нещо. Затова именно гар-

гата и до днес носи черна дреха. След нея Бог изпратил враната, и тя да си каже мнението. Като минала покрай Адама, враната си затворила очите и казала: „Нищо особено не представлява.“ Тя даже не забелязала, че гаргата плюла върху Адама. Най после Бог изпратил лебеда, и той да се произнесе за Адама. Като минал покрай човека, лебедът забелязал, че някой плюл върху него, затова се спрял и внимателно изчистил плюнката. Като видял постъпката на лебеда, Бог му казал: „Понеже ти извърши една хубава постъпка, аз ще ти дам бяла дреха.“ Един ден лебедът прекарал голямо нещастие: случило се, че едно от крилцата на хубавата му дреха се счупило и той започнал да плаче. Като го видял тъжен, Господ му казал: „Не плачи; понеже ти прояви такава хубава постъпка по отношение на своя господар, аз ще те възнаградя като дам добра служба на твоето перо.“ От тоз момент с него ще се пишат велики и красиви работи. Лебедът се зарадвал и успокоил.

Кое положение искате да имате: положението на гаргата, на враната или на лебеда? И още, кое от двете положения искате да заемате: положението на счупеното перце от крилото на лебеда или положението на здравето перо? Следователно всички велики и красиви неща се дължат на страданията. Страданията представят падналото крило от лебеда, с което се пишат най-великите и красиви поезии в живота.

Сега за този Велик ден и аз пожелавам на всички да бъдете такива пера, с които да се пишат най-красивите поезии!

24 април 1927 год., гр. София

Сто пеняза

*Но щом излезе този слуга,
намери едного от служителите
си, който му бе длъжен сто пенязи,
улови го, та го давеше и казваше:
„Плати ми това, що си ми длъжен.“*

Матей, 18:23

В прочетения стих важни са думите *улови го*. Защо го улови? Защото имаше да му дава. Като се наблюдава докъде е достигнал съвременният културен свят, вижда се, че неговите морални устои са разколебани. Съвременният свят няма изработена мярка, с която да определя кое е право и кое не, или кое е идеално и кое не. Вземете например съвременните учени и философи – говорят за идеал, но запитайте кого и да е от тях какво нещо е идеал и те не могат да отговорят положително. Някои от тях могат да ви кажат редица неразбрани неща относно идеала, но какво нещо в същност е самият идеал няма да засегнат. Попитайте ги какво нещо е любовта – и за нея не могат да ви кажат нещо положително. Въпреки това всички хора говорят за любов. Всички казват, че трябва да се любим, но защо трябва да се любим и те не могат да отговорят. Някой казва: „Трябва да обичаме този човек, защото е красив.“. Не, красотата не може да служи като повод за любов. Други казват: „Този човек трябва да се обича, защото е богат.“. И богатството не може да служи като повод за любов. Еди-кой си човек е жизнерадостен, затова трябва да се обича. И това качество на човека не може да служи като повод за любов. Питам тогава: кое може да послужи като повод за любов? В Писанието се казва за Бога: „Възлюбил си Истината у

човека.“. Следователно човек не може да бъде обичан, ако Истината не е в него. Значи само Истината може да послужи като повод за любов. Който може, нека се опита да оспори това твърдение. Питаме: може ли да се обича умряло куче, паяк или свиня? Тъй щото когато се казва, че някой човек се обича за красотата – и това е вярно, защото красотата е външен израз на Истината. Мнозина разглеждат въпроса за красотата, но що се отнася до етиката на красотата, нашето мнение коренно се различава от мнението на съвременните учени.

Истинската красота не развърта човека. Красота, която развърта човека и събужда алчност в него, не е красота. Красота, която не събужда истинска любов, не е красота.

Съвременните хора говорят за някакви идеали, че трябвало да се слезе при простата маса, при бедните, при страдащите хора и да се работи за тяхното подигане. Така са говорили много философи и писатели като Толстой и други; така говорят и сега в България много видни мъже и жени, като обясняват защо е необходимо да се работи в сред простата маса. Питам: ако наистина бедните, страдащите хора са идеал за съвременното човечество, какво търсят хората из университетите, както и из домовете на изкуствата? Не е ли по-добре, вместо някоя хубава картина, да се изложи ралото на някой български земеделец, една биволска кола, един сноп жито, няколко връзки царевица или един остен и така нататък? Обаче същите тези хора идеализират простия народ в ума си, поставят го като идеал в своя живот, но същевременно го наричат маса, тъпа, простаци. Как е възможно, от една страна да ги наричат маса, тъпа, а от друга страна – да ги идеализират и считат за идеал в живота си? Какъв идеал може да бъде бедният човек? Тези хора, които поставят като идеал в живота си повдигането на бедните, на страдащите, мязат на онзи турчин, който по

цял ден ходил с торбата си да обира гяурите. Дето отивал, по няколко пъти на ден се молел, четял всички молитви, дадени от Мохамед, и пред всяка молитва си миел ръцете, но щом му паднало, не се спирал да обере някой гяурин. Като го запитвали как е възможно да се моли на Бога, да вярва в Мохамед, а същевременно да прави толкова обири, той казвал: „Да се моля на Бога, това е мой дълг, а да обирам гяурите, това е мой занаят.“. Той се стараел да примири дълга си към Бога към занаята си да обира главно гяурите.

Сега аз няма да се спирам върху въпроса за бедните и за страдащите, да цитирам как философите и поетите разглеждат същия въпрос, защото преди всичко, в цялата европейска литература не съм срещнал досега нито един философ или писател, който да е засегнал този въпрос обстойно и правилно. Дето и да отидете, даже в Индия, и там върху този въпрос няма нищо положително и основно писано. Защо няма нищо положително по този въпрос? Защото още на времето си, когато е бил повдигнат, той е бил поверен на просветени хора. Само просветени хора за времето си са работили и познавали този свещен въпрос, вследствие на което те не са счели за нужно да го напишат на книга, но са го написали само в сърцето си. Който е написал този въпрос в сърцето си, той го е занесъл със себе си. Кой са тези същества, които искат да слязат и слизат при бедните и страдащите? Това са онези свършени същества, които преди милиони години още са завършили своето развитие и са придобили такива грамадни богатства, каквито едва ли фантазията на автора на приказките 1001 нощ може да си представи. Тези същества имат възможност да достигнат до положение на божества, каквито умът на съвременните хора едва ли може да си представи. Тези божества, които се наели да помагат на своите бедни братя, са достигнали такива грамадни богатства, че са решили да слязат на земята да помагат на бедните, на страдащите хора

и заедно с тях да се подвизават. И когато някой поет или певец възпява положението на бедните хора, в същност то е израз на онези възвишени и напреднали в развитието си същества, които очакват с нетърпение момента на своето слизване на земята между тези бедни хора; да видят какво могат да научат от тях и в какво могат да им помогнат. Всеки народ има по един или по двама от тези същества, изпратени на земята да работят за бедните и страдащите. Колкото повече са тия същества между хората, толкова по-добре е за тях. Те работят главно за истински бедните, а не за онези бедни, които никому нищо не са дали, а само гледат как да забогатеят, да си създадат положение, да излъжат този – онзи. Някои от тези бедни отиват в университета да учат, да разработят ума си повече, та да могат лесно да извъртат истината. И след това ще казват, че тези хора били учени. Тъй щото при това разбиране на хората, бедните днес не могат да бъдат техен идеал. Защо? Защото няма свършени хора, които да работят за тяхното повдигане.

И тъй, всеки, който иска да има идеал, трябва да стане свършен. Който не е свършен, не може да бъде обичан. Мъжете и жените трябва да изхвърлят от ума си лъжливата идея, че могат да се обичат без да бъдат свършени. Докато човек не бъде свършен, никой не може да го обича. Жената се оплаква, че мъжът ѝ я оставил; мъжът се оплаква, че жената го оставила; майката се оплаква, че дъщеря ѝ я оставила и т.н. Да, докато хората добият възвишен идеал, да жертват всичко, мъжът ще оставя жена си, жената – мъжа си; дъщерята ще оставя майка си, майката – дъщеря си; бащата ще оставя сина си, синът – баща си; господарят ще оставя слугата си, слугата ще оставя господаря си. И след това ще проповядват на хората, че те трябва да обичат отечеството си и да се жертват за него. Ние знаем защо хората обичат религията, науката или Бога. Какво значи човек да обича Бога? Да обичате

Бога това подразбира Той да бъде идеал за вас и да сте готови при всички условия на живота си да жертвате всичко заради Него. Някой има фиктивна идея за Бога и, за да се увери в съществуването Му и да Го обикне, той чете философията на Кант или на друг някакъв учен – да се убеди, че наистина Бог съществува. Че Бог съществува, това е факт, но не е Истина; че слънцето грее, това е факт, но не е Истина; че земята се върти, това е факт, но не е Истина; че вие живеете, това е факт, но не е Истина; че вие мислите, това е факт, но не е Истина; че вие се жените, това е факт, но не е Истина; че вие се изоставяте едни – други, това е факт, но не е Истина; че умираете, че се раждате, това са все факти, но не са Истина. Следователно, дето Истината не присъства, там няма любов. Тогава може ли да се говори за любов там, дето няма Истина? Любовта е първият подтик към Истината. Само Истината може да се люби. Любовта е първият лъч, първият подтик, който прониква в човешката душа. Щом Любовта дойде, тя събужда великото, славното, красивото в човешката душа и човек става герой в света. Който люби, само той има Истината в себе си; който има Истината, той може вече да бъде обичан. Същото нещо е и в живота. Когато любим някого, ние му придаваме Божествени качества като казваме, че той е благороден човек, че има такива и такива добродетели и т.н. Докато имаме тази Истина в себе си, докато виждаме доброто в човека и го държим в ума си, ние го обичаме. Намерим ли обаче един малък дефект в него, и любовта ни към него отслабва. Защо не признаем истината? Защо не обичаме човека такъв какъвто е? Нека го обичаме с неговите недостатъци, но да обичаме в него Божественото. Бог е възлюбил Истината в човека. Вследствие на това и в най-лошия човек, при всички времена и условия на неговия живот, все има нещо, което може да се обича. Ако Истината не дойде и не обхване целия свят, тогава и домовете, и обществата, и цялата

земя ще изчезнат. Изчезне ли всичко това, земята ще представлява гробница на някакво минало, на някаква минала култура.

Мнозина казват: „Ние трябва да бъдем свободни!“. Казвам: колкото и да се сили човек, той не може да бъде свободен. Казвате: „Как е възможно това?“. Ще ви докажа. Представете си, че вие седате пред трапезата да ядете. Какво е положението ви в този случай? Вие се намирате в положението на слуга, комуто господарят е дал 32 чука на разположение, с които той трябва да начука на малки парченца всичко онова, което е на трапезата пред него. И той, с помощта на тези чукове, трябва да натроши тези големи камъни, с които да павира улиците в своята държава. Той чука, чука, докато свърши работата си и предаде на господаря си всичко, което е счукал. Ако господарят намери работата добра, той ще я приеме, но ако намери, че не е добра, не я счукал както трябва, ще я върне назад и ще каже: „Да се научиш втори път да чукаш добре!“. Ако господарят е доволен от него, той ще му заплати с малка почивка. Почивката представя удоволствие в живота. Ако почивката не води към забрава, към унасяне, тя е истинско удоволствие за човека.

Ще ви предам един малък разказ, да видите, че почивка, която води към забрава, не разрешава въпросите на живота. Един пътник, като минавал през пустинята, бил подгонен от голям, страшен бик. Като бягал и търсил място да се скрие от него, попаднал в един дълбок, сух кладенец и там се приютил. По едно време той вижда в кладенеца, близо до него, една змия. С това положението му се влошило повече: отгоре седял бикът, а отдолу змията. Като се намерил при две големи злини, най-после успял да се хване за една шубрака, на която забелязал малко мед, от който започнал да си поблизва. Така той се успокоил малко, починал си и по този начин забравил, че отгоре седи бикът, а отдолу – змията. Обаче забравянето още не

разрешава въпросите. Така и хората понякога близват малко медец от щастието, но това е само близване; отгоре пак ги чака бикът, а отдолу – змията. Питам: де е вашият идеал? Има ли поне един човек, когото обичате както трябва? В своите изследвания из България аз не срещнах нито една фамилия, в която мъжът или жената да не са казали една лоша дума един за друг. Де са техните идеали? Не само за мъже и жени мога да кажа това, но и досега още аз не съм срещал нито един свещеник или владика, който да вярва в Христа както трябва. Това може да се каже не само за българите, но и за чужденците: нито в странство съм срещал истински хора, които да са последователни в своите идеи.

Някой казва: „Що е Любов? Що е истина?“. Когато човек се намери пред най-големи сътресения и изпитания в живота си, и сърцето и умът му не се разколебят и разклатят, казваме, че този човек има Любов, има Истина в себе си. Най-малкото смущение в сърцето на човека и най-малкото колебание в неговия ум, показват, че той живее още в свещения егоизъм и мисли само за себе си. Значи животът започва от онзи велик акт, да съзнае човек Истината. Животът, с който разполагат съвременните хора, може лесно да им се отнеме, което показва, че той още не е техен; този живот принадлежи на някое напреднало в развитието си същество, и щом рече да си замине, те изгубват този живот. Може да се направи изчисление от преди колко милиона години е започнал вашият живот. Някога вие сте били мъртви, но някои от тия възвишени същества, които са завършили своето развитие, като минавали покрай вас, дали са ви от изобилието на своя живот, с което помогнали и на вашата по-нататъшна еволюция. Казват: „Кои са тези същества?“. Някога вие сте ги знаели, но после сте ги забравили и сте почнали да живеете по стария начин. И като не помните нищо от тези времена, вие пак наново за-

питват какво нещо е Истината. Истината е обект на Любовта. Единственият обект, без който никаква любов не може да се прояви, това е Истината; единственият обект, без който никаква светлина не може да се прояви, това е Истината; единственият обект, без който никаква свобода не може да се прояви, това е Истината. И ако сегашните общества и народи търсят свобода без Истината, те се самоизмамват. Свобода без Истина не може да съществува. Кажете ми едно общество или един народ, който да е имал свобода без Истина. Някой ще каже, че Римската империя имала свобода. Не, римските затвори и сега, и на времето си са били пълни със затворници и с роби. Ако отидете сега в Америка, в Англия, във Франция, в Германия, както и в малката България, навсякъде ще намерите затворите пълни със затворници. Не само затворите, но и домовете са пълни със затворници.

Някой казва: „Дотегна ни вече да слушахме духовни беседи, както и разни поучителни сказки.“. Питам: не ви ли дотегна да ходите по театри и по концерти? Какво особено има в театрите? Ще отидете в един театър. Дълго на сцената представят убийството на някой човек и цялата публика се трогва от положението му, плаче, че станало някакво нещастие. Казвам: когато хората виждат на улицата да убиват човек като някое куче, тогава те не плачат и не се трогват, а като отидат в театъра плачат за съдбата на някакъв фиктивен герой. Този герой или тази героиня, за които вие плачете, в действителност не съществуват. Има смисъл да ходите и на театър, но след като излезете оттам, трогнати от неправдите и насилията в живота, като срещнете някой страдалец, беден човек, да го заведете у дома си, да се разговорите с него, да го нахраните и облечете. Какво правят съвременните хора? Те ходят тук-там за удоволствие и после гледат да се наредят, да си направят къща, да се осигурят. Казвам: хиляди къщи да съградите, пак същи ще си останете; хиляди

деца да родите, пак същи ще си останете; и първи места да заемате, пак ще си останете същите. Външната обстановка не изменя положението на нещата. Това са само временни забавления. Някой станал владика, това е забавление за него; друг станал проповедник, това е забавление за него; трети станал поет, написал няколко стихотворения, това е забавление за него; четвърти станал актьор – и това е пак забавление. Истински поет е само онзи, който след като завърши своето развитие, слезе на земята, за да напише само един стих, от който цялото човечество да се повдигне; истински философ или учен е този, който след като завърши своето развитие, слезе на земята, за да напише само една мисъл, която да подвижи цялото човечество напред. Доказателства трябва да имаме от онези хора, които можем да наречем поети, философи, учени, музиканти или художници в света. Ако нямате такива разбирания в живота си, вие ще се развивате бавно, постепенно, при което 5 – 10 години ще вярвате в Бога, а после ще се усъмните и ще мислите, че сте се измамили. Такъв живот е живот на самоизмама, живот на забавления. Казвам: сегашните вярвания на хората в Бога съдържат самоизмама; сегашните религии съдържат самоизмама; сегашната наука съдържа самоизмама. Това не са принципи, на които човек може да се опре. Съвременните хора нямат доблестта да кажат истината, вследствие на което виждаме всички тия нещастиа и страдания в живота.

Сега ще поговоря малко върху координация на човешките органи, мисли и чувства. Във всеки дом, във всяко общество, във всяка държава, във всяка религия или наука трябва да има координация. Който иска да знае точното значение на думата *координация*, може да я намери в някой речник. Да се координират нещата, това подразбира да се хармонират, да се подведат под онзи основен закон, при който всички органи могат взаимно да си помагат. Например всички органи

в човешкия организъм трябва така да се координират, че всеки поотделно да помага на другите, като всеки от тях да изпълнява самостоятелно своята служба без да се меси в работата на другите. Това е истинска наука! Науката на бъдещето човечество, която е наука на шестата раса, ще започне именно със закона на координацията. Всеки орган в човека трябва да се координира с всички останали органи. За пример, ако някой човек заболее от разстройство на корема си, той непременно трябва да знае коя е причината на това разстройство. Щом човек заболее от някакво стомашно или коремно разстройство, това се дължи на две противоположни чувства, които са се сблъскали в него. Тези две противоположни чувства внасят нарушение в координацията на органите. Когато пък се яви нарушение в координацията на мускулите, тя се дължи на някакъв страх, който се явява в човека. Например някой се страхува как ще завърши живота си. Вследствие на този страх, в органите, които имат предназначение да извършват известна служба, се явява едно лъжливо положение, че те не могат да извършат тази служба и постепенно отпадат. С тези мисли, с този страх, човек дава криво направление, крива посока на службата на своите мускули. По закона на координацията, на човека е определено да изминава дневно 2 – 10 километра път. Ако той се уплаши и не изпълни това, което природата му е определила, няма да се мине дълго време и тя ще му наложи глоба за неизпълнение на нейните закони. После, природата е определила на човека да се храни с чиста и проста храна. Веднъж изпратила човека на земята, тя е предвидила с каква храна трябва да се храни. Следователно човек сам трябва да си избере храната, предвидена за него от самата природа. Не избере ли тази храна, не се ли подчини на законите на природата, тогава и другите органи в неговия организъм няма да се координират със стомаха му и ще настане нарушение в общия ход на организма. Ос-

вен това, определено е на човека по колко пъти трябва да диша в минута. Днес съвременните хора почти не дишат правилно и равномерно. Някои поемат въздух безразборно, дишат неравномерно, вследствие на което няма координация и между другите органи. И при яденето, също така, трябва да се спазват законите на разумната природа. Някои хора ядат много бързо, гледат да се нахранят час по-скоро, за да продължат работата, която ги чака отвън. Вследствие на бързото ядене пак се нарушава координацията на органите. Когато човек яде, той не трябва да бърза; в яденето трябва да има известна пластичност. В дъвкането трябва да взимат участие всички мускули, за да има пълна координация и между тях. Няма ли пълна координация между всички органи, както и между всички мускули на тялото, ще се образува известно противодействие, вследствие на което пък ще се родят ред болезнени състояния.

Религиозните учители на миналото, за да възстановят тази координация, са давали на учениците си ред правила и методи, едни от които се отнасят до храненето, други до правилното дишане, трети до правилните отношения, както и до човешките мисли и чувства. Те са препоръчвали на учениците си молитвата, като метод за възстановяване на пълна хармония, пълна координация на органите. Преди всичко, когато човек започне да яде, той трябва да бъде напълно убеден да приеме ли храната, която му предлагат неговите близки, или не; той трябва да знае дали тази храна ще му се отрази добре върху организма. Ако някой човек, още като тури първата хапка в устата си, каже, че жена му не е сготвила добре, той трябва да престане да яде. Който пък иска да завърши добре храненето си, той трябва да вземе една хапка хляб, да я потопи в сол и да я глътне. Така той ще ликвидира с яденето и същевременно с всякакво недоволство, което се е породило в него през време на яденето. Ако

човек се храни и изпитва недоволство от нещо, това недоволство ще предизвика някакво разстройство в мозъка. Недоволството внася лъжливи мисли и чувства в човека. Например, ако някой мъж е недоволен от яденето, което жена му е сготвила, той ще започне да мисли, че тя е нещо недоволна от него, че не е внимателна, не му обръща внимание, не се интересува, не мисли за него и т.н. Тези лъжливи мисли са вече на път да внесат разногласие и между вътрешните органи на този човек, което пък се отразява върху правилната им служба.

Следователно първата работа, която се изисква от човека, е да въдвори известна координация в своите мисли и чувства. Тази координация ще регулира и правилната служба на неговите органи. Например някой тръгва на път, иска да направи една екскурзия. Ако още при тръгването си започне да мисли, че ще се умори или, че няма да издържи дълъг път, по-добре нека спре, да не продължава по-нататък пътя си. Ако направи само една крачка след като се разколебае, той ще си причини по-голяма вреда, отколкото ако би продължавал да ходи. Спре ли се да обмисли, че тази разходка му е необходима, че тя ще му принесе голяма полза, той ще координира своите вътрешни сили и ще може да продължи пътуването си. Ако някой каже, че има по-важна работа от екскурзията, по-добре да не предприема никакво пътуване. Следователно при самовъзпитанието си всички хора са длъжни да координират дейтелността на своите органи. Някой ще каже: „Как е възможно да се координират вътрешните органи? Възможно ли е да им се заповядва?“. Не е въпрос да се заповядва на органите, но може да им се говори разумно. Органите са създадени от живи клетки, на които може да се говори като на хора. Щом органите се убедят в това, което им се говори, те започват взаимно да си помагат. Тази взаимна помощ създава координация на органите. Наруши ли се координацията

между клетките, зараждат се разни болести като разстройство на черния, на белия дроб, и вследствие на това разстройство органите престават да си помагат едни на други. От различните разстройства в организма се явяват много отрови, много излишни вещества, каквато е например пикочната киселина. От тези излишъци в организма става втвърдяване на артериите, втвърдяване на мускулите, и хората губят своята пластичност, своята подвижност. Това пък създава неправилности и в кръвообращението, в дишането, докато най-после човек заmine на онзи свят. И ние виждаме този същият човек втвърден, вцепенен, без всякакъв живот. Това наричаме ние смърт. Всички хора, които са заровени в земята, се вцепеняват и се превръщат на сухи мрамори. Много мрамори са направени от живи хора. Даже най-хубавите мрамори са направени от най-видните философи на миналото.

Казвам: природата е създала човека върху разумна база. Той трябва да започне с видимото, със своето тяло. Докато човек не координира органите на своето тяло, всички негови усилия да въздейства върху чувствата и върху мислите си ще отидат напразно. Човек може да започне с ума си да координира своите органи, но ако умът му не е в състояние да извърши това, този човек е слаб. Затова той трябва да намери друго, който да координира органите му. Затова обаче от човека се изисква смирение. Придобие ли човек координация на своите органи, порите на тялото му ще се отворят и дишането ще стане правилно. Тогава в ума и в сърцето на човека ще настане известна лекота и той ще схваща лесно онова, което природата му е предназначила. Често хората се безпокоят за неща, които не са в тяхна компетентност да разрешат. Например те не могат да разрешат въпроса как ще живеят. Животът на хората ще се изрази така, както е определен. Това обаче не е фатализъм. Чудни са съвременните хора като мислят, че те могат да изменят своя живот. Може ли котка-

та да измени своя живот? Може ли вълкът да измени своя живот? Може ли овцата да измени своя живот? Може ли ябълката да измени своя живот? Може ли тигърът да измени своя живот? Може ли китаецът да дойде в Европа и да се приспособи на всички условия, при които европеецът живее? Или, може ли европеецът да отиде в Китай и да живее както китайците живеят? Може ли европеецът да се приспособи към условията, при които африканците живеят? Не може. Нито мъжът може да се приспособи на условията на жената; нито жената може да се приспособи на условията на мъжа; нито братът може да се приспособи на условията на сестрата; нито сестрата може да се приспособи на условията на брата. Казвате: „Който обича, той може да се приспособи.“. Който е разрешил този въпрос, той трябва така да обича сестра си например, че да е готов на всички жертви за нея; той трябва да е готов да жертва и живота си за нея. Който обича хората, той трябва да е готов да жертва живота си за всички, а не само за едно. Някой казва: „Аз обичам сестра си и съм готов да се жертвам за нея.“. Ако наистина обича жена си и сестра си, той трябва да е готов да се жертва за всички жени, а не само за една жена. Ако една жена е готова да се жертва само за един мъж, или ако един мъж е готов да се жертва само за една жена, това е губене на време. Така могат да постъпват само ония хора, които се занимават с изучаване смисъла на вътрешния живот.

Казвате: „Тогава как може да се съгради домът?“⁶. Ако един дом се съгражда върху Истината, в него няма да има никаква измама, никаква лъжа. Тогава, дето и да изпратите вашите синове и дъщери, няма да се безпокоите за тях. Ако синът пише писмо на баща си искрено, чистосърдечно, в което се чете дълбочината на душата, ще се разбере, че той предава истината, както тя е поставена в неговата душа. Ако пък синът пише едно, а върши друго, лесно ще се познае,

че истината отсъства от неговата душа. Съвременният свят е пълен с измами, а при това знаем, че той се нуждае от мекота. Мекотата е качество на Любовта. За да обичаш някого, ти трябва да бъдеш мек. Мекотата пък ще внесе координиране на органите в тялото на човека. Има известни органи в човека, които са предназначени за изразяване на милосърдие; други са предназначени за търпението; трети – за вярата; четвърти – за любовта и т.н. Всяко чувство в човека има специфични органи, чрез които се предава. Човек не може да прояви любовта си чрез своя стомах. Рече ли да прояви любовта чрез стомаха си, той ще си създаде най-голямото нещастие. Съвременните хора създават нещастията си само чрез своята лакомия. Питам: какъв идеал може да има в яденето? Някой ще възрази: тогава какъв смисъл има в глада? Гладът е сила, внесена от самата природа за продължение на живота. Яденето пък е фактор, който трябва да прави връзки, съединение между любовта и живота. Тъй щото, който яде, той трябва да знае, че прави връзка между любовта и живота. При яденето връзката първо е само физиологическа, а после и духовна. Това не е само идея, но действителен факт. Всеки, който се е опитвал да яде по този начин, той ще види, че в него умът се развива по един начин, а сърцето – по друг начин. Следователно, който иска да бъде силен и мощен, той трябва да възстанови координацията между своите органи.

И тъй, хора, у които няма координация на органите, или у които справедливостта не е фактор в живота им, те се намират в пълна дисхармония със себе си. Тази дисхармония се забелязва главно в пръстите на ръцете им, а също така и в ноктите им, които са изкривени, деформирани. Казвате: „Красива е тази жена!“. Когато се произнасяте за една жена, че е красива – вижте първо какви са пръстите и ноктите на ръцете ѝ. Ако те са изкривени, в нея липсва координа-

ция на органите. Щом ѝ липсва тази координация, тя не може да бъде красива. Освен това гънките, линиите на ръцете ѝ отвътре, трябва да бъдат правилни, добре съчетани. Когато се говори за красотата на една книга, тази красота изисква щото книгата да бъде хубава по съдържание. Същото може да се каже и за човека, който в това отношение е написана книга: колкото по-съдържателна е книгата, толкова човек е по-красив. Цената на книгата седи в това, което тя съдържа. Моята ръка е дотолкова важна, доколкото има съдържание в нея; вашата ръка е дотолкова важна, доколкото има координация в нея. Изгуби ли съдържанието си, тя вече се деформира и вместо да принесе полза, тя причинява вреда на човека. Например някога искате да направите едно добро, но изведнъж се изплашите от това и си дръпнете ръката назад. Или искате да дадете пари на някой беден, но като погледнете в кесията си виждате, че нямате дребни и казвате:

— Нямам дребни, не мога да му помогна.

— Като нямате дребни дайте му сто лева, които имате в кесията си. — Ами защо трябва да се помага на бедните?

— За координиране на вашите органи.

Имате десет хиляди лева в джоба си — дайте ги на някой беден. Има смисъл да дадете тези пари на някой беден, ако можете да координирате органите си. Ако можете да запазите Божествената координация, това струва повече, отколкото ако дадете всичките си пари на бедни. Да обичате себе си, значи да обичате Истината. Казвате: „Може ли човек да не мисли за себе си?“. Който мисли за себе си, той мисли и за смъртта. Покажете ми един човек, който като е мислил през целия си живот само за себе си, да е останал като образец на щастлив човек за цялото човечество. Който мисли за себе си, и който не мисли за себе си, представят два противоположни характера. И двамата обаче са еднакво виновни. Преди всичко човек трябва

да мисли за Истината. От като стане сутрин, докато си легне, през целия ден той трябва да мисли само за Истината. Някой се оплаква, че никой не го обича. Казвам: докато този човек не обича Истината, никой не може да го обича. Това значи: докато не държиш Истината в ума си, никой не може да те обича. На такъв човек може да се даде много нещо: може да го облекат, да му се дадат пари, да му се четат най-хубави поезии, да го учат, но всичко това още не е любов. Любовта е великото в света, което прави човека силен, мощен, благороден. Тя хвърля светлина в ума на човека. Който има любов в себе си, той вижда нещата. Мнозина се интересуват да знаят какво нещо е реалността. Някои считат, че условията, в които живеят, представят истинската реалност. Да се мисли така това значи да се намирате в един свят пълен със задушливи газове, които неизбежно ще ви уморят. Такова нещо представят мислите и чувствата на повечето от съвременните хора, вследствие на което, ако не излязат от този свят, те неизбежно отиват към смърт. Каква реалност има тогава в този живот? Доколко хората живеят със съмнения в своите мисли и чувства, се вижда по следното: вървя с един господин, разговарям се и изведнъж бъркам в джоба си, вадя нещо. Той веднага се усмихва; леко съмнение минава през ума му, че ще извадя някакъв кобур от джоба си. Аз веднага му подавам една малка, ценна книжка и му казвам: заповядайте! Мисля си: това е кобурът, от който вие се плашите. Казвам: отношенията, които съществуват между хората, трябва да водят към мисълта, че всеки човек е роден за нещо велико. А именно – той трябва да знае истината, той трябва да възстанови координацията на своите органи, за да се увери, че наистина, като човек той е създаден по образ и подобие Божие. Тогава като срещнете някого, ще видите, че в неговия ум, в неговото сърце има нещо особено, което го поставя в положението на истински човек. Често хората

говорят за Бога. Обаче те не трябва само да говорят за Бога и да произнасят Неговото име напразно. Добре е човек да произнесе Божието име само един път в годината и като го произнесе, то да произведе известен резултат. Също така и за любовта трябва да се говори малко: само един път в годината трябва да се произнесе името ѝ и това да произведе някакъв ефект.

Питам: от какво произтичат страданията? Страданията произтичат от отсъствието на истината в живота. В живота има и любов, и мъдрост, и правда, но истината я няма. Обаче дето има правда, има и безправие; дето има любов, има и омраза; дето има живот, има и смърт. Когато един живот се прелива в друг, това става причина да се унищожи външната форма. Това състояние хората наричат смърт. Засега смъртта съществува на земята като нещо необходимо, но един ден, когато настане пълна координация между органите, тогава броят на хората, които се раждат, ще бъде точно определен. Тогава ще се раждат само толкова хора, колкото са потребни. Ние нямаме нужда от много хора. Ако е въпрос да се раждат хилави хора, по-добре да не се раждат толкова много. Светът няма нужда от хилави хора. Животът е училище, в което малко хора могат да се родят, тоест малко хора могат да се учат. Ако в света има малко болни, те ще влязат между здравите и ще оздравеят. Здрав човек може да ходи, но болният може ли да ходи със здравия? Здравият трябва да носи болния. Някой казва: „Без лъжа не може.“. Питам: прав ли е този морал? В същност без истина не може, а без лъжа може. Казвате: „Без ядене не може.“. Не, без ядене може, а с ядене не може. Истина храната носи живот, но ако човек се координира, той може да приеме храната и по друг начин, а не само чрез устата си. Ако човек координира своите органи, той може да приеме храната и чрез въздуха, и чрез светлината. Много хора се препоръчват за скромни. Казвам: не се препоръчвайте за скромни. Преди

всичко с вашия обяд могат да се нахранят милиони пеперуди или най-малко с вашия обяд една пеперуда може да прекара цял живот. Кой е по-скромен тогава? Сега, след като сте яли и пили цял живот, казвате: „Животът няма смисъл.“ Щом намирате, че животът няма смисъл, значи вие отричате и Бога, който е създавал живота. Щом отричате Бога и казвате, че няма никаква координация в света, това показва, че вие считате себе си за първо божество. Ако това е вярно, тогава вие дайте правила, по които може и трябва да се живее. Казвате: „Няма правда в живота.“ Като казвате, че няма правда, кажете тогава вие каква трябва да бъде правдата в живота?

Казвам: хората трябва да освободят ума си от всякакъв страх, за да бъдат готови да говорят истината. Аз не подразбирам грубата истина, но имам пред вид онази Истина, която освобождава човека. Някой казва: „Аз искам да кажа истината, да изповядам своите грехове.“ Да се изповяда човек подразбирам да изповяда онзи първичен грях, който е причина за всички останали грехове, а не да изповяда онези грехове, които се явяват като последствие на първичния грях. Затова при възпитанието на хората в духовно отношение, първо се изисква координация на органите. Израждането на съвременната европейска култура се дължи именно на това, че хората са изгубили напълно координацията на органите си, вследствие на което се раждат ред болести. Съвременните учени и лекари са дошли дотам, че казват: „Ако в развитието си хората вървят както досега, броят на нервните болести ще се увеличи толкова много, че светът ще се превърне в болница от нервно болни или на лудница.“ Аз превеждам: днес цяла Европа е изгубила координацията на своите органи, на своите мисли и чувства. Вземете например какво представляват съвременните християнски народи, били те православни, протестанти или католици. Между тях няма никаква координация и

затова дребнави въпроси, дребнави раздори или спорове стават причина за внасяне омраза помежду им. Де е Истината, де е Любовта между тези хора? Нали те трябва да проповядват Истината? Нали те трябва да покажат на света Великия закон на Любовта? Когато се казва *не убивай* ние разбираме, че всеки, който убива, той не обича Истината. Истината изключва всякакво убийство. *Не убивай* – това подразбира да не се убива онази душа, в която е вложено красивото, хубавото. Никой няма право да спре такава душа от нейния път на развитие. Оставете всяка душа да се развива така, както Бог ѝ е определил. Направите ли първото престъпление в това отношение, върху вас ще дойдат всички нещастия. И затова, който иска да върви в правия път, нека се поощрява от живота на старите християни. Те са били доблестни: претърпявали са големи мъчения и всичко са понасяли с достойнство. Те са умирали с доблест и самоотверженост. Съвременните християни обаче, които се явяват носители на истината, не могат да понесат и най-малката обида.

Често се казва за някои хора: „Тези хора са се заблудили; те вървят в кривия път.“. Казвам: покажете ми един философ, който да не се е заблудил. Не е въпросът само да напишем едно съчинение и да мислим, че много нещо сме направили, но от това съчинение трябва след време хората да се ползват. Ако аз направя една къща с няколко прозорци, за какво ще ми служат прозорците? Да влиза през тях светлина.

Следователно ние сме прозорци, през които трябва да влиза светлина, за да можем да се ползваме от тази светлина както ние, така и нашите ближни. Ние не сме дошли на земята само да ядем и да пием. Нашите органи са удовете на Бога и затова трябва да координираме тях удовете. Като казвам, че сме органи на Бога, разбирам, че сме органи на живата природа. Живата природа пък, от своя страна, обича координацията. Когато вие се координирате, живата природа ще

ви заговори на свой език. Заговори ли ви живата природа, всички мъчения, всички страдания ще изчезнат в един миг, в една нощ или в един ден. Тъй щото запитате ли кога ще дойде възкресението на душите, ще знаете, че възкресението на душите ще стане само тогава, когато те обикнат Истината. Някой казва: „Аз много обичам приятеля си.“. Питам: вашият приятел има ли Истината в себе си?

— Не зная това, но и той много ме обича.

— Щом мислите, че толкова много ви обича, можете му да продаде къщата си заради вас.

— Надали ще я продаде.

— Щом не е готов на такава жертва, той не ви обича както вие си мислите.

Не е въпрос да се налагате. Любовта не търпи никакво налагане. Когато някоя жена се ожени за един мъж и почне да му се налага това да ѝ купи или онава да ѝ купи, любовта си заминава, истината си заминава, мъдростта си заминава и те остават свършено празни. Докато хората се женят по този начин, както днес, докато в женитбата и в отношенията между мъже и жени има насилие и несъгласие, това показва, че отсъства координация според законите на живата природа.

Първоначално Бог е казал: „Живейте според закона на Любовта, която ще внесе живот между вас.“. Които живеят по този закон, само те могат да се нарекат женени. Хората трябва да живеят съвместен живот без да се женят. Какво става днес? Мъжът като се ожени, още на другия ден вижда дефектите на жена си; жената като се ожени, още на другия ден вижда дефектите на мъжа си. Това не е женитба, това е поквара. Мойсей е казал на евреите: „Това, което вие наричате женитба, то е разкриване на голотата.“. Съвременните хора сами разкриват своята голота и после се ужасяват от това положение. Когато мъж или жена се женят, в това отношение те трябва да имат истината

и да разкрият тази истина пред себе си. Когато една жена се запознае с някой мъж, тя трябва да си каже истината. Нека каже: „Аз не познавам този човек. Познала съм едва една десета от него.“ Това обаче, което тя е познала, представя човешкото, но не и Божественото в човека. Някой мъж пък казва:

„Каквото и да мисли жена ми за мене, това не ме засяга.“ Ако мъжът мисли така, утре той ще каже същото и за Бога: „Каквото и да мисли Бог за мене, това не ме засяга.“ Не е така.

Ако мнението на Бога нас не ни засяга, ние ще умрем; ако мнението на нашите ближни не ни засяга, ние пак ще умрем. Кои са нашите ближни? Нашите ближни са онези свършени същества, които са завършили своето развитие на земята. Ако нашите ближни не мислят добре за нас, ние ще умрем, няма да имаме кредит. Днес всеки човек мисли за кредит, всеки иска да го обичат. Питам: какво могат да си дадат двама болни хора? В Евангелието се казва, че длъжникът, на когото господарят простил дълговете, като срещнал един от своите длъжници веднага го хванал за гушата и заповядал да го затворят.

Съвременните религиозни са се спрели при едно положение и постоянно запитват кой има по-правилни вярвания. Кой е познал Истината? Някои твърдят, че са познали Истината. Питам: онези, които казват, че са познали Истината, готови ли са да жертват живота си не само веднъж, но откак са се родили докато умрат животът им да бъде жертвоприношение? Да служи човек на Истината, това подразбира целият му живот да стане жертвоприношение. Той трябва да счита това нещо за привилегия, както свещеникът или владиката счита за привилегия положението си да се облече в своите най-хубави дрехи, да влезе в олтар и да изпълни своята служба. Когато видя някой беден човек, аз се радвам, че той разкрива душата си и му казвам:

— Ти не си беден, но не си научил да живееш както трябва.

— Ама аз съм отчаян, обущата ми са скъсани.

— Не, аз виждам, че обущата ти са здрави, ти на друго място си скъсан.

— Ама хората не ме зачитат.

— Много лесно могат да те зачитат. Достатъчно е да дам на твое име 200 000 лева в банката и всички хора ще се произнесат за тебе, че си почтен човек. Не, парите не правят човека почтен. Има друго нещо в душата на човека, което го подига в очите на хората. Това е обичта към Истината. Когато говориш на човека, в душата му трябва да се зароди обич към Истината и желание да не лъже нито себе си, нито ближните си, нито Бога.

И тъй, казва се в Писанието, че този човек, на когото господарят простил дълга, като излязъл оттам срещнал едного, който му дължал само сто пенязи и му казал: „Плати ми дълга! Плати ми това, което ми дължиш!“. Този стих е свързан със закона за координирането. Този слуга, комуто господарят простил десет хиляди златни таланти, не бил в състояние да прости на своя дължник само сто пенязи.

Казвам: ако искате, вие още днес можете да отворите нов лист. Мнозина казват: „Старата религия е вече проста работа; старата наука е проста работа; старият живот е проста работа; всички стари неща са все прости работи.“. Питам тогава: коя е новата религия? Новата религия е религия на Истината, религията на новия живот. Тази религия ще внесе свобода, светлина, знание и живот. Който има Истината в себе си, и в чутурата да го турят, да го сгрухат, той пак ще стане. Човекът на Истината не могат да го убият; човекът на Истината във вода не се дави; човекът на Истината огън не го хваща; и сто пъти да го горят на кладата, той пак жив остава. Той се скрива, смалява се. Тъй щото, когато се говори за закона на смирението, ние

подразбираме закона на смяляването. Казвате: „Какво нещо е смириенето?“. То е закон на смяляване. Човек може толкова много да се смали, че никой да не го види. И после той може да стане толкова голям, че всички да го видят, но да не могат да го уловят. Като видите такъв голям човек, да ви обхване страх и трепет, да не можете да се приближите при него. Смириенето съдържа в себе си и милосърдие. Смириеният човек може да се смялява, да става невидим, но той може и да се увеличава, да стане толкова голям, че погледът на човека да не може да го обхване. Някой казва: „Много малък станах, много се смалих.“. Колко се смали? Като бръмбар стана ли? Ако си станал като бръмбарче, ще трябва да станеш още по-малък, като микроба. След това ще станеш още по-малък, като атом, и най-после ще станеш още по-малък, като йон. Станеш ли като йон, ще можеш да влезеш в главата, в мозъка на някой учен, и ще научиш всички тайни в природата, ще научиш защо се смущаваш. После пък ще научиш изкуството да се увеличаваш, да ставаш голям. Някой казва:

— Да мога да се увелича, че да бръкна в някоя каса.
— Щом бръкнеш в някоя каса, ти ще станеш видим и ще те уловят.

— Искам да науча Истината.

— Щом научиш Истината, ти ще се зарадваш.

Някой студент казва: „Искам да свърша университет, но нямам средства.“. Който е намерил Истината, той и средства ще намери да свърши не един, а четири факултета. И каквато длъжност пожелае после, той ще може да я вземе. „Искам да стана министър.“ И това не е мъчно.

Казвам: когато човек иска да стане министър или да заеме някаква почетна работа, която да повдигне неговото реноме, това значи да изпадне в смешно положение пред себе си. Да искате някаква почетна служба само за известно положение, то е равносилно

да изпаднете на мястото на онзи българин, който завършил в Америка и отишъл при княз Батемберг да иска някаква добра служба. Този българин бил родом от Свищов. Князът го запитал: „Каква служба иска-те?“. Той имал пред вид да го назначи пръв министър.

— Искам да ме назначите директор на една от софийските гимназии.

— Тогава ще отидете при министъра на просвещението, той се занимава с такива служби.

Съвременните хора се намират в същото положение: Бог иска да ги назначи министри, а те искат да станат директори на някоя гимназия или градоначалници, или пристави, да носят по една звезда, да обръщат внимание на хората. И тогава Господ казва: „Ще отидете при министъра, той ще ви назначи на такава служба.“.

И сега, когато хората се запитват има ли Господ или не, това подразбира, че те питат има ли Истина или не, може ли да се намери Истината или не може. Бог съществува само за онези хора, които вярват в Истината. Които не вярват в Истината, за тях Бог не съществува, те сами за себе си са богове. Онзи, за когото има Бог, той има вяра, има религия. Не е въпросът за формата на вярата и на религията. Важно е, че в каквата и форма да признава религията, за него Бог съществува.

Често между хората се говори, че трябва да обичат държавата си, да зачитат обществения строй. Казвам: само този човек може да поддържа обществения строй и да обича държавата си, който има Истината в себе си. Аз не говоря за човека на насието. Когато имам Истината в себе си и минавам покрай някой въоръжен стражар или войник, те веднага слагат оръжието си пред мене. Когато имам Истината в себе си и минавам покрай затворите, вратите на затворите се отварят и затворниците се пушат навън. И като срещна някой затворник, аз го питам: за Бога ли страдаш

или за себе си? Ако каже, че страда за Бога аз му казвам: ти можеш да отидеш в затвора да проповядваш на хората за Бога. Който каже, че страда за себе си, той носи ножа си нагоре. На този човек казвам: ти трябва да имаш в ума си само една идея – идеята за Бога. Войникът, който върви след затворника, въръжен със своя нож, насочен нагоре, с това иска да му каже: „Ако ти, като влезеш в затвора, бъдеш така смел като мене, който сега те карам и, ако твоят нож на Истината бъде така остър и насочен нагоре, ти ще бъдеш ангел – хранител между всички затворници. Като влезеш при своите братя в затвора, които са обезсърчени от човешки неправди, ти им кажи: иде ден на вашето освобождение!“. Всички затворници могат да излязат от затворите, обаче важно е и за самите тях дали ще могат да изпълнят волята Божия. Още днес всички затворници могат да се освободят, но въпрос е дали като излязат от затвора ще могат да изпълнят волята Божия. Ако не изпълнят волята Божия, те могат повторно да сгрешат и тогава наказанието им може да се удвои: наместо 20 години, да прекарат в затвора 40 години. Днес всички затворници струват на България милиони. И ако тя би могла да ги пусне на свобода – какво по-добре от това? Те ще работят за нея, ще станат честни и почитени хора. Кога? Само ако са готови да изпълнят волята Божия. Как могат тези хора да се обърнат? Религиозните хора казват: „Ние трябва да се обичаме.“. Досега и аз съм проповядвал на хората да се обичат едни други, но отсега нататък оставям този въпрос настрана и казвам: хората трябва да обичат Истината! Сега вече аз проповядвам любов, обич към Истината. Този е кардиналният въпрос, който може да освободи хората от робство. Затова у всекиго трябва да се зароди желание да даде всичко, а не да даде само от изобилието на своята душа. Както онзи, който е раздал имането си на бедни, така трябва да постъпи и всеки човек, който има обич към Истината. Ние не ис-

каме това от бедните, но от богатите. И онези от богатите, които искат да служат на Истината, трябва да се върнат назад и да раздадат всичко каквото имат. Които не искат да се върнат, нека продължат пътя си, но поне да кажат това на онези, които остават да живеят на земята, както и на онези, които искат да дойдат отново на земята. Обич към Истината – това е бъдещият идеал, към който всички трябва да се стремят.

Сега аз искам право да ме разбирате, да не би някои да кажат: „Много строга работа е тази. Значи ние досега не сме вярвали в нищо!“. Не, в много неща сте вярвали, но не сте обичали Истината така, че да сте били готови да пожертвате всичко за нея и то не само за един момент, но през целия си живот. При това не трябва да обичате само тези, които са ви приятели, но да обичате всички и да сте готови както Бога да дадете своето благоволение на всички същества. И това трябва да направите не само за доброто на другите хора, но за координиране на своята душа, на своето тяло, да бъдете в съгласие с великата Истина. Координирането е основен закон, който всеки трябва да знае. Координирането представя онази канализация, която трябва да се прекара в човешката душа, за да може всеки подтик да преминава през нея и да дава ход на общото развитие на силите в човешкия организъм. Без тази канализация човек може да се пукне; щом се прекара тази канализация, тя ще даде път на Божието благословение да тече в него. Опита ли се човек да спре тази Божествена енергия, той ще запуши всички пътища в себе си, а с това ще наруши координацията на силите в организма.

Казвате: „Човек не трябва да люби.“. Вие още не сте любили. „Човек не трябва да говори Истината.“ Вие още не сте говорили Истината. От опитността, която досега сте имали, по всичко се вижда, че вие още се намирате на границата между стария и новия живот. На първо място вие искате да бъдете здрави.

На второ място вие искате да имате здрав ум и здраво сърце, за да можете да постигнете идеалите на вашите ум и сърце. За да постигне всичко това, човек трябва да има любов към Истината. Имате ли любов към Истината, вие ще можете да заемете и най-доброто положение. Тъй щото искате ли да прокарате в живота си великата идея – любов към Истината, вие трябва да имате любов към работата. В живота ще срещнете много граждани, които почти никак не работят; същевременно ще срещнете много селяни, които работят извънредно много. И едното е престъпление, и другото е престъпление. И онзи, който много работи се притеснява, както и онзи, който не работи. Обаче природата изисква да се впрегне на работа само толкова енергия, колкото е необходимо. При това, когато човек дава от себе си, той също така трябва да получи нещо. Трябва да става правилна обмяна. Казвам: човек трябва да води правилен религиозен живот или правилен духовен живот. Някой казва: „Смисълът на живота седи в това да пожертва човек всичко. Така проповядват и владиците, и свещениците, и проповедниците.“. Кой владици, свещеници и проповедници говорят така? Така говорят и са говорили онези, които заминават и са заминали за онзи свят. Живите имат друго мнение. Като дойдат новите служители на Бога, те ще служат по особен начин, а не като сегашните. Преди всичко те ще се обличат по съвсем друг начин. Облеклото на съвременните Божии служители не е нищо друго освен парадиране. Докато човек парадирва с облеклото си, той не може да бъде истински Божи служител. И забележете – когато човек започне да остарява, той започва и да се дегизира. Човек трябва да стане като малко дете. Вземете пример от Христа. Той не се обличаше с цел да парадирва. Той носеше римска тога, а на краката си имаше обуца, подобни на сегашните сандали. Христос имаше ли корона на главата си? Нямаше. Аз не съм против короните, но

Истината трябва да бъде корона на главата на човека! Казвам: трябва да ме разбирате правилно! Някой казва: „Значи старата религия трябва да се разруши.“. Питам: от осем хиляди години насам кой е причина за разрушение на религията? Някой отдавна е разрушил религията, но кой е той? Човекът, който говори Истината, и слънцето, което грее, не могат да рушат нещата, те само ги разтопяват. И когато нещата се топят това не става по наша воля, но законът е такъв. Понеже много хора искат да придобият вътрешния смисъл на живота, питам: как ще се домогнат до това нещо? Например някой иска да напише нещо много хубаво, но не може. Друг иска да изсвири едно музикално парче много хубаво, но не може. Защо? Защото в целия живот, както и в природата, от хиляди години има преповторение на нещата. Вземете например каквото е казал Платон преди толкова хиляди години и до сега се повтаря. Всички говорят за обективен, за субективен свят, за субстанция, за понятия и т.н. Казвам: животът не се заключава в понятията, но той се изразява чрез тях. Преди всичко когато двама души се срещнат, те трябва да имат обща база на опознаване. Тази база осигурява правилните отношения, които се създават между тях. Отношенията между тях трябва да бъдат такива, както между окото и ухото. Как се запознават окото и ухото помежду си? Окото гледа, а ухото слуша. Следователно между окото и ухото има известно координиране. Окото може да покаже посоката отдето иде гласът, а ухото може да схване какъв е гласът, който се чува. И затова, когато тези два органа могат да се координират, между тях има обич, любов; не могат ли да се координират, никаква любов не може да съществува и между тях. В такъв случай, ако двама души могат да се координират, те ще могат и да се обичат.

Сега като слушате да се говори по този начин, мнозина ще се натъкнат на едно противоречие. Обаче,

които могат да схванат дълбокия смисъл на думите ми, те ще изпитат голяма радост. Например говори се за самоотричане, за отказване от старото. Някои ще кажат: „Какво ще стане с нас, ако се откажем от старото?“. Питам: когато човек умре, не се ли отказва от всичко? Нашите дядо и баба не се ли отказаха от всичко? Тогава не е ли по-добре да се откаже човек доброволно от всичко старо още приживе, отколкото да чака смъртта, и тогава, иска не иска да се откаже? В това отношение Толстой беше ясновидец. Той предвиждаше, че този закон ще се наложи и затова предварително казваше на жена си: „Хайде да се откажем от всичко старо, да се откажем от богатството си.“ Жена му обаче не се съгласяваше. Не мина много време, дойдоха болшевиките и наложиха този закон насила. Казват: „Страшно нещо са болшевиките!“. Да, страшни са, но те са ангелите на смъртта, които дойдоха, и без да питат някого взеха всичко до стотинка. Че били владици, попове или управляващи, те насила наложиха този закон. Казват: „Кой ще ни избави от болшевиките?“. Само Истината е в състояние да спаси човечеството от болшевиките, като внесе между тях законите на любовта, мъдростта, правдата, добродетелта, милосърдието, кротостта, въздържанието, търпението и т.н. Само Истината може да освободи човека, никакви други илюзии не трябва да си правите. Дойдат ли болшевиките, те ще ви хванат за гушата и ще ви поставят в затворите. Обаче Истината ще освободи всички хора, ще ги извади от затворите и ще ги пусне на свобода.

И тъй, обект на любовта е Истината. Човек не може да люби, докато няма Истината. Ако искате да любите и да ви любят, непременно трябва да имате Истината в себе си. Който люби, той търси Истината. Някой казва: „Аз любя.“. Значи ти търсиш Истината. Друг казва:

- Защо не ме любиш?
- Защото нямаш Истината в себе си.

Казва се в Писанието: „Възлюбил е Истината в човека.“. На друго място се казва: „Бог толкова възлюби света, щото пожертва своя единороден син, за да не погине всеки, който вярва в Него.“. И от този стих се разбира пак същото. Истината у нас, която Бог е възлюбил, това е Любовта. И тъй, повдигнете се, вложете Истината в себе си и не бивайте вече роби на миналото, на вашите деди и прадеди. Стъпете на нозете си и кажете: „Отсега нататък аз ще търся само Истината.“. Когато намерите Истината, вие ще знаете вече да любите, но и вас ще любят. Тогава и животът ви ще се осмисли и ще се освободите от всички болести и недъзи на миналото. И като говорите в името на Истината, ще престанете да се занимавате с греховете на другите хора. Да се занимавате с греховете и престъпленията на хората в името на Истината, това значи да се цапате. Какво могат да ви интересуват умрели хора? Нека умрелите почиват в гробовете си! Нека богатите почиват в своите богатства! Какво ще ме интересува това, че някой умрял? Или какво ще ме интересува това, че някой писал нещо невярно за мене? Нека той бъде доволен от това, което е писал. Който има Истината в себе си, той се радва и на малките блага, които Бог му е дал.

Възлюбил е Бог Истината в човека – това подразбира закон на координация. Например заболеете от някаква болест. Първата работа е да намерите причината на тази болест. Като намерите причината на болестта, вие веднага ще се координирате и болестта ще изчезне. Някой ще каже: „Ами като се лекуваме сами, какво ще правят лекарите?“. Няма защо да се грижите за лекарите. Вие ще постъпвате както сега правят испанците. В Испания при лекарите не ходят само болни, но и здрави хора. Там болните хора не плащат на лекарите. Всеки здрав обаче внася в една касичка по два лева за лекар. Като се съберат около стотина абонати, лекарят събира тия пари. Дойде ли

пред касичката и види, че в нея няма нищо, той знае, че някой болен е дошъл да се лекува. Значи докато сме здрави, ще плащаме на лекарите за съвети, да не заболяваме. Щом сме болни, няма да плащаме нищо на лекарите. Следователно оттук виждаме, че добро може да прави само здравият човек. Болният човек не може да прави никакво добро. И затова само здравият човек може да плаща; болният нищо не може да плаща на лекаря.

Сега аз ви поощрявам да плащате на лекаря си докато сте здрави. Щом сте болни, нищо няма да плащате, ще се лекувате даром. Бъдещият ви идеал е да научите какво нещо е любовта. Човек не може да обича, не може да бъде силен, докато няма Истината в себе си. Не си правете илюзии, че без Истината можете да бъдете силни хора. Казвате за някого: „Този човек може да заповядва на духовете.“ Казвам: той не може да заповядва на органите си, че ще заповядва на духовете! За да може човек да заповядва на духовете, той трябва да научи законите на материята и да знае как да я владее. Докато не научи законите на материята, не само че не ще може да заповядва на духовете, но те ще си играят с него. Духовете са ни научили на всички отрицателни прояви, на всички лоши занятия: на омраза, на кражба, на тунеядство и т.н. Рече ли някой да работи, те веднага ще му кажат: „Няма какво да работиш, нека другите работят за тебе.“ Съвременните хора се възпитават от духовете. Когато дойдат до положението да заповядват на духовете, в света вече ще дойде нова култура – култура на великата Истина, която ще внесе свобода в живота. Тогава всички хора ще бъдат еднакво свободни; училищата ще бъдат отворени за всички хора и ще им доставят нужното знание, което води към освобождение и просвета. Тогава всички хора ще придобият живота, ще знаят колко да живеят; те ще живеят колкото искат и ще бъдат свободни да заминат когато искат. Тази е новата ре-

лигия, която ще дойде в бъдеще, и по която ще може да живее всеки, който търси Истината. Не казвам, че другите хора трябва да се мразят. Преди всичко омразата не разрешава въпроса. Любовта разрешава всички въпроси. Казано е: „Да възлюбиш ближния си както себе си!“. Обаче Любовта чрез Истината носи правилното разрешение на въпросите. И тогава, като обикнете някого, вие ще знаете защо го обичате. Обичате ли някого, трябва да намерите в него една черта, на която напълно да разчитате: нито той да си играе с вас, нито вие да си играете с него. Тази черта ще представлява истинската връзка помежду ви.

Сега аз ви говоря за науката на Любовта както и за науката на Истината. Тази Любов и тази Истина, за които ви говоря, те не се проявяват отсега, те са проявени от хиляди години насам. Сега ние трябва само да си ги припомним. Ако се обърнете към вашето минало и си спомните за Любовта, за Истината, и ги приложите в живота си, вие ще придобиете новата светлина. Тогава всички хора ще се разберат. Ако не се приложи тази Любов и тази Истина, в живота на хората винаги ще има противоречия.

И тъй, не очаквайте светът да се оправи по механически начин. Няма какво да се оправя светът, той е оправен. Едно насърчение ще ви кажа: вие трябва и можете да се оправите. Смъртта никога няма да изчезне от живота, но насърчителното за вас е, че вие можете да станете безсмъртни. Лъжата никога няма да изчезне от живота, но вие можете да намерите Истината, която да ви направи свободни. Сиромашията никога няма да изчезне от живота, но вие можете да станете богати. Невежеството никога няма да изчезне от живота, но знанието може да бъде ваше достояние. Ето защо казвам: не примирявайте противоречията в живота, защото има сили вън от живота, които уреждат всички противоречия. Мравките не уреждат живота, но те могат да уредят само своите мравуня-

ци. Човек не може да се разпорежда със себе си, има други същества, които уреждат живота. Когато дойдат културните ангели в света, те правят с хората същото, каквото хората правят с дърветата. Те казват: „Еди-кое си поле трябва да се окоси; съберете 20 000 левенти момъци и ги окосете като трева!“. Казвате: „Колко са жестоки.“. Те са жестоки, а когато вие режете дърветата, това не е ли жестокост? Ще кажете, че това не е жестокост, а култура. Ако вашата дъщеря е в някое леко заведение и продава себе си, не е ли по-добре тия културни същества да я откъснат от тази среда и да я занесат в техния свят?

Не е ли по-добре за един министър, който подписва смъртната присъда на 20 души, да замине за другия свят, между висшите същества, преди да е подписал тази присъда? По-добре е такива хора да се отрежат като дърветата от своята среда и да се занесат на по-добро място. Ние не искаме хората да умират, но да отиват в онзи свят, да се учат.

И тъй, ние сме за разумния живот. Запитват: „Какъв е смисълът на живота?“. Смисълът на живота седи в това да се възлюби Истината. Като възлюбите Истината, тя ще отвори всички врати, ще ви направи свободни. Това е проста задача, в която всеки за себе си, индивидуално ще разреши следните важни въпроси: ще живеете или ще умрете, богати ли ще бъдете или сиромаси, умни ли ще бъдете или прости. Разрешите ли тези въпроси, ще намерите и смисъла на живота.

Писанието казва: „Бог е възлюбил Истината в човека.“. Щом Бог е възлюбил Истината у вас, тогава вие сте в положението на онзи блажен човек на когото господарят прости дълга. Няма по-хубаво нещо за човека от това да възлюби Истината.

Аз желая сега Бог да възлюби Истината, която е в душите ви, а вие да се радвате!

8 май 1927 г., гр. София

Ще ви се даде

Давайте и ще ви се даде!

Лука, 6:38

При сегашния развой на живота хората са изучили само науката на взимане. Всички казват: „Взитай!“ . Тъй щото безсъзнателният живот започва с науката *взитай*, а съзнателният живот започва с науката *давай*! Това не подразбира, че единият процес има преимущество над другия, но с това се изнасят два процеса в развитието на живота. От знанието на тези и на ред още процеси в живота се създава философия, с помощта на която могат да се примирят всички действия, които изглеждат противоречиви. Често страданията в живота на хората произтичат от факта, че те не разбират фините, подбудителните причини в природата. По-право казано, те не разбират фините, подбудителните причини на Бога. Когато се говори за Бога, съвременните хора имат особени понятия; когато се говори за живата природа, те пак имат особени понятия. Обаче каквито и да са понятията им за живата природа или за Бога, един ден те все ще се изправят. Да се говори за морализиране, за възпитание, за изправяне или за просвета, това не е достояние на хората. Хората са само носители на култура, но те сами не създават културата. Който иска да разбере смисъла на своя живот, най-първо той трябва да разбере отношенията си към живата природа и към Бога. Той трябва да разбере себе си, т.е. да познае себе си. Какво представлява човек сам за себе си, тоест каква е неговата отличителна черта, това е един от важните въпроси. Той трябва да започне с видимото. Казват: „Човек има ум, сърце, воля.“ . Умът е нещо отвлечено; сърцето е нещо отвлечено; и

волята е нещо отвлечено. Човек трябва да започне от себе си, от един конкретен факт.

Кое е това *себе си* в човека? То е видимият човек. Кое представя видимият човек? Това е неговото живо тяло, върху което природата въздейства, и то отвсякъде възприема нейните мисли, желания и действия. При това човек трябва да знае коя е неговата най-важна част от тялото му, тоест коя е неговата опорна точка. Някои мислят, че опорната точка в тялото на човека са краката. Не, опорната точка в тялото на човека е неговата глава. В съвременната техника правят опити да създадат желязна кола, която да пътува по една релса, а не както досега на две релси. Тази кола ще бъде поставена на две колелета и ще върви по права линия. На тази кола отгоре ще има една топка, която ще се върти. Докато топката се върти и колата ще се движи по права линия. Престане ли топката да се върти и колата ще престане да се движи или пък ще се преобърне. Колкото по-бързо се върти топката, толкова по-бързо ще се движи и колата. Учените отдавна са забелязали същото нещо по отношение на човека: и човек се движи по права линия на две колелета и с една топка отгоре. Двата крака представят двете колелета. Човек се движи дотогава, докато и неговата глава мисли. Праволинейното движение в света е движение на правата мисъл. Триъгълникът е хармонично разпределение на силите в духовния свят. Квадратът е хармонично разпределение на силите във физическия свят. Точката пък представя опора на мисълта.

И тъй, човек трябва да има ясна представа за себе си. Ако ние имаме ясна представа за себе си, тогава и всички науки ще имат известно съотношение към нас. Докато ние не познаваме себе си, и природата ще ни бъде чужда, и светлината ще ни бъде чужда, и топлината ще ни бъде чужда; яденето, пиенето, приятелството, всичко ще ни бъде чуждо. Разберем ли себе си, ще знаем, че ние никога не можем да умрем. На-

пример картината, която художникът е рисувал, може да се изгори и разруши; къщата, в която човек живее, и тя може да се изгори, но що се отнася до самия художник – до създателя на нещата, никой не може да го разруши, никой не може да посегне на него. Това е основна мисъл, която всички трябва да имат предвид. Мисли ли човек, че някой може да го разруши, светът за него вече нищо не струва. Мнозина мислят, че като умрат всичко ще се свърши. И затова те казват: „Понеже след смъртта всичко се свършва, сега поне да ядем и да пием, да си отживеем.“. Щом тези хора мислят така, ние няма какво да се разправяме с тях. Те са свършили вече. На тези хора ние пожелаваме да си вземат своите дипломи. На всички хора, които са свършили университета на природата, тя дава диплом, като пише отдолу: *диплом на смъртта*. Защо? Понеже тези хора са свършили всички науки на смъртта: те са свършили науката на страданието; те са свършили науката на греха; те са свършили науката на лъжата; те са свършили науката на измамата; те са свършили науката на личността. Лъжата е велика наука: тя е наука на дипломацията. Като говоря за науката на лъжата, тя не е още тази, която хората познават. Някой казал няколко лъжливи думи, това още не е лъжа. Някой бръкнал в касата или в джоба на някого и извадил няколко лева, сто лева например – това още не е кражба, то е само опит за кражба. Когато някой представя известни неща като верни, а всъщност не са верни, това още не е лъжа; то е само опит за лъжа. Когато човек се опитва да лъже, той изследва само естеството на лъжата. Това е само опит на съзнанието на човека да познае дали в даден случай той е казал истината, или не. Следователно, за да има човек постоянна мярка за нещата, той трябва да познава себе си, да познава своите отношения към живата природа и към Бога.

Сега като говоря за познаването аз не разбирам обикновеното познаване, което ни доставя ред страда-

ния. Когато човек познае себе си в правия смисъл на думата, той ще престане да страда; когато човек познае себе си в правия смисъл на думата, той ще престане да греши; когато човек познае себе си в правия смисъл на думата, той ще ликвидира с невежеството; когато човек познае себе си в правия смисъл на думата, той ще ликвидира с безсилието; когато човек познае себе си в правия смисъл на думата, той ще ликвидира със смъртта; когато човек познае себе си, той ще започне с Истината, с великото и славното в живота. Човек не може да познае Истината и да започне с нея, ако не познае себе си. Ако той не познае единицата, себе си, как ще започне с тройката, тоест с Истината, с Бога? Следователно човек, като единица, като космически човек, трябва да излезе от своето инертно състояние. Допуснете, че в природата има такова инертно състояние на материята, при което тя нито се дели, нито се умножава. Какво трябва да се направи с нея? При това състояние материята трябва да се осмисли. Такова е състоянието на човека. И затова, за да се осмисли живота му, в него трябва да се роди някакво противоречие. Противоречието не се ражда в Бога. То се ражда в хората. Това противоречие се заключава в познаване на материалното в живота. То се явява като естествено последствие на стремежа в хората да опитат всички желаниа. Желанията пък представят материала, с който ние трябва да съградим нашето тяло, главно външната страна на нашето тяло.

Мнозина се спъват по въпроса за желанията и казват: „Защо ни са желанията?“. Казвам: в живота на хората трябва да има много желаниа, за да съградят телата си. Щом се съградят телата, тогава ще се дойде до чувствата, които представят облекла на телата. След това ще се дойде до вътрешния процес, който представя мазилката на телата. Затова именно Мойсей казва: „Не туряйте желанията в сърцата си, понеже те са твърди и ще ги наранят.“. Като твърд матери-

ал, желанията трябва да останат вън, за да може с тях само да се гради. Значи всяко желание трябва да се постави на своето място, да се използва като материал, за градеж на тялото.

Щом дойдем до чувствата, човек вече трябва да има известен терк, известна форма, която да им предаде. Обаче при сегашните разбирания на живота, хората считат желанията като нещо много важно, вследствие на което ги поставят в сърцето си и по този начин си създават големи нещастия. Желанията, както и чувствата, сами по себе си нямат живот. Както много дрехи трябва да се скъсат докато са развие и израсне нашето тяло, така и много чувства и желания трябва да се изтъркат, да умрат, докато се прояви животът на душата. Чувствата са най-хубавото облекло, с което душата може да се облаче. Някой казва: „Моите чувства са скъсани.“. Нищо от това. Ако днес се облечеш с една дреха, утре можеш да облечеш втора, после трета и т.н. Вие не трябва да се спъвате от това, че вашите чувства и желания се разрушават. Те трябва да се разрушат, да се направят на дребен материал, за да се поставят на своето място при градежа на тялото. Сега трябва да се спра върху човека, главно върху неговата глава. Преди всичко той трябва да обърне внимание върху способностите си. Защо? Групирането на няколко способности съставят силата на човека. Също така и няколко желания, няколко чувства, групирани на едно място, съставят подтика на самия човек.

На първо място човек трябва да оказва известно влияние върху своите способности. Той трябва да разграничава личните си чувства от висшите. Личните чувства у човека не представят никаква способност. Те представят само потоци. Любовта към Бога също така не е способност, но чувство, което дава силен тласък, подтик в живота на човека. Въпросите за способностите пък могат да се разрешат само тогава, когато се разреши Питагоровата теорема. Въпросът за

способностите може да се разреши само тогава, когато човек се научи да свири, да смята, да мисли за причините и следствията на нещата. Тъй щото, дойдем ли до способностите, ние трябва да разбираме причините на явленията, които съществуват в природата, както и законите, които са свързани с тях. След това трябва да разбираме и следствията на тия причини. При това, забелязано е, че всяка способност дава известна пластичност на човешкото тяло. Например силният човек трябва да има добре устроено тяло. Като говорим за силен човек, нямам предвид този, който може да се боксира, да надвива другите във физическо отношение. Според мен такъв човек още не е силен. Ако такъв силен човек се намери пред човек със силна мисъл, последният може да го повали на земята. Човек, който има силна мисъл, може да се бори и с най-големия юнак. Някой голям юнак може да се бори с 20 – 30 души, но той не може да устои на човек със силна мисъл. Не е механическата или физическата сила, която побеждава човека. Следователно има ред сили в живота, на които трябва да се знае естеството. От непознаването на тези сили произтичат страданията, които хората имат ежедневно. Една от тия сили е гневът. Знае ли се например от какво произтича гнева в човека? И гневът има свой произход. Той се е явил в най-ранни времена, когато у човека се събудило желание да излезе от своето инертно състояние и да произведе единицата. Обаче явят ли се две единици, ражда се злото в света; не както хората го разбират, но злото като творческа сила, като творчески принцип. Адептите, от древните времена още, са считали всички числа от 1 до 10 като реално добро, понеже произтичат от единицата. Всички числа пък, които произтичат от двойката, те са считали за лоши числа, понеже имат лоши, фатални последствия.

Днес като се наблюдават отношенията между мъжете и жените, мнозина казват: „Жената може да

примири двама скарани мъже.“. Не, жената никога не може да примири двама скарани мъже. По-скоро жената може да скара двама мъже, но не и да ги примири. Само майката е в състояние да примири двама скарани мъже. Защо? Понеже в нея има сили, които действат благотворно върху мъжете. Те имат любов към нея. На същото основание и мъжът не може да примири две скарани жени. Бащата само е в състояние да примири две скарани жени. В това отношение мъжът и жената представят страни в един триъгълник. Тези две страни в триъгълник се основават на един вътрешен принцип, който дава подтик на тяхното движение. Мъжът и жената са излезли от майката или от онази равнодействаща Божествена линия, която дава подтик на човека да мисли и да чувства. В своето развитие човек си поставя като идеал известни идеи, които иска да постигне. Най-първо той иска да развие своето физическо тяло, да създаде в себе си добре устроен стомах, добре развити ръце и крака, добре развити очи и уши, правилно развити бели дробове и добре разработен и развит мозък. Човек знае, че като има добре развито тяло, от това зависи и неговото бъдещо щастие. След като развие добре физическото си тяло, той има желание да развие и работи в себе си известни добродетели. За пример: седне до вас някой човек, който не е досетлив, и ще се доближи с крака си толкова близо до вас, че ще ви причини болка; но не се досеща да се отстрани малко. Ако пък до вас седне някой досетлив човек, той ще запази известно разстояние, ще седне най-малко един метър далеч от вас. Казвате: „Какво от това, че единият човек е досетлив, а другият – недосетлив?“. От голямо значение е това. Досетливият човек във физическия свят ще бъде досетлив и в духовно отношение. Недосетливият във физическо отношение ще бъде недосетлив и в духовно отношение. Качествата на човека се пренасят от физическия свят в духовния.

Христос казва: „Давайте и ще ви се даде!“. Какво трябва да дава човек от себе си? Човек трябва да даде всичко онова, което Бог е вложил в него. Следователно духът, който сам по себе си е неделим, трябва да слезе в материята и да придобие от нея едно качество, каквото сам не притежава. Например материята е инертна, тя се дели, но не може да се разширява. Обаче духът не се дели, но се разширява. В разширението се заключава човешката еволюция. Следователно щом духът слезе в материята, той ѝ придава това, за което тя не е способна. Той започва да я разширява, да образува от нея множество форми. Създаването на много форми представя хубавата, красивата страна на живота. Това именно осмисля и самия живот.

И тъй, докато даваме, нашият живот има смисъл. Щом престанем да даваме, тогава и беднотията започва. Няма по-лошо нещо в света от това да остане човек сам, да ходи тук-там, да очаква на хората да му дават. Казвате: „Какво имаме да дадем?“. Всеки може да даде нещо. Когато ученикът влиза в училището и той може да даде нещо на учителя си: първо – той дава вниманието си към учителя като го слуша, а после започва да работи върху уроците, които учителят му преподава. Правилно ли е след като учителят е преподавал уроци няколко часа наред, ученикът да каже: „Господин учителю, реши ми задачата!“. Ако учителят всеки ден решава задачите на своя ученик, в края на краищата той нищо няма да научи. Учителят ще стане по-учен, а ученикът – по-голям невежа. Следователно първото нещо, което се изисква от човека, е да знае какво представлява той като човек. Човекът е първото число, единицата, която не се мени. От единицата са произлезли чувствата и способностите в човека. Тази единица постоянно радира; тя е живата душа, от която е произлязло всичко в света. Аз не говоря за тази единица, която може само да се напише на черната дъска или на хартия, но под *единица* подразбирам

всеобемащото съзнание, което непрестанно изпуска от себе си лъчи. Всеки лъч, който излиза от човека, се означава с числата: едно, две, три, десет, хиляда – до милиони; всеки лъч има свое предназначение. В този смисъл всеки човек включва, тоест съдържа в себе си единицата. Казвате тогава: „Да се обичаме, да говорим истината!“. Питам: какво нещо е обичта? Какво нещо е Истината? Да се обичате, да говорите истината, това са все още материални работи. За пример: вие сте хлебар, продавате някому хляб и този човек ви пита пресен ли е хлябът. Пресен е. Тъй щото да казваш, че обичаш някого, това подразбира да имаш готовността и разположението да говориш с него искрено, чисто-сърдечно, да го приемеш в дома си поне за две-три вечери, да го нагостиш добре и т.н. Ако това чувство на обич не може да се прояви отвътре навън, и мислите на хората не могат да действат.

Много от съвременните културни хора са слезли до най-низкото положение, вследствие на което се намират в противоречие със себе си. Каквото и да правят, в края на краищата те казват: „Ние все ще умрем един ден и всичко ще се свърши с нас.“. Като се натъкнат на някой въпрос за разрешение, те казват: „Този въпрос не е за нас.“. Като дойдат до въпроса за Господа, те пак казват: „Дали съществува или не съществува Господ, това ни най-малко не ни интересува.“. Като дойдат до въпроса за женитбата, те казват: „За нас е важно да се оженим, а за каква жена ще се оженим и какви деца ще имаме, това не ни интересува. Каквито Бог даде, такива ще бъдат.“. Да, но тия хора трябва да знаят, че в женитбата има и техни работи. Тогава какъв смисъл има такъв живот? Да се разсъждава така, то е все едно човек да се намира в положението на старите турци, които имат обичай да женят младия, без той да знае коя ще бъде неговата избраница. Младият, като знае този техен обичай, казва на своите близки: „Щом искате, оженете ме.“. При това той очаква, че те ще му

изберат млада и красива мома. Един турски бей се оженил според този обичай именно и неговата избраница трябвало да си свали булото едва след оженването им. По този случай тя запитала своя мъж на кого да се показва и на кого да не се показва. Той ѝ казал: „Показвай се на когото искаш, но само на мене не се показвай!“. Защо ѝ казал така? Защото тя била много грозна. Питам: на какво се дължи нещастие, което сполетяло този турчин? То произтича от обичаите, които съществуват в живота. Според обичаите на турците този човек нямал право да си направи свободен избор. Понякога и ние се намираме в същото положение: речем да се покажем пред хората, но с това създаваме и на себе си, и на тях нещастие. Затова и ние трябва да запитваме на кого да се показваме и на кого да не се показваме. Обаче при такъв въпрос и на нас ще отговорят: „На когото искате се показвайте, само на нас не се показвайте.“. Ти имаш една свещена идея в себе си и такъв, какъвто си грозен, запитваш: „На кого да се показвам?“ Тази идея ще ти отговори: „На когото искаш се показвай, само на мене не се показвай.“. Най-после ти се чувстваш нещастен и казваш: „Аз съм човек без идеи.“. Питам: на какво прилича човек без идеи? Или на какво прилича човек, когото идеите напускат? Той прилича на жена или на мъж, които са напуснати – жената от мъжа си, а мъжът от жена си. Той прилича още и на жена – вдовица или на мъж – вдовец. Обаче не е правилно да съществуват в света вдовици или вдовци. Да съществуват вдовици и вдовци, това е аномалия в живота. Според великия закон на живота, нито жена без мъж може, нито мъж без жена. Казвате: „Господ дал, Господ взел.“. Не е така. Човек не трябва да бъде нито вдовец, нито вдовица. Ако децата на някоя майка измират, това не е по волята Божия. Какво представя дом без деца?

Сега като говоря така, не трябва да се взима само външната страна на тия думи. Вие трябва да ги раз-

глеждате в техния духовен смисъл. Децата представят нещо хубаво в живота. Защо? Защото децата създават най-хубавите неща. И те представят известна интелигентност от себе си. Те са тактични, знаят как да постъпват с родителите си. Често виждате някое дете да влиза в стаята на баща си. Бащата пише, работи нещо, а то дойде полека при него, приближи се, целуне го и седи, чака. Какво чака това дете? То знае, че баща му е купил кутия с локум и ще получи едно локумче. И наистина бащата ще му даде едно локумче. Като получи локумчето, детето си излиза. На другия ден пак отива при баща си, целуне го и чака. Така прави то всеки ден, докато кутията с локумите се изпразни. Щом кутията се изпразни, и детето престава да влиза в стаята на баща си. Защо? Локум няма в кутията. Като пристигне нова кутия с локуми, детето пак започва да посещава баща си. Тези неща са обикновени наистина, материални работи, но те стимулират човека в неговия път. Докато му трябва локум, то и при баща си ходи, и на църква ходи, и на Бога благодари; щом кутията се изпразни, и то престава да ходи при баща си, престава да ходи на църква, и на Бога вече не благодари. Казвате: „Какво трябва да правим?“. Напълнете кутията с локум и с бонбончета, и бащата ще бъде посещаван от децата си, и църквите ще бъдат пълни с богомолци, и на Бога ще се благодари. Ето философия, която трябва да се приложи в живота на хората. Църквата представлява човешкото сърце, което трябва да се отвори.

Съвременните хора са много невежи. Те мислят, че като излъжат някого ще придобият нещо. Не, срещне ли ви някой човек и ви запита нещо, кажете му истината. Този човек ви пита например кой е пътят за село Раднево. Ти не знаеш пътя за това село, но не искаш да се изложиш, че не знаеш и объркаш човека. Щом не знаеш пътя, кажи си истината. Ако пък искаш да му послужиш, намери някой човек, който знае пътя и го помоли да му послужи. Или пък тръгни заедно с

него да търсите пътя за това село. Вземете работата му присърце, като ваша. Ако човекът, който се е заблудил в пътя е умен, всеки ще бъде готов да му помогне. После срещате един беден човек и той веднага започва да ви разправя за своето нещастие, за да го съжалите. Истински бедният е умен човек. Още като ви срещне, той веднага ще ви предложи своя труд. Ще вземе мотиката заедно с вас и ще се опретне на работа. Като свърши работата си, ще се усмихне, с което ще покаже своята добра воля, че всякога е готов на работа. Тогава и този, при когото е работил ще се усмихне, ще му благодари и добре ще го възнагради. И двамата са умни хора, а умните хора всякога могат да се споразумеят. Бедният човек ще каже:

– Знаеш ли защо съм дошъл при теб? Три дни съм гладувал.

– Радвам се на този случай, защото той те застави да дойдеш при мен да се запознаем и да завържем добри, приятелски отношения. Сега вземи мотиката да ми покажеш разбираш ли от това изкуство. Той взима мотиката и аз взимам мотиката; аз му показвам, че разбирам от изкуството да обработвам земята, но и той го познава. Казвам: докато не научим езика на мотиката, т.е. езика на работата, ние няма да станем хора.

Някой казва: „Аз не обичам черния труд.“. Ние не говорим за черния труд, но за работата. В работенето с мотика има известни закони за възпитание на младото поколение. Който не разбира тези закони, и аз съм съгласен с него, че няма по-тежка, по-грозна работа от работенето с мотика. Да работиш цял ден с оралото или с мотиката – това е наистина черен труд; това е труд, който огрубява хората. Затова именно днес всички селяни бягат в градовете и казват: „Дотегна ми този черен труд, тази тежка, непоносима за силите ни работа!“. Който разбира законите обаче, той ще намери в този черен труд, както някои го наричат, нещо

особено, някаква особена философия. Всяка тревица, всяко дръвче, които израстват, представят проводник на Божествената интелигентност. Съзнаете ли това, всеки от вас ще се заеме да ограда, да запази всяко новоизрасло стръкче, да му даде условия да цъфне и да даде плод. След време това стръкче, което е станало голямо дърво, ще каже: „Много ти благодаря, че беше така благороден да пожертваш един – два часа от времето си за мене! Аз ще се отплатя, като ти дам възможност да почерпиш от мен колкото енергия имам, било като топлина, било като храна и т.н.“.

Питам: знаете ли какво представят всички цветя и плодни дървета, които ви обикалят? Те представят синове и дъщери на ангелите. Те са слезли от небето с единствената цел да помагат на съвременното човечество. Тъй щото децата на ангелите днес стават жертва за повдигането на падналото човечество. И след всичко това ще дойде някой и ще каже: „Дайте ми една брадва да отсека това дърво!“ . Не е така, приятелю. Ти ще вземеш едно дърво, ще го отсецеш, ще го изгориш, но ще знаеш, че и ако днес хората страдат толкова много, това се дължи на изсичането на горите. Всички изчезнали култури се дължат все на изсичането на горите. Защо например в Сахара няма никаква култура? В растенията се крие известна енергия, без която нито животинското, нито човешкото царство могат да прогресират. От това гледище именно обработването на земята е необходимо за хората. Без растенията няма никакъв прогрес. Човек трябва да работи земята дневно поне от 2 до 10 часа и след това да разпусне воловете си на свобода. Колко килограма жито трябва да работи на човека! Не е нужно човек да има пълни хамбари с жито. При това и земята има свои особености. Тя казва на хората:

— Доста вече сте ме мушкали със своите лопати и мотики! Какво искате от мене? Кожата ми съдрахте вече! Вие казвате:

— Земята се радва, когато я копаем.

Не, земята не се радва, тя не е доволна когато хората я копаят и орат повече, отколкото трябва. Тя не обича много да я разорават. Ако хората обработват земята за прогреса на човечеството изобщо, тя е доволна, но ако се оре и разкопава с цел за разбогатяване, тя не иска да страда. Съвременните хора не искат да се убедят в това, но милиони хора изплащат тази своя неразумност като пълнят гробовете.

Със своя живот те изплащат неразумността си. Следователно време е вече да се впрегне човешката интелигентност на работа, за да може той да се освободи от чрезмерния труд. Казват: „Ние трябва да бъдем богати и затова трябва да работим повече.“. Вярно е, че богатството дава условия за развитие, но за това се изисква разумност. Само разумният човек може да използва добре своето богатство.

Сега ще направя аналогия между растителността в природата и растителността в човешкия организъм. Човек трябва да живее добре. Защо трябва да живее добре? Добрият живот представя растителността в човешкия организъм. Следователно, от това гледище, човек постоянно трябва да върши добри дела, както земеделецът постоянно трябва да седи семена в своята градина, ако иска да придобива богатства. Добрите дела представят горите в човека, които привличат влага, необходима за неговия растеж. Те не могат да спасят човека, но му дават условия за растеж. Така седи въпросът в научно отношение. Тъй щото, ако някой иска да знае какво представят добродетелите в морално отношение, той трябва да има предвид, че те са нещо подобно на растителността. И тогава, ако в морално отношение се изсекат горите в човека, каква култура ще има той? Никаква култура.

Следователно първото нещо, което се изисква от всички добри хора, е да насаждат гори. Щом горите се насаждат и запазват, след тях ще се явят изворите.

Засега земята е доста суха. Някой казва: „Сърцето ми е студено.“. Какво означава студеното сърце? Това показва отсъствие на гори. Места, дето няма гори, там климатът е студен, суров. Същото нещо се забелязва и в характера на човека. Когато няма гори, растителност в човека, и характерът му е студен, суров. Когато срещнем някой груб човек ние казваме, че горите в този човек са изсечени. Какво трябва да се направи тогава? Трябва да се подобри състоянието на неговите морални гори. Когато се изсекат горите в моралния живот на човека, неговото лице се деформира. Щом човек престане да върши добро, престане да дава и да взима, тогава настава деформиране на неговото лице. Брадата му, която представя нещо велико, започва да полягва малко навътре. Вдлъбнатината, която се намира на брадата, показва устойчивост в човешките чувства. Такъв човек е издръжлив в чувствата си. Нечистите мисли в човека представят порои вода, които се стичат от височините и падат по брадата, като по този начин измиват и отнасят всичко каквото намерят по повърхността ѝ, вследствие на което тя постепенно полягва навътре. Тинята, всичката пръст, която представя добри условия за растителността, постепенно се измива и остават само камъни. След няколко поколения, от брадата на този човек, тоест от тази местност, остават да стърчат само няколко чукари. Тогава казваме, че този човек се е деформирал в лицето си. При изсичането на моралните гори и скулите на лицето започват да изпъкват навън, а страните хлътват навътре. Носът също се деформира. Някой казва: „Не зная защо скулите ми са изскочили навън.“. Защото горите ти са изсечени. У някои хора пък в такива случаи носът са пречупва или скъсява; челюстите започват да се издават навън като у животните, черепът спада надолу; челото постепенно се изгубва и този човек се прегърбва и казва: „Тежък е животът ми!“. Щом центърът на тежестта на човешкия мозък мине отзад на

главата, и животът на човека става тежък; щом центърът на тежестта мине отпред на главата, животът на човека става лек. Това нещо може да се подложи на научен опит. Който казва, че животът е тежък, той може да прекара теченията от задната част на мозъка си в предната част и по този начин да измени своите състояния. Измени ли състоянията си, и животът му става по-лек. Понякога електрическите и магнетическите течения в организма вървят перпендикулярно на гръбначния стълб, вследствие на което става силно сътресение в мозъка. Това се забелязва у хора, които като ходят, удрят силно на петите си. Токовете на обущата у такива хора са много изядени; такива хора обикновено биват неврастеници. За да не удря силно в петите си, такъв човек трябва да познава законите на ходенето. Злото не е в изяждането на токовете, но това ходене става причина за големи разстройства в нервната система.

„Давайте и ще ви се даде!“ Въз основа на този закон и ученикът трябва да дава на учителя си, за да бъде от него научен. Когато отивате при някой банкер, вие трябва да му дадете нещо от себе си, ако искате и вие да получите нещо от него. Сега природата насила заставя хората да дадат онова, което те не искат. Страданията ще ги заставят да дават. Въпреки това те се питат: „Защо страдаме?“. Ако не искаш да страдаш, трябва да дадеш, защото хамбарът ти е пълен. Някой има 100 – 200 милиона лева. Нека даде част от това богатство и на други хора. Не е въпросът да раздаде всичкото си имане на бедните, но поне излишното. Ако пък има и богат ум при това, нека впрегне ума си в работа, да направи една фабрика, едно училище или един чифлик, чрез който да създаде работа на много хора. Този е правилният начин на даване.

Съвременните учени трябва да намерят един метод за правилното възпитание на младото поколение. Много от учените искат да приложат старите методи,

но с тях нищо не може да се постигне. Със старото е ликвидирано вече, невъзможно е да си служим с него, невъзможно е връщане назад. Условията, при които се намираме днес, не позволяват вече връщане към старото. Всяко връщане към старото ще внесе смут в целия живот. В съвременните учени хора се заражда желание да се подмладят. Има един правилен, естествен път за подмладяване. Съвременната медицина например прави опити за подмладяване с присаждане на някаква жлеза, но това е временно средство. След това човек пак остарява. Истинското подмладяване седи в това да влезе човек във връзка с целокупния живот. Това вече не е подмладяване, но стимулация. Башата и майката не трябва да гледат на децата си като на средство за прехрана, да мислят, че на старини ще живеят на техен гръб. Казвам: синовете и дъщерите са разумни души, които са дошли да живеят при родителите си не да ги поддържат, но да изпълнят известни закони, да разрешат известни задачи. Ако те доброволно, от любов, от съзнание помагат на родителите си, това е благо за самите тях. Същото може да се каже и за държавите. Те не са създадени от хората, но са творение на Бога. Когато една държава се създава, и тук виждаме същия закон. Ето защо всяка държава, която не се подчинява на Божия закон, се заличава. Когато един дом не се подчинява на Божия закон, и той се заличава. Когато един човек не се подчинява на Божия закон, и той се заличава. Отде се заличава? От лицето на земята. И когато един учен човек не се подчинява на разумните закони, по които мисълта се развива, и той се заличава. Това не значи, че той не трябва да мисли, но нека да бъде искрен, да се занимава с положителната мисъл. В положителната мисъл се заключава Истината, а Истината не може да се отрича. Да отречем Истината – това значи моментално да умрем. Дали има истина в света, дали тя може да се отрича или не, това е опитал един от съвременните учени. Той

свикал голямо събрание от хора и започнал да отрича истината, да отрича вселената, да отрича Бога и всякакъв смисъл в живота, като добавил: „Ако наистина съществува някаква сила, ако съществува Бог, нека ме порази в този момент!“. Едва изрекъл тези думи и той наистина паднал на земята мъртъв. Американските вестници веднага изнесоха този важен факт пред американската публика. Не само един американец умря, но много хора пострадаха като отричаха Истината и съществуването на Бога. Оттогава много американци станаха внимателни. Много пъти човек може да се отрече от Бога, но при това отричане случва се някога и да умре. Питам: ако се отречете от Бога, от Истината, от Висшата интелигентност и разумност, кому ще служите тогава?

С това аз искам да ви дам едно изяснение, та да се откажете от старите възгледи на живота. Съвременният човек трябва да се откаже от своите стари разбирания и възгледи за нещата. Преди всичко той трябва да се заеме с изучаването на своя мозък. Човек трябва да изучава своите състояния, както и енергиите на своя мозък, за да може правилно да ги трансформира. Когато човек е гневен, сърдит или неразположен нещо, той трябва да знае, че това гневно състояние се дължи на енергия, събрана около ушите в задната част на главата; и той трябва правилно да разпредели, да трансформира тази енергия, да не стане някакъв взрив. Ако не успее да я трансформира още този ден, той ще се скара или с жена си, или с децата си, или със слугините си. Затова, разгневи ли се, нека влезе в стаята си, да се съсредоточи и по някакъв начин да трансформира тази енергия. Тя може да се впрегне в работа и разумно да се използва. Че се е разгневил човек, в това няма нищо лошо, но то показва, че Марс го е посетил и му казва, че трябва да воюва. Не, той не трябва да воюва с близките си, но да воюва със злото в себе си. На другата сутрин пък го посетил Сатурн и

този човек става подозрителен, страхлив, започва да се съмнява във всичко и очаква най-голямото нещастие.

Още като върви по пътя той започва да мисли да не би някой да го срещне, да го убие, или пък да го сполети някакво нещастие. У българите има много суеверия. Например когато някой селянин тръгва рано сутрин на работа и срещне поп, той мисли, че ще му се случи някакво нещастие или пък работата му няма да върви добре и се връща у дома си. Питам този селянин:

- Защо се връщаш от пътя си? Той ме пита:
- Тебе срещал ли те е поп?
- Не ме е срещал.
- Тогава нищо не знаеш.

Казвам: ти трябваше да излезеш или преди да е тръгнал попът от дома си, или след като замине той. Други пък вярват, че ако срещнат пълна кола с дърва или човек с пълни кофи вода, това е на добро. По този случай псалмопевецът казва: „Чакайте да мине злото, да минат лъжливите числа, да минат нещастията, че тогава да излезете от дома си.“. Умният човек предвижда нещастията. Ако минава през някоя гора дете има разбойници, той веднага схваща, че му се готви някаква засада и затова минава от друг път или се обръща към Бога с молитва: „Господи, моля Ти се, отпрати тези хора по друг път, защото работата им не е тук. Нека отидат при някой богат човек.“. Мнозина мислят, че молитвата не е работа. Важна работа е молитвата; тя може да допринесе много нещо на човека. Да се молиш, това е работа; да любиш, това е работа; да мислиш, това пак е работа. Музиката, науката, също така, са работа. Който работи, той може да бъде свободен. Който не работи, той пък е всякога роб. Защо човек става роб? Защо го затварят в затвора и му турят пранги на краката? Защото не знае да люби. Някой казва: „Дотегна ми вече да любя.“. Казвам: ти

още не си любил. Да любиш, значи душата ти да разцъфти като цвят, на която да накачат Божествените пчелички и започнат да събират мед. Казвате: „Много се радваме!“. Щом се радвате, вие трябва да давате. Забележете например – когато пъпешът узрее той отдалеч още започва да мирише. Това показва, че обича да дава. С миризмата си той привлича, готов е да дава. В това отношение динята е много горделива, тя още не е научила закона на даването. В културно отношение пъпешът седи по-високо от динята. Той отдалеч вика: „Аз съм узрял вече, давам ви своя плод. Елате да ме отрежете. Като ме отрежете, всичко можете да направите с мене, но искам семето ми да запазите, да го посадите отново в земята.“. Понеже динята е горделива, и да узрее, тя никому не съобщава това. Тя казва: „Който ме намери, може да ме отреже; ако никой не ме намери, аз ще остана на корена си.“. Хората, като не знаят това, казват, че динята е по-скромна. Не, тя е по-слаба в културно отношение.

Казвам: от всички растения, от всички извори ние можем да извадим морал. Светът е пълен с образци, които могат да дадат някакъв морал на хората. Като наблюдавам проявите на съвременните хора, казвам: колко много още има да живеят и да се учат хората, докато дойдат до Божествения морал, докато придобият будно съзнание! Колко внимателен трябва да бъде човек когато отива до някой извор! Той трябва да следи да не стъпче и най-малкото листенце на цветята около извора. Освен това той не трябва да бърза да пие от водата му, но да се огледа, да види какво направление има тази вода, дали тече от изток или запад, дали от север или от юг и като се увери в доброто разположение на този извор; тогава с благоговение да се приближи и пие от водата му. Много от болестите на съвременните хора се дължат на това, че като пътуват някъде из планината, изпотени пият студена вода; или както са били натоварени с някаква тежка, лоша мисъл, набър-

зо пият студена вода. Пият ли вода в такова състояние, те непременно се разболяват или ще ги сполети някакво голямо нещастие. Пийте вода от извори, които са изложени на юг, а не на север! Южните извори са пълни с живот. Може да се пие вода и от северни извори, но само при специални условия. В България има извори, които действат добре на хората. Те са опитвали това нещо. Всеки учител може да направи ред опити в това отношение, за да провери истинността на думите ми. Учителят може да изведе около 50 – 60 деца в някоя планинска местност при някой хубав, чист извор, и там да прекара няколко часа. Като се върне, той ще забележи, че и в най-непослушните деца е станало някакво преобразование, макар и несъзнателно. За да се доберат до тази положителна наука, хората трябва да познават себе си. Те трябва да познават всички промени, които стават в техния живот, както и всички промени, които стават в тялото им. После те трябва да разбират доколко техните устни са възприемчиви към енергиите на живата природа. Забележете, има хора, които постоянно си свиват устните. Човек трябва да държи устните си свободно, да не ги свива. Свиването, изкривяването на устните на устата говори за някаква аномалност в организма. В това отношение учителите трябва да следят зорко върху своите ученици. Защо? Защото в свободното и естествено държане на устата се крие правилното възпитание на децата. Ще видите хора, които се почесват тук-там по главата, бъркат в ушите си и т.н. Изобщо много хора правят движения, които не са правилни и носят лоши последствия за тях. Човек трябва да прави хармонични и съзнателни движения. За пример, ако човек пипа главата си с втория пръст, с показалеца, от този пръст излиза енергия на благородство, която може да възбуди съответна енергия и импулс в самия него. Тъй щото трябва да има съответствие между импулсите на самия човек и енергиите на неговите пръсти.

Като говоря тези работи мнозина ще кажат, че това е суеверие. Не, това са научни данни, които могат да се проверят. Много от съвременните учени поддържат, че човек може да се възпитава чрез физически упражнения. Питам: как може чрез физически упражнения да се въздейства на човека и в морално отношение, когато той, преди всичко, не може и не знае как да държи ръката си? Някой започне да съчинява някаква поезия и не знае как най-правилно да постави ръката си върху хартията. Как е възможно да напише хубава поезия, ако той не знае как да постави ръката си? Или как е възможно цигуларят да свири хубаво, ако той не знае как да държи лъка и цигулката си? Ръката на писателя и на цигуларя трябва да бъде съвършено свободна. Истинският цигулар не трябва да стиска силно цигулката си с брадата. Ако цигуларят е майстор, цигулката му ще прилепне добре и естествено до брадата му, и ръката ще се движи свободно. При свирене на цигулка има две течения – едно нагоре и друго надолу, които течения цигуларят трябва да уравнива. Ако тези две течения са правилни, тогава и съзнанието на цигуларя ще бъде будно; ако те не са правилни, съзнанието му няма да бъде будно. Ако цигуларят няма будно съзнание, той силно ще притиска цигулката до брадата си, но тогава ръката му няма да бъде свободна в движенията си.

Казвате: „Какво ни интересува въпроса за цигулката и цигуларя? Говоря ви за цигулката и за цигуларя, защото ги уподобявам на хората и на техните отношения. Имате приятел, когото държите като цигулка до себе си, и казвате: той трябва да бъде под мое влияние! Какво разбирате под думата *влияние*? Влиянието е закон, който се отнася до висшето съзнание. Може да упражнява влияние върху някого само този, който води чист и свят живот. Не води ли такъв живот, той може да събуди в хората само известни стимули, но не и влияние. Влиянието носи най-великите неща в

света. Всеки би желал да му влияят добрите, великите хора. Като отидете на планината, там ще ви влияят дърветата, цветята, изворите, върховете, светлината и т.н. Влиянието в живота не може да се избегне, но поне да е добро. В светлината има възвишен морал, добро влияние, понеже чрез нея се изразява мисълта на възвишените същества. Любовта на възвишените същества се изразява чрез топлината. Следователно в онези елементи, които не разбират любовта, се образува силно горене, вследствие на което някой път температурата се повдига на хиляда, на две, на три и на повече хиляди градуси. Според съвременните учени кои са причините за повишението и за понижението на температурата? Аз няма да се спирам върху въпроса за промяната на температурата. Това спада към друга област. Едно е важно обаче: горене без изгаряне носи живот, горене с изгаряне носи смърт.

Христос казва: „Давайте и ще ви се даде!“. В живота кой дава? Майката дава, бащата дава, учителят дава, слънцето дава, изворите дават, горите, дърветата дават. От тях ние ще научим закона за даването. Първото нещо в живота на човека е да се научи той да дава, но не безразборно. Като видя един карамфил и го помириша, аз изпитвам голямо удоволствие, нещо приятно лъха от него. Значи той дава нещо от себе си. И при най-лошо настроение, като се помирише карамфил или друго някакво цвете, неразположението изчезва. Аз бих препоръчал на всички да си насадите по един карамфил в саксийка, че като сте неразположени да го помирисвате. Този карамфил ще ви каже: „Не бързайте, не се безпокойте, въпросът ви ще се уреди.“. И аз така разрешавам въпросите на своя живот. Казвам: нека младите момичета и момци се кичат с карамфили, но не откъснати, а живи, поставени в малки саксийки. Ще кажете, че това не е модно. Тази именно е последната мода. При това в този карамфил има живот, той не е откъснат от стъблото си. Като го по-

носителите на гърдите си ден – два, и той ще бъде доволен, и вие ще бъдете доволни. Щом прецъфти, на другата година пак ще цъфне. Какво правят днес с младите булки? Турят на главата им венец от откъснати цветя, дадат им в ръка букет от откъснати цветя и след това искат да бъдат щастливи. Цветята, поставени на главите им казват: „Както ние ще увехнем след няколко часа, такъв ще бъде и вашият живот.“. Ние не сме и за изкуствените цветя. Ако направите нещо, или ако приложите нещо в живота си, нека то бъде такова, в което да има живот. Нека носят на младите булки саксии с карамфилчета и с рози, а не откъснати цветя. И ако през целия си живот младата булка може да запази всички цветя, които са донесли за сватбата ѝ, каквото и да пожелае тя, каквато работа и да започне, във всичко ще има успех. Такова трябва да бъде възпитанието на младото поколение!

„Давайте и ще ви се даде!“ Ако ние не даваме, ще се деформираме. Ако пък се научим да даваме правилно, ние ще дойдем до онзи вътрешен, правилен строеж – коренно да преобразим себе си. Сега като наблюдавам съвременните хора, аз се чудя защо се плашат. Казано е в Писанието: „Потърсете ме в ден скръбен и аз ще ви помогна!“. Казано е още: „Прославете ме и аз ще ви прославя!“. И наистина, ако някой е лишен от мъдрост – да проси от Бога. Например има студенти, които професорите им постоянно ги късат, не могат да си издържат изпитите. Защо ги късат? Понеже нямат вяра. Има един вътрешен разумен закон, който е свързан със съществата на вярата. И ако човек спазва този закон и се ръководи от него, той ще може да разреши много въпроси, които го смущават; той ще може да подобри състоянието на своя ум и на своята памет. Съвременните хора не са добре в това отношение. Казват за някого, че имал силна памет. Ако наистина този човек има силна памет, нека каже где сме се срещали с него преди две хиляди години. Ще

каже, че това е от много далечно минало. Питам: как може да се нарече тогава силна памет тази, която не може да помни неща, станали преди две хиляди години само? Значи най-първо ние трябва да възкресим в себе си красивата памет на доброто, та като срещнем един човек, веднага да си обясним защо го обичаме или защо имаме неразположение към него. Ако го обичаме, трябва да си припомним всички обстоятелства на миналите животи, които ни свързват с тези хубави чувства; или пък, ако имаме неразположение, да си спомним всички обстоятелства, които са създали това неразположение, и да разберем как можем днес да поправим тези отношения. С такава силна памет човек ще може да изправи не само своите лоши отношения с хората, но ще може да помогне и на другите. Красивото в религиозния, в духовния живот на хората е да се отвори живота на миналото, на настоящето и на бъдещето, тоест да можем едновременно да живеем в миналото, в настоящето и в бъдещето. Затова и Христос казва: „Давайте и ще ви се даде!“.

Казвам: при възпитанието на децата съвременните учители трябва да започнат с елементарната геометрия. Изобщо децата обичат геометрията и, ако учителят може нагледно да ги запознае с много основни положения в живота, той ще може и да насади между тях истински морал. Всяко дете има в душата си написан морал, който седи като скрита сила в него. Моралът е съвкупност от строго определени положения, в които се крият разумни сили, които чакат времето за своето развитие. Да се стремим към този морал това подразбира да отворим вратата, от дето разумните същества могат да дойдат, за да ни упътват. Затова се казва в Писанието: „С каквито дружим, такива ставаме.“. Каквото и както мислим, такива ставаме. Като четете Посланията, какво разбирате под думата *послание*? Под думата *послание* се разбира миналото, в което е вложено всичко онова, което е служило за

щастieto и нещастieto на чoвечествoтo. И ние трябва да се освобoдим oт лoшoтo миналo. Всякa мисъл, кoятo спъвa чoвекa в негoвoтo рaзвитие, тa е eднo послaние; всякa мисъл, кoятo гo пoвдигa – и тa е eднo послaние. Всякo неприятнo чувствo, кoетo спъвa чoвекa, тoвa е eднo послaние; всякo възвишeнo чувствo, кoетo гo пoвдигa, пак е eднo послaние. Каквo трябва да се направи с eднa мисъл или с eднo чувствo, кoитo спъвaт чoвекa? Тoй трябва да ги хванe с щипци, кaтo нещo отровнo, вреднo зa негo, и да ги изнесe вън oт свoятa гpaдинa. Тoвa не зaчи, чe трябва да се унищoжат, нo да се изхвърлят навън. Тaкaвa мисъл или тaкoвa чувствo прeдстaвявaт прасeтa, кoитo непременно трябва да излязaт вън oт гpaдинaтa нa чoвeшкaтa душa. Тe нямaт прaвo да се настанявaт в душaтa нa чoвекa и да прeпятствaт негoвитe красиви стрeмeжи. Например виe четeтe филoсoфиятa нa Шпeнглeр, кoйтo кaзвa, чe eврoпeйскaтa културa вeчe зaлязвa. Питaм: каквo щe дoйдe след тoзи зaлeз?

Ние зaнeм каквo нaстaвa след зaлeзa. След зaлeзa винаги нaстъпвa пoчивкa. Зaлeзът нa eднa културa e нaчaлo нa другa културa. Изгрeв и зaлeз сa двa прoцeсa, кoитo вървaт пoслeдoвaтeлнo. Зaчи в тях имa смянa. Изгрeв и зaлeз същeврeмeннo сa двe състoяния. Кaтo сe кaзвa, чe eврoпeйскaтa културa зaлязвa, тoвa пoдрaзбирa, чe тa e изхaрчилa всички мoрaлни припaси, кoитo e имaлa нa рaзпoлoжeниe, и сeгa нe мoжe дa ги нaбaви, пoнeжe върви пo eдин крив, нeестeствeн път нa рaзвитие.

Сeгa, кaтo сe гoвoри зa блaгoприятни условия зa рaзвитие нa нaрoдитe, всички eврoпeйци, глaвнo aнгличaнитe, кaзвaт, чe бъдeщeтo e нa слaвянитe, кoитo изхoждaт oт Русия, мaкaр чe тe нe глeдaт с рaзпoлoжeниe нa нeя. Eдин aнгличaнин кaзвa: „Ние, зaпaднитe нaрoди, сmе стaнaли мнoгo бeзчувствeни.“. Бъдeщeтo e нa слaвянитe. Зaщo имeннo бъдeщeтo e нa слaвянитe? Тoй изнaсa следния фaкт. В eднo сeлo, в eднa рускa гy-

берния, обвинили една бедна жена, вдовица с четири деца, че запалила къщата на богат помещик. Осъдили тази жена на доживотен затвор и я изпратили в Сибир. Научил се за това един беден, млад човек, който нямал нийде никого – нито баща, нито майка, нито жена и си казал: „Аз нямам никого в този свят. Моят живот няма смисъл. Ето, тази жена е майка на четири деца, които се нуждаят от нея, а сега тя лежи в затвора.“ Той отишъл в съда и казал: „Аз съм извършил престъплението, за което осъдихте бедната вдовица. Аз запалих къщата на богатия помещик.“. Тогава съдът решил да се освободи жената, а младият човек да се изпрати в Сибир на доживотен затвор. Обаче след години се оказало, че нито вдовицата била виновна, нито този млад човек. Защо се пожертвал той? От съзнание, от разбиране на положението, в което се намирала тази жена с четири деца.

След години, пред един свещеник се явил истинският престъпник и се изповядал, че той е запалил къщата на помещика. Потърсили тогава младия човек в затвора, за да го освободят, но се оказало, че той вече се е поминал. Вдовицата обаче и до това време още била жива, останала да изгледа своите малки деца.

Питам: какво заключение може да се извади от този пример? Че в новата култура се изисква самопожертване. Казвате: „Ние се жертваме за отечеството си.“. Мислите ли, че такова пожертване е истинска жертва? Да се пожертва човек на бойното поле, това е насилие, а не жертва. Аз бих желал хората да отиват на бойното поле да се бият доброволно, а не по закон. Нека държавата разчита само на тези, които доброволно отиват на бойното поле. От идейно гледище, от всички се изисква жертва, но доброволно дадена.

И тъй, бъдещето е на славяните. В този смисъл славяните не трябва да вървят по пътя на западните народи, защото културата на запада е култура на насилието. Значи време е да се даде място на Истината.

Някой казва: „Трябва да уредим живота си!“. Не, хората трябва да придобият Истината, а не да мислят за уреждане на живота си. Придобият ли Истината, и животът им ще се уреди. Намери ли се Истината, човек ще разбере, че в света съществува само една сила, която управлява. И тогава той трябва да подчини волята си на тази висша воля и разумност. Не се ли подчини на волята Божия, неговата воля ще бъде раздвоена: от една страна ще бъде добра, а от друга страна – лоша. Обаче в природата не е така. В природата зла воля не съществува. Да се говори за зла воля, това подразбира да се реагира срещу волята Божия. Когато хората противодействат на волята Божия, те създават злото. Иначе, само по себе си, злото не съществува. Съвременните хора имат неправилно понятие за злото. Да се мисли, че злото съществува като сила в природата, то е все едно да се мисли като онези хора, които, като пътуват в пустинята вдигат прах с краката си и казват, че цялата местност зад тях и пред тях е само прах. Не, това е криво схващане за нещата. Ако съвременните хора, по закона на жертвата, се отрекат от своите лични желания и започнат да дават, в тях ще настане вътрешен мир; и там, дето са мислили, че природата е мъртва, тя ще оживее; там, дето условията са били най-лоши, растителността веднага ще се поправи и всичко ще започне да расте и да се развива правилно. Само по този начин сърцата на хората ще се облагородят. Писанието казва: „Бог държи сърцата на всички хора“. Ако е така, не могат ли всички хора да отворят сърцата си? Щом сърцата на хората са затворени и корави, това показва, че те са причина за това. Да ходиш в църква, това още не е даване; да направиш едно добро дело, това още не е даване. Това е само временно разположение на душата. Важно е обаче да знаеш какво е твоето отношение към Бога. Когато говоря за Бога, за отношенията на душата към Първата Причина, аз имам предвид съзнателния живот, който

се проявява в човека. В това отношение целият космос не е нищо друго освен израз на човека. Като се говори за ангелите например, трябва да се знае, че те са разумни същества, подобни на хората; с тела, приблизително като техните, с тази разлика само, че те нито се женят, нито се размножават, нито се раждат, нито умират. Сега каквото и да ви се говори за ангелите, вие ще си съставите крива представа за тях. Те са разумни същества, които седят по-високо от човека. Когато ангелът се храни, той използва всичко, което е приел като храна в себе си и от нея не остава никакъв излишък. При това те ядат много малко, понеже познават добре всяка клетка на организма си и съзнателно се разговарят с тях.

Ангелът има грамадни знания и възможности, каквито човек засега още няма. Един ангел мисли и с краката си така, както и с главата си. От наше гледище ангелът ни се представя като сфера, но всъщност не е сфера. От центъра на тази сфера излизат безброй светли лъчи, които представят неговата разумност, неговата интелигентност. Сферата изразява съвършения живот; формата, която имат хората, говори за тяхното несъвършенство. Засега ние сме в квадрата, а квадратът показва великата мярка на Правдата, която изучаваме в живота си. От квадрата ще минем в петоъгълника, после в шестоъгълника и най-после в триъгълника, дето е Бог. Значи квадратът представя абсолютната Божия правда. Той е място на труда. Като минем през всички степени на труда, ще влезем в свободата. Ето защо, като се знае това, не трябва да се плашите от страданията в живота, но трябва да работите. Ще дойде ден когато ще се справите и със страданията. Трябва ли да се дават примери за страданията на хората и за резултатите от тези страдания? Най-великите хора в света са страдали най-много. Обаче след като са работили усилено върху себе си, те са преодолели страданията.

Ще ви приведа един пример за страданията на един американски студент, да видите какво всъщност представляват страданията. Той бил млад, красив момък, обичал една от своите състудентки в университета. Докато го обичала и тя, той имал разположение да работи, да учи, имал импулс в живота си. Един ден обаче тя решила да го изпита. Изписала му едно писмо със следното съдържание: „Отсега нататък аз те напускам. Ти не си за мене. Потърси друга някоя мома, която да те обича.“. Като получил това писмо, младият момък изведнъж посърнал: животът му изгубил смисъл, науката – също, и каквото започвал да учи или да работи, намирал, че няма защо и за кого да учи и да се развива. Започнал да ходи чорлав, със скъсани обуца, недобре облечен – с една дума, съвършено се отпуснал и отчаял. Два дни след това, тя му написала: „Аз исках само да те изпитам. Ти си пак моят обичен.“. Щом получил това писмо, той отново заживял с радост и осмислил живота си. Такова нещо са страданията в живота на човека. Докато човек страда – животът му няма смисъл; щом страданието го напусне – и животът му се осмисля. Страданието е първото писмо на момата. Радостта е второто писмо на момата.

Питам: где се крие магическата сила на второто писмо, тоест на радостта в човека? Магическата сила на второто писмо се крие в думите: „Не се обезсърчавай, аз исках само да те изпитам.“. Той повярвал и веднага се насърчил. Не трябва ли да имате и вие такива отношения към Бога, каквито този студент имал към своята състудентка? Ти си посърнал, обезсърчил си се в живота, не знаеш какво да правиш. Казвам: повярвай, че Бог те обича и веднага ще се насърчиш, ще се изправиш. Повярваш ли, че никой не те обича и веднага ще се свиеш. Преди всичко при вас трябва да дойде една разумна душа, която да ви обикне, за да се почувствате мощни и свободни. Дето има горение, там има и любов. Любовните работи стават все

из горите, дето има ядене и пиене. Като говоря, че любовните работи стават из горите, аз не разбирам, че които се обичат, там трябва да се крият, нито пък считам, че в горите се крият разбойниците. Под думата *гора* аз разбирам място, дето се развива и расте най-красивия живот. Да те обича някой, това значи да те срещне една разумна душа и да ти помогне, и то в такъв случай, когато ти се намираш в най-голямо отчаяние. Представете си един баща, човек с четири деца, останал без всякаква служба, ходи гладен, бос, търси прехраната си. Отиде на едно място, изпъдят го; отиде на друго място, и оттам го изпъдят. Най-после той отива в гората, отчаян, обезсърчен, не знае какво да прави. Започва да се моли на Господа: „Боже, на Тебе само ми е надеждата! Казано е, че си Любов. Помогни ми по някакъв начин!“. След малко той среща на пътя си един човек, който влиза в положението му и му помага. Из американския живот има много такива примери.

Ще ви приведа един от тези примери, да видите какви са резултатите на вярата и на справедливостта. В един американски град живял един беден, но много честен и вярващ човек, който бил работник в една от тамошните големи фабрики. Той минавал между всички за много ексцентричен човек, защото имал обичай, като влезе в стаята си, да отвори прозорците и да се моли на Бога. Които го виждали, смеели се на неговата вяра и упование в Бога. По едно време във фабриката настанала голяма криза и господарят на фабриката уволнил много от своите работници, между които и този беден, честен работник. Той обаче не се отчаял и не преставал да се моли на Бога. Един ден дохожда при него един от работниците в същата фабрика, уволнен като него, подхвърля пред краката му една умряла гарга и му казва: „Ето, вземи тази гарга; Господ, на когото се молиш, ще ти помогне!“. Той искал по този начин да го подиграе. Бедният човек

взема гаргата, но като я хваща случайно за гръкляна, усеца, че нещо твърдо има в устата ѝ. Отваря устата ѝ и издърпва оттам една скъпоценна огърлица. Като я вижда разбира, че тази огърлица е на бившата му господарка на фабриката. Той измива огърлицата със сапун и вода и я занася на господаря си. Господарят, като видял честността на своя работник, отново го назначил на работа като си казал: „Такъв честен човек не трябва да се изпуца. Друг на негово място би задържал огърлицата за себе си.“. Кое беше по-добре да направи този работник – да продаде огърлицата и да задържи парите за себе си или да я предаде на господаря си?

Казвам: при сегашните трудни времена на живота тази огърлица е дошла точно навреме. Това са моменти, чрез които се познава Божията Любов. Само при трудните условия на живота ще познаете, че има една душа в света, която ви търси. Тази душа именно е вашият спасител. Само по този начин ще познаете и великата Истина в живота. Ако не можете да намерите онзи, който ви обича, тогава и животът ви няма да има смисъл. Ако ние трябва да се родим само, и да умрем без да намерим великата Истина, тогава и животът е безсмислен. Казвам: само в любовта има смисъл; само в науката има смисъл; само в изкуството има смисъл. За коя наука и за кое изкуство се говори? Наука с любов, изкуство с любов дават смисъл на живота. Не е достатъчно само да се мисли за любовта, за мъдростта, за истината, но светлината, която днес иде отгоре, минава през прозорците ви и предава думите на Онзи, който ви е пратил на земята. Отворете сърцата си на дневната светлина и цъфнете като цветята! Онзи, който ви обича, казва: „Растете, развивайте се и завържете плод като плодните дървета, за жертва на другите.“. Онзи, който ви обича, казва: „Бъдете като изворите, които непреривно изтичат навън, и давайте като тях.“. Ако човек не може да направи това, тогава

ЩЕ ВИ СЕ ДАДЕ

в какво се заключава неговото благодество? Ако ние не сме готови да изпълним това, в какво седи готовността ни да прославим Бога? Не е въпросът себе си да прославим, но Бога трябва да прославим с делата си. Не е достатъчно да носим името „човек“, но и да го оправдаем. Да носим името „човек“, без да сме такива, то е все едно да се наричаме Ангел, Христо, Мария и така нататък. Ангел например е хубаво име, но всеки, който носи това име, ангел ли е? Христо е хубаво име, но всеки, който носи това име, Христос ли е? Сега ние имаме нужда от истински, вярващи хора, които да приложат новото учение.

Казвате: „В какво седи новото учение? Новото учение седи в следните няколко положения: не изсичайте горите, но всеки ден насаждайте по една семка от плодни дървета! Всеки ден изчиствайте по един тревясал извор! Всеки ден превързвайте счупения крак на някое животно! Всеки ден гледайте да насърчите поне по един беден или нещастен човек! Ако пък вие имате някакво голямо нещастие, идете при някой човек, който страда повече от вас, и се постарайте да го утешите. Малкото нещастие се лекува с голямото. По този начин вашата скръб ще се асимилира, а скръбта на вашия ближен ще се намали. Вие трябва да постъпвате като онзи американски майстор, който във време на работа изгубил първата фаланга на един от пръстите си. Като показвал на работниците си как да вдигнат един голям камък за корниз на един прозорец, камъкът паднал върху ръката му и веднага откъснал първата фаланга на един от пръстите. Той повдигнал погледа си нагоре и казал: „Благодаря Ти, Господи, че не ми даде по-голямо нещастие!“. И с радост продължил по-нататък работата си. Дойде ли ви някакво нещастие, веднага благодарете на Бога, че се е спряло само дотам, не се е продължило по-нататък, да дойде по-голямо зло.

„Давайте и ще ви се даде!“ Дошло е време вече за даване, понеже иде съдба на света. Господ иде в света! Като дойде, Той ще погледне в хамбарите, в главите и в сърцата на хората и ще каже: „Толкова нещо вложих в сърцата и в умовете ви! Какво направихте за мене?“.

Какво ще намери Господ в хамбарите на богатите хора? Какво ще намери в тефтерите на търговците? В тефтерите на търговците ще намери, че толкова и толкова имат да взимат и да дават. Какво ще намери в складовете на военните? В складовете на военните Бог ще намери, че хиляди пушки и милиони килограми барут се приготвят за бой. Какво ще намери Господ в църквите? Еди-колко си килограма тамян, восък и въглища са изгорени. Като отиде Господ при вярващите, какъв отчет ще му дадат? Бог няма да съди хората както те мислят, но ето каква ще бъде съдбата. Господ ще се изправи пред всеки едно, ще го погледне в очите, ще види всичките му прегрешения и ще каже: „Ти ще се върнеш отново на земята, за да научиш уроците, които досега не си научил. Който е научил уроците си и е изпълнил волята Божия, той ще отиде на Небето, да работи при по-добри условия.“.

Като се говори за вечен огън, в който душите на грешните ще пребъдват, това подразбира лошите условия на живота, които човек сам си е създал. Само веднъж да ви погледне Бог в очите, вие ще съзнаете своята грешка и ще кажете: „Съжалявам за милионите години, които прекарах на земята, без да използвам добрите условия, които имах! Съжалявам, че не бях полезен нито за себе си, нито за ближните си, нито за Бога.“.

Като говоря така аз не искам да се самоосъждаме, защото сега са най-хубавите минути, най-хубавите часове и дни, когато човек може да изправи живота си. Това може да стане и в един ден само. Казано е в Писанието: „Ако грешникът се изправи и се върне от своите грехове, те няма да му се вменят; те ще се заличат от книгата на неговия живот.“. Христос казва на

едно място в Евангелието, че работниците, които дошли в единадесетия час, получили толкова, колкото и онези, които работили от сутринта. По това именно се отличава Божията любов. В това отношение всички съвременни хора имат събрана опитност от миналите векове и сега трябва да я използват. Изучавайте себе си! Вярвайте в онова, което е вложено в душата ви! Вие имате желание да правите добро, искате да бъдете красиви, да бъдете разумни. И прави сте. Няма човек в света, който иска да бъде лош. Ако има лоши хора в света, причините за това не седят в желанието им да бъдат лоши, но те се крият другаде някъде. В съзнанието на всички хора живее Божествената идея за доброто, за красивото, за разумното. Когато някой човек направи едно лошо дело или когато през него минават лоши мисли и чувства, той веднага се смущава и казва: „Какво ли ще каже обществото за мен?“. Значи той разбира кое е добро и кое зло, различава доброто от злото.

„Давайте и ще ви се даде!“ Правете добро, и ще ви правят добро! Бъдете справедливи, и към вас ще бъдат справедливи! Новото учение изисква никой никого да не съди. И в Писанието е казано: „Всеки сам трябва да се съди.“. Всеки сам трябва да изправи погрешките си. Ако видите погрешка в някого, оставете го сам да си я изправи. Вярвайте, че всеки е в състояние сам да изправи погрешката си. Видите ли погрешка у някого, оставете сам да си я изправи. Не мислете, че той не я вижда и не я знае. Често от нетактичност хората искат едни други да изправят погрешките си, а с това повече влошават положението си. Единственият начин, по който можете да си изправяте погрешките, е да се сприятелите помежду си и да си кажете погрешката, като на себе си. Речете ли да спорите помежду си, това няма да ви доведе до положителни резултати. Така не се поправят погрешки. По този начин нито държавата, нито църквата, нито училището, нито до-

мът са в състояние да изправят погрешките на своите ближни. И държавата е възпитавала, и църквата е възпитавала, и училището е възпитавало, и домът е възпитавал, но по този начин светът и до днес не се е изправил. Под думата „възпитание“ се разбира питание, хранене. Следователно, ако за физическото развитие или възпитание на човека е нужна доброкачествена храна, колко повече е необходима такава за неговото духовно възпитание! Духовното възпитание седи в разумното слово, което пък се изразява в чисти мисли, чувства и действия.

Мнозина казват: „Тоягата ще спаси света.“. Тоягата не може да оправи света. Това, което може да създаде хармонични отношения между хората, то е абсолютната вяра в Бога, без насилване едни други. Аз говоря за вяра на съзнанието. Казвате: „При такава вяра хората могат да ни изнудват.“. Питам: кой може да изнуди слона? Никой не може да го изнуди. Комарът може ли да изнуди слона? Не може. Никой не може да изнуди добрия, силния човек. Следователно човек трябва да дава даром. Положителната вяра иска от нас да даваме всичко каквото имаме. Направете опит в това отношение и постарайте се да изчистите тялото си, да изчистите ума и сърцето си, да се видоизмените и ще видите резултатите от чистото даване. Който е гърбав, да изправи гърбицата си! Старият дядо да стане млад момък! Аз съм против гърбицата. Тя може да се изправи. После вие трябва да се пазите от големите натрупвания. Ако имате големи натрупвания, по някакъв начин трябва да се освободите от тях. Също не е за препоръчване и чрезмерното изтъняване. Човек трябва да бъде нито много пълен, нито много слаб. Има нормални мерки, на които трябва да отговаряте. Вратът трябва да бъде два пъти по-широк от размера на ръката. Като хванете ръката си, от нейните размери съответно тялото, вие ще познаете в какъв път вървите. Тъй щото човек трябва да рабо-

ти върху физическото си тяло и от него постепенно да върви към духовното. Освен това при пипането на ръката, по нейната нормална топлина се познава и здравословното състояние на организма. Ако ръката е студена или гореща повече отколкото трябва, това говори за аномално състояние на организма. Усетете ли някакво аномално състояние на организма си, вземете мерки да го подобрите: прекарайте един – два деня в пост, пийте повече гореща вода, дишайте чист въздух и се излагайте на светлина!

Христос казва: „Давайте и ще ви се даде!“. Този е новият начин на възпитание. Истински религиозните и духовни хора трябва да живеят хигиеничен живот. Този живот е необходим, за да могат порите на тялото да бъдат отворени.

„Давайте и ще ви се даде!“ Ако ние даваме, и Бог ще ни дава.

И тъй, пожелавам на всинца ви като давате, и на вас да се даде!

15 май 1927 г., гр. София

Що искате?

Що искате: С тояга ли да дойда при вас? Или с любов и кротък дух?

1 Послание към Коринтяните, 4:21

„Що искате: с тояга ли да дойда при вас? Или с любов и кротък дух?“ Този стих е изказан от апостол Павел, който е бил учен човек. Той е говорил на хората и с тоягата. Ако тълкуваме думата *тояга* в буквален смисъл, ще дойдем до положение на смърт. С тояги хората се убиват; с тояги хората се наказват. В друг стих от Евангелието Христос казва: „Когато тръгнете на път, не взимайте нито тържик, нито дреха, нито обуца, нито тояга.“. Това е казано пак на научен език. Какво нещо е тоягата? Какво нещо е дрехата? Какво нещо са обувката? Човек трябва да разбира нещата в техния дълбок смисъл, както трябва да разбира и своето естество, а именно какво представлява той като личност, като индивид и като душа. Това са три различни положения, които трябва добре да се разбират. Като личност човек се представя във физическия свят; като индивид – в духовния свят, и като душа – в Божествения свят. Щом се говори за живота на личността, подразбира се материалния живот. Божественият свят пък представя главата, мозъка на човека, който е най-важното нещо в организма. Когато казваме, че някой човек живее материален живот, ние имаме пред вид неговата стомашна система, която е тъй необходима, както и мозъчната.

В Битието се казва: „Първоначално Бог създаде небето и земята. А земята беше неустроена и пуста.“. Земята представя материалния свят на човека, неговия стомах. Ето защо след създаването на земята е тряб-

вало да минат шест дни, цели шест периода, за да се създаде връзка между духовния и материалния свят, т.е. между стомаха и дробовете на човека.

И тъй, под думата *тояга* се разбира някаква външна сила в човека. Който уповава на тоягата, той е слаб човек. Тоягата е преходна сила, с която днес ти можеш да налагаш другите хора, но утре тебе ще налагат. Съвременните хора мислят, че който има тояга в ръцете си, той е силен човек. „Нито дреха.“ И дрехата е преходна сила. Който има топла дреха, и тялото му е топло. Обаче утре времето се стопли и тази дреха вече не е необходима.

Тоягата представя кармата на хората, за която индусите говорят. Тя изразява закона, с който искат да покажат, че ще накажат някого. Като влезете в някоя българска къща, дето има деца, непременно ще видите на стената закачена тояга – законът на този дом. Щом детето погледне към тоягата, веднага му казват: „Ако направиш някаква погрешка, ето, виждаш ли тази тояга?“. Това подразбира, че който сгреша в нещо, той трябва да изпее една миньорна песен. Бащата, като налага детето с тоягата си, ще види дали то знае да пее хубаво или не знае. Когато детето пее, бащата, като капелмайстор се произнася за песента – дали е хубаво изпълнена или не. Когато детето греша и пее, предизвикано от тоягата, това показва, че то не се е научило хубаво да пее и затова трябва да се упоражнява. Пението е наука и, който не знае да пее ще остане голям простак. Някой казва:

- Аз не искам да пея.
- Тогава ще останеш простак.
- Ама аз не искам да се храня.
- И при това положение пак ще останеш простак.
- Аз не искам да се занимавам с тези или с онези работи.
- Не, ще се занимаваш с хубавите работи в живота, иначе ще останеш простак.

— Аз съм се отрекъл от много неща.

— Ти можеш да се отречеш от всички твои глупости, но не можеш да се отречеш от любовта, от мъдростта, от истината, от кротостта, от въздържанието и от ред още добродетели – с тях ще богатееш. Когато казвате, че не искате някои неща, казвам: не трябва да искате стари неща, които са отживели времето си. Не трябва да искате стари дългове, стари полици, с тях да се разправяте. Не искайте комарите да ви посрещат. Някой казва: „Знаете ли как ме посрещнаха комарите? И до днес още имам възпоменание от техните медали.“

„Що искате: С тояга ли да дойда при вас? Или с любов и кротък дух?“ Питам: по какво конкретно се отличава Божественият живот, по какво – ангелският и по какво – земният живот? В човешкия живот има два полюса: полюс на доброто и полюс на злото. Когато злото е отвътре и преодолява, а доброто е отвън, тогава има зло на земята. Значи адът господства на земята. Когато пък доброто преодолява и е отвътре, а злото отвън, тогава Небето управлява. Тъй щото на земята постоянно се сменят двете камари – камарата на Небето и камарата на земята, т.е. камарата на ада. Ту едната камара се разтуря, ту другата. Днес земята се управлява от камарата на ада, но хората вече се приготвяват за нови избори; време е да дойде на власт камарата на Небето. Камарата на ада се отличава от камарата на Небето по следното: в камарата на ада злото е и вътре, и вън, а в камарата на Небето доброто е и вътре, и вън. Какво нещо е адът? Място, дето и вътре е зло, и вън е зло. Какво нещо е Небето? Място, дето и вътре е добро, и вън е добро. Какво нещо е човешкият живот? Място, дето понякога отвътре е добро, а отвън зло, а понякога отвътре е зло, а отвън добро. Това показва, че в човешкия живот има два полюса. Следователно, ако злото преодолява у хората, те ще имат една мярка, едно разбиране и за живота, и за науката. Всич-

ко ще бъде съобразно разбирането на злото. Всъщност злото не е някаква глупава проява и разбиране. То е проява на висша интелигентност, която дава правилни разбирания на Божиите закони. Ако пък доброто преодолява, тогава хората ще имат други разбирания, друга мярка за нещата. В такъв случай всеки човек, според живота който води, спада или към единия, или към другия полюс. Какво се забелязва в човека, в сърцето на когото е злото? Такъв човек живее в голямо безпокойствие. Отвън той може да разполага с големи богатства, да има почитанието на хората, но отвътре той е неспокоен, не може да спи, има лоши предчувствия и смущения, започва да губи здравето си: краката му отслабват, очите му потъмняват и т.н. Това показва, че злото е вътре в този човек. Когато пък доброто е в сърцето на човека, той може да няма пет пари в джоба си, но е радостен и весел. Значи условията са лоши отвън, но добри отвътре. Този човек има нещо мощно в себе си, заради което всички хора го обичат.

Апостол Павел казва: „Що искате? С тояга ли да дойда при вас? Или с любов и кротък дух?“. Той още не засяга ада, но само запитва: „По човешки ли да дойда при вас или с любов и кротък дух?“. Аз отнасям тези думи към стиха, който Христос е казал на учениците си: „Когато тръгнете на път, не взимайте със себе си нито тържик, нито тояга, нито обуца.“. С тези думи Христос е искал да каже: „Не угаждайте на стомаха си – на тържика си; не угаждайте на своенравие си – на своята тояга. Дето има тояга, там има и своенравие. Не взимай със себе си нито обуца, нито две дрехи.“. Това подразбира: ако имаш два чифта обуца или две дрехи, все ще се намери някой да бръкне в торбата ти и да вземе единия чифт. Вземе ли нещо от тебе, тогава ще има спор. Който носи тояга, пак се предвижда спор, борба. Дълбокият смисъл, който Христос вложил в този стих, е следният: който иска да се справи със себе си, той трябва да се освободи от

закона на противоречията. Като се казва „с тояга ли да дойда при вас“, не се подразбира физическа тояга, каквато хората познават. Тази тояга, за която апостол Павел е говорил, тя се намира в Божествения свят. Тя представя ума на човека в по-висок свят от физическия. Тъй щото когато човек иска да се опре на нещо, нека се опре на своя Божествен ум. Във физическия свят хората се разправят с физическа тояга. И тъй, стремежи има във всяка личност, във всеки индивид и във всяка душа, но тези стремежи се различават. Личността е създала стомаха; индивидът е създал дробовете, а душата е създала мозъка. Значи дробовете са съединителната връзка между стомаха и главата. Главата и стомахът са двата противоположни полюса в организма на човека. Когато говорим за стомаха, аз не го разбирам както хората го схващат, но подразбирам една сложна система в живота на човека. Между стомаха и главата на човека има тясна връзка, затова, като се разстрои стомахът, разстройва се и главата. На същото основание има тясна връзка и между Божествения и материалния живот. Земният живот представлява велика лаборатория, в която трябва да се изучава великият живот в своята целокупност. И Божественият живот е велика лаборатория, в която не се правят опити, но се проверяват опитите, правени на земята. Който иска да се учи, той непременно трябва да слезе на земята. Даже и напредналите същества има какво да учат на земята, затова и те търсят начин да слязат в материалния, в земния живот, да продължат своето учение. Някои слизат доброволно по закона на жертвата; други слизат по убеждение, а трети – чрез насилие. Някой казва: „Веднъж да отида на небето, не слизам втори път на земята.“ Не, доброволно или не, човек все ще слезе на земята. По-добре е той да слезе доброволно, по свое желание, да се жертва, да помага на другите, отколкото да го заставят насила. Който не иска да слезе доброволно, това подразбира, че той не иска да се подчини на волята Божия.

Има една философия за човешкия организъм, която непременно трябва да се проучи. Например трябва да се изучи устройството на главата, защото тя е едно от условията за проявленията на Божествения живот. Главата е причина за живота на човека. Каквата е главата на човека, такъв е и неговият основен капитал. Лицето на човека представя капитала, турен в обръщение. То показва какъв капитал е изработил човек. Ръцете пък показват не само какъв е капиталът, турен в обръщение, но още печалбите и загубите, които те допринасят. Тялото показва изработеното и придобитото през хилядите и милионите години, които са минали преди нас, както и онова, което сме спечелили и изгубили. Тялото говори не само за видимите, но и за невидимите придобивки и загуби; вследствие на това и след заминаването си от този свят пак ще бъдем свързани с хората. Казвате: „След смъртта тялото се стопява, изгнива и изчезва.“. Не, има нещо, което и след смъртта на човека не изчезва от тялото. Напротив – след като умре човек, тогава именно той даже по-силно чувствава, че е свързан с хиляди и милиони още същества. Значи, с каквито хора сте били свързани преди смъртта си, тази връзка ще чувствате най-силно. Ако сте били свързани с хора на стомаха например, тази връзка ще чувствате най-много. Ако сте били свързани с хора на дробовете, с тях ще чувствате най-силна връзка. Тъй щото не мислете, че като отидете на онзи свят ще бъдете свободни. Ако на земята сте били свързани с хора, които живеят само за стомаха си, и на другия свят ще бъдете свързани с техните желаня, които непрекъснато ще ви пекат. Да се измъчвате от тези желаня, това е равносилно на положението, в което може да изпадне човек с изгънчен, развит слух когато се намери между хора, които постоянно се карат помежду си. Или ще мязате на човек със силно развит литературен вкус, с вкус към поезията, а при това сте принудени да четете някакъв

роман или друга някаква книга без идея и съдържание. Такъв човек без да иска ще набръчка лицето си, челото си, ще свие веждите си. Защо? По този начин той изказва своето недоволство. Има начин човек да чете някоя книга, която не задоволява вкуса му, без да набръчка лицето си и без да свива веждите си. Какво от това, че някой автор употребил по-рано глагола, а после местоимението? В българския език поне много неща се търпят в граматическо отношение, защото особено в някои езици това не е така. Изобщо всеки език има свои особености. Например англичанинът не може да каже две думи без да употреби личното местоимение „аз“. В него личността е силно развита. Той казва: „Аз съм англичанин!“. Законът на Англия е закон на природата. Каквито са законите на Англия, такива са законите и на природата. Англичаните имат високо мнение за себе си, те са подобни на старите римляни. Отдето мине англичанин, той все ще фотографира. Англичанинът е практичен човек. В Европа има главно четири типа народи, с четири различни характеристики. Те са: славяни, англосаксонци, латини и тевтони.

Ще приведа един пример за характерните прояви на някои от тия народи. Пред една маса, под открито небе, седят и се разговарят англичанин, французин, германец и славянин. По едно време и четиримата виждат на небето нещо като птици, но не могат отдалеч добре да различат какво е. Англичанинът веднага взима чантата, тръгва към мястото, изважда бинокъла си и започва да изследва какво е това, което хвърчи. Французинът веднага отива в най-близката редакция да види дали няма нещо, писано във вестниците по появяването на тези птици. Германецът се запътва към някоя библиотека да прочете дали някой учен не е писал нещо в миналото по този въпрос. Славянинът обаче полегнал на гърба си върху росната зелена трева, погледнал към небето и спокойно казал: „Орли

са това!“. Той проверил този факт чрез своята интуиция. Там е философията – да може човек направо, без ничия помощ да провери истината. Това не е подигравка, но казвам, че всеки народ има специфичен начин за изразяване на своите психически стремежи и състояния. Англичанинът от паметивека още е образувал тези качества в себе си. Всеки човек има качества, които сам е изработил в себе си от далечното минало още, и днес ги носи готови в себе си. Тъй щото всеки човек може да изследва нещата или като англичанина, или като французина, или като германеца, или като славянина. Важният въпрос е човек да се добере до истината, а по кой начин ще се досегне до нея, това е второстепенна работа. И като англичанин да се добере, не е лошо; и като германец да намери истината, не е лошо; и като французин да намери истината, не е лошо; и като славянин да намери истината, не е лошо. Французинът бърза да прочете във вестниците, да види какво те пишат за истината; германецът отива да провери в библиотеките, да види какво е писано от учените върху истината; англичанинът гледа с бинокъла си на небето, да види дали този факт няма да го доведе до някаква търговия. Забелязано е, че когато англичаните открият някакъв остров, те веднага турят на това място знамето си и казват: „Този остров е наш!“. Славяните пък, понеже имат много земя, те казват: „Не ни трябва повече от това, което имаме. Туй, което виждаме на небето, са птици; нека си хвъркат, както знаят и дето искат. Нека бъдат свободни!“.

„Що искате: С тояга ли да дойда при вас, или с любов и кротък дух?“ От този стих се вижда, че истинският живот може да се развива само при известни условия. Можете да кажете, че така е писано и в Евангелието. Да, на думи много неща са писани, но в Писанието едновременно има и закони за разбиране на всичко писано в него. Например вие можете да четете кой и да е поет, можете да изучавате кое и да е изку-

ство, от какво и да е гледище, но при това се изисква и дълбоко разбиране на нещата. Сега, за пример, мнозина изучават гръцкото изкуство. Питам: защо изучават именно гръцкото изкуство? На този въпрос се дават разни отговори. Някои пък изучават египетската архитектура. Изобщо, всеки човек си има известен план, известна цел, защо изучава тази или онази област от изкуствата или от науката. Египтяните представят физическия, човешкия живот. Ако е имало държава в миналото, в която хората да са живели идеално, това е египетската държава. Някои дават за пример индусите, но те не могат да се сравняват с египтяните. Ако е въпрос за истинска култура, такава са имали само египтяните в миналото. Ако биха могли на времето си да се запазят от чужди влияния, те и до днес щяха да задържат своята държава. Докато бяха запазени от чуждо влияние, те имаха държава, на която поданиците живяха в мир и съгласие цели 5 – 6000 години. Влезе ли чуждото влияние между тях, те се развалиха. Същият закон се отнася и до личния живот на човека. Докато човек се подчинява на закона на Любовта, той може да запази своя вътрешен мир и съгласие; щом престане да се подчинява на този закон, той изгубва всичко.

Мнозина схващат Бога като личност, искат Бог лично да им говори. Не, Бог не е нито личност, нито индивид. Като личност, Той се представя между хората; като индивид – между ангелите. Как ще си представите Бога като душа? Да си представите душата, това е невъзможно. Всяко нещо, което можете да си представите, има форма, а щом има форма, то не е Божествено. Божествените неща нямат никаква форма; те имат само съдържание. Ако се говори за форми в Божествения свят, там формите се отличават по това, че имат светлина; тоест те са само светлина. Влезете ли в Божествения свят, вие ще се намерите изключително в светлината, която може да изпълни изцяло

и сърцето, и ума, и душата ви. От тази светлина вече вие можете да си създадете колкото форми искате. Обаче тези форми ще бъдат пак ваши, а не Божествени. По същия начин и ние в живота си създаваме наш свят. Съвременните хора например мислят, че все има нещо на Небето, но кой от тях има ясна представа за Небето? Преди всичко хората не помнят преди колко хиляди години са излезли от Небето. Те отдавна са излезли от Небето и ако днес се върнат назад, ще намерят големи реформи. Не мислете, че в Божествения свят не стават промени. Напротив, там стават даже по-големи реформи и преобразования, отколкото на земята. В Божествения свят стават промени, но така хармонично, че не се раждат никакви лоши последиствия, никакво зло.

Сега аз не искам да отвлека вниманието ви във форми, които са непонятни за вас, но казвам, че тези форми са свързани и с физическия свят, вследствие на което Божественият живот се влива във физическия. Всички трябва да знаят това, за да могат да си помагат. Три източника има, чрез които Божественият свят ни влияе: чрез храната, която иде от растителното царство; чрез въздуха, в който влизат светлината, топлината, магнетизмът и електричеството, и чрез мисълта и чувствата. Следователно тези са трите най-важни притоци, които постоянно идат от Божествения свят. Ако затворите кой и да е от тези притоци, вие ще се намерите в голямо противоречие. Значи човек може да възприема Божественото чрез храната, чрез светлината, топлината, електричеството и магнетизма, и най-после чрез всички останали сили, които действат в природата. Човек може да възприема Божественото и чрез най-възвишената и чиста мисъл.

Божественото се възприема и предава специално чрез най-чистата и възвишена мисъл, защото и в мислите има различни категории. Например често хората смесват едно състояние на приятност с вярата.

Не, приятното състояние, предизвикано от хубави и приятни чувства, още не е вяра. То е само едно приятно състояние на добри чувства и на чисти мисли, докато истинската вяра е принцип на ума, нещо свършено отделно от чувствата. Някога човек може да има добро разположение на духа, но духът сам по себе си, не може да бъде добре или лошо разположен. Дали сте добре или лошо разположени духом, това е по отношение на вашите чувства. Когато Духът дойде между хората, той има две намерения: ако ги намери зле разположени, той ще употреби един метод за въздействие; ако ги намери добре разположени, той ще употреби друг метод на въздействие. Според състоянията на хората той гледа да намери съответен метод да им въздейства. Той може да им въздейства или чрез храната, или чрез топлината, светлината, електричеството и магнетизма или най-после чрез мисълта и чувствата.

Съвременните хора често си задават въпроса: „По кой начин може да се поправи света?“. Светът може да се поправи по три начина. Ако е разстроена стомашната система на човека, ще се лекува чрез храната. Ако е разстроена дихателната му система, ще се лекува чрез светлината, топлината, електричеството и магнетизма; и най-после, ако е разстроена мозъчната му система, той ще се лекува чрез мисълта и чувствата. Искате ли да лекувате мозъка си, вие не трябва да допускате в себе си никаква отрицателна мисъл, като се основавате на закона, че Бог е абсолютна любов, абсолютна хармония. Отхвърлите ли всички отрицателни мисли от ума си, веднага ще възстановите в себе си всичката си сила и мощ. Паметта ви ще се усили и вие ще почнете да изучавате музика, поезия, изкуство, наука – всичко това ще започне у вас да цъфти, да се развива. Само при Божествения живот човек мисли и чувства правилно. Изгуби ли човек Божествения живот, в него остава само животинското. Това е не-

обходимо да се знае, защото в повечето съвременни хора няма чувства в пълния смисъл на думата. У тях има само елементарни желания, които са така разпокъсани, че не носят нищо полезно за човека. За себе си те носят нещо, но за самия човек не носят нищо хубаво. Божественият живот е необходим за всички хора. Той носи здраве за клетките, замислите и за чувствата на човека. Както храната може да разстрои стомашната система на човека, така и желанията на човека понякога са в състояние да развратят неговите клетки, неговите мисли и чувства. Ние трябва да знаем, че и клетките са живи същества; и в тях има личности, индивиди и души. Следователно щастието на човека зависи от това голямо, безбройно количество малки души, групирани в едно цяло. Не мислете, че вие можете да живеете само за себе си. Никой не може да живее за себе си, нито да мисли само за себе си. Ако мислите, че човек може и трябва да живее, и да мисли само за себе си, вие ще се натъкнете на философия, която носи нещастие. Всички живеем за Бога, за Божията любов; умираме за Бога и възкръсваме за Бога. Да любиш, това е великият смисъл на живота. Аз не говоря за обикновената, за човешката любов, но говоря за възвишената, за Божията любов, която носи новия живот и лекува хората от всичките им рани. Докато човек има рани, любовта му не е съвършена; докато човек има язви в мозъка си, любовта му не е съвършена; докато човек има язви в стомаха си, любовта му не е съвършена; докато човек се безпокои, любовта му не е съвършена; докато човек завивжда, любовта му не е съвършена.

Казвам: Божественото учение иска да обърне хората в правия път, който Бог е определил от памтивека. Някои хора са разбрали Бога, някои не са го разбрали, а някои тепърва ще го разберат. Някой пита:

- Какво нещо е любовта?
- Бог е Любов.

— Ама как ще Го разберем? Как ще Го познаем?

— Със стомаха си. Щом разберем и познаем Бога със стомаха си, тогава сладко ще ядем, сладко ще прием, сладко ще спим, ще разбираме езика на всички плодове и растения – на царевицата, на житото, на ориза, на ябълките, на крушите, а също така ще разбираме езика и на всички животни и птици. Казвате:

— Всичко, каквото Бог е създал, може да се яде.

Да, съгласен съм с това, но ако се ръководите от закона на любовта. Ако ти изядеш едно агне по закона на любовта, то ще оживее в теб; ако не го изядеш по закона на любовта, то ще умре в теб. Тъй щото можем да ядем и птици, и агнета, но само по закона на любовта. Можете ли, като изядете една птица, да я направите безсмъртна? Ако можете да я направите безсмъртна, тя сама ще се съгласи да стане жертва.

Апостол Павел казва: „С що искате да дойда при вас – с тояга ли, или с любов и кротък дух?“. Тоягата подразбира старото учение. Значи да се яви спор кой е правият път – има ли вечен живот или не, коя църква е по-права, мъжът или жената има повече права, кой дом е на правата страна. Това са все елементарни въпроси, стари работи. Истински вярващият, истински религиозният, истински духовният човек е разрешил тези въпроси. Обаче, който е влязъл в новия път, той трябва да знае тези неща; няма защо да се смуцава той от старото и да запитва какво е Господ, съществува ли Той и т.н. Ако ти познаваш Бога със своята дихателна система, ще имаш отлични дробове, ще бъдеш отличен певец. Само ония пеят хубаво, които имат добре устроена дихателна система. Само ония могат да мислят и да чувстват правилно, които имат добре устроен мозък. Задната част на мозъка се занимава с обикновените чувства; горната част на мозъка се занимава с възвишените чувства, а предната част на мозъка се занимава с мисълта. Да любиш Бога, това не е способност, това е изкуство, това е чувство.

Да философстваш, това вече е способност. Музиката е способност, тя не спада към областта на сърцето. Казват никому: „Ще пееш от сърце!“. Не, със сърце не се пее, с мозък се пее. Долната област на мозъка се занимава със стомаха, тоест с грубата енергия. Следователно в мозъка има три важни области. Ако главата на някой човек е продълговата и се развива главно задната ѝ част, такъв човек е силно чувствен. У някои хора предната част на главата, челото е силно развито; те са умствени хора. У някои хора главата е широка. Значи у тях е развита стомашната система. Тъй щото като погледнете главата на човека, ще познаете коя система преобладава в него. Като знаете това, няма да изпадате в грешки и ще можете правилно да градите и работите върху себе си. Всеки човек има недовършена работа, за което се изискват хиляди години, докато я завърши. Зад всеки човек седи усилена работа за съграждане на новото. Някои очакват да отидат на небето, да вземат участие в тържествата, които се готвят там. Те могат да вземат участие в тези тържества, но преди всичко от тях се изисква велика работа за Бога. Съвременните хора още не са работили за Бога, те само са се мъчили и трудили, и отсега нататък те ще работят за съграждане, за устройване на новото. Как ще се работи за съграждане на новото? Няма да се започне с тояга, но ще се започне със закона на Любовта, с кротък дух. Само по този начин човек може да се абстрахира от старото и да живее с новото в себе си.

Казвам: за да постигне това, човек трябва да е готов да се откаже от старите обичаи, да престане да се занимава с хората. Ако вие се интересувате от това какво прави този, какво прави онзи, ще можете ли да преминете Ниагарския водопад само по едно въже и с една върлина в ръка? Искате ли по този начин да преминете водопада, вие трябва да се концентрирате, да забравите ръкопляскането, да не виждате кой как ви гледа или какво говорят за вас. Вие трябва да вървите

напред, защото от концентрирането на вашата мисъл ще зависи благополучното преминаване на водопада. Ако гледате на всички страни и се интересувате от хората, вие ще паднете долу, отдето никой не може да ви избави. Докато сте на въжето, ще мислите само за себе си. Щом преминете водопада, свободни сте да гледате накъдето искате. Следователно и съвременните хора днес са поставени на такова тънко въже и, ако се интересуват от това какво правят другите около тях, те ще паднат долу и никой не ще може да ги извади. Ето защо те трябва да бъдат внимателни. Някой се занимава с музика, а другите му казват: „Защо се кривиш така?“. Той трябва да им отговори: „Елате на моето място, опитайте какво е и, ако можете, свирете по-добре от мен.“. Ако е въпрос за смелост, мога да ви приведа пример за двамата американци, които преминали Ниагарския водопад по въже; единият от тях с върлина в ръка, но сам, а вторият с – другаря си на гръб. Питам: кой от двамата е по-смел: който е на гръба на другаря си, или този, който го пренася по въжето? По-смел е този, който е на гръба на другаря си, защото той трябва да има голяма вяра в него. Следователно ние трябва да имаме такова присъствие на духа, че без страх да преминем през всичките мъчнотии. Питате: „Знаете ли какви мъчнотии имам?“. Казвам: каквито мъчнотии да имате, колкото и да се клатушкате на една или на друга страна, никой няма да ви съди, никой няма да ви намира погрешки, само вървете напред. В продължителното пътуване все ще направите някакво отклонение, но това да не ви спира в пътя. Казвам: не се смущавайте от отклоненията, които стават в пътя ви. Казвате:

- Между нас няма любов.
- Да, това е едно малко отклонение.
- Ама ние не се обичаме.
- Това е друго отклонение.

Тези отклонения са в реда на нещата, затова не трябва да говорите за тях. Ще бъде чудно, ако пуснете един параход в океана и той да не се клати. И параходът ще се клати, и пътниците ще се клатят; ще помнят кога са минавали с параход през океана. И нашият организъм е параход, с който пътуваме. Земята е бурно море или океан, през който минаваме. Казвам: здрав е параходът ви и ще издържи на бурите и вълните. Не може да потъне параход, който Бог е направил. Това всеки трябва да има пред вид и да се не смущава. Възможност за потъване на такъв параход е изключена не сто на сто, а сто и едно на сто. Някой казва:

— Един ден аз ще умра.

— Това са твои заключения. Ако не грешиш, няма да умреш; ако грешиш, ще умреш.

— Ама мога ли да свърша училището?

— Ако учиш, ще свършиш училището; ако не учиш, простак ще умреш.

— Дали ще придобия съвършенство?

— Ако живееш добре, ще придобиеш съвършенство; ако не живееш добре, няма да придобиеш съвършенство.

Това зависи от трите системи на човека, от вътрешното разположение на неговия мозък, на неговите дробове и на неговия стомах. Това зависи от тези три главни връзки в човека: от дейтелността на неговата глава, на неговите дробове и на неговия стомах. Другояче казано: ако поставим Бога за глава на нашия живот, всичко можем да постигнем. Някой казва: „Да вярвам в Господа, това е глупава работа.“ Питам: приятно, глупаво ли е да живееш с глава? Глупаво е да живееш без глава, но не е глупаво да живееш с глава. Запитват: „Може ли да се вярва в духовете, които живеят в задгробния живот?“. Питам: можете ли да живеете без дробове? Казвам: да вярвате в ангелите, това е възвишен живот; то значи да дишаш. Да вярваш в другите хора, това подразбира низш живот: това

е живот на минералите, на растенията и на животните. Това е живот още и на стомаха. Обаче всичко това е необходимост. Човек трябва да вярва в Бога, защото Той е неговата мозъчна система. Той е главата на неговия живот. Човек трябва да вярва в ангелите, защото те са дробовете на неговия живот. Човек трябва да вярва и в хората, защото те са неговата стомашна система. При това положение всичко придобива смисъл. То ще послужи за основа на бъдещата философия, която ще се развие във всичката си красота и ще донесе нов ред и порядък в света. Бъдещите хора ще се радват в тази нова философия, ще се възпитават от нея и ще заминават за другия свят пак с нея. Тогава няма да има смърт, но ще има само идване и заминаване от единия в другия свят.

Питате: „Как да приемем това нещо?“. То е превръщане на енергията от едно състояние в друго. За таква превръщане на енергията говорят и съвременните учени. Например когато въглищата горят, те се превръщат в топлинна енергия. От тази топлинна енергия водата се превръща в пара, а от водата можете да получите електрическа енергия. От превръщането на енергията от едно състояние в друго и ние се ползваме, като трансформираме енергиите в нашия организъм. Когато не знаем как да ги трансформираме, в нас се зараждат ред болезнени състояния. Значи много от болестите на съвременните хора се дължат на незнание, вследствие на което се подпушват енергиите в организма. Днес най-даровитите, най-великите хора, както и обикновените хора, са изложени на големи страдания. Въпреки това, много хора казват:

— И аз ли трябва да страдам като другите?

— Ако не страдаш, ти си по-долу от обикновен човек.

Някои казват:

— Хората от новото учение са големи мистици, много замислени хора.

Чудно! Нима само новите хора са мистици? Нима само новите хора са замислени? Всеки търговец е замислен. Срещаш един търговец, нищо не разбира от мистицизъм, но замислен е човекът. Някой чиновник, уволнен от служба, и той мисли, и той става мистик. Някой ученик не си знае урока, и той мисли, и той става мистик. Всички съвременни хора са все мистици. Хора, които нямат полици, са реалисти. Тази реалност обаче не е истинска.

Ще ви приведа един пример, да видите как някои хора гледат на духовните. Офицер и войник вървят по пътя и се разговарят. Срещат някои хора от религиозно, от духовно общество, и войникът запитва офицера:

- Тези хора от кои са?
- Тези хора са от изгубените.
- Кои са изгубени хора?
- След време ще разбереш това.

Аз прибавям: действително, много право казва офицерът, че тези хора са от изгубените. Всички хора, които са излезли от рая, са все от изгубените, но отпосле намерени. Едно време те бяха изгубени в грях, но сега са намерени. Блудният син не беше ли изгубен? Изгубен беше, но се намери. Мнозина се докачат от това положение и казват: „Как, нима ние бяхме изгубени?“. Да, изгубени бяхте, но трябва да се радвате, че сега сте намерени. Радвайте се, че намерихте правия път. Тъй щото питат ли ви от кои сте, ще кажете: „От изгубените някога, а сега намерени.“. Тази е правата философия. Нима откриването на тайни в природата не говори за изгубени неща? Сега всички хора се стремят към безсмъртието, да придобият новия живот.

Св. Павел казва: „Що искате? С тояга ли да дойда при вас, или с любов и кротък дух?“. Аз казвам: с любов. И невидимият свят, и Бог, идат при хората все по закона на Любовта. В Бога няма абсолютно никаква тояга, и помен не съществува от нея. В небето тоягата съществува, но само като приятен спомен. Някой ан-

гел като види тояга на небето, целува я и казва: „Много неща ме научи тази тояга! Ако не беше тя, не бих научил Божията Любов.“. А ние какво правим с тоягата? Начупваме я на няколко парчета, хвърляме я в огъня и я изгаряме. Ангелът върши обратното: взима тоягата със себе си; тя му служи в живота като магически жезъл. Добре е всички да имате тази тояга, но вътре в себе си, а не отвън.

И тъй, всички трябва да изучавате системата на вашата глава, системата на вашите дробове и системата на вашия стомах. Всички трябва да изучавате влиянието на разните храни, влиянието на въздуха, влиянието на мислите и чувствата, и да видите каква мощна сила упражняват те върху кръвта на човека. Те съставляват три велики фактора, които, ако не приложите в живота си, нищо не можете да научите. Това се отнася и до всички велики хора. И те трябва да вървят по тези три пътища. Само по този начин може да се очаква идването на новата култура. И трите метода са добри и за личността, и за индивида, и за душата. Те ще ви свържат с миналото, с настоящето и с бъдещето.

22 май 1927 г., гр. София

Благо и леко

Защото моето иго е благо, и моето бремене е леко.

Матей, 11:30

„Защото моето иго е благо, и моето бремене е леко.“ Ако всяко живо същество, което е дошло на земята, мисли, че може да прекара живота си в щастие, без мъчноотии и страдания, то живее в илюзии, в самоизмама. Всяко живо същество, веднъж дошло на земята, трябва да знае, че най-важното нещо за него е да разбере същината на живота. Животът на земята не може да бъде нито без иго, нито без бремене. Който търси лесния път, той очаква на другите хора, те да свършат неговата работа. Съвременните хора например не са си задавали въпроса, даром ли идат слънчевите лъчи на земята или трябва да плащат и за тях. Мнозина дори и не подозират колко усилие, колко труд се полага за образуване на светлината, от която ние се ползваме днес. Мислите ли, че светът, който е тъй разумно създаден, трябва даром да се ползва от слънчевата светлина? За всяко нещо в живота трябва да се плаща – нищо не се дава даром. Природата е предвидила един грамаден бюджет за разходи, но същевременно тя е предвидила един бюджет и за приходи, който трябва да събере отгук-оттам във вид на данъци или доброволни пожертвувания. Някои разумни същества имат строго определена задача – да събират данъците от всички ония, които се ползват от богатата на природата. Те събират данъците в определено време.

Мнозина мислят, че светлината, топлината и животът се дават даром на хората, затова нито живота си пазят както трябва, нито светлината ценят и използ-

ват правилно. За всичко, което природата тъй изобилно дава, трябва да се плаща: за живота, за светлината и топлината, за въздуха, за водата и т.н. Животът е сила, вложена още от паметивека в човешката душа. От осем хиляди години насам съществуват ред лъжливи теории, от които се вижда, че животът се дава даром, вследствие на което всеки може да живее както той разбира. Тези теории са създадени от същества, които са останали назад в своето развитие. Днес тези същества се намират в мрак и тъмнина, тъй че в техен интерес е да държат и другите хора при същите условия. Много от съвременните научни теории, както и някои религиозни системи, са създадени все от тия същества. И ако днес почти цялата земя е покрита с кости от умрели хора, това пак се дължи на тия същества. Голяма част от катастрофите по земята, които стават от осем хиляди години насам, се дължат пак на тях.

Сега като говоря за „осем хиляди години“, аз нямам предвид наши официални години, но говоря за научни години. Всяка научна година се състои от 25 000 официални години. Вие сами можете да изчислите, на колко се равняват тия осем хиляди научни години. Може да се яви спор, какви са тези научни години, но това не е важно. Целта на разумната природа е да разшири кръгозора на съвременния човек. Едни могат да вземат тези осем хиляди години в буквален смисъл, други – в преносен смисъл, но и при първия, и при втория случай истината остава една и съща.

Един американски професор, д-р Стронг, имал смелостта да разглежда въпроса за създаването на света в буквален смисъл. Той казвал, че Бог наистина е създал света в шест дни, както се казва в Битието. Обаче той заминал за онзи свят без да докаже на хората истинността на своето твърдение. Той нямал достатъчно данни за доказване на своята теория. Друг американски професор, председател на Бостънския

университет, твърдял, че първият човек не се явил в Мала Азия, но някъде на Северния полюс, където бил райт. Обаче и той не могъл да докаже своето твърдение, защото нямал положителни данни. Казвам: и при едното и при другото твърдение, истината по тези въпроси остава незасегната. Един ден хората ще се доберат до нея, но сега само я напишват.

И тъй, много неща могат да се твърдят, но не могат да се докажат. Следователно и Христовите думи *Моето иго е благо, и моето бреме е леко*, могат само да се твърдят, но не и да се докажат. Те трябва да се преживеят. Забележете например, никой не иска да носи иго, нито бреме, а при това хората имат иго, имат и бреме. Кой човек днес не е обременен? Кой човек днес няма иго? Ако някой има 100 – 200 000 лева дълг, това не е ли иго, не е ли бреме? Който има такъв дълг, той вече се е ограничил, навел се е под неговата тежест. Дължиш някому една голяма сума. Той те дава под съд, осъждат те да изплатиш дълга си и ти губиш своето достойнство. Това не е ли бреме? Ти завършваш университет, но още нямаш служба. Беден човек си, обръщаш се за подкрепа тук-там, но един твой познат те нагрубява, обижда те, казва ти някои горчиви думи и ти не можеш да възстановиш честта си. Защо? Защото нямаш средства да го дадеш под съд. Това не е ли бреме? Обаче това са странични въпроси, само за изяснение. За човека е важно да разбира истинския смисъл на живота. За да го разбере, той трябва конкретно да разбере своите първични желания, които играят важна роля в живота му. Например някой човек има едно конкретно желание – да учи; обаче, ако той е гладувал няколко дни не може да учи. Искане да се яви на изпит – не може, краката му не го държат, свят му се вие, губи съзнание. Следователно първо човек трябва да задоволи нуждите на своя организъм, да се нахрани, а след това да задоволи своите второстепенни желания. Също така, едно от първичните

желания у човека е нуждата да диша. Ако не може да диша правилно, той всеки момент рискува да се задуши. Друга първична нужда у човека е стремежът му да мисли, и то правилно да мисли.

Много от съвременните хора са изоставили своите първични желания и нужди, и мислят за големи, за велики работи. Те не се занимават с всекидневните си идеи и желания, но говорят за блага, за щастие, за велики идеи, които не могат да се реализират дори след хиляди години. Преди всичко, трябва да се знае, че Онзи, който е поставил конкретните желания и нужди в човека, Той ги е преценил като важни и необходими. Например как може човек да мисли за велики идеи, ако той е гладен и ако не може правилно да диша и да мисли? Ето защо, първо той трябва да изучи естеството на глада. Гладът е най-добрият учител и съветник на човека. По-добър съветник за човека от глада няма. По-добър професор за човека от чистия въздух няма. И най-после, няма по-добър професор за човека от светлината. Само светлината може да научи човека да мисли правилно.

Сега като говоря за светлината, аз не разбирам отражението на светлината в очите. Когато човек казва, че вижда нещата, това не е нищо друго, освен възприемане отражението на светлината. В този смисъл човек вижда много малко. Той възприема само няколко слънчеви лъчи, които влизат направо в очите му, получава няколко външни впечатления и казва, че вижда света. Това още не е истинско виждане. Например, ако аз кажа, че ви виждам, и вие казвате, че ме виждате, това могат да бъдат само предположения. Или ако аз кажа, че ви чувам и вие казвате, че ме чувате, и това могат да бъдат само предположения. Защо? Представете си, че пред вас е поставен грамофон, на който се свири или говори нещо. Вие можете ли да кажете, че виждате и чувате еди-кой си певец или говорител? Не, гласът, който слушате да пее или да говори, е само

отражение от гласа на еди-кого си. Нима този човек е влязъл в грамофона?

Питам: ако е върна теорията, че човек живее в тялото си, защо той постоянно се мени? Значи у човека, както и на грамофона, плочите всеки ден се менят, вследствие на което и той се мени. Днес туриш една плоча, мислиш по един начин; утре туриш друга плоча, мислиш по друг начин. Днес свири плочата на баба ти, утре свири плочата на дядо ти и ти започваш да мислиш като тях. Около мозъка на човека има една игличка, като тази на грамофона, която като започне да се върти, докарва в движение цялата мозъчна система и той мисли вече според плочата, която е поставена в неговия мозък. Когато тази игличка спира движението си, в мозъка се забелязва едно спиралообразно движение, вследствие на което и мисълта моментално спира. Тогава човек усеща виене на свят, губене на съзнание и той пада на земята. Щом движението на игличката се възстанови, и човек дохожда отново в съзнание.

Казвате: „Докажете това!“. Това не може да се доказва, то е твърдение. За в бъдеще може да се докаже, но засега не е възможно. Преди години вървя с един приятел из града и се разговаряме. Аз му казвам: според моите изчисления Мусала е най-високият планински връх на Балканския полуостров. Той е по-висок даже и от Олимп. Той се заеме и ми отговори:

– Има изчисления от учените, според които се знае, че Мусала не е най-високият връх, както ти казваш.

– Изчисленията на тези учени не са верни. Ще се увериш някога, че съм прав.

Обаче не се мина много време и някои германски учени направиха свои изчисления и доказаха, че Мусала е с 33 метра по-висок от Олимп. Преди години един виден български геолог минавал покрай Провадия и забелязал, че на някои места от земята излизала

солена вода. Запитали го дали близо до това място има сол? Той казал, че имало само солена вода, но не и сол. Аз казах на тия хора, че на това място именно има толкова много сол, че всички българи могат да се осолят с нея. И наистина след време учени доказаха, че на това място има голяма площ от сол, с около 30 метра дълбочина. Значи всяко нещо, което се твърди, с положителност може да се докаже, макар и след време. Това, което ние знаем, няма защо да го доказваме. Къде се намира сол или къде се намира злато – това нещо ще дойде на своето време. Има хора, определени специално за тази работа – да покажат къде се намира сол, злато или други природни богатства. Това не е работа на учените хора. На един светия, на един благочестив човек не е определено да управлява или да урежда социалния строй на държавите. Това не е тяхна работа. Трябва ли да се доказва на един човек, който цял живот ял,пил и заборчлял, че не е на прав път? След като цял живот е ял ипил, той вече е достатъчно опитен сам да оправи работите си. Той знае вече кой е правият път. Трябва ли друг някой да оправя работите му? Който знае да яде и да пие, той знае и да плаща.

Често съвременните хора не успяват в своите работи, защото се месят в неща, които се явяват ни в клин, ни в ръкав в живота им. Например те искат да докажат, дали човек е праведен и доколко е такъв. Този въпрос е неразрешим. Преди всичко, човек, при разбиранията които има днес, не може да бъде праведен на земята. В света има само Един праведен – Той е Бог. В света има само Един учен – Той е Бог. Всички други са ученици, които се учат сега. В света няма и гениални хора. Да се казва, че еди-кой си е гениален, това е човешко предположение. По какво се отличава гениалният човек? Гениалният човек, в пълния смисъл на думата, трябва да познава своите сили и способности, да разбира устройството на организма си, да е пълен господар на своята съдба. Истински гениал-

ният човек, като създаде някаква научна теория, той трябва да я обясни и докаже на хората, да я направи приложима в живота. Да бъдеш гениален човек, това подразбира да започнеш нещата отново. Има гениални хора в света, но те идват и си заминават без да оставят гробове и паметници на земята. Гениалният човек няма гроб. Ако хората му направят гроб, ако те му издигнат паметник, това е друг въпрос. Обаче той сам нито гроб, нито паметник оставя.

Христос казва: „Вземете моето иго, защото е благо, и моето бreme, защото е леко.“. Съвременните хора търсят живот без иго, без бreme. Игото представлява ограниченията в живота. Мислите ли, че ако нямате никакво иго, никакво бreme, животът ви ще бъде по-щастлив от сегашния? Игото, което съвременните хора имат, съответства на напрежението на силите, които действат в техния организъм. То е съобразно идеите, които те имат. Колкото идеите са по-силни, толкова и тяхното иго е по-силно. Игото същевременно съответства и на чувствата у човека. Вследствие на това, който има по-силни мисли и чувства, той изпитва и по-големи противодействия. Всяко тяло, което се движи с по-голяма бързина, изпитва и по-голямо съпротивление. Щом е така, схващанията ви за живота трябва да бъдат поставени на съвсем друга основа от тази, на която сега живеете.

Сега ние няма да се спираме върху посредствените схващания за живота. Защо? Защото с тях нищо не може да се постигне. Има хора, които постоянно се безпокоят, тревожат, че могат да изгубят живота, щастieto, благоto си. Майката се безпокои да не изгуби детето си; банкерът се безпокои да не изгуби капиталите си; момъкът се безпокои да не изгуби своята възлюбена; учителят се безпокои да не изгуби учениците си; ученикът се безпокои да не изгуби своето учение; богатият се безпокои за своето богатство; здравият се безпокои за своето здраве и т.н. Няма човек на земята,

който да не се безпокои за нещо. Обаче тези тревоги, тези безпокойства не са реални. Защо? Понеже в живота, както и в природата, нищо не се губи, нищо не се придобива. Като казваме, че нищо не може да се придобие, разбираме, че нищо не може да се създаде. И действително, засега нови неща не могат да се създадат. Защо и за какво – няма да обяснявам. Едно е важно да знаете – че светът е вече на ликвидиране. Той почти е изминал кръга на своето развитие. Иде вече нова епоха, в която нови неща ще се създадат. За да може човек да създаде нещо ново, той трябва да бъде в хармония с целия космос, с всички първични сили, които работят в света. Човек трябва да има правилни схващания за Бога, да разбере Неговата същина. Не е въпросът да се определи какво нещо е Бог, но Той трябва да се разбере.

Някой пита: „Какво нещо е вечността?“. Вечността не може да се определи. Ако става въпрос за проявената, за определената вечност, може да се каже много нещо, понеже тя се е самоопределила. За непроявения живот нищо не може да се каже, но за проявения живот много нещо може да се каже. Обаче, ако сега се кажат много неща, те могат криво да се разберат. Например, ако определя характера на човека по неговия нос, по неговите очи, уши, той ще каже: „Отде знаете това нещо? Какво отношение има носа към моя характер?“. Носът има отношение към характера на човека: дали той е широк или тесен, завит надолу като кука или гърбав, той има, ако не абсолютно, то поне относително отношение. От носа се определя и състоянието на дихателната система. И обратно: когато дихателната система на човека е добре развита, и носът е добре развит. Например когато дихателната система у човека е добре развита, той диша правилно, вследствие на което мускулите на носа се упражняват повече, ноздрите се отварят широко и в края на краищата носът се развива правилно. Когато пък дихател-

ната система у човека е слаба, дишането става по-бавно, вследствие на което носът се сплесква, ноздрите се свиват. Ако някой човек има повече желаня, те се отразяват върху лицето, главно върху устните му. Вследствие на многото желаня, кръвта приижда към устните и те надебеляват. Според астрологията, хора с дебели устни и широки ноздри са известни като венерини типове. Като говоря за венерини типове аз нямам предвид онази Венера, която се движи на небето между звездите, но имам предвид друга Венера, която е на земята. Тази Венера, която е на земята, е разумна, тя създава дебелите устни и широките носове у хората. Тя създава желанята у хората, вследствие на което в устните им приижда по-голямо количество кръв. После тя взема четка като художничка и размазва равномерно червената боя по устните и по страните. Ще кажете: „Какво отношение има между червените устни, червените страни и желанята на човека?“. Тази червенина е резултат на вътрешен процес, който става у човека.

Казвам: често хората изпадат в заблуждения. Като видят някоя мома с червени устни и страни, те мислят, че този цвят е естествен и си правят ред заключения. Всъщност тези моми сами са се червисали. Като виждат, че Венера не дохожда с четката си да ги поначерви, те купуват червена боя и сами правят устните и страните си колкото желаят червени. Венера ги е научила на това изкуство. Някои хора пък обичат къдрави коси и, ако богинята естествено не ги е накъдрила, те купуват специални за тази цел машинки и сами къдрят косите си. Те турят тия машинки вечер, та като станат сутрин косите им да са накъдрени. Които имат естествено къдрави коси, тяхната работа е лесна. Питам: какво се крие зад червените устни и страни? Какво се крие зад къдравите коси? Обаче човек трябва да различава краските. Има една естествена, приятна червенина на лицето и устните на човека,

която изразява неговото здравословно състояние. Такъв човек по характер е слънчев тип, той е израз на живота. Тоновите на краските в слънчевите типове са приятни, чисти. Видите ли такива краски по лицето или по устните на някой човек, ще знаете, че слънцето има правилно, хармонично влияние върху него. Тогава и отношенията на този човек към слънцето са правилни. Такъв човек представя здрава основа, върху която може да се работи. И затова, който иска да бъде гениален, той трябва да има правилни отношения към слънцето. Щом има правилни отношения към слънцето и слънцето ще му въздейства. Слънцето има свой представител на земята. Колко пъти вие сте срещали този представител? Разговаряли сте се с него, разправяли сте му за слънцето, за астрологията, а той само се поусмихва. Вие даже не подозирате, че този, с когото говорите, е представителят на слънцето, който урежда всички работи на земята.

Сега, ако някой учен човек чуе да се говорят тези неща, ще каже, че това са заблуждения. Нима между всички теории, които се преподават в университета няма заблуждения? Всяка теория съдържа в себе си известна истина, но също така съдържа известна доза лъжа. От мое гледище в живота има голямо преувеличаване на нещата. Ако турите под микроскоп едно малко същество и го увеличите 2 000 пъти, нима това не е заблуждение? Нима това не е преувеличение? Като извадите това малко същество от микроскопа, вие го виждате вече другояче. По същия начин хората говорят за неща, които не са виждали. Те говорят за любовта, но питам: кой е виждал любовта? Ще кажете: „Любовта не се вижда, но се чувства.“ Не, любовта не може да се чувства. Това, което хората чувстват, не е любов. Любовта може да се схване само с човешкия дух. Когато човек долови само един лъч от любовта, в него настава такъв мир, такова разширение, че той веднага разбира отношенията си към хората и става

герой, не се страхува от нищо. Обаче това състояние е моментно. Изгуби ли този лъч, той пак дохожда в своето първоначално състояние, става малодушен, плаши се, тревожи се, намира се вече в едно болезнено състояние.

И тъй, първото нещо, което се изисква от всички хора, е да уредят отношенията си с онзи, който ги обича. Засега всички искат все отвън да се прославят. Не уреждайте въпроса с хора, които не ви обичат, които не ви познават. Уреждайте отношенията си само с онзи, който ви обича. Кой е той? Слънцето. Тъй щото първата задача на всеки е да уреди отношенията си със Слънцето. Щом уреди отношенията си със Слънцето, с останалите планети – Юпитер, Нептун, Марс, Сатурн – лесно ще се уредят. Не може ли човек да уреди отношенията си със Слънцето, с никоя друга планета не може да ги уреди. Следователно всички криви схващания на хората, били религиозни или научни, се дължат все на техните криви отношения към Слънцето. И обратно: правите, хармоничните схващания на хората се дължат на правилните им отношения към Слънцето.

Сега ние не говорим за физическото слънце, но за онова слънце, което е проява на целокупния живот. Върху него е построен разумния, идеалния живот. Само по този начин и вие можете да съградите вашия живот, вашето щастие. Това може да се докаже с ред примери от живота и развитието на растенията. Хора, които се занимават със земеделие, с градинарство, са забелязали, че растения или плодни дървета, посадени на богата, хубава почва, винаги са давали най-добри резултати. Ако пък същите тия растения или дървета ги садят в бедна, хилава почва, те са изсъхвали или са се развивали много слабо. Такива почви трябва непременно да се наторяват, за да дадат добри плодове.

Някой казва: „Аз мисля правилно.“. Питам:

— Твоите отношения към Слънцето правилни ли са?

— Не са правилни, но това не е важно.

— Не, докато отношенията ти към Слънцето не са правилни, ти не можеш право да мислиш.

Какво разбирате под *правилни отношения* към Слънцето? Ако имате правилни отношения към Слънцето, първото нещо, което ще констатирате в себе си, е следното: вие ще престанете да се борите със себе си, ще се примирите напълно, ще имате правилни схващания за своите мисли и чувства, ще разбирате вашето минало и настояще и ще проникнете във вашето бъдеще. Това не показва, че човек ще живее в своето минало. Не, човек не живее нито в миналото, нито в настоящето, нито в бъдещето си, но за всеки даден момент той трябва да разбира условията, в които е поставен неговият дух. Тези условия съставят за човека бремe, което той неизбежно трябва да носи. Ти си гладувал два-три дена, нямаш пет пари в джоба си, но очакваш един твой приятел да дойде при теб да ти помогне. Минават час, два, три, от обещаното време, но той не дохожда, отишъл някъде, забравил, че ти имаш нужда от него. Това не е ли иго? Това не е ли бремe?

И тъй, Христос, който добре разбирал човешкия живот, понеже иде от областта на разумния свят, казва: „Вземете върху себе си моето иго и моето бремe и се учете от мене, защото съм кротък и смирен по дух.“. Това подразбира: „Аз имам долини, имам и високи върхове; върху мене всичко расте – и грозде, и сливи, и круши, и ябълки, и царевица, и жито – всичко, каквото потърсите за ядене, имам. Ако искате да знаете, върху мене растат и всички научни теории.“. И наистина всяка научна теория се развива по същия закон, както се развива краставицата, тиквата и т.н. Тя е посята върху човека като семенце и трябва да минат година, две, три, докато израсте и узрее това семенце, да стане голям плод. Например някое семенце от тиква попадне на добра почва и тази тиква се развива добре, узрява скоро и хората казват: „Сладка е тази тиква!“.

теориите, като тиквите – или са сладки, или не. Има теории за самоотричането, под влиянието на които много хора се самоотричат, но някои от тях в последствие съжаляват за своето самоотричане. Например много от българските опълченци казват:

– Какво направихме ние? Ходихме да гоним Михаля.

– Защо мислите, че сте ходили да гоните Михаля?

– Защото каквото направихме, не го признават. Ние сме отхвърлени, пренебрегнати от младото поколение.

Значи, те са очаквали да получат нещо за своята работа, да влязат в Царството Божие. Така е, прави са те, но и Русия като дойде, положението не беше по-добро; пак не дойде Царството Божие на земята. Впрочем, положението беше малко по-добро, отколкото в турско време, но и тогава, пък и сега пак има бой. В турско време, като влезеше турският ага в някоя българска къща и не му сложат кокошка на масата, имаше бой. Питам: сега не е ли същото? Сега няма ли бой? Едно време българите казваха: „Да ни избави Господ от турците!“. Сега няма ли пак бой? Влезте в някое християнско общество, където очаквате друг живот, други отношения и постъпки, но и там има бой. Следователно и в турско време, и в по-новите времена на християнството все има бой. И тогава хората се обезсърчават и казват: „Как може да се образува истинско религиозно общество?“. Истинско религиозно общество се образува само тогава, когато хората определят отношенията на сърцето си.

Сега можете да запитате:

– Когато майката бие детето си, права ли е?

– Някога е права, някога не е права.

– Когато детето иска да суче, а майката го бие, права ли е тя?

– В някои отношения е права, в някои – не е права.

— Какъв е законът на природата в такъв случай?

Природата точно е определила по колко пъти на ден майката трябва да кърми детето си. Обаче детето, като не разбира този закон, почти всеки час иска да суче. Понякога майката излиза от търпение и набива детето си. Права ли е тогава? Права е. Тя може да му даде по два-три пъти на ден да суче и то да се задоволи. Има майки много усърдни в това отношение: щом детето заплаче и те веднага го кърмят. Понякога детето може да има някаква болка, но майката пак гледа по-скоро да го накърми, като казва: „Хайде, яж и мълчи!“. Това дете не е къпано няколко дена, усеща се неразположено, плаче, но майката, за да се освободи от повече работа, казва: „Яж, но само млъкни!“. С плача си детето казва: „Майко, окъпи ме! Не искам да ям!“. Майката му отговаря: „По-лесно ми е да те нахраня, отколкото да те окъпя.“

Казвам: от всички се изисква дълбоко разбиране, дълбоко проникване в нещата. Всеки човек има свое време, както и свое иго. И на всеки игото и бремето са тежки. Има моменти в живота на човека, когато той усеща игото и бремето си леки. Има моменти пък, когато ги усеща много тежки. Това са относителни неща. Разумният човек постепенно се освобождава от своето време и от своето иго без обаче да ги стоварва на гърба на другите. В един от романите на Жул Верн се разказва за един човек, който попаднал на един съвършено самотен остров, сам, без никакъв човек около себе си. Той си направил медено вино, което поставил в няколко кратунки, и от време на време се разхлаждал с него. Един ден, като минавал покрай една река, видял един старец, който седял на отвъдния бряг на реката. Той се зарадвал, че най-после вижда човек пред себе си и предложил на стареца да го пренесе на гърба си на другия бряг на реката. Обаче като се качил на гърба му, старецът вече не пожелал да слезе. Той го носил така ден, два, три и вечер, като си лягал, все на

гърба му лежал; сутрин като ставал – пак на гърба му седял. Най-после този човек се видял в чудо как да се освободи от стареца. Казал си: „Не стига, че попаднах в този самотен остров, но отгоре на това ми дойде и това изпитание, да нося толкова тежко бреме!“. Един ден като обикалял острова, дошло му на ум, че има хубаво медено вино в кратунките си и пийнал малко. Понеже виното било силно, той скоро се опил. В това време старецът го хванал за гушата и казал: „Дай и на мене от виното!“. Той му дал кратунката да пие. Старецът пил от виното, докато се опил. След това отпуснал ръцете си от врата на своя другар и започнал да играе. Последният се възползвал от това положение и веднага свалил стареца на земята, като си казал: „Втори път не пренасям никакъв старец от единия бряг на реката на другия. Не ми трябва такъв другар!“.

Питам: какво е отношението, каква е връзката между тези двама души и вас? Дойде някой при вас и ви казва: „Моля, подпишете за мене една полица, станете ми поръчител за хиляда лева. Бъдете спокойни, ако ми станете поръчител, аз ще бъда внимателен към вас и в най-скоро време ще изплатя дълга си.“. Обаче минават година, две, три и този човек не мисли да плаща. Вие плащате за него, но си казвате: „Втори път не нося старец на гърба си!“. Подпишете ли някаква полица, и вашият живот става нещастен, но и животът на стареца става нещастен. Аз съм против даването пари на заем. Ако мислите, че със 100 – 200 000 лева можете да подобрите живота си, вие сте на крив път. Парите не оправят живота на хората. Съвременните държави все вземат пари на заем, но по този начин и до днес никоя държава не е могла да оправя работите си. Коя е причината за това? Причината за това седи в обстоятелството, че отношенията на хората спрямо вечния принцип не са прави. Вследствие на това, днес бедни и богати, прости и учени, не разбират живота. И ако днешните сиромаси се поставят на мястото на бо-

гатите, и те ще живеят като тях. Или, ако богатите заемат мястото на сиромасите, и те ще станат като тях, идеалисти. Обаче това не е идея. Какво виждаме днес в живота? Всеки човек, като осиромашее, отива при Бога; обаче разбогатее ли, той се отдалечава от Бога. Тъй щото, искате ли да отдалечите един обикновен човек от Бога, направете го богат. В притчите е казано: „Не ми давай голямо богатство да не би да Те забравя. Не ми давай голяма сиромашия, да не Те излъжа.“. Казвам: голямата сиромашия и голямото богатство са две крайности, две ограничения. Щом човек дойде до голямата сиромашия, трябва да му се помогне; щом дойде до голямото богатство, пак трябва да му се помогне. Преди 20 години американското правителство издаде един законопроект, според който да се определи точно границата, до която най-много може да се простира богатството на един човек. Ако богатството му надмине тази граница, държавата има право да тури ръка на излишното богатство. Преведено на религиозен език, този социален американски проект се основавал именно на закона, че голямото богатство отдалечава човека от Бога. Тъй щото излишното богатство трябва да се раздаде за Бога. Държавата не трябва да взема тези пари в джоба си, но да ги раздава на сиромаси, дошли до голяма беднотия, която ги застава да лъжат.

Питам: от това гледище какво трябва да правим с живота, който ни е даден? С въздишки животът не може да се оправи; с кършене на ръце, с убийства, със затвори и с тем подобни, животът пак не може да се оправи. Животът може да се оправи само като уредим отношенията към сърцето си. За да се уредят тези отношения, от хората се изисква изобилие. В мислите и в чувствата на съвременните хора има известни подпушвания, които се изразяват по разни начини. До известна възраст човек има силна памет, чете, работи, занимава се; след някоя и друга година той забелязва,

че паметта му отслабва и вече престава да се интересува от науката. В такъв смисъл какво представлява ученият човек? Той представлява натоварено животно. Ако се снемее товара на такъв учен, той престава да бъде учен, става обикновен човек. Тъй щото, ако човек е учен само докато има силна памет, той не е истински учен. Докато има силна памет, той може да се ползва от всички научни теории; изгуби ли паметта си, той губи и знанието си. Обаче знание, което се губи, не е истинско знание, не е истинска храна. Всяко знание трябва да се приложи!

Често вие говорите за планетите и за влиянието, което те оказват върху човека. Като говорите за Марс, за Венера или за друга някоя планета, питам: имате ли връзка с тях? Нещата важат за нас дотолкова, доколкото сме свързани с тях. На същото основание, като се говори за пробудени души, ние пак разбираме тези, към които имаме известни отношения, известни връзки. Казано на обикновен или на религиозен език, ние разбираме следното: щом определим отношенията си към Бога или към Вечната любов, ние се интересуваме вече и от всичко онова, което Бог е създал. Ако обичаме някого, ние се интересуваме от всяка негова проява; каквото той направи, ние се радваме. Ако той е поет, ние се възхищаваме от неговите произведения; ако е художник, ние пак се възхищаваме от неговите произведения, от неговите картини; ако е цигулар, ние се интересуваме от неговата музика; ако е облякъл нова дреха, ние пак се възхищаваме от нея. Ние харесваме всичко, каквото той направи. Само по този начин ние можем да се изучаваме. Защо? Понеже любовта внася у нас нов идеал, нов поглед за нещата, благодарение на който намираме, че в любимия ни човек и най-малките работи са красиви. Когато обичаме Бога, ние едновременно обичаме и всичко онова, което Той е създал, и казваме: „Добър е Бог!“. Ако не обичаме Бога, и отношенията ни спрямо Неговите създания не

са прави. Тогава казваме, че хората са лицемери, лоши и т.н. При това положение ние отричаме красотата изобщо или красотата на отделните части.

Казвам: красиво нещо са човешките очи. Всъщност кое е хубавото в човешките очи? Хубавото в човешките очи е онзи лъч, който излиза от сърцето и минава през очите. Този лъч се среща у малко хора. Той обикновено се проявява когато човек е в напълно нормално състояние. Ако схванете този лъч, той ще произведе у вас радост, надежда, разширение, свобода. Човекът, у когото сте съзрели този лъч, може да не е учен, но той е в сила да събуди добрите състояния у хората. Когато този лъч излиза от очите на някой човек, тогава и хора, и животни имат пълно доверие в него; няма ли този лъч – и хората, и животните бягат от човека. Казвате: „Еди-кой си е учен.“. Питам: има ли този лъч в очите си? Няма. Тогава той не е учен човек. Може да има знания, може да е натоварен с много багаж, но той не е истински учен.

Сега под думата *очи*, аз разбирам прозорци на човешкия дух. Най-ценното нещо, което човек има, това са неговите очи. Като говоря за лъча, който излиза от очите на хората, аз нямам пред вид неговия нисш ум, който представя най-нисшето състояние на човека; аз нямам пред вид даже и разумността, която е средното състояние на човека, но подразбирам висшата Божествена мъдрост, която произтича от Духа. Следователно имам предвид висшия ум на човека, който крие в себе си всички дарби и способности. Думата *ум* или *ом* е санскритска и означава висшето начало у човека. В този смисъл ум и дух са едно и също нещо.

Казвам: в това отношение, ако иска да бъде щастлив, човек трябва да се заеме с изучаване устройството на своя организъм. Истински духовните и религиозни хора знаят това нещо и те са се заели с разрешението на проблема за щастието, тоест с изучаване на очите. Те гледат на очите като израз на любовта, която

се крие в човека. Те разглеждат любовта като особен свят, свързан с най-възвишените същества, които живеят на небето. На земята обаче, любовта заема най-нисше положение.

Втората стъпка след Любовта, това е Мъдростта. Обаче вие не можете да се занимавате със самата Мъдрост, но се занимавате със знанието. Например вие трябва да се занимавате с живота на растенията. Защо? Понеже много растения, както и много плодове ни служат за храна. Следователно вие трябва да знаете какво влияние оказват те върху вашия организъм. Ако ядете череши например, те оказват едно влияние; ако ядете ябълки или круши, те оказват друго влияние; ако ядете тикви, те оказват трето влияние и така нататък. Изобщо всеки плод служи за проява на една или на друга добродетел в човека. Разнообразието на добродетелите зависи от употребата, като храна, на различните растения и плодове. Човек сам по себе си не може да бъде добродетелен. Той може да възприеме добродетелите само от растителната храна. И за в бъдеще, когато хората се научат да се хранят правилно, те няма да употребяват само една храна; например само сливи или само ябълки, но ще употребяват разнообразна храна. Христос е казал: „Ако не ядете плътта ми и не пиете кръвта ми, нямате живот в себе си.“. Обаче каквато и храна да употребява човек, той трябва да се храни така, че тази храна да даде плод в него, да се конкретизира. На същото основание всяко човешко желание и всяка човешка мисъл трябва да се конкретизират. Ако се конкретизират, те ще внесат нова насока в живота на човека, а впоследствие те ще дадат и нов плод. И всеки човек отвън, който може да внесе у вас една нова мисъл, която да се конкретизира, той непременно трябва да ви обича. Не можете да внесете в човека някаква нова мисъл, ако не го обичате.

Христос казва: „Вземете моето иго и моето бреме!“ . Следователно игото и бремето са необходими,

за да се конкретизира любовта. Щом човек приеме закона на любовта, той непременно ще се ограничи. Първото ограничение в света е внесено чрез любовта. Когато любовта дойде, тя казва: „Който иска да бъде мой ученик, той непременно трябва да се ограничи.“ Някой казва на приятеля си: „Аз те обичам.“ Щом ме обичаш, ще се ограничиш. И в Писанието е казано: „Надпреварвайте се да си отдавате почит и уважение! Покорявайте се един на друг!“ Ама някой бил учен – и той ще спазва същия закон. Какво може да се очаква от едно религиозно общество, ако членовете му не се покоряват един на друг? Това покоряване не трябва да става по закон, но по съзнание, по свобода. Ако хората се покоряват по закона на любовта, питам: ще има ли тогава някакво ограничение? Ако хората започнат да си налагат покорство един на друг по силата на някакви установени правила, това е вече механичен закон. От осем хиляди години насам хората все проповядват, че светът трябва да се управлява с тояга. Казвам: направете един съзнателен опит в това отношение и ще видите, че тоягата има само разрушително влияние. Ако прекарате в някоя гора цели 20 години и водите чист и свят живот, а след това излезете от гората и набиете един грешник с тояга, той ще спечели нещо, ще се поправи, но вие ще изгубите, ще деградирате. Вие ще плащате неговите дългове, а той ще използва вашето богатство. Между тоягата и вас ще настане обмяна: вашата енергия чрез тоягата ще премине в грешника.

И тъй, когато се казва, че не трябва да се свързвате със света, това подразбира, че не трябва да се прави връзка между богати и бедни. Разбирайте мисълта ми право. Преди всичко в отношенията на богати и бедни трябва да се създаде не външна, привидна връзка, но трябва да се създаде истинска вътрешна връзка; те да се считат равни помежду си като души, излезли от Бога. Че богатите имали пари, а бедните нямали

пари, това е друг въпрос. Парите не могат и не трябва да определят отношенията на хората. Ако богатите и бедните са свързани помежду си чрез любовта, това вече е достатъчно, те ще разрешат въпроса. Богатият като има пари, той всякога ще може да нагости бедния; бедният, от своя страна, не трябва да изисква от богатия повече, отколкото му е необходимо. Щом богатият нагости бедния, това е достатъчно. Бедният не трябва да пита: „Ами за утре?“. Любовта не мисли за утрешния ден. Днешният ден е в закона на любовта, утрешният ден е извън любовта. Това, което сега преживяваме, то е в закона на любовта. В Писанието е казано: „Ние живеем и се движим в Бога.“. Тогава аз поставям на разглеждане следния въпрос: щом Бог е Любов и ние живеем и се движим в Него, щом Бог е Светлина и Истина, как е възможно тогава Той да ни остави на произвола на съдбата? Това е абсолютно невъзможно! Ако някой учен е мислил дълго време върху създаването на слънцето и на звездите, както и върху създаването на света изобщо, и е създал своя теория, най-после той трябва да отиде при Господ и да каже: „Господи, аз имам своя теория за създаването на света, но Ти, който си го създал, моля Те, коригирай моята теория и ми покажи доколко тя е съгласна с Истината!“. След това този учен трябва да остави тетрадката си на Господ и да си замине. Казвате: „Как ще го коригира Господ?“. Питам: вие оставяли ли сте тетрадката си на Господа да ви коригира?

Сега ще ви разкажа един случай, да видите как Господ може косвено да коригира хората. Двама англичани, млади хора, следвали в Оксфордския университет. Те често се разговаряли върху задгробния живот, като разсъждавали дали има друг свят, или не. Един ден те се уговорили: ако наистина има друг свят, тогава този от тях, който по-рано замине, ще даде по някакъв начин доказателство на приятеля си, че има друг свят. След известно време един от двамата студенти зами-

нал за онзи свят, а на земята останал да живее Мориц, тъй се казвал другарят на заминалия. Мориц очаквал вече от другаря си някакво съобщение от онзи свят. За тази цел той правил разни сеанси по един или по друг начин, но нито един от сеансите не му вдъхвал доверие. Най-после той прибегнал до следния случай: взел едно малко моливче и един бял, чист лист и ги поставил между две плочи. На сутринта отишъл да види дали няма нещо написано на листчето и останал силно изненадан когато видял написано мотото, което само те помежду си знаели. Те предварително решили това мото да напише онзи от тях, който порано замине за другия свят. Същевременно другарят на Мориц написал в това листче и следното: „Аз съм много добре, но още не ми е дадена работа.“

Питам: кой друг може да напише това нещо? Мнозина ще кажат, че това го е писал друг някой човек. И така може да се мисли, но важното е, че на плочата било написано мотото, което знаели само Мориц и другарят му. Съвременните хора се отличават с крайно отричане на реалността. Впрочем аз не отказвам правото на хората да се съмняват, да се отнасят критически към неща, в които те не са уверени, но казвам: има една вяра, която води хората към великата Истина. Тъй щото те трябва да се предпазват от лековерие, но да се стремят към абсолютната, към положителната вяра. Дойдат ли до тази вяра, тя ще отнеме тяхното иго и тяхното бреме. Забелязано е, че и богати и бедни, все се измъчват. Хората изобщо се чувстват изоставени: те ту се залюбват, ту се разлюбват. Някой казва: „Влюбих се в еди-коя си мома.“ Казвам: скоро ще бъдеш разлюбен.

— Как тъй? Тя е благородна мома!

— Ще видиш, тя скоро ще си намери друг.

— Защо?

— Законът между хората е такъв. Ако един ангел дойде на земята, той ще възлюби всички хора – къ-

дето мине, все ще направи връзка. Казвате: Това е неморално! Моралът на земята е безморалие на небето. Като слезе на земята, Ангелът ще се влюби във всички хора, без да счита това за грях. Тогава и за хората казвам: не е лошо, не е престъпно това, че те се влюбват, но лошото е там, че искат да се обсебват, да се ограничават. Да се влюбиш в някого, това показва, че имаш сърце. Обаче искаш ли да туриш гем върху сърцето на своя възлюбен, това вече е грях. Значи опасността в любовта се явява тогава, когато човек иска да ограничи своя възлюбен, да го задържи за себе си. Бог, който е висш принцип, проява на Любовта, Той ни показва безграничната си любов към нас, като ни оставя напълно свободни. И в тази свобода ние или вършим волята Му, или грешим. Той казва: „Постъпвайте както мислите, но един ден, когато дойдете при мен, тогава аз ще ви дам съвет как трябва да се постъпва.“

Някой се чувства изоставен, измъчен и казва: „Защо Господ се отдалечава от мен? Защо не ми даде някакъв съвет?“. Казвам, че преди още да се обърнеш към Бога, Той като те види, че правиш нещо, което не е добро, казва: „Според моята любов, не прави това, което си започнал!“. Обаче, ако имаш силно желание, направи го. Бог никога и никому не желае злото. Той винаги има пред вид доброто, но оставя всяко същество да се проявява свободно. Бог никога не ограничава и никому не се налага. Съвременните хора често разискват върху греха. Казвам: грехът може да бъде неразбран, а може да бъде и разбран.

Ако грехът се разбере като вътрешна свобода, в която човек се проявява правилно и неправилно, тогава той ще помогне за изправянето на много погрешки между хората. Само в свободата може да се греша. Представете си един човек на когото езикът или ръцете са парализирани. Може ли този човек да греша? Външно той не може да греша, защото с парализиран език не може да се говори и с парализирани ръце не

може да се бие. Такъв човек ще мине пред хората за светия. Аз бих желал да мине за светия само онзи човек, на когото езикът и ръцете са здрави. Следователно, ако някой може да контролира своите удове така, че да не върши никакво престъпление при здрав език и при здрави ръце, той е истински човек. Представете си, че аз искам да ви заставя да вярвате в нещо като мен и по този начин ви заблуждавам – какво печелите от това? Ни най-малко не искам да ви заставам да вярвате в нещата, както аз вярвам. Онова, което ме е заставило да вярвам в нещо, то е специфично за мен; онова пък, което ви е заставило да вярвате в нещо, то е специфично за вас. Няма двама души в света, които да вярват еднакво, или които да любят еднакво. Някой казва: „Моето сърце гори от любов.“. Друг казва: „И моето сърце гори от любов.“. Обаче едното горене се различава от другото. Като измервате температурата на любовта ще видите, че един човек има 10 000 градуса топлина, друг има 20 000 градуса, трети 50 000, четвърти 100 000, пети – един милион градуса и т.н. Следователно температурата на любовта може да достигне до два, три, четири, пет, десет и повече милиона градуса. Като отидете при един ангел или при някое възвишено същество, на което вибрациите са много силни, неговата любов ще има още по-висока температура. Обаче любовта на едно възвишено същество е безлюбие за човека. За човека любов е това, което той конкретно може да почувства. Колкото повече се развива човек, толкова и неговата любов се разширява, а същевременно и температурата ѝ се увеличава. Ако някой желае повече, отколкото може да възприеме, това е лакомия.

Сега ще обясня друг закон. Вземате шише от един килограм съдържание и отивате при една чешма или при един извор да го напълните. Колко струва това шише с вода, напълнено от самия извор? Тази вода, налята от самия извор, докато е на мястото си, няма

никаква цена. Кой как дойде при този извор, ще си напълни шишето даром, никому нищо няма да плати. Обаче колкото повече се отдалечавате от извора, водата в шишето става все по-ценна, понеже наблизко няма подобен извор, от който да си налеете вода. Следователно цената на водата в това шише се увеличава пропорционално с отдалечаването от този извор. Аз разглеждам въпроса математически и казвам: $a, a_2, a_3, a_4, a_5 - a_{10}$. Значи величините $a, a_2, a_3, a_4, a_5 - a_{10}$ представят различни положения или състояния, които непрекъснато се менят. И най-после, когато водата стане много скъпа, казваме, че изворът е много далеч. Ако водата е евтина, казваме, че изворът е близо. И когато срещна един човек, чиято любов е много скъпа, казвам: този човек е много далеч от Бога. Или когато срещна човек, който цени много своето знание, казвам: този човек е много далеч от мъдростта. По същия начин човек може да бъде далеч от правдата, от истината, от добродетелта и т.н. Такъв е законът. Това са положения, твърдения, които по един или по друг начин изясняват истината. И колкото повече се отдалечаваме от Бога, толкова повече придобиваме критически ум. Това е правило, което показва посока на движение. Разумният, ученият човек трябва да каже: „Аз ще се върна към първия извор, към източника на нещата. Там е крайният предел.“. Земята например може да се отдалечи от слънцето толкова много, че животът ни да не бъде такъв, какъвто е сегашният. Ако земята се отдалечи от слънцето повече от сегашното си разстояние, тя няма да бъде земя и всякакъв живот върху нея ще престане. Тя е земя само при положението, в което сега се намира. И затова именно вашите личности, вашите индивиди, вашите души могат да живеят и да се развиват. Доколкото вие спазвате тази орбита, в която сега се движите, дотолкова имате условия за развитие. Туй е една широка, научна област, за изучаването на която се изискват специфични условия.

Сега като се говори много, аз уподобявам многото говорене и резултатите от него на положението на бедни хора, които са гладували три-четири дена и очакват отнякъде да им се даде обед да задоволят глада си. Колкото повече време минава, толкова и гладът им ще се усилва. В Америка има църкви, които дават обед на бедни, гладни хора, обаче условието да получат храна било следното: позволено е да се нахрани само този, който е слушал проповедта на пастора. Влизат тия гладни хора в църквата и през всичкото време докато продължава проповедта, те само за яденето мислят и си казват: „Стига вече толкова проповед, ние знаем всичко това! Като ни говориш за Божията Любов, ние искаме да я опитаме реално.“ И наистина по-добре би било първо тези бедни и гладни хора да се нахранят, а после да им се говори за Божията любов. Така постъпва и Бог: Той първо ни нахранва, а после ни говори.

Христос казва: „Вземете моето иго и моето бремe!“ Как да се вземат игото и бремето на Христа? Доброволно трябва да се понесат. Те не могат да се налагат. И в действителност е така. Ако човек иска да бъде свободен, ако иска да се повдигне, ако иска да бъде щастлив, той непременно трябва да приеме това иго върху себе си. Ако пък търси живот без иго и без ограничения, той ще намери своето нещастие. Ограниченията не се налагат отвън. Това е аксиома. Преди всичко ние сами налагаме ограниченията върху себе си. Бог не налага ограниченията. В невидимия свят ние сме били свободни, но желанието ни да дойдем на земята да се учим ни налага вече известни ограничения. И след това да мислим, че Бог ни ограничава, измъчва, или че Той е определил нещата така или иначе – това говори за кривите схващания на хората за живота. Бог е определил едно нещо, а ние сме определили друго. И сега ние опитваме това, което някога сами сме си определили. Това, което Бог е определил, ние още не сме опитали. Има едно управление, което Бог

е определил, но до него още не се е дошло. Когато хората приложат това управление, те трябва да имат възвишено съзнание, за да управляват без писани закони. Всички закони трябва да бъдат написани в човешкото сърце. Дали някой ще има свободна професия или ще бъде назначен от държавата, той трябва да знае законите, които Бог е написал в сърцето му; той трябва да знае и своето предназначение. Тогава службите няма да се дават с указ от държавата, но всеки ще заеме доброволно службата си. Как ще разберете това нещо? Обаче при сегашните разбирания на хората това управление не може да се приложи. Например, ако се каже, че съдиите трябва да дойдат доброволно, тогава всички ще се явят за съдии, всички ще искат да управляват. Ако е въпрос за свещеници, всички ще искат да проповядват, да говорят на хората, да ги убеждават. И най-после, ако дойде въпрос за министри в България, и тук ще се явят много кандидати. Следователно при сегашното разбиране на хората, при съвременния строй, сегашният ред на нещата е естествен, но не е идеален. Ако беше идеален, ние трябваше да бъдем щастливи, а всъщност не е така. Ако този строй беше идеален, всички хора щяха да имат правото да пътуват по железниците. Така ли е сега? Днес, който има пари, само той има право да пътува; който няма пари, няма право да пътува. При това таксите по железниците от ден на ден се увеличават. И ако съвременните хора чакат първо държавата да се оправи, а после те да се оправят, какво ще бъде тяхното положение? Обратното е вярно: първо трябва да се оправят гражданите, а после държавата. Държавата може да се оправи когато между гражданите ѝ има поне няколко напълно съзнателни държавници или министри, които абсолютно да са убедени в своите идеи. Ако имаше поне няколко такива държавници или министри, те щяха да образуват една верига, едно ядро, около което щяха да се съберат още много съзнателни граждани да формират

новите идеи. И затова именно разумният, възвишеният свят, в който хората не вярват, е решил да създаде такова ядро и да започне своята съзнателна работа. Предполага се, че до края на този век ще дойдат осем хиляди адепти, които ще се изпълтят по всички краища на земята и ще дадат нова насока на обществения, на религиозния, на семейния живот, както и на цялата култура. Всичко до сега съществуващо ще се измени и ще се създаде нов, правилен живот, какъвто те разбират и познават. Те са взели предвид всички мерки за тази реформа, с която ще изненадат света. Така те ще създадат новото човечество, каквото никой не е очаквал. Само по този начин светът може да се оправи. Как ще разберете това? Дотогава обаче всички трябва да бъдете готови да приемете игото на тези осем хиляди адепти. Това иго ще ви се наложи.

Като имал пред вид това положение, Христос казал на учениците си: „Вземете моето иго и моето бремe!“ . Аз не говоря за това иго, което е било преди две хиляди години, но говоря за игото, което сега ще дойде. Питам: вие готови ли сте да приемете това иго? Искате или не, то ще ви се наложи. Някои от вас ще го приемат по закона на любовта, а на други, които не са готови да го приемат по този закон, ще им се наложи. В Съединените Щати, когато двама видни кандидати спорят кой от тях да бъде избран за председател на Републиката, след като единият от тях се избере, другият му изпраща поздравителна телеграма, че много се радва за неговия успех. Доколко в същност се радва, това е въпрос, но важното е, че той спазва известни правила на учтивост. Последният знае, че след четири години и той ще има надежда да се кандидатира и да бъде избран за председател.

Мнозина запитват: „Кога ще се оправи светът?“ . Светът ще се оправи когато дойдат тези осем хиляди адепти. Това не подразбира, че трябва да напуснете живота си, домовете си, мъжете си. Някоя жена казва:

„Ако напусна мъжа си, аз ще бъда свършено свободна.“. Мъжът пък казва: „Ако напусна жена си, аз ще бъда свършено свободен.“. Като се напуснат мъжът и жената, те ще бъдат толкова свободни, колкото е свободен волът като напусне дома си, или колкото е свободна кокошката като напусне курника си. Някоя жена напусне мъжа си, но утре я виждате с друг мъж; някой мъж напусне жена си, но утре го виждате с друга жена. Някой казва: „Аз искам да служа на Бога.“. Той иска да служи на Бога, напуска службата си, но утре търси друга служба. Днес напусне градинарството, утре търси друга служба. Питам: какво е това напускане? Само разумният, само високо мъдрият човек, който е изпълнен с любов, мъдрост, истина, правда, добродетел, може да бъде напълно свободен човек. Той трябва да постави добродетелта за основа в живота си, тоест той трябва да постави слънчевата енергия за основа на живота си, за да бъде здрав във всяко отношение. Това, което съвременните хора наричат невръстения, неразположение на духа, не е нищо друго, освен състояния, които показват, че е дошло време за ликвидиране, за разплащане с греховете, с дълговете. Здравето на човека не трябва да е като на съвременните хора, но всяка клетка от неговия организъм трябва да е изтъкана от най-чиста, фина материя, да не се разваля при никакви условия. Като погледнете очите на такъв човек, те не трябва да светят, но да бъдат като бисери, като скъпоценни камъни. В очите на човека трябва да се чете неговата интелигентност, да се вижда, че Бог говори чрез него. Като погледнете веждите на човека трябва да съзнавате, че те представляват граница между Божествения и човешкия живот. Който има хубави вежди, това показва, че този човек има правилни, красиви отношения към Бога. Който няма хубави вежди, значи отношенията между Бога и него не са правилни. Ако окапят веждите на човека, това показва, че неговата работа е свършена.

Тъй щото веждите са от голямо значение за човека; те показват отношението, което съществува между видимия и невидимия свят. Всяка сутрин като ставате, вие трябва да поглеждате нормални ли са веждите ви или не. Ако не са нормални, ще молите Бога да възстанови тази граница, т.е. веждите ви да бъдат правилни. Ако река да си послужи с тази азбука, каквато представят веждите, ще се разкрият много неща. Във веждите се крие цяла наука, но сега за нея няма да се говори. Достатъчно е само да се погледнат веждите на човека, за да се познае какъв е той. Казвате: „По какво се познава?“. По броя на космите на веждите, по формата и дължината, както и по основата им. Значи веждите показват какъв е проявеният живот на човека.

И тъй, всичко каквото човек представлява отвън, то е израз на много неща, но това могат да четат само разумните, добрите хора. И затова е казал Христос: „Няма нищо скрито-покрито!“. Всичко е изразено навън. Затова именно човек трябва да бъде абсолютно чист. Днес нищо не може да се крие. Природата е толкова разумна, че е могла да напише всичко върху тялото на човека: тя е писала върху лицето, върху главата, върху ръцете, върху краката и най-после върху самото тяло. Казвате: „Как ще дойде Бог в света?“. Той ще дойде чрез космите на човека, чрез ръцете, чрез краката, чрез очите, ушите, носа и така нататък. Ако някой иска да ме съди, ще му кажа: по моето лице можете да четете, в него ще прочетете моето минало, както и моето настояще, а ако сте по-опитен, можете да прочетете и моето бъдеще. Щом прочетете всичко, вие ще имате цялата истина. Няма какво повече да се говори – всяка дума по-нататък е излишна. Истината е написана върху моето тяло. Ако искате още да знаете, тогава ще ви разправа моите сполучливи и несполучливи опити. Всички неща в живота трябва да съдържат в себе си абсолютната истина. Обаче това не трябва да се разправа на мъртви хора. Ако човек се из-

повядва, той трябва да се изповяда пред онези, които разбират живота, които са минали през същите мъчнотии. И Писанието казва: „Изповядайте се!“. Пред кого? Пред напредналите братя. Съвременните хора страдат от един голям недостатък, че крият своите погрешки, но в края на краищата тези погрешки излизат на лице. Срещаш някой човек, тялото му мирише, на друг – устата мирише, на трети – носят мирише и т.н. И след всичко това те казват: „Така сме родени.“. Всеки сам може да изправи погрешките си. Как? Като понесе Христовото бреме и Христовото иго. Кое е първото иго в света? Любовта. Кое е първото бреме? Мъдростта.

Сега аз желая да се справите с това иго и с това бреме, както разбирате. Справите ли се с тях, ще имате Божието благословение. И за в бъдеще, когато дойде последният век от идването на осемте хиляди адепти, вие ще бъдете първите, които ще посрещнете вашите разумни и напреднали братя. За сега от всички се изисква да работят за спасението на човечеството.

Христос казва: *Моето иго е благо – моята Любов е блага, и моето бреме е леко – моята Мъдрост е лека.*

29 май 1927 г., гр. София

Две думи

В начало бе Словото; и Словото бе у Бога; и Словото бе Бог.

Йоан, 1:1

Ще взема само първите думи от първия стих: „В начало бе Словото.“.

Да се произнесат и да се напишат две думи, това е най-лесната работа, но трудно е да се изтъкуват и осмислят тия думи. Още по-трудно е пък да се реализират тия думи. Реален, действителен свят, или свят на щастие и блаженство е този, който има начало, а няма край. Който търси края на нещата, той живее в материалния свят. Обаче в материалния свят няма слово. Той е безсловесен свят. Както виждате, има известни идеи, които непременно трябва да се изяснят, да се представят в прост вид. Например, ако вие сте пътували три дена през някоя пустиня и сте ожаднели, първата капка вода, която ви даде някой, ще бъде най-ценна за вас. После могат да ви дадат още много капки вода, но веднъж задоволили жаждата си, вие не искате повече вода. Казвате: „Тази вода вече не ми е нужна.“. Значи първата капка вода е най-ценна за вас; последната капка вода няма вече такава цена.

Същото нещо се отнася и до разбиранията на хората за душата. Те казват: „Душата е малко нещо, тя представя малка част от цялото.“. Представете си, че всяка такава част събира по един килограм вода. Като се съберат 100 части по един килограм, те ще напълнят цяло буре. Това показва, че хората на физическия свят оценяват големите, великите работи, когато Божественият свят се занимава с безконечно малките величини. Красивите неща в света са малките, а не големите величини.

Сега вие разсъждавате и казвате: „Философ е само онзи, който разбира живота, който нито плаче, нито скърби, нито съжالياва. Който плаче, скърби и съжالياва, той не разбира живота, той не е философ.“. И наистина – кой плаче най-много? Децата плачат най-много. Защо? Защото нямат никаква философия и се намират като загубени, като захвърлени в този свят; те плачат, за да ги намери майка им, да ги отгледа и отхрани. Като ги намери майка им, те престават да плачат. Майката е рибарката, която хвърля мрежата във водата и улавя децата в мрежата си.

„В начало бе Словото.“ Всички неща в света са създадени само за Словото. Онова, което осмисля живота, това е Словото. Правиш къща. Защо? Да влезе някой да ти проговори. Правиш училище. Защо? Да дойдат деца да се учат. Правиш църква. Защо? Да дойдат богомолци да се молят. Правиш си нови дрехи. Защо? За своя възлюбен или за своята възлюбена. Ако вашата възлюбена е няма, безсловесна, тоест не може да говори, тогава и новите ви дрехи стават безсмислени. Следователно всички неща в света имат смисъл само в Словото. Като се цитира стихът „В начало бе Словото“, питам: кое е това начало? Това начало аз наричам момент на пробуждане съзнанието у човека. В този момент човек започва да мисли за първия лъч на Божествената любов. Тогава човек се пробужда. Започне ли да мисли за края на нещата, той моментално умира. Някой пита: „Какъв ще бъде краят на вечния живот?“. Който пита за края на вечния живот, това показва, че неговият край е свършен вече; той е свършил своя живот. Какъв ще бъде краят на праведния? Когато праведният започне да мисли за края на своя живот, той ще изпадне в положението на грешника. Когато пък грешникът започне да мисли за началото на нещата, животът му ще протече като светлина. Следователно когато праведният започне да мисли за края на своя живот, той става грешник; когато греш-

никът започне да мисли за началото на своя живот, той става праведен. Как ще разберете тези неща? Може ли грешникът, като помисли само за началото на нещата, да стане праведен? Може. Защо? Защото само онзи човек мисли за начало на нещата, у когото живее Божественото Слово. Тъй щото мислещ човек е само онзи, у когото е Божественото Слово. Може да мисли само онзи, който обича, който люби. И забележете, човек може да мисли само за този, когото обича. Тъй седи истината. Всяка друга философия, всяка друга мисъл, в която няма любов, аз наричам афектация, а не любов. Такава любов съществува и в растенията, и в животните. Казвате: „Еди-кой си плаче от любов.“. Ако е въпрос за плач, и растенията плачат, и животните плачат. Какъв е смисълът на плача? Еди-кой си скърби. Ако е въпрос за скръб, и растенията, и животните скърбят. Какъв е смисълът на скръбта? Скръбта, страданията, са отрицателни прояви, по които може да се намери истинския живот. Ако човек скърби и не може да намери противоположното нещо на скръбта, тази скръб няма смисъл; ако човек се радва и не може да намери противоположното на радостта, тази радост няма смисъл. Радостта е началото, а скръбта е краят на един живот. Грехът е краят, а правдата е началото на един живот.

Следователно всички отрицателни прояви, в които човек може да изпадне в живота си, това са зачевания, в които той е търсил само края на нещата. Обаче казано е в Писанието: „Бог е безначален и безконечен.“. Любовта, която Бог изявява към хората, няма начало, няма и край. Искате ли да видите края на живота, както и края на любовта, посетете хората и вижте как те свършват живота си. Искате ли да намерите началото на Словото, идете при хората да видите как се раждат. Аз не подразбирам само раждането на съвременните хора, но имам предвид процеса на раждането и в миналото, в най-отдалечените

времена от днес, когато вселената едва се е пробуждала, когато ангелите се пробуждали от своя дълбок сън. Това означава начало на Словото. Казвате: „Какво може да стане от един ангел?“. Питам: какво може да стане от един човек, който едва сега започва живота си? Един знаменит проповедник държал няколко беседи на една конференция. Като свършил беседите си, запитал: „Какво мога още да направя?“. Един негов приятел му отговорил: „Да си отидеш в къщи.“. Същото може да се каже и за някой писател, който написал много книги. Този писател казва: „Написах много книги за бъдещето поколение. Какво още трябва да направя?“. Да си отидеш в къщи. Съвременните хора, които не знаят какво да правят, умират. Които умират, търсят края на нещата. Какво означава край на нещата? Смърт. И действително човек трябва да умре, за да дойде до началото на живота. Който иска да намери края на нещата, той трябва да слезе в ада, дето ще намери края на всички противоречия. Който търси началото на нещата, той ще отиде в рая. Значи крайт на всички неща се намира в ада, а началото им – в рая.

Йоан, който бил запознат с науката на Божията любов казва: „Без любов не може да съществува никаква положителна наука; без любов не можем да изговорим нито една дума; без любов не можем да прочуваме човешката душа.“. Изобщо без любов не можем да направим нищо. Любовта е единствената светлина, с която разполагаме, за да познаем живите същества, с които сме заобиколени. Да познаваш една душа, това значи да придобиеш нов смисъл в живота. Какво би било тогава, ако всички хора в света отворят душите си едни за други? При това около един и половина милиард хора днес имат отношения към вас. Не само хората, но и млекопитаещите, птиците, рибите, насекомите, всички живи същества имат отношение към вас. Това е велико благо за човека! Всяко живо същество все допринася нещо за щастието на всеки човек.

Сега аз разглеждам този въпрос, защото той е във връзка със закона на кармата. Според обясненията на някои учени, кармата не е нищо друго освен странстване на човешката душа из космоса. След като направи обиколка из целия космос, след като завърши екскурзиите си, тя се връща при Баща си, отдето е излязла, но вече обогатена, пълна с опитности и знания. Душата, дошла при своя Баща, не седи без работа; тя веднага започва да прилага знанията си: тя работи, създава нови системи. Колкото една душа е по-напреднала, толкова и вселената, която тя създава, е по-голяма. Казвате: „Какво може да се работи в онзи свят?“. Ако отидете в онзи свят, ще видите, че ангелите работят усилено; цели слънчеви системи творят.

„В начало бе Словото.“ Някой казва: „Какво ще стане с мен като умра?“. Като умреш, ти ще се разпръснеш навред из пространството на безброй малки частици и тогава от теб нищо няма да остане. По този начин ще научиш закона на абсолютно малките величини и ще се смалиш. Сега хората на щастие и нещастие учат закона на абсолютно малките величини чрез страданията и смъртта. Само по този начин се лекуват негативните страни на живота. Например вие сте недоволни. Казвам: има едно изкуство, което може да ви направи доволни. Кое е това изкуство? Ще вземат всичко, каквото имате, и ще ви оставят без никаква собственост. Няма да ви дадат даже и едно стъпало да си турите крака. Тогава у вас ще се зароди желание да имате едно малко местенце, с каквото разполага микробът, та да осмислите поне малко живота си. Казвам: днес вие сте на земята, дето се сипят най-големите богатства, и пак сте недоволни. Бог ви е дал здраво, силно тяло, но вие не сте доволни и казвате: „Защо ни е това тяло?“. Храните се – не знаете защо се храните; спите – не знаете защо спите; обличате се – не знаете защо се обличате; дишате – не знаете защо дишате. Човек трябва да знае защо се храни,

защо диша, защо спи, защо се облича и т.н. Човек яде, а мисли, че яденето е безсмислен процес. Не, по-смислен процес от яденето няма. Безсмислен е само когато човек преяжда. В яденето е вложено началото на Словото. Някой казва: „Аз се уча да постя.“. Колко време можеш да постиш? Най-много 40 – 50 дена. Един Ирландец постил 80 дена и след това умрял – повече не могъл да издържи. Има напреднали същества, които могат да постият хиляда години, и на края на поста те закусват. С какво нетърпение, с каква радост очакват те тази закуска! След нея те се разцъфтяват като цвят. Съвременните хора ядат на всеки два – три часа, вследствие на което са обезсмислили процеса на яденето и казват: „Какво представлява яденето?“. Трябва да се знае, че Божественият живот се влива в човешкия чрез яденето. Бог е направил устата и езика за възприемане на този живот. Когато Христос е казал: „Ако не ядете плътта ми и не пиете кръвта ми, нямате живот в себе си.“. Той е вложил дълбок смисъл в него. Духовното е скрито във физическото. Духовният свят става понятен само чрез физическия. Душата е достъпна за нас само чрез тялото. Ако човек не познава тялото си, как ще познава душата си? И ако не познава сърцето си, как ще познава ума си? Съвременните физиолози например имат особено понятие за сърцето. Те го считат нещо като помпа, от свиването и разпушането на която кръвта се докарва в движение из цялото тяло. Това е отчасти вярно, но всъщност сърцето само не докарва кръвта в движение. За докарване на кръвта в движение е причина особена жива сила, която иде като течение в организма и кара клетките на сърцето да пулсират. Тази сила има свой регулатор в мозъка. Следователно клетките на сърцето са разумни същества с голяма интелигентност. След клетките на мозъка, по интелигентност идат клетките на сърцето. Оттук се вади заключението: каквото е сърцето на човека, такъв е и самият човек. Затова именно идейно

човек трябва да държи живите същества близо до сърцето си, а далеч от ума си. Защо? Причината за това е следната: когато някои същества са близо до неговото сърце, те идват на гости у него и по този начин му носят своето благословение. На онези пък, които са далеч от него, той ще отива на гости и ще им занася своето благословение. Правило е: на едни същества вие да ходите на гости, а на вас други да дохождат. Следователно в умствено отношение вие ще отивате при Бога, а по отношение на сърцето Бог ще дохожда у вас чрез Духа си. И когато ние казваме, че Господ трябва да ни научи, ще знаем, че Той не може да дойде в ума ни. Дойдем ли до живота на ума, ние трябва да отидем при Бога; за тази цел трябва да водим чист и свят живот, за да олекнем. Същото нещо е и в училищата: ученикът отива при учителите си, а не учителите при ученика. Такъв е законът. Няма изключение от този закон. Не е известен случай когато учител да е отишъл при ученика си. Ученикът отива при учителя си. В Писанието е казано: „Коиито ме намерят, само те ще придобият живот.“. Щом човек се допитва до Бога, той ще се освободи от злото, което съществува в света. Бог напътва хората към положително знание.

Съвременните хора и досега още спорят съществува ли Бог, съществува ли Учител в света и най после казват: „Какъв е смисълът на живота?“. Чудно е когато един ученик се запише в първо отделение, научи се да брои до десет и после казва: „Какъв е смисълът на това смятане?“. Той още не знае началото на математиката, а иска да знае какъв е крайт на тази наука. Питам: какво е началото на математиката? Когато единицата се завърти четири пъти около себе си, тя образува двойката. Какво ще разберете от това? Ще разберете, че се образува едно количество. Когато двойката се завърти четири пъти около себе си, тя образува тройка и т.н. Такъв е законът. Или друго положение: нещата стават ясни, осезаеми, видими, реални, само когато

се сгъстяват. Това са отвлечени работи, които имат смисъл към сегашния живот на хората. Това, което осмисля земния живот, не е нито богатството, нито знанието, нито тялото. Богатството, знанието, тялото, са само средства, условия, дадени на човека, за да се домогне той до великата Истина, която може да му даде свобода. Под думата *свобода* се разбира работа. Свободата може да се постигне само чрез усилената работа. Засега хората не са свободни, но има хора, които и след сто хиляди години няма да се освободят. Казвате: „Христос ни е освободил.“. Това още не е свобода. Най-голяма свобода човек може да постигне когато спазва стиха: „Ако устоите в моята дума, наистина сте мои ученици; ще познаете Истината, която ще ви направи свободни.“. Следователно само онзи човек е абсолютно свободен, който живее в закона на Любовта. Такива трябва да бъдат отношенията на ученика към Учителя. Който се домогне до великата Божествена наука, той ще придобие големи опитности. Само тази наука е в сила да обърне човека към Бога. Когато казвате, че сте обърнали някого към Бога, вие се самоизлъгвате. Никой никого не може да обърне към Бога. Да посочите на някой човек пътя към Бога, това е възможно; обаче да го обърнете към Него, това е абсолютно невъзможно! Моисей навремето си казваше: „До този ден още не мога да обърна еврейския народ към Бога.“. При това Моисей беше голям адепт и като такъв пак не можа да обърне еврейския народ към Него. И днес още евреите не вършат това, което Моисей им казвал. Днес и християните още не вършат това, което Христос им проповядвал. Това показва, че у човека съществува вътрешен закон на свобода. Законът на свободата, законът на великата Истина изисква човек сам да се обърне към Бога. Той сам трябва да Го потърси. В това отношение човек трябва да разбере какво нещо е сърцето. Той трябва да намери сърцето си и да го изучи. Следователно най-важното нещо

за човека е свободата. Всеки иска да бъде свободен. Всяко живо същество иска да го обича някой. Този е основният камък на живота. Когато човек се убеди, че има някое същество, което го обича, животът му се осмисля. Щом се поколебае в тази основна идея, животът му отново се обезсмисля. Обаче пробуди ли се съзнанието на човека, той вече разбира, че първото същество, което го обича, това е той сам. Щом човек обикне себе си, той се свързва с Бога. Иначе той не може да намери истината. Казвате: „Да обичаш себе си, това е егоизъм.“ Ако човек в любовта към себе си не може да види онзи, който го обича, и внася в него истината, тази негова любов няма смисъл, тоест любовта му не е на място.

Йоан казва: „В начало бе Словото.“ Той говори за разумното Слово, което иде в света да обясни нещата и да се всели във всяко живо същество. Например вие още не сте си обяснили какво нещо е любовта. Често хората наричат любов онези повърхностни отношения когато едни други се ревнуват, дразнят, обиждат и т.н. Това не е никаква любов. Това са само изпитания. По този начин Бог изпитва хората – да види каква е тяхната любов. Някой господар има слуга или слугиня: господарят изпитва слугата, а слугата – господаря си; свещеникът се учи от своите пасоми, а пасомите се учат от свещеника; овчарят учи овците, и овците учат овчаря. Всяка проява, всяко отношение на хората едни към други не е нищо друго, освен изплащане на стари дългове. Това показва, че хората имат много дългове. По този начин те учат закона на златото; те изучават алхимическия закон – да могат от малко злато да създадат повече, да го увеличат. Вие трябва да дойдете до знанието, с което разполага адептът, който, ако има в джоба си една златна монета, с нея ще може да прекара цял живот. Като я тури веднъж в джоба си, през целия си живот ще дава от нея и тя няма да се свърши. Както водата тече и не се свършва, така и златото на

адепта всеки ден приижда и не се свършва. Учените казват, че златото е твърдо тяло. Също така и водата при студ може да се втвърди. Обаче адептите като привличат златото от пространството, те го докарват в особено състояние, в най-високото му състояние. Щом обикнете златото, вие ще се домогнете до неговия възвишен живот, до неговото най-високо състояние. Това пък ще ви даде големи знания. Учени, които се занимават с астрология, уподобяват златото на слънце. Те го взимат като емблема. И действително, живот без злато не може. Мнозина запитват: „Какво нещо е животът?“. Казвам: животът, който ние имаме, е злато. От този живот и вие можете да изкарате колкото искате злато. Колко злато трябва на човека за един ден? Малко злато му трябва. Обаче, ако познавате свойствата на златото, което имате в себе си, с него вие ще можете да превръщате неблагоприятните метали в злато.

Сега у вас може да се яви желание час по скоро да придобиете това знание. Казвам: вие трябва да придобиете живота, който носи знанието, а не самото знание. В какво седи този живот? В Словото. Тогава, за да придобиете това Слово, този живот, какво се изисква от вас? Положителна вяра. Божественото учение, Божественото Слово не допуска абсолютно никакво съмнение.

Съмнението е признак на невежество. Дето има невежество, там Словото не може да се прояви, не може да работи. Някои казват, че за да се намери Истината, човек трябва да се съмнява. Истината се намира само чрез положителни качества, но не и чрез съмнение.

„В начало бе Словото.“ Ние казваме, че Йоан е проповядвал за Христа, а Христос преди две хиляди години още е проповядвал на хората, но какво от всичко това? Какво са направили хората през тези две хиляди години, след като им е било говорено Словото? Вие

трябва да знаете, че това начало, за което Йоан е говорил, днес е по-реално, отколкото в неговото време. Какво са реализирали хората от това Слово? Какво са изработили досега? Словото представя Божествения план, който постепенно ще се реализира. Де е Словото у нас? Велика наука е да знаете как действа Словото в човека. Доколкото Словото е в човека, се познава от това какво той е изработил, какво е придобил в себе си. Има хора, у които Словото отсъства. Когато Словото работи в някой човек, вие ще познаете това по степента на неговата разумност. Разумният човек има специфична светлина на съзнанието си. Този човек е направен от разумни линии, които са в постоянно движение. Ако погледнете на разумния човек с окото на ясновидеца, вие ще видите в него друго същество, което постоянно свети.

Сега мнозина от вас се вглеждат повече в отрицателните прояви на живота и казват:

— Ние знаем всичко това, което ни се говори.

— Какво знаете?

— Знаем стиха „В начало бе Словото.“. Много пъти сме слушали това нещо.

— Нищо не сте слушали.

Опитвали ли сте онази любов, при която да сте готови всичко да извършите заради Бога? Можете ли в тази любов да изпълните волята Божия? Казвате: „Ние сме опитвали тази любов, но вече сме я изгубили.“. Казвам: ако разсъждавате така, вие сте на крива посока. Това, което се губи, не е реално. Ако веднъж само сте се докоснали до любовта, вие не можете да я изгубите. Тя е реалност, а реалността не се губи. Закон е това! Пръстът, който е свързан с ръката ми, той не може да се отдели по своя воля. За този пръст смисълът е само ръката. Отдели ли се от ръката, той е осъден на смърт. Следователно когато човек познае Бога, той става вече уд на Божествения организъм. Само тогава той има тежест и сигурност в живота. Той

има вече тил зад себе си. Някой беден човек ме пита: „Де е Господ?“. Казвам: ела с мене, аз ще ти покажа де е Господ. Започвам да му проповядвам: „В начало бе Словото.“. Той казва:

— Тези неща сега не ми трябват, аз съм беден човек, жена ми е болна, децата ми са гладни, а сам съм гол и бос, дрехите и обувката ми са окъсани.

— Почакай малко, аз сега ще ти покажа де е Господ.

Завеждам го при един дрехар и казвам:

— Услужете на този човек!

Бедният човек веднага сваля старите си окъсани дрехи и облича нови. Казвам:

— Познаваш ли този човек?

— Не го познавам.

— Как не го познаваш? Той те облече.

След това го завеждам при един обувар и казвам:

— Услужете на този човек!

Бедният събува старите обуца и веднага обува нови. Питам го пак: — Познаваш ли този човек?

— Не го познавам.

— Как не го познаваш! Той те обу.

После този беден човек казва:

— Аз ти благодаря; облякох се, обух се, но гладен съм.

Завеждам го в една гостилница да се нахрани добре.

— Ами сега нямам пет пари в джоба си.

Отивам с него при един banker и го питам пак:

— Познаваш ли този човек?

— Не го познавам.

— Той те познава и сега ще ти послужи с една сума.

Казвам:

— Виждаш ли сега? Този, който те облече, обу, нахрани и напълни кесията ти с пари, той е Господ. Иди сега и разкажи на другите какво направи Господ заради теб.

Казвам: има една велика, Божествена наука, която показва на човека начини и методи, с които да си послужи при случай на обезсърчение. Когато се обезсърчите, спрете се в себе си и кажете: „Защо трябва да се обезсърчавам когато имам глава, ръце, крака, с които мога да преодоля всички трудности? Значи, Бог ми даде всички възможности да преодолявам мъчнотиите в живота. Едно време няха глава, няха нито ръце, нито крака.“. Ако влезете в пространството като дух, вие няма да имате никакви удове. Духът е само мислещ център. Той има съзнание за себе си, че може да направи много работи, но глава няма. Иска да направи нещо с ръцете си, но ръце няма. Такова е състоянието на обезпльтените човешки духове. И най-после той трябва да ходи от човек на човек, да се моли да му услужат в нещо. Духът е в положението на майстор, който може да направи много нещо, но няма инструменти, с които да си послужи. Като му дадат тесла и чук, майсторът вече е в ролята си. Тъй щото, докато ние сме на земята, имаме отношения и с Божия Дух, имаме отношения и с духовете у нас.

Тъй както Бог е създал хората, те представляват складове за разумните души. И затова всяка душа, като се възплъти на земята, тя трябва да има на разположение всички инструменти, с които Духът може да си послужи. Само по този начин Духът може да работи. Затова и Писанието казва: „Сине мой, дай ми сърцето си!“. Значи, когато Духът влезе в сърцето на човека, той почва да работи. Ако не разбирате тези закони, вие си създавате големи мъчнотии. Мъчнотиите се крият във вътрешното неразбиране на живота. Вземете например – един ден човек е щастлив, а на втория ден изгубва щастието си, изгубва смисъла на живота. Да изгубите смисъла на живота – това показва, че не сте били в реалността на нещата.

Някой казва: „Еди-кой си човек ме обича.“. Кои са признаците на истинската обич? Не се минават две

години и същият човек казва: „Този, който ме обичаше, вече не ме обича.“. Питам: каква е тази любов, която след две години изчезва? Каква е тази любов – когато някой ти даде една дреха, а на другия ден си я взима? Какво добро е това, което на другия ден ще го разказвате наляво-надясно, ще проглушите ушите на хората с него? Бог, който е направил толкова добрини на хората, не е казал дума по това. Той никому не се е хвалил, че е направил добро на този, на онзи, или че обича хората. Бог ви прави добро, а вие като не съзнавате това, всеки ден вършите грехове и престъпления. Той само погледне към вас, усмихне се и мълчи – нищо не казва. И добро да вършите, и зло да вършите, Бог ви оставя свободни, сами да се учите от това, което правите. И когато скърбите, и когато се радвате, Господ знае, че ще придобие нещо хубаво. От Божествено гледище между скръбта и радостта няма разлика. Следователно, ако не искате да скърбите, трябва да приложите Божията любов в живота си, да бъдете подобни на Него. Като направите някому добро, не го споменавайте, но радвайте се за самото добро. Направите ли някому добро, не му го натрапвайте; не казвайте, че вие сте го направили. Оставете човека свободен, той сам да съзнае доброто, което Бог му е направил чрез вас. Много християни изпадат именно в тази грешка. Направят едно добро и после цял живот го споменават. Няма по-лошо нещо от това, да ограничиш съзнанието на човека.

Следователно правилният начин за развитие е пътят на Любовта и Мъдростта. В Божествения свят нещата се дават даром. Каквото добро направиш, ще го забравиш. Този пък, на когото си направил добро, той сам трябва да изрази любовта си спрямо тебе. Ако дам никому семенца от хубави плодни дървета, трябва да забравя това. Обаче няма да мине много време и аз ще получа плодове от тези развити вече плодни дървета. Значи, ако обичате някой човек и му правите до-

бро, то е все едно, че насаждате семенца от най-хубави плодни дървета в неговата градина. Вие ще видите, че след известно време всички тия семена ще дадат плодове, на които и той ще се радва, и вие ще се радвате. По същия начин и ние трябва да разработваме всичко онова, което Бог ни е дал, за да можем след време да принесем от тези плодове пред олтара на Божията любов. Като помагаме на другите хора, същевременно помагаме и на себе си. Всеки човек трябва да вложи в ума си мисълта да помага, да дава и на другите. Дали ще можете да помагате или не, то е друг въпрос, но никога не трябва да се съмнявате в това. Кажете ли някой, че не може да помага на другите, той е слаб човек. Погрешката седи в съмнението. Който иска да служи на Бога, той може да реализира всички желания и копнежи на своята душа. Всяко добро желание може да се реализира още сега, а не след хиляди години.

„В начало бе Словото.“ Това начало разполага с цялата вечност. Щом е така, няма защо да се бърза. Законът е следният: всеки ден вие виждате слънцето да изгрява и да залязва. Какво означава изгревът на слънцето? Начало на деня и край на нощта. Какво означава залезът на слънцето? Край на деня и начало на нощта. Началото на деня е край на нощта, а краят на деня е начало на нощта. Значи имаме два живота едновременно. Какъв е краят на радостта? Скръбта. Какъв е краят на скръбта? Радостта. Какъв е краят на знанието? Невежеството. Какъв е краят на невежеството? Знанието. Следователно, щом дойдете до някакво противоречие в живота, ще знаете, че следният момент минавате във възходящо състояние, тоест вие сте в началото на нещо, от което сте се отклонили. Какъв е краят на безверието? Вярата. Какъв е краят на вярата? Безверието. Какво е началото на вярата? Безверието. Какъв е краят на безверието? Вярата. Вярата сама по себе си има начало, а няма край. По същия начин ние не можем да говорим и за края на нашия

живот, понеже още не сме завършили нито една стомилионна част от това, което за в бъдеще ни предстои да извършим. Преди всичко съвременните хора още не са развили своите тела както трябва. Те така трябва да усъвършенстват телата си, че никога да не боледуват. Те така трябва да изправят живота си, че дето отидат, всеки да е готов да им послужи. Адептът на доброто само като се усмихне, всички врати пред него се отварят. Достатъчно е той да спре пред едно плодно дърво и то вече навежда клоните си пред него – да си откъсне, който плод пожелае. Хиляди примери из живота ни говорят за знанието, което съвременните хора трябва да придобият, както и за знанието, до което сега са дошли. Днес знанието на хората е дошло до своя краен предел. Краят на живота, според сегашното разбиране на хората, ще бъде смъртта. Днес нищо друго не ги очаква освен смърт. За да излязат от смъртта, те трябва да изменят своите стари възгледи. Както живеят, както мислят и както чувстват хората днес, всичко това не носи нищо друго освен скръб, нещастие след нещастие и смърт. Съвременните хора трябва коренно да изменят живота си. Това не значи, че сегашният живот няма смисъл, но всички търсят днес само края на нещата, края на живота.

Срещате един млад момък, едва 21 годишен, и той вече мисли за края на живота, иска да се осигури, да тури стотина хиляди лева в някоя банка за черни дни. Той ще се осигури толкова, колкото се е осигурил един господин от Варна, който във време на войната спечелил сто хиляди лева. Турил парите си в една банка и казал: „Сега вече се осигурих най-малко за 20 години. Войната може да продължи колкото иска, не ме е страх вече.“. Обаче след 24 часа той умира. Ето как се осигурил. Това е крива философия. В природата не съществува никаква философия на осигуряването. Този човек се осигурил само за 24 часа.

Казвате: „Ние трябва да бъдем силни, ако искаме да постигнем своите желания.“. Аз считам силен човек само онзи, който без пет пари в джоба може да прекара цял живот. Не е въпросът да тръгнете от къща на къща да просите. Както вървите из улицата срещате един каруцар и го поглеждате. Той веднага ви предлага да се качите на колата му, да ви заведе у дома си. После както вървите по улиците на някой град, минавате покрай някоя къща, виждате един човек отвън и му се усмихвате. Той веднага ви поканва у дома си да ви нагости. При това, като влезете вътре, вие няма да разправяте, че имате жена, деца, че сте човек без средства, но ще мълчите. Малко ще приказвате, повече ще мислите. А какво правите вие? Отивате в някоя къща, отваряте Библията и като започнете от Битието, свършвате с Откровението – приказките ви нямат край. Вие искате изведнъж да научите хората. Понеже и вие едва сега започвате, то и на хората ще давате малко. Ако отивах в света, ето какво бих направил аз. Ще вляза в един дом и ще забележа, че един от домашните страда от цирей. Ще взема малко вода, ще го измия, ще го превържа и ще кажа: цирейт ще мине; в скоро време ще се освободите от всякаква болка. Както казвам, така става. Това е проявление на Божията любов. Щом излекувам този човек, той никога вече няма да ме забрави, никога няма да изляза от ума му. Цирейт ще бъде връзка между мене и него. И после аз няма да кажа на този човек, че съм го излекувал, но той сам ще си помисли: „Какъв беше този човек, който така скоро можа да ме излекува?“. Как е името ми, какъв е баща ми и каква е майка ми, отде съм роден, това не е важно за него; за него е важно, че го излекувах. И най-последно, ако той пожелае да ме познава, аз пък ще се интересувам от това дали той ме обича и дали аз го обичам. Тъй щото, когато искам да се запозная с някой човек, мен не ме интересува нито името, нито произхождението му, нито какво

е свършил, но аз искам да зная само едно – мога ли да го обичам и той може ли да ме обича; за да съм готов при всички условия на живота на всякакви услуги и жертви за него, както Бог е готов на всички жертви за нас. Аз искам да зная мога ли да постъпвам с този човек така, както Бог постъпва с мен. Като ни е пратил на земята, Бог никога няма да ни остави да пропаднем. Той ще ни постави в положение да скъсаме хиляди костюми, за да Го познаем. Тези костюми не са нищо друго, освен разните форми на раждане и прераждане. Например много ангели, много адепти, облечени в костюми на обикновените хора се срещат навсякъде по земята, в големите градове като Лондон, Париж, Берлин, София и другаде. Някой казва: „Какви ли са ангелите?“. На вид те са обикновени хора, но дават насока на всички същества в живота. Те са капацитети по разни въпроси и представляват нещо подобно на стрелките в часовника, които определят времето и дават посока на движението. Те са постоянни по характер и прояви, и всякога верни на обещанието си: каквото казват, изпълняват.

Сълзи на очите им няма да видите, скърби също нямат, обаче носят скърбите на хората. Богати не са, но дето отидат, в който дом влязат, внасят богатство и щастие.

Казвам: такова трябва да бъде новото положение, към което всички хора се стремят. Всеки има някакъв идеал, но питам: какъв е този идеал, когато всички хора едни други се ограничават? Днес хората се групират и казват: „Има обществено мнение!“. Утре това обществено мнение се изменя. Не, трябва да има само едно мнение, което през всички времена да бъде едно и също. Днес хората едни други се ограничават и казват: „Какво ще каже общественото мнение за това?“. Какво представя днес общественото мнение? Често то представя сбор от най-некултурни хора, от хора на модата, облечени със светли или с черни дрехи. Ка-

къв трябва да бъде истинският цвят на дрехите? Всеки човек има свой любим цвят, който отговаря на него. Всички хора не трябва да носят еднакви цветове. Всеки човек има право сам да си избира цвят и модел на дрехите, каквито той желае. В природата съществува вечно разнообразие. Такова трябва да съществува и в живота. Обаче ние казваме: „Това не трябва да носиш или онова не трябва да носиш!“. Човек може да носи каквото желае, стига то да не бъде спънка в живота му. След първия костюм ще дойде втори, после трети, четвърти, които ще се сменят един подир друг. Всяка дреха, всеки костюм трябва да съответства на знанието, което сърцето на човека има. Ако човек е хубаво облечен, това съответства на неговия ум и на неговото сърце едновременно. И тъй, при тази наука всеки трябва да предвижда своето бъдеще, да знае какво го очаква. Това интересува човека. При това той иска да знае богат ли ще бъде или сиромаш, учен ли ще бъде или прост и т.н. Има моменти в живота на човека, които определят неговото положение. Ако разумният човек иска да подобри съдбата си, и той като земеделеца трябва да спазва годишните времена. Всяко нещо трябва да се постави на време и на място. Ако го постави навреме, и работата му ще излезе успешна; ако не го постави навреме, и работата му няма да бъде сполучлива. Ако човек възприеме истината не навреме, той непременно ще я пометне. Казвате: „Не е мъчно да се възприеме истината.“. Обаче трябва да се знае, че всеки човек не може да възприеме истината, както и всеки не може да я предаде. За да предадете истината в душата на другите хора, вие сами трябва да бъдете чисти и свършени. Всеки може да проповядва, но истината може да внесе само онзи, който е чист и свършен. И само онзи може да обърне човека към Бога, който има чистота и свършенство. Тъй щото опасността в предаване на истината седи в това, че едновременно с предаване на положителните качества

вие предавате на хората и своите отрицателни качества и недъзи. Това е опитано. Има хора, които могат да лекуват по магнетичен начин, но в това лекуване има опасност да не би самият магнетизатор, с внасяне на положителното в своя пациент, да внесе и своя някаква болест. Тъй щото той ще го излекува от една болест, но ще му внесе друга. Например един човек има някаква физическа болест, но при лекуването си по магнетичен начин той изгубва тази болест, а придобива някакво отрицателно качество, става съмнителен, изгубва вярата си в Бога, която по-рано имал. По-добре е човек да има някаква външна болест, отколкото да изгуби вярата и любовта си към Бога. Тъй щото истината не може да се проповядва на всички хора. Който проповядва истината, той трябва да внесе любов в душите на хората. Който проповядва истината, той трябва малко да говори и да не преувеличава нещата. Той не трябва да изпада в положението на онзи свещеник, който, за да убеди слушателите си, че наистина Христос нахранил петхиляден народ с пет хляба и две риби, казал, че тези хлябове били големи като могили. По този начин ние искаме да докажем, че и невъзможните неща са възможни. Не е така. Ние трябва да знаем, че малките неща могат да се разрастват. Вземете например, ако всеки житен клас дава по 30 зрънца, в продължение на 15 – 20 години той може да се развие толкова, че да покрие цялата земя. Кога? Ако се дадат благоприятни условия на това житно зърно, то ще бъде в сила да изхрани цялата земя. Тази възможност е вложена в самото житно зърно. Следователно, ако човек има в себе си такава малка сила, каквато има в житното зърно, след 5 – 10 години тя ще се развие в такава грамадна енергия, че той ще може да разполага с големи богатства, каквито земята има. Може ли да се нарече сиромас онзи, който има богатствата на цялата земя? Днес светът се нуждае именно от такива хора, които могат да вярват и да помагат на цялото човечество. Такъв човек беше Христос.

Казвате: „Как ще се преобрази светът?“. Светът вече е преобразен. Казано е: „В началото бе Словото.“. Сега вече ще се даде начало на новата култура, на новото сеене. Всички досегашни култури са били подготвителни условия за идването на новата, на бъдещата култура. Време е вече да се посее началото на Словото. Това начало не беше нито във времето на Адама, нито във времето на Моисея, нито пък във времето на Христа. Всички тия времена бяха подготвителни епохи. Сега е време вече за разумното начало, за пробуждане на съзнанието. Христос казва: „Когато Син Человечески дойде на земята, ще намери ли достатъчно вяра между човеците?“. Това означава: когато Любовта дойде в света, ще бъдат ли хората готови да възприемат тези благоприятни условия на живота, да подемат тази велика работа? Питате: „Какво трябва да правим?“. Сега е началото на великата култура, на великата епоха на Любовта. Ама знание нямаме. Не се лъжете. Извадете торбите си и ще видите тук-там скрито богатство, знание. Извадете златото от торбите си и го стопете. Всичко трябва да пожертвате за Царството Божие. Какво коства на европейските народи на място да дават средствата си? Съвременните народи влагат своите средства за направа на топове, оръдия, задушливи газове, но ако те разбираха нещата правилно, биха могли да вложат тия средства, тия богатства на друго място. Казах ви, че в света идат вече осем хиляди адепти. Те са носители на бъдещето и това бъдеще ще се наложи на човечеството. Бъдещата култура ще се наложи на хората както спят още. Както спят хората, сутринта ще се събудят преобразени от гъсеници в пеперуди. Много хора са в положението на копринените буби, въртят си главите на една или на друга страна. Казвате: „Какво мисли тази буба?“. Тя размишлява, прави си някакви планове, ходи, снове, създава някаква своя архитектура.

Някои казват: „Много от съвременните хора са изветрели, извезяни са станали. Не, те не са извезяни, но размишляват, защото иде новото в света. Те са разумните хора в света, които се приготвяват за новите условия на живота. Аз наричам изветрели или извезяни хора само тия, които не правят нищо. Сега е начало на нещата. Мислете за това начало, а не за края. Не мислете, че началото е било в миналото. Не, началото е сега, а краят именно е бил в миналото. И в Писанието е казано, че нощта вече е преминала. Значи краят е това, което наричат тъмен век, нощ. Сега иде пробуждането на онзи светъл, вечен Божествен ден, в който Бог слиза и казва: „Ще залича всичките им грехове и няма вече да ги поменавам. И тогава, от малко до голямо, всички ще ме познават!“. Няма да има нужда вече да се проповядва на хората: „Познай Господа!“.

Сега ще ви приведа пример за един адепт от древността. Един от великите адепти – Анмру-Мура, като завършил развитието си, трябвало да принесе жертва на свещения огън на Любовта. Този безсмъртен огън се палил с особена запалка. Запалката носил един от учениците на адепта. Каква била изненадата на адепта когато видял, че ученикът му забравил кутията със запалката. Жертвеникът бил вече приготвен, обаче нямало я кутията със запалката. Ще кажете: „Защо ученикът не се затичал да я донесе?“. Този свещен огън трябвало да се запали при първия лъч на слънцето, а кутията в този момент именно я нямало там.

Казвам: вие всякога трябва да носите със себе си кутията със запалката, за да може великият адепт на Любовта да принесе своята жертва на време. Питам: вие носите ли със себе си огъня на безсмъртието? Това не е за обезсърчение, но за поощрение. Аз не разглеждам въпроса както вие досега сте го разглеждали. Какво е досегашното ви положение не ме интересува; какво е новото ви положение – това е важно и за вас, и за мене. Казано е: „Всички ще минем от смърт към

живот.“. Смъртта, това е тъмният век – век на омраза, на убийства и т.н. Цялата земя е покрита с кости на смъртта. Всички тия кости трябва да оживеят. Това значи: всички души, които са заспали, трябва вече да се пробудят. Когато Божественото дойде в човека, всички отрицателни състояния и прояви ще изчезнат. Без него все ще има нещо, което да го измъчва. Вие сте недоволни, страдате от съмнение. Оглеждате се наоколо, няма кой да ви обича. И действително, малко любов има днес на земята. Ако бащата не праща пари на сина си в странство, синът веднага се съмнява в него и казва: „Не ми трябва такъв баща!“ . Сега хората са толкова материалисти, че ако синът не дава нищо на бащата, последният казва: „Не ми трябва такъв син!“ . Съвременните хора са крайни материалисти. Докато мъжът принася в къщи, той е добър мъж; докато жената работи в къщи, тя е добра жена; докато синът помага на родителите си, той е добър син; докато дъщерята помага, и тя е добра дъщеря. Престане ли всеки да изпълнява своите задължения към дома си, той вече не е добър, не е човек на местото си. Тъй щото докато се плаща на хората, те са добри. Днес на всички хора се плаща за извършената работа. Аз разглеждам този въпрос от добрата му страна. Не е лошо, че се плаща някому. Че хората работят с пари, в това няма никаква съблазън. Златото е живот. Обаче тъй както се разбира животът, ако на един професор не се плаща, той ще престане да работи. Следователно, ако човек работи в тялото си, той има живот; престане ли да работи, всякакъв живот изчезва. Значи от всички се изисква работа.

И тъй, истинското благословение, което иде в света, това е новият живот, който трябва да се вложи в душите на хората. Със стария живот, който сега имат, те по никой начин не могат да влязат в невидимия свят. Старият живот може да се уподоби на книжните пари, с които си служат съвременните държави. Те

не представят никакъв ефектив. Колко струват например българските книжни пари? Тяхната цена един ден ще се изгуби, както се изгуби цената на германските книжни пари. Те се обезцениха толкова много, че с 45 милиарда марки човек не можеше да си достави един добър обед. Това положение мяза на приказките от хиляда и една нощ. Сегашният живот се е обезличил като германските марки. Човек, след като живее сто години на земята, той не може да си изкара даже и за един обед. Като отиде на онзи свят и там не може да се нахрани. И в този, и в онзи свят, за да се нахраните, трябва да плащате. И за това Христос е казал: „Събирайте съкровища за онзи свят, които никой не може да ви отнеме!“. Кой са тези съкровища, които трябва да събирате за онзи свят? Те представят великото добро, което човек може да извърши на земята. Питам: можете ли да направите такова добро, което да ви радва през целия живот? Човекът, на когото сте направили такова добро, може да не съзнава това, но вие да го чувствате и нито за момент да не го помрачите с нещо. Това наричам аз добро на Любовта. То създава голяма радост за човешкия дух. Ако целият живот на човека е пълен само с такива добрини, той би изпитвал неопишуема радост. Този е идеалният живот, който човек може да прекара. Живее ли по този начин, тогава лъжа няма да има, и кражба няма да има, и сиромашия няма да има – всеки ще бъде доволен от положението си. Като видиш, че някой човек се готви да краде, ти ще се приближиш до него и тихичко ще му кажеш: „Ти имаш нужда от пари. Колко ти трябва?“. Ще му напълниш кесията и ще се оттеглиш. Обаче при Божиите благословения, които ни са дадени, днес ние сами отваряме вратата на злото.

Новата култура изисква работници за Бога! Тези работници трябва да работят от любов, да не мислят за пари. Обаче засега златото е велико благо на човечеството и всички хора казват: „Ние трябва да бъдем

богати!“. Често аз съм казвал, че зная местата, дето има заровено злато в земята. По този случай българите ми казват: „Като знаеш де има злато, защо не ни кажеш, да отидем и да го разровим, да си платим дълговете?“. Това, че българите имат много дългове, се дължи на неизпълнение задълженията към Бога. Ако те изпълнят задълженията си към Бога, аз ще им кажа де има заровено злато. Ще кажете: „Ти ни покажи де е златото, ние обещаваме, че ще изпълним задълженията си към Бога.“. Тяхното положение мяза на онова, в което се намерил един циганин, който искал да прегазя една река, но не се решавал, та се обърнал с молитва към свети Никола и му обещал нещо. Той му казал: „Моля ти се, свети Никола, помогни ми да прегазя реката без да се удавя. Ако ми помогнеш, ще ти запаля една голяма свещ.“. След молитвата той се опитал да прегазя реката и я преминал благополучно. Като се видял вече на другия бряг на реката, той се обърнал пак към свети Никола с думите: „Свети Никола, ти си богат човек, аз съм беден, откажи се от свещта, която обещах да ти запаля. При това, както виждаш, цял се измокрих.“. И съвременните хора какво ли не обещават на Бога. Обаче дойде ли да изпълнят обещанието си – отказват се и намират ред причини за оправдание. Бог не се нуждае от нищо друго освен от нашите сърца. И в новата култура всеки трябва да посвети сърцето си за служене на Любовта. Това не подразбира, че трябва да напуснете живота си, да станете отшелници. Вие трябва да се стремите към красивия, към великия живот. Не мислете, че като станете отшелници, ще бъдете добри. Добротата на човека седи в сърцето, което той е посветил на Любовта. В това сърце блика светлина; в това сърце блика живот. Човек с такова сърце знае кой от какво се нуждае и може да му помогне. Отдето мине, той знае вече какво трябва да прави. През целия ден, от сутрин до вечер, той е зает да помага. Аз разглеждам въпроса от мое гле-

дище. Ако река да ви съдя, че не сте направили това или онова, не съм на правата страна. Важно е какво аз мога да направя, затова разглеждам въпроса за себе си като казвам: това, което е вярно за мен, е вярно и за вас. Някой казва:

— Аз съм болен.

— Следвайте моя път и всякаква болест от вас ще изчезне.

— Ама не съм учен.

— Следвайте моя път и наука ще придобиете.

— Как да го следвам?

— Изучавайте ме.

Елате при мене и както постъпвам аз, така постъпвайте и вие. Аз съм търсил ред методи, пътища, и видях, че друг път освен този на Любовта няма. Като влезете в Божия път, всички болести, всички страдания ще изчезнат. Щом дойдете до този път, ще постигнете всичко, каквото душата ви желае.

„В начало бе Словото.“ Ние трябва да приемем това слово с отворени сърца и души. Това слово трябва да светне в училищата, в домовете, в църквите, и като се срещнат хората, всички да представляват запалени свещи. Тогава всеки ще се радва на присъствието на своя брат. Това наричам аз хора на новата култура. Днес обаче хората не се срещат по този начин. Те са чужди едни на други. Когато хората станат запалени свещи, те ще се разбират, ще могат да работят солидарно, ще правят опити от различен характер. Ако сега например ви кажа, че човек може да отиде до слънцето, вие ще кажете, че това може да говори само умопобъркан човек. Питам: преди 400 години, когато хората казваха, че може да се лети с някакви машини из въздуха, бяха ли умопобъркани? И тогава може да са ги считали за умопобъркани, но днес вече не са такива. Днес хората летят из пространството с аероплани. Това хвърчено на хората из въздуха днес още повече осмисля живота им. Ако човек за половин

час може да отиде до слънцето, да види как живеят съществата там, той няма да бъде тъй стар, както го виждаме днес. Ако някой отиде до слънцето и се върне, той ще каже: „Виждам вече как може да се живее.“. Можете ли да отидете поне до луната като до по-близка станция? Учените днес казват, че на луната нямало никакъв живот, никаква култура. Така е за човек, който не е ходил там, но за онзи, който е ходил и се е върнал от луната, не е така. Като слуша твърденията на съвременните учени, той казва: „Това е само едната страна на въпроса, но аз зная и другата страна.“. Който знае какво има на луната, той няма да разправя, да убеждава хората да го вярват, но ще им каже:

— Ето един билет за луната! Идете и вие там, и сами вижте какво има.

— Какво има на слънцето?

— Заповядайте един билет!

— Ама аз не мога да отида.

— Щом не можеш да отидеш, тази наука не е за тебе.

Тази наука е само за онзи, който може да отиде до слънцето, до луната, и да се върне обратно на земята. Въпросът може да се постави ребром: или ще отидеш сам да провериш, или ще вярваш на тези, които са ходили. За нас е важно новото, великото, реалното, което можем да приложим в живота си.

Христос, великият брат на човечеството, днес хлопа пред вратата на всяко сърце. Не само Христос хлопа, но заедно с Него хлопат и всички ония, които са избрани като предвестници на новото. И за това ние се радваме на всички нови хора, на всички нови течения в света. Всичко ново работи за доброто. Няма крайни течения в света. От Божествено гледище всички крайни течения работят днес за реализиране на Божествения план, който сега ще се приложи. Знанието, което новата култура носи, е за онези, които го възприемат. Това знание ще бъде като лек за всички рани, които

старата култура е създала. Имате ли някаква рана, ще вземете от това лекарство и раната веднага ще премине. Някой има слаба памет. И за това има лекарство. Друг има слаби разсъдителни способности. И за това има лекарство. Новият живот, новата култура носи хиляди начини и методи, чрез които може да се подобри живота на съвременното човечество.

„В начало бе Словото.“ Казвате: „Започнало ли е това начало? Започнала ли е новата култура?“. Като дойде новата култура човек ще има велики стремежи. Тогава духът му няма да отпада, ще бъде винаги бодър и крепък. Само чрез тези велики стремежи той ще се добере до великата Истина, да стане гражданин на Царството Божие. Само по този начин човек ще може да разполага с всички средства и възможности на своята душа. И по този начин само той ще може да възлюби Бога с всичката си душа, с всичката си сила и с всичкия си ум. Такъв човек, и като става, и като ляга ще бъде изпълнен с трепет към Бога. Тогава ще настане онова време, за което се казва в Писанието: „Земята ще бъде изпълнена със знание за Бога.“

Виждали ли сте лицето на Бога или поне лицето на някой ангел? Вие се давите в някоя река например, и ангелът ви хваща за ръката, извежда ви вън от водата и казва: „Идете си сега у дома!“. Казвате: „Кой беше този, който ме спаси?“. Това беше ангелът на вашия живот. Някой човек е беден, поставен на големи изпитания, рискува да изгуби живота си. Веднага се явява неговият ангел, подава му ръката си, усмихва му се, извлича го от това бедствие и му казва: „Иди си у дома!“. Този човек се чуди кой е този, който в такъв тежък момент на живота му иде със своята помощ при него. Кой от вас не е минал през такава опитност? Вие се запитвате: „Кой беше този, който ми помогна?“. Казвам: не е важно кой беше той; важно е, че в него беше скрит Бог. Бог се крие и се изявява чрез хиляди образи. Той се крие във всички форми на битието – и в

малки, и в големи. Този, който иде да ви помогне, ще ви подаде ръката си и след това ще изчезне. Докато се обърнете, той вече не е при вас. Когато учителят влиза в клас, и той се усмихва на учениците си. Този момент е кратък, но в него се крие цялата работа на учителя. И денят има своя усмивка. Този момент, тази усмивка крие всичкото благо за света. Може да има ред още промени през деня, но всичко се крие в тази усмивка. Тя е най-важното нещо в живота. Някой казва: „Защо не ми се усмихнеш?“. Няма условия. Както виждаш, тъмно е сега, вечер е, няма да видиш усмивката ми. И за усмивката се изискват условия. В това отношение и духовният свят се изразява с усмивка. Ти си болен, гладен, беден, искаш усмивка. Как ще ти се усмихна? Аз мога да се усмихна само след като ти донеса дрехи да се облечеш или след като ти дам да се нахраниш, или след като те излекувам. Тогава вече мога свободно да си изляза, да ти се усмихна и да кажа, че и втори път пак ще дойда. Ако път дойда при вас, които сте гладни, боси, болни, и нищо не ви дам, нищо не направя за вас, а само ви се усмихна, вие ще кажете: „Защо този човек дойде и ни остави скръбни?“. Само онзи може да се усмихне, който е дошъл от Бога, и ви е донесъл всичкото Негово благословение. Носителите на новата култура ще бъдат богати, ще разполагат с всички средства, ще бъдат силни и мощни. Те ще бъдат извори, които непрестанно бликат.

Време е вече да се ликвидира със старото и да се постави в живота началото на Словото, за което се казва: „В начало бе Словото.“. Който приема този ден, той е за него. Който не го приема, за него ще дойде друг ден. Приемете ли този ден, тогава ще дойдете до велики открития. Тогава ще разберете отношението на слънцето към човека, както и отношението на светлината към човека. Светлината има седем цвята и всеки цвят е носител на нещо. Питам тогава: на какво са носители човешките мисли? На какво са носители

човешките чувства? Ние говорим за човешките чувства, но те трябва да се разбират конкретно, като плод. Ние говорим и за човешките мисли, които също така трябва да се разбират конкретно, като плод. Истинско знание е само това, което вие разбирате конкретно, като плод. И тогава от всяка ваша мисъл, от всяко ваше чувство или от всяко ваше знание ще можете да извлечете сладостта, както я извличате от зрелия плод. Човешката мисъл или човешкото чувство расте в Божествения свят като плод. Обаче със своето съмнение, със своето неверие, със своята малка любов хората проглушиха света и се лишиха от благоприятните условия за развитие. Някой казва:

— Знаете ли колко много съм дал за Господа!

— Колко си дал?

— Цели десет хиляди лева.

Друг казва:

— Аз цял месец съм слугувал на Господа!

Какво представя един месец работа за Господа в сравнение с дългия живот, който Бог ви е дал? Човек трябва да работи най-малко един живот за Господа. Целият живот на човека трябва да бъде работа за Господа! В новата култура Божиите служители няма да се ръкополагат както сега. Те ще бъдат ръкоположени отгоре чрез дух и огън. Днес казват за някого, че Духът го ръкоположил, а всъщност този човек живее и свършва по старому. Той започва добре, а свършва зле. Новата култура изисква хора абсолютно безкористни, които нито да съдят, нито да се самоосъждат. Новата култура не се занимава с недъзите на хората.

Разправяше ми един познат, виден евангелист, как е постъпил при едно оплакване от страна на един свой другар. Другарят дохожда при него и започва да му разправя колко много му дължал еди-кой си, пак евангелист. Каго го изслушах, казва моят познат, веднага добавих: „Знаеш ли какво? Грешката тук е моя. Този човек отдавна ме беше задължил да му платя

дълга, който имал към теб, но аз забравих. Предвид на това, вземи тази сума и считай, че въпросът с него е уреден.“. Това изисква новото учение – да платиш за брата си, който се е затруднил в живота си, и ти да ми-неш за виновен. Ще платиш за брата си, нищо повече. Това е любов! Сега хората знаят само да се оплакват и да казват: „Господи, не виждаш ли колко страдам, какви големи изпитания имам?“. Не, вие не трябва да призовавате Бога да вижда вашите страдания, но трябва да Го призовете да види какво сте посели, да види какво добро сте направили. Като посееш нещо, кажи: „Господи, ела да видиш какво съм направил!“. Ако пък нищо не си посял, ще се обърнеш към Господа с думите: „Господи, досега нищо още не съм посял, но почакай малко, ще изгълня каквото трябва.“. Тъй щото, докато нищо не сте посели, не викайте Господа да вижда вашите страдания и неправди. Бог често влиза в онзи, който ви измъчва, и пита: „Познаваш ли кой съм?“.

Сега ще ви предам един случай, станал някъде в България. Един ловец отишъл в гората да лови мечки. По едно време видял една мечка и насочил пушката си към нея. Обаче пушката била пълна със сачми, вследствие на което той могъл само да рани мечката, но не и да я убие. Мечката се разярила, хвърлила се върху ловеца и започнала да го натиска, да го души. Като се видял на тясно, ловецът веднага се обърнал към Бога с молитва: „Господи, моля ти се, избави ме от тази мечка! Отсега нататък обещавам, че ще хвърля пушката, няма повече да убивам мечки.“. Щом се помолил така, мечката го отпуснала и продължила пътя си в гората. След това Господ му казал: „Как няма да те натиска тази мечка, щом искаш да я убиеш? Тази работа не става лесно.“. Питам: кого не е натискала мечка? Човек трябва да обещае пред Бога, че няма да убива мечки, ако иска да се освободи от техните лапи. Великата наука на Любовта е новият път, по който всички хора трябва да вървят.

Казвам: великата наука на Любовта включва в себе си всички други науки. Който има любовта в себе си, той познава хората, разбира ги и може да се справя при всички положения в живота. Вземете Америка например – тази културна страна има ред бюра от опитни физиогномисти, астролози и хиромантици, които услужват на хората когато някой иска да се жени или когато някое семейство иска да си избере съответни за тях слуга или слугиня. По чертите на лицето, по устройството на главата и по линиите на ръцете те познават кои хора си подхождат, било когато ще влизат в брак или когато ще взимат лица за прислуга в домовете си. Това са ред науки, които влизат и в науката на Любовта. Понякога тези учени се подкупват, но влязат ли парите в тези науки, те вече нямат успех и попадат в грешки. Когато някой човек дойде при мен, аз мога да му покажа характерните черти на лицето или на главата му. Ако той има някаква лоша черта, която е в зародиш, тя е поставена само като малка точица. Обаче развие ли се тази черта, тогава вече тя се изразява в линия или в друг някакъв знак. Щом линиите се оформят в човека, той може да види в себе си правата линия на любовта, правата линия на мъдростта, правата линия на истината, правата линия на правдата, правата линия на добродетелта и т.н. Пет главни линии има на човешкото лице, както и на главата му. Който ги знае, той ще ги види разположени във вид на пентаграм на лицето на човека. Това не са измислици, но действителни положения. Всеки човек има тия пет линии. Например ти виждаш един човек, обикваш го, харесваш го и си готов в случай на нужда да му дадеш пари без никакво съмнение. И този човек е готов също така да ви услужи. Кое ви дава право да повярвате в този човек и да го обикнете? Вие виждате в него линията на любовта. Така и светските хора се познават. Усъмните ли се обаче, веднага и злото се явява. Всички трябва да познавате тези пет основни

линии по лицето на човека. Щом научите тези пет линии, ще се заемете с изучаването и на останалите линии по човешкото лице. Ако познавате линиите по лицето на човека, вие няма да си правите илюзии, няма да се заблуждавате едни в други, но ще се разбирате и познавате. По този начин хората ще могат лесно да се сприятеляват. Има хора, които по никой начин не могат да живеят заедно. Защо? Понеже техните знаменатели не могат да се подведат под общ знаменател. За да живеят заедно, между тях трябва да дойдат други някои. Това не показва, че те са лоши, но не могат да се уравновесят. Провидението не ги е създало едни за други. Например между краката и ръцете има известно подобие. В някои случаи краката могат да помогнат на ръцете и ръцете могат да помогнат на краката, но те извършват две противоположни служби. Следователно ръцете и краката не могат да се съберат на едно място и да си приказват. Ако те спрат своята служба, всичко в света ще се свърши. Някои мислят, че всички хора трябва да се съберат на едно място. Няма защо хората да се събират на едно място. Едно е важно: всички хора да мислят еднакво за любовта. Еднаквото разбиране не е закон на еднообразие, но е закон на велико разнообразие. В това разнообразие се крие Божественото. Божествено е когато човек е доволен от себе си, че никога не е изневерил на своя морал, на своето вътрешно разбиране. Доволен ли е човек от себе си, всички хора ще бъдат доволни от него; ако човек не е доволен от себе си, никой не може да бъде доволен от него. Ако човек е доволен от Божествената светлина, той ще може да изпълни волята Божия. От това гледище, ако човек върши всичко в името Божие, тогава най-малката работа ще бъде благословена, ще бъде написана със златни букви.

Често хората казват, че са отдалечени от някого, например, че се чувствали отдалечени от Бога. Какво разбирате под думата отдалечени? Ще приведа един

пример, за да изясня значението на тази дума. Например един писател иска да напише една голяма книга. За тази цел той взима няколко топа хартия и започва да пише: написва първата страница, после втората, третата, четвъртата и така продължава, докато изпише първото топче хартия. След това оставя първото топче настрана и започва да пише второто топче. Като изпише него, взима третото, после четвъртото и т.н. Така продължава да пише, докато свърши замислената книга. Трябва ли сега първото топче хартия, което писателят отдалечава и туря настрана от себе си, да мисли, че той го е изоставил? Трябва ли след това и второто топче да мисли по същия начин? Или, трябва ли първите страници, които вече са изписани и оставени настрана, да мислят, че писателят ги е изоставил? Не, този писател пише, сравнява, връща се отново към първите страници, докато свърши цялата работа. Най-после той написва заглавието на книгата върху първото томче и с това счита, че делото му е завършено. Тази е великата философия на живота, която всеки трябва да разбира. В този смисъл всеки човек е лист от великата Божествена книга, която сам Бог пише. Всеки човек има свое определено име и място в тази книга. Бог държи всички тия листа в ума си и каквото ново напише, сравнява с написаното дотогава. Тъй щото, който мисли, че е изоставен от Бога, той е още ненаписан лист, към който Бог току-що се отправя. И ако иска да бъде близо до Бога, той трябва да се задоволи с положението на бял, ненаписан още лист.

Желая на всички да бъдете по ум далеч, а по сърце близо до Бога! Следователно по сърце всички сте ненаписани още книги, в които Бог всеки ден пише по нещо ново.

„В начало бе Словото, и Словото бе у Бога!“ Това Слово трябва вече да се прояви!

5 юни 1927 г., гр. София

Дойде на себе си

*И като дойде на себе си, рече:
„На колко наемници бащини ми
изостава хляб, а пък аз мра от глад.“*

Лука, 15:17

„Дойде на себе си.“ Ако светът се разглежда от физическо гледище, всеки може да го обясни. Ако изговорите думите *бял цвят, червен цвят, сини очи, черни очи, голяма къща, малка къща, голямо дърво, малко дърво*, всички тия думи са разбрани. Или, ако изговорите думите *гладен съм, жаден съм, спи ми се, уморен съм* – и тия думи са разбрани. Те не се нуждаят от обяснение. Обаче в цитирания стих думите *като дойде на себе си*, се нуждаят от обяснение. Тези думи означават пробуждане на човешкото съзнание. Пробуждането на съзнанието е непрекъснат процес. Мнозина имат повърхностно понятие за този процес, както и за процеса зазоряване. Те гледат на зазоряването като на временен, еднократен процес и затова казват: „Съмна се вече!“. Всъщност зазоряването е вечен процес. Когато на земята има някакъв зор, всякога се зазорява. Зорът на земята никога не престава, вследствие на което зазоряването е вечен, а не временен процес. Откак слънцето е изгряло, то никога не е залязвало; то постоянно грее. Следователно зазоряване има всякога.

Някой казва: „Моето съзнание се пробуди.“ Да, твоето съзнание се пробуди, но има и смени в състоянията, има ден и нощ в съзнанието на човека. Това показва, че във физическия свят човек не седи на едно място, той постоянно се движи. Вследствие на това и явленията в природата изглеждат прекъснати, не-

зависими едни от други. Най-напред се явява зората, изгревът на слънцето, което постепенно се изкачва до най-голямата си височина, до своя зенит. След това слънцето започва да слиза, докато съвършено залезе. Следователно от зазоряването, от изгрева на слънцето до залеза, се извършват ред непреривни процеси. От научно гледище, ако човек живее само на физическия свят, знанията му ще бъдат подобни на състоянията, през които минава слънцето. Например в първо време човек има малко знания, които постепенно се увеличават, дохождат до своя зенит и после започват да отпадат, да губят своята сила, и той казва: „Защо ми трябва това знание? И без знание може да се живее.“. Последната фаза е залез, нощ на човешките знания. Кажете ли човек така, това показва, че той се изявява само като физическо същество, което минава живот, подобен на дървото. Това подразбира човек да се роди, да расте, да се развива до известно положение и после да умре.

Казвам: този въпрос е поставен другояче. В живота си човек може да заеме три различни положения по отношение на слънцето: той може да пътува заедно със слънцето, може да пътува пред слънцето, а може да пътува и след слънцето. Ако пътува заедно със слънцето, той ще се намира на зенита на своя живот, на пълния, на съвършения ден; ако пътува пред слънцето, той ще има вечен изгрев в живота си; ако пътува след слънцето, той ще има вечен залез в живота си. Обаче явява се въпрос: какво да бъде отношението на човека към слънцето? С гърба си или с лицето си трябва да бъде обърнат към слънцето? Щом задавате този въпрос, това показва, че вие разсъждавате като същества, които живеят само на физическия свят. Съществата от духовния свят имат три лица: накъдето се обърнат, все слънцето гледат. Като казвам, че съществата от духовния свят имат три лица, това не трябва да се разбира буквално. Числото три означава закон

на вечна хармония, на вечно движение. Не само в триъгълника има три страни, три плоскости, но също така и в света на вечното движение има три плоскости. Тъй щото, който има три лица, той е хармоничен човек, с него не може да се води никакъв спор.

„Дойде на себе си.“ Този син дойде на себе си, т.е. съзнанието му се пробуди, и той каза: „На толкова наемници бащини ми остава хляб, пък аз мра от глад.“. Блудният син е повод само за изяснение на вътрешните състояния, които стават в човека. Често някои ваши мисли, чувства и постъпки не могат да се реализират. Защо? Понеже се намирате в положението на блудния син: искате да воювате, пари нямате; искате да поканите някого на гости, къща нямате; искате да купите никому дрехи, пари нямате. Питам: може ли да се нарече праведен човек онзи, който не може да подари никому едни нови дрехи? Може ли да бъде известна на хората една чешма, която тече капка по капка? Само онази чешма е известна на хората, която тече изобилно.

Сега ние имаме нови обяснения за нещата. Например аз мога да съм далеч от някоя чешма и да се произнеса изобилно ли тече, или слабо. По какво ще позная? По разположението на хората. Ако те се трупат около нея и се карат помежду си, значи водата на тази чешма тече слабо. Ако пък хората отиват и се връщат бързо от чешмата, радостни и весели – казвам, че тази чешма тече изобилно, затова и между хората няма разпавии и караници. Когато обичат някой човек, това показва, че той е чешма с изобилна вода. Когато мразят някой човек и се карат около него, той е чешма, която едва тече. Ако синовете слушат и почитат баща си, той е чешма с много вода; ако не го обичат или не го слушат, той е чешма с малко вода. Ако слугата не слуша господаря си, последният е чешма с малко вода. Това са духовни състояния извън времето и пространството на сегашния живот. Така трябва да

разглеждате въпросите в живота. Вие не ги разглеждате дълбоко и казвате: „Защо хората не ме обичат?“. Трябва да знаете, че ако отношенията ви към невидимия свят са прави, тогава и отношенията на хората към вас ще бъдат прави. Ако вие се колебаете за нещо, тия колебания ще преминат и в другите хора.

Казвам: при пробуждане на човешкото съзнание се забелязват четири важни фази или състояния: пробуждане на самосъзнанието, на съзнанието, на подсъзнанието и на свръхсъзнанието. От фазите, до които е стигнало пробуждането на съзнанието, зависи и човешката интелигентност. Ако човек не разбира закона на вечното движение, той не би могъл да си обясни промените, които стават в съзнанието му. Например понякога съзнанието на човека се помрачава толкова, че той изгубва всякаква светлина. Това се дължи на факта, че съзнанието на човека не е будно. Или преведено на Божествен език: отношенията на човека към Първичната Причина не са хармонични. Също така и мисълта му по отношение на законите на мъдростта не е хармонична. И най-последно, когато отношенията на човека към законите на Истината не са хармонични, пак се явява тъмнина в съзнанието. Промените, които стават в съзнанието на човека, са подобни на музикални тонове, които не траят дълго време. Те бързо се сменят и от бързината на траенето им зависи и състоянието на човека. Промените в състоянията на човека между скръб и радост се дължат именно на неразбиране на законите на вътрешните процеси. Гладният скърби, защото има някаква липса. Жадният скърби, защото има някаква липса. Обаче задоволят ли се нуждите на човека, той престава да скърби и в него се явява вътрешно доволство. Доволството показва, че вътрешните нужди на човека са задоволени.

„На колко наемници бащини ми изостава хляб, аз мрам от глад.“ С кого говори блудният син? Със себе си. По същия начин и вие някога говорите със себе си.

Може ли човек да говори със себе си и на себе си? Ако някой човек се разговаря със себе си, всички наоколо го считат смахнат. Не, този човек не е смахнат, той се разговаря със себе си. По естество човек е двоен: в него има едно разумно същество, което не взема участие в личния, в обикновения му живот. Това същество повече мълчи; докато не го запитат нещо, не говори. То вижда страданията на човека, но нищо не казва, никакъв съвет не дава. То гледа спокойно страданията, сълзите на човека, но щом той се обърне към него за някакъв съвет, веднага му дава. Щом това разумно същество даде съвета си, веднага се отдалечава. То никога не се интересува от последствията на нашите постъпки. Обаче хората, като своенравни същества, искат да заставят това същество да се интересува от дребнолиите на техния живот и казват: „Не виждаш ли, че ние страдаме?“. Каквото и да казват това същество всякога е тихо и спокойно, то разбира езика на страданията. Тъй щото когато страданията дойдат до най-високата си точка, ние можем най-добре да се разговаряме с тях. Човек, на когото всички клетки не са се разничили, не са се разбили от страдания, той още не е дошъл до тях и не знае какво нещо са страданията. Страданияето е духовен въпрос. То представя най-великото нещо в живота. Страданияето предизвиква най-голямо раздвижване на силите в човешкия организъм, докато те се уравнишат. Често хората изпитват големи вътрешни мъчнотии, които се дължат на подпушвания на порите в организма им. Трябва да дойде някакво голямо страдание, за да предизвика отпушване на тия пори. Казват: „Нали хората се мият със сапун, с вода, не може ли по този начин порите им да се отпушат?“. При такова миене порите се измиват само отвън, а дупчиците им отвътре пак остават запушени. В тялото на човека има около седем милиона пори. В това отношение те представят прозорци, главни отдушници на човешкия организъм. Когато всич-

ки пори са отворени, човек е напълно здрав. Тъй щото отварянето, отпушването на порите у човека става чрез вътрешно миене, което наричаме изпотяване. Съвременните хора се мият външно, но не и вътрешно, вследствие на което се явяват ред болезнени състояния.

Казвам: съвременните хора имат една особена философия, с която те поддържат, че човек не трябва много да работи, не трябва много да се движи, не трябва много да яде и т.н. При това когато видят, че някой човек слабее, те казват, че работата му е опасна. Действително опасна е сухотата, но и затлъстяването е опасно. Сухотата и затлъстяването са две състояния у човека, подобни на богатството и сиромашията. Ако човек иска да урегулира енергиите в организма си, той трябва да поддържа в себе си мисълта, че и като богат, и като сиромаш трябва да дава. Ако човек не дава, ще дойде затлъстяването, скъперничеството, понеже той е спрял пътя на Божествената енергия в себе си. Който не се подчинява на Божествената енергия, която тече в организма му, той сам се осъжда на разрушение. По който и да е начин, човек трябва да отвори път на тази енергия. Това е вярно и по отношение на нашите мисли, чувства и желания. Всяка права мисъл, колкото малка и да е тя, търси път да се прояви, да се реализира, понеже има Божествен произход. В този смисъл ние сме дошли на земята като съработници с Бога, да реализираме всички Негови мисли, които се носят в пространството. И доколкото човек реализира Божествените мисли, дотолкова той расте и се развива. От това гледище човек трябва да знае, че развитието и растежа му не зависят от самия него. Клончето само не може да се развива, но енергията, необходима за развитието му, иде от цялото дърво. Развитието на дървото пък става в две посоки: към корените и към клоните. Обаче има едно вътрешно, централно движение, което иде от центъра на живота, и изпраща

енергии както към корените, така и към клоните на дървото. Следователно всяко клонче от дървото трябва да съзнава, че е част от великия организъм и ще се подчинява на неговите закони. Кажете ли клончето, че може самостоятелно да живее и се отделя от общия организъм, то се осъжда на смърт. И човек може да играе в живота си роля на клонче, но щом съзнава, че е част от цялото и не се отделя от него, той ще се развива правилно.

Казвам: съзнанието на хората трябва да бъде будно първо за физическия свят, за да реализират най-близките си идеи. Хората още не живеят правилно даже и физическия си живот. Никой човек още не живее без злоба, без съмнения, без терзания. Съмнението, злобата, омразата, представят кал, тиня в живота на човека. Те са остатъци от животинското царство, от царството на дявола. Когато дяволът яде и пие, той измива чиниите си и нечистата вода от тях изпраща към хората. И затова когато двама души се карат, щом съзнаят грешката си, те казват: „Дяволска работа беше тази разправия!“. Апостол Павел казва: „Има разни съсъди – едни за почит, други за безчестие.“. Ще кажете, че Бог е наредил нещата така. Не, ако хората не се подчинят на великия закон на Любовта, и съзнанието им не се пробуди, те ще станат съсъди на безчестие. Това подразбира: по-нискостоящите същества от вас, които не вървят по Божия път, ще ви направят оръдия за постигане на своите цели. Когато някой господар праща слугата си да краде и му дава за това голяма сума, всъщност какво печели слугата? Тази кражба може ли да подобри живота на слугата? Този слуга печели толкова, колкото печели човек когато механически възприема една теория или едно учение. Например какво ще ме ползва знанието, че земята се върти около слънцето?

Казвам: между явленията в природата и в живота има известни съотношения. Ето защо, необходимо е

човек да знае и да разбира смисъла на природните явления и закони.

Например когато разглеждам въртенето на земята около слънцето, казвам: както земята се върти около слънцето, така и аз ще се въртя около моето слънце. Следователно, щом аз се въртя правилно около моето слънце, тогава и земята се върти правилно около слънцето, като дава възможност на всички други същества да се въртят около нея, да растат и да се развиват. Земята, сама по себе си, е авторитет; тя не вярва в никакъв друг авторитет, освен в Бога. В Битието е казано, че в начало Бог създаде небето и земята. Първо са били създадени небето и земята, а после се говори за създаването на слънцето. Под думите „небе и земя“ се разбира същината на нашия живот. Под думата „земя“ разбираме целия човешки род. Като се казва, че земята е била неустроена и пуста, Бог се заел първо нея да устрои. Това значи, че Бог се е заел да реформира, да устройва самите нас. Мнозина казват: „Ние сме направени от земя и в земя ще се превърнем.“

Питам: какво ще придобиете, ако ви разправят как е направена земята? При това самият превод на Свещеното Писание не е правилен. Много думи не са предадени в точния им смисъл. Казано е там: „И направи Бог небето и земята.“ Думата „направи“ се отнася до видимия човек, до проявения човек. После се казва, че земята била неустроена и пуста. Как се разбира тогава, че земята била направена, когато всъщност тя била неустроена и пуста, без ред и порядък? Някой казва: „Бог ме е направил.“ Да, направен си, но не си устроен. При такова направляне на човека в него има още кал на омраза, на злоба, на съмнение. Покажете един учен човек или философ, който е свободен от съмнението! В живота има доста примери на търпение, но много малко примери за отсъствие на съмнение. Разправят за Епиктет – един от гръцките философи, един случай от живота му, дето той проявил велико

търпение. Епиктет бил роб на един римски патриций, известен на всички със своята голяма жестокост. Той имал много роби, които изтезавал безмилостно. Така се отнасял и с Епиктета, обаче последният при всички случаи оставал спокоен, невъзмутим. Когато господарят го биел, Епиктет го поглеждал усмихнато, със спокойно лице, без да капне сълза от очите му. Той даже не се молил на господаря си да престане да го бие, но казал в себе си: „Нека ме бие колкото иска, щом това му прави удоволствие.“. Това негово поведение особено дразнело господаря му и един ден той го повалил на земята, натиснал го и започнал силно да го удря по краката. Епиктет понесъл и този бой с търпение, но казал на господаря си само следните думи: „Господарю, прави с мене каквото искаш, но внимавай да не счупиш крака ми; счупиш ли го, не ще мога да ти работя, както досега съм правил.“. Наистина, господарят счупил крака му. Обаче този бил последният изпит на Епиктета по търпение, който той издържал отлично. С този изпит господаря му бил победен, а Епиктет освободен от робство. От това време Епиктет прекарал до края на живота си в Гърция, дето се проявил като философ и написал отлични работи.

Казвам: Епиктет не вярвал в Христа, нямал никакво верую, от което да черпи сила, но дал пример на човечеството за велико търпение. Отде черпел тази сила? Мнозина твърдят, че той имал връзки с апостол Павел. Следователно този езичник все пак имал някаква велика идея в себе си. Ако Епиктет е могъл да победи своя външен господар, това показва, че всеки човек има възможност да направи същото. Най-важното за Епиктета е, че той имал будно съзнание. Той писал като правoverен християнин. В книгите му няма нищо излишно. Каквото е писал се дължи на положителни знания, извлечени от житейската му опитност. Съчиненията му са много насърчителни.

И като дойде на себе си, той каза: „На колко наемници бащини ми остава хляб, а аз мра от глад.“. Този е само един стих от една дълга Христова беседа, която е предадена на съвременните хора отчасти само. Ако имахме налице цялата беседа, тя щеше да ни даде много обяснения на ред въпроси. Обаче при това положение нашата задача е да работим за пробуждане на своето подсъзнание, съзнание, самосъзнание и свръхсъзнание. Щом постигнем това, ние ще дойдем до положението от един стих само да възстановим цяла беседа на Христа. Това е възможно, понеже всяко произнесено слово съществува в пространството. По този начин ще възстановим всички хубави, велики неща в живота, които привидно са изчезнали.

Някой казва: „Как можем да четем Евангелието?“. Правилното четене се състои в това, като прочете човек един стих, да възстанови всичко, което е казано около него. Човек може да възстанови всички беседи, които Христос е държал на учениците си, както и всичко, което е говорил от две хиляди години насам. Запитвате: „Колко е говорил Христос в три години?“. Питам: какво прави Христос от две хиляди години насам? Той никога не е мълчал, както и сега не мълчи; Христос постоянно говори и продължава да говори. Ако съвременните хора могат да възстановят знанието, което Христос е проповядвал на учениците си в продължение на три години, и това, което е говорил от две хиляди години насам, те щяха да придобият ценна наука. Съвременните християни живеят от това, което Христос е говорил преди две хиляди години. Малко християни живеят с това, което Христос говори в последните времена. Христос днес е прогресирал много. Едно време Той е бил по-слаб, отколкото е днес. На времето мнозина мислили, че Той е слаб, че не може да се бори и затова могли да Го разпнат. Казвам: причината да бъде разпнат Христос не е Неговата слабост, друга е причината; обаче днес силата Му е

толкова голяма, че няма дърво в света, на което могат да Го разпнат. При това Христос не би дошъл вече на земята. Казвате: „Нали се говори, че Христос и днес е на земята?“. Питам: ако слънчевите лъчи влизат в къщата ви, можете ли да кажете, че слънцето ви е посетило? Ако слънчевата топлина сгрее тялото ви, това показва ли, че слънцето е влязло у вас? Ако мислите, че слънцето може да влезе в къщата ви или в тялото ви, вие се самоизлъгвате. Следователно когато казвате, че Бог е вътре у вас, това показва, че не разбирате правилно тази идея. Никога Бог не може да бъде в човека вътре. Духът на Бога може да бъде в човека, но Бог – никога! В човек, който има дяволска кожа, Бог никога не може да живее. Да се мисли, че Бог може да живее във физическото тяло на човека, това значи да се дава голямо значение и цена на физическия свят. Физическият свят не съществува извън духовния и Божествения. Физическият свят без другите два свята е нищо друго, освен илюзия.

Казвам: без духовния и Божествения свят, физическият представя сапунени мехури, които всеки момент могат да изчезнат. Колко може да се разчита на такива сапунени мехури? Какво може да се направи с тях? Някои съвременни хора се домогват до идеи, подобни на сапунените мехури и казват: „Ще реализираме тези идеи!“. Обаче ципиците на тези идеи се пръскат и нищо не остава от тях. Следователно физическият свят сам за себе си, без другите светове, не е реален. Само в този свят не може да се живее. Въпреки това хората се стремят да станат богати, щастливи, да живеят добре именно на земята. Право е тяхното желание. И Христос дойде на земята именно за това – да подобри живота на хората, да ги научи правилно да живеят, за да може Бог да се всели между тях. Христос искаше да направи връзка между физическия и Божествения свят. За тази цел човек трябва да обърне погледа си навътре, да подобри първо своя организъм,

ДОЙДЕ НА СЕБЕ СИ

а с това заедно да подобри и живота си. Нека всеки прави опити в това отношение, да изпита силата си. Днес много хора мислят, че са силни без да са проверили силата си. Кой от вас, като минава за силен, може с молитвата си само да спре няколко хилядна армия в пътя ѝ, да я порази и по този начин да я обезоръжи, както това направи пророк Елисей? Щом един човек е направил този опит, и всички останали могат да го направят.

Истинското знание седи в това, човек да прави опити в съзнанието си, което представя велика лаборатория на живота. Чрез ред упражнения и опити, човек може да дойде до възможностите, които се крият в един маг. Има магове, които с мисълта си само могат да дигнат човека във въздуха. Ще кажете, че това е невъзможно. Питам: как е възможно да се качите на десетия етаж на някое здание с помощта на асансьор? Когато един маг може да вдигне човека във въздуха, това показва, че той познава и владее законите на мисълта.

„Дойде на себе си.“ Блудният син дойде на себе си когато започна да мисли право. Следователно чрез страданията и изпитанията, невидимият свят или разумната природа желае да насочи мисълта на хората в права насока. Започнат ли право да мислят, те ще могат лесно да разрешат и задачите в живота. От хиляди години насам хората все решават задачите си, но още не са ги решили правилно. В камарите, в църквите, в училищата, в семействата, навсякъде хората заместват стари закони и правила с нови, стари вярвания с нови – дано светът някак се оправи, но и досега още не е изправен. Защо? Желанието на хората да оправят света е добро, но методът, по който искат да постигнат това, не е прав. Приложат ли един метод, там спират. То е все едно да кажат: „Зазори се!“. След малко казват: „Зората се изгуби.“. Не, зазоряването е непреривен процес. Така и методите за изправяне на човечеството са непреривни. Човек постоянно се чисти, постоянно

се изправя. Това са духовни процеси, които нямат начало и край. Кажете ли някой, че със смъртта всичко свършва, той е физическо същество само; в него няма нищо духовно. Кажете ли някой, че като остарее животът изгубва смисъла си, и той е физическо същество.

Казано е в Писанието: „Който уповават на Господа, те ще възобновят силата си.“. Дойдат ли хората до това положение, те ще могат да се разбират помежду си. Който върви в новия път, той ще разбере смисъла на този стих. За тази цел съзнанието на хората трябва да бъде в движение, никакво прекъсване на съзнанието не трябва да става. Дойдат ли страдания или радости, изпитания, богатство или сиромашия, за всичко трябва да се благодари. За човек с будно съзнание всичко това е привилегия. Тия неща представят условия за работа. Дойде ли у вас невежеството, сиромашията, заблудението или някакво незаконно желание, ще ги хванете внимателно, ще ги занесете у дома си, ще им дадете по една лопата и количка, и ще ги впрегнете на работа, като им кажете: „В моя дом има място за всякакъв вид работници.“.

Съвременните хора страдат по причина на това, че с години носят в себе си известни желания и заминават за онзи свят без да ги реализират. Те мязат на онзи българин, който казвал, че ще замине за другия свят с отворени очи, понеже не могъл да си хапне баница, полята с прясно мляко и каймак. Когато го запитвали доволен ли е от това, което е преживял до днес, той отговарял: „Всичко, каквото пожелал в живота си опитал, но не можах да опитам само баница, полята с прясно мляко и каймак.“. Всеки човек има по едно нереализирано желание в живота си. В същото положение се намирал и този българин с желанието си да яде млечна баница. Тази баница се среща и в живота. Който намери млечната баница и яде от нея, той веднага оживява; който не може да я намери и да си хапне от нея, той умира.

„На колко наемници бащини ми остава хляб, а аз мра от глад.“ Питам: коя е причината, че много от съвременните хора са болни и сиромаси? Нима у Бога няма достатъчно сила да излекува болните хора? Нима на земята няма достатъчно богатства, за да задоволят нуждите на всички хора? Бог е в състояние и болните да излекува, и на сиромасите да даде всичко в изобилие, но Той седи тих и спокоен, наблюдава какво ще направят хората при тези анормални прояви в живота. Казвате: „Защо Бог е дал на еди-кого си толкова богатства?“. Щом Бог е дал на едного, Той ще даде и на вас, но трябва да имате търпение, да дочакате благата, които са определени за вас. При каквото положение и да изпаднете, не се смущавайте. Щом се смущавате, това показва, че приписвате на Бога пристрастие. Богатият човек е ходил по-често при Бога, хлопал е, искал е да му даде богатство и Бог му е дал. Сиромашът не е ходил да тропа на вратата на Господа и затова е останал сиромаш. Ученият е хлопал на вратата на Господа, затова има знания. Невежият не е хлопал на вратата на Господа, затова останал прост. Красивият ходил при Господа, хлопал на вратата Му, затова станал красив. Грозният обаче не е хлопал на вратата на Господа и нищо не е придобил. Тъй щото искате ли богатства, знания, красота, ще ходите да хлопате на вратата на Господа и каквото желаете, ще получите.

Един ярващ, като чел в Евангелието стиха *Хлопайте, и ще ви се отвори; искайте и ще ви се даде*, той отишъл да хлопа на вратата на владиката като му казал: „Моля ти се, кажи на Бога, че съм беден, да ми помогне по някакъв начин. Обаче работите му не се оправили. Среща го друг беден и му казва: „Слушай, остави владиката на спокойствие, няма защо да го безпокоиш. Едно време и аз като теб хлопах на владиската врата, но работите ми не се оправиха. Обърнах се след това към Господа, похлопах на Неговата врата, и Той ми помогна. Иди сега и ти при Господа,

похлопай, и Той ще ти отговори.“. Питам: кой е владиката? Владиката представя богатия, учения, силния човек в света. Казвам: престанете да хлопате на владишката врата! Престанете да хлопате на вратата на богатия, на учения, на силния човек! Престанете да хлопате на вратата на красивата мома или на вратата на красивия момък!

Сега аз говоря за онези хора, които искат да придобият истински, дълбоки разбирания за нещата, а не механически. Въпросите на живота не се разрешават по механически начин. При механическото разрешение на въпросите човек може да стане богат и скоро след това да осиромашее. Той може да стане учен и да изгуби учеността си. При това положение на нещата човек се намира в състоянието на машинист, който е изхвърлен въвн от прозорците на трена. Той казва: „Едно време бях учен човек, но след като изхвъркнах въвн от трена изгубих всичките си способности.“.

Съзнанието на съвременните хора трябва да се пробуди. Те трябва да си създадат съвършено нова идея за Бога, като за същество, което обича хората и се грижи, интересува се за тях без да се тревожи и безпокои. Той има великото търпение да дочака времето когато хората ще се обърнат към Него. Той ги оставя да придобият опитности, макар да изпият и горчивините на живота. Той знае, че някога те ще се обърнат към Него и тогава ще им помогне. Докато човек не е научил уроците на живота, той няма желание да се обърне към Бога. Придобие ли опитности, той се приближава вече към вратата на Бога с всичкото смирение на душата си и Го призовава на помощ. Приближи ли се човек към Бога, той трябва да се изпълни със смирение, с вяра и с любов, и да каже само няколко думи, но тъй интензивни, че да спечели Божието благоволение. Похлопате ли веднъж на вратата на Господа и получите отговор, повече не се безпокойте. Ще кажете: „Ами, ако Господ ни забрави?“. Похлопате ли

веднъж, ще чакате докато Господ изпрати благословието си. Ако се забави малко, причината за това е, че Той иска да изпита, да провери стремежа, усърдието ви, и тогава да ви отговори. Ако сте готови за това благословение, Бог няма да чака даже да хлопате, но преди още да сте пристигнали до вратата Му, Той ще каже на слугите си да ви дадат изобилно това, от което се нуждаете. Тази е новата философия, която съвременните хора трябва да изучават постоянно. Тя не може да се изучи нито за година, нито за десет, за сто или повече години. Ако хората не можаха за две хиляди години да я изучат, и за десет хиляди години няма да я изучат. Пригответленията за новата философия продължават хиляди години, а приложението ѝ става моментално.

„Дойде на себе си.“ Добрата черта в блудния син беше готовността му да се върне при баща си, да се разкае и да иска да му работи като другите слуги. Като го видя, баща му излезе насреща, прегърна го, целуна го и каза на слугите си: „Заколете най-тлъстото теле и го опечете, да ядем и да се веселим, че жив се е върнал.“. Сам той му даде пръстен. Другият син, като се върна от нивата и видя угощението, което бащата прави за блудния син, разсърди се и не искаше да се яви. Баща му каза: „Не се сърди! Каквото имам, всичко е твое.“. Обаче той беше скрил нещо от богатството си и за блудния син, което другият брат не знаеше. Добрият син представя външната страна на живота. Външният, видимият свят е създаден за всички добри братя, които работят на нивата при баща си. Вярващите, правоверните пък са блудните синове, които са ходили в странство, дето изяли и изпили всичкото си богатство и най-после се връщат при баща си разкажани и готови на всякаква работа. Някои религиозни мислят, че светските хора, богатите хора са грешни. Не е така. Преди всичко трябва да се знае историята на богатия човек, как е започнало неговото разбога-

тяване. Богатството му не е само физическо, но то се крие в неговото сърце и в неговия ум. Истински богатият трябва да има добро сърце и добър ум. Само материалното богатство е безпредметно за нас. Първото нещо, което се иска от човека, е той да дойде до пробуждане на висшето съзнание в себе си, за да възстанови отношенията си към Първата Причина. Пробуди ли се това съзнание в него, той ще придобие в себе си нова радост, каквато никога не е чувствал. Понякога, за кратко време само, човек изпитва такава радост, но щом се натъкне на някакво изпитание, той изгубва радостта си. Това се дължи на прекъсване връзката си с Първата Причина. Христос никога не скъса тази връзка. В най-тежкия момент на живота си Той запази будно съзнание, запази връзката си с Бога и каза: „Господи, в Твоите ръце предавам духа си.“. Кръв течеше от порите на Христа, но Той издържа, не скъса връзката си с Бога. Докато кръвта не започна да изтича от порите навън, прозорците и вратите на Божествения свят бяха затворени за Христа. Обаче започна ли да излиза кръвта от порите Му, всички врати и прозорци на Божествения свят се отвориха за Христа и Той беше приет от Бога. Ако и вашата кръв по същия начин не се пожертва, никаква възвишена идея не може да се осъществи. Културата, знанието на съвременните хора се дължи на мъчениците за Христовото учение. Каквото те посадиха на времето си, то и до днес продължава да расте и да се развива. Сегашните хора само поливат. Които не са проливали кръвта си за Христовото учение, те днес я проливат за отечеството си. Все трябва да пролее човек кръвта си за нещо. Жалко е, ако той не може да пролее поне капка кръв за нещо възвишено и благородно.

„На колко наемници бащини ми остава хляб, а аз мра от глад.“ Блудният син съзна грешката си и се върна при баща си разкаян, с будно съзнание. И съвременните хора трябва да постъпят по същия начин. Щом се

пробуди съзнанието им, те трябва да кажат: „На колко хора Бог отваря сърцата, а ние се обезсърчаваме, отчайваме, и хлопаме на вратите на този, на онзи лекар, или на този, на онзи светия, но от нийде не се чува ни глас, ни услишание.“. Обърнат ли се към своя Баща, Той веднага ще ги приеме и ще им се изяви. Гордостта в човека трябва да отстъпи на смирението и така да се яви пред Бога. Смири ли се човек, тогава всички добри, благородни хора ще му се притекат на помощ. Дойдат ли всички хора до това положение, те ще живеят в закона на вечното зазоряване. За всеки човек любовта трябва да бъде в зазоряването си. Някой чака да дойде любовта до своя зенит, че тогава да я прояви. Любовта няма никакъв зенит, никакво запазване; тя има постоянно зазоряване. Същото се отнася и за мъдростта, и за истината. Следователно Божията любов, Божията мъдрост и Божията истина имат само зазоряване. По същия закон и във всяка наука трябва да има само зазоряване. Ако съвременните хора възприемат и приложат тази мисъл в себе си, те ще придобият големи богатства. Хората имат заровени богатства в себе си, които не знаят как да използват. Например на лицето, на главата, на ръцете им е написан живота на техните деди и предци, и ако те знаеха да четат по тях, щяха да разберат себе си, щяха да избегнат много от нещастията в своя живот. Всеки сам трябва да чете по ръката си. Не е позволено друг да чете и да му разказва какво е написано там. Изучите ли науката хиромантия, вие ще придобиете големи богатства. Който познава хиромантията, ще знае защо средният пръст на ръката е най-дълъг и защо малкият е най-къс. Ще кажете, че Господ ги е създал така. При това забелязвате, че пръстите на някои хора в основата си са подебели, а на други – по-тънки. У някои хора пръстите горе са заострени, а у други – широки. Всичките органи у човека са създадени съобразно неговия характер, съобразно неговата душа. Каквата е душата на човека, такава е и цялото му тяло; какъвто е умът, такива са и

очите му; каквото е сърцето, такава е и устата му; какъвто е носът, такава е и интелигентността му; каквито са краката, такива са и добродетелите му; каквито са ръцете, такава е и неговата правда. Очите на някои хора са премрежени, дяволът им турил черни очила, вследствие на което те виждат всичко черно. Казвам: хвърлете черните очила от очите си! Между Бога и вас не трябва да има никаква преграда. Човек трябва да гледа направо през очите си без никакви прегради. Очите трябва да са отворени, да виждат ясно. Душата на човека трябва да е така отворена и свободна, че на всичко да се радва. Срещате учен или прост, богат или сиромаш, радвайте се; срещате някой беден, паднал от глад на пътя, радвайте се, защото имате възможност да проявите Божията любов. Радвате ли се на всичко, вие сте разбрали Божиите пътища. Между падналия човек и вас се създава връзка, отношение, понеже вие се спирате да помогнете на бедния човек. Ако се образува любовна връзка между двама души, не струва ли единият от тях да падне на улицата и да си навехне крака или ръката?

Някой казва: „Счупено ми е сърцето.“. Не, сърцето може само да се нарани, но не и да се счупи. Има случаи когато трябва да се нарани сърцето на човека. И Христа боднаха в сърцето. Питам: кой ще запуши тази дупка на Христа? Тя и до днес още е отворена. Запитали един евреин: „Каква е вашата мисия на земята?“. Той отговорил: „Нашата мисия е, след като се усъвършенстваме, да запушим дупката, която направихме в сърцето на Христа.“. Ние трябва да възстановим изгубената вяра. Ако ви запитат каква е вашата мисия на земята, и вие трябва да отговорите: „Нашата мисия е да запушим, да заздравим раната в сърцето на Христа.“.

Сега аз искам да ви наведем на мисълта да работите за образуване вътрешна връзка с Първичната Причина, да си създадете положителна философия на мисълта. Само по този начин ще имате в душата си вечно зазоряване. От ума ви зависи да изгъдите всички облаци и

мъгли от вашия хоризонт. Не мислите ли право, винаги облаци и мъгли ще се движат по вашия хоризонт. Усъмните ли се, дойдат мъгли и облаци, дойде дъжд, град, и вие започвате да страдате. Изведнъж човек не може да придобие свобода. За да придобие свободата си, той трябва усилено да работи. От две хиляди години насам хората са изоставили много от работата си за Господа недовършена. Някой казва: „Аз всеки ден чета молитви, всеки ден върша работата си за Бога.“. Не, работата за Бога не се заключава само в четене на молитви. Истинската работа за Бога седи в това: каквото вършите, да е от любов. Молитва без любов не се приема. Да се мисли, че молитва без любов е приета, това е криво схващане. И детето се моли когато иска хляб от майка си, но то се моли с любов и изпитва любовта на майка си. Ако детето не се молеше с любов, тогава нямаше да има никаква разлика между неговата молитва и молитвата на просячето, което иска хляб от тази жена. И детето се моли, и просячето се моли, само че детето се моли на майка си за хляб с любов, а просячето се моли без любов. И затова детето, което иска хляб от майка си с любов, седи в къщи, а просячето, което иска хляб без любов, седи отвън. Същият закон има приложение и в отношенията между Бога и хората. Докато съвременните хора отправят молитвите си към Бога без любов, те ще седят отвън; щом започнат да отправят молитвите си към Бога с любов, те ще бъдат приети вътре. Тъй щото будно съзнание се изисква от хората, за да могат те да запазят правилни отношения към Бога. Ако те спазват тези отношения, и Бог ще ги спазва. Колко пъти хората са нарушавали отношенията си към Бога! Въпреки това Той никога не е казал да постъпват по един или по друг начин. Той всякога ги е оставял свободни. На ония, които са искали да вършат Неговата воля, Той мислено им е подсказвал какво трябва да направят, но никога не им се е налагал. Такъв пример имаме в Новия Завет със Захари, на когото се яви ангел Господен и каза, че во-

лята Божия е жена му да роди син. Обаче Захари се усъмни, за което онемя до деня, в който трябваше да му се роди син. Значи могат да се съмняват даже и ония хора, към които Бог се обръща. Това показва, че на хората е дадена свобода да мислят, чувстват и действат свободно, независимо от това, което отвън им се казва. Който се съмнява, той е несъвършен човек; който не се съмнява, той е съвършен. Онези пък, които са будни в съзнанието, в самосъзнанието, в подсъзнанието и в свръхсъзнанието си, те са новите хора, които идат сега. Следователно, ако искате да продължите живота си, да бъдете носители на новата култура, да бъдете хора на шестата раса, вие трябва да започнете съзнателна работа още днес, още тази сутрин.

Някой ще каже: „Нека започнем работата си от утре, с изгрева на слънцето.“. Не, не трябва да чакате изгряването на слънцето. Който иска да види изгряването на слънцето, той трябва да се качи в Божествения свят, дето има вечно зазоряване, вечен изгрев и вечен зенит, от който слънцето никога не се мърда. Това е вечно изгряващо слънце, което не се мърда от своя зенит, но обикаля само около един център. Отношенията на това слънце към всички същества са едни и същи. Това слънце едни наричат Бог, други – духовна сила, трети – вечен живот и т.н. Тъй щото първо трябва да се започне със зазоряването, а после с изгряването на слънцето. След това ще се дойде до вечния ден, до вечния зенит. Един ден, когато отидете при ангелите, дето ще изучавате тяхната наука с хиляди години, ще разберете най-после каква е великата идея за Бога, скрита в космическия свят.

И тъй, първото нещо, което се изисква от всички, е да започнете с изучаването на тялото – това е зазоряването; после изучавайте сърцето си – това е изгревът на слънцето. Най-после трябва да дойдете до разбиране на душата си, която представя пълния ден, вечния зенит, чиято светлина огрява всичко наоколо си. Който разсъждава по човешки, ще каже: „Какво ще

правим след това?“. Щом искате и това да знаете, ще се намерите в залез на слънцето, в нощ. На другия ден ще имате нова зора, нов изгрев, нов зенит. Дръжте в ума си мисълта да имате правилни, хармонични отношения към Първата Причина, към разумното начало в живота. Докато не създадете в себе си тези правилни отношения, никаква наука не можете да придобиете. Само по този начин ще разберете, че всичко, което става в живота, е на мястото си. Ако човек не разбира нещата така, той ще спори, ще отрича или поддържа нещата, но това е човешката страна, а не Божествената. От Божествено гледище, причината, която подтиква всичко към Бога, е на мястото си. В това отношение идеите на хората са прави; причините, които ги подтикват нагоре са прави, но те не са намерили прав път; те не са намерили правилен метод, чрез който да дадат израз на своя живот. Вследствие на това често в живота на хората има малки или големи отклонения от правия път. Тези отклонения са подтици, които дават възможност на човека да се прояви. Не може ли да се противопостави на дадено отклонение, това показва, че волята му е още слаба. Например колко от съвременните хора могат да издържат като Епиктет? Епиктет имал тренирано тяло, устойчиво сърце, което могло да издържа не само външно, но и вътрешно. Като наблюдавате човека, колкото и да е сърдит, гневен, на лицето му ще забележите една черта, която остава неизменна и придава на лицето малко усмихнат вид. Ако този човек е светия, ще видите, че той се кара на някого, но щом дойде при него някой болен, той веднага ще го излекува; ако дойде някой беден, и на него ще помогне. След това пак ще продължи да се кара на онзи, на когото главата е дебела. Казват: „Защо светията се кара на този човек?“. Той не се кара, но чука, изтънява главата му, да я направи каквато трябва. След това ще му каже: „Сега си свободен, върви в света да работиш за другите.“.

„Дойде на себе си.“ Пожелавам и на вас такова пробуждане, зазоряване на съзнанието – да дойдете на себе си. Пожелавам на всички да се свържете с Първичната Причина, която ще внесе във вас новата култура. Тя всеки ден ще разкрива богатства, скрити дълбоко заложени в душите ви. Казвате:

- Ние остаряхме, никой не ни обича.
- Отсега нататък всички ще ви обичат.
- Знание нямаме.
- Отсега нататък ще придобивате знание.
- Сила нямаме.

– Отсега нататък, от днес ще придобие и сила, и здраве, и богатство – всичко каквото желаете. Каквото досега сте имали, то е било само предисловие на живота. Космосът едва сега е започнал своето развитие. *В началото Бог създаде небето и земята, и земята беше неустроена и пуста.* Следователно Бог сега устройва земята, и човека върху нея. Казвате: „Казано е, че Бог е направил, създал човека.“ Той е създал човека, но не го е устроил. Един ден когато станем свършени, когато сърцата и умовете ни придобият светлината на ангелите, тогава ще разберем, познаем и придобием Божията любов. Тази любов не е във време и пространство; тя е извън времето и пространството; тя е любовта на вечния живот.

Сега пожелавам на всички пробуждане на Божественото начало в съзнанието, в самосъзнанието, в подсъзнанието и в свръхсъзнанието. Забравете външните си прояви и вървете напред. Някои от вас са тщеславни, говорят много; други са горделиви, говорят малко. Едни са страхливи, други – много смели. Човек трябва да бъде предпазлив, но не и страхлив. Той трябва да има любов към Бога, но да не бъде фанатик, той трябва да бъде фанатик да разсъждава, но да не рови.

Казвам: всички трябва да живеете в поезия. Ако дойде прозата, оженете я за поезията. Едни от децата ще бъдат поетични, други – прозаични, но ще живеят

в мир и съгласие. Само по този начин светът ще се оправи. Като говоря така аз не казвам, че трябва да се върнете при баща си, защото вие сте на път вече, но мислете как ще ви посрещне баща ви – с тояга или с любов. Вие не трябва да изпадате в положението на онзи свещеник, който казвал на слугата си:

— Синко, не зная какво ще правя на онзи свят. Ще има голямо скърцане със зъби.

— Дядо попе, поне ти няма защо да се тревожиш. Твоите зъби отдавна са изпадали, няма с какво да скърцаш.

Не е въпросът там, да разчитаме на някакво щастливо съвпадение. Не трябва да се правим, че не разбираме нещата. Един свещеник изпраща по слугата си пет хубави риби на архимандрита и пише на една бележка: „Тук има пет риби.“. По пътя слугата ги излял и занесъл на архимандрита празна кошничка. Архимандритът му казал:

— Стояне, тук имало пет риби.

— Така ли, отче, аз пък се безпокоях да не са изгубени някъде!

Не, по този начин светът не може да се оправи.

Сега, като отивате при своя небесен Баща, вие трябва да оставите настрана цялата човешка философия, всички насмешки, подигравки, недоразумения и т.н. Всичко това ще се използва като тор, като предисловие на свободния, на новия живот, който е живот на радост и веселие, на вечно зазоряване и на вечен изгрев. Няма по-красив живот от този, в който съществува вечно зазоряване на Божията любов, на Божията мъдрост и на Божията истина. Който има зората на новия живот в себе си, той всичко е придобил; който има изгрева на новия живот в себе си, той всичко е разработил; който има зенита на новия живот в себе си, той всичко е осмислил.

12 юни 1927 г., гр. София

Ще оздравее

„Рекоха учениците Му: „Господи, ако е заспал, ще оздравее.“

Йоан, 11:12

„Ще оздравее.“ Само здравият човек е способен за работа. Ако е болен, той ще бъде на легло; ако е умрял, той ще бъде в гроба. При истинското здраве става правилна обмяна между всички удове на организма. Съвременните хора трябва да разбират правилно философията на здравето. Те имат много атавистични възгледи върху живота, вследствие на което търсят щастието там, дето го няма. Някой момък се влюби в една болна мома и очаква да бъде щастлив с нея. Болната мома не може да го направи щастлив. Изобщо тя никому не може да донесе щастие. Грешният, сиромахът, глупавият, също така не могат да донесат щастие на никого. Питам: какво носи умрелият? Умрелият носи само миризма. Ами заспалият? Заспалият носи безгрижие.

Казвам: много момци се влюбват не само в болни моми, но те се влюбват и в парите. Обаче парите са мъртви същества, мъртви моми, умрели от преди милиони години насам, и сега трябва да дойде някой, да ги възкреси. Някои от сегашните хора са заспали, а други – умрели, и за тях трябва да дойде някой, да ги събуди, да ги възкреси. Те са подобни на змийските яйца. Трябва да възкръснат някои мъртви или заспали неща, но човек трябва да знае кои неща да възкресява. Парите трябва ли да възкръсват? Покажете един човек в цялата история на живота, който като е възкресил парите, той сам да не е умрял! Който е възкресил парите, той рано или късно е бил убит от някого.

Сега като говоря по този начин, аз имам пред вид съвременната култура и цивилизация, на които съвременните хора са пълно отражение. Те нямат нещо свое изработено, но живеят с възгледи и разбирания от минали култури и цивилизации, и затова ще ги чуете и днес още да казват: „Без пари, без злато не може да се живее.“. Ако това твърдение е право, дайте на хората няколко тона злато, отнемете всичкото жито от хамбарите им и вижте какви ще бъдат резултатите. Като съпоставите нещата правилно, ще видите, че златото служи само за обмяна, но не и като цел в живота. Само по този начин човек ще се увери, че в живота има известни идеи, които са така необходими, както и житното зърно; обаче има и такива идеи, които служат само за обмяна, като златото. Те са мъртви идеи, тоест идеи без живот.

Питам: какво се разбира под думата *смърт*? Под думата *смърт* се разбира недиференцирано състояние на материята. Ако човек приеме храна, която не е диференцирана, тоест в която не е вложен живот, тя ще му причини смърт. Дървото за познаване доброто и злото, за което се говори в Битието, било недиференцирано, вследствие на което плодовете му носели смърт. По тази причина именно Бог забранил на първите хора да ядат от плодовете на това дърво. Има отрови, от които само една капка е в състояние да предизвика моментална смърт за човека. За пример достатъчно е да дойде някой при един религиозен човек, вярващ в Бога, и да го отклони от този път, за да внесе в него най-силната отрова. Той може да му каже: „Слушай, никакъв Бог не съществува. Яж и пий, за нищо не се безпокой. Удари нашироко, да знаеш поне защо си живял.“. Няма по-силна отрова, по-страшна смърт за човека, ако успее някой да го отклони от Бога! Такъв човек изпада вече в хипнотично състояние: дето отиде, той все парите държи в ума си и за нищо повече не мисли. Питам: кой създаде парите? Човекът. Започне

ли човек да живее само за парите, за богатството, той търси вече лесния път. Който иска да живее правилно, той не трябва да става роб на парите, но да стане техен господар. Такъв човек може да бъде богат, да разполага с пари когато пожелае. Как ще стане богат? Като развие своята чувствителност, своята нервна система. Той ще вземе пръчицата си и с нея ще открие де има заровени пари: ще ги разрови и ще разбогатее. Има ли смисъл такъв човек да се моли на този или на онзи банкер за пари? Трябва ли такъв човек да се моли на светиите да му помогнат да разбогатее? Едно трябва да се знае: светиите пари не дават. Те сами нямат пари. Когато дойдоха при Христа да искат от Него данък, какво направи Той? Петър, без да мисли много, каза, че Христос ще плати данъка, защото и Той се подчинява на общия ред. Обаче Христос го запита: „Петре, в Царството Божие кой плаща данък – синовете или поданиците? Поданиците. Значи синовете са свободни. За да не ги съблазним обаче, вземи мрежата си и я хвърли във водата. Първата риба, която хванеш, извади я от мрежата, отвори устата ѝ и ще намериш вътре един скъпоценен камък. Продай този камък и с получените пари плати данъка!“.

И тъй, в новата култура, в новите разбирания, хората трябва да държат пътя на учените. Те трябва да се свържат с хората на експерименталната наука, а не само с тия на теорията. Ученият трябва да прави ред опити и изследвания докато се добере до известни закони и правила. Истински ученият не очаква на никого, той не се моли на светиите да му помогнат, но работи усилено, прави свои изследвания, търси закони, общи изводи и казва: „Бог е поставил известни закони в живота, които аз непременно трябва да изследвам и проуча.“. И той се моли, но неговата молитва представя само допитване. Когато някой човек не може да разреши един въпрос, той се допитва до някого как трябва да разреши този въпрос. Способният човек се

задоволява само с едно малко загатване – по-нататък той сам работи.

Сега например, като сте събрани тук, мнозина могат да ви запитат: „Защо се интересувате от новото учение?“. Наистина, всички заемате известно обществено положение, повечето от вас са женени, имате жена, деца, наредени сте, осигурени сте материално, защо ви е тогава ново учение? Вие имате старо учение; защо ви е ново? Когато хората се държат за старото, те се намират в положение, подобно на това, в което се намират съвременните родители и деца. Някой баща има дъщеря, която много обича. Той е толкова привързан към нея, че по никой начин не желае тя да се ожени. Ако не беше неин баща, той би се оженил за нея. Той я обича тайно в душата си. Майка, която има син, по същия начин обича сина си и за нищо не би се съгласила да го ожени за някоя мома. Ако не беше негова майка, тя би се оженила за него. Майката казва на сина си: „Синко, пази се от момите! Нали виждаш, и аз се ожених, но нищо не придобих от женитбата.“. И бащата казва на дъщеря си: „Дъще, не се жени, не ти трябва бяла на главата! Тук имаш и ядене, и пиене, и каквото ти е нужно; защо трябва да напущаш нашия дом?“. Това са факти, които се срещат в живота. Обаче това може да се продължава до известно време. Докато бащата и майката са здрави, те не искат да женят децата си, но като остаряят, като почнат ръцете и краката им да не държат, бащата казва вече на дъщеря си: „Няма какво, ти трябва да си намериш някой момък, да го обикнеш, да помислиш и за себе си. Бог е наредил така.“. Майката от своя страна казва на сина си: „Време е вече, синко, и ти да се задомиш. Намери някоя добра мома, която да обикнеш и се оженете. Така е наредил Господ.“. Питам: какво се постига с такива женитби?

Същият закон се отнася и до вярванията на хората. Съвременните хора имат някои свещени вярвания,

от които не искат да се откажат по никой начин. Обаче понякога условията така се изменят, че и те сами се чудят какво стана, че приеха новите възгледи, за които никога даже не са помисляли. Например някой не обича даден човек и казва: „Кракът ми няма да стъпи в дома на този човек!“. Обаче не се минава много време, някаква нужда от пари заставя този човек да отстъпи от първото си решение и да отиде в дома на онзи, когото не искал да види. Някой син се сърди на баща си и казва: „Не искам да ям!“. Докога няма да яде? Докато огладнее. Гладът е такава сила, че е в състояние да измени възгледите на хората.

Сега да се върнем към съществената мисъл от прочетения стих: „Ако е заспал, ще оздравее.“. Изобщо, спящите хора се разглеждат като такива, на които мислите и чувствата са разсеяни. Те водят почти обикновен живот и живеят само от днес за днес, без да свързват миналото с настоящето и настоящето с бъдещето. Здрави хора пък се наричат тези, които живеят в настоящето, използват миналото, а имат пред вид и бъдещето. Спящите хора същевременно са и болни хора, защото сънят е болезнено състояние за човека. Сънят не е естествено състояние. Ангелите например не спят; светиите не спят. Обаче хората, като болни, спят. И затова те казват: „Не може без сън.“. Да, докато човек е болен, той ще спи. Малките деца спят по 10 – 15 часа на ден, обаче колкото повече растат, часовете на съня в тях намаляват. Старите хора спят малко, в изключителни случаи само спят много.

Казвам: някои хора се интересуват само от физическата страна на живота и признават за работа само физическата. Духовният живот не ги интересува. Те се интересуват главно от обикновения живот, който носи най-големите изпитания, страдания и мъчения. Питам: защо трябва да си създава човек ненужни страдания? За пример някой не вярва в Бога, не вярва в разумните същества, в напредналите братя, които ра-

ботят върху него, и по техен адрес говори лоши думи. По този начин той си създава ненужни страдания. Казвам: всеки трябва да има пред вид, че разумните, възвишените същества са добри, но когато хората се опълчват срещу Истината, тогава и те са безпощадни, никому не прощават. Някой казва: „Съседът ми е сърдит.“. Питам: кой е виновен за това? Ако твоята дъщеря слънчаса, слънцето ли е виновно за това? Често хората се страхуват от слънчевите лъчи, да не почернеят. Какво лошо има в почерняването? Който чернее от слънцето, трябва да се радва, защото това показва, че той е здрав човек. Ако човек не изгаря, не почернява от слънцето, това показва, че той не е здрав и затова слънцето не може да му въздейства, не може да го лекува. Следователно, ако човек изгаря от слънцето, той трябва да се радва, защото слънцето може да го лекува. Има хора, които слънцето не може да лекува. Между слънцето и човека трябва да става правилна обмяна. Чернота, предизвикана от слънчевите лъчи показва, че слънцето е извлякло от организма на човека всички утайки, нечистотии, всичката гъста материя. Ако човек не почернява, тази гъста материя остава в организма му и впоследствие създава ред болезнени състояния. В духовния човек тази гъста материя излиза на повърхнината и той се чисти, а в обикновения човек тя остава вътре. Обикновените хора вътре са жестоки, а отвън – меки, добри. Често хората си служат с израза: „Крокодилски сълзи.“. Какво подразбира този израз?

В един анекдот се разправя, че когато крокодилът иска да глътне жертвата си, той плаче върху нея да я намокри, за да я глътне по-леко. По същия начин постъпват и някои хора. Те плачат за някого не защото този човек е умрял, нито защото го обичат, но понеже искат да го изядат. Те плачат, за да могат по-лесно да го глътнат. Казвате: „Това е жестоко.“. Питам: когато заколите едно агне и го стотвите, нали го намазвате

отгоре с масло? Защо го намазвате? Да го глътнете полесно. После туряте отгоре малко лук, магданоз, това онова, да стане по-вкусно.

Казвам: злото не седи в това, че човек изял една овца или кокошка. Това не е нито грях, нито престъпление, но то трябва да стане по любов. Ако една овца се влюби в човека, той непременно грабва да я изяде. Защо? Защото животът не е нещо обективно. Човек не може да даде живота си другиму, ако не влезе да живее в него. И Бог даде Сина си жертва заради нас. Казано е: „Ако не ядете плътта ми и не пиете кръвта ми, нямате живот в себе си.“. Значи, ако обичаме Бога, ние трябва да ядем плътта му и да пием кръвта му. Това значи: ако обичаме Бога, непременно трябва да абсорбираме Словото Му, което е Неговата плът, и тогава ще имаме живот в себе си. Обаче мнозина разбират този стих буквално и казват, че не трябва да ядем месо. Да не ядем месо, това подразбира да не се удоволстваме. Да се удоволстваме, това подразбира да вършим грях, т.е. да ядем храна, за която организъмът не е готов. Ядем ли такава храна, тя служи като отрова. Това пък е най-голямото зло, което можем да извършим със себе си. Месната храна съдържа най-силната отрова за човешкия организъм. Тя символизира „дървото за познаване доброто и злото“. Ева внесе първото животно в райската градина и го закла. Бог каза на Адама: „От всички животни и птици, които оставям в рая на твое разположение, нито едно няма да заколите. Ще късате само от плодовете на дърветата и с тях ще се храните.“. Обаче един от черните адепти влезе в рая и каза на Ева: „Ако ядете плътта на животното и пиете кръвта му, вие ще придобиете вечен живот.“. Въз основа на това Христос казва, че човек е станал човеко-убиец, т.е. той пръв е внесъл в живота убийството.

Следователно жената първа внесе месоядството в света. И сега, за да изкупи този грях, тя е определена

да ражда децата си с мляка и да ги кърми със собственото си мляко. Всички деца, които сега се раждат, представляват ония избити, заклани души в миналото. Какво ще кажете на това? Ще кажете, че Господ е наредил жените да раждат, но защо и за какво – не знаете. Не е така. Както днес раждат и кърмят съвременните жени, това е за изкупване на техните грехове. Вижте например как се развиват растенията и дърветата. Вземете една семка, боднете я в земята, и след време тя израства и започва самостоятелно да се развива. За нея майка не се грижи: нито я кърми, нито в пелени я повива, нито в корито я къпе. Тя само израства нагоре и дава плод.

Сега, като се говори така на съвременните хора, някои от тях минават за учени и казват: „И така може, но и по друг начин може.“. И Ева разсъждаваше така. Тя казваше: „Не мога ли да постъпя и по друг начин? Не съм ли господарка на себе си? Не мога ли да заколя това животно?“. Да, тя може да направи каквото пожелае, но в едно от своите прераждания тя пак ще се роди жена, ще се ожени, ще роди един нехранимайко, когото ще кърми със собственото си мляко. Нейният син е животното, което тя е заклала в едно от своите прераждания, и сега е длъжна да му даде живот, да работи за неговото повдигане. Тези неща не са ясни за вас, но ако бяхте ясновидци, щяхте да видите каква верига от минали проявления следва настоящия ви живот. Сега като не виждате това, нищо не знаете. Например вие не знаете защо сте събрани тук, де сте били в миналото, де сте се срещали, какви отношения сте имали и т.н. Казват: „Сега сме братя и сестри, навярно и в миналото сме имали добри отношения.“. Какво сте били в миналото, не се знае. Теоретически е така, но трябва да сте ясновидци, да видите и разберете всичко. За тази цел вие трябва да бъдете свободни, да разбирате отношенията между хората и правилно да ги използвате.

Най-първо човек трябва да подбира своята храна, тъй щото при процеса на храненето да създаде в себе си здрави и положителни възгледи за живота. Моята задача досега е била да внесе в умовете на хората поне един правилен възглед за любовта, в нейните основни, нови форми. Ако съвременните хора бяха разбрали любовта, престъпността между тях щеше да се намали, умът им щеше да се просвети, а сърцето им – да се облагороди. Преди всичко човек трябва да знае, че няма здрава, положителна наука без любов; няма дом, няма общество без любов. Любовта е вътрешна връзка в живота. Няма ли любов, вътрешната връзка ще почива върху свещения егоизъм. Обаче там, дето егоизмът цари, всякаква връзка се разкъсва. Ето защо само Любовта е в сила да създаде връзки. Мъдростта затяга тези връзки, а Истината им дава свобода и ги реализира. През цялата вечност любовта е била и е единствената връзка, която се хвърля в морето, в света, да лови риби. Какво ще прави с тези риби? Вие какво правите с рибите? Печете ги. Обаче трябва да знаете как да печете. Ако пък имате едно семе, трябва да знаете как да го посадите. После ще дойде мъдростта да ви покаже в каква почва да го посадите. Най-после ще дойде истината, за да обере плодовете. Следователно чрез любовта, мъдростта и истината ще се дойде до вътрешния смисъл на живота. Забележете – понякога у човека се явяват прояви, каквито у месоядните животни. Ако обидите някой човек, той е готов веднага да се нахвърли върху вас с нож. Така постъпваха и английските жени суфражетки¹, когато воюваха за правата си. Те носеха на шапките си големи игли. Който се приближаваше до тях, те го бодяха. Това принуди английските държавници да забранят на жените да носят такива игли на главите си. Те не искаха да им дадат права, но с това още повече ожесточиха жените и ги заставиха да си послужат с разни средства в борба за свободата.

Питам: отде се яви това желание у човека да мушка своя неприятел с нож или с друго някакво оръжие? Не е ли по-добре щом някой иска да се побори с неприятеля си, да се упражнява известно време, да развие силата си и да излезе срещу него на борба? Така поне физически ще се развие. Трябва ли брат брата да убива за нищо и никакво? Мушкането с нож е изкуство, което мъжете прилагат. Жените пък си служат с връзване с въже. Какво прави жената когато иска да постигне нещо, за което мъжът не е съгласен? Тя ще приготви хубава баница, ще купи винце и ще го покани да яде и да пие. Той ще си хапне добре, ще си пийне, и от действието на виното ще заспи. Като заспи, тя ще го завърже с едно здраво въже за краката и за ръцете и като са събуди, ще му се засмее и ще каже: „Сега ще се съ согласиш ли да изпълниш това, което искам?“. Ако не се съгласи, тя ще започне да го налага по всички правила. Тогава, ще не ще, той ще се съгласи да направи това, което тя иска.

Казвате: „Никакъв морал не е това.“ Питам: какъв морал е този, когато една майка цели 20 години е възпитавала сина си в религиозен дух, карала го е да ходи на черква, учила го е да вярва в Бога, да бъде честен и добър, но един ден той се влюбва в една мома и заради нея зарязва всичко. Той не се интересува вече от майка си, от баща си, на черква не ходи, към хората е невнимателен и така нататък. Това от убеждение ли е? Не, той прави това от страх, гледа да угоди на момата, да не я изгуби. Когато затворят някого в участъка и го бият, за да се откаже от своите убеждения, питам: коя е причината, за дето той се отказва от своите убеждения? Убеди ли се в друго нещо или се отказва от страх? Той се отказва от страх, да го не бият повече. Често хората се отказват от своите свещени убеждения от страх, да не страдат. Сегашният живот, със своите мъчногии и насилия, е в състояние да разруши хубавото и красивото у човека.

С това аз не искам да изнасям противоречията, които съществуват в живота, но говоря за атавистичните мисли и чувства, събрани от хиляди години насам в живота на човека. При дадени условия тези мисли и чувства се проявяват, развиват се, и по този начин разрушават хубавото и възвишеното в човека. Например казват за някого, че откак се влюбил, разбил живота си. Какво лошо има в това, че се е влюбил? Любовта трябва да бъде чиста и свята. Истинска любов аз наричам тази, при която момъкът, който се е влюбил в момата, даде пълна свобода на чувствата, на вярванията ѝ и каже: „Господ, в когото ти вярваш, е свещен както за тебе, така и за мене. И ако ти се откажеш от Него заради мене, тогава и аз ще се откажа от тебе.“. Момата пък трябва да каже на своя възлюбен: „Заради мене ти не трябва да се откажеш от майка си и от баща си.“. Тази е идеалната любов между двама млади. Майката и бащата, от своя страна, трябва да кажат на двамата млади, че преди всичко те трябва да останат верни на идеала, който Бог е вложил в душите им. Не кажат ли така, няма идеализъм в живота. Ето защо в живота се изисква вътрешна идейност, а не да се налагат хората един на друг според обстоятелствата. Само по този начин човек може да бъде здрав. Само по този начин ще има пълно разбиране между всички хора.

Съвременните хора трябва да бъдат много внимателни в думите, в езика си. Говори ли човек, особено пред общество, той трябва да изпитва, да проверява думите си, да следи каква сила и значение влага в тях. Защо? Защото всяка дума може да се тълкува двояко. Говори ли човек лично, той трябва малко да говори. Всяка дума, която изговаря, предварително трябва да я прецени през девет решета и тогава да я пусне в обращение. Забелязано е например, когато човек иска да каже нещо идейно, той тогава именно мълчи; когато говори лично за себе си, много неща разправя. Когато човек изнася неща от своя личен живот, той може да

създаде цял роман. Друг пък, като разправя за себе си, увелича се и най-после казва, че всичко това видял на сън. Казвам: това не е нито сън, нито ясновидство, но въображението му рисува тези картини. Той иска още да убеди хората, че отгоре му диктували тези неща. Който разбира законите, той знае отде идат тези истории. Ще дойде някой да ми разправя, че донесъл тази вода от еди-кой си извор. Казвам: аз съм открил тази вода и съм я опитвал много пъти. Трябва ли да ми разправяте това, което аз зная?

Казвам: любовта образува първата връзка. Тя дава топлина, начало на живота. Дойде ли любовта в човека, в него се явява мощ, сила, и той казва: „Сега вече аз мога всичко да направя.“. Човекът на любовта е богат, той не се нуждае от нищо. Какво е умора, упадък, той не знае. Любовта никога не отпада. Това е едно от нейните свещени качества. Колкото повече време минава, любовта все повече и повече се усилва. За любовта препятствие няма. Явят ли се някакви препятствия, тя ги преодолява. Любов, в която стават промени, показва, че почвата, теренът, върху който животът се гради, е слаб. И тогава нищо друго не остава, освен да се изучат свойствата на твърдата материя. Аз съм изнесъл пред вас много неща, но има много още, които няма да изнеса, защото те са твърда храна. Днес всички знаят, че твърдата храна не е за децата. Тя е само за възмъжалите. Често се говори, че човек не трябва да се жени. Тази е една твърда мисъл, която не е за деца. Тя се отнася само за съвършените. За несъвършените казвам: човек трябва да се жени колкото пъти иска.

— Колко пъти трябва да се женя?

— жени се 99 пъти по девет.

Дойде друг, пита колко пъти трябва да се жени. Ти ще се жениш още 85 пъти. На трети казвам: ти ще се жениш още 80 пъти. Най-после, на четвърти казвам: ти ще се жениш още веднъж.

Следователно, който се жени, той се учи от жена си. За да дойде човек до закона на съвършенството, той трябва да е минал през 99 професори. Жената не дохожда на земята да готви на мъжа си, но тя се явява като негова професорка, да му държи лекции. Когато жената – професор иска от мъжа си да ѝ купи нещо, с това тя иска да му каже: „Ако ти не си способен да платиш за уроците си, аз няма да те уча.“. Може ли той да намаже колата с малко масло – всичко тръгва добре. Така е поставен днес въпросът за женитбата не само за българите, но за всички хора на земята. Разбере ли човек физическия живот, той ще разбере и духовния. Същото се отнася и до идеите. Човек трябва да има такава идея в живота си, която за нищо да не отстъпва от него. За пример най-първо той трябва да обича Бога и да знае как да Го обича. Някой казва: „Аз никога не съм виждал Бога; тогава как мога да Го обичам?“. Питам: с виждане ли се проявява любовта? Чудно нещо! Ако трябва да виждате Бога, за да Го обичате, какво ще кажете тогава за слепите хора? Всъщност има слепи, които любят Бога повече от онези, които виждат. В историята на човечеството има случаи когато сляп човек люби повече от този, който вижда. Някои слепи познават любящите хора само с докосване до тях. Като се докосват до хората на любовта, те излъчват особена топлина, особени трептения, които човек никога не забравя. Между хората на любовта се създава вътрешна връзка. В душата на човека любовта представя готова клада за запалване. Тя е огнище, на което са поставени дърва или въглища. Достатъчно е само да се докоснете до него със запалена клечка и огънят се запалва. При това колкото времето минава, толкова повече огънят, любовта се разраства.

И тъй, при сегашните условия на живота, всички хора се нуждаят от здрави възгледи, с които да надраснат възгледите на съвременното общество. Младият трябва да люби и да знае защо люби. Който се жени, той пък трябва да знае защо се жени и да люби

като женен човек, т.е. като човек, който се е свързал вече в името на любовта. Който умира, трябва да знае защо умира; той трябва да люби като умрял. Който заспива, и той трябва да има любов. Будният пък, който седи около заспалия когото обича, трябва да знае кога да го събуди. Така направи и Христос като събуди Лазаря. Казва се в Писанието за Христа, че Той обичал Марта, обичал сестра ѝ, обичал и Лазаря. Ако не го обичаше, щеше ли да го възкреси? Следователно първото нещо, необходимо за всички, е вие да обичате Бога и Той да ви обича. Бог обичаше Мария, Марта и брата им Лазаря, щото и те Го обичаха. Вие казвате, че ще възкръснете, а същевременно питате: „Обича ли ни Господ?“. Как ще ви възкреси, ако не ви обича? Да се задава такъв въпрос, то е все едно да сте в положение то на мома, която женят. Тя се запитва: „Обича ли ме този човек?“. Казвам: пипни ръката му и ще разбереш! Ако от неговата топлина се запалят дърветата на твоята кладя, той те обича. Не те ли обича, ти ще умреш от студ; твоят огън няма да се запали.

Значи вие трябва да имате нови, свежи, правилни възгледи за любовта. Любовта носи физически, духовен и умствен живот. Изопачи ли се любовта, в човека се явяват ред отрицателни състояния. Тъй щото упадъкът на човека се дължи на изопачаването на любовта. Затова именно в новата култура, в новите вярвания, любовта трябва да се внесе като нова фаза на живота. Това може да се постигне при условие да има човек пълно доверие към всеобемащата любов, към Бога. Обаче животът на съвременните хора е пълен с подозрения. Защо трябва да подозира човек? Нека стане ясновидец, да проверява всичко. Човек трябва да вярва само в онова, което вижда. Поддава ли се човек само на онова, което чува, което му нашепват отвън, той ще има постоянни смущения в ума и в сърцето си. Защо трябва човек да се смущава? На онзи, който се смущава, казвам: спри се, концентрирай ума си и провери всичко, което виждаш и възприемаш! Само

по този вътрешен начин човек може да се домогне до Истината. Що се отнася до думите на този, на онзи, това нищо не значи. Питам:

— Ти сам видя ли това нещо?

— Видях.

— С кои очи: с физическите или с духовните?

Да виждаш нещата с физическите си очи, това не е истинско виждане. Някой хванал ръката на някого, друг целунал някого, това още нищо не значи. Никой не знае вътрешните подтици или намерения в душата на човека. Вие не знаете още когато момък целуне някоя мома какво може да направи той с нея след 10 – 15 години. Вие трябва да бъдете физиономисти или френолози, за да познавате човека.

Един богат американец изпраща портрета на един млад момък до един знаменит американски физиономист със следната молба: „Моята дъщеря се е влюбила в този момък. Искам да ми кажете, след като видите и нейния и неговия портрет, ще могат ли тия двама души да водят един хармоничен живот, да се разбират помежду си.“ Физиономистът отговаря категорично: „По никой начин вашата дъщеря не трябва да се ожени за този човек. Ако те се оженят, след две години той ще я убие. Той е престъпен тип.“ Дъщерята отказва на този момък. Той се оженва за друга мома. След две години обаче той убива жена си.

Сега и вие трябва да учите, да придобиете тази положителна наука: като вярвате, да знаете защо вярвате; като обичате, да знаете защо обичате. Освен това, каквото човек има, той трябва да го цени. Само по този начин между хората могат да се създадат правилни отношения. Ако и ние имаме същите отношения помежду си, каквито светът има, по какво се различаваме от тях? Всъщност само онзи, който живее в любовта и я прилага, той има един плюс в себе си. Човек може да не съзнава в какво седи този плюс, но той трябва да влезе дълбоко в живота, да проникне дълбоко в себе си, да оцени всичко каквото има. Чо-

век трябва да се постави на големи противоречия, за да оцени онова, което му е дадено. Понякога човек трябва всичко да изгуби, за да го оцени. За пример някой казва: „Беден съм, нищо нямам. Защо ми е това голо здраве?“. Във варненско някъде имало един млад, здрав момък, който се наричал Стоян. Той често казвал на майка си: „Мамо, здраве, сила имам, но беден съм! Защо ми е това здраве?“. Случило се, че Стоян тежко заболял, три години боледувал. При това положение той казвал на майка си: „Мамо, нищо не искам, освен здраве. Ако ми помогне Господ да оздравея, ще ценя само здравето си. И с камъни да ме товари, ще се радвам на здравето си и доволен ще бъда.“. За този Стоян се говори в българските народни песни.

Казвам: като знаем цената на здравето, и ние трябва да искаме от Бога главно здраве, живот, пълен със светли мисли и чувства. Имаме ли това, и с камъни да ни товари, ние ще бъдем радостни и доволни. Вземете за пример живота на първите християни. Те бяха подлагани на мъки, на изтезания, но всичко претърпяха, всичко понесоха с радост за своя идеал – Христа. С това обаче те спасиха живота на хиляди хора като ги обърнаха към Бога. Така е било и така ще бъде всякога за човек, който живее по Бога. Пътят на този човек е винаги отворен.

Мнозина се оплакват, че нямат пари. Един поп ми казваше: „Ти проповядваш хубаво, но пари нямаш. Освен това и одежди нямаш. Като чета някоя молитва, аз веднага си турям епитрахил. Без епитрахил работата не върви. И ти трябва да четеш с епитрахил.“. Казвам: дядо попе, и аз имам епитрахил. Изваждам от джоба си едно малко шишенце, пълно с една особена течност и казвам – този е моят епитрахил. Достатъчно е като отида някъде да сипя само три капки от тази течност и всички изпитват нейното благотворно действие. От тази течност болни оздравяват; страдащи се просветляват; недоволни се удовлетворяват. При това никакво възнаграждение не искам от нико-

го. Обаче млечната баница ме чака. Свещеникът ме запитва: „Можеш ли да ми кажеш каква е тази течност?“. Казвам: няма защо да я знаеш. Ти имаш епитрахил, с който си служиш. Ако искаш да придобиеш тази течност, ела с мен да ме придружаваш.

Сега да се върнем към основната мисъл. От всички се изискват трезви идеи. Ние не сме за аскетизма, но за правилните идеи. Ние не сме за вътрешните ограничения, за изтезанията, но за правилните, за идеалните отношения между хората. И ако човек търпи, ако люби, ако търси истината и славата Божия, един ден той ще има священ дял във всичко това. Ако е заспал, той ще се пробуди. В този смисъл първото нещо, което ви пожелавам, е да бъдете здрави в широк смисъл на думата. Само по този начин могат да се възстановят между хората правилни отношения. Без здраве нищо не се постига.

Следователно, за да се постигне това, което душата желае, изисква се усилена работа. Вземете например, за да посветим две минути от времето си за работа за Господа, за възстановяване мира между всички хора, между всички общества и народи, трябваше ред приготовления. За приготвянето отиде повече време, отколкото за работата, която свършихме. Всеки трябва да знае, че красотата и смисълът на постиженията, седи повече в приготовленията за тях, отколкото в самите постижения. Двете минути, които посветихме в работата за Бога, представят идейното, което твори и създава. Приготвянето представя обработване на идейното. То може да се обработва през целия ден. Разберете ли така живота, той ще стане лек и приятен. Ако определят цял час за молитва, всички ще се уплашат. Определят ли само две минути за молитва, както беше днес, те са като въздух, като хубавата вода и като твърдата почва, на която седим.

19 юни 1927 г., гр. София

Мнозина казваха

*И мнозина от тях казваха:
„Бяс има и луд е, що го слушате?“*

Йоан, 10:20

Два начина има за разбиране на великата истина: външен и вътрешен. Външният начин включва отношенията към самия човек, към ближните му и към всички хора изобщо. Вътрешното разбиране определя отношенията на човека към Бога. Който няма правилни отношения към Бога, той се намира на крив път в живота си. Външното разбиране на истината има отношение към външната страна на живота, към външната страна на науката, на музиката, на изкуството. Вътрешното разбиране на истината има отношение към Божествения свят. За пример съвременната математика, която има външно отношение към числата, познава четири действия: събиране, изваждане, умножение и деление. Обаче в математиката на Божествения свят съществуват само две действия: събиране и умножение. Изваждане и деление в Божествения свят не съществуват. Следователно изваждането и делението не са нищо друго, освен отражение на реалността. В тях няма нищо положително. Когато нещата се делят, те не се увеличават, но и когато се изваждат, те се намаляват. При делението частиците стават повече на брой, но по-дребни на големина. При изваждането пък частиците стават по-малко на брой. Значи при изваждането и делението имаме процес на намаляване; при събирането и умножението имаме процес на увеличаване.

Съвременните хора си служат повече с процесите изваждане и деление, които неправилно свеждат към събиране и умножение. Например някой апаш открад-

не от един джоб хиляда лева, от друг – хиляда лева, от трети – часовник, от четвърти друго нещо, и в края на краищата събира тия неща, извършва действието събиране. Питам: естествен ли е този процес на събиране? Срещате друг човек, който дели нещата: оттук отдели нещо, оттам отдели нещо и казва, че умножава нещата. Естествен ли е този процес на умножение? Не, в този случай нито събирането е естествен процес, нито умножението. Невъзможно е да се събират и умножават части от различни величини. Невъзможно е да съберете пет метра и пет килограма, нито пък да ги умножите. В началото на тази глава Христос определя какви са хората, които могат да изваждат и делят, и да наричат тия действия събиране и умножение. Който се занимава само с изваждане и деление, той принадлежи към физическия свят. Тези действия представлят външната, а не вътрешната страна на живота. Обаче животът има и своя вътрешна страна, вътрешна проява. В този смисъл животът ни радва дотолкова, доколкото го разбираме и външно, и вътрешно. Ако дадете един скъпоценен камък на някое дете, то няма да се зарадва; ако го дадете на някой възрастен човек, той ще се зарадва. Ако дадете една ябълка на някое дете, то ще се зарадва; дадете ли я на някой възрастен човек, той няма да се зарадва. Следователно това, което радва детето, не радва възрастния; и това, което радва възрастния, не радва детето. Кой е на правата страна? Детето, което се радва на ябълката, или възрастният, който се радва на скъпоценния камък? Това е неразрешен въпрос, по който хората могат с години да спорят, и пак да не дойдат до едно заключение. Защо? Това зависи от техните разбирания.

Мнозина от тях казваха: „Бяс има и луд е, що го слушате?“. Питам: кой човек е луд? На този въпрос може да се отговори по следния начин: всеки човек, който е отделен от Бога, той е луд. Тази е нормата, по която определяме лудия човек. Казват за някого,

че не мисли право, че се лута в живота. Това показва, че този човек е отделен от Бога. Щом е отделен от Бога, той няма тил в живота си, няма опорна точка, вследствие на което се лута на тук – на там, без никакви разбирания за нещата. Евреите казваха за Христа: „Луд е Той, бяс има, що го слушате?“. Само лудият може да бъде обсебен от бесове. Бесовете пък са непокорни духове, излезли от Бога, понеже искали да станат божества. В Писанието е казано, че тия духове до известна степен имат влияние върху земята. Например много от атмосферните промени се дължат на тях. Следователно всеки човек, който се отдели от Бога, може да попадне под тяхното влияние. Те са доста разумни същества и затова могат да влияят на хората. Съвременната наука показва, че и низши същества даже могат да влияят на по-напреднали от тях. За пример, ако вълк, мечка или лъв срещнат някой човек, те могат да му повлияят, да му внушат страх. Силна е мисълта им и за това хората бягат от тях. Обаче, ако лъвът, мечката или вълкът срещнат човек, на когото мисълта е по-силна от тяхната, те отстъпват, не могат да го нападнат. В някои случаи лъвът може да внуши страх на човека, но ако срещне на пътя си кобра, той се изправя пред нея вкаменен. Кобрата, която е много по-малка от лъва и от тигъра, внушава такъв страх, че космите им настръхват. Значи силата на човека или на кое и да е животно не зависи от неговата големина. Кобрата, макар и много по-малка от лъва и тигъра, има някаква сила, някакво оръжие в себе си, с което надвива и най-свирепите животни. Кое е онова оръжие, с което човек може да запази живота си? Де се крие неговата сила? Силата на здравомислещия човек седи в неговата мисъл, в неговите прави разбирания за живота. Обаче, ако човек не може да си обясни и най-обикновените прояви в живота и се безпокои, той ще се намери пред големи мъчнотии, ще изгуби силата си. Често хората се безпокоят за прехраната,

за здравето си, за взаимните си отношения, и намираме, че всичко това прави живота труден, непоносим. Наистина, трудни са тия въпроси, но ако човек знае законите, които регулират живота, лесно ще се справи с тях. Докато си служи само с изваждане и деление, човек никога няма да разреши задачите си.

И тъй, който иска да успява в живота си, той трябва да започне с процесите на Божествения свят – със събиране и с умножение. Тези процеси трябва да съставят идеал на човека, към който да се стреми. В каквито условия да се намира, той трябва да се стреми към реализиране на този идеал. Този идеал представя пробен камък, с който човек ще се изпитва. Без идеал, без идея в живота си, човек не може да расте и да се развива. Да си служим с процесите на събиране и умножение, тази е основната идея, върху която трябва да лежи нашия живот. Мъчнотиите, които идат в живота ни, не са нищо друго, освен условия да подобрят, да укрепят основата, върху която градим бъдещия си живот. Изпитанията в живота не са нищо друго освен условия, чрез които се опитва дали основата, на която сме поставили вече живота си, е трайна и устойчива. Какво виждаме в съвременния свят? Че идеите, възгледите, знанията на съвременните хора, постоянно се рушат. Срещаме хора, които са живели едва 50 – 60 години и вече се намират пред развалините на своя живот. Вие още не сте завършили живота си, но след като го завършите, след като направите един цикъл на движение, ще имате ли поне една основна идея, която ще занесете със себе си? Какво ще запазите в съзнанието си? Нека всеки си даде отчет за това. Смесът, същността на живота, седи в това човек да запази в съзнанието си една основна идея, която да носи със себе си във вечността.

Казвате: „Ние учим цял живот, придобиваме знания, трудим се, състезаваме се, караме се, натъкваме се на ред противоречия, но какво ще занесем от

всичко това със себе си?“. Всеки сам трябва да си отговори; всеки сам трябва да намери основната идея в своя живот, за която има смисъл да работи, да се труди, да понася мъчнотии и страдания. Всеки казва, че трябва да живее, да мисли по Божествен начин, но въпреки това нито живее по Бога, нито мисли като Него. Хората говорят едно, вършат друго. Например мнозина казват, че трябва да бъдат щедри, но как ще излявят тази щедрост? Преди всичко никой не може да бъде щедър в пълния смисъл на думата, освен Бог. Всички живи същества на земята са осигурени. Всичко е предвидено за тях. В такъв смисъл щедростта е закон за разширение на човешкото съзнание. Затова човек трябва да бъде щедър не за другите, но за себе си. Да бъдеш щедър, това не подразбира да направиш някакво добро, но да вземеш от пълните Божествени хамбари в света и да раздаваш на ония, които имат по-малко от теб. Ти си натоварен много – ще бъдеш щедър, ще дадеш на другите, да се освободиш от ненужния товар. Имаш много пари, ще раздаваш; имаш много знания, ще раздаваш. Ще раздаваш от изобилието, което имаш, да ти олекне. Ако не си щедър, ще бъдеш смачкан, загрупан от тежестта на знанието, на богатството си. Въз основа на това казвам: нещастията в света не се дължат на недоимък, на нямаване, но на голямото добро, на голямото изобилие, с което хората не знаят как да се справят.

Мнозина питат: „Що е добро и що е зло?“. От окултно гледище аз определям злото като живот на миналите векове, който е изгубил благоприятните условия за своето развитие. Този живот седи в съзнанието на човека в зародишно състояние и чака условия да се прояви и развие. Следователно злото, което сега мъчи хората, не е нищо друго, освен непроявено добро в миналото. Това зло, като заседне в съзнанието на човека, живее паразитен живот за сметка на новото, което иде. Ако злото успее да погълне соковете на новия

живот, последният няма да се прояви. Затова именно българите казват: „Да спи зло под камък!“. И наистина злото в човека трябва да спи! В човека има известни мисли, чувства и желания, които трябва да спят. Не ги събуждайте преждевременно, те не са нужни. Това положение може да се формулира със следните думи: *Не искай повече, отколкото ти е нужно! Използвай само ония условия, които моментът носи!*

Христос определя истинския живот с думите: „Аз съм Пътят, Истината и Животът.“. Значи всеки човек се нуждае от път, от придобиване на истината и от осмисляне на живота. Който осмисли живота си, той ще разполага с мощ, със сила за постигане на своите желания. Христос казва: „Който не влиза през вратата в кошарата на овцете, но прелазя от другаде, той е крадец и разбойник.“. Следователно има една врата в живота, през която човек трябва да влиза. Тази врата е известна в окултизма под названието врата на любовта. Тя е първата врата, през която животът влиза. Когато Христос казва *Аз съм Пътят*, Той подразбира онзи път, който се открива за овцете и носи благоприятни условия за тяхното развитие. Вратата е началото на този път. Който мине през тази врата, той ще се озове на царския път, пълен с велики подвизи. Човек ще влезе и излезе от тази врата. Щом влезе и излезе от една и съща врата, той върви вече по Божествения път. Ако човек влезе през вратата на любовта, а не излезе, тоест не се върне през нея, той е тръгнал по човешкия път. През която врата влезеш, през нея трябва да излезеш. Иначе ти си осъден на страдания, на нещастия, които неизбежно водят в пътя на злото, в пътя на паразитизма. Всички хора днес страдат от този паразитизъм. Няма по-страшно нещо от паразитизма. Той си е пробил път навсякъде в живота – в семействата, в религиозния, в политическия живот на хората. Всички хора пъшкат под неговото иго. Дето се обърнете, навсякъде паразитство, което се прикрива под булото на лъжата.

Първото нещо: човек трябва да се освободи от този паразитизъм. Той не е външен процес, но вътрешен, в самия човек. Той намира почва в мислите и чувствата на човека. Много мисли в човека изчезват, много негови чувства се покваряват все за сметка на този паразитизъм. Като не знае гибелното влияние на този паразитизъм, човек сам разрушава живота си. Той обръща внимание повече на живота на другите хора, тях критикува, осъжда, вследствие на което руши своя живот. Колкото да се спира върху живота на хората, човек трябва да знае, че той не може да ги познава повече от себе си. Човек познава хората дотолкова, доколкото познава себе си; той може да помага на хората дотолкова, доколкото помага на себе си. Ако не може да помогне на себе си, как ще помага на другите? Мислите ли, че ако дадете парче хляб на някой човек, това е помощ? Мислите ли, че ако научите едно дете да чете и да смята, това е помощ? И животните знаят да смятат. Наблюдавайте котката как напада жертвата си. Когато котката види мишка на разстояние 20 метра от нея, тя точно пресмята това разстояние и с един скок само се хвърля върху мишката. Тя никъде не е учила смятане, но точно мери. Вижте малкото юрдече как плава. Щом се излюпи, то веднага влиза във водата и започва да плава. В кое училище се е учило? Съвременните хора казват, че човек трябва да учи смятане. Така е, той трябва да учи смятането. Защо? Защото правата мисъл почива на смятането. Иначе смятането няма смисъл. Когато мисълта на човека не почива на законите на смятането, той е изложен на вечно колебание и съмнение. Такъв човек постоянно мени своето верую, своето убеждение: ще го видите да минава от едно учение в друго, от една църква в друга. Човек може да се колебае, да се мени, но не в принципа на своето верую, а в методите, чрез които се прилага дадено верую. Например всички хора търсят Бога, но важно е как Го търсят. Ка-

зано е: *Бог е Любов, Бог е Мъдрост, Бог е Истина*. В този смисъл, всички хора търсят Любовта, Мъдростта и Истината, но се различават по начина, по пътищата, по които ги търсят. Един от пророците е казал за Бога: „Търсете ме, докато съм близо до вас.“. Какво означават тия думи? Всеки трябва да има ясна представа какво означават тия думи. Да търсиш Бога подразбира да търсиш същността, смисъла на нещата. Когато човек дойде в съприкосновение с Бога, той ще намери и смисъла, и същността на нещата. Днес тази дума *Бог* е изгубила своето първоначално значение; тя е почти без съдържание, понеже мнозина я употребяват за маскиране на дадени положения. От мнозина тя се употребява като уловка да мамят хората. Между понятието *Бог* и самата реалност трябва да има връзка. Когато човек вярва в Бога, мисли за Него и Го люби, той знае Неговото име и Го произнася правилно. Значи в познаването са необходими три процеса. Да знаеш името на нещо, това подразбира да разполагаш вече с неговата сила. Ти не можеш да говориш за силата на нещата, ако не знаеш имената им. Всеки предмет, всяка сила има свое специфично име. И когато произнесеш името на дадена сила, тя може да ти послужи; ако не произнесеш името ѝ, тя остава чужда за тебе. Всички закони в природата имат свое специално име. Щом произнесеш правилно името на един закон, той действа вече в тебе.

В света съществува една велика наука, която изучава същността на нещата. В това отношение човешкият живот може да ни послужи за пример. Щом знаете името на някой човек и го произнесете, той веднага се обръща и ви отговаря. Ако го извикате с чуждо име, той няма да се обръне. Какво е името на Бога? Това е задача, дадена на всеки човек. Животът на човека се заключава в това именно, да научи името на Бога. Думата *Бог* не е Неговото истинско име, тя е превод. Много и различни имена има Той, но те са псевдо-

ними само, не са истински. Когато царете отиват в странство, те минават под чужди имена. Това става в случаи, когато те искат да минат инкогнито, незабелязано от хората. И в Писанието са дадени разни имена за Бога. Който знае същинското Му име, той никога не го произнася напразно. Затова Мойсей казва: „Не произнасяй Божието име напразно!“ И наистина, който знае това име, той не Го произнася напразно. Ако Го произнесе напразно, ще произведе цяла катастрофа. Щом призовете Бога със собственото Му име, Той веднага ще ви се притече на помощ. Казано е в Писанието: „Призови ме в ден скръбен.“. Ако нямате знание, светлина, и призовете Божието име, мъдростта веднага ще дойде при вас; ако нямате любов и призовете Божието име, любовта веднага ще дойде при вас. Днес хората произнасят думата *любов*, но тя още не представя същността на Великия. И тя е псевдоним на Любовта. Името на всяко нещо и неговата същност са свързани така, както човек е свързан със своето име. Не можеш да произнесеш името на даден човек и той да не се обърне към теб. Ето защо, искате ли и Бог да се обърне към вас, когато Го призовете вие трябва да измените, тоест да изправите понятието си за Него. Неправилният живот на хората в миналото до голяма степен е покварил тяхното съзнание, вследствие на което светът със своите изисквания се е наместил в умовете и сърцата им и не е оставил място за Господа. Всичко има в умовете и сърцата на хората, но само Той не е там. Тази е причината задето днес хората са обременени, измъчени. Те носят голям, непосилен товар. Съвременните хора работят, трудят се, учат, знания придобиват, богатство и сила придобиват, но едно нямат – Любовта, която ражда живота. И в края на краищата всичко, което са придобили, изчезва и те заминават за онзи свят, като казват: „Нищо, пак ще се преродим!“ И наистина пак дохождат на земята, пак същата задача решават. Дойде смъртта, отнесе ги

на онзи свят, и задачата остава неразрешена. Хиляди години вече откак хората се раждат и прераждат, но въпросите на живота остават все неизяснени. Прераждането изяснява въпросите, но не ги разрешава. След всичко това ще дойде един светски човек при някой духовен и ще го нарече луд. Питам: този човек знае ли същността на нещата, за да нарича духовните хора луди? Преди всичко коя е нормата, по която познавате кой човек е здравомислещ и кой не?

Питам: кой човек е здрав, нормален? От Божествено гледище здрав човек в пълен смисъл на думата е онзи, в ума на когото не съществува абсолютно никаква отрицателна мисъл. Съзидателните в очите на човека са признак, че той се е отклонил от правия път. Беднотиите, сиромашията не е нещастие, но тя показва, че човек се е отклонил от правия път. Външното богатство, към което хората се стремят, не е нещастие, но то показва отклонение от правия път. Много знания, невежеството, гордостта, не са нещастия за хората, но те говорят за отбиването им от правия път. В този смисъл истинският мъдрец не минава за учен човек. Той знае и разбира нещата от най-високото им положение – от Божествено гледище. Когато се говори за обикновеното знание, ние го схващаме като външен, механически процес, натрупване на ред данни, без обща връзка помежду им. За пример, ако изучавате Писанието от външна страна само, вие ще четете стих след стих, глава след глава, много от тях ще знаете наизуст, но в края на краищата пак ще си останете обикновен човек и ще водите обикновен живот. Много хора имат отлична памет и като четат Писанието лесно заучават стихове, глави наизуст, могат да ги тълкуват, но пак си остават обикновени хора.

Мнозина казваха: „Той е луд, не го слушайте!“.

Защо казваха така? Защото съзнанието им беше изопачено, вследствие на което каквото и да им се говори, те едно могат да кажат: „Не го слушайте, той е

луд!“. Такива хора са в постоянна борба със себе си. Те съветват другите: „Докато сте млади, яжте и пийте, поживейте си, че един ден като остареете, да не съжалявате.“. Това е злото в света, което отклонява ученика от правия път. Окултният ученик не може и не трябва да върви в пътя, в който върви съвременният религиозен човек. Религиозният очаква спасението да дойде отвън, като някакво чудо. Наистина спасението на човека ще дойде, ще стане някаква промяна с него, но в съзнанието му. Бог проповядва на съзнанието на човека. Слънцето всяка сутрин изгрява и носи за него нещо ново. Ако той започне пак същата работа, влезе в дюкяна си като някой стар търговец, отвори тефтера си и започне да смята от кого колко има да взима и на кого колко има да дава – какво е придобил този ден? Също такъв търговец е и жената домакиня. Тя става рано, отваря тефтера си и започва: днес трябва толкова килограма хляб, толкова ориз, домати, бамя, пипер, сол и т.н. Това са нейните длъжници. Днес сготви нещо, изяде се, и на другия ден пак същия процес. Ще кажете, че човек е разумно същество, което се отличава от другите по това, че знае да готви храната си. Действително човек се отличава от другите животни, но питам: нима човешкият живот, в който храната се вари и пържи, е най-естественият? Ако сравните храната на гълъба с тази на човека, коя от двете седи по-високо в хигиенично отношение? Храната на човека определя степената на неговото съзнание. Каквата храна употребява човек, такова е неговото съзнание, такова е веруюто му, такъв е неговият морал. Затова именно съвременните хора вярват в много богове. Някой говори за Бога, а подразбира парите в банката; друг пък подразбира някой цар, някой представител на държава или някой виден човек. И след това казват: „Добре е човек да има поне един господ на земята!“. Не, това не определя човека. В прочетената глава Христос определя своите вътрешни отношения към

Бога и казва за себе си по какво се отличава от другите: „Аз им давам живот вечен; и няма да загинат във века, и никой няма да ги грабне от ръката ми.“. Следователно овчар е онзи, който дава живот, а не онзи, който взима. Не е овчар онзи, който коли овцете. Не е човек онзи, който гледа само на отрицателната страна на живота.

Казвам: престанете да се занимавате с другите хора! Престанете и с вашето недоволство! Недоволството се определя от човешкото съзнание. Щом сте недоволни от живота, който ви е даден, кажете тогава какъв живот искате. Религиозният е недоволен от себе си, че не бил такъв, какъвто трябва да бъде. Това недоволство има отношение към целокупния живот, но за дадения случай човек трябва да бъде доволен от това, което е, и което може да бъде. Бъди благодарен за дадения момент, че толкова разбираш истината. Този момент е свързан със следващия, в който съзнанието ти се разширява за великата истина. Следователно всеки момент човек трябва да бъде доволен от това, което му е дадено. В туй се крие смисъла на живота. Например слушате някаква беседа, но излизате недоволни, казвате: „Този проповедник не можа да изясни един въпрос; той остана за мене неразрешен.“. Четете някаква философска книга, казвате: „Този философ не е обяснил най-важния въпрос – за изгряването на слънцето.“. Казвам: този философ е писал книгата си преди хиляда години. Неговите данни за изгрева на слънцето преди хиляда години не се съгласяват с данните за изгрева на слънцето днес. Вие срещате един 33 годишен човек, когото сте виждали на петгодишната му възраст, като малко дете. Какво отношение съществува между данните, които сте имали за този човек по-рано, като дете, и сега? Голяма разлика съществува между първите и последните данни. Като 33 годишен той е вече зрял човек, а като петгодишно дете мисълта му не е била оформена. Следователно

всеки въпрос има отношение към съзнанието на човека. Някой казва: „Едно време бях по-чист отколкото съм сега.“ По-чист си бил, но в зависимост от развитието на съзнанието. Тогава стаята ти е била по-тъмна, влизала е по-малко светлина; днес стаята ти е по-голяма, прозорците по-широки, светлината по-обилна, вследствие на което съзнанието ти е по-широко и ти виждаш, че си нечист. И тогава си бил нечист, но не си виждал; и сега си нечист, но виждаш тази нечистота и можеш да се изчистиш. Чудни са хората като казват, че някога са били чисти! Давид казва: „В грях ме зачена майка ми.“. Значи греховете, престъпленията, които хората вършат днес, са последствия от минал живот, който днес се изявява. Яйцата на греха и престъплението се излюпват днес, но като не разбира това, човек казва, че днес е съгрешил. От това излиза, че някога той е бил праведен, а днес е съгрешил. Вие трябва да знаете, че грехът, престъплението съществува във всички хора като зародиш от миналото и ако искат да не грешат, те трябва да се освободят от греха още докато е в зародиш.

Като не знаят и не разбират тия неща, хората се питат: „Защо Бог не ни даде богатство, сила, знание?“. Ако имахте тия неща, те щяха да разрушат живота ви. Не ви трябва много знания, нито големи богатства, нито голяма сила. Защо? Ако сте много учен човек, при сърцето и ума, с които днес разполагате, вие ще станете един главорез. „Ама аз искам да бъда като Наполеон.“ Питам: какво особено създаде Наполеон? В какво седи неговото величие? Може би за Франция да е велик, но каква промяна направи неговият живот в природата? Тук имат думата естествениците. Каква промяна стана на земята и на небето с идването на Наполеона? Някои казват, че той създаде епоха. Де е отбелязана тази епоха – на небето или на земята? Каква промяна е направил Наполеон, от която слънцето или поне луната да се е повлияла? Ще кажете, че е бил ве-

лик човек. Велик, мощен човек е онзи, животът на когото има отражение върху целия космос. Ако мисълта на човека се отразява върху космоса, тя е Божествена. Не е достатъчно да знае човек това, но той трябва да го констатира. Който има Божествена мисъл, той сам ще забележи, че за него слънцето има особен израз. За този човек лицата на всички хора светят. Който няма Божественото в себе си, той казва: „Човек за човека е вълк.“ В който момент се прояви Божественото в него, лицата на хората отново му стават мили и започват да светят. Изпитвали ли сте положението хората да ви бъдат мили, близки за вас, и да сте готови да се жертват за тях като за себе си? Казвам: разбиранията на хората трябва коренно да се изменят. Например някой минава покрай един бостан, откъсва си няколко дини и казва: „Колко са хубави тия дини!“ Минава покрай едно лозе, откъсва си няколко грозда и казва: „Колко е хубаво това грозде!“ Бръква в касата на някого, взима колкото пари му трябва и казва: „Колко съм щастлив днес!“ Минава покрай библиотеката на някой учен, взима си една от най-хубавите книги, занася я у дома си и казва: „Деца, елате да видите какво спечелих.“ И всичко това вие считате за придобивка. Не, това не е никаква придобивка. Това са чужди неща. Великият закон гласи: *Не късай без позволение чуждите плодове!* Не бъркай без позволение в чуждите каси! В това седи новото учение. Нарушиш ли този закон, сам ще си причиниш нещастие. Минеш ли покрай един бостан или покрай някое лозе, извикай господаря сам да ти откъсне една диня или един грозд, и той да ти го подаде. Щом приемеш от ръката на този човек, ти получаващ вече и Божието благословение. Това, което господарят сам ти подаде с ръката си, то се благославя. Когато Бог ви изпраца своето благословение, спазвайте същия закон: не бързайте сами да вземете благословието си, но почакайте Бог да ви го даде с ръката си! Та когато минеш покрай Божестве-

ното лозе, не бързай сам да си откъснеш, никой да те не види, но почакай час, два, три, докато стопанинът дойде сам да ти откъсне един грозд и да ти го подаде с ръката си. Ако сам си откъснеш, ще вземеш само един грозд и ще бягаш; ако дочакаш стопанина, той може да ти набере и цяла кошница и ще каже: „Заповядай и друг път!“. Такива са правилата на Божествения свят. Това не са луди хора; това не са хора, които имат бяс.

И тъй, всички хора, които сами късат дини от чуждите бостани, са луди; всички хора, които сами късат грозде от чуждите лозя, са луди; всички хора, които бъркат в чуждите каси, са луди, бяс има в тях. Щом влезеш в чужд дом, ще бъдеш внимателен към душите на хората в този дом, като към нещо свещено; ще бъдеш внимателен към техните мисли и чувства, ще ги пазиш като зеницата на очите си. Всички хора искат да бъдат обичани. Според мен обичта е бостан или лозе, насадено с най-хубави дини и грозде. Как ще бъдеш обичан, ако без позволение късаш от дините и гроздето? Ти трябва да бъдеш внимателен към господаря на този бостан или на това лозе. Ще минеш покрай него, ще го поздравиш и ако той пожелае, ще те спре и ще ти предложи от своите плодове, тоест от своята обич. В това седи реалността на нещата. Любовта не е празно нещо. Тя носи живот. Следователно когато някой те обича, той ще ти предложи най-хубавата диня, най-хубавия грозд, ще те тури да легнеш на най-хубавото легло в къщата си. Ако не те обича, той ще има съвсем други отношения към теб.

Мнозина говорят за идеалната любов. Идеалната любов е реално нещо в живота. Тя включва най-хубавото, най-красивото в човека. Идеалната любов е вътрешно нещо. Тя има отношение към съзнание-то на човека. Когато обичаш някого идеално, трябва да го туриш близо до сърцето си, на уровень, на който седиш и ти сам. Христос казва: „Дето съм аз, там ще бъдете и вие. Сега отивам да ви приготвя жилища.“.

Някои от вас, от учениците, казват: „Ние искаме да ни се каже нещо ново, да разберем природата.“. Само онзи може да разбере природата, на когото съзнанието е пробудено и който знае името на Бога. Съвременните хора не знаят още имената на своите синове и дъщери, както и тия, на своите приятели. Имената, които те носят, не са още техните истински имена. Христос казва: „Не се радвайте, когато духовете ви се подчиняват; радвайте се, когато името ви е написано на небето.“. За кое име говори Христос? Той говори за това име, което гарантира твоето бъдеще. Ако това име е записано горе, всичко е на твое разположение. Ако името на някой човек е написано в английската банка, ще бъде ли той в лишение? Достатъчно е само да подаде картата си, и чиновникът на касата ще му каже: „На ваше разположение сме. Какво обичате?“. Чудни са хората, когато без да са записани имената им горе, отиват сред природата, искат тя да ги познава. Те отиват при Бога, искат Той да ги познава. И ако не стане по тяхному, те се огорчават, че природата не ги познава, че Бог не ги познава, не отговаря на молитвите им. Някои дохождат при мен, искат да им кажа истината. За да кажа истината някому, той трябва да знае моето име, и аз трябва да зная неговото. Иначе той не може да разбере истината. Само на онзи човек може да се каже истината, който е свързан с Божествения свят, който познава Бога.

Съвременните хора не могат да възприемат истината, понеже съзнанието им е обременено. Казано е: „В последния ден съзнанието на хората ще се обремени.“. За какво мислят хората днес? За ядене и пиене. За какво мислят пенсионерите? За своите пенсии. Чиновниците – за своите заплати. Учениците – за своите уроци. Лекарите – за своята клиентела. Щом се заговори за нещо духовно, всички казват: „Това е празна работа!“. Реалността на живота седи в касата. Ако реалността на живота се заключава в касата, в парите,

питам: когато заболеете и смъртта дойде при вас, можете ли да се откупите с пари? Не, смъртта с пари не се подкупува; веднъж смъртта е решила да вземе някого, никакви пари не са в състояние да отменят решението ѝ. Смъртта отстъпва само при един случай. Кога? Когато чуе да се произнесе името Божие. Ако болният при когото смъртта е дошла, чуе от неговата уста това име, тя отстъпва настрана с голямо уважение и казва: „Нямам право да бутам този човек!“. Тогава болният вижда при себе си един светъл, красив ангел – другото лице на смъртта. Които не знаят името Божие, те ще видят страшното лице на смъртта, те ще видят нейните остри ножове. Смъртта не постъпва еднакво с всички хора. Страшно е да видите човек, надупчен от ножовете на смъртта! Тя вземе ножовете си, седне при умирация, започва до бодене и говори: „Помниш ли – преди еди-колко си години ти обра една бедна вдовица? Помниш ли – преди еди-колко си години изнасили една мома? Помниш ли когато уби майка си?“. Дупчи този ангел и припомня на човека всички грехове и престъпления на миналото му. Не мислете, че като заминавате за онзи свят, Духът ще ви посрещне. Не – първо ще минете през ножовете на смъртта. Казвате: „Ще се молим!“. С молене работа не става. Ще се озърнете към Бога с всичкото си смирение и ще се разкаете за всичко сторено досега. Колкото и да не искате, ножовете ще ви заставят да се покаете. При последния нож, при последното дупчене, ангелът на смъртта ще ти каже: „Помни, че преди три хиляди години Господ ти даде последните условия за изправяне, но ти не ги използваш. Ако желаеш, и сега можеш да се изправиш.“. Тогава ти започваш да плачеш, да се молиш, да се разкайваш за греховете си. Молитвата не спасява, но помага за прелистването на човека. Докато човек не върне всичко, което несправедливо е взел, той не може да се изправи. Това очаква всички хора. Те търсят лесния път, но трябва да знаят, че ан-

гелът на смъртта иде вече! Голямо дупчене предстои. Можете да се молите по десет пъти на ден, това нищо не значи. Дупчене ще има. Едно може да ви спаси – да произнесете името Божие. Само при това положение смъртта ще покаже светлото си лице. Не знаете ли това име, дупчене ще има. Който се освободи веднъж от ножа на смъртта и види белия свят, той повече не греша. Кой каквото да му обещава, той казва: „Ти бил ли си дупчен от ангела на смъртта? Слушал ли си думите, които той говори? Аз съм опитал всичко това и съм решил вече да не нарушавам Божия Закон.“. Който още не е видял страшното лице на смъртта, за него е казано, че той е крадец и разбойник.

Казвам: време е вече всички хора да изчистят съзнанието си, да бъдат готови да потърсят Бога с всичко си сърце, да научат името Му. Щом намерите Господа, Той ще ви се изяви във всичката пълнота. Щом Го намерите, Истината ще ви се разкрие и вие ще изпитате небивала радост в душите си. Псалмопевецът казва: „Като видя лицето Ти, душата ми ще се зарадва и развесели, ще живея в Господа.“. Следователно от днес поставете ново начало в живота си: да търсите името Божие, да търсите своето име, да търсите името на своя ближен! Щом намерите тези три имена, вие сте вече на правия път и каквото поискате от Бога, ще ви се даде. Тогава и бъдещето ще е в ръцете ви. Така е с праведния: каквото пожелае, Бог му дава. За онзи, който не познава Истината, който не знае името Божие, друг закон има: ангелът на смъртта ще дойде при него, ще му покаже страшното си лице и ще почне да дупчи.

Засега ви оставям с важната мисъл да научите името Божие. Дето и да ходите, каквато работа и да имате, мислете по този въпрос! Няма сила в света, която може да препятства на вашето силно желание да научите името Божие.

— Ама грешни сме.

— Нищо от това, пак мислете за името Божие.

Само това име е в сила да ви освободи от всички грехове, да ви пречисти и подмлади. Иначе, при греховното си състояние, каквито и колкото хубави работи да получите, всичко ще разрушите и изгубите. Колко хубави цветове съм виждал по цветята и дърветата, но де са те? Щом дойдат ветрове, бури, те окапват. Същото става и с вас. Хубави цветове цъфтят във вашите души, но ветровете ги събарят. Хубави плодове завързват, но бурите ги събарят, не могат да узреят. Какво хубаво грозде виждам по лозята, но филоксерата го унищожавя. Трябва да се търси цяр против филоксерата! Трябва да се търси цяр против гъсениците, които изядат листата на дърветата! Най-после трябва да се търси цяр и против ветровете! Срецам една млада, красива мома, облечена с бяла рокля, с венец на глава, чака възлюбения си де се венчаят, но той изчезнал някъде. Де отишъл? Повели го ветровете. Друга мома чака възлюбения си, и него няма. Де отишъл? Явил се някакъв удар в сърцето му, той паднал на улицата и умрял. Коя е причината за тия нещастия? Причината се дължи на това, че хората неправилно разрешават въпросите на живота. Майката и бащата живеят без Бога, раждат дете без Него и погледнеш, още при кръщаването детето умира. Някой човек роди една идея, но и тя скоро умира. Защо? Този човек не може да я отгледа, няма съответна храна за нея.

Като ме слушат да говоря така, някои казват: „Дали е вярно всичко това или не? Ние искаме нещо реално.“ Питам: кое е реално за вас? Ако дам на всички по един чек от стотина хиляди лева, това реално ли е? Вие ще вземете чека, ще благодарите и ще кажете: „Този човек ни поговори малко, даде ни пари, с които да поправим живота си, да си уредим някои работи.“ Аз пък мисля, че ако бих ви дал по един такъв чек, с него именно ще разваля живота ви. Има случаи когато и богатството, и сиромашията подобряват жи-

вота на хората; има случаи, при които, ако се отнеме богатството и сиромашията на хората, животът им ще се подобри. Богатството в ръцете на добрия човек е благословение; и сиромашията в ръцете на добрия човек е пак благословение. Когато богатият стане сиромаш, той има възможност да отива при бедните и със своята опитност и доброта да им помага. Ето защо богатият трябва да осиромашее, за да посещава бедните, да се приравни с тях. Аз не говоря за външно приравняване, но за вътрешно, разумно приравняване; да дойдат хората до положение да се чувстват братя. В химията например два елемента могат да влязат в съединение с оглед на техните тегловни и обемни отношения. От единия елемент се взима повече, от другия по-малко, но винаги при строго определени тегловни количества. Това наричаме пак изравняване. Следователно, ако идеите на двама души са различни по тегло и не могат взаимно да се урівновесят, тия двама души не могат да се споразумеят, не могат да влязат в отношения. Тежестта на идеите определя посоката на техните сили, дали са във възходяща или в низходяща степен. Тези сили пък определят посоката, направлението, в което даден човек се движи. Двама съдружници предприемат една работа. Единият от тях служи на Бога, помага на хората, а другият служи на себе си, на своя дом. Няма да мине дълго време и ще се разделят. Вторият ще изиграе първия и ще вземе всичките печалби за себе си.

Христос казва: „Синовете на този свят са по-умни от чадата Божии.“. Аз не съм срещнал досега случай, дето религиозен или духовен човек, като е търгувал със светски човек да не е бил изигран. В края на краищата духовният човек плаща, а светският излиза с чисти ръце. Светските хора – това е светът, с който днес всеки трябва да уреди сметките си, да ликвидира. Хиляди години хората са търгували със света и до днес още продължават да търгуват, вследствие на което са

създали своята карма. Кармата не е нищо друго, освен натрупани дългове, които трябва да се изплащат. Хората са се занимавали със своите дългове и длъжници, а за Бога не са помисляли. И днес е същото. Момата казва: „Като се ожения, по-добре ще служа на Бога.“. Ожени се, но после казва: „Сега имам мъж, деца, трябва тях да наредя. Като ги наредя, ще бъда по-свободна, тогава ще служа.“. Тя ожени децата си, нареди ги, но внучета идат; сега пък казва: „Веднъж внучетата да наредя, ще бъда свободна да служа на Бога.“. Така се нареждат внучета, правнучета, но за Бога все още ред не остава. Казвам: по този начин никой досега не е могъл да служи както трябва. Това е забавление, не истинско служене. В същото положение се намират и хората на науката. Някой казва: „Нека изуча химията, тогава ще служа на Бога.“. След това иска да изучи математика, физика, астрономия, астрология и казва: „Добре е да стана учен човек и като учен да изпълня своя дълг.“. Да, но после се родят внучета на всички тия науки и го викат да ги отглежда. Той отглежда едни внучета, втори, трети, докато един ден се огледа пред свършения факт – трябва да замине за онзи свят и казва: „Отиде животът ми, нищо не направих! Хайде, като дойда втори път, тогава ще служа на Бога.“. И втори път да дойдеш, пак ще имаш внучета, които ще развалят живота ти. Не, така не се разрешават въпросите. Това е забавление. Веднъж си дошъл на земята, при каквото положение да се намираш, женен или неженен, прост или учен, ти трябва да изпълниш волята Божия без никакво отлагане! Който е разбрал Истината, той правилно разрешава въпросите. Окултният ученик се познава по своята ясна, светла мисъл, в която не прониква никаква ръжда, никаква самоизмама. Всяка мисъл той поставя на своето място. Затова Христос казва: „Аз съм Пътят, Истината и Животът.“.

Мнозина казваха: „Луд е, бяс има, що го слушате?“.
Първо човек трябва да се освободи от бесовете в себе

си, тоест, от света. Бесът, това е гласът на света. След това той трябва да си каже: „Аз съм Пътят, Истината и Животът.“. Когато човек произнесе тия думи с дълбочина, със смисъл, той ще чуе гласа на Бога, който ще му каже: „Твоят път – това съм аз. Твоята истина – това съм аз. Твоят живот – това съм аз. Ти ще ходиш по този път. Ти ще живееш с истината, която си намерил. Тогава моят живот ще се прояви в тебе!“.

Желая на всички да чуе този глас! Щом го чуе, душата ви ще се изпълни с живот, с радост и веселие. Тогава ще разберете, че сте човек в пълния смисъл на думата. Това значи да чуе гласа на Бога, който от хиляди години сте очаквали! Това значи Бог да ви проговори!

4 септември 1927 г., гр. София

Денят Господен

*А денят Господен ще
дойде като крадец нощем.*

II Петрово Послание, 3:10

За съзнателния човек има две важни основни разбирания за живота, два важни момента. Първият момент е подобен на онзи, в който воюващата страна взема пред вид да бъде добре въоръжена, за да отвори силен артилерийски огън, с който да разруши неприятелските окопи. Щом успее да разбие неприятеля, тя е постигнала вече своето тържество. Вторият момент е да настане мир в живота на човека, за да съгради нещо ново.

Сега ще прочета трета глава от Второ Петрово Послание, да видите как трябва неприятеля да се обстрелва. Това е бомбардировка. Казвате: „Кога ще бъде това?“. Не е важно кога, но скоро ще бъде. Военните сили на невидимия свят са приготвили вече стрелите си и в няколко години само ще видите всичко, което са постигнали. Това се отнася само до ония, които са в окопите, а не за мирните хора. Апостол Петър, който разбира от военното изкуство, говори за топовете на невидимия свят.

„А денят Господен ще дойде като крадец нощем, в който небесата ще прейдат с бучение, а стихииите разгорявани ще се стопят, и земята, и делата по нея ще изгорят.“

Когато ученият, окултистът или адептът чете тази глава, душата му се изпълва с радост, но когато светският човек чете тази глава, космите му настръхват. Защо? От разбиранията на човека зависи. Това са две различни разбирания. Когато затворът се руши, за-

творниците се радват и веселят, а надзирателите треперят за отговорността, която лежи върху тях. Когато градят затвори, богатите се радват, че крадците и апашите ще влизат там; обаче когато крадците и разбойниците виждат, че градят нови затвори, те се окайват, защото знаят, че за тях се отварят повече места. В това отношение свършването на света представлява нова, велика епоха. Защото, ако старото не се разруши, новото няма да дойде.

Необходима за пречистването на земята е водата, но засега тя не е в сила да я пречисти. Тя отчасти само я пречиства, не може изцяло; все остава известна поквара на земята, която водата не може да пречисти. Ето защо от потопа насам, или от създаването на света, грехът на земята трябва да се пречисти! Един от елементите постоянно се увеличава. Ние не говорим за греха в отделния човек, понеже грехът, пороците са колективни. Ако в сърцето на някой човек има завист, злоба, омраза, тя не е само негова; той сам не я е родил, във всички същества има злоба. Тия отрицателни качества съществуват и в растенията, както и в най-малките животни. Някой казва: „Лошо е моето сърце.“ Ако само твоето сърце е лошо, добре ще бъде, но не е само то лошо; всички сърца са лоши. Какво се разбира под думите „лошо сърце“? Това са ония елементи в дадена почва, от които се съгражда човешкото сърце. Значи лошото, нечистото е в самите елементи. Аз наричам тия нечисти неща психически утайки, останали от миналото. Пространството, през което нашата земя минава, е пълно с остатъци от развалени светове. Преди милиони години още слънчевата система е попаднала в такова поле на развалини, вследствие на което и цялата земя се е развалила. Защо е станало така, сега няма да обяснявам. Това знание се отнася само за светлите умове, които трябва да разбират великите Божии планове. То не се отнася до обикновените умове. За тях то е само даден факт. Съвременните учени ще ка-

жат: „Докажи това!“. Това не е за доказване, то е било в нашето минало. За да го разберете, вие трябва да си представите един грамаден кинематографически апарат с много дълга лента, която да се върти ден и нощ непрекъснато цели сто години, за да видите пълната картина. Само по този начин можете да си представите земята в пътя на своето движение. В Битието, първа глава, е казано: „В начало Бог създаде небето и земята. И земята беше неустроена и пуста.“. Понеже в началото земята беше неустроена и пуста, т.е. слаба, като премина през тази област, тя пое в себе си ред нечистотии, от които и до днес още не може да се освободи. И впоследствие колкото и Господ да я преустройвал, в нея все останало нещо от това зло. Сега невидимият свят употребява огъня като най-ефикасно средство за пречистване на земята. И ние навлизаме вече в нова зона, в едно Божествено състояние на материята, дето всички тия неща ще се преустроят и пречистят. Как? Посредством този Божествен огън. Значи новият живот, който сега иде на земята, ще възпламени тази материя и ще я превърне в нова, по-фина. Всичко онова, което е за полза, ще го въздигне, а всичко онова, което не е за полза, ще го изхвърли навън чрез Божествените токове. В пространството има пъгища, чрез които всичко непотребно ще бъде изхвърлено навън, както вие изхвърляте остатъците от домовете си. Казвам: учените, които се занимават с процеса на растежа, забелязват, че през пролетта в почвата се развива приятна топлина. Тази топлина се нарича животворен магнетизъм или според индусите – жива прана. Тази топлина се усеща не само през пролетта, но и през месец август. Ако отидете на Витоша през тези месеци, ще усетите, че от растенията лъха една мека, приятна топлина. И тъй, денят Господен е ден на нова епоха. Тази епоха иде, понеже на земята са дошли много същества, които са се отклонили от Божия път. Когато тези същества са били в ангелския свят, считали са ги

като гъсеници на Божественото дърво. Като мислили дълго време как да се освободят от тях, най-после ангелите намерили способ: те ги изпратили на земята. Следователно лошите хора са тия, които са опетнили всичко в света. На земята няма нито една свята, чиста идея, която хората да не са опетнили. Ти им говориш за Господа, те казват: „Това е празна работа!“. Ти им говориш за чист и свят живот, те казват: „Това е празна работа!“. Ти им говориш за ядене и пиене, те казват: „Това е реалното в света!“. Те считат яденето и пиенето за единствено реално нещо, което остава в живота. Да се молят на Бога, това е празна работа. Да обичат, това е празна работа, фантазия. Да отглеждат деца, това било мъчение – и то е празна работа. Те казват: „Що ви трябва да си губите времето, да се мъчите с отглеждане на деца? Ние трябва да ядем и да пием! Това ще ни остане.“. Вследствие на тази идея земята е минала през тази нечиста област и се е опетнила. Хората са влезли във фазата на месоядството. Всички хора, които днес употребяват месна храна, са придобили нещо животинско в характера си. Те почти не мислят за Бога и казват: „Всичко, което е създадено в света, трябва да се яде – нищо повече!“. Като изследвам месната храна намирам, че на физическия свят тя представя голямо зло за човечеството. Ако някой иска да изяде една кокошка например, която е готова да се жертва за него от любов, това е друг въпрос; той може свободно да я изяде. Тогава ние разбираме живота като целокупност. Когато ядете месна храна, това подразбира, че животното, на което ядете месото, влиза в целокупния живот. Ако днес заколите и изядете едно животно, което не се намира на еднакъв уровень на развитие с вас и не е готово доброволно да се пожертва, то спъва вашето развитие. Месната храна сега не е хигиенична и не съставя благоприятно условие за човешкото развитие, защото вибрациите на тази храна са от друг род, несъответен за хората. Поне-

же тези същества са от по-ниска еволюция, те стават причина за слизането на хората към земята. Ето защо, който яде месна храна, с това той си приготвя вече условия за своето разрушение. Има хора, които не могат да ядат даже и някои растителни храни. Например стомахът на много хора не приема боб. Следователно ние трябва да дойдем до онази храна, която подхожда на новия живот. Аз говоря това за онези хора, които от научно гледище трябва да си избират храна, която подхожда на тяхното развитие. Другите хора могат да употребяват каквато храна искат. Невидимият свят допуска всичко, но същевременно държи отговорни разумните същества за всички нарушения на законите.

Питате: „Какво представлява земята?“. Земята е Божествено училище. Тя не е училище за апаши, за престъпници, нито за беззаконници и грешници. Това всички трябва да знаят. Ако на земята са се наплодили грешници, затова има ред причини. Онези разумни същества, които са създали земята, имат план за хващане на тия разбойници. Те са записали имената им. Те знаят колко лъжци и крадци има в Англия, в Америка, във Франция, в Германия и другаде. Хиляди години са употребили, за да изучат характера им. Хитри, умни са тия крадци. Каго наближи да ги хванат, те избягват. Сега някои мислят да не би и тяхното име да е между записаните. За да се напише името на някой човек в черния списък, това не става произволно. Престъплението, злото, което се е явило първоначално, се заключава в това именно, че онези, които първи в света са приели Божествения живот, не са го употребили за общото благо, за славата Божия, но са го употребили за свои лични цели. Следователно в преминаването през тази зона хората са се самозаблудили и започнали да мислят, че животът, който имат, е техен, вследствие на това те казват: „Ние можем да живеем както искаме.“. Да, вие можете да живеете

както искате, ако сте божества, но ако човек мисли, че може да се ражда, да живее и да умира както иска, това е неразбиране на великия закон на Битието. Значи първото нещо, което се е случило на земята, е отделянето на човека от Бога. Човекът е погледнал на Бога като на материален обект, с който може да разполага както иска. Той отрекъл Бога, понеже Го счел за материално същество. Въпреки това няма същество в света, което като греша, да не усеща гризене на съвестта и да не страда. Страданията, които имате, са зов на Божественото, което не одобрява вашите постъпки. В даден случай страданията изразяват негативния Божествен език, който казва: „Тази постъпка не е права; има нещо право в нея, но има и нещо криво, изправи го.“. Ти се радваш за нещо, но едновременно с това и скърбиш. Защо? В едно отношение си прав, в друго отношение си крив. Божествената правда казва: „Ти тук постъпи право, но там постъпи криво.“. Ти казваш: „Аз имам желание да постъпвам право, да служа на Бога.“. Да, но ти имаш желание да служиш и на себе си, да служиш и на ближните си. Някои хора не съзнават, че служат повече на ближните си, отколкото на Бога. Например има англичани, българи, германци и други, които надигат пушката си и казват: „Аз трябва да служа на отечеството си, трябва да се пожертвам за него!“. Казвам: по-добре е да пожертваш живота си за Бога. Той казва: „Все едно, аз не служа на себе си, служа на отечеството.“. С това той оставя Божественото на заден план. Всеки иска да живее за себе си, да забогатее, да уреди някоя своя материална работа; и гледаш, сън го не хваща, работи, труди се, за нищо друго не мисли. Дойде ли до Бога, казва: „Не зная как седи тази работа. Кой е ходил на другия свят да каже какво има там?“. И по този начин ние туряме на заден план единственото реално нещо в света – Бога. Но като дойде онзи важен елемент, който ще изгори материята, ще видим, че от човека не е останало нищо, освен

прах от костите му. И от този прах няма да различиш коя материя е била на Ивана, коя на Петко, коя на българин, коя на англичанин – всичко се е стопило. Засега има англичани, има българи, има всякакви народи, но като дойде този огън и стопи всичко, няма да познаете кой какъв е бил.

И тъй, новата епоха ще дойде с нова раса, след което ще настане особено деление на хората – всеки ще заеме своето място. Пак ще има народи, пак ще има хора, но с нови имена. Тогава българинът няма да се нарича Вълко, нито англичанинът – Блекстоун, т.е. Черен камък. „Денят Господен“ – това е едно от най-великите събития, които могат да се случат на земята. Ние не говорим само за външния, за физическия свят. Че в природата стават промени, в това няма никакво съмнение. Астрономите, които наблюдават цялата природа, виждат, че всеки ден стават промени било в атмосферата, било в слънцето, било в цялата вселена. Такива промени са ставали и друг път, но сега се усеща особена топлина, на която могат да издържат само праведните. При тази топлина човек минава особени състояния, през каквито болният минава. През време на болестта си той толкова изнемощява, че едва се държи на краката си; всички мазнини в тялото му се стопяват, но след това вече се чувства обновен. Такова ще бъде състоянието на праведните. Те ще бъдат като болни, но ще се освободят от всички излишни вещества в организма си, и щом оздравеят, ще бъдат леки, като че са облечени в тънка, копринена материя; те ще тежат едва 10 грама, а някои от тях даже един грам. Този грам ще бъде техният актив. Грешните пък ще се стопят, от тях нищо няма да остане.

Сега ще се спра върху думите *отец, майка, баща, братя и сестри*, които ще изгълкувам. Бащата, това е най-святото отношение, начатък на живота. Майката означава условията, почвата, в която някога, в миналото още този живот се е развивал. Братята и сестрите

са условията, които способстват за развиване на съзнанието. Като говорим за Бога, ние разбираме онази Първична Причина, която е турила всичко в действие, която и днес още работи, но не сама, а колективно. Господният ден иде на земята да освободи хората. Кой ще освободи хората освен Бог? Днес във всички камари се събират представители, разискват по въпроса за свободата на народите, но нищо не може да се постигне. Защо? Няма начин, средства, с които да си послужат. Освобождението на народите ще дойде от невидимия свят. По какъв начин? Чрез огън. Аз не говоря за видимия огън, който може да се мери с градуси. Огънят, който ще освободи хората, не може да се мери с никакви градуси, даже и на 35 милиона градуса не можем да го изчислим. Предполага се, че слънцето има топлина 35 милиона градуса, а този огън, за който говоря, не може да се измери с никакъв термометър. Само той е в сила да пречисти сърцата и умовете на хората. Когато дойде този огън, той веднага ще пречисти сърцето ти, ще го освободи от всички безпокойствия и смущения, и то ще светне. Когато този огън засегне ума ти, всички противоречия ще изчезнат, и ти ще се освободиш от тежките и мрачни мисли. Когато дойде този огън, праведните ще възкръснат, ще излязат от гробовете си и ще влязат в новия живот. Питам: има ли нещо страшно в деня Господен? Казано е в Писанието: „Когато дойде денят Господен, слънцето ще потъмнее.“. Който чете по буква, той ще разбере нещата буквално; който чете и разбира по дух, в тези думи той ще разбере друго нещо. „Слънцето ще потъмнее“ подразбира, че великите държави, които сега управляват, ще изчезнат. Светската власт ще потъмнее. Луната пък означава всички видове религии, всички религиозни системи. И наистина всички религии в света губят ума и думата, не знаят как да напътват хората. Няма религия днес, която може да посочи на хората правия път. Всяка църква казва: „Елате при

нас и ще се спасите.“. Те разглеждат спасението като процес на бъдещето. Спасението не е въпрос нито на миналото, нито на бъдещето; то не е извън времето и пространството. То е въпрос на настоящето, въпрос на времето и пространството. Пророкът казва: „Ако чуете гласа Му още днес, не отлагайте, защото така само ще се спасите.“. Като се казва, че денят Господен ще изгори земята, това подразбира, че той ще лиши хората от последните средства за развитие. Кои хора? Онези, които са закъснели в своята еволюция. Той ще ги доведе дотам, че няма да имат условия за развитие. Настава вече този ден на земята когато хората повече не ще могат да се лъжат. Днес и децата познават дали им се говори истината, или не. Днес мъчно може да се каже на човека някаква лъжа. Ти можеш да излъжеш един гостилничар най-много три пъти, но четвъртият път не можеш да го излъжеш. И държавите не могат да се лъжат. Те са взели такива крути мерки срещу лъжата, че никой не може вече да ги лъже. Вземеш ли паспорт, не можеш вече да лъжеш.

Във време на война един шпионин се опитал да пренесе някакво тайно писмо, което турил в кухините на зъбите си, които отгоре запушил с пломба. Идва началникът на тайната полиция от Германия и пита:

— Еди-какъв си господин дохожда ли тук?

— Да.

— Позволително дадохте ли му?

— Дадохме му.

— Защо?

Началникът веднага заповядва да го догонят, спира го, бръква в устата му и с една кукичка изважда пломбата от зъбите. В кухнята намира тайното писмо. Питам: как е могъл този началник да се домогне до тази тайна и да извади писмото от зъба на шпионина? Тъй че, каквото се върши в Париж, в Лондон, в Берлин или другаде, на всички става известно. Англичаните оставаха учудени когато виждаха, че герман-

ците знаят по какво направление ще вървят техните параходи. Когато генерал Киченер тръгна с парахода си, германците знаеха вече това; те туриха на пътя мини и по този начин потопиха парахода му. Когато руските представители отиваха на гости в Англия, те се учудваха защо английските параходи криволичили натук-натам, а на три места даже слизали от парахода. Всичко това те правели, защото се съмнявали да не би някъде да има устроена засада против тях.

Казвам: ние сме дошли вече до положение, при което хората са почти ясновидци. Когато двама души са в хармония, тоест когато се обичат, те могат да образуват две станции на предаване и възприемане. Единият от тях ще бъде трансформатор, в който идеите ще се приемат и предават на другия, който чрез ума на първия ще чете. Те сами се чудят как става това, че каквото единият е намислил, вторият го знае вече. Това става защото между тях се образува един фокус, в който идеите се отразяват. Такъв случай имаме в Америка. Един професор по музика преподавал уроци по пиано на една млада ученичка. Той се учудвал когато забелязвал, че тя, както седяла на пианото, могла да съобщава всичко, каквото ставало на улицата. Когато професорът не бил на мястото си, тя не могла да съобщи нищо. Значи тя се свързвала с ума на своя професор и чрез него съобщавала всичко, каквото ставало на улицата. По същия начин мнозина от вас могат да виждат какво се върши далеч от тях, но в присъствието на друг някой, който ще послужи като фокус, като средоточие. В този смисъл хората представят среда един за друг. Дойде някой човек при вас и вие, без да подозирате, ставате ясновидци в негово присъствие. „И Денят Господен иде!“ Радвайте се, че Бог иде сега в света! Защо? Защото Той става за нас фокус, през който можем да виждаме ясно. Той ще ни открие нещата. Като дойде на земята, Той ще ни покаже всичко. Някой седи, мисли, не иска да се самоотрече и казва:

„Как мога да живея по друг начин?“. Оставете една мома да гледа едно малко дете и наблюдавайте какво ще прави. Като поседи детето седмица при нея, тя ще каже: „Това дете не е за мен, не мога да го гледам.“. Но ако тази мома се влюби в някой момък и се ожени за него, ще видите, че след една година вече тя е готова да гледа не само едно дете, но и повече от едно. Защо? Защото влюбването представя фокус, през който тя вижда нещата в друга светлина. Аз не говоря за обикновената любов. Не е любов това лъжливо, фалшиво понятие, което хората имат за любовта; и семейството днес не е това, което хората търсят. Когато двама души имат един общ център помежду си, те са в състояние да се жертват един за друг. Следователно ние считаме истинско верую това, което се явява като резултат на връзка между Бога и човека. Когато образуваме общ център, общ фокус с Бога, ние ще бъдем готови заради Него да жертваме всичко. Който не е готов да се жертва за Бога, той няма никакво верую; който е готов да се жертва, той има определено верую. Под думата „жертва“, аз разбирам човек да е готов да жертва и дома си, и жена си, и богатството си, и живота си – всичко да жертва! А тъй, да седиш, да четеш молитви – това е предисловие само на жертвата. Жертвата разбира абсолютна свобода, без никакви колебания. Който има общ център с Бога, в него не може да дойде никакво съмнение. В такъв човек страданията, мъчнотиите, неволите са само на повърхността. Те имат такова значение за него, каквото прахът има за тъпана. Барабанчикът взема своята пръчица, удря с нея тъпана и всякакъв прах изчезва. Следователно всички страдания, всички нещастия и мъчнотии, за човека не са нищо друго, освен прах върху тъпана. Когато барабанчикът дойде със своята пръчица, тоест със своя ум, и започне да удря с нея върху тъпана, всички нечисти мисли и желания изчезват от човека; той постепенно се освобождава от тях. Казвате: „Лесно се говори.“. Не, това са думи, които могат да се схванат и приложат.

Първото нещо: когато човек говори, той трябва да си служи с думи, които сам добре разбира. Казваме например: *вода, хляб, огън, ден, нощ* и т.н. Ние разбираме тия думи, те предизвикват в нас цели картини. Като кажем „ден“, разбираме изгряването на слънцето. Като кажем „нощ“, разбираме залязването на слънцето. Като кажем „пролет“, разбираме появяването на растенията. Като кажем „лято“, разбираме узряването на плодовете. Като кажем „есен“, разбираме прибиране на храните и пълното узряване. Като кажем „зима“, разбираме сняг. Като кажем „младост, старост“, това са думи, които напълно разбираме. Казвате например, „правда“. Какво разбирате под думата „правда“? Разбирате ли значението на думата „правда“, както разбирате думите „хляб“, „огън“? Какво разбирате под думите „концепция и перцепция“? Концепция означава зачатие на идеите, тоест мислено построяване на нещо. Какво означава думата „перцепция“, или думата „интуиция“? Това са сложни думи, които трябва да се изяснят. Частичката „ин“ в думата „интуиция“ означава вътре; „тау“ пък означава главното условие на живота – Бог, който се е проявил отвътре – навън. Бог влияе на човека със своя ум, и той му се подчинява, като придобива общ център с Него. Тогава казваме, че този човек има интуиция. Интуиция може да има само онзи човек, който има обща връзка с Бога, с Първичната Причина. И животните имат връзка с Бога. Чрез ума на Бога те се направляват и по този начин избягват много нещастия. Ако и ние сме свързани с ума на Бога, ще знаем кога ще дойде Господният ден. Някои тълкуват този стих по своему и казват: „Светът ще се свърши, затова бързайте да раздадете всичко, каквото имате.“. Мнозина раздават богатството си, но светът не се свършва. Това е користолюбие. Ако имаш пари не ги раздавай, но работи с тях, че и другите да се ползват. Раздай богатството си в Господния ден!

Други казват: „Щом светът ще се свърши, да ударим на ядене и пиене!“ . И това не е право. Ако е въпрос

да раздадеш богатството си с цел да се устройват училища, да се извадят бедните хора от лошите условия на живота, да им се дадат хигиенични жилища, да се погрижат за развитието на ума и на сърцето им, това раздаване има смисъл. Обаче, ако се грижат само за телата на бедните, и пак ги оставят при лоши условия за техния ум и за тяхното сърце, това раздаване не е на място. По-добре е в такъв случай да оставиш бедния да си живее в своята стара хижа, отколкото да го поставиш в хубава къща без да се погрижиш за неговия ум и за неговото сърце. Преди всичко ти трябва да го възлюбиш! Ако само нахраниш човека и го оставиш на произвола на съдбата, по-добре не го нахранвай. Да направиш физическо добро, значи да дадеш на човека само половин кило хляб и след това да го изоставиш. Това е първото добро. Второто добро, до което хората са дошли, е като нахранят човека да му дадат легло за нощуване и на другия ден да кажат: „Ти скоро ли ще заминаваш?“. Това е духовното добро. Божественото добро пък седи в следното: след като си нахранил човека, след като си му дал легло за нощуване, на другия ден да му кажеш: „Тук има едно училище; ще се запишеш в него да учиш! Ще живееш по Бога и ще се молиш.“. И тъй, ако кажеш, че си дал никому половин кило хляб, значи ти си достигнал до физическото добро. Ако кажеш, че си го нахранил и си му дал легло за нощуване, това е духовното добро. И най-последно, ако си го пратил на училище, това е Божественото добро. Някой казва: „Аз не мога да търпя този човек.“. Питам: ами тебе как търпи Бог? Ти имаш вече един образец на търпение – да виждаш как Бог търпи всички същества.

На една млада сестра, която страда от очеболие, от премрежване на очите, казвам: ако искаш да се излекуваш, трябва да имаш търпение и вяра! Ти трябва да изхвърлиш киселото, което се съдържа в сърцето ти, да обикнеш всички хора. Обаче един ден, както

чела, дошла до един силен Божествен момент, който проникнал в съзнанието ѝ; очите ѝ веднага се проявили, мъглата изчезнала и у нея се явило ново съзнание. Казвам: не търсете великите опити в света! Не търсете големите чудеса! Ако река да мръдна земята от нейния път, за да направя някакво голямо чудо, с това ще причиня нещастие на човечеството, но пак няма да го преобрази. Ако спра земята в нейния път или преместя Витоша от нейното място, какво добро ще допринесе с това? Днес светът не се поправя с чудеса. Казвате: „Могат ли да станат тия чудеса?“. Могат, но кога? Когато Витоша олекне, изгуби от теглото си и остане само един грам. А сега, тъй както е тежка, това не може да бъде. Първо вие трябва да знаете закона за превръщане на телата, за преорганизирането им, как могат да стават леки. Защо например вие не можете да отидете при Бога? Той ви чака да се очистите, да олекнете. Човешката душа на повърхността си има много кал, събрана от миналото; затова хората трябва да минат през Божествения огън, всичко да се стопи, да се пречисти. Всички хора трябва да минат през този огън! Не мислете, че някой ще се освободи от Божествения огън! Дали ще бъдете живи или умрели, в гробищата или извън тях, вие неизбежно ще минете през него. Праведните ще се събудят, ще оживеят от него, а грешните ще изгорят, ще изчезнат. Бог е милостив и към тях. В края на краищата и те ще придобият нещо, ще се очистят от този огън. Христос казва: „Жена кога ражда, на скръб е, но като роди – забравя скръбта си, защото се е родил човек на света.“. По същия начин, когато човек се роди изново, радва се, защото душата му се освобождава. Той започва да обича всички хора по нов, Божествен начин. Когато хората искат да бъдат обичани, те търсят именно тази любов. Защо трябва хората да се обичат? На този въпрос вие сами ще отговорите. В Писанието е казано: „Обичай ближния си като себе си!“. Значи всеки трябва

ва да обича ближния си, понеже той представя едно стъпало за неговото повдигане.

Следователно без стъпалото на твоя ближен, ти не можеш да се повдигнеш, да направиш крачка напред. И когато казваме, че човек трябва да се жертва, причината е пак същата – да се повдигне. Зад всички поети, писатели, музиканти, художници, все седи някой, който ги обича. Ако няма кой да ги обича, от тях нищо не може да се очаква. Тъй щото, ако някой музикант е велик, причината за това седи в онази душа, която го обича и вдъхновява. Някой казва: „Мен никой не ме обича.“. Ако никой не те обичаше, ти щеше да останеш като някоя малка жаба в блатото, по цял ден да крякаш. Ако се намери човек, който може да обикне една жаба както трябва, и тя ще се повдигне. Обаче опасно е човек да обича жабата както човека. Той ще обича жабата по особен начин. Затова е казано: „Не обичайте света!“. За кой свят се отнася това? За разваления свят, който всеки ден се руши и изчезва. Днес повечето хора лежат в този свят. Погледнете какви са техните лица! Малко хора ще срещнете красиви. Лицата на много съвременни хора са на израждане, понеже вървят надолу, в низходяща степен. Това не е за упрек, но човек трябва да се пази от това деформиране. Ломброзо е изучавал престъпните типове и търсил причината на това израждане, на това деформиране. Казвам: главната причина за израждането на съвременния човек се дължи на това, че той не обича Бога. Втората причина е, че той не обича своя ближен. Защо трябва да обичаме Бога? За да се влее в нас новия живот. Ако не Го обичаме, ние ще останем със стария живот в себе си, а старият живот е носител на злото, на страданията и нещастията на човека. Любовта към Бога подразбира вливане, прииждане на новия живот в човека. Съвременните хора стоят пред своите пресъхнали чешми. Казвам: не стойте пред пресъхнали чешми!

— Ама те пак ще протекат.

— Кога?

— Когато завали дъжд.

Много хора стоят със своите торби пред изсъхнали дървета и чакат оттам да им падне някой плод. Други пък стоят пред своите развалени храмове. Не стойте пред развалените храмове! Пресъхналите чешми, изсъхналите дървета, разрушените храмове, старите философии, са изпели своята песен. Всички хора, в които Божествената мисъл тече, трябва да съзнаят това! Те трябва да разберат коя мисъл преодолява в тях – човешката или Божествената. Когато дойдат изкушенията, хората имат условия да се познаят и да изправят характера си. Изкушенията, мъчнотиите са на място. Те дават възможност на човека да се бори, да работи върху себе си. Докато работи, докато се бори, той е на прав път. Неприятелят може да те мачка, да те събори десет пъти на земята, но ти не трябва да отстъпваш. Ще се бориш, ще падаш, ще ставаш, докато най-последно застанеш лице в лице срещу него.

За свое оправдание мнозина цитират стиха от Писанието: „В грях ме зачена майка ми.“. Дали майка ти те е заченала в грях, това е нейна работа, а твоя работа е да живееш по Бога, да учиш Божествените закони. Ще кажете, че много от греховете ви се дължат на вашето невежество. Преди два деня в стаята ми в Изгрева влязла една малка мишка и яла без позволение каквото намерила. Един ден я виждам в стаята си и я питам: ти защо яде без позволение? Нали си гостенка? Трябваше да чакаш – аз сам щях да ти дам нещо да си хапнеш. След това потърсих една от големите котки да хване мишката, но не намерих. Донесоха две малки котенца, които до това време не бяха ловили мишка. Пуснах котенцата в стаята. Едното от тях изведнъж помириса де е мишката, приближи се леко към нея и веднага влезе в ролята си – постави се като голяма, опитна котка: подскочи, хвана мишката, започна да я

мирише по муцуната, да играе с нея, докато най-после я изяде по всички правила. Питам: отде се яви това съзнание в туй малко котенце? Значи макар и малко, то знае как да яде мишки. Следователно когато човек върши някакво престъпление, той знае как да го направи; в случая той не е невежа. Всяко престъпление се върши със съзнание. То внася известна отрова в човешкия организъм; има храни, които също така действат отровно. Също тъй има някои мисли и чувства, които се отразяват отровно върху човека. Например ученият не може да употребява храна, каквато земеделецът употребява. Той не може да употребява и храната на търговеца. Според занятието си човек внася съответни елементи в своя организъм. При сегашното положение на развитие, човек трябва да яде малко или по-право да яде умерено, без чувство на лакомство. Колкото му се даде, той трябва да е доволен, да е благодарен, да не казва, че малко са му дали. Днес работникът получава известна надница и казва: „Не ми е достатъчна тази надница, малко ми е.“ Чиновникът получава известна заплата, и той е недоволен. Всички съвременни хора страдат от вътрешна лакомия. Пращат някого в странство, дават му и дневни, и пътни, и пак е недоволен – малко били парите му.

Питам: какво ново внасят парите в човешката душа? Ако човек държи в ума си златото, среброто, желязото, като мощни сили, от които може да черпи знания, това има смисъл. Златото е устойчив елемент; при стоене на въздуха не се окислява. То не мяза на мъж, който продава съвестта си, нито на жена, която продава честта си. Следователно да обичате златото, това подразбира да внесете в себе си свойствата на златото – благородство и устой, че при каквито условия и да попаднете, нито да се продадете, нито да се вкиснете, тоест да се окислите. Как можете да внесете това алхимическо злато в кръвта си? Новото време изисква нови хора, в кръвта на които да има злато. Но-

вото време иде, защото Господ иде в света. Една ясно-видка, американка, казва, че Господ ще дойде в 1932 г. За апостол Павел Господ дойде. Той всяка година иде за някого. И през тази година, и през следните години Господ все ще дойде. Идването на Господа засяга само тия хора, които ще влязат в Божествената пещ. Обаче идването на Господа представя велико събитие, от което цялата земя ще претърпи коренно преобразование. Могат ли съвременните учени да определят какво е това събитие и как ще се изрази? След като се извърши, те ще могат да го опишат, но до това време нищо не могат да кажат. Като мине този процес, учените ще започнат да го описват – как е станал, как се е явил този огън, какви са резултатите му, какво е останало след него. Все ще остане нещо след този огън. Все ще остане нещо от старата култура. Кое ще остане от нея? Здравото, устойчивото, което не се поддава на никакъв огън. На земята ще остане свещеният прах на праведните.

„Денят Господен ще дойде!“ Този ден иде да освободи хората от робството на смъртта. Този ден иде да освободи хората от вечния страх, от вечното недоволство. Казва се: „Небесата ще бъдат разгорени.“. Значи редът и порядъкът, който сега съществува в живота на хората, както и в техните мозъци, ще претърпи известно преобразование. Техните понятия за морал ще бъдат несъвместими с новата култура. Днес някой човек може да те обере, но тогава няма да може. В новата епоха съдии няма да има – те ще бъдат безпредметни. Какво ще правят адвокатите тогава? И от тях няма да има нужда – всеки сам ще си бъде адвокат. Правникът ще бъде само съветник. Някой ще дойде при него и ще му каже: „Аз дължа на еди-кого си четири хиляди лева; обещал съм да му дам по четири на сто, но сега ще му дам по пет на сто.“. Само в такъв случай трябва съдии; иначе те нямат никакъв смисъл. „Денят Господен иде!“ Мнозина говорят за свършването

на света. Някои даже са ме питали: „Как ще се свърши света? Какво ще стане с нас?“. Нищо особено няма да стане. Вие ще се преобразите само, ще олекнете, ще тежите един грам; и този грам ще съдържа такава мощна сила, че според волята си ще си създадете тяло, каквото искате, тежко или леко, според времето. То ще бъде като зародиш. Тогава Бог ще ви даде всички условия за развитие. Праведните ще бъдат благословени, ще се увеличават и ще се смаяват според желанието си. Това е законът на смирението, през който трябва да минем; да се смирим. Като се говори за смирение това подразбира човек да се откаже от грандоманията, от лакомството, защото смисълът на живота не е нито в многото, нито в малкото. Човек трябва да има само това, което му е нужно за даден случай. Тъй щото трябва да се научите на закона на смаяването и на увеличаването. Като се смаявате, ще минете през най-малката дупка, през най-малкото отверстие, през най-малката междина. Възлюбеният на една мома бил окултист. За да я погали, той пъхнал ръката си през най-малката пречка, през най-малката междина. Какви са тия малки междини, през които може да се мине? По същия начин и нашите ближни, които са минали в задгробния живот, ни гаят с ръката си, но понеже не са много префинени, ние казваме: „Какво стана, че изгръпна някак лицето ми?“. Вас ви е страх от мъртвите. Защо? Защото сте користолюбиви. Те казват: „За да дойдем в този свят, между вас, да се проявим или да се възплътим, вие трябва да ни дадете от вашия материал.“. Един английски учен като правил опити със своя медиум всякога го претеглял преди сеанса и след сеанса и намирал, че медиумът олеквал с шест килограма от първоначалната си тежест. Значи това тегло се изразходвало от духовете, за да се проявят. Те взимали част от неговата материя. Понеже тази материя се разпръсвала в пространството, след сеанса медиумът отново го придобивал. Ето защо

хората не трябва да си играят със сеанси; те трябва да се устройват много рядко, от учени хора, с някаква строго научна цел. Съвременните хора казват, че духове не съществуват. На същото основание и мравките могат да кажат, че няма хора на земята. Те казват, че няма хора, но въпреки това усещат стрелите на хората. И вие казвате: „Ангели няма!“. Да, но когато тяхното рало минава през нашия свят, разбърква работите ни. Питам: кой беше причината за всеобщата война? Духовете. Ангелите поставиха Европа на това място, за да видят какво ще прави. Сега готвят още една война. С това те искат да кажат: „Или ще изпълните волята Божия, или няма да ви оставим на спокойствие.“. Казвате: „Това е наша работа!“. Вън от това, че те готвят война, но Господ готви огън. Христос казва: „Аз дойдох да запалю огъня.“. И наистина огънят се разгорява. Тази пещ се готви навсякъде. Този огън ще обхване цялата земя. По какъв начин? Чрез Божествения газ, който ще се възпламени и ще пречисти всичко. Както златото минава през огъня на златаря, докато се напълно пречисти, така и хората ще минат през Божествения огън, за да се пречистят. Щом земята се пречисти, Господ ще създаде нов рай и ще постави в него третия Адам и третата Ева. От тях ще се образува новия свят. Тогава Господ ще каже: „Елате вие, благословени мои деца, и наследете земята, наследете всичко, което съм приготвил за вас.“. Това е възкресението, което всички очакват.

Сега аз искам да ви оставя тази важна мисъл, но да не напуснете работата си; кой каквато работа има, ще я изпълнява до последния момент. Ще работите усърдно, няма да мислите само за ядене и пиене. Вие ще мислите, ще работите, ще се молите, докато дойде Господ. Всеки ден ще увеличавате вярата си; ще бъдете доволни без да се тревожите от нищо. Тази американска ясновидка е дала пет години срок до свършването на света. В схващанията си тя е близо до истината, но

според моите разбирания ние се различаваме малко по въпроса. Човечеството се намира в навечерието на една нова епоха, но докато светът не се пречисти, не мине през огън, тази епоха няма да дойде. И докато Божественият огън не дойде в човека, той не може да започне новия живот. Този закон е верен единично, индивидуално и колективно.

И тъй, като говоря върху тези странични мисли, аз искам да имате ясна представа за тях. Слънцето представя общия порядък, който сега съществува в света. Луната представя сбор от всички религиозни системи. Звездите пък са великите хора, които ще паднат и няма да светят, ще потъмнеят, ще изгубят светлината си. Казано е: „Небето ще се поколебае, и знанието на Сина Человечески ще се яви.“. Отде ще дойде? Отвън ще го видите, отвътре ще го видите; единично ще го видите и колективно ще го видите. Всички хора ще бъдат едно съзнание – нещо колективно. Тогава целият свят ще се открие пред вас и ще кажете: „Едно време бяхме слепи, но сега всичко виждаме.“. Това всеки ясновидец вижда. Ясновидецът вижда какво ще стане след 20 години. Де се вижда това? Разбира се, че не в това пространство около вас, но в друго някакво пространство. Има едно пространство близо до вас, което не е осветено, но ако го осветите, всички можете да виждате. Светлината разкрива и най-тъмните области в света. Светът е широк, необятен, той обхваща цялото пространство. Мравките не виждат това нещо. Било е време когато човек е виждал звездите само от първа, втора, най-много до трета величина, а сега вижда и тия от пета, шеста и седма величина; и останалите звезди до 20 величина вижда, но вече с телескоп. Какъв ще бъде онзи човек, който би видял направо с очите си звездите от 20 величина?

В света съществува нова наука, достъпна за малцина. И наистина голямо изкуство е да виждаш човека колективно, как се движи неговата мисъл, неговото

чувство, как се проявява неговата воля и след това да разбираш неговия Божествен произход, какви влияния и сили се вливат в неговата душа. Няма по-красива картина от тази да виждаш човешката душа някъде далеч в пространството, с бяла, приятна светлина! Красиво е човешкото лице, в което и крака, и ръце, и очи, и уши, и нос, и чело – всичко говори. Това показва, че съзнанието на такъв човек прониква навсякъде в неговата форма. Сърцето на този човек трепти, защото няма място, дето Божествената мисъл да не прониква. Това подразбира, че Божественото съзнание работи в този човек. Такива души можете да срещате навсякъде. Усъмните ли се малко, всичко около вас ще потъмнее. Ще кажете: „Господи, дали това беше действителност, или сън? Повярвате ли отново, съзнанието ви пак ще се проясни. Казвам: Божественият огън няма да продължава само един ден. Дълго време ще продължава това горене! В Америка някъде се запалила една река, в която имало някакъв запалителен газ, и години вече не могат да я изгасят. Питам: ако американците и досега още не могат да изгасят този газ, какво остава за Божествения огън? Нека учените изчислят колко време ще гори земята след идването на Божествения огън. За да се изчисти, земята ще гори най-малко сто години и пак няма да изгори. Този огън ще започне от повърхността и постепенно ще минава все по-надолу. След този огън земята ще се отопли добре и върху нея ще се създаде отлична култура. Отде ще дойде тази топлина? От вътрешността на земята, от центъра. Новият огън ще завари стария, който и досега още гори; той е останал от атлантската раса. На земята има още и лемурийски огън, както и огън от полярната епоха. Новият, последният огън, ще се яви като вълна. Полярният огън не е достигнал още до центъра на земята. Когато и този огън достигне центъра на земята, вълните от четирите огъня ще се съединят в този център и тогава нашата земя ще

изпее своята песен. Това означава, че тя е дошла вече до своята старческа възраст, вследствие на което животът ѝ ще се пренесе другаде някъде. За сега този огън не е достигнал още до центъра на земята. Хиляди години има още, докато той стигне до този център. „Денят Господен иде!“ Туй, което е вярно за земята, вярно е и за вашето съзнание, и за вашия ум. Много неща има в умовете на просветените хора, вследствие на което те се спъват. Една от спънките им е съмнението например. Ето, толкова години вече как хората мислят, Библия четат, Евангелие четат, но истината още не се е разкрила пред тях. Кое спъва хората? Две неща спъват хората. Първо, те не обичат Бога с всичката си душа, с всичкото си сърце, с всичкия си ум и с всичката си сила. Второ, те не обичат ближния си като себе си. При това положение, каквото и да четете, каквато и наука да имате, всичко ще се стопи пред лицето ви. Някои говорят за астрологията. Тези учени знаят малко или почти нищо за небесната астрология. Те знаят нещо за зодиака, който е в техния мозък. Наистина всички науки са вътре в човешкия мозък, но ученият астролог трябва да познава тия науки и вън от себе си. Хиромангията съществува в ръката ни, но има хиромангия, която съществува и в самата природа. Също тъй има астрология и в природата, но тя е отвлечена наука. Между всяка наука, външно и вътрешно, има известно съотношение. Например какво показват дългите линии? Или какво показват големите очи, големите устни, късото тяло, сухото тяло, набитото тяло и т.н. Хора, които по темперамент са сангвиници или жизнени, имат повече вода в организма си. В тях преобладава водният елемент. Такива хора обичат повече яденето и пиенето. Други хора имат повече въздух; те са сухи и енергични, работят много; в тях има постоянна топлина. Като работят повече, те произвеждат голямо количество топлина, необходима за стопляне на водата. Защо е топлината? За да стопи леда, да го

превърне във вода, а водата в пара. В духовния живот на някои хора водата е замръзнала. Животът представля вода; ако тази вода е замръзнала, трябва да дойде топлина, която да стопи леда. Следователно Божествен огън трябва да дойде, да разтопи този лед, да го превърне във вода, която да се влее в живота на човека. Съществува още и умствено – нервен темперамент, който представля инсталация на умствения орган. Тази инсталация свързва човешкия мозък с умствения свят, от който слизат енергиите за физическия свят. Човек трябва да изучава темпераментите, чрез тях да разбира и своето естество. В това отношение човек трябва да има отворени прозорци към всички висши светове, за да могат през тях да минават енергиите към физическия свят. Що се отнася до съмнението, оставете го настрана, то не води на добър край. Да се съмняваш, това не е наука. Да вярваш, това е наука; да учиш, това е наука; да любиш, това е наука. Да критикуваш, това не е наука, това е чоплене. Кога се съмняват хората? Когато пътуват в мрачна нощ и изгубят пътя си. В този момент, когато денят Господен дойде, за едни ще създаде ден, а за други – нощ. Денят Господен, който носи Божествения живот в света, ще разедини грешните от праведните. Грешните са паразити на гърба на праведните; понеже тези паразити не знаят да работят, като слязат от гърба на праведните, очаква ги смърт. И за това казвам на грешните да слизат от гърба на праведните и да се покаят. Казвате: „Що е паразитизъм?“. Когато ученият използва труда на праведните, като ги заблуждава със своята наука, това е паразитство; когато религиозният използва труда на праведните, това е паразитство. Всеки трябва да проповядва истината не за пари, а от любов към нея! Ще учиш хората не за пари, а от любов към науката! Който учи и проповядва на хората без пари, от любов към Бога, като влезе в дома на праведния, последният ще го приеме и нагости на драго сърце. Трябва ли тогава

свещеникът да се осигурява? Ако свещеникът трябва да се осигурява, на същото основание и богомолците трябва да се осигурят. Защо душата на свещеника да бъде осигурена, а тази на вярващия да не бъде осигурена? Защо министърът да бъде осигурен, да има автомобили, а простият гражданин да няма? Ако първото положение е справедливо, дайте право и на последния гражданин да има автомобил. Аз мисля, че министърът няма защо да бърза толкова; няма защо да тича цял ден по улиците. И владичите могат без автомобил. Има един владика, който седи по-високо от всички други. Когато Бог е изпратил човека на земята, Той предварително го е питал готов ли е да ходи пеш. Казват някои, че владичите трябвало да пътуват с автомобили, понеже носят в себе си Светия Дух, та да не се изтощават. Освен това владичите не трябвало да се занимават с физическа работа. Как е възможно това? Христос беше дърводелец, работеше, а сегашният владика не знае и ренде да кара. Това са изопачени понятия. Всички, които искат да застанат на чело на някаква работа, трябва да знаят поне един занаят. Те трябва да знаят не само философия, но да бъдат и поети, и писатели, и художници, и музиканти, да влизат в положението на хората, да ги разбират. Например при министъра на просветата дохожда един поет, за служба, но той грубо му казва: „Не се занимавам с поети!“. Ако сам министърът беше поет, той щеше да разбере положението на поета, който е дошъл с някаква молба при него, и щеше да каже: „Дайте място на този поет!“. Ако министърът беше художник, като дойде при него някой художник, щеше да влезе в положението му, и ще каже: „Дайте място на този художник!“. Такива трябва да бъдат министрите. Като ме слушате, ще кажете: „Лесно се говори, но не се постъпва така.“. Какво се върши в сегашната култура? Навсякъде подкупи. Каквато служба потърсиш, все трябва да обещаеш нещо. Ако нищо не можеш да обе-

щасеш, тогава трябва да търсиш силни хора на деня, те да те наредят. Питам: какви държавници, какви управници са тия, които могат да се подкупват? Всички хора днес се подкупват. Каква е тази култура, в която парите играят важна роля? Това не е никаква култура; това не е никаква религия. Срам, позор е това за бъдещото човечество! Срам и позор е това и за вас, като граждани на Царството Божие, които сте се отдалечили от Бога! Срам и позор е всичко това, което се върши пред лицето на Бога, и то от братя и сестри!

„Денят Господен иде!“ Когато Божественият огън дойде в света, всичко криво ще изчезне. Сега като говоря за владци, за министри, аз нямам предвид самите тях. Всеки е владика за себе си. Всеки е министър за себе си. Неофициалните владци и министри са по-опасни от официалните. Всички трябва да се освободите от старите си навици. Господният ден, който иде, ще бъде ден на такава голяма светлина, пред която нищо няма да се скрие. Казвате: „Дали е дошло времето?“. Закъснели сте. Ако в продължение на пет години още не изправите живота си, този ден ще ви завари неподготвени. Искам да остане в душата ви светлата мисъл: светът вече влиза в нова епоха, в нова култура. Сегашната епоха заминава. Старото човечество е като стара баба със своите внучета, на които ще остави всичкото си наследство. Като дойде новият Адам, и той ще остави наследството си на своите внучета. Това ще бъдат новите хора. Отдето и да дойдат, те ще бъдат добре дошли. Много пъти съм казвал: минаха онези времена когато грешните хора можеха да се радват. Радост за тях няма да има. Каквото и да ядат, те ще бъдат пълни с горчивини, със съмнения, с болести. Няма лош човек в света, който да не страда, и който да има мир в душата си. Казано е: „Грешните ще бягат без да ги гони някой.“. И тъй, огънят, който Господният ден носи, е огън на Божествената Любов, която ще озари света. Ето защо, ние трябва да се мо-

лим Господ да дойде колкото може по-скоро. Досега е било все отлагане. Повече не може да се отлага. Може да се отлага най-много още за пет или десет години, но повече отлагане е невъзможно! Господният ден ще дойде, и като се срещнем, ще си поговорим. Следователно, ако след пет или десет години не дойде, след две хиляди години непременно ще дойде. Ще кажете: „Има още да се живее!“ . Та сега вие не живеете, това не е живот. Новият живот само, може да се нарече *живот* в пълен смисъл на думата. Докато дойдат тия две хиляди години, гответе се за новия живот. Гответе се за Божествения огън, който влиза в света. Започнете да изучавате новото в човешката мисъл, в човешките желаниа и в човешката воля, като динамически сили. По този начин само човечеството може да създаде своята нова мисъл.

Казвате: „Ние се намираме на кръстопът, на водовъртеж.“ . Водовъртеж се образува само тогава, когато гори един свят като сегашният; обаче когато се създава нова епоха, никакъв водовъртеж не се образува. Тогава се образува нов център, какъвто се образува при покълването на семката. В този център се съсредоточават силите на разумните същества. Значи водовъртежът е у вас. Ако искате да се освободите от него, повикайте по-скоро Господа да дойде у вас. Като изгори вашият свят, от душата ви ще почне да излиза нов пламък. Тогава вие ще кажете: „Умрях, за да се родя отново.“ . Това значи ново раждане, възкресение. Някои от вас могат да имат тази опитност още сега, а други може вече да са я имали. Само по този начин ще се освободите от недъзи. Недъзите, които съществуват във вас, са препятствия, само за да се прояви вашия характер. Постарайте се да преодолеете всички мъчности в живота си. Ставате сутрин духом неразположени. Знайте, че това неразположение се дължи на вътрешната дисхармония, предизвикана от мислите на противоположни на вас същества. Ставате ли сутрин, душата ви

трябва да е изпълнена със светли мисли, които идат от Бялото Братство. Някога вървите из пътя, но мисълта ви се губи, преплита. Какво трябва да направите? Ще се повдигнете на тази висота, на която живеят Белите Братя. Условията, при които сега живеете, са трудни, и за да издържите на тях трябва да имате броня да се пазите. Вашето тяло трябва да вибрира в съгласие с вашите висши мисли. Това е една естествена броня. Като кажете, че Бог царува в света, трябва да вярвате, че наистина Бог царува. Като кажете, че трябва да обичате всички хора – трябва да ги обичате. Като кажете, че трябва да простите на всички хора – трябва да им простите. Като кажете, че трябва да изгорите всички полици, изгорете ги. Като кажете, че няма да давате повече пари с лихва, не давайте. Щом кажете, че Бог царува в света, трябва да сте готови на всички жертви заради Него. Тогава и да дадете пари някому, той непременно ще ги върне. С кого трябва да постъпвате така? Най-напред ще постъпвате така с вашите братя, които обичате, а после ще разширявате кръга. Защо трябва да постъпвате така? Защото когато зрението се развива, то започва да се диференцира към центъра, а после отива към другите посоки.

И тъй, ние трябва да дадем любовта си първо на онзи, който седи близо до Бога. Колкото по-далеч стои човек от Бога, толкова по-малко ще бъде обичан. Ако искате да ви обичат, трябва да седите близо до Бога; не седите ли близо до Него, по-малко ще ви обичат. Ако ви малко обичат, значи вие седите далеч от Бога. Питам: възможно ли е да не обичате чешма, която постоянно извира? Можете ли да не обичате дърво, увиснало от сладки, зрели плодове? Можете ли да не обичате каса, пълна със злато? Можете ли да не обичате дюкян, пълен със стоки, каквито пожелаете? Можете ли да не обичате хамбар, пълен с жито? Невъзможно е да не се обичат тия неща. Казвам: ако сте течаща чешма, всички ще ви обичат; ако сте дърво,

пълно с плодове, всички ще ви обичат; ако сте каса, пълна със злато, всички ще ви обичат; ако сте хамбар, пълен с жито, всички ще ви обичат; ако сте дюкян, пълен със стока, всички ще ви обичат. Защо казвате тогава, че няма кой да ви обича? Щом не ви обичат, вие сте суха чешма; щом не ви обичат, вие сте празна каса; щом не ви обичат, вие сте хамбар, в който няма жито. И обратният процес е верен. В такъв случай вие казвате: „Господи, напълни хамбара ни!“. Няма защо Бог да пълни хамбара ви – трябва да се напълни вашето сърце, да сте близо до Бога, да бъдете носители на Любовта. Не само Бог е носител на Любовта, но и ние можем да бъдем носители на Божията любов. Христос казва: „Както Отец ми е дал живот, така и аз давам живот на другите.“. Такъв е законът. Лошите хора са спрели Божия живот, Божествената канализация. Божественият огън иде сега да разтопи този лед, да се отвори канализацията, да няма никакво спиране. Щом няма никакво съмнение, подозрение, и Божественият живот свободно ще протече. Бог иде сега в света да разтопи този лед, да отвори запушените канали, да проникне в тях Божията любов, мъдрост и истина. По този начин хората ще почувстват велика радост в душата си. Само така те ще се домогнат до свободата, която от хиляди години насам очакват. „Господният ден иде!“ Колкото по-скоро дойде, толкова по-добре. Ако закъснее, ще има малко страдания, сълзи, но все пак трябва да се примирите с мисълта, че ще дойде този ден. Преди десетки години в Америка очакваха Христа: вярващите американци, облечени с бели дрехи, и с цветя в ръце, излязоха да Го посрещнат, но Той не дойде по начин, какъвто го разбираха. След това те почнаха да видоизменяат своите теории, да казват: „Ние не можахме да изчислим точно времето, когато Христос ще дойде. Не можахме да определим кога ще настъпи Господният ден.“. През 1914 – 1915 година пак очакваха Господа. Той дойде, но с Неговото дохожда-

не се обяви войната. И сега пак казват, че през 1932 година Господ ще дойде. Питам: ще Го познаят ли като дойде? Христос казва: „Когато Син Человечески дойде, ще намери ли достатъчно вярващи?“. Ще познаят ли хората, че Божественият огън е дошъл? Какво ще кажете за тези вярващи, които и след изгарянето си, пак не вярват? И като горят, грешните пак не вярват. Аз превеждам Христовия стих: „След като Божественият огън дойде, ще има ли достатъчно вярващи в това учение, които да преустроят света?“. Светът може лесно да се пресъздаде. Всичката мъчнотия седи в извявяването на човешката душа. При сегашната епоха главната мъчнотия седи в изправянето ума и сърцето на човека.

Казвам: когато Божественият огън премине, ние ще имаме религия на Братство. Религия, за която Писанието казва: „Когато дойде Бог във вид на огън, Той ще се засели между хората на земята и ще остане при тях с хиляди години.“. Казано е: „Хората ще ми бъдат народ; аз ще им бъда Бог и няма да има от какво да се плашат. Всеки ще седи под смоковницата си.“. Тогава ще има и музика, и пеене, и култура. Хората ще се молят на Бога без да се нуждаят от църкви. Всички ще бъдат братя помежду си. С това ще се ознаменува денят Господен. Всички хора ще бъдат носители на новата култура, която наричаме „култура на огъня“. Всички ще бъдат знаменосци на огъня. Забележете, днес всички светски хора казват: „Вярваш ли в това?“ – и веднага вадят револвера си. Щом извадят револвера си, те отварят огън и заставят богаташа да даде пари. Чудно нещо! Светските хора разбират, че огънят върши всичко, а религиозните вярват без огън. Огън ще носим ние! Пълни с електричество ще бъдем! Като насочите ръката си срещу неприятеля, от ръката ви трябва да излезе ивица огън, дълга 4-5 метра, от която той да избяга. Един от нашите приятели вървял сам в гората, но го срещнал един апаш и му казал: „Горе

ръцете!“ Той дигнал ръцете си нагоре. Апашът съблякъл горното му палто и заминал. Ако нашият приятел беше човек от истински религиозните хора, достатъчно беше само да дигне ръката си нагоре, за да излезе от нея силна електрическа светлина, от която апашът да се простре на земята. Ние чакаме сега Господ да направи всичко заради нас. Аз се радвам, че Господ ще направи всичко заради нас, като изпрати Божествения огън. Тогава хората ще си купуват револвери от Божествени фабрики. Всеки човек ще ходи препасан с револвер.

„Денят Господен иде!“ Като ме слушате да говоря по този начин, казвате: „Дали няма някакъв заговор срещу нас?“. Има заговор, разбира се. Какъв по-голям заговор може да има от този, човек да живее чист и свят живот и да се съедини с Господа – най-великата сила в света? И ако мъртвите вярват в Бога, те ще станат от гробовете си. И ако хората вярват, че Господ управлява света, че трябва да се подчиняват на Неговата мисъл, че чувствата им са изблик на Неговото сърце, те ще бъдат носители на Божия живот. Как ще стане това, по кой начин именно, то е друг въпрос. Всички хора са носители на Божията любов! Не е достатъчно само да вярвате на думи, но да имате жива вяра. При тази жива вяра, като дойде в ума на човека една красива мисъл, той ще благодари на Бога; като дойде в сърцето му красиво, велико чувство, той пак ще благодари на Бога; най-после, като извърши едно велико дело, той пак ще благодари на Бога и ще каже: „Господи, по-често се проявявай по този начин в мене!“. И ако Господ всеки ден така се проявява в нас, това ще бъде благословение за нашите души. Затова нещо именно говори псалмопевецът: „Ще се зарадвам, когато видя лицето Ти.“.

11 септември 1927 г., гр. София

Зарадваха се учениците

*И това като рече, показа им
ръцете и ребрата си. И зарадваха
се учениците, като видяха Господа.*

Йоан, 20:20

В прочетената глава има ред важни положения, които са свързани в едно цяло. Смислът на живота седи в цялото. Частите, на каквато и да е величина, са израз на цялото. Следователно животът на частите зависи от живота на цялото. Това е важно положение, което трябва добре да се схване, за да се осмисли целокупния живот. Ако животът на съвременните хора се е обезсмислил, то е по единствената причина, че те искат да живеят извън цялото, което е невъзможно. Ако човек се откаже от цялото, което представя реалността или разумността в живота, той неизбежно ще дойде до положението, в което се намират съвременните общества. Днес всички учени и философи, поети и музиканти, художници и артисти, всички считат обществото за идеал, за някакво божество. Ето защо всички искат да имат доброто мнение на обществото, а ние виждаме, че от каквито индивиди да е съставено това общество, то има свои дефекти, свои недостатъци. Кажете например, можете ли да прекарате с един човек от това общество 20 години на едно място, без да се скарате или да си кажете една лоша дума? Значи хората, които съставят обществото, не са светии, вследствие на което не трябва да се боготворят. Идеята, че обществото трябва да се зачита е права. Обществото е израз на високо съзнание. Когато някой човек излиза от името на известно общество, той мисли, чувства и действа по-високо, отколкото, ако би се проявил от

свое име. Например от името на някое общество той може да постъпи справедливо, без да обича правдата. Защо? Нещо го заставя да постъпи така. Казвате: „Как е възможно разумен човек да постъпва по нечие давление?“. Ако дадете наклон на водата, и бистра, и мътна да е тя, и двете води ще вървят в едно направление; и каквото срещнат на пътя си, ще постъпят по един начин. Ако запитате водата защо тече в тази посока, тя ще каже, че така желае. Не, това не става по нейното желание, но наклонът, който е даден на водата, определя посоката на движението ѝ. Водата ще бъде много мирна, ако тече по хоризонтална посока. Това е положение, което няма нищо общо със самия живот. Явленията в живота и природата стават ясни само тогава, когато са във връзка със самите нас. Човек може да възприеме лесно всяко нещо, което носи светлина за ума, топлина за сърцето и свобода за волята.

„Показа им ръцете и ребрата си.“ Какво нещо е ръката? За онзи, който не се занимава с устройството на ръката, с формата ѝ и с нейните линии, тя нищо не представя. Обаче за онзи, който се занимава с науката за ръката, по-красив, по-добре устроен уд от нея няма. По красота и по изящество няма друг уд в човешкия организъм, подобен на ръката. Някой може да намира дефекти в устройството на ръката, но те се отнасят до деформираните ръце, до ръце, които са се отклонили от правилната форма на ръката, която природата първоначално е създала. Красотата на един уд не седи само в неговата съвършена форма, но и в приложението на този уд. Ръката представя историята на човечеството. Всичко, което миналите и сегашни култури са създали, е отбелязано на ръката. Като изучават формата на ръката и линиите по нея, съвременните хиромантици и досега още не могат да се произнесат кога е създадена линията на живота. Цяла епоха, цяла култура е взела участие в създаване линията на живота, но хиромантиците не знаят нищо по този въ-

прос. След това дойде нова култура, нова епоха, която създаде линията на сърцето. Най-после дойдоха нови хора, интелигентни, умни, които създадоха нова епоха, плод на която беше създаването линията на ума. Значи три важни линии има на ръката: линиите на живота, на сърцето и на ума. Докато Христос беше на земята, Той внесе едно малко подобрене в съдбата, в щастieto или в тѣй наречената сатурнова линия. Мнозина запитват: „С какво се занимаваше Христос на земята цели 33 години?“. Той внесе корекции, подобрене в линията на съдбата. Тази линия минава през средата на ръката, по направление на средния пръст. Който не познае какво е направил Христос като е живял на земята, нека погледне линията на съдбата си и да чете – там е написано всичко. У някои хора тази линия липсва; у други е добре начертана, а у трети едва сега Христос я пише. Голямо нещастие за човека е да няма тази линия на ръката си. Такъв човек е изложен на големи мъчнотии и неприятности в живота: той трябва да работи сам, без приятели, да преодолява условията на гъстата материя. Всичко това не говори добре за хора, които нямат тази линия. От изследванията, които съм правил върху ръцете на българите, дойдох до заключение, че те трябва да работят много върху сатурновата линия, която е доста къса. Другите три линии съществуват у тях, но са значително деформирани; и те трябва да се изправят.

„Показа им ръцете си.“ Какво искал да каже Христос с показването на ръката си? Той искал да покаже каква корекция е направил в трите линии, а главно в сатурновата линия. Как мислите, коя ръка е показал Христос, дясната или лявата? По този въпрос и досега има спор. Аз мисля, че Той е показал лявата си ръка. Лявата ръка е царската ръка. Тази ръка дава разпореждания като царица, а дясната служи, изпълнява, затова е по-развита. Мнозина казват: „Какво може да направи лявата ръка?“. Много може да направи тя.

Привидно дясната ръка върши много работи, но по-важна е лявата, която издава заповедите. Лявата ръка стимулира, а дясната изпълнява. В живота важни са стимулите.

За изяснение на последната мисъл ще приведа един пример от живота. Срещате един млад момък, ходи изпокъсан, невчесан, от нищо не се интересува. С майка си и баща си е груб, не им помага в работата, ходи на тук, на там, без работа, не му се живее. Не се минава много време, срещате същия момък, но вече добре облечен, спретнат, косите гладко вчесани, интересува се от наука, учи, чете, доволен е от живота. Защо? Заинтересувал се е той от някоя ръка. Дето ходи, каквото прави, все за тази ръка мисли. Красива е тази ръка! Особено красива и интересна е лявата ръка. Защо се е заинтересувал от тази ръка? Защото от нея изтича нещо хубаво. Хората го гледат, смеят му се. Не, не е за смях това. Когато пипнете ръката на някой човек, вие засягате цял свят. Казвате: „Какво интересно има в ръката? Женска или мъжка ръка, все едно – ръка е това.“ Не е достатъчно да се произнесете само, че това е ръка, мъжка или женска. Като се каже *женска ръка*, пред очите на учения човек се разкрива цял свят – възвишен, Божествен свят, на който лявата ръка е изразителка. Този свят свързва човека с любовта. Като се каже *мъжка ръка*, пред учения се разкрива друга страна на Божествения свят – светът на мъдростта, чийто изразител е дясната ръка. Следователно, ако се докоснете до лявата ръка на човека, вие се свързвате с любовта, от която соковете на живота започват да текат и към вашето сърце. Ако се докоснете до дясната ръка на човека, вие се свързвате с мъдростта, която внася нова светлина, нови идеали във вашия ум.

Казвате: „Това са младежки работи!“. И младите, и старите еднакво горят. Когато искат да се посмеят на старите хора, българите казват: „Старо бунище като се

запали, мъчно се гаси.“. Какво означава това? Когато стари въглища се запалят, лесно горят, понеже процесът на овъгляването в тях се е извършил напълно. Младите, новите въглища, не горят добре, защото не са напълно овъглени. Когато хората казват, че сухите дърва или сухите въглища горят лесно, тук се крие друга идея. Не горят сухите дърва, но животът гори. Дето има пълно горене, то е признак на нормален, добре развит живот; дете горенето е непълно, то е признак на ненормален живот, и тогава казваме, че сухите дърва горят. Щом сухите дърва почнат да горят, работата на хората се е свършила вече. Ако съвременните хора разбираха смисъла на живота, те нямаше да се нуждаят нито от дърва, нито от въглища. Който води добър, нормален живот, той ще може да се ползва от топлината, която се развива при храненето, и нямаше да се нуждае от дърва и въглища за отопление. Сега, като не живеят правилно, хората се чудят как да си доставят повече дърва и въглища, за да се отопляват през зимата.

„Христос им показва ръцете и ребрата си.“ Велико нещо се крие и в човешките ребра! В създаването на ребрата се чете цяла история. Мнозина се запитват защо е създаден така гръдният кош. Как трябва да е създаден? Който не разбира законите на природата и пътищата, по които тя работи, той не вижда дълбокия замисъл, по който тя твори и създава. Всичко, което природата е создала, е осмислено. За учения и камъните, и долините, и върховете, и растенията, и животните, имат смисъл. По тия неща той чете, учи, намира големи закономерности. Всеки планински връх отговаря на известни центрове. Те пък отговарят на известни положения в слънцето. Всички промени, които стават на земята, зависят от промените в слънцето. Като казвам, че и в слънцето стават промени, ще се заинтересувате на какво се дължат тия промени. Няма да се спирам върху този въпрос, но казвам, че

причините за измененията, които стават на слънцето, са съвсем различни от тия за промените на земята. Едно е важно да знаете: материята е подложена на постоянни промени. Щом материята се изменя, едновременно с това се изменя и разумния живот. Щом разумния живот се изменя, и условията на живота се подобряват. Всичко в живота се стреми към вътрешен израз.

„И зарадваха се учениците, като видяха Господа.“
Защо Христос се яви на своите ученици? Всеки казва: „Какво мога да направя аз като човек?“. Казвам: вЪн от цялото, частта не може да се прояви. За да се прояви, човек се нуждае от общество; обществото се нуждае от народ; народът пък се нуждае от цялото човечество. Ако човечеството иска да се прояви, то се нуждае от свят, още по-висок от своя. Значи в света съществува зависимост както между всички явления, така и между всички величини. Разумният човек схваща тази връзка, тази зависимост, която съществува в Първичната Причина. И в този смисъл всеки човек счита, че той представя последната нишка или последната халка от общата верига. Оттук изваждаме следния закон: когато съедините двата края на една верига, образува се едно вътрешно течение на сили. Ако съвременните хора разбираха този закон, те лесно щяха да изправят своя живот. Едно се иска от човека: да държи връзката си с цялата верига. Ако се обърка в мисълта или в чувствата си, той се отказва от тази верига и трябва да мине дълго време, докато отново заеме първото си място. Когато човек умре, той отпуска ръцете си, откъсва се от веригата на цялото и казва: „Свърши се с мене! Няма какво повече да се прави.“. След това домашните му кръстосват ръцете или ги спущат надолу, но каквото и да правят с него, това е изкуствено положение. Който иска да започне някаква деятелност, той трябва правилно да постави ръцете си, и то така, че през лявата ръка да минават теченията на сърце-

то, а през дясната – теченията на ума. Само по този начин може да се прояви мощното в човека, което да му отвори път към светли идеи, с помощта на които да работи и да се развива. Оттук вадим заключение: успехът на обществото зависи от неговите индивиди. Ако индивидът е свързан с цялото, той ще окаже влияние и върху човечеството като цяло. Когато слезе на земята, Христос беше свързан с онова велико, мощно цяло, което писа върху човешката ръка. За нас е интересна не само човешката ръка, но и нейните пръсти. В това отношение всеки човек, всяко общество и всеки народ имат много още да работят. Голямо изкуство е човек да си извае красива ръка!

Сега аз засягам мимоходом хиромантията. Тя е наука, която показва скритите условия в ръката. С частите на ръката се занимава не само хиромантията, но и астрологията. Хиромантията се занимава главно с физическата страна на ръката, а астрологията – с физиологическата. Значи хиромантията и астрологията разглеждат физическата и физиологическата страна на процесите, които работят в целия космос. Често вие чувствате, че животът ви се е обезсмислил. Защо? По единствената причина, че между вашите и Божествените мисли и желания няма връзка. И в любовта на съвременните хора няма връзка. Двама души се обичат, но защо се обичат и те не знаят, нямат връзка помежду си. За да обичаш някого, ти трябва да имаш определена цел. Всяко нещо, което правите, трябва да бъде с точно определена цел. Вие трябва да знаете защо го правите. Например когато Христос показва ръката си на своите ученици, Той имаше строго определена цел. Като им показва ръката си, Той ги запитва: „Можете ли да четете по линията на съдбата?“. Какво нещо е съдбата? Съдбата е изразена чрез сатурновата линия. Тя представя Божията благодат, която иде отвън. От две хиляди години насам се говори за тази благодат, за спасение чрез вярата. Съвременните хрис-

тияни не подозират нищо за тази линия. Те четат стихове след стихове, глави след глави, но никой от тях не се е заел да чете по ръката си, да види доколко е разбрал Писанието. Разбирането на Писанието зависи от правилността на тази линия. У някои хора линията на съдбата е добре очертана на ръката, а у някои е скрита, дълбоко заровена в земята, като някое семе, покрито отгоре с дебел пласт тор. За да могат светлината и топлината да влияят върху това семе, да може да расте и да се развива, част от този тор трябва да се изхвърли настрана. При това ново положение семето може да се развива правилно. Това показва, че семето не се нуждае от много тор. В този смисъл някои хора се стремят към големи богатства, но тия богатства не са нищо друго, освен излишен тор, от който трябва да се освободят. Малко тор е нужно на човека. Голямото количество тор е онова богатство, от което човек страда. Голямото богатство е една крайност в живота, а недоимъкът е друга крайност. Виждате друго семе, посадено в песъчлива почва, но не може да вирее, няма влага, няма топлина, необходими за неговото развитие. Какво трябва да направите? Ще вземете малко тор и ще турите върху него. Значи, за да може първото семе да расте и да се развива правилно, трябва да се отнеме част от неговото изобилие, от неговото богатство. За да може второто семе, което е поставено при бедни, оскъдни условия, да се развива правилно, трябва да му се даде от изобилието на първото семе. Богатството и сиромашията, взети в умствено и сърдечно отношение, са две условия в живота, които трябва разумно да се урегулират. Когато умът на човека е богат, трябва да се вземе от неговото изобилие, от неговото богатство, за да се натори сърцето; когато сърцето на човека е богато, трябва да се вземе от неговото изобилие, за да се натори ума. Следователно нито сърцето може да се развива без наторяване, нито умът може да се развива без наторяване.

И тъй, когато се говори за любовта, ние разбираме подобрение в съдбата на човешкото сърце. Само любовта е в сила да подобри състоянието на сърцето. Не е достатъчно само човек да има опитности, но той трябва разумно да използва тия опитности. Съвременните хора са така вкиснати, че богати и бедни, учени и прости, всички са недоволни от живота. В себе си не вярват, в ближните си не вярват, в Бога не вярват – какво друго може да им се даде? От кого могат да получат нещо? Истинската вяра подразбира положение, при което човек да не се разколебава в своите убеждения, да не губи упованието си в Бога. Какво виждаме в живота? Докато е здрав, човек вярва в себе си, вярва в ближните си, вярва и в Бога; щом се разболе, той изгубва вярата си. Силен във вярата си е онзи, който като легне болен и умира, може да каже: „Аз няма да умра! Ще живея заради Бога, за Неговото велико име, да Му служа и да се радвам на всичко, което Той е създал!“. Не е достатъчно само да изговори тия думи, но като ги каже, да стане от леглото си. Този човек се намира в положението на акробат, който минава по тънко въже. При тежки изпитания вярващият минава по косъм, но той трябва да каже: „Аз ще мина по този косъм благополучно!“. Ще кажете: „Ние искаме научни данни по това.“. Животът не се поддържа с научни данни, но със следната велика аксиома: *Бог живее в света, следователно и аз живея. Докато спазвам Божиите закони, мога да се радвам на живота, който Бог ми е дал.* Щом човек поддържа тази аксиома в себе си, той ще има Божието благоволение. Докато дава път на Божественото в себе си, човек всякога ще има Божията подкрепа. В който момент се откаже да работи, и плаче като малко дете, което иска да подчини майка си да му даде каквото то желае, той вече се е отклонил от правия път на живота. Който иска да подчини Божественото на личното, на човешкото в себе си, той се е индивидуализирал, а едновременно с това е взел кривия път в живота.

Следователно новият живот изисква всички хора да се подчинят на великия закон на Любовта. За да се проявява правилно, животът трябва да има за тил Любовта. Ако животът не подразбира Любовта, той е безсмислен; ако светлината не подразбира знанието, мъдростта, тя е безсмислена; ако свободата не подразбира истината, тя е безсмислена. Съвременните хора искат да живеят добре. Как могат да живеят добре без любовта? Те искат да имат светлина, знание. Как могат да имат светлина, знание, без мъдростта? Те искат да бъдат свободни. Как могат да бъдат свободни без истината? В това седи смисълът на живота, в това седи великият стремеж на човешката душа. Ние можем да бъдем свободни само тогава, когато даваме свобода и на другите. Ние можем да бъдем обичани само тогава, когато обичаме всички хора, всички живи същества. Който не люби всички, той не може да бъде обичан, не може да има любов в себе си. Казвате: „Може ли да се обича лошия човек?“. И лошият човек може да се обича. Как? Ще се обича доброто в него, а не лошото, не недъзите му. В това отношение всеки човек, и най-лошият, и най-престъпният, имат нещо добро, красиво в себе си, което заслужава да се обича. Лошото не представя човека, нито пък има нещо общо със самия живот. Де е човекът тогава? Ще отговоря със следния пример. Вие претегляте три хиляди килограма розов цвят и го туряте настрана; виждате, че той представя един голям куп. Дали сте по-близо или по-далеч от този куп, вие усещате неговата приятна миризма. Питам: целият куп ли мирише? Не, само една малка част от това количество роза е причина за миризмата. За да се извади онова вещество, което е причина за приятната миризма на розата, всички тия цветове трябва да се варят с вода, докато се извлече едва един килограм розово масло. Значи тук е важен нектарът, който се е съдържал в цвета. Всичко, което остава след отделянето на маслото, се изхвърля навън като непо-

требно. Такова нещо представя човекът. Всички негови слабости, недъзи, пороци, не са нищо друго, освен непотребното от розата, което остава след отделяне маслото от нея.

Казвам: многото, което човек има в себе си и мисли, че може да разчита на него, е излишно. То се равнява на три хиляди килограма розов цвят. Достатъчно е той да подложи това голямо количество розов цвят на нагриване с вода, за да види колко ще изкара от него. Колко и какво ще извади от тия три хиляди килограма? Само един килограм, но чист нектар, фина материя. Значи единият килограм само е важен в човека. Този един килограм представя същинския човек. Всичко останало ще се изхвърли навън като непотребно. На всеки човек е дадена задача да се освободи от излишния багаж. Това се отнася и до богатството, и до знанието. Мнозина мислят, че много знаят, но те трябва да поставят знанието си на нагриване с вода, да го преварят и да видят колко есенция, тоест колко чисто знание ще изкарат от него. Ако запитате някой съвременен човек, който мисли, че много знае, какво може да ви каже за произхода на живота, той ще свие рамене. Ако го запитате отде е дошъл, ще ви каже, че е дошъл от някоя планета. От коя планета именно е дошъл? От някоя планета на слънчевата система. И това още не се знае дали е така. Друг пък ще отговори неопределено: „Животът е дошъл отнякъде, той е произлязъл от Бога.“ Това показва, че много хора разглеждат този въпрос от материалната му страна. Те търсят живота извън тях. Те търсят живота във въздуха, във водата, в храната. Когато въздухът влезе в дробовете и в мозъка, той им дава нещо, но същевременно ги разваля; когато водата влезе в стомаха, тя дава нещо, но същевременно го разваля; когато храната влезе в стомаха, тя дава нещо, но и взима нещо, вследствие на което го разваля. Питам: може ли да се нарече мисъл онази, която разваля мозъка? Може ли

да се нарече вода онази, която разваля стомаха? Може ли да се нарече храна онази, която разваля стомаха? Тъй щото, който мисли, че такъв въздух, такава вода и храна могат да внесат някакво подобрене в живота на човека, той има криви разбирания. Докато хората имат криви разбирания за живота, те ще живеят по стария начин: ще се раждат и ще умират; пак ще се раждат и ще умират, но нищо ново няма да придобият. Това не е живот.

Съвременните хора не вярват в друг живот, освен в този на земята, и казват: „Човек се ражда, живее и умира.“. Защо трябва да се роди и да умре, те не знаят. Животът изразява волята Божия. Бог иска човек да живее, да учи, а той казва: „Защо съм се родил, не зная; аз искам да умра!“.

Следователно раждането показва добрата воля Божия и затова ние искаме да живеем. Смъртта показва нашата зла воля, нежеланието ни да изпълним волята Божия. Когато човек умира, причината за това е той сам. В този смисъл смъртта не е нищо друго, освен отказване на човека да върши волята Божия, с което изгубва добрите условия за живот. Според мен самият акт на смъртта още не е смърт; обаче когато човек изгуби добрите условия на живота, да мисли и да работи, той умира. Такъв човек изгубва смисъла на живота и се поставя в ограничителни условия. Смърт, която освобождава човека от ограничителните условия и му дава възможност другаде да работи, не е смърт. Това е посещение от ангела на свободата, който иде да пререже връзките, веригите на смъртта, да постави човека в условия, при които душата му може да се прояви. „И показа им ръцете си.“ С това Христос искаше да покаже на учениците си корекцията, която е направил в линията на съдбата. Тази линия показва, че всички хора трябва да живеят в общение помежду си. При този общ живот всеки човек трябва да бъде толкова умен, да не изгуби благоприятните условия на живота, да прави добро и във физическия,

и в сърдечния, и в умствения свят. Всеки културен човек може да направи поне най-малкото добро. Някой казва: „Аз нямам пари.“ Ти не си длъжен да помагаш непременно с пари. Достатъчно е да изпратиш своята добра мисъл и своето добро чувство към онзи, който се нуждае. Добрата мисъл и доброто желание са малък приток вода към общото течение. Колкото повече се усилва водата, толкова повече и положението на нуждаещия се подобрява. Грамадното количество вода, което пада на земята, е образувано от милиони и милиарди водни капчици, които са дали съгласието си за общ живот. Ако не бяха се съгласили да се съединят в едно, те щяха да се индивидуализират, вследствие на което нямаше да има тези грамадни количества вода, събрани на едно място, каквито днес срещаме навсякъде в природата. Какво може една капка вода сама да направи? В центъра на всяка капка се крие известна сила, която определя нейния път, както и мястото, дето ще падне. Определено е де ще падне всяка капка: дали на някое растение, дали на земята, дали на някое животно или върху някой човек. Кой разумен човек може да повярва, че водните капки се направляват от съзнателни сили? Който чуе това, ще каже: „Празна работа е тази!“. Питам: ако взема лъка на цигулката си и го прекарам над струните, това движение разумно ли е? Разумно е, разбира се. Когато виждаме две успоредно поставени релси и над тях се движат вагони, можем да извадим заключение, че във всяка успоредност има разумност. В този смисъл всяко благо, което търсим, е разумно. Следователно щом човек счита, че отличителното му качество от другите животни е мисълта, той трябва да мисли право. Щом реши да мисли право, това решение се отразява и върху неговия дух, и върху неговата душа. Като реши да върши волята Божия, той влиза във връзка с умовете на всички хора, които също така вършат волята Божия. Тогава той казва: „Аз имам идея.“. Какво представлява идеята?

Идеята не е нищо друго, освен присаждане на колективното съзнание в човека или създаване на вътрешна връзка между съзнанията на всички хора. Когато някой дава, от него става изтичане. В онзи, който получава, става процес на втичане. Ако човек не позволява да става никакво изтичане от него, по никой начин не може да става втичане в него.

„Показа им ръцете си.“ За пръв път учениците Христови пипнаха ръката Му, посредством което Той направи контакт с тях, като ги благослови и рече: „Отсега нататък благословен ще бъде оня, върху когото простра ръцете си.“. Благословението седи в прощение на греховете. На мнозина това може да се вижда чудно, но факт е. Какво става с бедния човек, който Рокфелер е приел при себе си? Положението на този беден се подобрява. Ако Рокфелер не приеме някой беден в дома си, положението му не само, че не се подобрява, но още повече се влошава. От какво зависи един беден да бъде приет от Рокфелера, а друг да не бъде приет? От гаранцията, която носи със себе си. Каква е гаранцията, която може да кредитира човека? Това е неговата ръка. Ако дойде някой при мен да иска пари, аз няма да търся от него никаква препоръка, но ще му кажа: дай да видя ръката ти. Ако видя върху него повечко тор, ще му кажа: ти, не само че не се нуждаеш от пари, но имаш достатъчно имоти – ниви, лозя, къщи; следователно ти не страдаш от нямане, но от голямо изобилие; от голямо лакомство ти си заровил всичките си богатства дълбоко в земята и не знаеш как да ги използваш. Едно ти остава: разрови тора, с който си затрупан, изхвърли част от него навън и като ти олекне малко, започни да вадиш от съкровищата си и да ги използваш.

Един ден германският император посетил една от евангелските църкви, в която служил един проповедник, забележителен по своето красноречие. Като изслушал проповедта му, императорът останал много

доволен от красноречието и вдълбочаването на проповедника, затова на излизане от църквата той казал на своя пръв министър, който го придружавал: „Този проповедник говори много хубаво, но по всичко се вижда, че е беден човек. Трябва да се възнагради по-добре, да може спокойно да работи.“. Веднага материалното положение на проповедника се подобрило, но не се минали няколко месеца даже и красноречието му почнало да се намалява. Две години след това императорът посетил същия проповедник, да чуе още веднъж неговата проповед. Голяма била изненадата му когато чул проповедникът да говори. От първото му красноречие не останало почти нищо. На излизане от църквата той пак споделил впечатлението си със своя министър: „Днес не ми хареса проповедта. Той вече не проповядва тъй хубаво.“. Министърът отговорил: „Когато петелът затлъстее, той престава да пее.“.

В съвременния християнски свят навсякъде се носи следния зов: „Ние се нуждаем от хляб, пари, къщи!“ . Като завърши някакво училище, човек веднага започва да мисли за прехраната си и казва: „Как ще преживея?“. Казвам: няма идейни хора в света! Всички казват: „Скъп е животът, днес мъчно се живее!“ . Не, това е криво разбиране. Питам: идвал ли е при вас Христос да ви покаже ръцете и ребрата си? Той казва: „Както ме Отец проводи в света, така и аз ви провождам да носите Неговото благословение.“ . И наистина ние не сме изпратени на земята да коригираме света, но да внесем новото, да видим дали всички дървета са полети. Когато господарят изпраща един от своите слуги на нивата, как ще познае дали слугата е добър или не? Ако този слуга облече най-новите си дрехи, тури на главата си новата си шапка, вземе бастун в ръка и напълни чантата си с няколко научни книги – да чете, без да обърне погледа си към неполятните дръвчета, некопаните картофи и неподреденото лозе – може ли да мине за добър слуга? Господарят ще бъде

ли доволен от него? Обаче, ако слугата облече старите си дрехи и отиде на лозето да копае, да полее всички плодни дръвчета и зеленчуци, и след това отвори книгата да чете, той минава за добър слуга. Господарят винаги остава доволен от такъв слуга. Казвате: „Ние сме чули тия неща, знаем всичко това.“. Като знаете тия неща, приложили ли сте ги? Като сте яли от най-хубавите круши, разбрали ли сте техния език? Всяка круша, всяка ябълка или всеки плод изобщо съдържа в себе си една Божествена идея. Като изядете един от тия плодове, вие трябва да възприемете тази идея. На колцина от вас се е запалило сърцето след прочитането на някоя хубава книга като Библията? Хиляди хора четат и препрочитат Библията, но на колко от тях сърцата са се запалили от Божествения огън? В Библията има много човешки работи, но има и много Божествени. На много хора сърцата са запалени, но горят с дим. Почти на всички хора сърцата са запалени, но навсякъде в света виждаме само дим и пушек.

Казвате: „Ние горим.“. Да, вие горите, но във вас става още непълно горене, придружено с отделяне на много дим. Горенето, което става във вас, не е още онова пълно горене, без никакъв дим и пепел, с бяла, ослепителна светлина. Човешката мисъл е запален огън. Докато от мисълта на човека постоянно се отделя дим и пепел, тази мисъл не може да бъде права. Ако от сърцето на човека, в което любовта е влязла, излиза само дим и пушек, това още не е истинската любов. Лесно е да живее човек с някой ангел на любовта, защото ангелът е силен; всъщност ангелът ще живее с човека, а не човек с ангела. Лесно е да се живее с Бога, но мъчно е да живее човек с човека. Обаче само разумният човек може да живее с Бога. Ще кажете, че правите усилия в това направление. Не е въпросът да правите усилия, но всеки трябва да постави в ума си мисълта: „Аз трябва да живея, както ангелът живее!“.

Че някои хора не живеят така, това не е важно за мен;

щом искам да имам Божието благоволение и съдействието, аз трябва да живея като ангел, да разбирам Божията воля, направо да възприемам Неговата мисъл и да я предавам на света преди още да е дошъл слугата да ми каже какво Бог иска от мене да направя. Само такъв човек може да се нарече разумен.

Сега като ме слушате да говоря така, вие казвате: „Голяма привилегия е да дойде Христос на земята да живее между нас!“. Питам: нима досега Христос не е дохождал и не си е показвал ръцете на хората? Съвременното човечество се намира в последната фаза на живот, през която са минали Христовите ученици, когато Христос ги извел на планината и се е възнесъл пред тях. Казано е в Писанието, че някои от тогавашните вярващи се усъмнили. Хората и тогава се съмнявали, и днес още се съмняват. Човешкото съмнение няма край. Вие можете да се усъмните даже при най-малката погрешка на вашия приятел. Например, ако приятелят ви влезе във вашия дом и премести парите ви от едно място на друго, вие веднага ще се усъмните в него и ще кажете: „Той е преместил парите ми с някакво намерение.“ Ако приятелят ви влезе във вашия дом и се усмихне весело на вашата млада и красива жена, вие пак ще се усъмните и ще бъдете готови да направите въпрос как е посмял той да се прояви така. Животът на съвременните хора е крайно изопачен. Де остана светостта на душата? Няма защо да се съмнявате. Днес и децата познават измамата; и те знаят дали ги обича някой, или не. Законът на Любовта изисква съвършено чисти отношения между хората. Идеален мъж е онзи, който никога не се съмнява в онази душа, която го люби. Защо? Защото неговото повдигане зависи от нея. Същото се отнася и до жената. При това нито жената трябва да казва на мъжа си, че го обича, нито мъжът трябва да казва на жена си. Ако изказват любовта си, техният живот на земята ще се съкрати. Ако мъжът и жената искат да живеят по-дълго вре-

ме на земята, те никога нищо не трябва да говорят за своята любов. Какво правят съвременните хора? Като се влюбят един в друг, те постоянно говорят за своята любов. Единият казва: „Аз те обичам много, без теб не мога да живея. Готов съм да пожертвам живота си заради теб.“ По тази причина именно, хората преждевременно заминават за онзи свят. Любовта никога не трябва да се изказва. Тя не трябва да слиза до калта на живота, но да остане завинаги на небето, като небесна царица. Нашият живот пък трябва да бъде израз на любовта. Казвате на някого, че го обичате, но не се минават три – четири деня, и вашата любов изчезва. Истинската любов е израз на Божествения живот. Когато дойде на земята, Христос не каза на ученици си, че ги обича. Само веднъж им каза, че ги обича, след което дойде кръстът, краят на Неговия живот. Той им каза: „Аз ви възлюбих и заради тази любов отивам при Отца си.“ И после, когато се яви втори път при учениците си, Христос им каза: „Мир вам!“

Съвременните хора говорят за любовта, но не я прилагат. Те говорят за живота, но не живеят както трябва. Едно от качествата на истинския живот е постоянното изтичане и втичане в него. Който иска правилно да разреши своя живот, той трябва да отиде при някой извор или при някоя чешма и от тях да научи загадката на живота. Камъните, от които е съградена една чешма, завинаги остават едни и същи, но водата, която изтича от чешмата, всеки момент бива различна. Красотата и цената на даден извор зависи от водата, която постоянно изтича от него. В този смисъл и човекът трябва да бъде извор, който постоянно да тече, да извира. Това е необходимо за нашето съзнание. Ако човек заприлича на чешма, на която постоянно турят ключ да не тече, или на малко езеро, което често пресъхва, неговият живот е изпял вече своята песен. Често софийската вода е мътна. Защо? Понеже тази вода минава дълъг път и докато стигне до нас тя

се размътва. Значи ключ на чешмите не трябва да се поставя, и пътят, през който водата минава, не трябва да бъде нечист. Мътната, нечистата вода определя човешкия морал. Старите българи не поставяли на чешмите никакви кранове, вследствие на което водата постоянно е текла и всякога е била свежа. Това изисква естественият живот. Под думата „естествен живот“ разбираме живот, който постоянно тече. Сега, дето погледнете в живота, навсякъде кранове – в науката кранове, в религията кранове; вследствие на това всички казват: „Трябва да отидем на небето, там да завършим своята работа!“. Това са особени разбирания. Много ангели имаше на небето, но те не можаха да свършат работата си там и трябваше отново да слязат на земята, да завършат своята работа.

„И показа им ръцете си.“ С това Христос искаше да обърне внимание на учениците си върху великата наука на ръката. Ето защо всеки съвременен човек трябва да разглежда ръката си, да изучава главно линията на съдбата. По тази линия той ще прочете не само миналия си живот, но и бъдещия. Когато човек се научи да чете по тази линия, колкото пъти и да дохожда на земята, той ще може да предскаже своето материално, сърдечно, умствено и обществено положение, до което най-много ще достигне. Той ще знае дали ще бъде учен или прост, богат или беден. Ако бъде учен, ще знае дали ще се прояви като философ, писател, поет, музикант или художник. Всичко това е написано на линията на съдбата, но малко хиромантици могат да четат написаното по нея. Сегашните хиромантици, които според мен минават за ученици на хиромантията, взимат в съображение главно линиите на ума, на сърцето, на живота и други няколко знака, и от тях правят своите заключения. Обаче учителят на хиромантията, като погледне само линията на съдбата, веднага чете. Той чете по ъглите на отклонение-то, които вижда на тази линия, по ред малки и големи

знаци върху нея, и така прави своите заключения. В тази линия той вижда цяла геометрия. Ако линията на съдбата на някой човек съвпада с центъра на общото космическо течение, този човек е в общение с Бога, той е щастлив и добър. Има случаи когато линията на съдбата на някои хора съвпада напълно с общите течения на космоса. В такива хора линията на ума и на сърцето са балансирани. Строежът на техните пръсти, очи, вежди е отличен. В тия хора всичко е добре поставено. Когато Моисей е казал „да възлюбиш Господа Бога твоего с всичкото си сърце, ум, душа и сила“, той подразбирал да намериш този именно център – центъра на общото космическо течение. Мнозина мислят, че като кажат „да възлюбиш Господа Бога твоего с всичкото си сърце“, че са Го възлюбили. Не е лесно да възлюбиш Господа. Ти трябва да Го възлюбиш с всичкото си сърце, ум, душа и сила. За да се постигне това, от човека се изисква вътрешно знание, да може той да направи опит, който да даде добри резултати. В какво седи този опит? В издържането. Ако при най-големите изпитания, които сполетяват човека, той издържа без да накърни с нищо своята любов към Бога, това показва, че неговият опит е сполучлив. Любовта на човека към Бога се познава при най-големите изпитания, страдания или нещастия, които го сполетяват. Например някой човек става пръв министър, но наскоро след това започват да го гонят, да го преследват, турят го в затвор за някакво престъпление, лишават го от богатства, от слава, от почести и т.н. Ако при това положение той може да издържи, и от позорния стълб, на който са го поставили, повдигне очите си към Господа с думите: „Господи, благослови тия хора! Благодаря Ти за привилегията, с която си ме удостоил!“ – това значи любов към Бога. Когато поставиха Христа на кръста, Той каза: „Господи, в Твоите ръце предавам духа си. Прости на тия хора, защото са в невежество. Благодаря Ти за привилегията, с която си

ме удостоил!“. В този момент Христос написа на ръката си линията на съдбата. Тя съществуваше до това време, но тогава Той я коригира. С това Христос показва на човечеството пътя към спасението. Мнозина проповядват: „Повярвай в Господа Исуса Христа и ще бъдеш спасен!“. Това са буквално цитирани думи, в които няма още живот. Когато Христос показва сатурновата линия на своите ученици, ръцете Му бяха заковани, а ребрата прободени. От коя страна прободоха Христа: от лавата или от дясната? Едни поддържат, че Христос бил прободен в лявата страна, а други – в дясната. Римляните знаеха добре какво трябва да се направи, за да настъпи смъртта по-рано. Затова те прободоха Христа в сърцето.

„И показва им ръката си“, тоест Христос показва на учениците си линията на съдбата. В тази линия се крие вътрешния живот на човека. Вратата на човека е в ръката на Христа. Материалистът, който не вярва в Бога, нито в своя ближен, непременно трябва да хване ръката на човека, за да повярва. Онзи, у когото сърцето е добре развито, достатъчно е само да види, че някой човек вдига ръката си, за да му повярва. Ако пък и сърцето, и умът в човека са добре развити, достатъчно е да види само леко мръдване на окото на някой човек, за да го разбере и да му повярва. Жива вяра се изисква от хората! Думите, които излизат от устата на човека, са като водните капки. Всяка дума на живото слово, която е свързана с центъра на живота, крие в себе си някое разумно същество. Следователно разумните същества влизат в думите и ги обработват. Оттук се вижда, че ние живеем в свят, който на всяка крачка е жив. От две хиляди години насам се проповядва, че Христос дошъл на земята да спаси хората, за което пожертвал живота си. Обаче от сегашните последователи на Христа не се иска такова жертване. От тях се изисква съзнателна, вътрешна работа върху ума и сърцето, която да ги доведе до пълно съгласие с ду-

шата и духа. Те трябва да разберат, че това са светове, които изискват проучване. Не е достатъчно човек да си служи с думи само, да цитира мисли и стихове, но той трябва да знае, че всеки стих е жив; той е семенце, което трябва да се посади в почва, благоприятна за неговото развитие, и да даде плод. Ако всяко семенце се остави в хамбара, и не се посади в почвата да даде плод, то остава ценност без съдържание.

Казвам: всеки трябва да прави опити в това направление, да укрепи вярата си. Христос се яви на някои от учениците си без да Го очакват. И без да Го видят, те повярваха в Неговото възкресение. Обаче един от тях, наречен Тома, не повярва и каза: „Докато сам не видя Христа и не пипна раната Му, няма да повярвам в Неговото възкресение.“. И затова Христос каза: „Блажени, които повярваха без да ме видят.“. Това значи: *блажени са онези, които не ме заставиха насила да дойда*. За невярващите, Христос беше заставен да се яви насила, а не по закона на любовта. Като видя Христа, Тома пак не повярва, но Христос му каза: „Бръкни с ръка в реброто ми, за да повярваш.“. Неверието на Тома се дължи на обстоятелството, че той беше затрупан отгоре с много тор и Христос трябваше да изхвърли голяма част от този тор, за да могат светлината и топлината да му подействуват. Когато се освободи от излишния товар, той каза: „Господи, благодаря Ти, че ми помогна да видя светлината, да изляза на белия свят.“.

Питам: ако Христос дойде днес, как ще постъпи с вас? Когато дойде на земята, между хората, Христос ще вземе от онези, които имат излишък, и ще даде на други, които са в лишение. Когато Христос взема от едни, за да даде на други, това е благословение за всички. Има случаи когато учителят от едного взема, на друго дава, но с това той изпитва и двамата. За всички е необходимо вътрешно знание, чрез което да познават сърцата. Всички хора трябва да знаят мина-

лото си, да знаят де са живели някога и с какви линии на ръката са дошли на земята. На съвременните хора се проповядва, че трябва да изпълнят своите задължения към семейството си, към обществото, към отечеството, и най-после към цялото човечество. Не, най-великият идеал, най-велико задължение на човека е да служи на Бога. Който служи на Бога, той може да служи и на цялото човечество. Да служиш на Бога, това значи да служиш на закона на любовта. Служенето на Бога изключва всякакво подаяние. Който очаква на подаяние, той е извън закона на любовта. Голяма е скръбта на любящия, на разумния човек, когато дойде при него някой да проси. Защо? Защото и без да искат от него, той дава изобилно на всички. Той е извор, който блика непрестанно и подканя всички да пият, колкото могат. Смешно е да дойде някой със своята чашка при този извор и да каже: „Моля, дайте ми чаша вода!“. На кои хора се носи вода? На болните. Когато здравият дойде до извора, той сам, със своята чаша, тоест с ръката си ще черпи вода от извора колкото иска. Ако е у дома си, той може да си послужи с чаша или със стомна, но щом е при извора, никакви чаши, никакви стомни не му трябват. При какъвто извор и да се намираш, измий първо ръката си добре и пий от нея. Ръката е носителка на енергия. Направете един опит да пиете с ръката си направо, да видите какви резултати ще имате. Измийте добре ръцете си и пийте един път с лявата ръка и един път с дясната. След това направете обратното: първо пийте с дясната ръка, а после – с лявата. На някои от вас ще се види маловажно да правят такъв опит. Питам: не е ли маловажно, като отивате за пръв път в училище, учителят ви цяла година да ви занимава с кукички, с чергички? Ще кажете, че тия неща не са маловажни, защото са елементи на буквите. Както кукичките и чергичките са важни, така са важни и малките упражнения, които се дават в живота на окултния ученик.

Сега иде нова епоха, която носи велика наука за човечеството. Тази наука не търпи никакво невежество, затова трябва да започнете от малки, микроскопически опити, и постепенно да вървите към големите, към великите опити. Този метод се спазва и в науката, и в лекуването: от малките, към големите резултати. Ако не върви по този път, човек изпада в съмнения, в колебания. Ако върви по този път, той казва: „Това е опитано, проверено.“. Донасят ми една пита и казват: „Прясна е тази пита!“ . Да, питата е прясна, но брашното е старо. Много пъти съм проверявал това брашно, разлагане става в него. Тъй щото питата, която излиза от вашите ръце е прясна, но брашното не е прясно. Който иска да поднесе нещо хубаво, чисто, той сам трябва да отиде на воденицата, там да смели малко жито и с това брашно да направи пита. Тогава той ще има право да каже: „Ето една прясна пита, направена от чисто брашно!“ . Тогава и аз мога да кажа: ето един ученик, който разбира закона! Какво правят сегашните хора? Взимат брашно от някой дюкян, замесват го, направят хляб или пита от него, опекат го и след това носят последствията от този привидно пресен хляб.

„И показва им ръцете си.“ Този стих трябва да остане в умовете ви, понеже се намирате в преходен стадий на развитие. Това положение създава ред смущения в сърцата и в умовете ви. Тия противоречия обаче са необходими. Те ще ви помогнат да намерите Христа. Де ще намерите Христа? Вие ще намерите Христа на всеки кръстопът, при всички противоречия. И ако на вашите ръце е написана линията на съдбата, т.е., ако вие сте ученици на Христа, Той ще каже: „Мир вам!“ – и ще ви покаже ръцете си. Тази е най-красивата опитност, която човек може да има на физическия свят – да види, че приятелят му, който е заминал, е жив.

Няма по-велик, по-светъл момент за човека, от този, да срещне Господа! Колцина от вас имат смелостта да Го срещнат? Когато младите моми и момци

трябва да срещнат онзи, когото обичат, те изпитват страх. Защо? Две тълкувания има затова: едното тълкувание е, че те от свещен трепет към своя възлюбен се боят да го срещнат, да не сбъркат нещо, да не се открият техните недостатъци. Второто тълкувание: страхът се дължи на това, че се боят да не би като срещнат своя възлюбен, който е светлина, да открият безлюбието си, което се крие в тях. На същото основание и хората се страхуват да срещнат Бога. Понеже Бог е светлина, те се боят Той да не ги види такива, каквито са в действителност. Ако сърцата на хората бяха чисти и възвишени, те нямаше да се страхуват да срещнат Бога. Аз бих желал да срещнете Христа и да изпитате не страх в душата си, но свещен трепет! Бих желал да се проникнете от желанието да се занимавате главно със сатурновата линия, добре да я проучите. Като ставате сутрин, спирайте погледа си върху тази линия. Който има тази линия, нека работи върху нея, да я коригира; който я няма, да работи за създаването ѝ. Всеки може да създаде в себе си линията на съдбата или линията на щастието. Как може да се създаде тази линия? Ако си богат човек, започни да раздаваш от богатството си. Ако си лош господар, всеки ден прави опити да се отнасяш добре със слугата си, да му даваш повече свобода. Правиш ли това, ще забележиш, че тази линия постепенно почва да се явява.

И тъй, знанието, което имаме, трябва да се заключава в това да приложим волята Божия към окръжаващите, понеже те са условия, в които Бог се проявява. Всяко растение, всяко животно, всеки човек представят условия, в които ние можем да изявим Бога. Всеки, който обича, той е носител на Божията любов. Който ни учи, той е носител на Божията мъдрост. Следователно светлината, която възприемаме, е Божественото, а тъмнината – човешкото. В това отношение, който иска да учи, да бъде ученик на новото, той трябва да се занимава с науката на сърцето. Той трябва да

има такава любов в себе си, която да не се колебае от никакви спънки и противоречия в живота. Умът на ученика трябва да бъде толкова мощен, че никаква сила в света да не е в състояние да замъгли неговата светлина. Топлината на сърцето му трябва да бъде по-силна от всякаква друга външна топлина. Ако поставите някой метал на действието на тази топлина, тя не ще може да го стопи изведнъж, но в продължение на една година той ще претърпи коренна промяна, ще се трансформира. Например топлината на човешкото сърце е толкова голяма, че тя е в сила да трансформира желязото в неговата кръв. С топлината на своето сърце добрият човек е в сила да трансформира не само желязото, но да превърне всички неблагородни метали, които се намират в кръвта му, в благородни. Да превърне неблагородните метали в своята кръв в благородни, това е една от задачите на всеки човек, специално на ученика. Освен това вие трябва да се учите на всяко нещо да давате такава цена, каквато природата е определила. Само по този начин човек може да запази силите на организма си, които природата му е дала. Според тази наука човек може да запази и своя живот. Хората се раждат, живеят, остаряват, без да знаят накъде отиват. Те казват, че отиват при Христа, но не знаят как ще ги посрещне Христос. Когато някои вярващи срещнат Христа, те могат да се намерят в същото положение, в каквото изпаднала една млада булка туркиня. Един млад турчин решил да се ожени и според техния обичай неговите роднини трябвало да му намерят мома за женене. Той се надявал, че те ще му изберат красива мома. В деня на сватбата лицето на момата било покрито с було, тъй че той не я видял. Вечерта като я въвел в стаята си, едва тогава тя свалила булото си. Като я видял, той се изплашил от нейната грозота. Според турския обичай тя не трябвало да се явява без було пред хората, затова запитала мъжа си: „На кого мога да се показвам?“. Той

отговорил: „Показвай се на когото искаш, но само на мен не се показвай.“. Казвам: зад красотата седи истината. Красивият носи в себе си образа на истината. Следователно, ако истината е във вас и вие ще бъдете красиви. Ако Бог ви каже да се показвате на всички, това означава: ако истината е във вас, вие можете да се показвате на всички, тоест на цялото. Който иска да знае какво нещо е красотата, какво е животът, какво е светлината и какво любовта, той трябва да има готовност да изпълнява волята Божия. Тази е задачата на учениците, които живеят в този преходен стадий. Като изпълняват волята Божия те взимат участие в съграждането на новото общество, на новия свят. Те са зидари, строители на новото. В това отношение всеки от вас трябва да разполага с новото знание, чрез което да послужи като мощен фактор, като мощен център за проявяването на Бога. Ако всички хора се съединят в едно цяло, те ще бъдат мощна сила, срещу която нищо не може да устои. За тази цел от всички се изисква абсолютна вяра, абсолютен вътрешен мир, в който всеки да съзнава себе си като част от великото цяло. При това съзнание всеки ще бъде доволен от службата си, колкото малка и нищожна да е тя. Службите, които човек заема на земята, се менят. Според дарбите и способностите си ти днес ще заемаш една служба, утре – друга, но всякога трябва да бъдеш доволен от поверената ти служба и да гледаш да я изпълниш с любов и съзнание. Бъди доволен, че можеш да свършиш работата, която ти е дадена. Ако кажеш, че тази работа не е за теб и не отговаря на положението ти, с това ти коригираш Божественото. От вас се изисква да вършите всичко с благодарност. Колкото маловажна да е някоя мисъл, приемоте я в себе си, дайте ѝ път. Следният момент ще дойде по-висока, по-светла мисъл и по този начин постепенно ще се качвате в по-висок свят, в който ще видите как работи мощният Божи Дух.

И тъй, Христос и сега работи за повдигането на цялото човечество. С Него заедно трябва да работят всички хора. Казвате: „Как ще се освободим от света?“. Няма защо да се освобождавате от света. Светът трябва да извърши своята работа. Всички грешки, всички недостатъци на миналото трябва да изгорят като сухи дървета. Та в бъдеще на земята няма да има паразити, няма да има тунейдци, нито грешници. Те прекарват последните дни на своя живот. Те са в положението на стария човек, който е в последните дни на живота си и затова казва: „Дайте ми да си хапна от това, от онова; дайте ми да си пийна, че да замина със затворени очи от този свят.“ Той ще си отиде, ще си замине и няма повече да дохожда на земята. Такова е решението на невидимия свят. Ония пък, които от създаването си още са вършили волята Божия, те са носители на Божията любов и сега, и в бъдещите дни. Следователно, който разбира волята Божия, нека я изпълни; който не я разбира, нека отвори свещената книга на живота, да се моли, да чете по нея, докато я разбере. Мнозина считат за унижение да се молят. Не, молитвата е разговор, единение с Бога. Понеже човешката душа от векове още носи в себе си наслоявания, тя не може да разбере волята Божия. Ето защо човек трябва да се моли на Бога, Той да го очисти, да го освободи от този товар, да познае себе си, да познае ближния си, да познае и Бога. Дълго време трябва да се моли човек, докато молитвата му отиде до Бога. Първо тя минава през слугите Му, а после достига при Бога. От Божиите слуги зависи доде ще отидат вашите молитви. По този случай турците имат следната поговорка: „Господарят дава, слугите не дават.“ Слугите спъват хората. Затова първо на тях трябва да се молите. С това се обяснява произхода на жертвоприношението, което се е правило в старите времена. Значи жертви са принасяли не на Бога, но на неговите служители – духове, които хората разделяли на добри и лоши. Когато

отивате при някой министър, първо слугата ви посреща и казва: „Господарят не е разположен, не може да ви приеме.“. Какво трябва да направите, за да ви приеме господаря? Ще турите четири – пет звонкови монети в ръката на слугата; той веднага ще отвори вратата и ще каже: „Заповядайте, господарят е свободен!“.

Казвате: „Мъчно се отива при Бога!“. Не, лесно се отива при Бога, при министъра, но първо трябва да се справите с разсилните, на тях трябва да се молите. Днес всички хора се молят първо на разсилните в себе си, а после на Бога. Щом дойдат до Бога, те ще се разговарят с Него и Той ще ги изведе на правия път. Тогава Христос ще каже: „Елате вие, благословени от Отца Моего, да наследите Царството Божие!“.

„И показа им ръцете и ребрата си.“ Сега и вие всяка сутрин, в продължение на един месец наблюдавайте лявата, тоест царствената си ръка, без да я критикувате. Пожелайте дълбоко в душата си тя да се оформи. Ако това не може да стане в кратко време, пожелайте да я видите поне на сън, да знаете как да я коригирате. Средният пръст на ръката представя справедливостта, съвестта, или както някои я наричат – човещината в хората. Който няма съвест, тоест човещина в себе си, той не може да се нарече човек в пълния смисъл на думата. Ако линията на съдбата, тоест на щастието, е добре развита в човека, това показва, че неговото сърце е широко отворено и щедро. „И показа им ръцете и ребрата си, и каза им: *Мир вам!*“

18 септември 1927 г., гр. София

Оскърбени

*Като оскърбени, а то винаги сме радостни;
Като сиромаси, но мнозина обогатяваме;
Като че нищо нямаме, а всичко владеем.*

2 Коринтяни, 6:10

Съзнателният живот представя една от великите задачи на целокупния живот. Има задачи временни, които разрешават временните нужди на човека; има задачи идейни, които се отнасят до вечния живот; те разрешават общите нужди на човека. Съзнателният човек иска не само да си обясни явленията в природата, но същевременно той иска да си обясни законите, както и пътищата, по които се извършват тия явления. В първия случай той се явява само като зрител, като наблюдател на всичко онова, което става около него; във втория случай той взима участие в тия явления, понеже е свързан с живата природа. Щом е така, тогава и законите, по които се извършват явленията в природата, имат отношение и към самия човек. Доколкото познава природата, дотолкова човек може да живее с нея. Когато познаваш, ти можеш да живееш с него; когато не познаваш, не можеш да живееш с него. В този смисъл животът започва с първото пробуждане на съзнанието. Пробуждането на съзнанието пък не е нищо друго, освен запознаване с живота. Мнозина влизат в живота, като че отиват на гости някъде, като че са поканени на сватба. Обаче и за поканените на сватба има известни правила, които трябва да се спазват; престъпят ли тия правила, те ще се намерят вън от сватбата. Не само това, но и за посетителите на кръчмите има правила, които също тъй трябва да се спазват. Ако някой пияница влезе в една кръчма и

престъпи едно от създадените там правила, той скоро ще се намери във от кръчмата.

Казвам: трябва да знаете, че всяко начало е трудно. Как мислите, леко ли е положението на капелмайстора, който е събрал около 50 – 60 музиканти или певци да дирижира? Той вдига и слага своята тояжка по всички правила на музиката, но те още не го разбират, вследствие на което излиза цяла бъркотия. Той дава тон с камертона си, свири им със своя инструмент, но те пак не го разбират. Капелмайсторът разбира своите музиканти, влиза в положението им; знае, че те ще започнат да свирят, както той иска, и затова има търпение да дочака времето когато музикантите ще го задоволят. Които слушат отвън, ще кажат: „Тези музиканти за нищо ги не бива, нищо няма да излезе от тяхното свирене.“. Също така, мнозина като не разбират живота, прибързват в заключенията си и казват: „Тази музика нищо не струва.“. Който се произнася така леко и прибързано за живота, той е случаен посетител; едва що чул първия тон от музиката и казва: „Тази музика нищо не струва.“. Питам: при това положение какво трябва да прави човек? Ще кажете може би, че нищо друго не остава на човека, освен да умре. Кой от вас е бил в недрата на смъртта, да знае какво тя представя? Ако смъртта е нещо толкова желано, което разрешава задачите на живота, тогава нека всички хора пожелаят смъртта. В същност така ли е? Днес хората се плашат от смъртта. Въпреки това, като се намерят в безизходно положение, пак към нея се обръщат. Всички казват, че няма по-страшно нещо от смъртта, а при това я желаят. Как ще се обясни това противоречие? Това противоречие произтича от неразбиране на вътрешните процеси на живота. Когато хората, даже и най-напредналите, се натъкнат на големи страдания и изпитания, те мислят, че и Бог престава да се интересува от тях. Ще чуете някой да казва за Бог, че Той не се интересува от страданията на хората, защото сам

няма никакви страдания. Ако е въпрос за страдания, за неприятности и безпокойства, Бог има най-много от всички. Ако съберете на едно място страданията на цялото човечество от милиони години насам, Бог прекарва повече от това само в един ден даже. Но при това Той е винаги щастлив и доволен, Неговият мир никога не се нарушава. Ще кажете: „Как е възможно това?“. Питам: мислите ли, че океанът не усеща всичката тиня, всичката кал, която се влива в него от хилядите мътни реки? Океанът усеща, чувства всичко това, но търпи, понася тия несгоди като временни положения, защото знае законите. Той разбира процесите, по които тази нечистота може да се утаи, да се премахне, затова с търпение чака това време.

Сега аз говоря за обикновения живот на всички живи същества, който се влива във Великото съзнание. Обикновеният живот пък представя сбор от всички мътни реки. Преди да пристъпя към съществената мисъл на тази беседа ще направя няколко бележки върху разликата между съзнателния живот, или живота на праведния, на добрия човек, и несъзнателния живот, или живота на грешния, на лошия човек. Животът на съзнателния човек е подобен на извор, водата на който от единия до другия край на своето пътуване е бистра, чиста като кристал. И десет пъти на ден може да се цапа добрият човек, но достатъчно е да се докосне до своя вътрешен извор, за да се изчисти веднага; достатъчно е да доближи устните си до водата на своя извор, за да уталожил жаждата си; достатъчно е да пие една чаша вода, за да могат порите на тялото му да се отворят и с това да облекчи положението си. Животът на несъзнателния човек, от единия до другия край, представя мътна река. Ако рече той да пие от водата на тази река, тя няма да уталожил жаждата му, нито ще отвори порите му. Какво е положението на такъв човек? Той престава да мисли, да чувства, да действа, и е осъден на смърт. В това отношение смъртта представя

ограничение на съзнанието. Няма по-страшно нещо за човека от това ограничение и от невъзможността да се освободи от него! Няма по-страшно нещо за човека от това да съгради къща, която утре ще се събори върху него, ще го затрупа и след това няма кой да му помогне. В този смисъл именно, смъртта е страшна за човека. За грешния смъртта е страшна, защото къщата му се събаря преди още той да е излязъл от нея. За праведния обаче не е така. Той излиза от къщата си преди тя да се е съборила. За нашата къща, тоест за нашето тяло, апостол Павел казва: „Нашето тяло е дом ръкотворен, но има дом неръкотворен, в който трябва да живеем.“. Това трябва да стане още приживе. Който разбере смисъла на този стих, той ще знае, че щастieto на човека не е на земята. Няма човек на земята, който може да се нарече щастлив. Всички хора са търсили и търсят щастieto на земята, но и днес не са го намерили. Елементите на щастieto са на земята, но самото щастие, като нещо цяло, не съществува на земята. Земята е рудница, в която човек е изпратен като рудокопач, да извади от нея някои благородни метали, скъпоценни елементи и съкровища, и да ги занесе на определеното за тях място. В края на краищата той не задържа за дълго време при себе си своите придобивки. Задържа ли ги при себе си, в скоро време ще го оберат и той ще остане пак беден, с празни ръце. Това всички са опитали. Всеки човек е видял как щастieto бяга от ръцете му. Въпреки това съвременните хора вярват, че ще намерят щастieto и ще го задържат за себе си. За тази вяра те заслужават похвала. При всички страдания и нещастия, при катастрофите, които преживяват, всички живи същества се стремят към щастие на земята.

„Като оскърбени, а то винаги сме радостни; като сиромаси, но мнозина обогатяваме; като че нищо нямаме, а всичко владеем.“ Такова е положението само на онзи човек, в когото съзнанието е пробудено. За да

се пробуди съзнанието на човек, той трябва да започне с вътрешните процеси на живота. Само вътрешните процеси са вечни и неизменни. Дето става подпушване, там имаме нещо нереално; подпушването подразбира временен процес. Например днес човек се чувства здрав, разположен, има апетит за ядене, но утре става някакво пресичане на апетита, стомахът му се разстройва и той се оплаква от подпушване. Тъй подпушен той прибягва до разтривки, до изпотявания, докато възстанови първото си разположение и апетита. Значи храносмилателната система на човека може някъде да се подпуши, през което време той се намира в нездравословно състояние. Щом се подпуши храносмилателната система на човека, едновременно с това се подпушва и дихателната система: дишането става по-бързо или по-бавно, неравномерно, а понякога съвсем спира. Когато човек престане да диша, и движенията в него спират. Ето защо човек трябва да пази храносмилателната и дихателната си системи в пълна изправност. Само по този начин той ще бъде здрав, с добро разположение на духа. Под думата *хранене* в широк смисъл, се разбира процес на възприемане, възприемане на живите сили в природата. Тези живи сили се възприемат чрез храната, чрез въздуха, чрез водата, чрез светлината и топлината, а най-последно чрез живата мисъл. Това са все среди, които трябва да минат през човешкия организъм, за да може разумният човек да си послужи с тях. Ето защо човек първо трябва да започне с изучаването на храненето и на разните видове храни, с изучаването на въздуха, водата, топлината, светлината и човешката мисъл. Той трябва да знае колко и какви са вибрациите на светлината и топлината, и да извлече живите сили, които се съдържат в тях. Разумният човек има начини, методи, чрез които може да извлеча живите сили от тия среди. Който познава въглерода, неговите свойства и съединения, той познава твърдата материя и всякога

може да извади живота от тази среда. Който познава водорода, неговите свойства и съединения, той познава течната материя и всякога може да извади живота от тази среда. Който знае всичко за азота, за неговите свойства и съединения, той познава въздухообразната материя и всякога може да извади живота от нея. Който е запознат добре с кислорода, с неговите свойства и съединения, той разбира огъня и всякога може да извлече живота от него. Дойде ли човек до това положение, да влага живите сили в природата, да се ползва от тях, той няма да очаква външно щастие, няма да се надява да го кредитират някои банкери. Той ще знае, че животът не се влива отвън, но отвътре; прииждането на живота е вътрешен процес. В този смисъл задачата на науката и на религията се заключава в придобиване на живота.

Казвате: „Как можем да придобием живота?“. Животът се придобива чрез познаване на Бога. Познаването на Бог пък подразбира служене. Такава е била задачата на науката и на религията в древните времена, когато хората са били просветени. В по-новите времена религията и науката са станали средства за превъзпитаване на хората, а в най-новите времена науката специално, е слязла в областта на стомаха и служи главно за задоволяване нуждите му. Днес ученият работи, музикантът свири, художникът рисува, поетът съчинява, проповедникът поучава хората, но всичко това се върши с цел да се доставят средства за ядене и пиене. Кажете кой художник не е продал своята картина? Кой проповедник не е продал своята молитва? Кой учен не е продал своята идея? Коя майка не е продала своя идеал? Когато майката жени дъщеря си, тя продава своя идеал. Когато дъщерята роди, това е нейният свещен идеал, но не се минава много време, тя търси човек, на когото да продаде своя идеал, т.е. своята картина. Като намери човек, какъвто търси, тя казва: „Наредих дъщеря си добре, според волята Божия.“

Ако това съчетание е станало по Бога, нямаше нужда от посредници. Всички процеси, които стават по Бога, са вътрешни. Те съществуват вечно. Всяка връзка, направена от Бога, е вечна. На земята тя само се проявява, а не се прави сега. Това трябва да знаят всички хора. Ако някой обича даден човек, тази любов не е създадена днес. Тази любов е вложена в душата на човека от Бог, а днес само се изявява. Следователно нови връзки не се правят сега. Който се е опитал веднъж само да направи нова връзка, главата му знае какво е патила. Днес хората могат само да се сдружават, но не и да се свързват. В този смисъл женитбата е сдружение, не е свързване, нито съчетание. Защо се женят съвременните хора? От страх, че няма кой да ги гледа на стари години. Защо учи човек? От страх, че няма кой да го гледа, иска да се осигури. Не, човек трябва да учи от любов към знанието като нещо Божествено. Стремжът към знание в човека е вложен от Бог и затова той трябва да учи! Да учиш, това е Божествен процес; да служиш на Бога, това е Божествен процес; да бъдеш религиозен, това е пак Божествен процес.

Казвам: съзнателният човек признава тия неща и ги разбира, а несъзнателният ги отрича. Той отрича съществуването на Бог, отрича съществуването на друг свят. Какво съществува тогава? Ще кажат, че съществуват общества, народи. Значи хората приемат съществуването на тяло без глава. Бих желал да видя такова тяло. Може би някъде из музеите да съществува такова нещо, но не зная дали може да се срещне в природата живо тяло без глава. В този смисъл Бог съществува в нас като начало на всяко нещо. Всеки велик подтик, всяка нова идея, която ни кара да вървим напред, това е Бог в нас, проявен в миниатюр. Това не е човекът; това е нещо извън него, което съзнава, наблюдава какво се върши наоколо. Казвате: „Дойде ми една велика идея в ума.“ Тази велика идея не е нищо друго, освен Бог, който се проявява във вас. Вие сте

слушатели, ученици, а Той ви преподава. Бог е учителят на всеки човек. Той ви показва нещо, вие гледате. Той ви говори, вие слушате. Не смесвайте вашето виждане и слушане с това на Онзи, който създава всичко. Ако смесвате тия неща, вие ще се намерите в положението на онзи българин Стоян, който тръгнал за града да продава магарето си. Това се случило през един летен, горещ ден. Като вървял дълго време, той се почувствал доста уморен и решил да легне под сянката на една круша да си почине. Легнал под крушата и заспал. За да не изгуби магарето си, той вързал юлара му за ръката си. Докато спал, няколко палави деца решили да му устроят една изненада: те се приближили тихо до магарето, полека извадили юлара, с който било завързано за ръката на Стоян, а магарето взели със себе си и тръгнали за града да го продават. Като се събудил Стоян и видял, че магарето го няма, казал: „Ако съм Стоян – изгубих магарето си; ако не съм Стоян – спечелих един юлар.“

Сега като слушате този пример, не е важно за вас дали можете да спечелите едно магаре, или да изгубите едно магаре. Ако спечелите например едно магаре, какво особено има в тази печалба? Ако има нещо важно в тази печалба, тя седи в проучване характерните качества на магарето, за да се ползвате от тях. От една страна магарето е крайно упорито, а добрата му страна е, че то пие само най-чиста вода. Ако искате да знаете де има чиста вода за пиене, вървете след магарето. Щом ожаднее, то непременно ще намери чиста, хубава вода. Значи преди хиляди години още магарето е изучило свойствата на чистата, на хубавата вода, и затова лесно я намира. То казва: „Без чиста вода не мога да живея!“. Що се отнася до храната, магарето е много скромно; обаче дойде ли въпрос до водата, то е много възискателно, винаги пие от най-хубавата, най-чистата вода. Никое друго млекопитаещо не спазва това правило – винаги да пие чиста вода.

Казвам: в природата съществува един велик закон, който регулира силите. Например отрицателно качество на магарето – упоритостта, се балансира с доброто му качество и способност да познава чистата вода, и само от нея да пие. Ако запитате магарето защо е толкова вискателно към водата, та всякога търси чиста вода за пиене, то ще отговори: „Аз имам една лоша черта в характера си – твърдост, упоритост, която мога да смекча само с чистата вода.“. Значи и твърдостта, упоритостта в човешкия характер, се дължи на сухотата в неговия организъм. Никой не може да разубеди упорития човек в това, което той е намислил да прави. Ако разгледате главата на упорития човек от френологична гледна точка, ще видите, че центърът на твърдостта в него е силно развит. От какво се нуждае този човек? От вода. Хора, които пиянстват, това показва, че организъмът им се нуждае от повече вода. Който обича да пие, за оправдание пред другите често казва: „Водата не е за хората, тя е за жабите.“. Обаче, ако вие успеете да убедите този човек да пие вода вместо спиртни питиета, той ще престане да пиянства и в скоро време здравословното му състояние ще се подобри. Питате: „Как може да се лекува пиянството?“. Заставете пияницата да изпива на ден по две – три кила вода, и той ще се излекува. В процеса на лекуването си той трябва да започне от най-малкото количество вода и постепенно да увеличава: първият ден да изпие една чаша вода, вторият ден – две чаши, третият ден – три чаши, после – четири, пет, шест чаши, докато достигне до 15-20 чаши на ден. Ако изпълнява тези наставления, в скоро време той ще се откаже от употребата на спиртни питиета. Когато пияницата обикне водата, той ще престане да пие вино и ракия. Той търси в тях онова, от което организъмът му се нуждае. От какво се нуждае организма му? От вода. Следователно накарайте пияницата да обикне водата,

и той ще задоволи нуждата на своя организъм по естествен начин.

И тъй, много от недъзите на нашия живот са станали наследствени качества по необходимост, а не като естествени прояви на живота. Всички подпушвания, които се явяват в организма на човек, не са нещо реално, нещо естествено. Например, ако подпуши храносмилателната или дихателната система, човек изпада в една нереална, недействителна област; ако подпуши мислите и чувствата си, човек пак изпада в нереална област. Попадне ли в такава област, той губи своето разположение, губи всякакъв дух за работа. Коя е онази реалност, дето от нищо не може да се подпуши? Тази реалност се крие във великата наука на живота. Докато дойде до тази наука, човек ще мине през ред страдания: първо ще мине през страданията на стомаха, дето ще познае глада и жаждата; после ще мине през страданията на дробовете, дето ще познае какво значи подпушване на чувствата; най-после ще мине през страданията на мозъка, дето ще познае какво значи подпушване на мислите. Като мине през тези състояния, човек ще дойде до реалния живот, в който няма вече никакви подпушвания. Каквото и да се случи на човек в този живот, той всякога ще е готов да служи на Бог. Човек трябва да знае тези неща, за да различава своите състояния, да познава себе си. Наблюдавал съм състоянията на много хора и виждам колко мъчно е човек да познае себе си. Дойде някоя сестра при мен, вдъхновила се от нещо и върви права, смела; казва: „Аз съм готова да нося страданията на целия свят.“ Тя дигнала знамето нагоре, развила го, ще победи света. Не се минава половин час, гледам, знамето свито, никакво не се вижда, главата ѝ увиснала надолу, върви напред, но едва пристъпва. Питам:

— Сестра, де е знамето ти?

— Остави се, голямо страдание ми дойде до главата.

- Какво ти дойде до главата?
- Казаха ми една обидна дума.
- Колко тежи тази обидна дума? Претеглихте ли я?

Преди всичко досега още не са намерени такива чувствителни везни, с които можете да претеглите една обидна дума. Малка е тежестта на обидните думи. Както виждате, тази обидна дума, която за физическия свят е почти нереална, понеже няма тегло, в умствения свят обаче произвежда голям ефект. Достатъчно е една обидна дума да падне върху човешкия мозък, за да предизвика някакъв удар. Там тя носи своите последствия. В умствения свят тя има свое тегло, свое движение.

Питам: щом обидните думи имат такъв ефект върху мозъка на хората, трябва ли да им се създават страдания с изказването на такива думи по техен адрес? Силният, умният човек, който разбира законите, съзнателно предизвиква лошите хора да изкажат всичко, което крият дълбоко в себе си, и по този начин той ги обезоръжава. Забележете, когато лошият човек се разгневи, той започва да говори всичко, каквото му дойде на ум, и като мине известно време, поолекне му малко и тогава казва: „Стига вече! Казах си всичко, което бях събрал от толкова време в себе си.“. Този закон се потвърждава навсякъде в живота. Ако имате някой неприятел, който говори лоши думи по ваш адрес, ще дойде ден, когато ще ви стане най-добър приятел. Обаче той непременно трябва да изхвърли всички ония снаряди, които е приготвил срещу вас. Такъв пример имаме в Писанието за апостол Павел, който отначало е гонил Христа и Неговите последователи. Един ден Христос го срещна на пътя, бутна го от коня му и той ослепа. От тогава апостол Павел стана най-добрият приятел на Христа. Той беше учен човек, но същевременно и голям фанатик; готов беше докрай да се бори за своите убеждения. Преди да срещне Хри-

ста, Павел имаше високо мнение за себе си, но като Го срещна, той казваше: „Всичко считам за измет. Да позная Господа Исуса Христа!“. Той искаше да познае Христа, да познае великата Божия любов. Христос внесе в него новия живот.

Следователно всеки трябва да падне от коня си, да ослепее, за да познае Христа. С възгледите, които съвременните хора имат, не може да се познае Христа. Поради техните възгледи опасно е да им се говори за новото, за великото в света. Ако говориш за семейството, ще обидиш семейните хора; ако говориш за науката, ще обидиш учените хора; ако говориш за религията, ще обидиш религиозните хора. Каквото и да се говори на съвременните хора, все ще се обиди някой. Питам: ако се говори истината на хората, трябва ли те да се обиждат? Истината никога не обижда. Като се говори за науката от гледището на истината, учените не трябва да се обиждат. Има хубави неща в науката, но могат ли да се нарекат добри, полезни откритията на учените, които се употребяват за унищожаване на хора и на добитък? Какво ще кажете за бомбите, които се хвърлят от аеропланите? Какво ще кажете за далекобойните оръдия, с които си служат във време на война? Какво ще кажете за отровните и задушливи газове, които произвеждат своя ефект върху човека, пет – шест месеца след като ги е погълнал? Едно време, когато науката не е била толкова напреднала, хората си служили с отрови, които действали бързо, както действат отровите на змиите, но днес, при голямата ученост, хората си служат с отрови, които действат бавно. Под действието на тия отрови човек бавно линее, докато един ден умре. Страданията от тия отрови са продължителни. Казват за някой виден човек, когото неприятелите преследват, че както вървял на улицата, станало му зле и умрял. Хората ще кажат, че минавал някаква криза, а лекарите ще констатираат отравяне. Ето защо, често такива видни по-

литически личности носят в себе си противоотрови. Техният живот се намира в голяма опасност. Питам: при това положение на нещата можете ли да бъдете щастливи? Някой мъж не живее добре с жена си, иска да се разведе, да се освободи от нея, но развод не му дават. Какво да прави? Той се влюбил в друга жена, иска да се ожени за нея. Най-после започва да търси начин по-скоро да се освободи от жена си. Решава да тури няколко капки отрова във водата, която ще пие жена му, и мисли, че никой няма да открие престъплението му. Някога пък жената се влюбила в друг мъж, иска да се освободи от своя мъж. В този случай тя замисля някакво престъпление.

Питам: на какво се дължат тия противоречия в живота? Противоречията се дължат на факта, че хората търсят щастието там, дето то не съществува. Никоя жена не може да даде щастие на мъжа, и никой мъж не може да даде щастие на жената. Това всички хора трябва да знаят. Така е в съвременния свят. Туй, което хората търсят на земята, съществува в друг свят извън земния. Който иска хората да го обичат, той сам трябва да бъде съвършен. Само съвършените неща могат да се обичат. Може да бъде обичан само онзи, който има нещо особено в себе си. Кой учител е обичан? Учениците обичат само добрия, само разумния учител. Следователно обича се само великото, разумното, идейното, което съдържа в себе си чистота и знание. Ти ще обичаш онзи, който познава живота ти, който те разбира и може да ти даде от своя живот, както Бог дава. Какво иска Бог от нас? Нищо не иска. Той иска да ни убеди, че Неговата любов по отношение на нас е вечна и постоянна. През каквито изпитания и страдания да минем, в края на краищата ние ще се убедим, че няма същество в света, което ни обича като Бог. И при най-лошите условия да изпаднем, Той работи за нашето освобождение и повдигане. За този Бог именно трябва да се проповядва, а не за онзи, ко-

гото познават болшинството от съвременните хора и общества. Божиите мисли, чувства и желания не са като нашите. Неговите закони не са като нашите. И най-после, Неговата любов не е като човешката. Бог, за когото проповядвам, живее във всеки човек. Той се изявява във форма на някакъв скрит вътрешен идеал, вътрешна светлина в човека. Чрез тази светлина човек познава що е добро и що е зло. Чрез тази светлина той разбира каква трябва да бъде истинската любов.

Съвременните хора са дошли до пълно обезверяване: те не вярват нито в себе си, нито в ближния си, нито в своя Създател. Който вярва във Великото начало на живота, той ще вярва и в себе си, и в своя ближнен. И обратното е вярно: който не вярва в Бог, той в никого не вярва. В това седи дълбокият смисъл на живота, който води към реалността. В това отношение човек, в истинския смисъл на думата, е онзи, който с нищо не може да се опетни, от нищо не може да се подпуши. Реален живот е онзи, който от нищо не се опетнява. Кое наричаме чисто, реално нещо в живота? Всяка река, колкото малка да е, която не се подпушва, е чиста; водата на тази река може да изчисти, да изпере, да измие и най-нечистите неща. Река, която се подпушва, е нечиста. Мнозина желаят да бъдат като праведните хора. Който иска да бъде като праведния, той трябва да мисли, да чувства и да постъпва като него. Ако мисли, чувства и постъпва като грешник, а иска да мине за праведен, той няма да успее. Щом живее живота на грешник, ще бъде като него – нищо повече. Праведният не може да познае грешника, ако не слезе на неговото ниво и не живее като него. Грешникът не може да познае праведния, ако не се качи до него и не мине през неговия живот. Знаете ли колко е опасно да слезете до нивото на грешника и да живеете като него? Голяма е дълбочината, в която грешникът живее. Ако на тази дълбочина слезе някой неподготвен човек, за дълго време неговите пътища

и съобщения ще се прекъснат, докато един ден дойде някой велик дух да го извади оттам. Някой казва: „Аз искам да опитам този живот.“ Можеш да го опитаеш, но ако отговаряш на качествата, които се изброяват в стиха: „Като оскърбени, а то винаги сме радостни; като сиромаси, но мнозина обогатяваме; като че нищо нямаме, а всичко владеем.“ В този стих апостол Павел е дал метод как да се превръща скръбта в радост. Той познава този метод; както рудокопачът може да превръща рудата в нещо ценно, и да отделя от нея потребното от непотребното. Той е употребил огъня и ред други средства, докато най-после сам е научил изкуството да превръща енергиите, което е изказал в цитирания по-горе стих.

Много от съвременните хора стават религиозни, само за да подобрят материалното си положение. И обратно, много религиозни, много вярващи стават безверници, като казват: „Толкова години вече откак се подвизаваме, вярваме в Бог, но работите ни от ден на ден вървят по-зле. Сега вече ще заживеем по светски, дано така ни тръгне напред.“ Това показва, че хората не се ръководят от един вътрешен принцип. Следователно всеки трябва да знае за себе си кои са подбудителните причини, които го заставят да бъде вярващ или безверник. Някой казва: „Аз вярвам в Бог, аз търся истината.“ Питам: кое е заставило този човек да вярва в Бог и да търси истината? Можете ли с веруюто, което сте приели, да издържите на своя идеал при всички мъчности в живота си? Ако при известни мъчности вие се откажете от своя идеал, това показва, че още не сте дошли до истината. Когато намерите истината, вие ще се освободите от всички страдания и противоречия. Ученият, който се е домогнал до великата наука, която му разкрива свойствата на въглерода, водорода, азота и кислорода, както и на техните съединения, той може вече да се освободи от страданията в живота. Този човек в затвор не влиза, от огън не

изгаря, във вода не се дави и от храна не може да бъде лишен. Много от вас сте вярващи, но знаете ли свойствата на въглерода така, че като го стиснете в ръката си да го превърнете в диамант? Ако знаете свойствата на въглерода, последен бедняк да сте, ще вземете едно парче дървен въглен, ще го стиснете в ръката си и ще го превърнете в диамант. При това положение можете ли да бъдете беден? Сегашните учени превръщат въглена в диамант като го подложат на голямо налягане обаче те не знаят вътрешния, духовния начин за това превръщане. Едно от свойствата на въглерода е, че той гори. Горенето пък се дължи на отсъствието на вода. Дето има вода, там горене не става. При това колкото по-голямо е количеството на водата, толкова по-малка е възможността за горенето. Ученият адепт, който знае това нещо, ще вкара по някакъв начин повече вода във въглена, след което ще го нагрее при силно налягане, докато се стопи. По този начин въгленът ще се превърне в диамант.

И тъй, ако вашите идеи при нагриване изгарят, това показва, че имате малко вода в себе си. Ако вашата вода е замръзнала, това показва, че топлината ви е малко. Днес много хора в духовно отношение са замръзнали. Защо?

Малко мислят. Между съвременните хора и досега срещаме такива, които са останали от предпотопни времена. Те са обвити в своите ледове и ако се извадят оттам, ще видите, че месото им е съвсем запазено, каквото е било преди хиляди години, но живот няма в тях. И досега в света съществуват мисли и чувства, останали още от предпотопни времена, но живот няма в тях. Защо ви са такива мисли и чувства, които не носят живот? Защо ви е такава веруя, което не може да внесе мир в душата на човека? Защо ви е такава наука, която не може да покаже истинския път на хората? Нека съвременните астрономи покажат на хората какъв е смисълът на вселената! Те изучават слънцето,

както и другите планети, но не са в състояние да обяснят дълбокия смисъл и предназначение за съществуването на тия слънца и планети. Те казват, че топлинната и светлинната енергии идат от слънцето, но как се образува тази енергия, и те положително не знаят. Какво има на слънцето – не знаят. Има ли живот на слънцето, както и на другите планети, и това не знаят.

Съвременната наука изучава всички явления в природата, но всяко за себе си, без известна връзка, без някаква зависимост между тях. Физиолозите пък изучават главно функциите на органите в човешкия организъм. Те знаят каква е службата на стомаха, на белите дробове, на червата и т.н. Обаче какво ме ползва това знание, ако едновременно с него не зная как да се разговарям с моя стомах и как да го заставя да ме слуша? Понякога стомахът става господар на човека и му казва: „Аз имам на разположение десет милиона работници, все специалисти, хора амбициозни, които по кой начин няма да насилваш да работят. Те искат малко почивка и ти ще задоволиш тяхното желание.“ Ако употребиш насилие срещу тях, те ще обявят стачка и ти по кой начин не можеш да ги заставиш да работят. Учените точно определят времето, необходимо за смилане на храната. Стомах, който изисква четири часа, за да смели храната, не е нормален. Във функциите на такъв стомах има някаква аномалия. Възможно ли е колко време е нужно за храносмилането? Природата точно е определила времето, необходимо за смилане на храната. Едно е важно: храната да бъде абсолютно чиста! Сегашните хора бързо ядат, бързо приготвят храната си, без да държат на това дали е добре измита, или не, като за оправдание цитират ред стихове. Те казват, че външната чистота не била толкова важна. Човек трябвало да обръща внимание главно на вътрешната чистота. Храната, която днес се употребява, е толкова нечиста, че стомахът трябва да употреби известна част от времето само за изчистването ѝ. След това вече той пристъпва към смилане на

храната. Ако се случи част от тия сокове да проникнат в кръвта, тя става нечиста.

Казвате: „Как можем да познаем коя храна е чиста и коя е нечиста, както и това каква храна съответства на даден организъм?“. В човек има едно чувство, с което той познава коя храна е за него и коя не е. Ако не можете да намерите съответна храна за вашия организъм, по-добре не яжте. Почакайте ден, два, но да намерите съответната храна за своя стомах. Който яде навреме, той ще научи този закон и ще се благослови; който не яде на време, той ще изгуби добрите условия на живота и преждевременно ще замине. Когато човек се научи да яде правилно и да си избира съответна храна, той е научил вече законите на физическия свят, които постепенно ще приложи и към своя вътрешен живот. Физическите закони имат отношение и към духовните, тоест към вътрешния живот на човека. Мнозина казват, че преди всичко важна е вътрешната, а не външната чистота. Обаче понякога външната нечистота съответства на вътрешната, и вътрешната нечистота съответства на външната. Външният живот трябва да бъде израз на вътрешния, и обратно: вътрешният живот трябва да бъде израз на външния. Така е в живата природа. Закривените нокти на сокола и на орела например, показват тяхната мисъл. Кога именно орелът е научил закона, по който да изкривява ноктите си във вид на кука? Изкривените нокти на орела, на сокола и на ред още грабливи птици говорят за една от техните характерни черти. Въз основа на същия закон, ако човек остави ноктите си да растат свободно, и те ще се завият надолу във вид на кука. Когато ноктите на човека се завъртат надолу, това показва, че и той някога е бил в положението на орел. В този смисъл праведен човек е онзи, ноктите на когото никога не се завъртат надолу. Щом ноктите на човек се завъртат надолу, това показва, че в характера му се създава нещо хищническо. В живота

на този човек е станало някакво вътрешно отклонение. Първоначално този човек е решил да води чист и свят живот, но като се е намерил в затруднение, казал: „Не може да се живее с чистота, с честност; така не върви, ще се отклоня малко от този живот.“. Щом се отклонил от правия път, ноктите му започнали да се изкривяват надолу. Изкривените нокти на човека показват доколко той се е отклонил от диаметъра на своя живот.

Следователно всички недъзи, които съществуват между хората, трябва да им послужат като мерки, по които да съдят доколко са се отклонили от правата посока в живота. Като видите някакъв недостатък, било в себе си, било в другите, това е придобивка, за която трябва да се радвате. Този недостатък показва де сте се отклонили и какво отклонение е станало във вашия живот. В това отношение недостатъците на хората не са техни съществени качества, но са временни отклонения само, които предстоят на изправяне. Кой banker няма да се зарадва когато му се обърне внимание, че при сметките си той е дал някому десет хиляди лева повече отколкото е трябвало? Значи има известни погрешки в живота на човека, за които, ако му се обърне внимание, той се радва и бърза да ги изправи. Тези грешки вървят във възходяща степен. Намирането или посочването на тия погрешки винаги носи известни придобивки. Добре е когато човек види погрешката си, и е готов да я изправи. Опасно е обаче когато не иска да я види или когато се заблуждава в нещо и не може да го види, още повече да го изправи.

Сега, като говоря за заблужденията, срещам религиозни хора, които се заблуждават като мислят, че ще се домогнат до любовта на Бог и на ближния си по лесен начин. Не, докато не изпълняват волята Божия те никога няма да имат Божията любов. Защо е невъзможно това? Ще обясня мисълта си със следния пример. Ако някой надере кожата ви и след това ви накара

да се изложите на силно слънце, какво ще изпитате? Това слънце ще ви милва ли? Не, то ще ви причини големи болки, големи страдания. Целта на слънцето е да ви помогне, да заздравя надраната кожа и вместо нея да образува нова; докато стане това засъхване, вие ще минете през големи страдания. За положението, в което се намирате, слънцето може само по този начин да ви помогне. Следователно грешните хора ние наричаме хора с пропукана аура или хора с одрана кожа. Може ли да се нарече ваш приятел онзи, който е одрал кожата ви? Може ли да се нарече права мисъл онази, която разрушава вашия морал и ви отклонява от пътя, който ви е предначертан? Какво виждате в живота на някои хора? Някой човек е щастлив, доволен, но изведнъж става нещо в живота му, което го отклонява от неговия път, и той изгубва своята радост. Питам: може ли радостта да се губи? Има ред закони в природата, които, ако следвате, никога не можете да изгубите радостта си. Например докато живеете в закона на любовта, никой не може да отнеме радостта ви. В който ден се усъмните в този закон и кажете, че никой не ви обича, вие изгубвате радостта си и се намирате в закона на подпушването. Често слушате някой да казва: „Едно време Бог ме обичаше и тогава аз Му служех; сега вече Той не ме обича и аз се отказвам да Му служа.“ Ако това е зърно, де е погрешката тогава? Да мислят хората така, това показва, че те са несправедливи. От хиляди години насам хората живеят в благодатта Божия, а при това казват, че никой не ги разбира. Кой човек е дал на Бог онова, което Той изисква от него? След всичко това съвременните хора искат животът им да се изправи. Казвам: върнете това, което не е ваше! Нека художникът престане да продава картините си! Нека ученият престане да продава знанието си! Нека свещеникът престане да продава молитвите си! Нека всеки постъпва според закона на любовта – даром приема, даром да дава. Ще кажете, че

е невъзможно днес да се живее без пари. Нека дойде един учител да ми преподава от любов и да остави на мен, аз да му се отплатя с любов. Когато учителят работи с любов, и ученикът ще му отговори с любов. Той всякога ще му бъде благодарен и ще знае как да му се отплати. Обаче, ако учителят постави ученика си в известни материални условия, един от двамата непременно ще бъде изигран. Има случаи когато ученикът свършва училище и измества своя учител. Значи ученикът е излязъл по-хитър от учителя си. Обаче видният музикант никога не може да бъде изместен от своя ученик. Виден музикант е онзи, който работи с любов. Ако ученикът може да замести учителя си, това подразбира, че в света е имало място само за един учител. Светът е толкова широк, че за всеки учител, за всеки музикант има определено място, което никой не може да отнеме. На музиканта, който работи с любов, ще му се каже: „Ето твоето място, което от хиляди години те чака. Седни и свири!“ Същото се отнася до учителя, до учения, до проповедника, до всички хора изобщо, които работят с любов. Тъй щото когато работите по закона на любовта, вие няма да се нуждаете от пари. При това положение парите не могат да играят роля в живота. Защо? Който ви обича, той ще каже: „Влезте в градината ми и си откъснете колкото плодове искате и от което дърво искате.“. Понякога ще пожелаете вие сами да си откъснете плодове от моята градина, а някога ще искате аз да ви откъсна. За предпочитане е някога аз да отворя касата на своя приятел и да туря или да взема от нея колкото искам; някога е за предпочитане той да отвори касата си и да ми даде колкото иска. Това е въпрос на взаимно доверие.

Питам: какво се изисква затова? Високо съзнание. Затова именно апостол Павел казва: „Ние, като ученици на Божествената школа, като хора с високо съзнание, можем да се справим с мъчноотиите в живота и да намерим това, което търсим.“. Който не може

да се справи с мъчнотиите и противоречията в своя живот, той ще остане във временното, в преходното, тоест в обикновения живот. Всеки сам трябва да се справя с противоречията, защото те са последствия на негов минал живот. Всяко нещо, което човек веднъж е пищнал, остава следа от него; всяка мисъл и чувство, които са минали през човека, са оставили следа, по която могат да го познаят.

За изяснение на тази мисъл ще приведа следния пример. Тези дни имаше в стаята ми една чиния с пресен, хубав мед. Няколко оси го помирисали и влезли в стаята; те намерили меда, кацнали на чинията и почнали да смучат. Влизам в стаята си и те веднага ме поглеждат и казват: „Ти си добър човек, няма да ни изпъдиш.“ Добър човек съм, но преди да ядете от меда, вие трябваше да искате позволение. Аз не исках да ги гоня, но взех един чист лист хартия и захлуших с него чинията с меда. Осите веднага се разбягаха и взеха да обикалят около чинията. Като видяха, че не могат да ядат от меда, те веднага дойдоха около мен, взеха да бръмчат над главата ми, да настояват да дигна хартията, с която съм закрил меда, защото по следата, оставена от мен, разбраха, че аз съм турил хартията. Значи каквото пише човек, той остава върху него своите следи. Каквато мисъл мине през ума на човек, добра или лоша, и след като се отдалечи от него, тя пак носи неговите следи; каквото чувство мине през сърцето на човека, добро или лошо, и след като се отдалечи от него, то пак носи следите му. Това показва, че от мислите и чувствата, които се носят в пространството, може да се познае и човекът, от когото са излезли. Като знаем това, ние трябва да оставяме своите добри влияния в света. Ние сме пратени на земята да работим, и от своите добри мисли и чувства да създадем нещо хубаво. Всички наши мисли и чувства ще останат на земята, за да влезат един ден в общия строеж на човечеството.

Един ден, когато напуснете земята, ще видите колко от вашите мисли и чувства са създадени по Божествените правила. Ако те са се развивали по тия правила, вие ще се намирате в положението, за което апостол Павел говори: „Като че нищо нямаме, а всичко владеем.“. Този закон се проверява в отношенията на хората, на всички живи същества изобщо. Например когато обичате някого или когато вас обичат, вие сте готови да дадете всичко. Затова не се изискват много молитви. Когато ученик обича учителя си, колкото последният да е коравосърдечен, той е готов да отвори душата си за своя ученик и да му даде от богатството си, от своето знание. Така постъпват и нашите напреднали братя спрямо нас; те са готови още повече да дават, да ни помагат, ако и от наша страна има разположение към тях.

И тъй, първото нещо, което се изисква от всички, е чистота. Аз не говоря за онази чистота, получена чрез филтриране на мътната вода. Под думата *чистота*, аз разбирам онази първична материя, от която е било създадено човешкото тяло. Тази първична материя оказва влияние върху мислите и чувствата на човек. Под думата *чист живот*, разбирам онова течение на сили, което излиза от Първичния Извор и се влива в живота. Само този живот е в състояние да изчисти нашия живот и да внесе в него вътрешна светлина и доволство. Апостол Павел имаше тази опитност, която изказа в следните стихове: „С чистота, с благодарумие, с дълготърпение, с благодет, с Духа Светаго, с любов нелицемерна, със словото на истината, с оръжия на правдата в дясната ръка и в лявата; в слава и безчестие, в хулене и захваляване; като прелъстници, а истинни; като непознати, а познати; като на умираене, а ето, живеем; като наказани, а не умъртвявани.“.

Прочетете тези няколко стиха от шеста глава, второ Послание към Коринтяните, и правете опити с тях. Съвременните хора прекарват големи изпитания,

вследствие на което дохождат до отчаяние, до умопомрачаване, и никой не може да им помогне. Някой се влюбил в парите си, но случва се, че ги изгубва, и той се отчае; друг някой заема видно обществено положение, но го обвинят, че направил някакво злоупотребиление, а всъщност не го е направил. На тези хора може да се помогне само когато те сами дойдат до закона на чистотата. Вие трябва да знаете, че извън вашия свят има и други светове, с по-напреднали от вас същества, които знаят работите по-добре от вас. И затова, като се намерите в трудно положение, обърнете се към тия същества за помощ. Какво правят в такива случаи съвременните хора? Те се обръщат за помощ към Петко, към Иван или Стоян, като казват, че Бог бил високо, не ги чувал; ангелите били ефирни същества, не могли да влязат в положението им, а светиите били заети, не могли да им се отзоват в помощ. Не, съществува един свят, толкова възвишен и чист, толкова отзивчив и чувствителен към страданията на хората, че при най-слабото апелиране към съществата от този свят за помощ, веднага се получава отговор. Ето защо всички трябва да апелираме към този възвишен свят. Казано е в Писанието: „Само чистите по сърце ще видят Бог.“. Действително, само онзи ще открие лицето си пред нас, който истински ни обича. Който не ни обича, той никога няма да открие лицето си пред нас. Казано е още: „Не можеш да видиш лицето ми и да останеш жив.“. Защо Бог е казал така на Моисей? Защото той си позволи да убие един египтянин и да скрие тялото му в пясъка. Дълго време Моисей не можа да изкупи своя грях. Бог му каза: „Понеже твоите ръце са изцапани с кръв, ти няма да видиш лицето ми, докато не се изчистиш.“. Моисей мислеше, че с убийство ще може да освободи израелския народ. Той извърши убийство, но не видя Божието лице. И всеки християнин, който мисли, че като изцапа ръцете си с кръв

ще види Бог, той се лъже. Докато хората не изчистят ръцете си от кръвта на братята си, те никога няма да видят лицето на Бог.

Сега и на вас се проповядва чистота! На кои вас? На онези, на които ръцете не са изцапани с кръв. Мнозина от вас имате малки и големи недъзи, но за да се справите с големите недъзи, първо трябва да се справите с малките. Ако не можете да се справите с един малък недъг в себе си, по никой начин не можете да се справите с големия. С какво се отличават съвременните автомобили? С голяма подвижност. Също така и човек трябва да бъде гъвкав, подвижен, навсякъде да се върти и обръща, но никога назад. Той трябва да минава през всички пътища без да причинява пакости. Това значи разумен човек! Разумният лесно се справя с големите мъчнотии в живота си.

Казвам: всеки трябва да изучава великата наука на религиите, която води към придобиване на новия живот, който ще разреши личните, семейните и обществените въпроси в живота. Всеки трябва да се стреми не към дълъг, но към безсмъртен живот, да разбира елементите на този живот. Например хващат някого, турят го в затвор, бият го, изтезават го, а той плаче, моли се на Бог да го освободи. Ако този човек е праведен, той трябва да се справи лесно с това положение. Дошло е време когато праведният не може да бъде бит! Дошло е време когато праведният не може да бъде измъчван! Дошло е време когато праведният не може да бъде разпъван! Като говоря за праведния, аз разбирам ония благородни, възвишени души, които приличат на чисти извори. За такива праведни хора именно е дошло време да не бъдат бити и измъчвани. Всеки човек може да бъде праведен, да се издигне над обикновените условия на живота, над дребнавостите. Как може да се постигне това? Като престанете да се оплаквате от вашите болки и страдания.

— Ама стомах ме боли.

— Престанете с болките на вашия стомах!
— Ама ревматизъм имам.
— Престанете да мислите за вашия ревматизъм!
— Главата ме боли.
— Престанете да се занимавате с вашето главобо-
лие!

— Условията на живота са лоши.
— Престанете да вярвате в лошите условия!
— Баща ми умрял.
— Престанете да вярвате в смъртта!
— Война ще има.
— Престанете да вярвате във войните!
— Светът ще се свърши.
— Престанете да вярвате в свършването на света!
— В другия свят ни чакат големи мъчения.
— Престанете да вярвате в мъченията на онзи свят!

Престанете да вярвате във вашите къщи, които носят хиляди нещастия в света! Вярвайте в Божественото, което всеки момент се проявява! Вярвайте в малката светлинка, в малката радост, която се проявява в душите ви! Вярвайте в Бог, тъй като Той се проявява във вас! Бог е създал света и Той сам е определил отношенията си към всяко живо същество. Щом е така, никога не заставайте между Бог и кое и да е живо същество. Всеки човек трябва да се постави на своето място! Клетките на стомаха не могат да се съединят направо с клетките на мозъка, между тях има ред други клетки. Ако си клетка от стомаха, първо ще се организираш със стомашните клетки, а после с останалите; ако си клетка от краката, първо ще се организираш с клетките на краката, а после с останалите. Следователно първата задача на човека е да намери своето място в природата, и оттам да намери пътищата и съобщенията към великата мисъл, която работи в света.

„Като наскърбени, а то винаги сме радостни.“ Радостен е онзи, който е разбрал смисъла на живота.

„Като че нищо нямаме, но мнозина обогатяваме.“ Богат е онзи, който след като е мислил, че нищо няма, повярва, че всичко има в себе си. Богат е онзи, който може да вярва като дете, че всички богатства в природата са и негови богатства. Една от проявите на истинската вяра е вярата на детето. Ще приведа един пример за чистата детска вяра. Това се случило някъде в България. Една майка казала на детето си: „Хайде, мама, днес ще те заведа на площада, дето ще има молебен за дъжд.“. Детето се приготвило да върви с майка си, но първата му работа била да си вземе чадър.

— Защо ти е, мама, чадър?

— Ами нали ще вали дъжд след молебена?

— Не ти трябва чадър, остави го у дома.

— Не, не искам да се мокря, дъжд ще вали! – отговорило детето. Значи майката не вярвала, че ще вали дъжд, а детето повярвало. Такава трябва да бъде вашата вяра! Щом се молите за нещо, трябва абсолютно да вярвате в него. Вяра без съмнение се изисква от всички хора! Дойде някой студент при мен и ме пита:

— Ще издържа ли изпита си?

— От вярата ти зависи. Ако вярваш, ще издържиш изпита; ако не вярваш, няма да го издържиш.

— Искам сигурно да зная – ще го издържа, или не.

— Щом се съмняваш, ще те скъсат.

Когато Божественото говори, то говори само веднъж, никога не повтаря едно и също нещо. Следователно, ако Бог ти казва нещо, ще повярваш, и втори път няма да задаваш същия въпрос. Някой е болен и запитва Бог ще оздравее, или не. Ако Бог му каже, че ще оздравее, той трябва да повярва. Хиляди хора могат да твърдят противоположното, но той трябва да вярва на Божиите думи. Бог е онзи, който върши чудесата в света. Хората не вършат чудеса. Вярвай в Бог и ще видиш Неговите чудеса. Той ще ти бъде учител, а ти – Негов ученик. Ние трябва да бъдем като малките деца, да вярваме в Бог като в свой баща. Зablуждение

било да се вярва в Бог. Покажете ми един човек, който да е свободен от заблуждения! Ако е въпрос за заблуждения, съвременните хора са хипнотизирани от своите заблуждения. Учени и прости, богати и бедни, учители и ученици, родители и деца, всички се намират под влиянието на своите заблуждения, вследствие на което се явяват ред страдания, нещастия, болести, разочарования и т.н. В това отношение съвременните хора не могат още да се нарекат истински вярващи.

Сега аз говоря за вярата принципино. И ако вие повярвате в Божествената истина като дете, моментално ще съблечете старата си дреха и ще се облечете в нова, както змията съблича старата си кожа. Ако не можете да направите това, вие сте в положението на влечуго. Идват при мене наши братя и ми казват за един брат, че бил много болен, щял да замине за онзи свят. Отивам при този брат, гледам го, лежи, пъшка, не може да стане, да се пораздвижи. Казвам му: по този начин ти няма да оздравееш. Толкова дни вече откак лежиш. Трябва да станеш от леглото си и да ходиш!

— Не мога да се държа на краката си.

— Нищо от това, ще станеш с риск даже да паднеш. Ако паднеш, ще започнеш да пъплиш по земята като малко дете.

— Не съм животно да пъпля.

— Така е дошло сега, ще носиш и това положение, докато излезеш вън от стаята. Ще попъплиш малко, ще спреш, ще повдигнеш мисълта си към Бога и ще кажеш: „Господи, благодаря, че ми даде възможност и това да направя. Помогни ми сега да се изправя на краката си!“ Смирение се иска от вас! Ако някой човек е в последния час на живота си, той може да се възвърне отново към живот като повярва в Бог и се предаде в ръцете Му, Той да работи върху него. Остави ли се напълно в ръцете на Бога, без никакъв страх, без съмнение, без всякакви лекарства, но с абсолютна вяра, той ще види силата на Бог.

Ако искате някакви лекарства, било като лечебни средства или средства за чистене, ще ви препоръчам следните: изпивайте на ден по два – три килограма чиста гореща вода. Ако сте на крак, носете сами вода. Носенето на вода се отразява благотворно върху организма. Освен това правете дълбоки вдишвания, да разширите дробовете си. Болният трябва сам да кладе огън. Много болни не оздравяват лесно, защото очакват всичко от своите ближни. Болен ли си, стани полека от леглото си, донеси малко вода и си почини. После наклади огъня, тури вода да се вари; като заври водата, пий няколко чаши гореща вода и пак си почини. След това направи няколко дълбоки вдишки, да поемеш въздух с целите си дробове. Само по този начин болният може да се лекува. Човек трябва да бъде слуга първо на себе си. Когато е здрав пък, той сам трябва да се грижи за прехраната си, сам да работи земята, да изкарва и за себе си, и за ближните си. Това не значи, че всеки трябва да стане земеделец. Тъй както днес се прилага земеделието, според мен това е лакомия – всеки се стреми да изкара колкото може повече. Достатъчно е всеки човек да изкарва по 20 – 30 килограма жито за себе си.

И тъй, всички трябва да се върнем към Бог. Всеки труд, всяка работа, която вършим за Бог, е свещена. Дали работата ни ще се отнася до изучаването на твърдата материя, на въздухообразната, на течната, или най-последно ще изучаваме огъня, тя е свещена работа, щом е за Бог. Ако не работим за Бог, с каквото и да се заемем, тази работа не е свещена. За кого трябва да работим, да учим и да се трудим? За Бог. Каквото Той ни говори, каквото Той ни учи, трябва да Го слушаме. Срещате някой хиромантик, той вземе ръката ви, погледне я, и по нея определя вашия характер. Казвам: само това не е достатъчно. Истинският хиромантик трябва да чете на ръката миналото, настоящето и бъдещето. Такъв хиромантик може да определи на чове-

ка след колко години точно ще замине за онзи свят, кой ден, кой час и коя минута; какъв ще бъде денят на заминаването му, слънчев, мъглив или дъждовен – всичко това той може да предскаже с най-големи подробности. Един хиромантик адепт среща едного и му казва, че след 20 години ще замине за онзи свят.

— Как така? Аз съм съвсем здрав човек.

— Това нищо не значи. По това време ще се отвори война и ти ще вземеш участие във войната. Една граната ще падне близо до теб, ще се пукне и ще те задигне за онзи свят.

— Какво да правя тогава?

— Ако не вярваш, ще провериш думите ми; ако по-вярваш, има възможност да се измени съдбата ти.

— Как?

— Като повярваш в Бог с вярата на детето и изпълниш Неговата воля. Само Бог е в състояние да измени съдбата ти. Иначе ще опиташ думите ми.

Следователно, ако вие не искате тази граната да падне пред вас и да отнеме живота ви, ето пътят – абсолютна вяра във великото, в безграничното! Сега е най-благоприятното време. Това говори Бог в нас. Аз не говоря за онези богове, които са заблудили и заблуждават хората, които са ги измъчвали и терзали, но говоря за Единния Бог, който е говорил на душите ни и в миналото, говори и в настоящето, ще говори и в бъдещето. Той внася в човека твърдост, издръжливост. Той внася и мекота. Той внася в умовете светлина, а в сърцата – топлина. Той внася в душите на хората всичко възвишено и благородно. Отличителното качество на Бог е, че всичко дава, а нищо не взима. Онзи, който само взима, той е меситинът, тоест посредникът при покупко-продажбите. За да разбере Бог, за да Го познае, човек трябва да се свърже с Него и тогава ще види какви блага Той му е дал, какви заложби е вложил в душата му. За тази цел човек трябва да приеме в себе си Божията любов, мъдрост и истина.

Щом ги приеме, той ще се свърже с Великото Начало на живота. Мнозина се съмняват в думите ми и затова вратата към този възвишен свят остава за тях затворена. Щом повярват, вратата се отваря и душата им почва да се пълни с благата на този свят. Щом Бог ви е създал, вие трябва да работите върху себе си, за да развивате всичко онова, което Той е вложил във вас. Казвате:

- Време ли е да започнем тази работа?
- Вие сте закъснели даже.
- Няма ли да се ограничим от тази работа?
- И без нея вие сте се ограничили вече, а тази работа ще ви освободи от ограниченията. Обаче вие сте свободни да вярвате или да не вярвате, да работите, или да не работите.

Често слушате някой мъж да казва: „Аз не искам да бъда мек като жена.“ Жената пък казва: „Аз не искам да бъда твърда, настойчива, като мъж.“ Това са човешки измислици. В даден случай мъжът трябва да бъде мек като жена; в друг случай пък жената ще бъде твърда като мъж. Половете се сменят. Жената и мъжът са форми, които могат да се менят. Днес някой е мъж, в бъдещия си живот ще дойде в женска форма. И обратно: в друг живот жената може да дойде в мъжка форма. Когато дойде до великите Божии принципи, човек ще разбере, че между всички форми, които съществуват на земята, има тясна връзка, чиято същност трябва да се знае. Човек може да носи рокля вместо панталони, и обратно: той може да носи панталони вместо рокля. В този смисъл, като човек, ти трябва да бъдеш мек, подвижен като водата; да се разширяваш като въздуха; да бъдеш твърд, устойчив като въглерода и най-последно, да имаш светлината и топлината на огъня. Човек трябва да развива тези качества в себе си. Това са елементи, които се съдържат във всеки човек, но от него се изисква работа, за да ги развие. Защо трябва да ходите при другите хора, от тях да купувате светлина и топлина?

И тъй, всеки човек може да бъде връзка, проводник между Бог и хората, да им помага, да улеснява техния път. Такъв човек може да се нарече приятел на човечеството. Когато Христос е казал, че трябва да обичаме ближния си като себе си, Той казва кой именно е нашият ближен. Нашият ближен не е ли онзи самарянин, който може да ни помогне в нужда? Не пренебрегвайте човека, който може да предизвика във вас мекота или чувство на състрадание. Ако някой човек втвърди сърцето си, невидимият свят ще изпрати при него болни, бедни, немощни, да събудят в него мекота. Затова той не трябва да презира тези хора. Мекото сърце, мекият отговор, мекият поглед спасяват човека от много злини. Когато някой човек е станал твърд повече отколкото трябва, той е изгубил мекотата на сърцето си.

Съвременните хора препоръчват труд, тежка физическа работа, за да затвърдят мускулите си. Аз пък не препоръчвам твърдост на мускулите, но пластичност. Работата е упражнение; дишането е упражнение; храненето е упражнение. Де е животът тогава? В любовта. Когато в сърцето на човек се яви първия лъч на любовта, едва тогава той започва да живее. А в света е точно обратно. Когато някой започне да люби, хората казват: „Опасна е работата на този човек!“. И започват да философстват: „Любовта е илюзия, любовта е фантазия и т.н.“. Според мен единственото най-безопасно нещо в живота, това е Божията любов. Като говоря за любовта, аз нямам пред вид вашите разбирания за любовта; аз говоря за първия момент, в който любовта се проявява в душата на човека и го застава да обикне всички хора, да ги почувствува като братя и да каже: „Господи, благодаря Ти за първия лъч на Любовта, с който ме огря!“. Който веднъж само е изпитал тази светлина и топлина в душата си, той разбира вече другите хора и се радва, че и преди него е имало такива, които са сочили на хората пътя към вечната светлина

и знание. Испиташ ли тази благодарност към Бог, едновременно с това ти я пренасяш вече на общия олтар на човечеството. След теб още много твои братя ще дойдат на този олтар да принесат своя дар.

Казвам: за да ви огрее първия лъч на любовта, вие трябва да се освободите от всички болести и заблуждения, които днес ви измъчват. Болестите са вашите барометри. По тях се съди доде сте стигнали и какво ви липсва. Докато минавате още през болестите, благодарете на Бога и молете се да ви помогне да разберете какво ви липсва. Засега те представят отрицателната страна на вашия живот. Един ден, когато се справите с вашите болести, ще дойдете до положителната страна на живота. Казва някой: „Здрав бях, но хората ми отнеха здравето.“ Не, никой не може да отнеме здравето на човека; никой не може да отнеме храната, въздуха, водата, светлината, топлината, както и мисълта и чувствата на човека. Те са негови съществени, необходими елементи, дадени му още от създаването на света. Христос казва: „Аз съм живият хляб, и който ме яде, никога няма да огладнее. Аз съм живата вода, и който ме пие, никога няма да ожадне.“. Значи хлябът и водата са единствените реални неща в света, без които не може да се живее. В който момент съзнаете, че имате живия хляб и живата вода в себе си, вие ще влезете във Вечния Живот, дето душата се пълни с радост и веселие. При това положение само, човек може да каже: „Като че нищо нямаме, а всичко владеем.“. Щом съзнавате, че Бог живее във вас, вие ще можете да помагате на бедни, да лекувате болни и да се радвате, че Бог се проявява чрез вас. Когато срещна човек, който мисли право, аз се радвам. Някой говори, иска да ме убеди, че е прав, че мисли право. Всеки познава правата мисъл и правото чувство. Ако не вярвам в теб като в душа, която Бог е създал, аз не съм на правата страна; и ако не те познавам такъв, какъвто си създаден от Първата Причина, аз не съм на правата страна. За да

бъдем на правата страна, ние трябва да се познаваме такива, каквито първоначално сме били създадени.

Сега на всички се препоръчва чистота. Молете се да ви освободят от всичко нечисто, което ви опетнява. Ако влезе някой във вашия двор и изнесе навън всичката смет, направил ли ви е някакво зло? Ако влезе някой в дома ви, отвори касата ви и обере всички крадени пари от векове насам, направил ли ви е някакво зло? Този човек не само, че никакво зло не ви е направил, но добро ви е направил, защото вместо крадените пари, той е турил от своите пари, придобити с чистота и святост. Не само това, но ако дойде някой и съвършено изпразни касата ви без да тури нещо в нея, и в този случай даже не ви е направил зло. Защо? Защото касата на човек трябва съвършено да се изпразни, за да дойде върху него Божието благословение. Ако стомахът ви не се изпразни, можете ли да вложите нещо ново в него? Ако дробовете ви не се изпразнят, можете ли да вложите в тях чист въздух? Красиво е човек да се опразни. Живите хора са всякога празни, а умрелите са пълни. Какво разбираме под думата *празнота*? Под думата *празнота* разбираме възприемане на нещо от Божествения свят. Празненето означава правилна обмяна между Бог и човек. Само така ще разберете Божията пълнота.

Желая ви сега да имате празни стомаси, празни дробове, празни каси, за да ги пълните с Божествени блага! Желая понякога и умовете, и сърцата ви да бъдат празни, да се пълнят със светли мисли и благородни чувства! Само чрез празнене вие ще имате непреодолим копнеж към придобиване на вечното. Докато умът ви е пълен, вие ще мислите, че всичко имате и всичко знаете. Щом умът ви се изпразни, ще имате копнеж за велики и светли мисли. Днес се търсят хора с празни умове, с празни сърца, с празни стомаси и дробове, с празни каси. Празни от какво? Празни от стари, нечисти неща. Когато лекарят дойде при някой

болен, първата му работа е да даде на болния очисти- телно, да изпразни стомаха и червата му. И природа- та има определен ден за изпразване. Разумните хора трябва да изпразват съзнанието си. Когато се говори за покаяние, разбираме изпразване на човешкото съз- нание от всичко онова, което му е причинявало болки, страдания, разочарования. Пълнотата на съзнанието, с която човек е разполагал досега, е била бремене за него. Това бремене трябва да падне! Бременето на човешкото съзнание индусите наричат карма; освобождаването от това бремене, те наричат благодат. Само Божията лю- бов е в сила да освободи човек от това бремене. С товар ли, или без товар е по-добре? Без товар е по-добре да се живее, отколкото с товар. Щом е така, за в бъдеще човек няма да товари стомаха си толкова много, както днес прави. Той ще бъде като пчела. Ще близне малко мед и ще се задоволи. Следователно има начин за ле- сен живот. Той се заключава в носене на малък товар, на малко бремене. Този живот се отнася до съзнанието на човека. Първо той ще го приеме в съзнанието си, после ще го живее вътрешно, а след това вече ще го изрази навън. Тогава праведните ще се хранят даром. „Като оскърбени, а то винаги сме радостни.“ Желая ви от днес да имате тази радост в себе си, тази абсолютна вяра, че Бог е вложил доброто във вас! Вярвайте и ще имате това благо! Ако искате да бъдете добри, учени хора – вярвайте! Ако искате да бъдете богати, силни, красиви хора – вярвайте! Каквото добро пожелаете – вярвайте, че ще го постигнете! Не туряйте никакви пречки, никакви граници на Божиите блага, и ще ги придобиете!

25 септември 1927 г., гр. София

Мек ответ

*Притчи Соломонови,
глава 15*

Сега ще прочета 15 глава от Притчите. Притчите представят книга, която съдържа мъдри изречения и поговорки за практическия, за временния живот на хората. Те не се отнасят до идейния живот, но до обикновения живот на човека. Който иска да знае как да постъпва в живота си, нека чете Притчите и да се поучава от тях.

Мек ответ утихва ярост; А жестока дума възбужда гняв.

Всички сте опитали ефекта на острия, на грубия отговор. Той глобява човека. Ако отидете в някое учреждение и кажете на някой от чиновниците една остра, груба дума, веднага ще ви глобят или ще ви подведат под отговорност; след всяко глобяване вие ще се огорчите и ще кажете, че в света съществуват само неправди. Обаче кажете ли една мека дума, никаква глоба, никаква отговорност няма.

Езикът на мъдрите украсява знанието; а устата на безумните изригват глупост.

Казвам: когато работите на хората не вървят добре, те започват да разискват върху въпроса защо светът е създаден така. Който не обича да работи, той казва: „Защо трябва човек да работи? Бог не може ли да създаде такъв свят, в който да не се работи?“. И без работа може. Как? Като легне човек болен. Болният лежи по цели дни на леглото си, но други работят за него. Тогава кое е за предпочитане: да лежиш на леглото болен и да не работиш, или да работиш и да си здрав? Последното положение е за предпочитане – да

работиш, но да бъдеш здрав. Ако лежиш на леглото си и не работиш, гърбът ти ще се ожули; пък, ако си здрав и работиш, краката ти ще се подбият. Значи при почивката на леглото гърбът ти ще се протрие; при работа, ръцете и краката ти ще усетят. Обаче, ако някой търси още по-лесен живот, при който нито гърбът да се охлузи, нито ръцете и краката да се движат, от него нищо няма да остане.

Какво означава стихът *езикът на мъдрите украсява знанието*? Езикът на мъдрия може да се уподоби на хубавите дрехи, с които човек се облича. Значи, който се облича с хубави дрехи, той минава за умен, за знаещ човек. Така е за онзи, който наистина е умен човек. Обаче, ако глупавият се облича с хубави дрехи и по този начин иска да мине за умен човек, той изпада в смешно положение. Когато млад, левент момък се облича добре, по-красиво нещо от това няма; обаче когато стар, прегърбен човек се облича хубаво и иска да обърне внимание на хората, той става за смях.

Очите Господни са на всяко място: наблюдават злите и добрите.

Съвременните хора разискват върху въпроса има ли Господ очи, или няма. Едни поддържат, че Господ има очи и всичко вижда; други поддържат, че Той не вижда какво се върши на земята. Обаче и онзи, който твърди, че Господ вижда всичко, като отиде на нивата по сто пъти на ден бодe воловете си с остена, както и онзи, който казва, че Бог няма очи и не вижда какво правят хората на земята. Ако ти си търговец, който има да плаща няколко полици, и твоят кредитор дойде в дома ти и започне да те бодe с остена си, какво ще бъде твоето положение? Следователно, щом вярваш, че Бог всичко вижда, ти не трябва да бодеш воловете си с остен. И воловете разбират от меки думи. Щом си ги впрегнал и си задоволил всичките им нужди, те и без остен ще орат. Какво правят съвременните хора? Говорят за Бога, а мушкат с остен. Не, като го-

ворите за Бога, остенът ви ще бъде нагоре. Езикът на човека е остенът, с който той си служи. Кога именно човешкият език е изправен нагоре? Когато човек говори меко, тихо, и от нищо не се дразни, езикът му е нагоре. Хората го хулят, обиждат, но той остава тих и спокоен. Когато остенът, тоест езикът на човека, е надолу, той ще се натъкне на Мойсеевото учение – „око за око“, или остен за остен. Тъй щото всички трябва да знаете, че очите Господни са на всяко място, дето има живот. В гробищата, дето живот не съществува, Бог не е там. Ореш ли на нивата, Господните очи те наблюдават. Учиш ли, добър човек ли си, Господните очи те наблюдават. Какво представя разораната нива? Разораната нива е животът. Този живот ще бъде толкова по-добър, колкото е голямо Божието благословение върху него. Следователно, ако Бог не съществуваше, никакво благословение нямаше да има в живота. Щом вашите ниви са полети от дъжда, огрени от слънчевата светлина и топлина, това показва, че Бог съществува и щедро раздава своите блага.

Сладък език е дърво за живот, а необуздан е съкрушение на духа.

Значи от езика излизат много работи: и добри, и лоши. Той дава и взима. Когато езикът не е на мястото си, хората един на друг съкрушават духа си.

Безумният презира поуката на баща си, но който внимава в изобличението, е благоразумен.

Съвременните хора не обичат да им правят бележки. Трябва ли коларят да се обижда когато някое малко дете му обърне вниманието, че една от осите на неговата кола е паднала? Трябва ли той да се обърне към това дете и да му удари плесница само защото се осмелило да го спре в пътя му? Ако след такава забележка той набие това дете, този колар е болезнено честолюбив. Напротив, коларят трябва да благодари на детето, да го качи на колата си, да го повози малко и да му каже: „Благодаря ти за голямата услуга,

която ми направи; ако ти не беше видяло падналата ос от колелото, аз щях да остана сред пътя.“. За всяка бележка, която ни се прави от когото и да е, по какъвто начин и да е, ние трябва да благодарим. Бог изпраща хората да ни обърнат внимание на нещо, което ние сами не виждаме. Дали този човек, или това дете ще ти говори меко или остро, това е негова работа. За тебе е важно да ти се каже, че една от осите на твоите колелета е паднала, а как ще ти се каже не е важно. Вслушвайте се във всяка дума, която излиза от човек, изпратен от Бога.

В дома на праведния има голямо изобилие; а в дома на нечестивия – смущение.

Питам: отде започват споровете в живота на хората? Обикновено споровете започват от малките работи. Например ти влизаш в дома на свой приятел, който те посреща добре, с разположение, радва се, че си го посетил. Обаче ти взимаш една губерка и я забиваш на дълбочина два сантиметра в ръката на приятеля си. Може ли след това приятелят ти да запази доброто си разположение? Външно той може да се усмихне, да не даде вид, че си му причинил някаква болка, но вътрешното му разположение е накрънено. Вътрешно той се намира в известно противоречие. В този смисъл губерката, с която сте причинили болка на вашия приятел, е човешкият език, който вие не сте употребили на място. Когато срещнете приятеля си, скрийте вашата губерка в кожена кесия и не дупчете с нея. Този ден не ви трябва губерка.

— Ами с какво ще шием?

— Този ден можете и да не шиете.

Разговаряйте се меко с приятеля си. Ако правиш въпрос за шиене, губерката ще излезе на лице и тогава положението става опасно и за двамата.

Устните на мъдрите сеят знание; а сърцето на безумните не прави така.

Значи знанието трябва да се сее. Де трябва да се сее? На нивата, тоест в живота.

Жертвата на нечестивите е мерзост Господу; а молитвата на праведните е приятна Нему.

Казват за някого: „Този човек е щедър, много дава за Господа.“. Този човек дава за Господа, но след като е обрал десетки хора. Не, с крадено жертва не се прави. Жертвата се обуславя от един велик закон в живота. Има смисъл да жертваш, но само от онова, което ти сам си спечелил. Работи, и от онова, което си придобил с пот на челото си, с работа, можеш да жертваш. А тъй, да взимаш чуждо нещо и да го принесеш в жертва, това е мерзост Господу. Да печелиш на лотария и от тези пари да даваш за Господа, и това още не е истинска жертва.

Пътят на нечестивия е мерзост на Господа; Но Той обича тогози, който тича след правдата.

Казвате: „Каква полза от това, ако се тича след правдата?“ Да тичаш след правдата подразбира да тичаш след Господа. Щом тичаш след Господа, и благословиението ще дойде. Кога ще дойде това благословение? За умните, за благородните хора отчаяние няма и обезсърчение няма. Те имат търпение да чакат и казват: „И за нас ще дойде Божието благословение.“. Разумният не определя срок за нещата. Той знае, че Бог е предвидил доброто за човека, като същевременно е определил и срок за реализиране на това добро.

Има лошо наказание за онези, които се отбиват от пътя; И който мрази изобличение, ще умре.

Питам: кое е по-добре – да приемеш изобличение и да живееш, или да мразиш изобличение и да умреш? Когато ви кажат лоши, обидни думи, обърнете се към Господа и кажете: „Слава Богу, че се избавих от смъртта!“ Приложението на този стих в живота се свежда към следното: благодарете на Бога, че ви е избавил от смъртта. Двама души селяни се напили и започнали да спорят за нещо. Едно малко дете ги вижда, спира

се при тях и започва да им се смее. В това време минава покрай тях един господин и като вижда, че детето седи при пияните селяни, удря му плесница и казва: „Да си вървиш оттук! Не е твоя работа да седиш на това място.“. Детето се разплакало и тръгнало за дома си. Не се минали и десет минути даже, един от пияните селяни извадил револвера си и застрелял другия. Ако детето беше останало при пияните селяни, и то щеше да пострада. Значи този господин го избавил от смърт. То получи една плесница, но животът си запази. Следователно вие трябва да благодарите на всеки човек, който може да ви избави от смъртта. Често хората застават там, дето не е мястото им, и трябва да дойде някой отвън да им удари една плесница, за да ги избави от смърт. При това положение вие трябва да благодарите на Бога, че е изпратил човек да ви избави от смъртта.

Адът и погибелта са явни пред Господа – колко повече сърцата на човеческите синове!

Присмивателят не обича избличителя си, нито ще отиде при мъдрите.

Изобщо, в света има хора присмиватели, шегобийци. Външно те минават за мъдри, не дружат с глупави хора. Обаче когото видят, те са готови да го осмеят.

Сърце весело прави засмяно лице; А от скръбта на сърцето, угнетява се духът.

Сърцето на разумния търси знание. Това знание го прави весел. Значи между знанието и веселието има известно съотношение. Весело може да бъде сърцето само на разумния човек, който има знание. Защо? Защото знанието носи за човека придобивки. Весел е човек, когато придобие нещо. Който иска да бъде весел, той трябва да търси онова знание, което носи придобивки със себе си. Всеки, който е придобил нещо в живота си, той непременно е разполагал с някакво практическо знание в себе си.

Всичките дни на скръбния са зли; А веселото сърце е всякогашно пируване.

По-добро малкото със страх Господен;

Нежели съкровища много и смущение в тях.

Ние превеждаме думата *страх* с думата *любов* и вадим следната поговорка: *По-добре малко, но с любов, отколкото много без любов.* По-нататък, в 17 стих се развива същата мисъл, но с други думи.

По-добра е гощавката от зеле с любов, Нежели хранено говедо с омраза. Значи по-добре е да те нахранят със зеле, но с любов, отколкото с печена пуйка и с омраза.

Яростний человек възбужда прения; А дълготърпеливий утихва карания.

Пътят на ленивия е като с тръни изплетен; А пътят на правите е изравнен.

Значи всеки неравен път е път на ленивия.

Мъдър син весели отца; А безумен человек презира майка си.

Глупостта е радост на скудоумния; А разумний человек ходи направо.

Дето няма съвещание, намеренията се осуетяват; А в множеството на съветниците утвърждават се.

Често хората вършат работи без да ги обмислят и после казват: „Добър е Бог, Той ще ни помогне.“. Бог е добър, но вие взехте ли Неговия съвет за извършване на тия работи? Добрият слуга отива при господаря си и го пита: „Господарю, как да постъпя?“. Ако някой слуга казва, че господарят му е добър, но не отива за съвет при него, каква работа ще свърши той сам?

Человек има радост чрез ответа на устата си; И дума на време казана, колко е добра!

За разумния е пътят на живота нагоре, За да се уклони от ада долу.

Господ съсипва дома на горделивите; А утвърдява предела на вдовицата.

В последния стих вдовицата се взима като символ на слаб човек, който няма помощник в живота.

Користолюбивият смущава дома си; А който мрази даровете, ще живее.

Користолюбив човек е този, който желае повече, отколкото му е необходимо. Някой казва, че не желае много; желанията му се простирали дотолкова, да може да живее. Та всеки човек има толкова. От хиляди години насам откак светът съществува, на всички хора е дадено толкова, колкото да поддържат своя живот, да задоволят необходимите си нужди. Има хора, които сами казват, че не са доволни от това, което им е дадено, но искат повече.

Сърцето на праведния преговаря да отговаря; А устата на нечестивите изригват зло.

„Праведният преговаря“ – това значи, че той дълго време мисли, изслушва, докато започне да говори. Той не бърза да говори. Добре щеше да бъде, ако човек не бързаше, но предварително обмисляше нещата и тогава действаше. С бързането си съвременните хора изпадат в положението на онзи дядо, който като дошъл до един трап, погледнал го и си казал: „Кой ще заобикаля сега този трап? Колко такива трапове съм прескачал на младини! Ще се засилия и ще прескоча този трап.“. Засилил се той, и хоп, в трапа! Тщеславието заговорило в този дядо и го заставило да прескочи трапа, да се покаже, че може. Обаче като излязъл от трапа, той се поогледал наоколо и си казал: „Каквото е на старини, такова беше и на младини!“. Този старец трябваше да премери силите си и тогава да се засилва да прескача трапа. Който не измерва силите си предварително, и той постъпва като този дядо: засили се да прескочи трапа, но там остава. Ще седи там, дано се намери някой да му помогне, и ще си мисли: „Тъй ли беше на младини?“. Ако не дойде някой да му помогне, ще се помъчи и сам ще излезе. Тогава ще си каже истината: „Какъвто съм сега, такъв бях и на младини.“.

Действително, ако човек не работи върху себе си и не се упражнява, и на стари години остава такъв, какъвто е бил на младини. Който работи върху себе си, той може да превърне лошите работи в добри, но затова се изисква постоянство, работа и труд.

Господ е далеч от нечестивите; А слуша моленето на праведните.

Едно правило трябва да имате предвид. За човек, който няма разположение да слуша Бога и да изпълнява Неговата воля, Писанието казва, че Господ е далеч от него. Преди християнството още, на хората е било известно, че Бог всякога слуша моленето на праведните. По това няма две мнения.

Светът на очите весели сърцето; И добрата вест утлъстява костите.

Този стих се отнася до разумния живот.

Ухо, което слуша животворното изобличение, Пребивава между мъдрите.

В този стих се дава голямо насърчение на човека. Значи, който има ухо и може да издържи изобличението на живота, той ще живее между мъдрите. Тъй щото всеки трябва да знае, че животът изобличава. За да живееш между мъдрите, трябва да те изобличават. Колко пъти учителят ще поправа тетрадките на своите ученици! Колко пъти той ще зачерква грешките им с червено мастило! Колко пъти майките ще правят корекции на своите деца!

Който отхвърля поучението, мрази душата си, А който слуша изобличението, придобива разум.

Когато изобличават глупавия, той казва: „Вие ли ще ме учите? Аз не зная ли това?“. Мъдрият човек обаче слуша. Той често изпада между хора, които говорят глупости, но той на всичко дава ухо, слуша. Той се учи от тях, размишлява защо тези хора живеят така и намира начин как да работи. Той не ги съди защо са такива, защо постъпват така, но си казва: „Аз трябва да работя между тия хора. Тяхната нива е буренясала. На

време не работих между тях, но сега трябва да впрегна плуга си, да разора нивите им.“. Те си говорят, карат се, а той си прави своите планове. Като слуша някои хора да се карат, той си казва: „Ако бях орал и копал на време, днес нямаше да бъде така. Сега аз съм виновен за тяхното положение.“. А вие казвате:

— Аз ли съм най-крив, най-виновен?

— Че не си и най-прав.

— Аз ли съм най-грешен?

— Че не си и най-праведен.

И едното, и другото е вярно. Това са ред положения в живота.

Страхът Господен е поучение на мъдрост; И смирението предходи пред славата.

Казвам: човек трябва да се смири! Защо? Нима човек трябва да стане мост, всички да минават отгоре му? Чудни са съвременните хора в своите заключения! Да не ставали мост! Да, но престрелки има. Отвори се война и се започва страшно сражение: генералът се качва на коня си, вади нож, удря надясно – наляво, коли. Но ненадейно го удари някое парче от граната и той падне на земята, а конят отгоре му. И след това цели отряди минават през него, не искат да знаят, че тук лежи ранен един генерал. При това положение няма ли да се смири човек? Ще се смири, няма какво да прави. Като отминат всички, генералът ще стане и ще каже: „Слава Богу, че оцелях! Колко умни животни били конете! Прескачаха ме, без да ме тъпчат. Добре, че ме раниха само.“. Конят никога не стъпва на ранен човек. Следователно, като дойдеш до смирението и паднеш на земята, ще благодариш на Бога, че конете не те стъпкаха. Този генерал беше поставен от своето началство да управлява войската, но Господ го свали долу и му каза: „Ти ще останеш под конете отдолу, да се смириш, защото не знаеш какво нещо е смирението.“. След това, когато някой му казва да бъде по-строг, той го пита:

— Кавалерия минавала ли е отгоре ти?

— Не.

— Покрай мене мина три пъти и аз научих закона как се вади нож.

И тъй, смирението е велико качество на мъдрия, на разумния човек. В света не е важно как човек е наредил нещата, но как Бог ги е наредил. От това, което Бог е наредил, човек трябва да вади поука и да го приема на драго сърце. Да допуснем, че учителят ви е дал едно упражнение, което вие сами трябва да напишете. Кое е по-добре за вас: да напишете упражнението у дома си или да отидете на училище и там да го препишете на готово от другарите си? Който преписва упражненията си от своите другари, той учен човек не може да стане. Който взима пари на заем от този – от онзи, и той богат човек не може да стане. За такива случаи българите казват: „Чуждото нещо и на Великден се взима.“. Закон е: който работи, само той може богат да стане. В практическия живот съществува следното правило; само болният има право да взима пари на заем. Щом си здрав, ти ще отидеш да работиш и Бог ще те благослови. Докато човек не е работил, сам да спечели нещо, щом му паднат пари, той ги пилее наляво – надясно, да разберат всички, че разполага с пари. Такъв човек обикновено е разточителен. Който е придобил парите си с труд, с работа, той знае цената им и никога не ги пилее.

Разправят интересен анекдот из живота на Хаджи Калчо от Пловдив. Дошъл при него един господин да иска под лихва двеста турски лири с определен срок. Хаджи Калчо му дал двеста лири назаем, но като практичен човек тръгнал след своя длъжник да види какво ще прави с тия пари. Като взел парите, господинът тръгнал из града, от дюкян в дюкян да си купува някои неща. Като видял това, Хаджи Калчо го достигнал и му казал:

— Господине, направил съм една грешка в сметката си.

— Каква?

— Дайте остатъка от парите, които още не сте изхарчили, и елате с мен в кантората; там ще ви обясня каква е погрешката ми.

Казвам: който взима пари назаем и ги разпилява, той не мисли да ги връща. Това е вярно и по отношение на вашия живот. Докато сте млади, докато имате всичко в изобилие, вие харчите безразборно, пилеете силите си наляво – надясно; като дойде старостта, като дойдат години на обедняване, вие тръгвате да търсите този, онзи лекар, дано някой от тях ви даде нещо назаем. Старият казва: „Да има кой да ми заеме от своята младост!“. Не, пари назаем не се дават. И младост назаем не се дава. Старият постоянно се оплаква и казва: „Е, синко, краката ми не държат вече, не мога да се движа.“. Нали и ти беше млад? Защо не запази младостта си? Като си остарял вече, ще вървиш по пътя си. На стария пари назаем не се дават. Стариият човек е трябвало на младини да мисли; сега вече е късно. Днес може да му се говори само върху закона за подмладяването.

Сега и на вас казвам: всички, които са тръгнали в Божествения път, трябва да пазят своята младост. Как? Има известни правила, които трябва да се пазят. Не се ли пазят тия правила, човек губи младостта и силата на своя организъм. Често хората пазят ненужните неща за живота, а нужните, тоест тия, които ще ги ползват за цял живот, не пазят. Същото се забелязва и в страданията на хората. Има страдания ненужни, на които хората сами се натъкват; обаче има страдания нужни, необходими, от които хората учат, повдигат се и се облагородяват. Казвате: „Кои страдания са нужни за човека? Как можем да различим необходимите от ненужните страдания?“.

Ще приведа един пример, да видите какви са резултатите от ненужните страдания. Двама ученици от две различни школи, като завършили образованието си били изпратени от учителите си на една опитна екскурзия. Като вървели из пътя единият от учениците видял, че двама пияни се карат. Той се приближил при тях и започнал да ги примирява. И наистина успял донякъде да ги примири, но в жертва на това дал главата си – те му пукнали главата. След време и вторият ученик се натъкнал на подобна опитност. И той видял двама пияни селяни да се карат и бият помежду си, но седял далеч от тях и наблюдавал само какво ще стане. Единият селянин вдигнал тоягата си и силно ударил другаря си по главата. Кръв почнала изобилно да тече. Тогава ученикът се приближил към ранения селянин, извадил от джоба си памук, шишенце с някаква дезинфекционна течност и започнал да изчиства кръвта на главата му. Като превързал раната, той седнал при двамата селяни и започнал да им говори как трябва да живеят. Кой от двамата ученици е постъпил по-добре? Вторият. Първият ученик временно само е могъл да примири двамата селяни, но той излязъл от полесражението с пукната глава. Така той се подложил на едно ненужно страдание. Вторият ученик оставил селяните да се набият, да изтрезнеят малко; след това той се приближил при тях и започнал да им говори, че те трябва да живеят като братя помежду си, а не като врагове. Като наблюдавал отдалеч техния спор, той си казал: „По-добре да се пукне една от техните глави, отколкото моята.“

Питам: трябва ли майката да влиза между децата си когато те се карат и бият помежду си? Ако иска главата ѝ да остане неповредена, майката трябва да стои настрана. Нека децата се покарат и побият помежду си, и когато едното пострада, тогава майката трябва да се приближи към тях и да им даде добър урок как трябва да живеят помежду си, като братчета,

в мир и съгласие. Главата на майката всякога трябва да бъде здрава, а главата на децата може някога да бъде малко пукната и превързана. При изключителни случаи само главата на майката може да бъде пукната. В практическия живот човек трябва да бъде умен. Какво струва на човека да каже една мека дума? Срещаш един лош човек, който тръгнал за някъде, намислил да направи някакво зло. Като минеш покрай него, поздрави го, запитай го как е и продължи пътя си. Тази добра обхода, тази мека дума смекчава сърцето на този човек и той се отказва от своето лошо намерение. Не влизай между двама души, които спорят, които се карат помежду си. В този случай те са два остри камъка. За такива хора българите имат поговорка: „Два остри камъка брашно не мелят.“. И наистина долният камък на водениците е мек, а горният е остър. Когато човек започва да става остър, груб, в него се забелязват особени прояви: той губи своята мекота, своята влага и става сух. Сухата нива нищо не ражда, но и от мочурливата нищо не излиза. Нивата не трябва да бъде мокра; тя винаги трябва да има по малко влага в себе си. В този смисъл водата е емблема на живота. В Божествения живот всякога има по малко влага. Първото условие за поддържане на тази влага в човека е благодарността. Затова, ставате ли сутрин, благодарете на Бога първо, че сте здрави, че можете да се помолите и да започнете работата на деня. После благодарете за времето каквото и да е то – дъждовно, слънчево, мъгливо. Работете според както времето ви диктува. Ако е дъждовно, радвайте се, че дъждът ще полее вашия труд. Ако е сухо, радвайте се, че посевите ще растат и ще зреят. Ако пък е много сухо, сами ще поливате. Промените на времето не са нищо друго за ученика, освен задачи. Като вали дъжд наблюдавайте посоката на валенето, колко часа ще вали и т.н. Ако дъждът попречи за определената работа, посветете това време за Господа, кажете по една мека, добра

дума на нуждаещите се. Значи разумният човек може така да си нареди програмата на дневната работа според времето, че сам да остане доволен. Неразумният пък се спъва от времето.

И тъй, смиреният се учи от всичко, защото за него всичко е живо. За него окръжаващите и техните постъпки са жива, отворена книга, от която той чете и учи. От тази книга именно Бог съди за нас. Разумният човек от всичко се учи. За пример, ако влезе в една гъста гора, с големи, разклонени дървета, той няма да ходи с изправена, нагоре вирната глава, но ще се наведе, ще се смири и тъй ще мине през най-малките дупки. Като излезе от тази гора на широкото поле, там той ще се изправи, ще дигне главата си нагоре. Човек трябва да се съобразява с мястото, с терена, по който върви. Ако вървиш по някой стръмен, висок планински връх, там ще лазиш като дете, ще дигнеш единия си крак, после другия, и тъй ще напредваш крачка след крачка. Ако се качваш по някоя скала с обуца, трябва да мислиш после как ще слизаш. Скалата е хлъзгава, стръмна, с обуца не се слиза. Тогава ще седнеш на скалата внимателно, с всичкото си смирение, и ще събуеш обуцата си: ще събуеш единия крак, после другия, и ще хвърлиш обуцата си долу, под скалата; бос ще слизаш надолу. Същото нещо ще правите и в живота си: някога ще ходите боси, някога ще бъдете с обуца. Когато се намерите между користолюбиви хора, ще бъдете с обуца. Това показва, че практическият живот налага правила на човека, макар и временни. Това, което е важно за днес, за утре вече не е важно. На един човек ще говориш по един начин, на друг – по друг начин, а на себе си – по различни начини. Като станете сутрин, вземете положението на малко дете и си кажете: „За великия живот, в който живея, аз съм малко дете и затова ще се уча от всичко, както детето се учи.“

Съвременните хора не успяват в живота си, понеже мислят, че са силни, учени, умни. Който мисли, че е силен, нека направи следния опит: да нареди пред себе си десет чувала, всеки от тях тежък 50 килограма, и да започне да ги слага на гърба си. До който чувал спре, толкова е неговата сила и знание. Ако дигнеш само първия чувал и не можеш повече, кажи си: „Много знание ми е нужно, докато мога да нося на гърба си и десетте чувала!“. Само по този начин човек може да опита силата и знанието си. Който иска да изпита търпението си, ще го поставят на следния изпит: ще му дадат десет чувала жито, да преброи по колко зрънца има във всеки чувал. Някой ще издържи само до първия чувал, друг – до втория, трети – до третия и т.н. Ако се намери човек с по-голямо търпение, да изброи зрънцата в петте чувала, след това ще започне да философства: „Ще претегля колко тежат зрънцата в първите пет чувала; после ще претегля вторите пет чувала и ще направя изчисление да видя колко зрънца жито има и в тях.“. Не, за да изпиташ търпението си до край, трябва да преброиш житните зърна и във вторите пет чувала. Като направите този опит ще ви поставят на друг: ще започнете от първия чувал да отделяте лошите зрънца от здравите. Лошите ще хвърляте навън, а здравите ще броите. Ако някой може да направи опита само с първите пет чувала, той ще си каже: „Аз познавам търпението само до петия чувал; от петия нататък не го познавам.“. Обаче, който е направил опита и с десетте чувала, той е завършил своя живот. Той познава вече великото търпение. Всеки ден от живота на човека прилича на чувал, пълен със здрави и лоши житни зрънца.

Казано е в Писанието: „На седмия ден Бог си почина.“. Съвременните хора работят шест деня, а седмия посвещават на Господа. Какво трябва да правят през шестте дни те знаят, но дойдат ли до седмия ден, не знаят какво да правят. Голямо благословение ще

бъде за човека, ако се научи какво трябва да прави седмия ден. Днес например е седмият ден. Какво трябва да правите?

Времето днес ви казва: „Вие трябва да бъдете носители на новия живот!“. Разправяйте на всички, че семената, които сте посели някога на нивата, са измрели. Обаче щом дойде новият живот, влагата ще възкреси тия семена. Много от вашите мисли и желания са измрели, но ако живеете в закона на смиренното и пуснете новия живот върху тях, те отново ще израснат, и вие сами ще се чудите на заложбите, които Бог е вложил във вас. Това значи праведен човек. Праведният ходи по Божия път, който е път на красота. Праведният е специалист по всички работи; той и господар може да бъде, и слуга може да бъде, но времето и свободата си на никого не продава. Той всичко работи, но като дойде до плащане, там го няма. Вие трябва да мязате на онзи японски принц, който имал желание да изучи живота на японците отблизо, затова отишъл като слуга в едно богато японско семейство. Той прекарал там известно време и като дошъл деня да напуща, господарят го извикал да му плати. Обаче той казал: „Аз не искам никаква заплата. Трябва да напусна вашия дом, защото друга работа ме чака.“. Като си отишъл, едва тогава господарите му разбрали, че техният добър слуга бил японския принц, който дошъл у тях с намерение да се учи.

В това отношение всеки човек трябва да бъде самостоятелен и да знае, че е дошъл на земята да се учи. И царски син да си, трябва да бъдеш примерен слуга, че като напуснеш дома на господарите си, те да кажат: „Добър беше нашият слуга! Като него друг не сме имали. Той беше идеен работник, всичко вършеше с любов.“. Когато някой се запитва защо е дошъл на земята, нека си отговори, че е дошъл на земята да научи закона на служенето, и така да го научи, че като напусне дома на своите господари, да чуе следните

думи: „Добър беше нашият слуга! Като него друг не сме имали.“

Сега ще ви препоръчам да четете Притчите, едни от които са по-мъчни за разбиране, а други – по-лесни. Те съдържат практически правила за всички положения, на които човек може да се натъкне в живота си.

Най-важният стих от 15 глава на Притчите е следният: *Смирението предхожда пред славата*. Когато се натъкнете на най-големите мъчнотии и несгоди в живота, вие трябва да имате пред вид този стих и всичко да претърпявате, като знаете, че сте близо вече до края на мъчнотиите, тоест близо до избавлението. Бог иде вече да ви избави! Този закон се проверява навсякъде в живота. Когато една болка се увеличи толкова много, че едва се понася, тя е дошла вече до своя край. Когато сиромашията стане непоносима, наближил е вече нейният край. Лошите работи нямат начало, имат край; добрите работи имат начало, нямат край. Някой казва:

- Няма ли край това нещо?
- Има край. Щом има край, то е зло.
- Ами това нещо няма ли начало?
- Има начало. Щом има начало, а няма край, то е добро.

Който търси края на нещата, той ще влезе в ада; който търси началото на нещата, той ще влезе в Небето. Добрият, красивият живот има начало, няма край. Лошият живот има край, няма начало. Който пита за началото на нещата, поставят го при добрите условия на живота; който пита за края на нещата, поставят го при лошите условия на живота. Ето защо и на вас казвам: питайте само за ония неща, които имат начало, а нямат край! Не питайте за неща, които нямат начало, но имат край! Следователно, дойдеш ли до най-голямото мъчение, до най-голямото страдание, стисни устата си и мълчи, не питай за края. Ако питаш за края на сиромашията или за края на страданието, не само

че няма да видиш техния край, но още по-големи изпитания ще ти дойдат.

За обяснение на последната мисъл ще приведа следния пример. Един беден българин отивал пеш от Одрин за Цариград по някаква важна работа. Той се доста уморил от дългото пътуване, та взел да се моли на Бога, дано се намери отнякъде един кон, да се качи на него, да си почине малко. Като вървял така, случайно се обърнал назад и видял един турчин на кон, а след него тичало едно малко конче.

— Хей, гяур, спри! – извикал турчинът. Българинът спрял, като същевременно си помислил:

— Ето, Бог ми изпрати едно конче.

— Гяур, вземи кончето на гърба си! – заповядал турчинът. Уморен, не уморен, той вдигнал кончето на гърба си и продължил пътя си за Цариград. Като вървял с кончето на гръб, той се обърнал към Бога с думите: „Господи, Ти ли ме криво разбра, или аз криво се молих?“. В такова положение може да изпадне всеки човек, който, тръгнал веднъж в Божия път се чувства всякога неудовлетворен. Не трябва да бъде така. Тръгнеш ли веднъж в Божия път, ти трябва да бъдеш смирен, ако искаш живота ти да се изправи.

Често хората делят живота на обикновен или светски и на религиозен или духовен. Не, животът не може и не трябва да се дели. Животът е един. Той е добрият, разумният живот, даден от Бога. Дето и да поставят добрият човек – като слуга, като доктор, като учен, като министър, той навсякъде ще се прояви като добър слуга.

И тъй, пазете следното правило в живота си: като ставате сутрин, благодарете на Бога за всичко, което ви е дал, и никога не питайте за края на нещата. Какво виждаме днес? Още от сутринта мъжът казва: „Кога ще дойде края на моето слугуване?“. Жената казва: „Кога ще дойде края на моето слугуване? Какво ще правя с тия непослушни деца?“. Децата казват: „Кога

ще дойде краят на нашето учение? Дотегна ни вече да учим!“. Мъжът иска край, жената иска край и децата искат край.

Нека от днес всички турим начало на Новия живот! Нека всички мъже и жени, слуги и господари, ученици и учители, кажем: „От днес туряме начало на Новия, на Божествения живот!“. Турете в ума си мисълта, че всичко зависи от Бога, от Великото Начало – и животът ви ще се оправи.

9 октомври, 1927 г., гр. Русе

Призови Симона!

*И сега проводи човеци в Йотия, и
призови Симона, Който се нарича Петър.*

Деяния, 10:5

Красивото в живота се заключава в това, което рядко се случва. Обикновеното пък представя прозаичния живот. Недоволството на съвременните хора се дължи именно на този прозаичен живот. Вследствие на тази проза, животът на хората представя верига от несбъднати мечти и желания. От единия до другия край, животът е пълен с разочарования. При сегашните условия на живота няма щастлив човек на земята. Колкото съм наблюдавал, не съм срещнал досега щастлив човек на земята, нито между учените, нито между простите. Няма учен, писател, философ, музикант или художник, който може да каже за себе си, че е останал доволен от живота на земята. Не само това, но и като четете онова, което са писали поетите и писателите, никъде не срещате да се говори за някой щастлив човек; никъде не се говори за постигнатото щастие в пълния смисъл на думата. Интересно е, че при всички тия преходни, непостоянни възгледи на хората за живота, те пак обичат живота. Кажете на когото и да е, че трябва да напусне земята, той ще се омъчни. Защо? Защото не знае де отива. Той казва: „Зная, че тук не е добре, но неизвестното е още по-лошо. Колкото и да не е добре на земята, този живот поне ми е познат, зная какво ме очаква.“

Цялата глава от Деянията на Апостолите, която прочетох сега, е интересна, но важна е основната идея в нея, а именно, че животът на земята не е някакво случайно проявление. Даже и животът на индивиду-

алния човек не е случаен. В живота под думата „случайност“ разбират отделност на нещата. Когато един лист падне от дървото, казваме, че това е случайност, т.е. съвпадение. Обаче тази случайност, това съвпадение има отношение към общия план на нещата. Значи случайни неща са ония, които съвпадат с общия план. Понякога случайността се взема като нещо дошло или извършило се само за себе си. Такъв закон в света не съществува. В света съществува едно обширно съзнание, което изпълва цялото пространство. Дали сте идеалист или материалист, ще видите, че това съзнание се движи толкова бързо, че едновременно обхваща всички точки. Вследствие на тази бързина, животът на това съзнание е считано като живот без движение. Това показва, че при днешното положение на човека, неговият ум, неговото съзнание не е в състояние да разбере, да схване този живот. Съвременният човек живее днес за днес. За пример вчерашното ядене не задоволява днешния глад; вчерашното благо не може да послужи при днешното нещастие. Ако вчера си бил здрав, а днес си болен, ти не можеш да се радваш на вчерашното си здраве. Обаче същият закон по отношение на целокупния живот има друг смисъл: там вчерашната болест се спогажда с днешното здраве, и вчерашното здраве се спогажда с днешната болест. Ето защо, когато се говори за еволюция, ние разбираме днешното благо, което се проявява в живота. Еволюцията не е само външен, но и вътрешен развой. Ако еволюцията се разглежда само като външно развитие, това е повърхностно схващане. Еволюцията разкрива същината на живота. В този смисъл за нас е важно само онова благо, което се разкрива всеки ден. Щом днес ни се дава известно благо, ние не трябва да мислим за благо на вчерашния ден, нито за бъдещото благо. Обаче миналото трябва да служи за поука, а бъдещето – като импулс за постигане на нашите идеали. Радвайте се за благо, което днес ви се дава, колкото и да е малко то.

В турско време един беден човек отишъл при един турчин да иска хляб. Турчинът му дал половин хляб. Бедният взел хляба, погледнал го, но останал недоволен. Защо? Той считал за обида да му дадат половин хляб. Турчинът схванал неговото недоволство и решил да го проследи, да види какво ще прави с този хляб. Бедният взел хляба и се запътил към дюкяна на един богат търговец, комуто подхвърлил хляба и казал: „Вземи този хляб! Не съм куче да ми дават половин хляб.“ Турчинът се приближил незабелязано до него, взел хляба и си отишъл. Питам: какво разреши бедният като захвърли хляба? Той се обидил, че като на куче му дали половин хляб. По какво се отличава човек от кучето? Човек яде, и кучето яде; човек пие вода, и кучето пие вода; човек диша, и кучето диша. Обаче има нещо, което отличава човека от кучето. Човекът е разумно същество. Човек, в пълния смисъл на думата, е онзи, който схваща великия план на живота и се задоволява с малкото благо. Ако някой човек отхвърля малкото благо и се обижда от него, той изпада в положението на куче. Такъв човек е по-долу от кучето даже, защото кучето никога не отхвърля хляба, който му се дава. Когато направите най-малката услуга на едно куче или на някое животно, то остава крайно признателно. Често аз наблюдавам вътрешните прояви на съществата и вадя свои заключения. Един ден давам на една котка ситно нарязани парченца пържени картофи. Котката ги изяде и започна да обикаля около мене, да се умилква, с което искаше да каже: „Дай ми още няколко парченца от тия картофи!“. Който гледа отвън само, без да знае причината за това умилкване на котката, ще помисли, че тя е силно привързана към мен. Наистина, тя е привързана, но такава любов никога не е проявявала. Ако човек наблюдава външните прояви на нещата без да знае причините за тях, той ще извади едни заключения. Обаче, ако следи явленията и външно, и вътрешно, като взема под

внимание и причините, които ги предизвикват, той ще извади други заключения, по-верни от първите. Ученият как трябва да вади своите заключения?

Ангелът каза на Корнилий: „Призови Симона!“.

Защо ангелът трябваше да изпраща Корнилий при Симон, наречен Петър? Защото ангелът е същество от по-висока еволюция от тази на хората и не може да се спре при Корнилий да му разправя за духовния свят, за живота на съществата от този свят и т.н. Затова ангелът му каза: „Твоите молитви и милости възлязоха пред Бога. И сега проводи човеци в Иопия, и призови Симона, който се нарича Петър, той ще ти каже що трябва да правиш.“. Обаче това може да стане само с човек, който има вяра, а не суеверие. Суеверие то седи по-долу от вярата. Над вярата пък има нещо по-велико – то е истината. Истината пък подразбира любов към знанието. Значи да обичаш знанието и да го търсиш, това е по-високо от вярата. Защо? Защото във вярата нещата не са проверени, не са опитани, когато в знанието всички неща са проверени. Да обичаш знанието, това подразбира силно желание да проверяваш нещата. Например има хора, които от любов към знанието развиват в себе си способността да отиват от този в онзи свят да проверят нещата, и после пак се връщат на земята. Ще кажете, че това е от приказките „Хиляда и една нощ“. Не е така. Ето, четете вестниците, ще видите, че и те пишат по този въпрос. Сега по целия свят учени хора правят спиритически сеанси и чрез ред опити дохождат до убеждението, че съществува свят по-висок от нашия. Те са приели тези неща не на вяра, но с ред научни опити. И каквото изнесат днес пред света, те са го опитали и проверили.

Сега аз няма да обяснявам тия факти, но казвам, че съществува една права, истинска наука, до която един ден вие сами ще се доберете. Аз не обичам да говоря за неща, които зная; не обичам да казвам колко пари имам в касата си; не обичам да казвам колко книги

има в библиотеката си; не обичам да казвам колко костюма, колко чифта обуца имам и по колко пъти на ден се обличам и преобличам. Защо не обичам да говоря по тия неща? Защото тия работи са обикновени и всеки може да ги разправя, всеки може да говори по тях. Ето защо казвам: не говори на хората по това, което и те знаят. Говори им по това, което те не знаят. Пък най-после, не говори върху това, което и ти сам не знаеш. Учените хора се отличават по това, че говорят и пишат върху неща, които и те не знаят. Например кой учен знае какво има на слънцето? Кой учен знае точно колко е разстоянието от земята до слънцето? Много учени изчисляват това разстояние, но приблизително, те не го знаят с абсолютна точност. И всички останали говорят по тези въпроси, вярват в тия данни само защото учените са казали, че е така. В същност, практически, никой учен не е могъл да провери своите изчисления. Обаче тия учени разполагат с известни опити, чрез които доказват донякъде верността на своите твърдения. Що се отнася до законите на вселената, знае се, че те са сложни, вследствие на което мъчно се проверяват на практика. Някой казва: „Аз искам да зная абсолютната истина.“ Ти не можеш да знаеш абсолютната истина, докато не излезеш от Бога. Това е достъпно само за онзи, който има любов към знанието. Който няма любов към знанието, по-добре да седи у дома си, да не се обърква. Ако ангелът, който се яви на Корнилий, би се явил на някой от съвременните невярващи хора, той би тръгнал по лекари да констатират неговата нормалност, докато най-после го убедят, че това, което е видял, е илюзия, на която не трябва да се поддава. Следователно, за да дойде до абсолютната истина, човек трябва да бъде готов, да има вяра в себе си, както и любов към знанието.

Ще приведа един пример на особено преживяване от един виден български писател. Един ден този

писател дойде при мен и ми каза: „Господине, ще Ви разправа една своя необикновена опитност, която можете да използвате като пример, но с условие името ми да остане неизвестно. Аз разчитам на Вашата честност, затова смея да споделя с Вас тази моя опитност. Ето какво ми се случи снощи: лягам да спя и заспивам. По едно време виждам на леглото си своето тяло, простряно, със затворени очи, както обикновено спи човек. Изведнъж чувам някой зад мене да ми шепне:

— Виждаш ли това тяло на леглото?

— Виждам.

— Това си ти.

— Ако онзи, който спи на леглото съм аз, този, който гледа сега и съзнава всичко около себе си кой е?

Щом зададох този въпрос, в мене настана едно смущение и аз почувствах, като че се забърквам. Гласът, който ми говореше, продължи: – Аз ще ти покажа кой си ти. В този момент, като че някой ме дигна и ме постави с очите надолу върху онзи, който спеше. Тогава почувствах, че потъвам дълбоко някъде и щом потънах съвършено, събудих се. Видях се в леглото, но вече буден. След това не можах повече да заспя. Дълго време размишлявах върху преживяното и си казах: дали не ми е мръднала дъската?“. Казвам му: никаква дъска не ти е мръднала, но ти си имал една опитност, от която да видиш, че човек е двойно същество: физически човек – неговото тяло, с всичките свои функции, и духовен човек – разумното, съзнателното същество, което мисли и чувства. При опитността, която имаше, физическият човек беше онзи, който спеше; онзи пък, който говореше зад тебе, беше духовният, разумният човек. Когато човек не разбира тия неща, той се плаши от своята двойственост.

— Така е, аз се страхувам да си легна, не зная, какво бих направил, ако ми се повтори същата опитност. Страхувам се, че не ще мога повече да пиша.

— Бъди спокоен, и да искаш, тази опитност няма да се повтори. Тази опитност ти се даде само, за да ти докажат, че съществува и друг свят, съществуват и ред други неща около нас. Невидимият свят иска да обърне погледа ти към по-високи неща от обикновените, да се пробуди съзнанието ти.

И наистина след десет години срещнах същия този писател и го попитах:

— Какво ще кажеш сега?

— Проверих съществуването на духовния свят и се напълно убедих в него.

„Призови Симона!“ Няма човек в света, на когото ангелът да не се е явил в една или в друга форма, за да му посочи онзи път, в който той ще намери разрешаване на онези въпроси, които го интересуват. Някои хора са постъпили като Корнилий, пратили са да повикат Симон, наречен Петър, да им помогне при разрешаване на някои въпроси. Други обаче са казали: „Не ни трябва Петър, ние сами можем да разрешим въпросите си.“ Как ги разрешават? В края на краищата те отиват в някое психиатрично отделение. Защо? Защото като им се яви ангелът, те се изплашват, разказват своята опитност на хората, които ги считат за ненормални, и ги изпращат в тия специални отделения за изправяне. Щом имате някакви видения, някакви преживявания, не ги разправяйте на другите хора, защото те са опитности от един свят по-висок от физическия, който те не разбират. Прави са тогава хората. Но важната мисъл, на която искам да обърна вниманието ви, е вътрешната връзка, която съществува между миналия, сегашния и бъдещия живот. Ангелът е говорил на Корнилий за бъдещия живот, в който хората ще влязат. Този ангел не беше от най-високо стоящите, от онези, които седят при Бога, но беше един от служебните ангели, които служат за връзка между Бога и хората. Тези ангели имат повече знания от хората, по-правилни разбирания за живота,

затова именно Бог ги изпраща при някои благочестиви хора, да им покажат правия път. Следователно идеалът, към който се стреми човешкото съзнание, е да достигне положението на този ангел. Когато дойдете до това положение, когато влезете в този живот, и вас ще изпращат при някои благочестиви хора да им кажете да извикат Петра, без да развивате пред тях своите теории, без да им говорите нещо за истината. Ангелът говори на Корнилий много лаконически: „Пратен съм да ти съобща да намериш Симона, наречен Петър, и той да ти разправи всичко онова, което те интересува.“

Казвам: във всеки човек е вложена една идея, за развитието на която непременно трябва да дойде ангел Господен, който да го напъти какво да прави. Този ангел представя Божественото в човека, което му говори, напътва го как да работи, как да се развива. От Божествено гледище явяването на ангел Господен при човека означава пробуждане на висшето съзнание в него, с което се създава връзка между невидимия свят, който е извън човешкото съзнание, и физическия свят. Следователно когато съзнанието на човека се пробуди, неговата душа може вече да пътува с по-голяма бързина из пространството. Казва се, че душата може да пътува, защото тя има форма. За духа обаче не може да се каже, че пътува, защото той няма форма. Щом е тъй, духът пък се движи. Душата може да стане толкова малка, че с никакъв микроскоп да се не вижда. Същевременно тя може да стане толкова голяма, че нищо да не е в състояние да я обгърне. Значи в своето развитие душата се движи между тия два полюса, т.е. тя изучава законите на крайното смаляване и крайното увеличаване. Ако питате защо сте дошли на земята, ще ви кажа, че сте дошли тук да изучавате законите на смаляването и увеличаването. Някога вие сте били грамадни същества, но сега, в сравнение с пораншната си големина сте толкова малки, че можете да влезете в орехова черупка.

Съществува една теория, според която при преминаването от този за онзи свят, човек трябва да знае закона на سماляването, да се смали толкова много, че да мине съвършено незабелязано между съществата, които са неприятно разположени към него. Щом душата на човека дойде до тъмната зона на земята, тези същества започват да я преследват, както преследват апашите на земята. Почти за всяка душа са определени по два – три ангела, които я придружават, за да може безопасно да мине тази зона. Има случаи когато някои души не се придружават от тия ангели, и те са изложени на големи гонения от страна на лошите духове. Да не ви се вижда чудно това нещо! Не става ли същото и в живота на земята? Срещате един цар, заобиколен с цял ескадрон войници, стражари, всички го пазят. Срещате министри и други видни лица, все има някой с тях, който ги придружава. Обикновените хора обаче никой не ги пази, те ходят повече сами. Ако някой обикновен човек попадне в някаква бездна в невидимия свят, и там го спират, както правят с някой автомобил, който вози известен богаташ, и му казват: „Скоро дай парите!“ Как може да се спаси душата, която е толкова много преследвана? Тя може да се спаси само чрез закона на سماляването. Те ще я преследват, тя ще се سماлява, смалява, докато стане съвсем невидима; тогава те казват: „Свърши се с нея! Няма защо повече да я преследваме.“. Значи когато душата научи закона на смирението, тя дохожда на границата на възвишения свят, дето започва постепенно да се разширява и става светла душа. И Корнилий беше смирен човек с вяра и знания. Той разполагаше със знанието, което съществуваше по това време, затова му се яви ангел и каза: „Призови Симона Петра да ти каже истината!“. С какво се отличаваше Симон – Петър? Той беше голям консерватор, не влизаше в дома на своите иноплеменници, като казваше: „На нас не е позволено да се съобщаваме с иноплеменниците си, но Бог ни

показа, че всички хора, които имат любов в себе си, на които съзнанието е пробудено, са чада Божии и не могат да се считат за иноплеменници.“. Казвам: човек трябва да има широки разбирания за нещата. Особено това се изисква от духовните хора. Те трябва да се отличават с широта, а не с тесногърдие. Те трябва да разглеждат явленията в живота и в природата не само по форма, буквално, но и по дух, по смисъл.

Казвам: когато хората разглеждат нещата буквално, те дохождат до заключението на месоядците, които оправдават яденето на месо по съвсем крив начин. Те казват, че Бог е позволил да се яде месо, защото сам Той е спуснал на Петра от небето плащаница с разни животни за ядене. Питам: ако е вярно, че трябва да се яде месо, защо хората ядат само кокошки и агънца, а не ядат всякакви видове животни и гадини? Ако месоядците тълкуват този въпрос буквално, тогава нека ядат точно такива животни, каквито имало в плащеницата. Следователно, ако хората взимат една-та страна на въпроса за свое оправдание, нека вземат и другата му страна, да бъдат поне последователни. В същност сам Петър не разбра този символ буквално. Той се позамисли малко и разбра неговия вътрешен смисъл. Тъй щото когато хората ядат месо, те трябва да го обосноват по друг начин, да не си служат с Писанието.

Яденето на месо е временно положение. Ще дойде ден, когато хората няма да ядат месо. Затова именно въпросът за месоядството не може да се обясни с Писанието. В това отношение хората трябва да знаят, че въпросът на храненето е временен. Ще дойде ден когато хората няма да се хранят и с растителна храна. Тогава те ще се хранят като ангелите с чистия нектар на природата. Докато хората са месоядци и вегетарианци, те ще боледуват, ще страдат и ще умират. Все има малка разлика между вегетарианците и месоядците: вегетарианците по-малко ще страдат и боледуват от

месоядците. И между животните днес има месоядци и вегетарианци: това показва, че и растителната храна още не е толкова чиста, да внесе елементите на безсмъртието в живота. Ако човек мисли, че само чрез храната, която употребява, може да внесе в себе си възвишен морал и чистота, той се лъже. Има един закон, на който се основава правилното хранене. И ако човек спазва този закон, той ще може да се ползва от храната, която употребява. Този закон гласи: човек може всичко да яде, но ако яде с любов, съзнателно. Ако сложите пред един адепт кокошка, той може да я изяде без да му повреди нещо, защото знае закона на превръщането на материята: той ще я превърне първо в растителна материя, после в плодна и в този вид ще я изпрати в организма си.

Често хората си задават въпроса: „Как е възможно тримата ангели, които дошли при Аврама, сами да изядат едно теле?“. Ето как се дава въпросът: преди да ядат телето, те са го превърнали в растителна материя, после в плодна и най-после – в нектар. Значи те са го приели вече преобразено в нектар. Това подразбира, че те са пречистили материята на телето, изхвърлили са нечистото от нея, а са употребили за себе си само нектара, най-чистата материя.

И тъй, дойде ли човек до онзи възвишен духовен живот, той трябва да знае закона за превръщане на материята, за да пречиства своята храна. За тази цел той трябва да има самообладание. Самообладанието е необходимо качество за човека, за да може да храни ума и сърцето си винаги с чиста, здрава храна. Само при това положение той може да бъде здрав, разумен човек. От духовния човек се изисква пълен вътрешен мир. Не е простено на духовния човек да казва, че не може да направи това или онова. Той не трябва да казва например, че не може да се откаже от месото, ако е месоядец. Впрочем аз не съм за това, да се отказва човек от месото или от вегетарианската храна.

Аз поддържам, че човек трябва да знае закона за превръщането на материята от по-ниско в по-високо състояние. Ако някой е месоядец, той трябва да превръща материята на месото в по-високо състояние; ако е вегетарианец, той трябва да превръща материята на растителната храна в по-високо състояние. И вегетарианците още не са разрешили въпроса за храненето. Колко години например живеят вегетарианците? Те живеят малко повече от месоядците, но не са дошли още до безсмъртието. Тогава как ще си обясните дългия живот на шарана? Според някои данни шаранът може да живее и до 400 години даже, без да е вегетарианец.

Сега като говоря за растителната храна, аз имам предвид онова възвишено състояние, което тази храна може да даде на човека. Следователно под растителна храна се разбира онази, която може да даде на човека такова разположение на духа, че през целия ден той да бъде доволен, както от храната, така и от всичко, което му се е случило. Тази храна трябва да развива в човека такава мощ и сила, такива възвишени състояния, които да го карат да слави Бога и да Му благодари за силите, за здравето, с които разполага, за да бъде добър работник на Божествената нива. Храната, която употребяваме, трябва да бъде връзка между Бога и нас, както между разумните същества и нас. Важно е когато човек се храни, винаги да благодари на Бога. Казвате:

— По колко пъти на ден трябва да се храни човек?—

— По колкото пъти иска. Човек може да се храни и по три, и по пет, и по десет пъти на ден, но винаги да отправя мисълта си към Бога и да благодари за храната, която Му е дал.

— Ами много работа ще се отвори около яденето.

— Който се храни по този начин, той сам трябва да си приготвя яденето, да не бъде в тежест на другите.

Съвременните учени разискват върху въпроса по колко пъти да се яде на ден: едни поддържат, че трябва да се яде по един път на ден, други – по два пъти, трети – по три пъти и т.н. По този въпрос аз не се произнасям, но поддържам мисълта, че ако ядеш много, но с благодарност, ти увеличаваш живота си; ако ядеш малко, но без благодарност, намаляваш живота си. И обратно: ако ядеш много, но без благодарност, намаляваш живота си; ако ядеш малко, но с благодарност, увеличаваш живота си. В човешкия живот много приемаш, малко използваш. В Божествения живот обратно: малко приемаш, много използваш. Който разбира законите на Божествения живот, той малко ще приема, много ще използва. Такъв човек всякога ще може да служи на Бога.

Питам: какво се изисква от човека, за да служи на Бога? Някой казва: „Достатъчно е човек да вярва в Бога, за да Му служи.“ Не, според мен такова служене е само на думи. Да служиш на Бога подразбира да спазваш Неговите закони, да изпълняваш волята Му, и когато се намериш в някаква мъчнотия, да се обърнеш към Него и да получиш отговор на молитвата си. Няма по-велико нещо за човека от това, да се обърне с молба към Бога за нещо и да получи отговор. Как ще получи отговор? Бог днес не се разговаря направо с хората. Той ще изпрати един ангел, който ще му каже само една дума от Бога: „Повикай Симон!“. Ако искаш да се разговаряш повече, ти ще отидеш при Симона, и той ще ти каже много неща. Ако майката иска да се разговаря много с Господа, Той ще ѝ изпрати едно дете, с него да се разговаря. Ако учителят иска да се разговаря много с Господа, Той ще му изпрати ученици, с тях да се разговаря. На учени и на прости, на бедни и на богати, на добри и на лоши, Господ е определил с кого да се разговарят.

Ангелът каза на Корнилий: „Призови Симона, наречен Петър!“. Какво знаеше Петър? Петър знаеше, че

на земята дойде един Учител, на когото той, заедно с още неколцина, бяха Негови ученици. Този Учител им предаде едно учение, което не е писано в Евангелието. И когато някой се обърне към християнството, в правия смисъл на думата, той започва да изучава не това, което е написано в Евангелието, но онова, което не е писано там. Неписаното Христово учение в Евангелието е писано на друго място. Който започне да изучава новото, неписано Евангелие, той влиза в борба със себе си, по което разбира, че постепенно навлиза в новия живот. Когато започне да се бори в себе си, тогава именно човек навлиза в истинския живот. Дето няма такава борба, там няма живот. За тази борба е казано в Писанието: „Който победи до край, той спасен ще бъде.“ Това значи: който извоюва свободата си, той спасен ще бъде. Тази борба ще продължава не година или две, но цял живот, докато човек придобие своята свобода. Всеки човек ще има опитността на Корнилийя, да разбере, че има Божествено начало в себе си, което му диктува какво да прави. Блажен е този, който има такава опитност. Обаче с тази опитност още всичко не е свършено. Това е само първата фаза на новия живот. След това ще призвете Симона – втората фаза; ще започнете да се подвизавате, да вършите всичко, което той заповядва. Най-после ще дойдете до най-важната, последната фаза, когато ще вършите всичко, което ангелът ви заповяда; всичко, което Петър ви заповяда, и всичко, което вие сами си заповядате. Всичко това не може да се постигне в един ден, нито в два или повече. Цял живот съзнателна работа е необходима, за да може човек да реализира копнежите на своята душа. Затова не съжaliaвайте когато не можете да постигнете всичко изведнъж. По малко, но всеки ден прибавяйте нещо ново към вашия живот. Нека малките придобивки ви радват. Те са сигурни.

Някой казва, че за каквото се помолил на Бога, все му се отговорило. Не, Бог не дава всичко. Кой от

вас, като се е молил да придобие Вечния Живот, го е получил? Това, което Бог дава, е микроскопическо в сравнение с онова, което вие искате. В Бога се крият големи богатства, знания, голяма сила и мощ, но хората ще се домогнат до тях с течение на векове. Разправят за една особена способност, която владее един беден метач на лондонските улици. Той бил благочестив, смирен човек. Един ден той отишъл при директора на една от големите английски банки и му казал: „Господин директоре, искам да направя един опит с вас. Опитът ще се състои в следното: турете силна охрана на касата на вашата банка, и при тази охрана утре сутринта ще ме намерите пред касата. Ако опитът излезе сполучлив, ще ви помоля да ми определите една пожизнена пенсия, без обаче да изисквате да ви кажа нещо за начина, по който правя този опит. Ако не издържите обещанието си, аз сам ще задигна касата.“. И наистина опитът излязъл сполучлив. Англичаните, които са големи критици, поставили силна стража в стаята, дето била касата, но на сутринта намерили бедния човек пред касата. Те не могли да разберат как станал този опит. Според обещанието си, те дали определената пенсия на бедния човек. Той бил прост метач по улиците, но имал големи знания, които държал в тайна от хората.

Казвам: ако този пример се разкаже на турчин, той ще го отрече. За такива случаи турците казват: „И да видиш това, пак не вярвай!“ . Съвременните хора изобщо дохождат до голямо неверие по тези въпроси. Обаче неверието не е отричане на нещата. Когато някой казва, че не вярва в тези неща, това подразбира, че той не иска да се занимава с тях, не иска да обърква ума си. В същност той вярва. Един български офицер от Бургас чел спиритическото списание „Светлина“ на Д-р Миркович и толкова се наплашил от духове, че вечер винаги излизал въоръжен, а при това придружаван и от жена си. Този офицер не бил страхлив

по естество, но изпаднал в особено психическо състояние. Има случаи когато човек мъчно издържа известни състояния. За да могат да издържат на вибрациите на духовния свят, съвременните хора трябва да калят своята нервна система. Днес бялата раса, както и цялото човечество, постепенно се приспособява към проявите на духовния свят. Големите страдания, които хората прекарват днес, говорят именно за това, че невидимият свят ги подготвя по такъв начин да влязат във връзка със съществата от духовния свят. Тъй щото дойдат ли ви страдания, не се стремете да ги премахнете, но гледайте да ги осмислите. Не казвайте на гладния човек, че и без хляб може, но насърчавайте го да издържа. Ако днес е гладен, утре ще се нахрани. Хлябът е необходим на хората, той трябва да им се даде! Разумното слово трябва да се даде на хората! И правото верую трябва да се даде на хората! Не трябва да им се казва, че могат и без хляб, че трябва да постят. Ако е въпрос за пост, четири – пет деня те могат да постят; ако е въпрос за 40 деня, пак могат да постят. И сто деня даже могат да постят, но какво ще кажете за повече от сто деня?

То не е само да се говори на хората, но право трябва да им се говори. Трябва ли да се проповядва на хората, че човек за човек е вълк? Ангелът отиде при Корнилийя и му каза: „Иди при Петра!“. Когато отива при бедните, които нямат хляб, ангелът ще им каже: „Идете при вашите управници, които сме поставили на власт, да ви дадат хляб!“. Управниците непременно трябва да се погрижат за бедните, да им дадат хляб. Това значи да си управник, да имаш власт в себе си! Това значи да управляваш народа и да живееш за него! Когато някой човек се нуждае от необходимите, съществените за неговото развитие неща, те непременно трябва да се задоволят. Също така трябва да се задоволят и съществените нужди на един народ, необходими за неговото развитие. Богати и бедни нека

ядат по колкото пъти на ден искат, но винаги да благодарят на Бога. Когато богатият седне пред своята трапеза пълна с блага, нека благодари на Бога за всичко, което Той му е дал, и нека пожертва част от своето и за другите. Как трябва да жертва човек няма да казвам; съзнателният човек знае и разбира как трябва да жертва от великото благо, което му е дадено. Дали дава човек или не дава, няма да го съдим. Ако е за съдене, затова има съдилища, които решават кой е прав и кой – крив. Ще дойдат да ми разправят кой бил прав и кой – крив. С тези неща аз не се занимавам. Ако дойдете при мен, аз ще ви науча как да живеете правилно, как да придобиете вечния живот, но със съдене на хората не се занимавам. Ако е да придобиете истинската наука, елате при мене, но ако е за съдба на хората, идете в съдилищата: има мирови, окръжни, апелативни и касационни съдилища – там разглеждат въпросите кой е прав и кой – крив. Ако пък искате да ме занимавате с болести, какво ви боли, затова пък има лекари, които познават симптомите на всички болести. Следователно ние се занимаваме с нормалния, с Божествения живот, а не с аномалния живот на хората. Ще кажете, че някой искал да обърква умовете на хората. Казвам: да обърквате умовете на хората, да ги разболявате, да ги отдалечавате от Бога, това не е наука. Има една велика наука в живота, която цели да научи хората как да се свързват с Бога. Щом се домогнат до тази наука, всички противоречия и страдания ще изчезнат от живота. Хората пак ще имат страдания, но ще ги носят с радост.

Ще приведа един разказ из живота на великите адепти в древността. Един адепт се заселил в една пустиня, дето прекарал голяма част от живота си. Около жилището му израсли много тръни. Като нямал други цветя около себе си, той често поливал тръните, грижил се за тях. Един ден му донесли един бял, хубав карамфил. Като видели карамфила, тръните се зарад-

вали и казали: „Ето, иде един нов жител между нас! Той ще бъде нашето знаме.“. Тръните започнали да се разговарят с карамфила, а той им разправял своята история. Той казвал, че бил от високо произхождение и докато дойде при тях живял в хубав цветарник, добре отоплен и при хубава светлина. След разговора си с тръните карамфилът се обърнал към адепта и казал: „Аз съм живял при добра почва, при хубава топлина и светлина, и на широко. Искам и тук да ми създадеш същите условия.“. За да го задоволи, адептът започнал да корени един след друг тръните, да направи място на карамфила, който бил научен да живее на широко. Тръните започнали да се оплакват от карамфила, че заради него адептът ги изхвърлил навън. Казвам: има хора в света, които мязат на белия карамфил – изместват другите хора около себе си, обаче те не разрешават въпросите на живота. Тръните си казвали: „Този бял карамфил не трябва да се гордее толкова много, защото всички тия кошери с мед са пълни все от нас. Ако останеше на белия карамфил само, той едва ли би могъл да напълни една пита с мед.“. И наистина от магарешкия трън може да се събере много мед, когато от карамфила може да се събере малко.

И тъй, задачата на карамфила не е тази, която той си мислил. Карамфилът е от високо произхождение наистина, но неговото предназначение е съвсем друго от това, което той си въобразявал. Ароматните вещества, които се съдържат в карамфила, могат да се използват като лечебно средство, но в определена доза. Вземат ли се в по-голямо количество, те произвеждат обратни резултати. Много моми и момци се кичат с рози и карамфили, миришат ги, но са ги сполетявали ред нещастия. Помиришете розата или карамфила само по един път и ги турете в чаша с вода, там да седят. Това не значи, че трябва да се страхувате да миришете розата и карамфила, но искам да обърна вниманието ви на това как да се ползвате от техните

миризми. Разумният човек трябва да мирише розата и карамфила отдалеч. Има закони, които определят на какво разстояние трябва да стои човек от цветята, както и разстоянието, на което трябва да стои човек от човека. Хората не трябва да се приближават много един до друг. Физическата близост винаги произвежда известна дисхармония, известни недоразумения между хората. Близостта е качество на човешкото сърце и на човешкия ум. Тя е духовно качество. Хора, в идеите и чувствата на които има известна близост, на каквито разстояния и да се намират, в същност те са близо едни до други, защото помежду им има някаква връзка. Човек с човека може да живее добре, ако между тях няма никакво съмнение. Човек може да живее и с Бога добре, ако никога не се съмнява в Него. Усъмни ли се веднъж само в Бога, и връзката му с Него се прекъсва.

Казвам: всичко, което Бог е направил, е добро. Раждат се хората и умират, добро е. Текат реките и пресъхват, добро е. С една дума всичко, което е от Бога, е добро. Обаче аз зная, че има неща, които не са от Бога. Там е въпросът, човек да различава кои неща са от Бога и кои не са. Когато видя един изсъхнал лист, аз зная вече, че някое същество от по-нисък свят от нашия, е правило своето упражнение, вследствие на което този лист е пострадал. Та когато листата на дърветата окапват, това показва, че учениците са свършили вече с тях своите упражнения. Върху тия листа е написано много нещо. Който може да чете по листата на дърветата в България например, той ще прочете всичко, което българският народ е преживял през тази година. Когато листата на дърветата не капят, това показва, че върху тях са правили упражненията си ученици от по-висока йерархия. Значи, ако до листата на дърветата се доближат същества от ниска еволюция, те моментално окапват. Ако един престъпник, който убил майка си или баща си, се доближи

до едно дърво, листата на това дърво веднага окапват; ако този престъпник се доближи до един извор, последният ще изсъхне или най-малкото теченията му ще се изменят. Това показва, че някои престъпления абсолютно не се търпят от Божествения свят.

„Призови Симона!“ Когато Симон – Петър отиде при Корнилий, той първо му заговори за великата Божия любов, като му каза, че първият закон, който човек трябва да знае, е любовта към Бога. Щом дойде до този закон, човек трябва да е готов всичко да жертва за Бога. Всеки трябва да си каже: „Господи, готов съм да жертвувам своя ум, своето сърце, своята душа и своя дух заради Тебе!“. Като кажете това, Бог ще ви изпрати на работа и както я свършите, Той ще я одобри, защото сте работили за Него и в Негово име. Щом не се съмнявате в Бога, и Той не се съмнява във вас. Щом Го любите, и Неговата любов е неизменна към вас. Тогава и връзката ви с Бога всеки ден ще се усилва, докато дойдете до основната, положителната наука в живота. Това не значи, че съвременната наука не е добра, но резултатите, които се получават от нея, лесно изчезват от ума на хората. Забележете, докато е млад човек обича да чете, да учи, вдъхновява се от прочетеното, разказва го на този, на онзи, дълго време го помни. Щом стане на 60 – 70 години, той започва да забравя каквото е чел, какво е учил на младини, а това обезсмисля живота му. Мъчно е когато човек започва да забравя нещата. Едно е важно за него: и като млад, и като стар да е доволен от мястото, през което минава. Така трябваше да бъде доволен и белият карамфил, и трябваше да каже на адепта: „Посей и мене някъде, макар и по-далеч от другите. Моите братчета – тръните се нуждаят от твоята близост повече, отколкото аз, затова посей ме, дете пожелаеш. Аз ще бъда доволен, ако идваш от време на време само да ме поливаш.“. Този карамфил не беше още достигнал до това високо съзнание, и по този начин си навлече

неразположението на трънните. Такова е съзнанието и на повечето от съвременните хора. Те мислят, че като станат духовни хора страданията им ще се намалят. Не, тогава страданията им не само че няма да се намалят, но ще станат още повече и по-големи, обаче ще се осмислят. Който е осмислил страданията си, той все повече и повече се облагородява и добива по-ценни опитности. Страданията са богатство за човека и го водят към пробуждане на Божественото съзнание. След всяко страдание иде радост; след всяко смущение иде успокояване; след всяко незнание се открива нова област на знание, което постепенно води към знанието на мъдреца.

„Призови Симона!“ Защо трябваше Корнилий да призове Симона? За да му покаже в какво седи вътрешната връзка на живота и как трябва да я пази. Той му каза: „Вътрешната връзка на живота седи в любов към Бога и изпълнение на Неговата воля.“. Второто положение: любов към ближния. Не се съблазнявай в брата си, който е тръгнал вече в правия път. За погрешките му не го презирай, нито съди. Когато той пада и става, не го подозирай. Колко пъти ще се подхлъзва онзи, който е тръгнал за Монблан! Колко пъти той ще пада и на гръб, и на лице, и на страни! Казват: „Еди-кой си паднал.“. Какво от това? Този човек е паднал, защото върви по стръмен път. Ще пада, ще става, докато един ден стигне върха. Гледай ти да разрешиш правилно своята задача. Щом ти я разрешиш, и той ще я разреши. Англичаните направиха няколко опити да се качат на Монт Еверест, но не успяха. Обаче те не се обезсърчиха, постоянно предприемат нови опити. Ако англичанинът, който е човек с голямо постоянство не успя, какво остава за човек с обикновено постоянство? Въпреки това англичаните не се отчаяха, те се готвят за нови опити. В пътуването за духовния свят пък има повече препятствия и мъчности, отколкото тия при изкачването на Монт Еверест. Ето защо,

ако влезете в духовния свят и се съблазните, няма да се ползвате от благата, които се дават там.

Следователно когато в умовете ви се яви свещената идея да вървите в духовния път, започнете да отхранвате тази идея в себе си с пълна надежда, без никакво съмнение и колебание. Тази идея ще ви свърже с хора, които ви обичат. На всеки човек е определено кой да го обича. И всеки трябва да намери онзи, който го обича. Забележете, на Корнилий се каза да отиде при Петър. Значи едни ще отиват при Петра, а други – при Павла. Казано беше на Павла: „Ще те пратя при езичниците.“. В това отношение и ние трябва да бъдем готови да изпълним волята Божия! Успехът на всяка работа в живота ни зависи от вътрешната вяра, както и от спокойствието на нашия ум и на нашето сърце. Поетът може да пише само при пълно вътрешно спокойствие. Ученият може да работи само при пълно вътрешно спокойствие. Аз не говоря за външно спокойствие. Външно човек не може всякога да бъде спокоен. Повърхността на човека може да се вълнува, но Божественото в него трябва да е в мир, в тишина. Човек е двойно същество: физическо и духовно. Когато се намира в последните дни на своя живот, той мисли само за ядене и пиене, като животно. В това време Божественото начало го напуска и той живее само физически. Ако ясновидецът погледне на умиращия, той вижда, че духовното отсъства от него, напуснало го е, и този човек живее само за тялото си. Докато умиращият се моли, и духовното начало взима участие в тази молитва. То моли Бога да се намалят страданията на тази душа. Казано е в Писанието: „Духът, който живее в нас се моли заради нас.“. Щом Духът ни напусне, ние изгубваме своята красота, ставаме своенравни, груби, нищо хубаво не виждаме около себе си. Щом Духът дойде, ние отново придобиваме своята красота и животът ни пак се осмисля.

Казвам: ние трябва да се стремим да запазим Божественото в себе си. Божественото не се губи, но се отдалечава от човека; колкото повече Божественото се отдалечава, толкова повече и страданията се увеличават. Когато Божественото се приближава към човека, и страданията му се намаляват. Следователно възможно е да дойде ден, когато страданията на човека напълно да изчезнат. Кога може да стане това? Когато Божественото вземе връх над човешкото. При това положение и да дойде някакво страдание на човека, то ще представя за него едно гимнастическо упражнение. Тогава човек ще бъде мощен, силен, ще може да заповядва на страданието да излезе вън. Без Духа Божий човек нищо не може да направи. Той ще мяза на ония седем души, които ходили да изгонват духовете в името на Христа и на Павла. Един от човеците, в когото бил лукавият дух, хванал одного от тия заклинатели, набил го и казал: „Павла познаваме, Христа познаваме, но ти кой си, не те познаваме.“ Това показва, че трябва да имаме вътрешна връзка с Бог; с Христа. Говорите за Бога, за Христа, а нямате вътрешна връзка с тях. Когато говорите за Бога, вие трябва да се считате като част от великото Божествено съзнание. В това отношение всяка душа ще знае, че е произлязла от Бога и като част от Него има възможност да стане ангел, т.е. да служи на Бога. Че днес още не сте ангели, не сте гениални, това е друг въпрос. Един ден ще ви се дадат условия да развиете своята гениалност, да разработите вложените във вас дарби и способности. Човек трябва да има абсолютна вяра в себе си, да знае, че ще му се даде възможност някога да развие в себе си онова, което от векове е вложено в него. За всяка душа ще дойдат благоприятни условия. Под думите „благоприятни условия“ разбирам условия на безсмъртие, да може човек да се движи според както е определено във великия план на живота. Всички добри и велики хора, всички светии са имали тази опит-

ност. Някой се препоръчва за християнин, но като му дойде известно страдание, казва: „Аз не вярвам вече в Бога.“. Значи докато имал Божието благословение, което се изливало в блага и придобивки, той вярвал в Бога. Щом го сполетяло някакво страдание, не вярва вече. Действително страданията се носят мъчно, но когато любовта посети човека, той лесно носи. За този момент именно, Павел казва: „Никакви страдания, никакви мъчности не са в сила да ни отдалечат от любовта Христова.“. Любов, която се губи пред страдания и мъчности, не е истинска любов. Истинската любов пред нищо не отстъпва.

И тъй, вярвайте в основната идея, която ангелът ви казва. Това значи: вярвайте в Божественото, което говори отвътре, а не чрез никакви външни внушения. Когато в ума ви дойде някаква светлина, ангелът казва: „Призови Симона!“ . Симон-Петър ще ви говори отвътре. Всеки трябва да има това дълбоко разбиране за нещата, за да не влезе в противоречие със себе си. Няма по-страшно нещо за човека от това, след като е повярвал и тръгнал веднъж в пътя, да се върне назад. За такъв човек Писанието препоръчва по-добре да си е седял на мястото. Тръгнеш ли веднъж в правия път, за нищо в света не се разколебай да се върнеш назад. Каквото и да се случи знай, че спасението ти е в този път. Каквито страдания и изпитания да ви се дават в този път, те ще бъдат по силите ви. Казвате: „Могат ли праведните да имат изпитания?“ . Могат, разбира се. Христос не беше ли праведен? Праведен беше, но и Той имаше страдания. Апостолите, пророците не бяха ли праведни? Праведни бяха, но и те имаха страдания. Великите хора имат и са имали най-големи страдания, но техните страдания бяха осмислени, че и до днес още служат за поука на човечеството. Страданията на великите хора са необходими, за да ги доведат до пълна вътрешна връзка с Любовта, с Бога.

Съвременният християнски свят минава през големи страдания, през големи кризи, за да се извърши онова велико пресяване между тях, с което ще се изпълнят думите в Писанието: „И ще разлъча овцете от козите.“. В това пресяване душите ще се пробудят и ще се отделят готовите от неготовите. Сегашните хора са заети повече с материални работи, вследствие на което едни други се излъгват и по този начин губят вярата си. Те са изгубили вяра даже и в приятелите си. Например отивате при някой ваш приятел и му искате хиляда лева на заем. Той обещава да ви даде и вие веднага се зарадвате. Отивате на другия ден да вземете парите, но той отказва да ви даде; случило се нещо, което му попречило да изпълни обещанието си. Вие се връщате у дома си неразположен, наскърбен. Защо се зарадвахте и защо се наскърбихте? И в единия, и в другия случай нямахте никакъв обект, който да ви застави да се радвате или да скърбите. Приятелят обеща да ви даде пари, но не ви даде. Защо трябваше да се радвате напразно? Значи напразно се зарадвахте и напразно се наскърбихте. Ако приятелят ви беше разумен и желаше да ви послужи, но нямаше пари в себе си, той трябваше да отвори касата си пред вас и да каже: „Взemi от касата ми колкото пари ти трябват.“. Като видите, че приятелят ви няма пари в касата си, вие нито щяхте да се наскърбите, нито щяхте да се усъмните в него. Приятелят ви можеше да постъпи и по друг начин. Той трябваше да ви каже: „Имам да взимам от одного една сума, която обеща да донесе днес в 12 часа на обяд. Ако ми донесе тази сума, ще ти услужа; ако не я донесе, не мога да ти услужа.“. По този начин щеше да се избегне и радостта, и разочарованието.

Днес всички хора очакват от живота много нещо, но като не получат, разочароват се. Например влиза някой човек в едно религиозно общество и си казва: „Тези хора са цели ангели!“ Да, ангели са те, но още

крилца не са им израсли. Те седят в полозите на майките си, отварят устите си: „чик-чирик“ – и чакат на готово да им се даде храна. Те не могат още да хвъркнат, да излязат вън от полозите, сами да си търсят храна.

— Ама аз очаквах много от тях.

— Какво си очаквал? Да те поддържат ли?

Ако си очаквал да те поддържат, ти си бил на крив път. Който търси Божественото, преди всичко той разчита на себе си. Дойдеш ли до Бога, първо ти трябва да дадеш: ще дадеш на Бога ума, сърцето, волята, душата, духа си, а после ще получиш от Него. Само при това положение ти можеш да разчиташ на любовта на всички хора, били те сдружени в някое религиозно общество или вън от него. Ако нищо не жертваш, а само очакваш от другите, ти си на крив път. Това изисква разумният живот от всички хора.

Първото нещо: непреодолима вяра в Бога, в Божественото в човека! Време е вече да се простите с религиозния фанатизъм. Днес в България има много религиозни секти и всяка от тях казва за себе си: „Спасението на човечеството ще дойде чрез нас.“. Не, спасението не може да дойде чрез никоя секта, чрез никоя черква, чрез никое верую, нито пък чрез науката. Тези неща са само помагала. Тогава кое може да спаси човека? Само Божественото в човека е в сила да го спаси. Когато Божията любов дойде в душата на всеки човек, тя ще обедини всички хора. Значи Божията любов ще спаси човечеството. Тъй щото всеки може да вярва в каквото иска, да изучава каквато наука иска, но всички трябва да поддържат един принцип в света – че Бог живее във всички живи същества и ги ръководи. Сега православната черква се солидаризирала с държавата и решила да отнеме всички имоти на разните секти, на разните религиозни общества. Казвам: да правят каквото искат. Ако е въпрос за имоти, за здания, трябва да знаете, че новото учение не про-

повядва строежи на здания, не проповядва закупуване на имоти, на земи. Това, което хората правят, то е резултат още на старата култура. Това са човешки неща и като такива те са временни. Който служи на Бога, той не се нуждае нито от земи, нито от къщи, нито от дрехи и обувца.

— Ами гол ли ще ходи?

— Който служи на Бога, той владее магическата пръчка: ще тропне с нея и пред него ще се изнесат най-хубавите дрехи и обувца, направени от най-възвишена материя. С какви дрехи ходеше Христос? Той си направи една дреха само и с нея прекара цял живот. За тази дреха именно се говори в Писанието, че римските войници я разделили помежду си. Ние сме хора на Божествения живот! Ние не сме невежи, но разполагаме с такова знание, за което съвременните хора даже не подозират. Това знание може да се даде само на онези, които признават Божествените закони и им се подчиняват. На онези пък, които не признават тия закони, ще се говори за лук и чесън, тоест за обикновени работи. За онези, които признават тия закони и ги изпълняват, има лаборатории, в които те ще влязат да работят, да видят резултатите на това, което се говори.

Сега това, което говоря, не е за съблазън нито за примамка. Някой казва: „Аз искам да опитам първо, че после да повярвам.“. И така може, но по-малко ще спечелиш. Който иска да придобие нещо повече, той първо трябва да повярва. Ако някой иска първо да получи парите и после да повярва в мен, това не е никаква вяра, никаква наука. Ако предварително дам пари някому, той може да не признае, че съм му дал. Обаче едно е важно: да съзнаете, че всичко в света принадлежи на Бога. В този смисъл аз казвам, че досега на никого не съм направил добро; досега никого не съм любил. Защо? Защото Единственият, който прави добро, който люби, това е Бог. Казано е, че Бог е любов.

Значи като човек аз съм проявление на Бога. Следователно нито съм давал някому пари, нито съм взимал от някого; нито съм обичал някого, нито ме е обичал някой. Тогава в какво могат да ме обвинят хората? Ако нямам къща, която да давам под наем, кой ще се кара с мене? Един от древните философи, Епиктет, казва: „Ако отидеш на угощение в някой богат дом, ти трябва да се съобразяваш с правилата на този дом. Ако не искаш да се подчиниш на техните правила, по-добре не ходи там.“ Следователно всеки човек трябва да бъде свободен, да се проявява според своето естество.

Сега, ако искаме да покажем на хората как трябва да живеят по новия начин, ние трябва да им дадем образци, да видят на практика този живот, и тогава да го приемат. Само по този начин може да се мине от стария към новия живот. Мнозина поддържат възгледа, че духовният живот не бил съгласен с физическия, вследствие на което правел хората нещастни. Не е така. Всички велики хора на миналото, и сега, са били истински духовни хора. Техните умове, сърца и души са били изпълнени с възвишени мисли и благородни чувства. Тези хора са носили в себе си велик и възвишен идеал. Следователно, който иска да извърши нещо велико в живота си, той непременно трябва да носи в душата си велик идеал. Такъв човек може да има за тил цялото небе, всички ангели, светии, праведни хора, всички добри и разумни хора, всички ярваци и всички адепти. Няма по-велико нещо за човека от това, да има зад себе си такъв тил. Всички тия хора ще му изпращат добри мисли и чувства, и ще кажат: „Пътят, в който вървиш, е прав. Върви напред, ние ще ти съдействаме!“. Питам: ако всички тия са с тебе, кой ще бъде против тебе? Казано е в Писанието: „Ако Бог е с нас, кой ще бъде против нас?“. Това значи: ако Любовта е с нас, нито хората ще бъдат против нас, нито ние против тях. Който има Любовта Божия в себе си, той е извор, който постоянно блика навън към всички хора,

към всички живи същества. В този смисъл ние нищо не очакваме от хората, но искаме само да възстановим Божия закон, който ще донесе благото за всички хора на земята. Ние искаме свободата на всички хора. Свободен човек е онзи, който обича истината. Казано е: „Истината ще ви направи свободни.“

„Призови Симона!“ Това значи: призови Божественото в себе си, което ще донесе любов в сърцето ти, светлина и знание в ума ти, и свобода във волята ти. Дълго време се е молил Корнилий да дойде ангелът при него и да му каже: „Твоята молитва е приета от Бога. Затова иди в Йопия и призови Симона, да ти каже какво да правиш.“. Значи след посещението на ангела иде приложението.

„Призови Симона!“ Тази е първата задача на човека. След това той ще положи живота си за великата Божия истина. Тя ще му разкрие славата и величието, които се включват в послушанието и любовта към Бога.

16 октомври, 1927 г., гр. София

По-долен от ангелите

*Направил си го малко нещо по-долен
от ангелите.*

Послание към евреите, 2:7

Често съвременните хора говорят за Божествения живот. Който разбира Божествения живот, той вижда, че между всички явления, които стават в този живот, съществува вътрешна връзка. Обаче за онзи, който не разбира този живот, всички факти, всички явления, които стават там, изглеждат загадки, които непременно трябва да му се тълкуват, да се доказват. Защо? Защото той разглежда тия явления по начин, какъвто познава във физическия свят. Например всички явления във физическия свят се доказват на хората, за да се види техния смисъл. Това се дължи на обстоятелството, че физическият свят е проявен, вследствие на което неговите явления могат да се подложат на опит и да се проверят. Едва сега съвременната наука започва да съобщава на хората, че в природата има закони, на които те непременно трябва да се подчиняват. Тия закони не са само физически, но същевременно те имат и духовен смисъл. В миналото науката е разглеждала тия закони като механически прояви, а днес вече тя вижда, че те са съзнателни, разумни прояви. Така са гледали някога и на душата. Когато слушате материалиста да говори за душата, той отрича нейното съществуване. Но има вече просветени хора, които гледат на душата като на нещо реално, което съществува. Проявява се тъй, както и физическият човек. Материалистите казват, че когато човек умре, неговият живот се разлива в общия живот, вследствие на което съзнанието му престава да съществува, а заедно с него

и човек умира, изчезва. Идеалистите пък поддържат, че и след смъртта си човек продължава да живее. Кое живее? Душата живее.

Казвам: смъртта не е мярка, с която нещата, както и явленията в живота, могат да се обясняват. Смъртта е една аномалия в живота. В такъв смисъл аномалията не може да служи за мярка на нещата. Че някой умрял, това още не показва, че той не съществува. Преди всичко, смъртта не е неизбежен закон в природата. Всичко не подлежи на смърт. Значи от дефектите на човешкия живот не може да се доказва какво нещо е човекът. Ако от дефектите на известен човек описват този човек, вашето описание търпи критика. Човек може да се познае от своите положителни качества. Ломброзо изучавал човека от негативната му страна. Когато срещал, той го разглеждал с цел да види какви отрицателни черти се крият в него. Той се занимавал с престъпните типове, но това още не е истинска наука. Престъпните типове са болезнени прояви в съвременното човечество. Всяка наука, която се занимава с тези прояви, носи нещо болезнено в себе си. Когато Ломброзо срещнал Толстой, той не се заинтересувал от него като велик мислител и писател, но го наблюдавал дали има някаква лоша, отрицателна черта в характера си. Тази среща Толстой описал в своя дневник. Той пише, че се стеснявал в присъствието на Ломброзо, защото схващал с каква цел последният го наблюдавал. Не само Ломброзо е разглеждал живота и хората от отрицателната им страна. Днес почти всички съвременни християни гледат на хората все от отрицателната им страна. Като се запознаят с един човек, първо виждат доброто в него, ангела, но като го разберат по-отблизо, хвърлят от него маската на ангела и казват: „Той не бил ангел както ние мислехме, но цял дявол. Сега ще го изучим добре, да видим неговите отрицателни черти“. И наистина като проследите съвременната култура, ще видите, че всички хора,

всички общества, всички вестници, както и науката, всички се занимават само с отрицателната, а не с положителната страна на живота.

Когато се говори за наука в правия смисъл на думата, аз разбирам онази, която изучава положителното в живота и в природата. Каква наука е тази, която изучава отрицателните страни на живота? Това е мъртва наука, която няма бъдеще, която не подлежи на развитие. Днес отрицателното съществува и заема голям дял в живота, понеже хората са го оживили. Всяко нещо, с което човек се занимава, той го подхранва и му дава живот. И наистина – каквото човек мисли, това става. Като се роди някое дете, близките около него казват: „Невинно е днес това детенце, но и то ще направи някои грехове.“ Така мислят, и така става. Днес родителите му го гледат, грижат се за него, но и то един ден ще се намери в нужда. И така става. Възможно е това дете да се провали в живота. И така става. Възможно е да се разболеет и да умре. И така става. Каквото хората мислят, това става. Това не е никаква философия. Днес всички философи спорят помежду си, един друг се опровергават. Всеки счита своята философия меродавна, никой не се ползва от философията на другите. Ние виждаме в живота как една философия умира, друга се ражда на нейно място; после и тя умира и т.н. Питам: какво казват философите за живота, как трябва да се живее? Е, трябва да се яде, да се поддържа живота. Какво трябва да се яде? Хляб главно. Какъв хляб: мухлясал или пресен хляб, направен от ново, тазгодишно жито? Да ядеш пресен хляб разбирам, но да ядеш мухлясал хляб, който след половин час ще повърнеш назад, не разбирам. Или какъв смисъл има да изучаваш болезнените прояви на живота? Казвате: „Човек трябва да мисли!“. Какво трябва да мисли? Може ли да се нарече мисъл грижата на човека как да се прехрани, как да се облече, как да нареди къщата си? Това не е мисъл, това е тревога,

безпокойствие. Истинската мисъл подразбира велик, положителен идеал. Само идеалът на човека дава мисъл; само той ражда възвишени и благородни чувства и импулс за работа. Съвременните християни например са поставили за основа на своя идеал благодатта Божия и очакват да дойде спасението чрез благодат. Тази благодат е патологично проявление. Защо? Защото те очакват тази благодат след като се разболеят или след като сгрешат. Докато са здрави, докато не са сгрешили, те не мислят нито за благодатта, нито за спасението си. Не, такъв идеал не е траен. То е все едно да търсиш богатия човек само защото си в нужда. Например българите не зачитат своите бедни роднини. Ако ги посети някой техен беден роднина, те казват: „Отде се намери сега този да дойде на гости? Знаем защо иде, той сигурно пари ще иска.“. Обаче, ако този беден роднина по благоприятно стечение на обстоятелствата се повдигне и стане пръв министър, целият му род започва да се изрежда при него, да му напомнят, че те са негови роднини, негови близки. Всеки иска да изкаже към него своята почит и уважение. Защо правят това? За да му напомнят, че имат синове и дъщери, за които той трябва да се погрижи да ги нареди на работа.

Днес всички религиозни хора, всички общества, всички народи търсят Бога от нужда, да им помогне да се назначат на служба, да разрешат задачите си. Днес никой не търси Бога от любов. Това е просия, не е любов. Нека гладният умре от глад, но да не проси. За предпочитане е гладен да умреш, но да не просиш. Обаче това да става не от гордост, но от любов към Бога. А тъй, да говориш за Бога, да проповядваш за Него и да считаеш, че хората са длъжни да те гледат, това не е любов, това е изнудване. В Писанието е позволено на човека да проси, но само от Бога, от никого друго. Всяко просене въвн от Бога е унижение за човешката душа. Днес става точно обратното:

от всички други просим, но не и от Бога. Да просим от Бога – това считаме за унижение; да просим от хората, това било в реда на нещата. Някой е на смъртно легло, бърза да извика лекар да му помогне. Моли се на лекаря, проси от него помощ и не му дохожда на ум да се обърне към Бога. Питам: на колко болни лекарят е помогнал след като те са изпълнили абсолютно техните предписания? Колко каещи се грешници са изправили живота си след като са изпълнили абсолютно съветите на своите пастори? Много болни са се излекували по съветите на лекарите, но временно само; в края на краищата болестта им пак се е повтаряла. Също така и много грешници са се изправили по съветите на проповедниците, но временно само, а не окончателно. Временната помощ е залъгване само. В такъв случай имайте пред вид следното положение: хората, били те лекари, свещеници, учители, държавници, могат да дават само временна помощ или временни упътвания, но истинското възраждане на човешката душа може да даде само Бог. Хората могат да внесат в човека много идеи и идеали, но онзи вечен идеал, който осмисля живота, който дава истинско направление на човешкия дух, това е връзката ни с Първата Причина, с великата Божия любов. Това подразбира познаване на Онзи, който ни е създал, който ни е дал условия да живеем, да растем и да се развиваме.

Сега аз държа тази беседа за ученици, които ме разбират; онези пък, които не ме разбират, нека слушат само. И ако намерят някакви междини, нека прочетат някой роман, да видят, че и там се срещат междини. Междините трябва да съществуват, за да се даде възможност на онзи, който слуша или чете, да размишлява, да държи съзнанието си будно. Вземете например един от романите на Виктор Юго или на Толстой и ще видите как авторът още в първата глава започва да разправя нещо за главния герой и, току виж, изоставя героя и отива към други лица. Вие сте се заинтересува-

ли вече, искате да чуete нещо за героя и за героинята, но минават две, три, четири глави, свършва се първото действие и авторът все ви държи напрегнати, нищо не пише за героя, не се връща към първата обстановка. Привидно той като че си играе с вас. Не, авторът има някаква цел, която вие не разбирате. След това той пак се връща към главните лица и така продължава няколко глави. Вие следите с интерес действието, но изведнъж нови лица се явяват, нова обстановка, и главните герои пак изчезват. Така авторът развива своя роман и през всичкото време държи будно съзнанието ви, поддържа вашия интерес. Питам: каква е развързката най-после на този роман? Развързката се свършва с това, че или героят и героинята се оженват, или героят се оженва за друга някоя, а героинята се самоубива, или най-после и двамата се самоубиват. При това голямо напрежение, което сте имали във времето когато сте чели романа, най-после ви се разкрива една истина. Щом тази истина ви ползва в живота, романът е постигнал своята цел. Казвате: „Да, всичко беше хубаво, но героят не се ожени за героинята.“ Какво от това? Нима всички герои са се оженили?

Какво нещо е женитбата? Женитбата, в пълния смисъл на думата, е свещен акт, свещена идея. В този смисъл хората не знаят още какво нещо е женитбата. Те познават жененето, но не и женитбата, която представя свещено сближение между две души, между които има не само една, но безброй допирни точки. Това свещено сближение подразбира преливане на душите една в друга. Преливането на душите изключва всякакво съмнение, всякакво недоверие, всякакво недоразумение. В това преливане на душите се крие идеалът на истинския живот. Всяко физическо допиране в живота произвежда ред спънки, ред препятствия. Защо? Такова е свойството на твърдата материя. Щом се допреш до една стена, ти непременно ще се върнеш назад; щом се допреш до една затво-

рена врата или до един затворен инструмент, ти непременно ще се върнеш назад; щом се допреш до цигулка, на която струните са скъсани, а лъкът счупен, ти непременно ще се върнеш назад. Ако отиваш при една красива мома, от която животът е изчезнал, и я намериш мъртва на леглото ѝ, веднага твоето въодушевление изчезва. Следователно животът на човека, както и неговият идеал, седят в неуловимото, което нито се вижда, нито се ограничава. Ето защо казвам: това, което човек познава, е обикновеното, а което не познава, е необикновеното в живота. Какво знаете например за единицата, повдигната в пета степен или за двойката в десета степен, или за тройката в двадесета степен? Казвате, че това са величини, с които математиката се занимава. Да, това са математически въпроси, но те същевременно представят и проблеми на живота. Устройството на нашия организъм, както и устройството на целия живот, се гради върху числа, повдигнати в разни степени. Това е цяла наука. Тази наука е построена върху знанието на тия числа. Например, ако се интересувате за устройството на вашата ръка, първо трябва да знаете от каква материя е направена тя; после трябва да знаете от какви числа е съставена всяка клетка и в каква степен са повдигнати тия числа. Всяка клетка е живо същество, което гради своя живот по разумен начин. Ако изучавате живота на клетката отделно, както и нейната мисъл, ще видите, че тя представя в миниатюра живота на целия човек. Ако пък изучавате колективния живот на тия клетки, както и връзката помежду им, ще видите, че те представят Божествения живот в миниатюра.

И тъй, вие не сте разбрали още какво представя истинският живот; не сте разбрали още и човекът. За този човек именно апостол Павел казва, че Господ го е направил малко нещо по-долен от ангелите. Такъв ще е човекът в бъдещата вселена, но не и в тази, в която ние сега живеем. Значи сегашната вселена ще изчезне

и вместо нея ще се яви нова. Как ще стане това? В една от теориите на учени хора, адепти, се казва, че всички живи същества, както и слънцето, постепенно изгубват енергията си, изтощават се. Затова казваме, че силите на човека постепенно се губят, изразходват се и той остарява. Тази енергия от цялата вселена отива в пространството, както малките ручейчета се разливат по стръмнините, и служи като основа за съграждане на нова вселена. И тогава всички живи същества от старата вселена ще бъдат преместени в новата, при нови условия за живот. Ако искате да знаете нещо за новата вселена, четете Еклисиаст. Там Соломон е писал за нея. Той е казал: „Сейте семето!“. Значи Бог е изпратил човека на земята да сее, да се учи, да се готви за бъдещата вселена. Големи приготовления се правят за новата вселена! Затова именно Бог е поставил човека на големи страдания и изпитания. Страданията са най-голямото благо за човека. Сам апостол Павел е казал: „Сегашните страдания на човека не могат да се сравнят с бъдещата му слава.“. Казвате: „Как можем да проверим това?“. Който иска да научи истината по този въпрос, той трябва да излезе от своето физическо тяло и с духовното си тяло да отиде в невидимия свят. Като се говори за духовно тяло, за невидим свят, мнозина се плашат, мислят, че ще умрат. Не, духовният човек е развил своето духовно тяло така, че той може да функционира с него както с физическото си тяло. Той може да излиза от физическото си тяло и да се връща в него според желанието си. Значи истински духовен човек е онзи, на когото съзнанието е будно и за физическия, и за духовния свят; той може и в двата свята да се движи еднакво свободно и съзнателно. Само такъв човек може да се нарече истински ученик. Само на такъв човек може да се говори. Който не е ученик още, той е буден само за физическия свят и като му се говори по тези въпроси, съмнява се. За такъв човек съмнението е естествено нещо. Съмнението

говори за невежеството на човека. Ако влезете в една тъмна стая, вие веднага ще изпитате страх да не би да се спънете в нещо, да не паднете някъде. Обаче щом стаята се осветли, съмнението, страхът изчезва, понеже виждате де вървите. Дето има светлина и знание, там съмнението отсъства; дето няма светлина, съмнението присъства. Съмнението е признак на невежество. Съмнението, омразата, безверието са отрицателни течения, тоест бури в живота на човека.

Питам: има ли някаква положителна страна в съмнението? От научна гледна точка съмнението е необходим закон в еволюцията на човека. Ако оставите водата в една черна да стои цели четири – пет месеца без да се раздвижва, тя ще жабуняса, ще се развали. Обаче, ако от време на време раздвижвате тази вода, тя ще запази своята свежест. Следователно съмнението е така необходимо за човека, както ветровете са необходими за природата. Ако нямаше ветрове, водата в природата би стояла в покой, вследствие на което би изгубила своята преснота. Ако нямаше ветрове в природата, и растенията не биха могли да растат, да се обновяват. Чрез ветровете растенията, дърветата се каляват, соковете им се пренасят по целия организъм, а същевременно добиват и по-голям устой. Такова нещо представят и страданията в човешкия живот. Те внасят опресняване, обновяване изобщо в живота. Такова нещо е съмнението. Човек живее повече във водна среда, отколкото в твърда. Следователно, ако не дойдат ветрове и в човешкия живот – страдания, съмнения, които да го раздвижат, има опасност този живот да изчезне. Историята на народите, както и на отделните лица през всички времена и епохи, до днес, ни показва, че след всяко страдание, индивидуално или общочовешко, винаги в съзнанието на хората прониква нова светлина, нов просpekt, ново разбиране за живота. Значи, в който момент човек разбере вътрешния смисъл на страданията, животът му ще се проясни и осмисли.

Ще приведа един пример, да видите какво представят страданията за човека и кога той може да се освободи от тях. Представете си, че отивате в една пустиня и носите със себе си едно шише с вода. По невнимание шишето пада от ръцете ви и се счупва. Вие веднага се хващате за главата ужасен, разтревожен, че сте счупили шишето и разлели водата. Защо се смущавате? Защото разбирате цената на водата в пустинята, а не знаете отде можете да намерите вода за пиене. Ако не намерите вода в пустинята, животът ви е в опасност. Казвам: не се смущавайте!

— Как да не се смущавам? В тази вода беше моят живот.

— Елате с мен, аз ще ви покажа де има чиста, хубава вода.

Тръгваме заедно и аз ви завеждам на разстояние няколко метра от мястото, дето счупихте шишето. На това място има извор, от който блика чиста, кристална вода. Пийте сега вода, колкото искате! Вие се напивате добре с вода, а след това напълвате друго шише от тази вода. При това положение ще страдате ли още? Не, при бистрия извор страданието изчезва. И затова казвам: който иска да се освободи от страданията, нека отиде при Извора на Вечния Живот и да пие от Неговата вода.

Казвам: всички хора, които не разбират смисъла на живота, мязат на малки деца, които носят в ръцете си по едно шише с вода, стискат го здраво и мислят, че в това шише седи тяхното богатство. Срещате учени хора – музиканти, певци, художници, всеки носи по едно такова шише пълно с вода, и ако случайно това шише падне на земята и се счупи, казват: „Отиде ученият човек! Отидоха музикантът, художникът, певецът!“. Защо? Шишетата им паднаха на земята и водата се разля. Това е частично разбиране на живота. Животът не седи във водата, която е в шишетата. Ако искате да видите какво нещо е истинска наука, музика, красота, истинско художество, идете при Ве-

ликия Извор на живота, дето нищо не се губи. Там всяко нещо си има своето място и вечно съществува. При Великия Извор музиката никога не изчезва – там тя се чува и денем, и нощем. В света съществува вечен огън, който никога не изгасва. Казвате: „Кога ще дойдем до този Извор на живота? Какво се изисква, за да го постигнем?“. Търпение се изисква.

Какво нещо е търпението? Само ученикът може да разбере търпението. Защо? Защото търпението е качество на душата, а душата е от високо произхождение. Истинският ученик минава през живота на душата, той не живее в сърцето и в ума си, чийто живот е временен, преходен. Докато човек не дойде до това положение, той при най-малките изпитания и страдания ще хвърля лоши мисли и чувства към своя Създател, ще петни Неговата мантия. Като не разбира смисъла на страданията, като не е придобил търпението, този човек винаги ще живее със съмнения, с колебания срещу Първата Причина на живота. Който допусне най-малкото съмнение и подозрение срещу нея, той е първокласен невежа. Всяко съмнение води след себе си падане. Това се отнася не само до хората, но и до ангелите. Ако един ангел допусне най-малкото съмнение по отношение на Бога, той е осъден вече на голямо падане. Да се усъмниш в Бога значи да се усъмниш в Любовта. Например имате добър приятел, който ви обича, и вие го обичате. Дойде някой откън и започва да ви разправя небивали работи: че вашият приятел говорил по ваш адрес лоши думи, че замислял някаква интрига срещу вас и т.н. Ако повярвате на този човек, вие сте изгубен. Не вярвайте на всички хора! В света има хора, майстори на измислиците. Със своите лъжи те могат да изкарат човека от ум. Дойдат ли при вас да ви говорят такива приказки, спомнете си, че вие, като душа, сте произлезли от Бога – дето не може да живее нищо нечисто, нищо долно. Така мисли ученикът. Щом се натъкне на някакво страдание, той пее и благодари на Бога за привилегията, с

която го е достоил. И обикновеният човек пее, но на минорна гама.

Следователно хората могат да се разделят главно на две категории: обикновени хора и ученици. Докато човек плаче, роптае, скърби при страданията, той минава за обикновен човек. Щом започне да пее, да се моли и да благодари на Бога за страданията, които го сполетяват, той влиза вече в Школата като ученик. Никое страдание няма да избегне от ученика. Той ще мине и през съмнения, и през изкушения, но винаги ще бъде буден, ще държи връзка с Бога и ще се учи от всичко, което животът му носи. Колкото по-високо се издига човек, толкова по-големи бури ще преживее. Апостол Павел, който добре разбираше тези закони, трябваше да получи три пъти по 39 тояги от евреите, за да го провери на опит. След като го биха, той започна повече да пише и казваше: „Братя, с много скърби ще влезем в Царството Божие.“ И Христос е казал: „Прескръбна е душата ми до смърт.“ Това са думи, изказани от човека в Христа. Обаче след това дойде нова светлина в съзнанието на Христа, и Той каза: „Господи, да бъде Твоята воля! В Твоите ръце предавам Духа си.“ Тук се забелязват два важни психологически момента: първият момент е когато Христос беше отишъл да се помоли в Гетсиманската градина и се обърна към Бога с думите: „Отче мой, ако е възможно, нека ме замине тази чаша! Не обаче както искам аз, но както искаш Ти.“ Вторият момент е момент на просветление, на вътрешно примирение, когато повторно отиде да се помоли в Гетсиманската градина и казваше: „Отче мой, ако не е възможно тази чаша да замине от мене без да я пия, нека бъде Твоята воля! В Твоите ръце предавам Духа си.“ Какво означават думите „в Твоите ръце предавам Духа си“? Това значи: както и да изглеждат нещата отвън, аз приемам напълно Твоята любов и зная, че всичко, което вършиш е добро. Питам: като положи Духа си в Божиите ръце, Христос из-

губи ли нещо или спечели? Той спечели много нещо.

„По-долен от ангелите.“ Каква е разликата между ангелите и хората? Ангелите се отличават от хората по своята абсолютна чистота и святост. Те са носители на светлината, вследствие на което са крайно възискателни и строги. Ако би останало на тях да управляват света, те биха изгонили всички престъпници, всички грешни хора. Те не биха оставили нито един човек на земята да греша. Тъй щото когато Бог иска да изправи света, Той изпраща на земята един от тия ангели да свърши тази работа. Ангелът изважда ножа си и започва да кълца наляво – надясно. Той гледа на грешните хора така, както грънчарят гледа на своите недобре изработени грънци. Какво прави грънчарят с тези грънци? Той взема една тояга и тръгва с нея към грънците. Погледне един, вижда, че е крив, пропукан, удари го с тоягата и хайде навън! Погледне втори – също; погледне трети – също. Щом дойде до някое здраво гърне, отмине го. Така отделя той здравите грънци от счупените, които не стават за работа. Тази е символичната страна на въпроса.

„Направил си го малко нещо по-долен от ангелите; със слава и почит си го венчал, и поставил си го над делата на Твоите ръце.“ Кога идва славата? Славата идва след Любовта. Любовта пък изисква работа. Тъй щото не е достатъчно само да не се съмняваме в Бога, но трябва да работим. Казвате: „Ние вярваме в Бога, но първо трябва да уредим своите работи, че като ни остане свободно време, тогава ще мислим за работата на Бога.“. Ученикът не мисли и не постъпва така. Първата му работа е да свърши всичко онова, което Бог му е определил. Като му остане свободно време, ще работи за ближните си. И най-последно, колкото свободно време му остане, ще го употреби за себе си. Следователно в живота на ученика на първо място седи Бог, на второ място – неговия ближнен, а на трето място – той сам. Докато постъпва по този начин,

той никога няма да се натъкне на противоречия, били те външни или вътрешни. Мнозина ще възразят, че човек трябва да задоволи и своите желания. Аз пък казвам: не се стремете преждевременно да задоволите своите желания. Защо? Защото във всяко преждевременно задоволяване на човешките желания се крие известна отрова. Значи всяко желание, всяка мисъл, всяко чувство, трябва да се реализират на определено време. Ученикът трябва да знае това нещо! Знанието, светостта, силата, няма да дойдат в един момент. Те идват постепенно и се придружават с радост и веселие за човешката душа. Душата знае как се придобиват великите неща и затова тя има търпение да чака.

За обяснение на тази мисъл ще приведа един митичен разказ. Когато били създадени животните на земята, между тях била и овцата. Като живяла известно време между хората, тя се почувствала много нещастна, вследствие на което животът ѝ се напълно обезсмислил. Тя изпаднала в голямо противоречие и често си мислила: „Чудно нещо! Толкова добрини правим на хората: млякото, вълната и децата си даваме, и въпреки това сме нещастни! Какво трябва да се прави при това положение?“. След като мислила дълго по този въпрос, най-после ѝ дошла на ума мисълта да отиде при Зевс и да го помоли да измени по някакъв начин съдбата ѝ. Намислила и реализирала своята мисъл. Отишла при Зевс и му казала какво иска. Зевс я погледнал, помислил си малко и казал:

— Наистина аз те забравих, нищо не направих за тебе. Тогава ето какво: ще направя зъбите ти големи като на лъва, да разкъсваш всеки, който се осмели да те нападне.

— Не, моля ти се, не ми давай големи зъби; аз не искам да причинявам пакости на другите.

— Тогава ще направя ноктите ти яки и силни като на вълка, да нападаш с тях и да разкъсваш.

— Моля ти се, това по никой начин не искам; опитвала съм ноктите на вълка, не искам да отмъщавам по същия начин на другите.

— В такъв случай ще туря в устата ти отровни жлезки като на змията; дете минеш и те нападне някой, да клъвнеш и да го умъртвиш.

— Не, моля ти се, не ми давай такова нещо, да ме намразят хората.

— Не остава друго, освен да ти дам рога и копита като на вола, с които да мушкаш.

— И тях съм опитвала, не ги искам.

— Тогава да ти дам такава власт, че каквото пожелаеш да стане.

— Не, и това не искам. С тази власт може би ще пожелаеш да стана лоша и да погубя живота си. Като виждам злото, което съществува в другите, аз съм доволна от живота, който си ми дал, и затова едно само те моля – да ме благословиш. Зевс я благословил и я изпратил отново между хората. Значи овцата разрешила въпроса идейно, като предоставила нещата да се разрешават постепенно.

Някой казва: „Аз искам да имам зъби и нокти като на лъва и на вълка.“. Какво са разрешили зъбите и ноктите досега? Друг ще пожелае да има отрова като на змията. Какво е разрешила змията досега? Трети ще пожелае да има рога и копита. Какво са разрешили рогата и копитата в живота? Не, кажете на Господа, както е казала овцата на Зевс: „Господи, благослови ме! Изпълни душата ми с Твоята любов, да мога чрез нея да разреша задачите си и да завладявам сърцата на хората.“. Един ден овцата ще стане наследница на човешката раса. В това отношение когато хората се преселят от земята, те ще се превърнат на овце. За кои хора се отнася това? Само за учениците. Само ученикът може да стане овца, но не и обикновеният човек. Аз взимам думата „овца“ като символ на нещо велико, на велики качества. Значи не подразбирам обикно-

вената овца, но разумната овца. Овцата не е толкова страхлива, както обикновено я считат. Мнозина са изучавали психологията на овцата и са забелязали, че когато вълк напада стадото на някой добър, праведен овчар, овцата никога не се плаши и не бяга. Тя повдига главата си нагоре, тропа с крак срещу вълка и го пита: „Какво търсиш тука?“. Вълкът поглежда към нея и се връща назад. Няма случай в живота на овчарите когато вълк да е нападал стадото на овчар, който е водил добър и чист живот, и да е ял овците му. Обаче грешен ли е овчарят, стадото му винаги е бивало нападано от вълци.

Сега ще преведа това положение, този закон, по отношение на вашия живот. Овчарят, това сте вие; овците са вътре във вас. Следователно, ако вие сте добър, праведен овчар, който нито лъже, нито краде, нито върши беззакония, никой вълк отвън не може да нападне овците ви; те винаги ще бъдат здрави, на време ще дават своята вълна и млякото си. Това не е теория, но факт, който всеки момент можете да проверите в живота. Казвам: ако една овца е могла да разреши въпросите си толкова разумно, колко повече може да направи това ученикът! Всяка вечер ученикът трябва да се чисти. Денем като се движи в света, между хората, той може да се натъкне на ред изпитания, но длъжен е да издържа. Силата на ученика седи в издържането. Колкото и малко да се е окалял през деня, вечер, като се затвори в стаята си, той трябва да се изчисти, да изхвърли навън калта, която светът е турил върху неговата външна дреха. На каквито колебания, съмнения и противоречия да се натъкне ученикът щом реши да посети някой свой ближен, той непременно трябва да се очисти съвършено. Той трябва да измие главата, ръцете, краката си, външно и вътрешно, и така да отиде при своя ближен да му занесе своето благословение. Като влезе в стаята на ближния си, лицето му трябва да бъде светло, чисто, и да го поздрави по закона на любовта. Ще кажете: „Толкова години вече

как следваме това учение, но още не сме постигнали тази чистота.“. Важно е как следвате: като обикновени християни или като ученици. Ако сте в положението на ученик, вие ще имате светлина на лицето си и чистота в сърцето си. И ако сте вече ученик, ще минете в по-горна фаза – в положението на брат. Значи обикновеният човек има условия в себе си да стане ученик, а ученикът има условия да стане брат. И Христос впоследствие казва на своите ученици: „Не ви наричам вече мои ученици, но ви наричам мои братя.“.

Под думата *ученик* в обикновен смисъл, се разбира човек, който има ред противоречия в живота си, които трябва да разреши, за да стане разумен. Под думата *брат* се разбира ученик, който е излязъл от противоречията на живота и който има вече правилни отношения към всички окръжаващи. Брат е онзи, който може да жертва живота си за жената, като за своя сестра, без да допусне някаква порочна мисъл, някакво нечисто чувство по отношение на нея. Брат е онзи, който държи сестрата като светиня в душата си. На думи лесно се казва *брат* и *сестра*, но кажеш ли някому *брат* или *сестра*, а държиш в ума и сърцето си нечисти мисли и чувства към него, ти грешиш първо към Бога, после към своя близен и най-после към себе си. Който има Божията любов, той само знае какво нещо е брат и какво – сестра, в прав смисъл на думата. Любовта определя правите отношения между хората. Мнозина казват, че царството Божие със сила се взима, но това не подразбира, че трябва да се счупят вратите на това царство и така да се влезе вътре. „Със сила“ подразбира с Божията любов. Само Божията любов разполага със сила, която може да отвори вратата на човека за Царството Божие. Значи нещата, които са казани в Евангелието, имат свой вътрешен смисъл. Ако ги разглеждате буквално, непременно ще изпаднете в известни погрешки. Например казано е, че човек е създаден по образ и подобие Божие. Въпреки това ние виждаме, че човек не прилича на Бога. Де

седи това подобие, за което се говори в Писанието? Подобие то се заключава в ума и сърцето на човека, по които той се отличава от останалите животни. Чрез ума и сърцето си човек има възможност да бъде проводник на Божиите мисли и чувства. По този начин той е проводник същевременно и на ангелските мисли и чувства, затова и ангелите го обичат. От друга страна, човек е връзка между ангелите и животните, затова и животните го обичат. Значи чрез чувствата си човек се свързва с животните, а чрез интелигентността, чрез ума си – с ангелите.

„Направил си го малко нещо по-долен от ангелите.“ Какъв трябва да бъде човек, за да отговори на това положение? Той трябва да бъде честен, добър, справедлив и високо благороден. Една бедна, но красива и много интелигентна мома отивала често при двама велики художници да им позира. Когато излизала от ателието на първия художник, очите ѝ били всякога насълзени. Когато излизала от ателието на втория художник, лицето ѝ винаги било светло, с тихо, спокойно изражение. Питам: защо красивата мома не излизала и от двамата художници с едно и също разположение? Влиянията на тия художници били различни. Когато красивата мома позирала на първия художник, той винаги изисквал от нея да бъде гола. Като отивала при втория художник, той ѝ казвал: „Когато идваш при мен да ми позираш, аз искам да се обличаш с най-хубавите си дрехи.“. Защо тия двама художници имали различни изисквания от момата? Когато човек разкрива недостатъците на своите братя и сестри, не е ли той същият онзи художник, който иска момата да му позира гола? Да разкриваш недъзите на хората, това значи да рисуваш тяхната голота. Да изправяш недъзите на хората, това значи да ги обличаш в най-хубавите им дрехи. Тъй щото, ако искате хората да ви се радват и да ви обичат, бъдете като втория художник, който рисува човека, облечен в най-хубавите

му дрехи, както Бог го е създал. Тъй трябва да гледа ученикът на всички хора! Да заставиш брата си или сестра си да съблече дрехите си и да се яви пред тебе гол, това значи да отхвърлиш добродетелите му настрана и да го видиш гол, с неговите недъзи. Голотата на човека подразбира неговото греховно състояние. Може ли да се нарече човек онзи, който лъже, който краде и който убива? Това не е човек, но форма на човек, тоест по-право, това е скелетът на човека. Този човек е съблякъл дрехата на своите добродетели и се е явил пред света гол. Но в голотата няма никакво геройство. Само човекът на любовта, на справедливостта, на разумността, на вътрешното благородство, може да се нарече ученик в пълния смисъл на думата. Само ученикът може да служи на Бога, на ближния си и на себе си. Само ученикът може да заеме всякакво положение: той може да бъде и слуга, и господар; той може да заеме положението и на овца, в дълбокия смисъл на тази дума.

Някой казва:

— Аз не искам да бъда овца.

— Какво лошо има в овцата? Щом не искаш да бъдеш овца, тогава ще бъдеш вълк.

— Не, аз искам герой да бъда.

По какво се отличава героят днес? Съвременните хора считат за герой онзи, който взима револвера си и убива. На фронта кои се прославиха като герои? Според мен да убиваш хората, това не е геройство. Какво са правили героите в старо време? Тези герои се отличавали по това, че са помагали на бедни, на страдащи. Герой е онзи богат човек, който пълни джобовете си с пари, и раздава. Герой е онзи земеделец, който вади по няколко крини жито от хамбара си, и раздава на бедни. Герой е онзи учител, който учи децата без пари. Герой е онзи музикант, който събира около себе си хора, и свири без пари. Следователно не може да се нарече герой онзи богаташ, който събира само за себе

си; не може да се нарече герой онзи земеделец, който пълни хамбарите си с жито, и не мисли за бедните; не може да се нарече герой онзи учител или музикант, който продава своето знание или своето изкуство. Какво нещо е продажбата? Продажбата е получаване на известно удостоверение, от което се вижда, че ти си изпълнил длъжността си спрямо себе си. Тези удостоверения са подобни на онези малки парички, особени металически марки, които се дават на пътниците в Америка срещу багажа им докато го прегледат. Щом багажът им се прегледа, те връщат назад тия марки. Обаче когато човек в своя личен живот дойде до положението да събира такива удостоверения в сандъка си, за сметка на това, че е изпълнил дълга си спрямо себе си, той вече е на крив път. Когато съвременните хора си услужват взаимно, те плащат тази услуга с пари. Значи днес парите се явяват като разменно средство между двама души. Но истинска, разумна обмяна между двама души е онази, която почива на взаимна любов, на взаимно доверие. Тази обмяна има смисъл. Ако между един земеделец и един богат човек се създадат взаимни отношения на любов, земеделецът ще пожелае да даде от житото си на своя приятел без да мисли за никакво възнаграждение. И богатият ще е готов да даде на приятеля си една или две златни монети, без да счита, че плаща за житото. Земеделецът ще счита, че е дал жито на своя приятел като израз на любовни отношения към него. Богатият пък, със своята златна монета, закрепва тези отношения.

Казвам: любовта трябва да се постави като връзка в отношенията на хората. Тази е задачата на ученика: да покаже на хората как да живеят помежду си. За да съществуват отношения на любов между хората, на първо място те трябва да се освободят от съмнението. Докато човек живее със съмнение, никой велик учител, никой велик дух не може да му даде онова знание, което разкрива тайните на природата. С хиляди

години можете да тропате на вратата на царството Божие, но докато не изхвърлите от себе си съмнението, подозрението, безверието, омразата, завистта и тем подобни, нито тази врата ще ви се отвори, нито учен човек ще станете. При това положение вие ще си останете обикновен човек и нещастieto в разни форми ще ви следва: възлюбеният ви ще ви напусне, богатството си ще изгубите, здравето ви ще изчезне, общественото си положение ще изгубите. В края на краищата вие ще приличате на капка вода, оставена сама в пространството. Много хора има в това положение – те са заминали за онзи свят, близките им ги смятат за умрели, а в същност те се движат из пространството свършено сами, от всички изоставени. Те са в положението на откъснат лист от дървото, който чувства своята самота. Това не е живот. Не е лесно да живее човек между хората и да се съмнява във всички. Молиер е представил положението на такъв човек в своята комедия „Скъперникът“. Скъперникът се оплаква, че го обрали. Като го запитали кой е виновен затова, той отговорил: „Синовете ми, слугите ми, ближните ми – всички са виновни.“. Защо отговарял така? Защото се съмнявал във всички. В същност само един човек може да е виновен за този обир. Да се съмнява човек във всички, даже и в най-близките си, това говори за неговото вътрешно психическо състояние. В такова състояние е изпаднал скъперникът, благодарение на съмнението.

И тъй, когато говоря за окултизма, аз имам пред вид ученика и това, което той трябва да изучава. Главната му задача е да изучава, да наблюдава своя вътрешен живот, да познае себе си. Като се наблюдава, ученикът ще види по колко пъти на ден се променя. Като се мени, едновременно с това и животът приема за него различни цветове: понякога животът му се струва бял, светъл, а понякога – черен, тъмен; понякога животът му се вижда розов и пътят му цял посипан с

рози, а понякога – покрит с тръни. Понякога очите му изглеждат светли, ясни, а понякога са мътни, премрежени. Понякога кожата му е мека, гладка, а понякога – суха, твърда. Така и космите на главата му понякога са меки, гладки като коприна, а понякога са корави, дебели. Всяко изкривяване, всяко влошаване, било във външните или вътрешните удове на ученика, се дължат на известни дефекти в неговите мисли и чувства. Истинският ученик не трябва да допуска нищо отрицателно в себе си. Дойде ли в ума или в сърцето му нещо нечисто, той трябва да го изхвърли навън. Дойде ли някаква болест в организма му, като ревматизъм например, той трябва да я изпъди навън. Ревматизмът се дължи на натрупване на чужди вещества в организма на човека. Изобщо болестите са резултат на някаква аномалия, която се е породила в света на ума или в света на сърцето в човека. И като резултат на това някои клетки в човешкия организъм силно се индивидуализират и започват да живеят самостоятелно от другите. В някои случаи пък едни от клетките в организма се подмладяват, а други остаряват. Тия, които са се подмладили, за да могат да се хранят, да растат и да се развиват, задържат храната за себе си и не оставят за другите, вследствие на което органите, в които са тези стари клетки, заболяват. Младите клетки започват да си устройват пиршества, гуляи в организма и се увеличават бързо както на брой, така и на големина. На тези места в организма се явяват големи нараствания, увеличавания, отоци, които медицината нарича с общо име тумори. И след това, тялото трябва да впрегне своята лекарска артилерия, с всичките си далекобойни оръдия, за да изхвърли тия излишни вещества вън от човешкия организъм.

Казвам: задачата на ученика седи в това да подмладява всички клетки на организма си, а не само частично. За тази цел той трябва да се научи да говори на своите клетки. Всеки ден преди да започне своята

дневна работа, ученикът трябва да поздрави клетките на тялото си, като започне от клетките на мозъка, на очите, на носа, на ушите и постепенно да слиза надолу. След това ще поздрави клетките на дробовете, на сърцето, на стомаха, на червата и най-после ще поздрави себе си и ще започне работата си. Под думата „себе си“, разбирам своя ръководител. Само при това положение може да се очаква единство и задружна работа между всички клетки на човешкия организъм. Когато не познава това отношение, тази обхода към клетките на своето тяло, човек цял ден се лута нагоре-надолу и работата му не върви добре. Той казва: „Не зная какво да правя; не ми се живее!“.

Не му се живее, защото той не е изпълнил едно важно задължение към своя организъм. Вследствие на това, той ходи сред богатата на живота, но не ги вижда, не може да ги използва. Много такива хора виждам, които по цял ден обикалят около своята хижичка, плачат, okayват съдбата си, не знаят защо са дошли на земята. Те не подозират даже, че под тяхната хижичка е заровено голямо богатство, с което могат да си направят голям палат, да си купят хиляди декари земя и да подобрят не само своето положение, но и това на своите ближни. Казвам на тези хора да съборят своята малка хижичка и да изровят под нея богатството, което седи скрито от векове. Те казват: „Няма защо да се занимаваме с тези предполагаеми богатства, да губим времето и силите си напразно. Тази работа не е за нас. Ако е наш късмет, при краката ни да дойде!“.

Съборете вашата малка къщичка и ще намерите под нея голямо богатство! Не е време сега за философстване. Ако философствате още, всичко ще изгубите. Който ме послуша, той ще спечели това богатство и ще разполага с него както намери за добре.

И тъй, намерете това богатство, за да осмислите живота си.

— Как ще го намерим?

— Като станете ученици.

Учениците знаят де е това богатство и когато им потрябва, те го използват. Ученикът е богат човек. Казвате: „Кажете ни по-лек начин за намирането на това богатство.“ Няма какво да говоря по това, но ще ви попитам: изчезнало ли е съмнението от вашите умове?

— Е, понамалило се е малко.

— Не, съмнението трябва свършено да изчезне от вашите умове, от вашите души. Помен не трябва да остане в душите ви от съмнението! Значи не е достатъчно само да се намали съмнението, но то трябва абсолютно да изчезне от вас и да станете свършени, както е свършен Отец ваш Небесни. Свършен трябва да бъде ученикът! Той трябва да поддържа тази мисъл в себе си ден и нощ; да не си прави илюзии, че може да мине както и да е. Само мисълта за свършенството внася в човека вътрешна радост и веселие. Някой казва: „Благодаря на Бога, че поне днес съм добър.“ Значи утре има възможност да бъдеш лош. Не, добрият човек е всякога добър; разумният е всякога разумен. С това ние не изключваме погрешките. Щом работи, човек все ще направи някаква погрешка, но ще може и да я изправи. И ученикът понякога прави погрешки, но веднага се заема да ги изправи.

„Направил си го малко нещо по-долен от ангелите.“ Защо е дошъл човек на земята? Да учи закона на смирението. Не само обикновеният човек трябва да учи този закон, но и Христос го учеше. Той знаеше този закон, но трябваше да го приложи на земята, да види какви резултати ще има. Като дойде на земята, Христос трябваше да приложи двата велики закона: законът на смирението и законът на търпението. Като наблюдавам съвременните хора, виждам, че им липсват именно смирение и търпение. Следователно, ако някой ви пита защо сте дошли на земята, ще кажете, че сте дошли да учите законите на търпението и на смирението. Щом научите тези закони в тяхното

практическо приложение, вие ще завършите своята еволюция на земята и ще бъдете като Христа. Тогава Христос ще ви бъде брат и Учител, а вие – Негови ученици. Това са проспекти на бъдещето, но само чрез тях вие ще разберете какво представлява човекът и какво – човешката душа. Душата крие в себе си велики блага, които едва сега човек започва да прозира. Всеки човек на земята търси нещо, стреми се към постигане на някакъв свой идеал. Този идеал се включва именно в неговата душа. И когато казваме, че този идеал е непостижим на земята, ние имаме пред вид сегашните условия и разбирания на хората, както и сегашното устройство на техния организъм. Вън от тези условия, при някаква нова обстановка на нещата, всичко е постижимо. Какво изисква тази нова обстановка? Да имате поне един приятел, който да мисли като вас; двамата заедно пък да мислите като всички добри, свети и праведни хора; всички тия пък да мислят като Христа, като Бога. Друга философия в света не съществува.

Мнозина се извиняват за своите неуспехи поради разни причини. Не, никакви причини не могат да оправдаят човека щом се отнася до реализиране на нещо Божествено. Ето защо вие трябва да бъдете внимателни, да се пазите от натрапени мисли и чувства, които могат да парализират дейността на човека. Това са ред отрицателни внушения, на които човек не трябва да се поддава. Ако имате някакъв недостатък и считате, че не можете да го изправите, това е вече някакво внушение във вас. Всяка погрешка, всеки недъг лесно може да се изправи, стига човек да намери съответен метод затова. Ако е въпрос за методи, за начини, таква има много, но какъвто метод и да приложите, за един ден не можете да имате постижение. Ред упражнения трябва да направите, за да се освободите от някой свой недъг и на мястото му да поставите една добродетел. Щом имате в себе си една добре развита

добродетел, тя е в сила вече да се справи с ред ваши недъзи. По-добре е да имате един разумен приятел, който постоянно ви обича, отколкото да имате сто глупави приятели, които днес ви обичат, а утре не ви обичат. По-добре е да имате само хиляда английски лири, отколкото да имате петдесет милиарда германски марки. Съвременният живот на хората се е обезсмыслил толкова много, че той е паднал даже под цената на германската марка. При сегашните условия и сто години да живеете на земята, за да печелите, едва ли ще можете с парите, които спечелите, да си заплатите за един обяд на небето. Много религиозни хора след като цели сто години са живели на земята и са служили на Бога, едва са заслужили само един обяд на небето. Някои окултисти изнасят същата мисъл в друга форма. Те казват, че някои религиозни хора като заминавали за онзи свят, имали възможност само за един момент да зърнат Бога: за момент само вратата се отваряла и веднага след това се затваряла. През останалото време те прекарвали в голяма бедност.

И след всичко това някои проповядват, че достатъчно е човек да повярва в Христа, да се обърне към Бога, за да може да живее вече при Него. Да се мисли така, това е равносилно на положението да дойде някой при вас, да каже, че ви обича и вие веднага да му предложите да живее при вас като ваш брат. Кой американски милиардер ще бъде готов веднага да ви осинови само затова, че сте изказали любовта си към него? Така не може да се мисли, нито може да се поддържа тази крива философия. Христос може да отговори на нашата любов само тогава, когато вършим волята Божия. Той казва: „Който върши волята на Отца ми, той е мой брат, и сестра, и майка, и приятел.“ Следователно не е достатъчно само да кажеш, че обичаш Бога, но трябва да вършиш Неговата воля. Който работи по този начин, той осмисля живота си и го прави полезен и за себе си, и за другите.

В живота на човека се забелязват главно две фази: в първата фаза човек днес е добър, утре – лош. И обратно: днес е лош, утре – добър и т.н. Това е фазата на обикновения човек. Във втората фаза на живота си обаче, човек всеки ден расте от слава в слава, от величие във величие, като семе, посадено пред бистрите води на някой планински извор. Листата и цветовете на това растение всякога ще бъдат живи. Това е фазата на ученика. В живота на ученика има силни бури, ветрове, но падания няма. При всички изпитания на живота си ученикът расте и постоянно се развива. По това именно се отличава живота на ученика от този на обикновения човек. В този смисъл истински ученик, истински християнин е онзи, който носи образа на Христа. Ще кажете: „Към коя черква принадлежи този човек?“. Към никаква черква не принадлежи. Той принадлежи на Бога, той принадлежи на Любовта. Според мен за в бъдеще най-великите хора ще са християните. Под *християнин*, в пълния смисъл на думата, разбирам човек с пробудено Божествено съзнание, в душата на когото няма абсолютно никакво съмнение. Няма по-страшно нещо за човека от съмнението. Съмнението е изразено на малкия пръст на човешката ръка. Следователно този враг в човека е меркурианец. Имаш желание да направиш някакво добро, да свършиш една хубава работа, но малкият пръст те спира и ти си казваш: „Ако направя това нещо какво ще стане после с мен?“. В живота на ученика думата „ако“ не съществува. Предприемеш известна работа, пак се спреш и си казваш: „Ами, ако хората ме разберат какво?“. Няма защо да мислите по това. Добрите, разумните хора всякога се разбират правилно. В Божествения живот хората всякога се разбират. Как познавате, че някой ви обича? Който ви обича, той е готов на всички жертви и услуги заради вас без да забележите даже, че ви е услужил. Ако ангелите, светиите, добрите хора, и сам Бог не се грижеха за нас, какво щеше

да бъде нашето положение? Ние сме заобиколени от толкова грижи и внимание, но даже не подозираме това нещо, защото всички тия същества ни услужват, жертват се за нас, без да се изявяват външно.

„Направил си го малко нещо по-долен от ангелите, със слава и почит си го венчал.“ Щом Бог ни е венчал със слава и почит, каква е нашата длъжност тогава? Нашата длъжност е да бъдем търпеливи, докато Божият план се реализира; да имаме смирение да понесем обидите на света, за да влезем в Новия живот – в бъдещия живот. Само търпеливият, само смиреният е човек на бъдещето. Никакво оръжие не ще бъде в сила да пробие ръката на новия човек – човекът на бъдещето. В миналото пробиха ръката на Христа с гвоздей, но днес никой не може да пробие тази ръка. Яка, здрава е ръката на Христа! В миналото разпнаха Христа на кръста, но днес не може да се намери дърво, на което могат да Го разпнат. Велик, голям е днес Христос! Павел казва за Христа, че е научил една от великите тайни в живота, че няма зло в света, което може да пробие Неговата ръка. Същият закон се отнася и до вас. Когато дойдете пръв път на земята, ще ви гонят, ще ви преследват, на кръст ще ви разпнат. Обаче като дойдете втори път на земята, ще бъдете смели и решителни, и ще кажете: „Няма оръжие в света, с което можете да пробие ръката ми!“. Това е въпрос на бъдещето, когато човек стане неуязвим за злото. Тогава никой не ще може да внесе в душата му сянка от съмнение и неверие. Някой казва: „Сърцето ми е ранено.“. Това означава, че съмнението и неверието са проникнали в ума и сърцето на този човек и са го ранили. Днес вече сърцето на Христа не може да бъде пробито. Значи иде време когато сърцата на хората не могат да се пробиват. На кои хора? На новите хора – хората на бъдещето. Погледът на новия човек е чист, прав, без никакво съмнение в когото и да е. Този човек свети, изпуска светлина от себе си, на която хо-

рата могат да четат своите книги. От онзи пък, който живее в съмнение, никаква светлина не излиза, той е черен, изгаснал въглен. Какво може да се направи с този въглен? Той трябва да се постави при специални условия, а именно, да се постави на двата полюса на Божествения живот; както на катода и анода на някоя електрическа машина, за да светне. Казвате:

— Как ще се спася?

— Като повярвате в Господа Исуса Христа.

— Как ще стане това?

— Като ви поставят на анода и на катода на Божествения живот. Отдалечите ли се от тези две жици, токът ще се прекъсне и вие отново ще станете въглен. Има хора, които сами по себе си са светещи, не се нуждаят от прекарване на електрически ток през тях. Бог живее в тях, тоест Божията любов е в тях. Това са учениците, от сърцата на които се отделя топлина, а от умовете им – светлина. За тях съществуват благата в света. От техните трапези падат трошици, с които се хранят всички живи същества. За тия ученици именно се отнася стиха: „Със слава и почест си го венчал.“. Значи със слава и почест е венчал онези, които Го любя, които имат пълна вяра в Него, и очакват новата, великата вселена, която е подчинена на ангелите, но не и на хората.

Сега поздравлявам тези ученици, които познавам. Те ще живеят в новата вселена, но докато са на земята още, нека си помагат едни-други, за да се отличат със смирение и търпение – отличителните качества на Христа. Казва се в Писанието: „В последните дни ще ви възкреси и ще ви венчае със слава и почест.“.

„И поставил си го над делата на Твоите ръце.“
Всичко това се отнася за новия човек, когото Бог ще облече в слава и почест. Това пожелавам и на вас – слава и почест!

23 октомври 1927 г., гр. София

Посред тях

*Защото, дето са двама или трима,
събрани в мое име, там съм аз посред тях.*

Матей, 18:20

В прочетената глава са изказани велики истини, някои от които сами по себе си са противоречиви. *Дето са двама или трима, събрани в мое име* – този е най-слабият, най-маловажният наглед стих в прочетената глава. Какво особено има в това, че двама или трима били събрани на едно място? Това е общо изречение. Обаче именно в тия неща, които понякога нам се виждат маловажни, се крие ключът на онова знание, което може да ни даде права насока в живота. Сам по себе си животът, тоест проявяването на живота, е изкуство, а изкуството представя външната страна на науката. Следователно първо човек трябва да мисли, после да учи, да стане учен и най-после да се прояви в изкуството; да може да направи нещо, за да приложи знанието си. Под „изкуство“ аз не разбирам да бъде човек непременно художник, в тесен смисъл на думата. Най-великото изкуство в живота е любовта. Да любиш, да съчетаваш цветовете и силите в живота, с една дума – да изразяваш възвишеното, благородното, което се крие в човешката душа. Няма по-голямо изкуство от това да разбираш себе си, да влизаш в дълбочината на своето естество, да разбираш своя произход: причините на твоето съществуване, както и предназначението ти като човек, дошъл на земята.

Казвате: „Какъв е смисълът на живота?“. Смисълът на живота се крие в желанието на човека да живее. Но как трябва да живее? Ето един важен въпрос, който всеки трябва да си зададе. Животът е резултат

на изкуството да се живее, вложено във всеки човек. Животът ще се изрази по един или друг начин според знанието, според изкуството, вложено във всеки човек специфично. Ако си прост човек, просто ще живееш; ако си глупав човек, глупаво ще живееш; ако си лош човек, лошо ще живееш; ако си добър човек, добре ще живееш; ако си умен човек, умно ще живееш и т.н. Всяко изкуство се нуждае от ред елементи, за да се изяви навън. Например първият необходим елемент на художника е платното. То представя почвата, от която художникът трябва да изкара нещо. За тази цел той трябва да знае къде какво да тури. Художникът може да вземе четката и безразборно да нахвърля върху платното разни бои, но това не е изкуство, това е бояджийство в най-груба форма. Истинският художник трябва да разбира от цветовете, да знае да ги съчетава правилно. Ако рисува човешки образ например, той трябва да знае де да тури червения цвят, де синия, черния или белия цвят. Всеки цвят трябва да се постави на своето място. За онзи, който не разбира от художество, чудно е как може човек да познае къде какъв цвят да постави върху платното. За художника обаче платното представя звездно небе, по което той се ориентира де е изток, запад, север или юг. Щом намери тези главни точки на своето платно, той може по-нататък да рисува. Ако не може да се ориентира по тези точки, той ще разбърка местата на краските и от тази картина нищо няма да излезе. Който погледне такава картина, той казва: „Няма художество в тази работа!“.

Следователно животът, като изкуство, представя обширно, необятно платно, върху което всеки човек трябва да се ориентира, да намери изтока на своя живот специално, точката на изгряващото за него слънце. Питам: де е изтокът на вашия живот? Много хора не знаят де е изтокът на техния живот. Хиляди години как живеят на земята, но изтокът на своя живот още не са намерили. Защо? По единствената причи-

на, че тяхното небе е толкова облачно, че сами не могат да се ориентират; не знаят де е изтокът за тях, не знаят какъв е смисълът на техния живот. Те казват: „Трябва да се живее – нищо повече!“. Обаче това не е разрешаване на въпроса. Да живее човек, това е резултат на живота, но не и самият живот.

Преди няколко деня при мен дойде един ученолюбив българин, който се занимавал ред години със земеделието не само теоретически, но и практически. В него се явила идеята да намери предците на българското жито. Той искал да издири най-старото жито, което за пръв път се е появило на Балканския полуостров и да проследи пътя на неговото изменение, докато дойде в днешната форма, каквото го срещаме в България. Той започнал да изучава произхода на всеки житен клас, докато най-послед, след усилен издирвания и труд, намерил в Хасково два класа, които с увереност приел за предци на сегашното жито в България. Той описва точно стъблото, листата, класа, осилите на това жито, като същевременно изтъква разликата между предците на нашето жито и сегашното, с което ние се храним. Той казва, че предтечата на нашето жито е бил в диво състояние. Според мен е точно обратно: предтечата на нашето жито е бил в питомно състояние, а сегашното е подивяло. Защо? Защото сегашното е доста издребняло. А всяко нещо, което подивява, постепенно издребнява. Когато крушата подивее, издребнява. Когато човек подивее, издребнява. Може да възразите, че слонът, който живее толкова години на земята, още не е издребнял. Да, засега слонът е философът между животните. Той минава за най-умен между тях. Ако някога подивее, и той ще издребнее. Едно е важно – че предтечата на житото расте и при най-голяма суша, когато всички сегашни жита изсъхват. Щом изсъхнат другите жита, посадят предците им в сухата земя и те се развиват, завързват и дават плод два пъти по-едър и повече от сегашното.

На какво се дължи издръжливостта на това жито? Ако разрежем напречно зърното на сегашното жито, отвътре то е бяло, съдържа повече нишесте, а предтечата му има отвътре рогова ципица, която е причина за издръжливостта му. Това жито не се изражда и съдържа хранителни вещества два пъти повече от сегашното. Всички зрънца на старото жито са еднакви по големина. Този учен българин е намислил да създаде от него нова култура жито. Ако това жито се посади в добра почва, то ще даде зърна, едри като дренки. Изобщо житото се отличава от ръжта и от други някои зърнени храни по това, че само се опрашва, когато за опрашването на другите се изискват външни условия. Например, ако посадите едно зрънце ръж, от него ще изникне стъбло, което ще израсне, ще цъфне, но плод няма да даде, ако наблизо до него няма и други стъбла ръж. Същото се отнася и до царевицата. Житото обаче може и само да расте и да се развива, защото само се опложда.

И тъй, след дългогодишен труд, най-после този учен българин намерил предците на сегашното жито. Питам: вие намерихте ли пращадото на човека? Според мен добрият, разумният човек, в пълния смисъл на думата, е предтечата на човечеството. Дълго време и внимателно трябва да търсим добрите хора в света, защото те са рядкост. Сегашните хора, които минават за културни, аз ги уподобявам на сегашното жито, което е доста издребняло в сравнение със своя пращадото. Те са изгубили неговите качества. Следователно когато някой говори, проповядва за Бога, това подразбира, че той е готов да живее и при най-лошите условия на живота. Този човек и в дъното на ада да слезе, и там ще превъзмогне лошите условия. За да превъзмогне човек лошите условия на живота, изискват се знания. Никой професор в света не може да даде тия знания. Докато човек не дойде до положителното знание в себе си, той ще бъде изложен на постоянни промени. Това зна-

ние трябва да стане плът и кръв в него, за да създаде той в себе си нещо стабилно, неизменно. Значи в човека има неща, които трябва да се променят – това е в реда на нещата. Обаче има неща в човека, които не трябва да се изменят. Неизменното в човека наричат характер, опорна точка, основа, почва, идея и т.н.

Казвам: в проявите на човека се забелязват четири състояния, които отговарят на четирите състояния на материята – твърда, течна, въздухообразна и огнена. Когато три от тези състояния на материята са в движение, четвъртото непременно трябва да бъде в покой. Когато става промяна в почвата, в твърдата материя, тази промяна носи нещастие на хората; когато става промяна с течната материя, тази промяна носи благословение на хората; когато става промяна с въздухообразната материя, тази промяна обновява хората; и най-последно, когато става промяна с огнената материя, с огъня, тази промяна носи блага на хората. Това, което става с природата, става и със самия човек; следователно и резултатите са еднакви. Представете си, че почвата върху която живеете започне да се вълнува, както въздухът и водата се вълнуват от ветровете, какво ще стане с вас? Ето защо при всички условия в живота, твърдата материя, почвата, винаги трябва да бъде в покой. Водата нека тече, въздухът нека се вълнува, огънят нека гори, но при всички тия промени земята всякога трябва да кротува! И затова когато се казва, че трябва да бъдем кротки, ние разбираме, че основата на нашия живот, като изкуство, трябва да бъде устойчива. Твърдата почва, на която седи нашия принцип, нашето разбиране на живота, не трябва да почива върху свойствата на водата, нито върху свойствата на въздуха, нито пък върху свойствата на огъня. На какво трябва да почива тогава? Нашето разбиране за живота трябва да почива върху свойствата на твърдата почва. Защо? Защото житото във вода не се сее, във въздуха – също, а в огъня – по никой начин не можеш да

го посееш. Житото се сее само на земята, на твърдата почва, а водата, въздуха, огъня, т.е. светлината, са условия, които помагат на посятото по-скоро да израсте.

И тъй, когато се говори за живота като наука, като изкуство, ние разбираме красивото, великото, което носи всички придобивки. Обаче красотата, в тесен смисъл на думата, е само стремеж на душата, но не и неин идеал. Да бъдеш красив, това не е идеал, но резултат; да бъдеш учен, това не е идеал, но резултат. Всеки може да бъде красив, учен; това е въпрос на времето. Красотата, учеността, са условия на живота, които човек трябва да знае как да постигне. Който знае да съчетава краските, тоновете в себе си, той може да стане красив. Но понеже краските съставят елементи на светлината, той трябва да разбира тия елементи. Значи светлината прави човека красив. Същевременно светлината е храна за човека. Като мисли, той се храни със светлината. Ако растенията могат да приемат въглеродната киселина от въздуха във вид на въглероден двуокис и вода, и да я преработят в себе си, да я използват като храна, защо човек, който стои по-високо от растенията, да не може да се храни със светлина? Значи растенията не са на такъв нисък уровень, както са мислили някога за тях. Съвременните учени признават, че те са по-големи химици, отколкото мнозина химици в нашите времена. Както виждате, те приемат въглеродния двуокис от въздуха, който представя отрова за хората, и го обработват в себе си, използват го за храна. Това нещо човек не може да направи. Значи лабораторията, с която растенията разполагат в себе си, е по-съвършена от тази, която човек има. Тогава де остава нашата наука? Аз не говоря за външните лаборатории, не говоря за външната наука, но имам пред вид вътрешната лаборатория, вътрешната наука на човека, с която той би могъл да превръща, да преработва своите отровни мисли и чувства, и да ги използва за храна. Всяка отрицателна мисъл и вся-

ко отрицателно чувство в човека са отровни вещества, които той трябва да знае да обработва и да използва за храна. Истински ученият знае това изкуство. Вземете пример – когато домакинята иска да извади маслото от млякото, тя знае какво трябва да направи. Тя ще извърши няколко предварителни процеса с млякото, докато извади маслото от него. Днес всяка домакиня може да направи това: първо ще издои млякото, после ще го свари, ще го остави малко да изстине и най-после ще пристъпи към биенето. Важно е как е дошла тази мисъл в ума на човека, че може да издои млякото от овцата, или от кравата, да го вари, да го подквасва или подсирва и т.н. За съвременните хора тези процеси са прости, но те представят голямо изкуство. Гледаме как малкото дете бозае от майка си и намираме, че това е прост процес, но в същност и той представя някаква наука, някакво изкуство.

Ученият земеделец, за когото ви говорих, покрай житото изучавал и къклицата, и дошъл до заключение, че тя е егоистка, користолюбива. Оттам той дели зърнените храни на благородни и неблагородни. Житото, ръжта и други някои семена той счита благородни, защото лесно се поддават на покълване. Достатъчно е да поставите житото, ръжта, ечемика в малко вода и при известна топлина, за да видите, че след два – три деня те започват да покълват. Направите ли същия опит с къклицата, тя няма да покълне. В това отношение тя се отличава с голямо недоверие. Къклицата казва: „Не трябва да се вярва много на условията; днес ги гледаш благоприятни, но не знаеш каква изненада ти готвят за утрешния ден. Затова аз ще чакам да се осигурия добре и тогава ще се проявя.“. Това показва, че къклицата е минала през големи изпитания, през големи страдания, вследствие на което е изгубила доверие в окръжаващата среда. Оттук вади следното заключение: едни хора мязат на жито, на ечемик, на ръж, а други – на къклица.

Колкото и да говориш на последните, каквито истини и да им разкриваш, те казват: „На нас ли ще говориш тия неща? Ние не вярваме; ще чакаме благоприятни условия.“. Можете да чакате колкото искате, но и вие като къклицата няма да поникнете. Докато чакате благоприятно време за възприемане на истината, тя вече е заминала. Сега ще чакате да дойде другата година. Докато дойде другата година, ще ви посети друга идея и вие пак ще изгубите благоприятните условия.

Казвам: когато изучавате естествените науки, вие трябва да се спирате върху известни положения, да водите общи изводи, които да поставяте като основа на вашия живот. Защо ви са необходими тези изводи? Защото законите в живата природа са едни и същи за всички същества: те работят едновременно и в растенията, и в животните, и в хората, както и във висшите същества. Един закон е добре изучен, когато се разглежда неговото въздействие от най-малките до най-високостоящите същества. И общественият живот е резултат на минали животи, макар и той още да не е напълно разумен. Разумен живот е животът в своята първична проява, в своя първичен произход, както е излязъл от Първичната Причина, но при постепенно то си слизане той е изгубил своята разумност, която отново трябва да придобие. Съвременните общества водят прост, полусъзнателен живот. Засега хората се обединяват в общества не толкова поради някаква висша разумност, колкото по причина на някакви външни условия. Щом дойдат до известно изобилие, до някаква охолност, те започват да водят спор помежду си и се разделят. Днес всички разумни, всички напреднали, високо просветени хора, работят за подобрене на обществения живот, за поставянето му на здрава, солидна основа. От хиляди години насам човек е живял при неблагоприятни условия, които са внесли в него ред наслоявания, ред качества, неприсъщи на не-

говото първично естество, от които той трябва да се освободи. Днес всеки разумен човек се запитва какво трябва да прави, за да подобри, да видоизмени или по-право да се освободи от примесените към неговото естество отрицателни качества. Срещате един човек и казвате: „Отличен човек е той!“. Как познахте какъв е този човек? Ако искате да познаете човека, идете в къщата му. Ако отидете в дома на този човек и видите на земята постлани мечи кожи, на стените – закачени ножове, саби, пушки, в мазите – барут, динамит, а на полиците в стаята ред отровни билки, какво заключение ще извадите за него? Можете ли да го наречете истински културен човек? Отивате в дома на друг човек и намирате в шкафовете книги, на масата – мастило, хартия за писане, моливи, писалки и т.н. След това посещавате дома на трети човек и виждате на гвоздеи закачени царевичи, в хамбара – жито, ечемик, ръж и т.н. И за тримата ще извадите различни заключения. Следователно всеки човек се интересува от нещо специфично. Обаче това още не представя неговия живот, нито пък идеала на неговата душа. Това е само временен стремеж на неговата душа, който ще му послужи като средство, като условие за постигане на нещо по-велико. Значи всеки трябва да намери в себе си онази първична идея, онова вътрешно изкуство, което е в състояние да го обнови.

Сега ще ви задам въпроса: може ли всеки от вас да намери своя працядо, от когото е произлязъл? Казвате: „Нали всички сме произлезли от Бога?“. Да, това е твърдение само. Можете ли да докажете това твърдение? Всяко твърдение е вярно само когато може да се докаже, когато може напълно да се обоснове. Например ученикът пише на дъската числото едно и започва да брои: един кон, един човек и т.н. Питам: тази единица проста ли е? Единицата е сбор от разумни същества, които имат общ идеал и работят в едно направление. В този смисъл единицата е колек-

тивно същество. В широк смисъл под думата *единица* се разбира Бог. Значи в света само Бог е единица. Отличителното качество на тази единица е, че тя сама се опрашва, тоест тя сама създава своя живот, както и живота на всички същества. Тази единица е вечна и безсмъртна. Безсмъртието произлиза от нея. Сега като знаете нещо за единицата, можете ли да обясните математически как се е образувало числото две? После можете ли да обясните какви са били условията за създаването на първата единица в света и какви са били условията за създаването на втората единица? Трябва да знаете обаче, че условията за създаването на първата, на втората, на третата и на десетата единица са били съвършено различни. Това показва, че различните условия дават различни резултати. Та сега вие твърдите, че сте произлезли от Бога, но не доказвате това твърдение. Да твърдите нещо без да го доказвате, то няма сила. В това положение вие мязате на онзи слуга, който се наел да пасе овцете на един богат земевладелец. Той навсякъде говорил за богатството на своя господар, че имал няколко стотин овце, че имал хиляди декари земя, ниви, градини, лозя, че бил добър човек, че имал големи знания, но не пасъл добре овцете: всеки ден се губили по десетина овце; всеки ден заболявали по няколко; всеки ден вълци нападали стадото на господаря му и изяждали по няколко от най-хубавите овце. Питам: какво се ползва господарят от препоръката на своя слуга, който всеки ден му причинява толкова щети? Какво се ползва и самият слуга от това, че вярва в богатството, в знанието и в доброта на своя господар, щом не може да ги използва за свое добро? На същото основание питам: какво се ползвате от това като говорите за Бога, че е всемогъщ, всемогъщ и всеблаг? Каква полза от това, че Той е всемогъщ, когато ти си слаб? Каква полза от това, че Той е всемогъщ, когато ти си глупав? Каква полза от това, че Той е всеблаг, когато ти си лош? Какво ви ползва

тази вяра в Бога, в Неговите качества, щом и вие не можете да бъдете като Него? Какъв е този син, който не прилича на баща си? Следователно когато говори добре за господаря си, слугата трябва да бъде добър, разумен, да докаже, че той разбира господаря си и грижливо пасе стадото му. Като говори добре за слугата си, и господарят трябва да покаже, че го разбира, познава неговите нужди и ги задоволява. Започнат ли и господарят, и слугата да говорят един за друг лоши работи, това показва, че те нямат вяра помежду си. А щом няма взаимно доверие между хората, те не могат да работят заедно.

И тъй, не е важно каква е вашата вяра в Бога, но важно е каква е Неговата вяра във вас. Бих желал главно Бог да има вяра във вас, че можете да вършите Неговата работа. Убедите ли се във вярата на Бога във вас, вие сте намерили вече своя приятел в живота си и можете да считате, че имате една основна идея, на която да се крепите. Колко от съвременните хора имат тази основна идея? Повечето хора днес искат да имат доброто мнение на окръжаващите. И тази идея е добра, но тя трябва да им предаде нещо. Любовта, която храните към някой човек, трябва да ви предаде нещо. Не е истинска любов онази, която нищо не предава на човека. Не е силна светлина онази, която в тъмна, в мрачна нощ, не може да осветли пътя на човека. Не е желано богатство онова, което не може да улесни, да подобри живота на човека. Не е осмислен живот онзи, който не носи щастие на човека. Не е сила онази, която не освобождава човека. Тъй щото, колкото и каквото да говорите за вярата си в Бога, тя не е истинска вяра, докато всеки ден изпадате в обезсърчения, в отчаяния, в безсмисляне на живота. Като вярвате в Бога, кажете какво ви е предала тази вяра?

Мнозина изпаднат в друго заблуждение като очакват да придобият вяра, знания в онзи свят. За кой онзи свят говорите? Онзи свят е забавление, което хората

сами са измислили. Да очаквате на онзи свят, то е все едно да сте в положението на слуга, чийто господар казва: „Ти ми работи сега добре, че идната година аз ще ти дам 30000 лева.“. Слугата дочаква тази година, но като дойде време да му се плати, господарят започва да потрива ръцете си, да се извинява и казва: „Идната година ще ти платя.“. И слугата все очаква да дойде идната година, дано господарят му изпълни обещанието си. Не е лошо човек да вярва в идната година, но в дадения случай сегашната година струва повече от идната. Една основна идея, добре разбрана и приложена в живота, струва повече, отколкото много велики идеи, неразбрани и неприложени. Разбраната идея служи за основа, върху която можем да градим нашето щастие. Някой се оплаква, че е болен. Казвам: повярвай и ще оздравееш! Когато говоря на хората за Бога, те казват: „Ние сме болни, бедни, страдащи, помогни ни, няма какво да ни говориш за Господа.“. И това може да стане, но при условие, вие първо да повярвате. Щом повярвате, то е все едно, че сте разбрали това, което ви говоря. Сега ще прекъсна мисълта си, както правят авторите на романите, да приведа един пример, който донякъде илюстрира какво нещо е човек без устой в живота. Този пример купих с пари, но не съм извадил заключението си, той не е завършен още. Преди десет години получих подарък една електрическа тенджерка, която не употребявах, нямах нужда от нея. Тези дни ми дойде на ум да направя опит с нея, да видя може ли да ми служи. Турих я на контакта, обаче стана някакво вътрешно изгаряне и тя не можа да се нагрее. Причината за изгарянето ѝ се дължи на това, че аз я поставих на електрически ток от 220 волта, а тенджерата била пригодена за 150 волта. Като изгоря, аз прибрах тенджерата настрана, ако се окаже някакъв случай да се поправи. Два – три деня след това пристига един млад господин от Пловдив, иска да ме види и каза, че много бърза. Аз бях зает, но

си помислих: ще го приема, да видя защо бърза толкова много. Той веднага влезе в стаята ми и започна да разправя, че бил електротехник, идвал от Пловдив, но като дошъл в София да търси работа, изхарчил всичките си пари, изпокъсал се, и ме моли да му услужа с 200 лева, които ще върне като отиде в Пловдив. Като чух, че много бърза, аз разбрах вече в какво седи работата, но не исках да правя прибързани заключения. Казах му: ето, аз имам една развалена електрическа тенджерата, която вие, като електротехник, ще можете да направите и да си изкарате пари за път.

— Не ще мога да я поправа, бързам да замина.

— Защо бързате толкова много, щом нямате пари? Ако имате пари, разбирам да бързате, но при това положение, в което се намирате, няма защо да бързате. Вие сте дошли за работа; ето, работа ви се отваря.

Аз имам особено мнение за хора, които бързат много. Както и да е, той прегледа тенджерата и намери, че цялата батерия в нея е развалена. Казвам му: направете сметка за колко лева материал трябва да се купи. Той направи сметка и ми каза, че трябва да се купи 250 лева за материал. Дадох му 270 лв. да купи материала. Той отиде в града и след три часа се върна като каза, че материалът сега бил по-скъп и са нужни още 200 лева. Каквито материали е купил, оставил в една позната фирма, да не ги носи със себе си. Взе тенджерата, взе парите и пак отиде в града. Аз знаех, че повече няма да се върне, но оставих да се прояви до край, да видя доколко ще издържи. Той дойде на другия ден, но без тенджерата, и каза, че утре ще я донесе, като ме помоли да му дам 250 лева да си купи обуца.

— Като поправите тенджерата, тогава ще ви заплаत्या добре.

Отиде си той, но не се върна повече, и тенджерата остана у него.

Това беше опит с един човек; да се види доколко може да издържа и каква е неговата честност. За мен

е важно дали ще направи тенджерата, а не това, че съм му дал пари. Аз искам той да прояви своята честност като човек. И невидимият свят по този начин изпитва хората доколко са честни. Честността повдига човека. Честният човек е благороден; той издържа при всички лоши условия на живота. Да постъпиш честно значи да победиш лошите условия. И на смъртно легло да си, пак можеш да бъдеш честен, да принесеш красив плод в живота си. Честността е онзи елемент, който алхимиците са търсили – еликсирът на живота, първичният зародиш на живота. Този зародиш съществува в човека. Когато изучава религиозния, духовния живот, главната цел на човека е да придобие в себе си безсмъртните форми. В човешкия организъм има една безсмъртна клетка – първичната, която всеки трябва да намери. Всички усилия на науката, на религията, са насочени именно в това направление, да намерят тази първична клетка. Тя е предтечата на всички клетки. Като се намери тази клетка, върху нея може да се гради бъдещия живот. Тя е подобна на предтечата на житото. Тази първична жива клетка се отличава от другите по това, че съдържа в себе си рогово вещество. Хранителните вещества в нея са повече, отколкото в другите клетки, а благодарение на роговото вещество тя се отличава с голяма устойчивост, издържа и при най-лошите условия.

Дето са двама или трима, събрани в мое име, там съм аз посред тях. Двама или трима, това са необходимите условия, за да дойде Христос. Идването на Христа между хората е основната идея, от която произтича безсмъртието; безсмъртието пък носи щастие. Усилията на целия живот днес се свеждат към постигане на това безсмъртие. Достатъчно е човек да добие семката на безсмъртието само, за да бъде отличен ученик, проповедник, държавник, отличен баща или майка. Ето защо, при каквото положение и да се намира, човек трябва да прави усилия да постигне

това безсмъртие. Ще прави усилия човек, но и ще вярва в онази жива клетка в себе си, която расте и се развива непрекъснато. Допусне ли в себе си мисълта, че всичко зависи от външните условия, той губи силата на тази първична клетка в себе си, губи своя прадядо. В който момент повярва, че той е над външните условия и може да ги използва, ще намери своя прадядо. Външните условия са толкова променливи, колкото и самите хора. Срещате един човек, виждате, че днес мисли едно, утре – друго, после – трето и т.н. Всеки трябва да намери в живота си поне един човек, който носи в себе си тази основна идея – безсмъртието, за да му покаже начина, по който той сам е намерил в себе си първичната клетка, или прадядото на сегашното жито. Който се храни с това жито, той е разрешил за себе си въпроса за храненето. Той не се нуждае от никаква друга храна.

Следователно идеята, която може да занимава човека, е той сам да се опрашва. Ако заболее, той сам да се лекува, да не търси хора, които да му помагат и на които да разказва своите нещастия и страдания. Няма по-лошо нещо от това да разправяш страданията си на хората. Не е благородно да товариш хората със страданията си. Че кой не страда в света? Какво ще постигнете, ако разказвате на хората своите радости и страдания като роман? Бащата ще започне да разказва на децата си как се сражавал на бойното поле или как го нападнали разбойници. Майката пък ще започне да им разправя какви страдания имала от мъжа си, от свекърва си и т.н. Тези разкази могат да се разправят, но при други условия на живота. При сегашните условия за възпитанието на хората се изискват съвсем други методи. Ако търсите един приятел или учител, каква трябва да бъде тяхната основна черта? Или, ако искате да се повдигнете, на коя черта във вашия характер трябва да разчитате? За да се повдигнете, вие трябва да имате поне една основна идея в себе си, но да не е

отвлечена. Ето, този българин имал една основна идея – да намери прадядото на сегашното жито. Тази идея е възникнала в неговия ум по вътрешен път. И най-после, като намерил първичното жито, той ще дойде до други, по-дълбоки заключения. Засега той описва външно какъв е класът на това жито. Той казва, че класът му бил много дълъг, съдържал по 40 зрънца, два пъти по-едри от сегашните, а същевременно било и по-хранително.

Казвам: за да бъде добър, човек трябва да намери своя прадядо или своя прародител, т.е. онзи, от когото се е родил първоначално. Ще кажете, че сте родени от Бога. Роденият от Бога има в себе си тази основна идея, той не я търси сега. С това аз не искам да кажа, че вие нямате нищо хубаво в себе си. Не, вие имате жито, но от сегашното; вие имате идеи и вярвания в себе си, които са на израждане вече. Има убеждения, има добродетели в света, които също така са на израждане. Светът се нуждае от нещо ново, което като влезе в хората, коренно да ги измени. В това отношение алхимиците отдавна са разбрали тази истина и на времето си още са търсили нещо ново, което да подмлади хората. Ако вложи в себе си една Божествена идея, човек моментално ще се подмлади и ще намери начин за разрешаване на противоречията и мъчнотите в живота. Евангелието например съдържа много такива идеи, които и до днес остават неразкрити. Не е позволено още да се разкриват на хората тези истини. Мнозина искат да им се каже нещо от тези истини, но за да им се каже нещо, те трябва да разбират Божественото начало в себе си, да вярват в Първата Причина и да са свързани с нея. После те трябва абсолютно да вярват в себе си, както и в своите ближни. Никакво съмнение не трябва да съществува в тях. Ние сме среда, проводници на Божественото. В тази среда работят много напреднали същества. Всеки човек отделно е резултат и на работата на своите предци. За да дойде

във връзка с напредналите, с разумните същества, той трябва да се върне към своя първичен живот, към живота на своите предци, които се отличавали с голяма устойчивост, с висок морал. Иначе, каквито закони и теории да се прокарват в съвременните общества, те не могат да подобрят живота. Като гледам картините на съвременните художници, много рядко виждам нещо високо идейно. Българите например обичат да рисуват картини от миналото, прозаични неща. Те обичат да рисуват своите царе, Крум, Симеон, забележителни с големите си подвизи. Коя беше основната идея на Крума, на Симеона? Те показаха ли предците на българите? Това става не само в България, но и в цяла Европа. Кой европеец се е заел да търси предците на тяхното жито? Ако човек не устоява на мъчнотиите в живота, това показва, че той не е намерил още своите предци. Ако при най-малките мъчнотии изсъхвате, де е вашата сила? Ако вашето верую не може да устои на изпитания, каквито устройваха на мъчениците, какво верую е това? Какво ще кажете за един теософ, окултист или пък християнин, който при най-малките изпитания напуска своето общество или черквата, към която се числи? Човек може да напусне дадено общество или държава, но дето и да отиде, той все ще се натъкне на известни ограничения, на известни закони. Всеки закон изисква от човека зачитане или известно подчинение. И тъй, да се движи човек от едно място на друго, да бяга от затрудненията, това не е никакво разрешаване на въпросите. Да се движи, да се разлива човек в своя живот, това е качество, приличащо на водата. Човек трябва да бъде стабилен като почвата, като твърдата материя. Щом дойде до Бога, до идейния живот, никъде не трябва да се местим. Турците казват: „Камък, който се търкаля, основа не хваща.“ Ако камъните на вашата къща се търкалят, каква къща е тази? Кръвта трябва да тече; мисълта трябва да се движи; чувствата трябва да се разширяват, но в чо-

века трябва да остане поне една основна идея в покой, която да образува неговото тяло. Най-важното нещо в човека е неговото тяло, а не мислите и чувствата му. Мислите, чувствата и постъпките на човека са външни условия. Това, което всеки ден се тъче в човека, са неговите клетки. Значи при сегашните условия на живота, най-важното нещо за човека е неговото тяло, защото то представя проявения човек. Ще кажете: „Чудно нещо! Това хилаво човешко тяло било толкова важно!“. Да, с това тяло именно този българин пропътува цяла България, за да намери само два класа от предците на българското жито. С вашата философия вие можахте ли да пропътувате из тялото си, да намерите в него онази първична, безсмъртна клетка? Можете ли да кажете в кой уд на организма се намира тази клетка? Нищо не можете да кажете, а при това тази клетка е във вас.

Дето са двама или трима, събрани в мое име, там съм аз посред тях. Съвременните хора вярват в щастието и чакат то да им дойде на крака, като казват: „Добър е Господ!“. Аз вярвам 200 на 100, че Господ е добър, велик, благ, но при все това хора умират гладни. Бог е живот, но при все това хората умират. Кой е причината за смъртта на хората: Бог или те сами? Казвам: в своето царство Бог не търпи никакво безредие, затова всеки момент възстановява реда в живота. Като види някой смъртен човек, Той казва: „Това гърне не струва, да се хвърли във!“ . Господ постоянно чисти хората. Следователно хората ще умират дотогава, докато намерят своите предци и се присадят на тях. Апостол Павел казва: „Ще се присадим на дива маслина.“. Това подразбира, че ще се присадим на нашите предци. Значи, ако питомното се присади на своето собствено дърво, то ще вирее по-добре и по-добър плод ще дава.

Сега аз обръщам вниманието ви върху тези положения. Ако вярванията ви са като на обикновените религиозни хора, нищо няма да направите с тях; ако

имате знанието на света, нищо няма да направите с него. Какво ви е нужно тогава? Да имате в себе си поне една основна идея. Дето и да отидете, на този или на онзи свят, вие трябва да имате поне една основна идея. Някои казват: „Какво ще оставим на земята като заминем за онзи свят?“. Казвам: две важни неща трябва да ви занимават – какво ще оставите на земята след заминаването си и какво ще занесете със себе си в онзи свят. Първото е необходимо, за да намерите нещо като дойдете втори път на земята, а второто е необходимо, за да има какво да работите на онзи свят. Какво искал да каже Христос със стиха „Събирайте си богатства, които молец не опасва, нито ръжда разяжда.“? Знаете ли с точност колко и какво сте внесли в Божествената банка? Що се отнася до земните банки, хората знаят колко са внесли, но дойде ли въпрос до небесната банка, те не знаят колко са внесли в нея и дали изобщо има внесено нещо. Това всеки човек трябва да знае, защото физическият живот е свързан с Божествения. Каквото вършите на земята, то има отражение в Божествения свят. Който иска да придобие безсмъртието, той трябва да изучава живота като велико изкуство. Не е достатъчно само да се цитират стихове от Евангелието, но те трябва да се живеят. Какъв живот е този, ако един ден сте радостни, а на другия ден скръбни или един ден вярвате, а на другия ден се съмнявате? Всички трябва да знаете, че когато хората умират, Бог ги учи. Той насочва мисълта им в права посока.

Казвам: вашият живот лесно може да се подобри. Как? Като внесете в себе си една безсмъртна идея. Не мислете, че с обикновената вяра можете да подобрите живота си. Не, ще внесете в себе си такава основна идея, която да ви даде вяра, упование и сигурност в живота. Който има такава идея, той мяза на човек, качил се на скала сред бурното море и седи там тих и спокоен, незастрашаван от морските вълни. Основ-

ната идея дава на човека необходимите елементи за работа. Който намери тази идея в себе си, тоест своя працядо, той се подмладява, облагородява, и престава да се занимава с дребнавостите на живота. Умът му се изпълва със светли и възвишени мисли, а сърцето – с благородни чувства. Докато човек не е намерил тази основна идея, той мяза на малко дете, което цял ден играе на улицата с кал и пясък, прави си къщички, цапа се с калта. Щом намери тази основна идея, човек е пак същото дете, но вече баща му го завежда в градина, пълна с хубави, зрели плодове. Детето забравя вече къщичките от кал и пясък, и мисли само за зрелите, сладки плодове. То се изчиства външно и вътрешно, и започва да се храни само с плодове, които внасят в душата му нещо ново, което го повдига и облагородява.

Дето са двама или трима, събрани в мое име, там съм и аз посред тях. Това е казал Христос на времето си, но то се отнася за вечни времена. Задайте си и вие въпроса, ще можете ли да живеете след като умрете? Ще можете ли да забогатеете след като осиромашеете? Аз взимам думата забогатяване в красив смисъл. Да намериш смисъла на живота, това значи да забогатееш. Казано е: „Блажени нищите духом.“. Нищите духом не подразбират бедни хора. Да бъдеш нищ, това подразбира известно състояние на духа. Нищият духом представя долина, в която всичко расте, цъфти и зрее. Нищият духом е смирен, тих, кротък човек, който е намерил основната идея и казва: „Господи, досега съм се лутал в живота, но намерих вече основната идея и започвам да се чистя. Намерих вече житното зърно, върху което почива моето щастие.“. Казвам: тази идея струва повече от всичкото богатство и знание на света. Тази идея е магическата пръчица в живота на човека, която може да го направи учен, силен, музикант. С тази идея той може да постигне всичко каквото желае. Достатъчно е човек да насочи мисълта си в дадена посока, за да може в 20 – 30 години най-

много да постигне това, което без тази идея, едва ли за цял живот би постигнал. Ако сте дошли до придобиване на тази идея, не отлагайте. Работете, молете се да я постигнете. С нейното постигане ще дойде и възкресението. Само онзи ще дойде до възкресението, който е придобил основната идея, който е намерил своите предци. Бог ще се всели само в ония житни зрънца, които са в състояние да възприемат слънчевата светлина по новия начин. Нашите предци са били в състояние разумно да използват богатствата в природата, когато съвременните хора даже не подозират за тия богатства. Днес българите разработват земята едва на дълбочина 25 сантиметра; ако я разработват на 50 – 60 сантиметра дълбочина, те ще открият в нея богатства за хиляди години. Има известна аналогия между разработването на земята и на човешкия мозък. Колкото плитко разработват земята, толкова плитко разработват и мозъка. Често слушате съвременните хора да си говорят: „Не ни трябва дълбока философия, на дълбоко да се оре; отгоре-отгоре само е достатъчно.“ Не, дълбока философия се изисква! Земята трябва да се обърне на дълбочина 60 сантиметра. Ако посадите семена в така разработена земя, тя ще даде сто пъти по-добри резултати. В това отношение страданията са необходими, те представят ралото, което разоравя земята. Страданията са необходими за опресняване, за усиляване на елементите. Който страда, той се усилява, калява се. Който седи в покой, той отслабва, крехък става. Същото може да се каже и за болестите. Който е боледувал, той става по-издръжлив, по-силен. Ако някой не е боледувал в живота си, организмът му е по-изнежен, по-неиздръжлив. Каленият, издръжливият човек, има запас от енергии, с които се противопоставя на всяка болест. Този човек издържа не само на болести, на страдания и мъчнотии, но и на всяка отрицателна мисъл или отрицателно чувство, които минават през него.

Примерът с моята тенджера, който ви разказах, е ценен и за вас, за да знаете как да постъпвате. Когато някой ви иска пари, не му давайте, докато не свърши някаква работа. Иначе човек се разваля. В дадения случай аз трябваше да отида заедно с този електротехник да купим материал за тенджерата, и по този начин той щеше да избегне изкушението. Това, че не издържа, показва отсъствие на праядото в него. Мнозина поддържат мисълта, че трябва да се помага на хората с пари. Никъде в Евангелието не е казано, че трябва да се дават пари на хората. Аз съм наблюдавал, че парите развалят хората. Ако дойде при тебе някой беден, бос, с окъсани дрехи, първо го нахрани, дай му хляб да се наяде. И след това, ако имаш възможност още да му помогнеш, купи му нови дрехи и обувца, но старите си не давай. Не давай тялото си на хората, т.е. не давай старите си дрехи, които са свързани с тялото ти. Купи нови дрехи и му ги подари. Старата си къща никому не давай! Така постъпва и Бог по отношение на нас. Сега мнозина ще се хванат за думите ми и ще възразят: „Значи не трябва да се прави добро на хората.“ Не, нов, възвишен морал е нужен на съвременните хора! Задачата на нашия живот не седи в това да помагаме на бедните. Ако дойде при мене някой беден, аз ще му кажа коя е причината за неговата бедност и ще му покажа начин за излизане от това положение; ако дойде някой болен, ще му кажа защо е болен и ще му посоча начин на лекуване. *Дето са двама или трима, събрани в мое име, там съм аз посред тях.* Постарайте се да намерите тази основна идея в себе си. Тя е във вас. Щом намерите нейните отличителни черти, ще придобиете сила да издържате на всички страдания. Няма сила в света, която може да разклати тази идея във вас. И на кръста да сте, пак ще издържите, както издържа Христос. Той пострада заради тази основна идея, но издържа. Когато беше на кръста, Той извика: „Господи, защо си ме оставил?“. Но веднага

след това Той каза: „Нека бъде Твоята воля! В Твоите ръце предавам Духа си.“. На друго място Христос каза: „Имам власт да положа душата си, имам власт и да я взема.“. Това показва, че Той не очакваше да дойде някой отвън да Му помогне. Казвам: когато се намерите на кръста, не очаквайте на хората да ви съжаляват. Достатъчно е вие сами да се съжалявате. Ако ви видя на кръста, аз бих се радвал. Каква полза, ако плача за вас и ви съжалявам? Вместо да плача, по-добре ще бъде да взема клещи и да извадя гвоздеите от ръцете и краката ви, с които сте заковани. Най-лесно е човек да пророни няколко сълзи за вас, да ви каже, че волята Божия е такава и да си замине. Не, минеш ли покрай някой, който е разпнат на кръста, кажи му: „Братко, бъди спокоен, не се бой, престори се на умрял и щом те снемат от кръста, ние ще те съживим.“. Казвате:

— Нали трябва да се говори истината на хората?

— На кого трябва да се говори истината? Истината трябва да се говори само на разумните, на истинолюбивите хора. На лъжците, на крадците, истината не трябва да се говори. И да им кажете истината, те няма да вярват. Всеки човек търси истината, но някои от тях я търсят по крив път. Истината с лъжа, с кражба не се намира. Някой иска да отиде в Америка, друг – в Германия, трети – в Англия, там да намерят истината. Казвам: ако можете там да намерите истината като основна идея във вашия живот, заслужава веднага да сторите това, да не губите време. Но ако и там не я намерите, по-добре останете при условията, при които сте сега. Ако мислите, че на онзи свят ще намерите истината, можете и там да отидете, но после да не съжалявате, да не плачете, че сте гладни – да искате да ви раздават жито на задушница. Задушниците не са нищо друго, освен условия да се задоволи отчасти глада на онези, които са заминали за онзи свят и оттам плачат, че са гладни. Какъв е онзи свят, ако за

душите, които са там, трябва да се дава жито от нашия свят? Това не е истинският „онзи свят“, но един беден свят, пълен със страдания. На душите от онзи свят ние ще кажем: „Да ви избави Господ от това голямо страдание, в което се намирате, да не очаквате на нашите подаяния!“.

Сега аз говоря за учениците, а не за слушателите. Първата задача на ученика е да дойде в контакт със своя праотец, да види какви са неговите качества. Като влезе в контакт със своя праотец, той ще го научи какво да прави. Ще кажете: „Духът на Истината ще ни научи какво да правим.“. За кой дух говорите вие? Много духове ви говорят, но кой от тях трябва да слушате? Като говоря за духове, за ангели, мнозина се плашат. Защо се плашите от духовете? Каква разлика има между духовете и самите вас? Всички хора са възплътени духове. Говорите за Ивана, за Драгана, но кой от вас е видял Ивана или Драгана? Кой от вас е видял човека? Иван или Драган се е качил на един бял кон, който временно е взел под наем, но конят не е негов. Обаче кой е този Иван? Де живее той? Кой са отличителните му черти? Нищо не знаете. Но има нещо безсмъртно в човека, което никога не се мени. Има моменти в живота на човека, когато в него настава тишина, спокойствие, и той чувства какво е в същност. Тези моменти траят кратко време, след което човек минава пак в обикновения живот на тревоги, докато най-после животът му се свърши, и той казва: „Нищо, за в бъдеще ще постигна това, което сега не можах.“. Ако живеем по този начин и отлагаме нещата от един живот за друг, ние нищо няма да постигнем, няма да разрешим задачите на своя живот. Това е механически процес на живота, за който ние не говорим. Казвам: оживее ли веднъж човек, той трябва да използва това положение и да направи само още една крачка напред!

— Ама ние правим усилия.

— Аз зачитам вашите усилия, но трябва да направите само една крачка напред! Вярата, като понятие, е едно нещо, а като сила, приложена в живота, е друго нещо. Всеки ден трябва да прилагате по една нишка към вярата си, да я усилвате. Ако пък всеки ден късате по една нишка от вашата вяра, тя отслабва. Вярата, като понятие, е едно нещо, а като сила, която дава възможност на човека да постигне своите стремежи, е друго нещо. Любовта, като понятие, е едно нещо, а като сила за постижения, е друго нещо. Любовта представя велик свят. Ако знаете какво нещо представя една нишка от вярата или от любовта, вие щяхте да работите за увеличаване на техните нишки. Аз засягам един от важните въпроси – въпросът за силата на ученика. Кога човек може да бъде силен? Когато сам се опрашва като житото. Докато търсиш помощ отвън като царевицата, ръжта, ечемика, ябълката, крушата и други, ти си зависим човек. Значи житото е емблема на човешкия живот. Понеже житото днес е издребняло, това показва, че човешкият живот е издребнял. Когато житото на новия живот се посади в човека, едновременно с това ще се подобри и неговия живот. Следователно всяка нова идея, която се внася в ума на човека, подобрява живота му.

Ще кажете:

— Ние вярваме в Господа Исуса Христа.

— Моите почитания към вашите вярвания.

— Ние се стремим да бъдем добри.

— Моите почитания към вашите стремежи, но в Писанието е казано: „Бъдете съвършени, както е съвършен Отец ваш Небесни!“. Кой от вас е съвършен? Съвършенство без придобиване на предците е немислимо. Съвършенството подразбира единение с Бога. Това единение е органическо, а не външно, механическо, наложено от хората. Който живее в това единение, той живее в Цялото и разбира идеите, които се включват в Него. Това значи да имаш доверието

на Бога и да разполагаш с всички сили и богатства, които се крият в Него. Щом придобиете този праотец в себе си, природата ще ви даде доверието си, за да разполагате с нейните сили и богатства. Днес природата е заключила всичките си богатства. Защо? Защото хората пипат без позволение наляво-надясно и ще отиде тенджерата. Тенджерата представя вашето тяло, което трябва да пазите. Един ден дяволът ще дойде при вас под предлог, че иска да поправи тялото ви, и ще го задигне. Не давайте тялото си на дявола! Не правете опита, който аз направих. Аз мога да правя такива опити, защото лесно ще намеря този, който взе тенджерата. А вие, дадете ли веднъж тенджерата си на дявола, мъчно можете да го намерите.

Дето са двама или трима, събрани в мое име, там съм и аз посред тях. Сега, желая ви да се събирате по двама или трима, да започнете с алхимическата идея, да образувате общество от идейни хора, които да работят за своето добро, за повдигане на своя ближен и за въдворяване Царството Божие на земята. Щом постигнете това, всички хора ще живеят според великия закон на Любовта.

Сега аз желая да се намери още един българин, който да издири предците на самите българи. С намиране предците на житото, разрешава се и въпросът за стомаха, за храненето. Когато това жито се размножи, от него ще се прави най-хубавия хляб, какъвто досега не е могъл да се приготви.

Христос казва: „Аз съм живият хляб, слязъл от небето.“ Не е далеч времето, когато хората ще се хранят с този жив хляб. Щом дойде това време, и животът на земята ще се подобри.

И тъй, дето са двама или трима от учениците, събрани в името на Христа, те ще могат да намерят предците на сегашното жито в себе си.

30 октомври 1927 г., гр. София

ПРИЛОЖЕНИЯ

РЕЧНИК НА РЕДКИ, ОСТАРЕЛИ И ЧУЖДИ ДУМИ

Афектация – *Книж.* – Силна емоционална възбуда, която се проявява в неестествено оживен говор, в жестове, поведение.

Гем – (*остар.*) – дълъг ремък на юзда

Къклица – (*Agrostemma*) е род покритосеменни растения от семейство Карамфилови. Среща се заедно с мака в житните посеви като плевелно растение, а семената му са отровни.

Любостяжение – *рус.:* сребролюбие, користолюбие.

Обхода – *Остар. Книж.* – Държание, поведение, отношение.

Пеняз – *Остар. и диал.* – Вид стара дребна монета. Мн. ч. – пари.

пасоми – *Книж. Рел.* – Християни по отношение на духовния си пастир; паство.

Радиира – излъчва

Съсъда – *Остар.* – Съд за течности.

Терк – *Остар.* – Образец, модел, калъп.

Тесера *от гр.* – четири, активес – лъчи. Тесаракът е четиримерен куб. От всеки връх на тесаракта излизат четири лъча, които се съединяват с други върхове.

Тунеядец – *Остар.* – Човек, който живее от чужд труд, безделник

Тържик – *остар.* – продълговата кожена торба за път.

Удове – мн. ч. на уд – остар. – част на тялото; крайник

Укрухи – (*библ.*) – Къшей, парчета, трохи. В някои църковни текстове с укрухи се отбелязват остатъците от просфората.

Щерни – *остар.*, съд или басейн за събиране на дъждовна или друга вода

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

¹ **Суфражетки** – (англ: от *suffrage* — избирателно право) участнички в движението за предоставяне на избирателни права на жените, наречено суфражизъм. Движението се бори и против дискриминацията на жените в политическия и икономическия живот; развива се от края на 19 и началото на 20 век, основно във Великобритания и САЩ.

² Филипяни, 3:7 – 10: *А още всичко считам като загуба заради това превъзходно нещо – познаването на моя Господ Христос Исус, за Когото изгубих всичко и считам всичко за измет, само Христа да придобия*

³ **Ници** – думата не произлиза от „низши“, а от глагола „ищи“ – искам, желая. Това са тези, които не желаят да променят Божия свят, тези, които са осъзнали че света е непогрешим и божествен. (бел. ред.)

Учителя Петър Дънов

СИЛА И ЖИВОТ
том XIII

Графичен дизайн и корица
ПЕТЪР ДОБРЕВ

Редактор
МИЛЕНА ДИМИТРОВА

Предпечатна подготовка
ИВАН ДЖЕДЖЕВ

Формат 84/108/32
Печатни коли 38

Издателство „Захарий Стоянов“
office@zstoyanov.com
www.zstoyanov.com

Издателство „Бяло Братство“
izdatelstvo@bialobratstvo.info
www.bialobratstvo.info